

Mötesbok: Kommunfullmäktige (2018-09-24)

Kommunfullmäktige

Datum: 2018-09-24

Plats: Sessionssalen Elin

Kommentar:

Dagordning

Kallelse

Kallelse Kommunfullmäktige 2018-09-24	3
---------------------------------------	---

Val av justerare

Ärenden

90/18 Fastställande av dagordning	6
91/18 Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige	7
92/18 Anmälan av nya motioner och medborgarförslag	8
93/18 Fråga/interpellation	9
94/18 Svar på motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde	10
95/18 Svar på motion om att avveckla Skövde flygplats AB	18
96/18 Svar på motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv o	39
97/18 Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst	48
98/18 Lån till Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen	99
99/18 Revidering av boendestrategiskt program för Skövde kommun	108
100/18 Cykelstrategi och Cykelplan	250
101/18 Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Göt	331
102/18 Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp	374
103/18 Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fas	387
104/18 Beslut om avfallstaxa Avfallshantering Östra Skaraborg	399
105/18 Taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område	430
106/18 Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstif	520
107/18 Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer	535
108/18 Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)	546
109/18 Förslag av tjänstepersoner till borgerliga vigselförrättare	558
110/18 Rapporter om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts, k	564
111/18 Anmälningsärenden till kommunfullmäktige 24 september 2018	569
112/18 Valärenden	574

Kallelse och ärendelista till

Kommunfullmäktige

Tid: 2018-09-24 kl. 18:00
 Plats: Sessionssalen Elin
 Justerare:

Ledamot som inte kan närvara vid sammanträdet ska själv kontakta respektive gruppledare som kallar ersättare.

Dagordning			
Val av justerare			
Ärenden			
1.		Inledning <ul style="list-style-type: none"> - Mötets öppnande - Val av protokolljusterare - Upprop 	
2.		Fastställande av dagordning	
3.		Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige	
4.		Anmälan av nya motioner och medborgarförslag <ul style="list-style-type: none"> - Medborgarförslag om digital skärm med klocka, vattentemperatur och lufttemperatur vid Boulognersjön - Medborgarförslag om att markera cykelvägar på stigarna kring motionscentralen i Södra Ryd 	
5.		Fråga/interpellation	

6.		Information från Östra Patientnämnden (Karin Olofsson, ordförande, och Anita Löfgren, vice ordförande) Redovisning av resultatet av enkäten till kommunens medarbetare och politiker i Skövde kommun (Lars-Erik Lindh, ordförande i revisionsnämnden)	
7.	KS2017.0443	Svar på motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>	
8.	KS2018.0084	Svar på motion om att avveckla Skövde flygplats AB <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>	
9.	KS2018.0085	Svar på motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur <i>Politiskt föredragande: Ulrica Johansson (C)</i>	
10.	KS2018.0260	Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst	
11.	KS2018.0311	Lån till Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>	
12.	KS2018.0055	Revidering av boendestrategiskt program för Skövde kommun <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>	
13.	KS2017.0381	Cykelstrategi och Cykelplan <i>Politiskt föredragande: Ulrica Johansson (C)</i>	
14.	KS2018.0315	Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje <i>Politiskt föredragande: Theres Sahlström (M)</i>	
15.	KS2018.0278	Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp <i>Politiskt föredragande: Torbjörn Bergman (M)</i>	
16.	KS2018.0279	Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp <i>Politiskt föredragande: Torbjörn Bergman (M)</i>	
17.	KS2017.0238	Beslut om avfallstaxa Avfallshantering Östra Skaraborg <i>Politiskt föredragande: Martin Odenö (M)</i>	

18.	KS2018.0176	Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område	
19.	KS2018.0131	Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen	
20.	KS2018.0282	Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer	
21.	KS2018.0284	Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)	
22.	KS2018.0340	Förslag av tjänstepersoner till borgerliga vigselförrättare	
23.	KS2018.0031	Rapporter om gynnande beslut som inte verkställts, kvartal 2, 2018 <i>Politisk föredragning: Theres Sahlström (M) och Anna Bergman (M)</i>	
24.	KS2018.0005	Anmälningssärenden till kommunfullmäktige 24 september 2018	
25.		Valärenden <i>Politiskt föredragande: Martin Odenö (M)</i>	
26.		Avslutning	

Skövde, 2018-09-13

Conny Brännberg (KD)
Ordförande

Karin Grunselius
Sekreterare

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Svar på motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Bakgrund

Ulla-Britt Hagström (L) har lämnat in en motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde. Hon skriver att ideellt arbetet är en samhällskraft som ger Skövde kommun möjlighet att utvecklas och att det handlar om allt från anhörigvård till påskyndande av elitsatsningar inom idrott. Ett eller till och med några Föreningshus där föreningar kan samlas ger möjligheter för föreningarna att samverka. Det kan underlätta att ha någon eller några anställda för administrativt stöd. Idag har de olika föreningarna inom funktionshinderrörelsen störst problem att hitta lokaler, ekonomiskt lokalstöd förekommer i liten omfattning. Förutom att hyra in sig i hyresfastigheter öppnar man egna hem för att möta lokalbristen.

I motionen föreslås att:

Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillskapa Föreningshus.

Motionen har skickats på remiss till kultur- och fritidsnämnden.

Kultur- och fritidsnämnden har föreslagit kommunfullmäktige att avslå motionen. Kultur- och fritidsnämnden anser att det idag finns lokaler tillgängliga i Skövde

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-04-24

Diarienummer: KS2017.0443-5

Handläggare: Anette Nilsson

kommun som erbjuds föreningar registrerade i kommunen. Kultur- och fritidsförvaltningen strävar efter att optimera användningen av befintliga lokaler.

Förvaltningens bedömning

Mot bakgrund av ovan anförda och då förvaltningen delar kultur- och fritidsnämndens bedömning, föreslås kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Handlingar

Svar på motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde

Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde (L)

Beslut KFN, 2018-04-18, § 22/18, Yttrande- Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde

Skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 142/18

Svar på motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde

KS2017.0443

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-05-09	122/18
2 Kommunstyrelsen	2018-06-04	142/18
3 Kommunfullmäktige		

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Yrkanden

Ulla-Britt Hagström (L) yrkar bifall till motionen.

Ulrica Johansson (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Reservation

Ulla-Britt Hagström (L) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Ulla-Britt Hagström (L) har lämnat in en motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde. Hon skriver att ideellt arbetet är en samhällskraft som ger Skövde kommun möjlighet att utvecklas och att det handlar om allt från anhörigvård till påskyndande av elitsatsningar inom idrott. Ett eller till och med några Föreningshus där föreningar kan samlas ger möjligheter för föreningarna att samverka. Det kan underlätta att ha någon eller några anställda för administrativt stöd. Idag har de olika föreningarna inom

funktionshinderrörelsen störst problem att hitta lokaler, ekonomiskt lokalstöd förekommer i liten omfattning. Förutom att hyra in sig i hyresfastigheter öppnar man egna hem för att möta lokalbristen.

I motionen föreslås att:

Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillskapa Föreningshus.

Motionen har skickats på remiss till kultur- och fritidsnämnden.

Kultur- och fritidsnämnden har föreslagit kommunfullmäktige att avslå motionen.

Kultur- och fritidsnämnden anser att det idag finns lokaler tillgängliga i Skövde kommun som erbjuds föreningar registrerade i kommunen. Kultur- och fritidsförvaltningen strävar efter att optimera användningen av befintliga lokaler.

Förvaltningens bedömning

Mot bakgrund av ovan anförda och då förvaltningen delar kultur- och fritidsnämndens bedömning, föreslås kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Handlingar

TU Svar på motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde

Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde (L)

Beslut KFN, 2018-04-18, § 22/18, Yttrande- Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde

Skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Motionären

Kultur- och fritidsnämnden Skövde PROTOKOLLSUTDRAG
kommun

KFN § 22/18

Yttrande: Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde

KFN2018.0029

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kultur- och fritidsnämnden	2018-04-18	22/18

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår Kommunfullmäktige att avslå motionen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har erhållit en motion från Ulla-Britt Hagström (L) om tillskapandet av ett Föreningshus i Skövde.

Motionären upplever idag att de olika föreningarna inom funktionshinderrörelsen har stora problem att hitta lokaler. Ekonomiskt lokalstöd förekommer i liten omfattning. Många föreningar hyr in sig i hyresfastigheter eller öppnar sina egna hem för att möta lokalbristen. Flera föreningar har sina lokaler i källarlokalerna. Ett eller t.o.m flera Föreningshus, där föreningar kan samlas ger möjligheter för föreningarna att samverka. Önskemål finns bl.a. om ett Idrottens Hus.

Kultur- och fritidsnämnden anser att det idag finns lokaler tillgängliga i Skövde kommun som erbjuds föreningar registrerade i kommunen. Kultur- och fritidsavdelningen strävar efter att optimera användningen av befintliga lokaler.

Handlingar

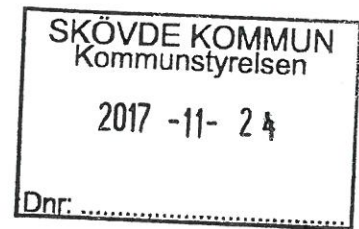
Yttrande: Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde
Remiss Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde
Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde (L)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Till Kommunfullmäktige
2017 11 23

Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde

Ideellt arbete är en samhällskraft som ger Skövde kommun möjlighet att utvecklas. Det handlar om allt från anhörigvård till påskyndande av elitsatsningar inom idrott.

Volontärsatser/frivilliginsatser tillgodoser mycket av samhällets behov. För överförmyndarverksamheten skulle inte vardagen fungera utan Gode Män. Inom funktionshinderområdet är det tränga ansvarstagande representanter som håller ihop önskemål, tankar och personliga rättigheter med hjälp av föreningar. Flera pensionärsföreningar engagerar sig för att påverka äldres villkor. Gemenskap och stöd motverkar ensamhet och ökar livskvalitén för äldre. Idrottsföreningar är en ovärderlig bas för barn och ungdomar att utveckla idrottsintressen. Föreningar uppmuntrar till kulturupplevelser osv.

Husvilla föreningar

Idag har de olika föreningarna inom funktionshinderrörelsen störst problem att hitta lokaler. Ekonomiskt lokalstöd förekommer i liten omfattning. Vid en överblick över de spridda lokalerna där föreningarna samlas, finner man flera co-adresser. Det tyder på att man förutom att hyra in sig i hyresfastigheter också öppnar egna hem för att möta lokalbristen. Flera har källarlokal. Ett eller t o m några Föreningshus där föreningar kan samlas ger möjligheter för föreningarna att samverka. Det kan underlätta att ha någon eller några anställda för administrativt stöd. Önskemål finns bla om ett Idrottens Hus.

Flera lämpliga områden kan användas, t ex Ekedal, Lillegården, Lunden. Ett lämpligt studieobjekt för att förbereda för Föreningshus är Simonsland i Borås.

Med stöd av det anförda föreslås:

A t t kommunfullmäktige beslutar att uppdra till Kommunstyrelsen att tillskapa Föreningshus.

Ulla-Britt Hagström

Liberalerna

KSAU § 122/18

Svar på motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde
KS2017.0443

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-05-09	122/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Yrkanden

Ulla-Britt Hagström (L) yrkar bifall till motionen.

Ulrica Johansson (C) yrkar bifall till beredningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande ställer (de båda) yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt beredningens förslag.

Reservation

Ulla-Britt Hagström (L) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Ulla-Britt Hagström (L) har lämnat in en motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde. Hon skriver att ideellt arbetet är en samhällskraft som ger Skövde kommun möjlighet att utvecklas och att det handlar om allt från anhörigvård till påskyndande av elitsatsningar inom idrott. Ett eller till och med några Föreningshus där föreningar kan samlas ger möjligheter för föreningarna att samverka. Det kan underlätta att ha någon eller några anställda för administrativt stöd. Idag har de olika föreningarna inom funktionshinderrörelsen störst problem att hitta lokaler, ekonomiskt lokalstöd förekommer i liten omfattning. Förutom att hyra in sig i hyresfastigheter öppnar man egna hem för att möta lokalbristen.

I motionen föreslås att:

Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillskapa Föreningshus.

Motionen har skickats på remiss till kultur- och fritidsnämnden.

Kultur- och fritidsnämnden har föreslagit kommunfullmäktige att avslå motionen.

Kultur- och fritidsnämnden anser att det idag finns lokaler tillgängliga i Skövde kommun som erbjuds föreningar registrerade i kommunen. Kultur- och fritidsförvaltningen strävar efter att optimera användningen av befintliga lokaler.

Förvaltningens bedömning

Mot bakgrund av ovan anförda och då förvaltningen delar kultur- och fritidsnämndens bedömning, föreslås kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Handlingar

TU Svar på motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde

Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde (L)

Beslut KFN, 2018-04-18, § 22/18, Yttrande- Motion om tillskapande av Föreningshus i Skövde

Skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Motionären

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Svar på motion om att avveckla Skövde flygplats

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Bakgrund

Koncernstaben har av kommunstyrelsens arbetsutskott fått i uppdrag att bereda svar på inkommen motion från Vänsterpartiet Skövde.

I motionen påtalas flygplatsens ekonomiska förutsättningar och att skattemedel ges för att finansiera flygplatsens begränsade verksamhet. Motionen pekar på klimatfrågan och flygtrafikens miljöpåverkan genom växthusgasutsläppen i Sverige. I motionen föreslås att klimatsmart fordonstrafik bör prioriteras och att en nedläggning av flygplatsen i sig inte bidrar mycket till minskad klimatpåverkan men att symbolfrågan är viktig. Vid behov hänvisar motionen till flygplatser i närheten som t.ex. Jönköping, Örebro och Göteborg. Avslutningsvis framgår i motionen att det är förkastligt att subventionera en helt onödig och kostsam flygplats då Skövde har järnvägens västra stambana.

Vänsterpartiet föreslår genom motionen Skövde kommun att utreda en avveckling av Skövde flygplats med början 2018 med inriktning på nedläggning senast år 2021.

Ägardirektiv - Skövde Flygplats AB

Kommunfullmäktige tog i april 2013 beslut om gällande ägardirektiv för Skövde Flygplats AB. Ägardirektivet gäller tills vidare och innebär följande syfte med bolaget:

”Bolaget är kommunens redskap för att främja tillväxt och utveckling i Skövde kommun med omnejd. Detta sker genom att Bolaget bedriver flygplatsverksamhet och skapar goda förutsättningar för flygkommunikation som en del av infrastrukturen och samhällsnyttan. Bolaget ska arbeta för att möta marknadens efterfrågan på bra flygkommunikationer. Bolaget

Koncernstaben

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-14
Diarienummer: KS2018.0084-7
Handläggare: Monica Schelander

ska tillsammans med andra berörda intressenter aktivt arbeta för att Skövde kommun ska vara en attraktiv etableringsort. Bolaget är således en del i kommunens näringslivspolitik i egenskap av aktör för att skapa tillväxt och sysselsättning.

Detta ska Bolaget göra genom att:

- samverka med kommunen, näringslivet, Västra Götalandsregionen, högskolan, försvaret, och andra regionala aktörer i syfte att utveckla Bolagets affärsmöjligheter
- bidra till att attrahera näringsverksamheter för etablering inom eller i anslutning till flygplatsområdet
- utifrån Bolagets ekonomiska ramar maximera nyttjandet av flygplatsområdet
- på ett rimligt sätt anpassa öppethållandetiderna till marknadens efterfrågan
- inrikta verksamheten på främst frakt-, taxi-, affärs- och ambulansflyg samt flygföreningsverksamhet
- minimera miljöbelastningen av Bolagets verksamhet
- i rimlig omfattning bevaka och följa utvecklingen inom Bolagets ansvarsområde såväl regionalt som nationellt
- vid kommunikation och marknadsföring låta det framgå att Bolaget ingår i kommunkoncernen.”

Flygplatsens historik

Flygplatsen togs i drift år 1989. Den ursprungligen tanken var att skapa en gemensam flygplats för Skaraborg, finansierad av ett flertal angränsande kommuner. Då kommunerna inte kunde enas om bl.a. lokalisering av flygplatsen beslöt Skövde kommun att bygga en egen flygplats. Reguljär trafik startade mellan Skövdes och Arlandas flygplatser. Under viss tid existerade också reguljär trafik till och från Kastrup.

Motivet till att finansiera och bygga en flygplats var ett sätt att garantera snabba och pålitliga förbindelser med huvudstaden och dess vidare förbindelser med omvärlden. Tågresor tog mellan 3-4 timmar enkel resa till Stockholm under denna tid. Det fanns små möjligheter att delta i möten i Stockholm utan övernattning, med flyg möjliggjordes dagpendling.

När SJ introducerade X2000-tåg på sträckan Skövde – Stockholm sjönk passagerarantalet drastiskt och linjetrafiken upphörde helt i slutet av år 2002.

Verksamheten idag

Verksamheten bedrivs idag med inriktning mot affärsflyg, taxifyg och fraktflyg samt ambulans- och militärflyg. Skövde Flygplats AB bedriver sin verksamhet så att flygplatsen kan ta emot alla flygoperatörer som vill trafikera flygplatsen till rådande kommersiella villkor och under publicerade öppettider. Flygplatsens närhet till Skaraborgs Sjukhus är av betydelse vid

Koncernstaben

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-14

Diarienummer: KS2018.0084-7

Handläggare: **Monica Schelander**

akuta sjuk- och organtransporter. Trenden pekar mot att transporter med ambulansflyg ökar då tidsfaktorn är av avgörande betydelse. Försvarsmakten har nyttjat flygplatsen under en tid för en större övning och förhandlingar pågår om nyttjande för ytterligare övningsverksamhet. Försvarsmakten nyttjar även Skövde flygplats som reservflygplats. Normalt nyttjar cirka 40 olika företag eller organisationer flygplatsen under ett år. Bolaget arbetar kontinuerligt med att utveckla sina affärsmöjligheter bland annat genom samarbete med Volvo, Försvarsmakten och Västra Götalandsregionen, VGR. När det gäller VGR har bolaget tecknat avtal med Västra Götalandsregionen avseende bränsleförsörjning till ambulanshelikoptrar vid Skaraborgs Sjukhus.

Bolaget har utvecklat miljöarbetet bland annat genom en miljöpolicy, miljödiplomering, projekt biologisk mångfald på kringliggande grönytor vid landningsbana osv.

Flygtrafiken under år 2017 uppgick till cirka 5 000 starter. Kommersiella landningar uppgick till 414 i antal. Godstrafiken ökade till 9,3 ton gods och antalet ambulansflyg ökade med 33 procent till 56 i antal. Antalet passagerare uppgick till cirka 740.

Målsättning med Skövde flygplats är att driva verksamhet med en så rationell bemanning som möjligt. Optimal flexibilitet med arbetsrotation baserad på bred kompetens har bidragit till en kostnadseffektiv organisation. Skövde flygplats drivs idag med 4 anställda. Fält- och ramppersonal utför även brandtjänst, snöröjning, tankning, lastning och lossning, avisning och hantering av farligt gods.

Skövde flygplats har mottagit offentlig finansiering under samtliga år från starten 1989. Utöver statligt driftsstöd som erhöles fram till tidpunkten när linjetrafiken upphörde har huvudägaren Skövde kommun och Skövde Stadshus finansierat verksamheten. Fram till och med år 2012 genom att helt svara för driftskostnaderna och därefter genom driftsbidrag och koncernbidrag.

Förutsättningar för kommersiell trafik

Skövde Flygplats AB upprätthåller en så kallad öppen flygplats, vilket är ett krav för att någon form av kommersiell trafik ska få förekomma. Som kommersiell trafik räknas all form av trafik som inte är privata hobbyplan och motsvarande skolflygplan, samt helikoptrar. Samma regelverk, säkerhetskrav samt krav på dokumentation gäller för alla flygplatser oberoende om det förekommer reguljär persontrafik eller ej. Skövde flygplats drivs, genom Skövde Flygplats AB, på ett så resursoptimalt sätt för att upprätthålla och efterleva de krav som ställs på en flygplats. För att till exempel ambulansflyg ska få trafikera flygplatsen så är kravet att flygplatsen hålls öppen och efterlever de regelverk som finns för en flygplats.

Koncernstaben

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-14
Diarienummer: KS2018.0084-7
Handläggare: Monica Schelander

Ambulansflyg

När det gäller ambulansflyg så ökar den i omfattning i hela Sverige. För patient- och organtransporter har sjukvården idag även samarbete med våra grannländer. Transporter på dessa avstånd är i flera fall inte möjliga på annat sätt än med flyg. Endast i vissa fall fungerar biltransport till t.ex. Jönköping eller Trollhättan, men det minskar räckvidden avsevärt vilket fördyrar transporten.

För fem år sedan slog utredningen "Vård på vingar" fast att ambulansflyget i Sverige behöver samordnas. Luftburen vård med hög medicinsk säkerhet är många gånger livsavgörande vid svåra, komplicerade eller ovanliga sjukdoms-/olycksfall. Alla ska ha likartade möjligheter till snabb och adekvat vård vid en högspecialiserad klinik, eller få akut hjälp vid en allvarlig händelse eller katastrof, oberoende av var i landet de bor eller vistas. För att uppnå detta beslutade Sveriges samtliga regioner och landsting år 2016 att bilda Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA). Avsikten är att skapa samordningsvinster och stordriftsfördelar. Syftet är att effektivisera ambulansflyg för att öka patientnyttan och patientsäkerheten genom samordning av gemensamma resurser. Målet är att tillhandahålla moderna plan med likställd utrustning för att förbättra vårdmöjligheter under transport.¹

Med utgångspunkt från den nationella utvecklingen är närhet till flygplats en fördel för landets regionsjukhus. Ambulansflyg kan inte ersättas av helikoptrar då dessa har ett annat syfte, främst att transportera patienter vid olyckor. Operationsradien med helikopter är kortare än flygplan, hastigheten är lägre och flygkostnaden är högre. Generellt sett flyger ambulansflyg snabbare, längre och högre vilket ger förutsättningar för stabilare transporter utifrån väderförhållande.

Förutsättningar för nuvarande och kommande etableringar

Ur ett etableringsperspektiv är all infrastruktur av betydelse. Ett arbete pågår bland Skaraborgs kommuner att bygga upp en gemensam organisation för att mer aktivt satsa på att bli en attraktiv region för internationella etableringar. I det perspektivet är flygplatsen en viktig resurs, vid sidan av de djuphamnar och den spårbundna nod som finns för kommersiell hantering. I samband med arbetet att få till stånd etableringen av batterifabriken lyftes tillgängligheten till flyg i området fram som en viktig del i kravspecifikationen. Vid internationella etableringar finns ofta huvudkontor och systemverksamheter i annat land och tillgång till en öppen flygplats blir en viktig förutsättning, som vid en förändring i underlaget för reguljära avgångar snabbt kan tillhandahålla alternativ.

¹ <http://www.svenskt-ambulansflyg.se>

Koncernstaben

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-14
Diarienummer: KS2018.0084-7
Handläggare: Monica Schelander

Av samma anledning som ovan är en öppen flygplats en viktig resurs för befintliga näringslivet. När investeringsbeslut tas, där vår region ställs i relation till andra platser, kan tillgången till den här typen av infrastruktur vara avgörande. Tillgången till väl fungerande infrastruktur är en viktig fråga för näringslivet. En öppen flygplats utifrån regionens attraktivitet i förhållande till andra regioner är en stark tillgång.

För att få kunskap om flygets betydelse för svenskt vidkommande har SNS, Studieförbundet Näringsliv och Samhälle, engagerat forskare att analyserat flygets betydelse i Sverige. Flyget har under de senaste decennierna fått en ökad betydelse i den globala ekonomin där en bidragande faktor är den förändring som ägt rum i den globala produktionen av varor och tjänster. "Flyget och företagen" är den första övergripande forskningsstudien som studerat hur tillgång till flygförbindelser påverkar det lokala svenska näringslivet. Forskarna har studerat vilka branscher som är beroende av flyg och vilken typ av flygtransporter som är viktiga för olika branscher. Forskarna identifierar flera samband mellan flygförbindelser och kommunernas näringslivsstruktur. Exempelvis så visar studien att sambandet mellan avståndet till närmaste flygplats och den ekonomiska aktiviteten i en kommun är stark. En kommun med 10 procents längre avstånd sammanhänger med ungefär 13 procents lägre produktion, 14 procents lägre import och drygt 10 procents lägre export. De branscher som uppvisar det starkaste sambandet mellan närhet till flyg och ekonomisk aktivitet är IT, utbildning och finans.²

Det finns all anledning att tro att flygplatser kommer att spela en större roll framöver än vad de hittills har gjort, i takt med att marknader blir mer globala och en allt större del av ekonomin baseras på kunskap.³

Sammantaget utifrån etableringsperspektivet finns flera anledningar till att en flygplats i regionen har ett värde. I Skövde finns i dag ingen linjetrafik men däremot förutsättningar för att utveckla verksamheten för att möta morgondagens efterfrågan av infrastruktur.

Framtiden och fortsatt verksamhet

Skövde Flygplats AB bedriver i dag en verksamhet som går i linje med de direktiv som ägaren, kommunfullmäktige i Skövde, har utfärdat. Genom kontinuerliga ägardialoger följs ägardirektivet upp. Vid den årliga bolagsdagen inbjuds samtliga förtroendevalda till

² Flyget och företagen, Shon Ferguson och Rikard Forslid 2016

³ Rapport om Jönköpings flygplats och den regionala ekonomin 2012 av Charlotta Melander, Jönköping International Business School.

Koncernstaben

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-14
Diarienummer: KS2018.0084-7
Handläggare: Monica Schelander

information om de kommunala bolagens verksamheter. Då ges möjlighet att ställa frågor till bolagets vd och ordförande.

Skövde kommun är Sveriges minsta centralort och att frågan huruvida en flygplats är motiverad är naturlig. SKL, Sveriges kommuner och landsting, redogör för sin syn på regionala flygplatser bland annat på följande sätt;

’Ansvaret för att upprätthålla flygtrafiken i hela landet vilar idag tungt på regionerna. Av de regionala flygplatserna är merparten idag helt kommunalt ägda. Statliga driftbidrag och att ägarna skjuter till pengar är en förutsättning för livskraftiga flygplatser.

2013 påbörjade EU en skärpning av statsstödsreglerna. Syftet är att skydda den inre marknadens mekanismer och hindra konkurrensen från att snedvridas. De svenska flygplatserna kan emellertid fortfarande ta emot offentliga bidrag, inte bara från staten utan också från kommuner, landsting och regioner. Men Sveriges kommuner och landsting följer noggrant hur EU-kommissionens arbete utvecklas.

Det är betydelsefullt för hela Sverige att regionala flygplatser kan finnas kvar. SKL understryker att en förutsättning är att kommuner och regioner arbetar tillsammans med regeringen i den här frågan.’⁴

Det är ytterst ett politiskt ställningstagande hur kommunfullmäktige ser på utvecklingen av infrastrukturen i regionen och flygplatsens vara eller icke vara.

Koncernstabens bedömning

Utifrån kommunkoncernperspektivet anges i ägardirektivet att bolaget tillsammans med koncernbolagen ska bidra till hållbar tillväxt i kommunen, god resurshållning och god resultatutveckling. Inom ramen för bolagets förutsättningar bedöms bolaget bidra till att kontinuerligt utveckla verksamheten med miljöhänsyn och fokus på kostnadseffektivitet.

Vidare anges i ägardirektiv att bolaget är kommunens redskap för att främja tillväxt och utveckling och har därmed en roll i att kommunen är en attraktiv etableringsort. Genom att flygplatsen är öppen utgör den en del i infrastrukturen vilket ger förutsättningar för att utveckla regionens attraktivitet.

Slutsatsen är att det inte föreligger sakliga skäl att avveckla flygplatsen och kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige därför avslå motionen.

⁴ <https://skl.se/samhallsplaneringinfrastruktur/trafikinfrastruktur/infrastrukturinvesteringar/regionalaflygplatser.7872.html>

Koncernstaben
TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-14

Diarienummer: **KS2018.0084-7**

Handläggare: **Monica Schelander**

Handlingar

Svar på motion om att avveckla Skövde flygplats AB

Undertecknad motion om att avveckla Skövde flygplats av ekonomiska och klimatskäl (V)

Skickas till

Skövde Flygplats AB,
Skövde Stadshus AB

Monica Schelander

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 167/18

Svar på motion om att avveckla Skövde flygplats AB

KS2018.0084

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-06-07	162/18
2 Kommunstyrelsen	2018-06-18	167/18
3 Kommunfullmäktige		

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Yrkanden

Ulrica Johansson (C), Magnus Hammar (M) och Helena Dahlström (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Roger Almgren (MP) och Dag Fredriksson (V) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Reservation

Roger Almgren (MP) och Dag Fredriksson (V) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Koncernstaben har av kommunstyrelsens arbetsutskott fått i uppdrag att bereda svar på inkommen motion från Vänsterpartiet Skövde.

I motionen påtalas flygplatsens ekonomiska förutsättningar och att skattemedel ges för att finansiera flygplatsens begränsade verksamhet. Motionen pekar på klimatfrågan och flygtrafikens miljöpåverkan genom växthusgasutsläppen i Sverige. I motionen föreslås att klimatsmart fordonstrafik bör prioriteras och att en nedläggning av

flygplatsen i sig inte bidrar mycket till minskad klimatpåverkan men att symbolfrågan är viktig. Vid behov hänvisar motionen till flygplatser i närheten som t.ex. Jönköping, Örebro och Göteborg. Avslutningsvis framgår i motionen att det är förkastligt att subventionera en helt onödig och kostsam flygplats då Skövde har järnvägens västra stambana.

Vänsterpartiet föreslår genom motionen Skövde kommun att utreda en avveckling av Skövde flygplats med början 2018 med inriktning på nedläggning senast år 2021.

Ägardirektiv - Skövde Flygplats AB

Kommunfullmäktige tog i april 2013 beslut om gällande ägardirektiv för Skövde Flygplats AB. Ägardirektivet gäller tills vidare och innebär följande syfte med bolaget:

”Bolaget är kommunens redskap för att främja tillväxt och utveckling i Skövde kommun med omnejd. Detta sker genom att Bolaget bedriver flygplatsverksamhet och skapar goda förutsättningar för flygkommunikation som en del av infrastrukturen och samhällsnyttan. Bolaget ska arbeta för att möta marknadens efterfrågan på bra flygkommunikationer. Bolaget ska tillsammans med andra berörda intressenter aktivt arbeta för att Skövde kommun ska vara en attraktiv etableringsort. Bolaget är således en del i kommunens näringslivspolitik i egenskap av aktör för att skapa tillväxt och sysselsättning.

Detta ska Bolaget göra genom att:

- samverka med kommunen, näringslivet, Västra Götalandsregionen, högskolan, försvaret, och andra regionala aktörer i syfte att utveckla Bolagets affärsmöjligheter
- bidra till att attrahera näringsverksamheter för etablering inom eller i anslutning till flygplatsområdet
- utifrån Bolagets ekonomiska ramar maximera nyttjandet av flygplatsområdet
- på ett rimligt sätt anpassa öppethållandetiderna till marknadens efterfrågan
- inrikta verksamheten på främst frakt-, taxi-, affärs- och ambulansflyg samt flygföreningsverksamhet
- minimera miljöbelastningen av Bolagets verksamhet
- i rimlig omfattning bevaka och följa utvecklingen inom Bolagets ansvarsområde såväl regionalt som nationellt
- vid kommunikation och marknadsföring låta det framgå att Bolaget ingår i kommunkoncernen.”

Flygplatsens historik

Flygplatsen togs i drift år 1989. Den ursprungligen tanken var att skapa en gemensam flygplats för Skaraborg, finansierad av ett flertal angränsande kommuner. Då kommunerna inte kunde enas om bl.a. lokalisering av flygplatsen beslöt Skövde kommun att bygga en egen flygplats. Reguljär trafik startade mellan Skövdes och

Arlandas flygplatser. Under viss tid existerade också reguljär trafik till och från Kastrup.

Motivet till att finansiera och bygga en flygplats var ett sätt att garantera snabba och pålitliga förbindelser med huvudstaden och dess vidare förbindelser med omvärlden. Tågresor tog mellan 3-4 timmar enkel resa till Stockholm under denna tid. Det fanns små möjligheter att delta i möten i Stockholm utan övernattning, med flyg möjliggjordes dagpendling.

När SJ introducerade X2000-tåg på sträckan Skövde – Stockholm sjönk passagerarantalet drastiskt och linjetrafiken upphörde helt i slutet av år 2002.

Verksamheten idag

Verksamheten bedrivs idag med inriktning mot affärsflyg, taxifyg och fraktflyg samt ambulans- och militärflyg. Skövde Flygplats AB bedriver sin verksamhet så att flygplatsen kan ta emot alla flygoperatörer som vill trafikera flygplatsen till rådande kommersiella villkor och under publicerade öppettider. Flygplatsens närhet till Skaraborgs Sjukhus är av betydelse vid akuta sjuk- och organtransporter. Trenden pekar mot att transporter med ambulansflyg ökar då tidsfaktorn är av avgörande betydelse. Försvarsmakten har nyttjat flygplatsen under en tid för en större övning och förhandlingar pågår om nyttjande för ytterligare övningsverksamhet. Försvarsmakten nyttjar även Skövde flygplats som reservflygplats. Normalt nyttjar cirka 40 olika företag eller organisationer flygplatsen under ett år. Bolaget arbetar kontinuerligt med att utveckla sina affärsmöjligheter bland annat genom samarbete med Volvo, Försvarsmakten och Västra Götalandsregionen, VGR. När det gäller VGR har bolaget tecknat avtal med Västra Götalandsregionen avseende bränsleförsörjning till ambulanshelikoptrar vid Skaraborgs Sjukhus.

Bolaget har utvecklat miljöarbetet bland annat genom en miljöpolicy, miljödiplomering, projekt biologisk mångfald på kringliggande grönytor vid landningsbana osv.

Flygtrafiken under år 2017 uppgick till cirka 5 000 starter. Kommersiella landningar uppgick till 414 i antal. Godstrafiken ökade till 9,3 ton gods och antalet ambulansflyg ökade med 33 procent till 56 i antal. Antalet passagerare uppgick till cirka 740.

Målsättning med Skövde flygplats är att driva verksamhet med en så rationell bemanning som möjligt. Optimal flexibilitet med arbetsrotation baserad på bred kompetens har bidragit till en kostnadseffektiv organisation. Skövde flygplats drivs idag med 4 anställda. Fält- och ramppersonal utför även brandtjänst, snöröjning, tankning, lastning och lossning, avisning och hantering av farligt gods.

Skövde flygplats har mottagit offentlig finansiering under samtliga år från starten 1989. Utöver statligt driftsstöd som erhöles fram till tidpunkten när linjetrafiken upphörde har huvudägaren Skövde kommun och Skövde Stadshus finansierat verksamheten.

Fram till och med år 2012 genom att helt svara för driftskostnaderna och därefter genom driftsbidrag och koncernbidrag.

Förutsättningar för kommersiell trafik

Skövde Flygplats AB upprätthåller en så kallad öppen flygplats, vilket är ett krav för att någon form av kommersiell trafik ska få förekomma. Som kommersiell trafik räknas all form av trafik som inte är privata hobbyplan och motsvarande skolflygplan, samt helikoptrar. Samma regelverk, säkerhetskrav samt krav på dokumentation gäller för alla flygplatser oberoende om det förekommer reguljär persontrafik eller ej. Skövde flygplats drivs, genom Skövde Flygplats AB, på ett så resursoptimalt sätt för att upprätthålla och efterleva de krav som ställs på en flygplats. För att till exempel ambulansflyg ska få trafikera flygplatsen så är kravet att flygplatsen hålls öppen och efterlever de regelverk som finns för en flygplats.

Ambulansflyg

När det gäller ambulansflyg så ökar den i omfattning i hela Sverige. För patient- och organtransporter har sjukvården idag även samarbete med våra grannländer. Transporter på dessa avstånd är i flera fall inte möjliga på annat sätt än med flyg. Endast i vissa fall fungerar biltransport till t.ex. Jönköping eller Trollhättan, men det minskar räckvidden avsevärt vilket fördyrar transporten.

För fem år sedan slog utredningen "Vård på vingar" fast att ambulansflyget i Sverige behöver samordnas. Luftburen vård med hög medicinsk säkerhet är många gånger livsavgörande vid svåra, komplicerade eller ovanliga sjukdoms-/olycksfall. Alla ska ha likartade möjligheter till snabb och adekvat vård vid en högspecialiserad klinik, eller få akut hjälp vid en allvarlig händelse eller katastrof, oberoende av var i landet de bor eller vistas. För att uppnå detta beslutade Sveriges samtliga regioner och landsting år 2016 att bilda Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA). Avsikten är att skapa samordningsvinster och stordriftsfördelar. Syftet är att effektivisera ambulansflyg för att öka patientnyttan och patientsäkerheten genom samordning av gemensamma resurser. Målet är att tillhandahålla moderna plan med likställd utrustning för att förbättra vårdmöjligheter under transport.¹

Med utgångspunkt från den nationella utvecklingen är närhet till flygplats en fördel för landets regionsjukhus. Ambulansflyg kan inte ersättas av helikoptrar då dessa har ett annat syfte, främst att transportera patienter vid olyckor.

Operationsradien med helikopter är kortare än flygplan, hastigheten är lägre och flygkostnaden är högre. Generellt sett flyger ambulansflyg snabbare, längre och högre vilket ger förutsättningar för stabilare transporter utifrån väderförhållande.

Förutsättningar för nuvarande och kommande etableringar

¹ <http://www.svenskt-ambulansflyg.se>

Ur ett etableringsperspektiv är all infrastruktur av betydelse. Ett arbete pågår bland Skaraborgs kommuner att bygga upp en gemensam organisation för att mer aktivt satsa på att bli en attraktiv region för internationella etableringar. I det perspektivet är flygplatsen en viktig resurs, vid sidan av de djuphamnar och den spårbundna nod som finns för kommersiell hantering. I samband med arbetet att få till stånd etableringen av batterifabriken lyftes tillgängligheten till flyg i området fram som en viktig del i kravspecifikationen. Vid internationella etableringar finns ofta huvudkontor och systemverksamheter i annat land och tillgång till en öppen flygplats blir en viktig förutsättning, som vid en förändring i underlaget för reguljära avgångar snabbt kan tillhandahålla alternativ.

Av samma anledning som ovan är en öppen flygplats en viktig resurs för befintliga näringslivet. När investeringsbeslut tas, där vår region ställs i relation till andra platser, kan tillgången till den här typen av infrastruktur vara avgörande. Tillgången till väl fungerande infrastruktur är en viktig fråga för näringslivet. En öppen flygplats utifrån regionens attraktivitet i förhållande till andra regioner är en stark tillgång.

För att få kunskap om flygets betydelse för svenskt vidkommande har SNS, Studieförbundet Näringsliv och Samhälle, engagerat forskare att analyserat flygets betydelse i Sverige. Flyget har under de senaste decennierna fått en ökad betydelse i den globala ekonomin där en bidragande faktor är den förändring som ägt rum i den globala produktionen av varor och tjänster. ”Flyget och företagen” är den första övergripande forskningsstudien som studerat hur tillgång till flygförbindelser påverkar det lokala svenska näringslivet. Forskarna har studerat vilka branscher som är beroende av flyg och vilken typ av flygtransporter som är viktiga för olika branscher. Forskarna identifierar flera samband mellan flygförbindelser och kommunernas näringslivsstruktur. Exempelvis så visar studien att sambandet mellan avståndet till närmaste flygplats och den ekonomiska aktiviteten i en kommun är stark. En kommun med 10 procents längre avstånd sammanhänger med ungefär 13 procents lägre produktion, 14 procents lägre import och drygt 10 procents lägre export. De branscher som uppvisar det starkaste sambandet mellan närhet till flyg och ekonomisk aktivitet är IT, utbildning och finans.²

Det finns all anledning att tro att flygplatser kommer att spela en större roll framöver än vad de hittills har gjort, i takt med att marknader blir mer globala och en allt större del av ekonomin baseras på kunskap.³

Sammantaget utifrån etableringsperspektivet finns flera anledningar till att en flygplats i regionen har ett värde. I Skövde finns i dag ingen linjetrafik men däremot förutsättningar för att utveckla verksamheten för att möta morgondagens efterfrågan av infrastruktur.

² Flyget och företagen, Shon Ferguson och Rikard Forslid 2016

³ Rapport om Jönköpings flygplats och den regionala ekonomin 2012 av Charlotta Melander, Jönköping International Business School.

Framtiden och fortsatt verksamhet

Skövde Flygplats AB bedriver i dag en verksamhet som går i linje med de direktiv som ägaren, kommunfullmäktige i Skövde, har utfärdat. Genom kontinuerliga ägardialoger följs ägardirektivet upp. Vid den årliga bolagsdagen inbjuds samtliga förtroendevalda till information om de kommunala bolagens verksamheter. Då ges möjlighet att ställa frågor till bolagets vd och ordförande.

Skövde kommun är Sveriges minsta centralort och att frågan huruvida en flygplats är motiverad är naturlig. SKL, Sveriges kommuner och landsting, redogör för sin syn på regionala flygplatser bland annat på följande sätt;

”Ansvaret för att upprätthålla flygtrafiken i hela landet vilar idag tungt på regionerna. Av de regionala flygplatserna är merparten idag helt kommunalt ägda. Statliga driftbidrag och att ägarna skjuter till pengar är en förutsättning för livskraftiga flygplatser.

2013 påbörjade EU en skärpning av statsstödsreglerna. Syftet är att skydda den inre marknadens mekanismer och hindra konkurrensen från att snedvridas. De svenska flygplatserna kan emellertid fortfarande ta emot offentliga bidrag, inte bara från staten utan också från kommuner, landsting och regioner. Men Sveriges kommuner och landsting följer noggrant hur EU-kommissionens arbete utvecklas.

Det är betydelsefullt för hela Sverige att regionala flygplatser kan finnas kvar. SKL understryker att en förutsättning är att kommuner och regioner arbetar tillsammans med regeringen i den här frågan.”⁴

Det är ytterst ett politiskt ställningstagande hur kommunfullmäktige ser på utvecklingen av infrastrukturen i regionen och flygplatsens vara eller icke vara.

Koncernstabens bedömning

Utifrån kommunkoncernperspektivet anges i ägardirektivet att bolaget tillsammans med koncernbolagen ska bidra till hållbar tillväxt i kommunen, god resurshållning och god resultatutveckling. Inom ramen för bolagets förutsättningar bedöms bolaget bidra till att kontinuerligt utveckla verksamheten med miljöhänsyn och fokus på kostnadseffektivitet.

Vidare anges i ägardirektiv att bolaget är kommunens redskap för att främja tillväxt och utveckling och har därmed en roll i att kommunen är en attraktiv etableringsort. Genom att flygplatsen är öppen utgör den en del i infrastrukturen vilket ger förutsättningar för att utveckla regionens attraktivitet.

Slutsatsen är att det inte föreligger sakliga skäl att avveckla flygplatsen och kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige därför avslå motionen.

Handlingar

TU Svar på motion om att avveckla Skövde flygplats AB

⁴ <https://skl.se/samhallsplaneringinfrastruktur/trafikinfrastruktur/infrastrukturinvesteringar/regionalaflygplatser.7872.html>

Undertecknad motion om att avveckla Skövde flygplats av ekonomiska och klimatskäl
(V)

Skickas till

Skövde Flygplats AB

Skövde Stadshus AB

Monica Schelander, koncerncontroller

Avveckla Skövde flygplats av ekonomiska och klimatskäl

Motion till Kommunfullmäktige

2018-01-31

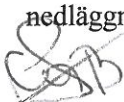
Skövde flygplats går ständigt med förlust. Vilket för övrigt gäller alla flygplatser i Sverige utom Arlanda. Kommunernas subvention har de senaste fem åren fördubblats för regionala flygplatser. Dessutom sker väldigt få flygrörelser på Skövde flygplats, ett 100-tal per år. Den används till en del annat men knappast till flyg. De senaste 8 åren har den gått nästan 50 miljoner back. Vem betalar för dessa underskott – jo givetvis skattebetalarna.

Ett annat viktigt skäl är klimatfrågan. Flygtrafiken i Sverige står för ca 10 % av växthusgasutsläppen i Sverige. Globalt sett är det ca 5 % från flygtrafiken, så Sverige ligger på en dubbelt så hög nivå. Skövde kommun kan knappast räknas till en av de mest framstående i frågan om att banta klimatpåverkan med minskade utsläpp, men skulle kunna ändra på det genom att prioritera klimatsmart fordonstrafik som tåg och buss och klart säga nej till onödiga flygresor. En nedläggning gör så mycket ur utsläppssynpunkt men symbolfrågan är viktig. Vid behov finns dessutom flygplatser i närheten, t ex Jönköping, Örebro och Göteborg, större städer där behovet kanske kan finnas av en flygplats. Sjuktransporter kan ske till och från helikopterplattan vid Skaraborgs sjukhus, KSS.

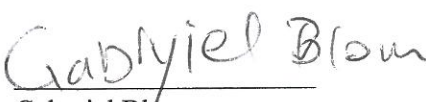
Dessutom är det helt förkastligt att i en stad där järnvägens västra stambana går och det finns ett otal avgångar per dag åt respektive håll, subventionera en helt onödig och kostsam flygplats.

Vänsterpartiet föreslår till Skövde kommun:

- Att utreda en avveckling av Skövde flygplats med början 2018 med inriktning på nedläggning senast 2021

Carlos Bobadilla

Gabryjel Blom

KSAU § 162/18

Svar på motion om att avveckla Skövde Flygplats AB
KS2018.0084

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-06-07	162/18
2 Kommunstyrelsen	2018-06-18	167/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Bakgrund

Koncernstaben har av kommunstyrelsens arbetsutskott fått i uppdrag att bereda svar på inkommen motion från Vänsterpartiet Skövde.

I motionen påtalas flygplatsens ekonomiska förutsättningar och att skattemedel ges för att finansiera flygplatsens begränsade verksamhet. Motionen pekar på klimatfrågan och flygtrafikens miljöpåverkan genom växthusgasutsläppen i Sverige. I motionen föreslås att klimatsmart fordonstrafik bör prioriteras och att en nedläggning av flygplatsen i sig inte bidrar mycket till minskad klimatpåverkan men att symbolfrågan är viktig. Vid behov hänvisar motionen till flygplatser i närheten som t.ex. Jönköping, Örebro och Göteborg. Avslutningsvis framgår i motionen att det är förkastligt att subventionera en helt onödig och kostsam flygplats då Skövde har järnvägens västra stambana.

Vänsterpartiet föreslår genom motionen Skövde kommun att utreda en avveckling av Skövde flygplats med början 2018 med inriktning på nedläggning senast år 2021.

Ägardirektiv - Skövde Flygplats AB

Kommunfullmäktige tog i april 2013 beslut om gällande ägardirektiv för Skövde Flygplats AB. Ägardirektivet gäller tills vidare och innebär följande syfte med bolaget:

”Bolaget är kommunens redskap för att främja tillväxt och utveckling i Skövde kommun med omnejd. Detta sker genom att Bolaget bedriver flygplatsverksamhet och skapar goda förutsättningar för flygkommunikation som en del av infrastrukturen och samhällsnyttan. Bolaget ska arbeta för att möta marknads efterfrågan på bra flygkommunikationer. Bolaget ska tillsammans med andra berörda intressenter aktivt

arbeta för att Skövde kommun ska vara en attraktiv etableringsort. Bolaget är således en del i kommunens näringslivspolitik i egenskap av aktör för att skapa tillväxt och sysselsättning.

Detta ska Bolaget göra genom att:

- samverka med kommunen, näringslivet, Västra Götalandsregionen, högskolan, försvaret, och andra regionala aktörer i syfte att utveckla Bolagets affärsmöjligheter
- bidra till att attrahera näringsverksamheter för etablering inom eller i anslutning till flygplatsområdet
- utifrån Bolagets ekonomiska ramar maximera nyttjandet av flygplatsområdet
- på ett rimligt sätt anpassa öppethållandetiderna till marknadens efterfrågan
- inrikta verksamheten på främst frakt-, taxi-, affärs- och ambulansflyg samt flygföreningsverksamhet
- minimera miljöbelastningen av Bolagets verksamhet
- i rimlig omfattning bevaka och följa utvecklingen inom Bolagets ansvarsområde såväl regionalt som nationellt
- vid kommunikation och marknadsföring låta det framgå att Bolaget ingår i kommunkoncernen.”

Flygplatsens historik

Flygplatsen togs i drift år 1989. Den ursprungligen tanken var att skapa en gemensam flygplats för Skaraborg, finansierad av ett flertal angränsande kommuner. Då kommunerna inte kunde enas om bl.a. lokalisering av flygplatsen beslöt Skövde kommun att bygga en egen flygplats. Reguljär trafik startade mellan Skövdes och Arlandas flygplatser. Under viss tid existerade också reguljär trafik till och från Kastrup.

Motivet till att finansiera och bygga en flygplats var ett sätt att garantera snabba och pålitliga förbindelser med huvudstaden och dess vidare förbindelser med omvärlden. Tågresor tog mellan 3-4 timmar enkel resa till Stockholm under denna tid. Det fanns små möjligheter att delta i möten i Stockholm utan övernattning, med flyg möjliggjordes dagpendling.

När SJ introducerade X2000-tåg på sträckan Skövde – Stockholm sjönk passagerarantalet drastiskt och linjetrafiken upphörde helt i slutet av år 2002.

Verksamheten idag

Verksamheten bedrivs idag med inriktning mot affärsflyg, taxifyg och fraktflyg samt ambulans- och militärflyg. Skövde Flygplats AB bedriver sin verksamhet så att flygplatsen kan ta emot alla flygoperatörer som vill trafikera flygplatsen till rådande kommersiella villkor och under publicerade öppettider. Flygplatsens närhet till Skaraborgs Sjukhus är av betydelse vid akuta sjuk- och organtransporter. Trenden pekar mot att transporter med ambulansflyg ökar då tidsfaktorn är av avgörande

betydelse. Försvarmakten har nyttjat flygplatsen under en tid för en större övning och förhandlingar pågår om nyttjande för ytterligare övningsverksamhet. Försvarmakten nyttjar även Skövde flygplats som reservflygplats. Normalt nyttjar cirka 40 olika företag eller organisationer flygplatsen under ett år. Bolaget arbetar kontinuerligt med att utveckla sina affärsmöjligheter bland annat genom samarbete med Volvo, Försvarmakten och Västra Götalandsregionen, VGR. När det gäller VGR har bolaget tecknat avtal med Västra Götalandsregionen avseende bränsleförsörjning till ambulanshelikoptrar vid Skaraborgs Sjukhus.

Bolaget har utvecklat miljöarbetet bland annat genom en miljöpolicy, miljödiplomering, projekt biologisk mångfald på kringliggande grönytor vid landningsbana osv.

Flygtrafiken under år 2017 uppgick till cirka 5 000 starter. Kommersiella landningar uppgick till 414 i antal. Godstrafiken ökade till 9,3 ton gods och antalet ambulansflyg ökade med 33 procent till 56 i antal. Antalet passagerare uppgick till cirka 740.

Målsättning med Skövde flygplats är att driva verksamhet med en så rationell bemanning som möjligt. Optimal flexibilitet med arbetsrotation baserad på bred kompetens har bidragit till en kostnadseffektiv organisation. Skövde flygplats drivs idag med 4 anställda. Fält- och ramppersonal utför även brandtjänst, snöröjning, tankning, lastning och lossning, avisning och hantering av farligt gods.

Skövde flygplats har mottagit offentlig finansiering under samtliga år från starten 1989. Utöver statligt driftsstöd som erhöles fram till tidpunkten när linjetrafiken upphörde har huvudägaren Skövde kommun och Skövde Stadshus finansierat verksamheten. Fram till och med år 2012 genom att helt svara för driftskostnaderna och därefter genom driftsbidrag och koncernbidrag.

Förutsättningar för kommersiell trafik

Skövde Flygplats AB upprätthåller en så kallad öppen flygplats, vilket är ett krav för att någon form av kommersiell trafik ska få förekomma. Som kommersiell trafik räknas all form av trafik som inte är privata hobbyplan och motsvarande skolflygplan, samt helikoptrar. Samma regelverk, säkerhetskrav samt krav på dokumentation gäller för alla flygplatser oberoende om det förekommer reguljär persontrafik eller ej. Skövde flygplats drivs, genom Skövde Flygplats AB, på ett så resursoptimalt sätt för att upprätthålla och efterleva de krav som ställs på en flygplats. För att till exempel ambulansflyg ska få trafikera flygplatsen så är kravet att flygplatsen hålls öppen och efterlever de regelverk som finns för en flygplats.

Ambulansflyg

När det gäller ambulansflyg så ökar den i omfattning i hela Sverige. För patient- och organtransporter har sjukvården idag även samarbete med våra grannländer. Transporter på dessa avstånd är i flera fall inte möjliga på annat sätt än med flyg. Endast i vissa fall fungerar biltransport till t.ex. Jönköping eller Trollhättan, men det minskar räckvidden avsevärt vilket fördyrar transporten.

För fem år sedan slog utredningen "Vård på vingar" fast att ambulansflyget i Sverige behöver samordnas. Luftburen vård med hög medicinsk säkerhet är många gånger livsavgörande vid svåra, komplicerade eller ovanliga sjukdoms-/olycksfall. Alla ska ha likartade möjligheter till snabb och adekvat vård vid en högspecialiserad klinik, eller få akut hjälp vid en allvarlig händelse eller katastrof, oberoende av var i landet de bor eller vistas. För att uppnå detta beslutade Sveriges samtliga regioner och landsting år 2016 att bilda Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA). Avsikten är att skapa samordningsvinster och stordriftsfördelar. Syftet är att effektivisera ambulansflyg för att öka patientnyttan och patientsäkerheten genom samordning av gemensamma resurser. Målet är att tillhandahålla moderna plan med likställd utrustning för att förbättra vårdmöjligheter under transport.¹

Med utgångspunkt från den nationella utvecklingen är närhet till flygplats en fördel för landets regionsjukhus. Ambulansflyg kan inte ersättas av helikoptrar då dessa har ett annat syfte, främst att transportera patienter vid olyckor.

Operationsradien med helikopter är kortare än flygplan, hastigheten är lägre och flygkostnaden är högre. Generellt sett flyger ambulansflyg snabbare, längre och högre vilket ger förutsättningar för stabilare transporter utifrån väderförhållande.

Förutsättningar för nuvarande och kommande etableringar

Ur ett etableringsperspektiv är all infrastruktur av betydelse. Ett arbete pågår bland Skaraborgs kommuner att bygga upp en gemensam organisation för att mer aktivt satsa på att bli en attraktiv region för internationella etableringar. I det perspektivet är flygplatsen en viktig resurs, vid sidan av de djuphamnar och den spårbundna nod som finns för kommersiell hantering. I samband med arbetet att få till stånd etableringen av batterifabriken lyftes tillgängligheten till flyg i området fram som en viktig del i kravspecifikationen. Vid internationella etableringar finns ofta huvudkontor och systemverksamheter i annat land och tillgång till en öppen flygplats blir en viktig förutsättning, som vid en förändring i underlaget för reguljära avgångar snabbt kan tillhandahålla alternativ.

Av samma anledning som ovan är en öppen flygplats en viktig resurs för befintliga näringslivet. När investeringsbeslut tas, där vår region ställs i relation till andra platser, kan tillgången till den här typen av infrastruktur vara avgörande. Tillgången till väl fungerande infrastruktur är en viktig fråga för näringslivet. En öppen flygplats utifrån regionens attraktivitet i förhållande till andra regioner är en stark tillgång.

¹ <http://www.svenskt-ambulansflyg.se>

För att få kunskap om flygets betydelse för svenskt vidkommande har SNS, Studieförbundet Näringsliv och Samhälle, engagerat forskare att analyserat flygets betydelse i Sverige. Flyget har under de senaste decennierna fått en ökad betydelse i den globala ekonomin där en bidragande faktor är den förändring som ägt rum i den globala produktionen av varor och tjänster. ”Flyget och företagen” är den första övergripande forskningsstudien som studerat hur tillgång till flygförbindelser påverkar det lokala svenska näringslivet. Forskarna har studerat vilka branscher som är beroende av flyg och vilken typ av flygtransporter som är viktiga för olika branscher. Forskarna identifierar flera samband mellan flygförbindelser och kommunernas näringslivsstruktur. Exempelvis så visar studien att sambandet mellan avståndet till närmaste flygplats och den ekonomiska aktiviteten i en kommun är stark. En kommun med 10 procents längre avstånd sammanhänger med ungefär 13 procents lägre produktion, 14 procents lägre import och drygt 10 procents lägre export. De branscher som uppvisar det starkaste sambandet mellan närhet till flyg och ekonomisk aktivitet är IT, utbildning och finans.²

Det finns all anledning att tro att flygplatser kommer att spela en större roll framöver än vad de hittills har gjort, i takt med att marknader blir mer globala och en allt större del av ekonomin baseras på kunskap.³

Sammantaget utifrån etableringsperspektivet finns flera anledningar till att en flygplats i regionen har ett värde. I Skövde finns i dag ingen linjetrafik men däremot förutsättningar för att utveckla verksamheten för att möta morgondagens efterfrågan av infrastruktur.

Framtiden och fortsatt verksamhet

Skövde Flygplats AB bedriver i dag en verksamhet som går i linje med de direktiv som ägaren, kommunfullmäktige i Skövde, har utfärdat. Genom kontinuerliga ägardialoger följs ägardirektivet upp. Vid den årliga bolagsdagen inbjuds samtliga förtroendevalda till information om de kommunala bolagens verksamheter. Då ges möjlighet att ställa frågor till bolagets vd och ordförande.

Skövde kommun är Sveriges minsta centralort och att frågan huruvida en flygplats är motiverad är naturlig. SKL, Sveriges kommuner och landsting, redogör för sin syn på regionala flygplatser bland annat på följande sätt;

”Ansvaret för att upprätthålla flygtrafiken i hela landet vilar idag tungt på regionerna. Av de regionala flygplatserna är merparten idag helt kommunalt ägda. Statliga driftbidrag och att ägarna skjuter till pengar är en förutsättning för livskraftiga flygplatser.

2013 påbörjade EU en skärpning av statsstödsreglerna. Syftet är att skydda den inre marknadens mekanismer och hindra konkurrensen från att snedvridas. De svenska flygplatserna kan emellertid fortfarande ta emot offentliga bidrag, inte bara från staten

² Flyget och företagen, Shon Ferguson och Rikard Forslid 2016

³ Rapport om Jönköpings flygplats och den regionala ekonomin 2012 av Charlotta Melander, Jönköping International Business School.

utan också från kommuner, landsting och regioner. Men Sveriges kommuner och landsting följer noggrant hur EU-kommissionens arbete utvecklas.

Det är betydelsefullt för hela Sverige att regionala flygplatser kan finnas kvar. SKL understryker att en förutsättning är att kommuner och regioner arbetar tillsammans med regeringen i den här frågan.”⁴

Det är ytterst ett politiskt ställningstagande hur kommunfullmäktige ser på utvecklingen av infrastrukturen i regionen och flygplatsens vara eller icke vara.

Koncernstabens bedömning

Utifrån kommunkoncernperspektivet anges i ägardirektivet att bolaget tillsammans med koncernbolagen ska bidra till hållbar tillväxt i kommunen, god resurshållning och god resultatutveckling. Inom ramen för bolagets förutsättningar bedöms bolaget bidra till att kontinuerligt utveckla verksamheten med miljöhänsyn och fokus på kostnadseffektivitet.

Vidare anges i ägardirektiv att bolaget är kommunens redskap för att främja tillväxt och utveckling och har därmed en roll i att kommunen är en attraktiv etableringsort. Genom att flygplatsen är öppen utgör den en del i infrastrukturen vilket ger förutsättningar för att utveckla regionens attraktivitet.

Slutsatsen är att det inte föreligger sakliga skäl att avveckla flygplatsen och kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige därför avslå motionen.

Handlingar

TU Svar på motion om att avveckla Skövde flygplats AB

Undertecknad motion om att avveckla Skövde flygplats av ekonomiska och klimatskäl (V)

Skickas till

Skövde Flygplats AB

Skövde Stadshus AB

Monica Schelander, koncerncontroller

⁴ <https://skl.se/samhallsplaneringinfrastruktur/trafikinfrastruktur/infrastrukturinvesteringar/regionalaflygplatser.7872.html>

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Svar på motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen avslås.

Bakgrund

Carlos Bobadilla (V) och Gabryjel Blom (V) har för Vänsterpartiet lämnat in en motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur.

De föreslår att Skövde kommun:

- Verkar för att inga nya föroreningskällor tillkommer eller riskerar att tillkomma och därigenom påverkar Vätterns tillstånd negativt
- Särskilt fokuserar på att värna Vättern i frågor som rör militärens tillstånd för övning i och vid Vättern, tillstånd till nya prospekteringar och gruvor samt klimatpåverkan.

Motionen har skickats på remiss till servicenämnden, som berett ärendet i samråd med sektor samhällsbyggnad.

Servicenämnden har beslutat att delegera till arbetsutskottet att lämna yttrande.

Servicenämndens arbetsutskott har förslagit avslag på motionen.

Skövde kommun saknar rådighet i fråga om friluftsliv och natur kring sjön. I juni 2017 antog kommunfullmäktige Plan för vattenförsörjning i Skövde kommun. Vättern ligger utanför Skövde kommun men är ändå utpekad som en prioriterad vattenförekomst för kommunens dricksvattenförsörjning.

Länsstyrelsen har startat upp arbetet med en regional vattenförsörjningsplan där

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-06-04

Diarienummer: KS2018.0085-8

Handläggare: Anette Nilsson

Skövde kommuns plan blir ett underlag.

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten ansvarar för dricksvattenproduktionen med vatten från Vättern för Skövde, Falköping och Skara kommun. Att skydda och värna Vättern som råvattentäkt ses som en del i kommunalförbundets uppdrag, och har representant i Vätternvårdsförbundets styrelse.

Kommunstyrelsen har i yttrande till Vattenmyndigheten i maj 2018 utpekat Vättern som prioritering för vattenarbetet eftersom det är särskilt viktigt för dricksvattenförsörjningen.

Handlingar

Svar på motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur

Motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur (V)

SENAU § 24/18 Remissyttrande motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur

Skickas till

Servicenämnden

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 178/18

Svar på motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur
KS2018.0085

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-06-20	171/18
2 Kommunstyrelsen	2018-08-13	178/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Yrkanden

Roger Almgren (MP) yrkar bifall till motionen.

Ulrica Johansson (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Reservation

Roger Almgren (MP) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckning

Ordföranden godkänner följande protokollsanteckning från Dag Fredriksson (V), inlämnad på sammanträdet:

”Det finns stora hot mot Vättern och inte minst den framtida kvalitén på dricksvattnet. Hoten är framför allt den möjliga gruvan för sällsynta jordartsmetaller i Norra Kärr nära Gränna och ansökan om kraftigt utökade militära aktiviteter i Vättern. Dessa åtgärder riskerar att påverka vattenkvalitén negativt och Skövde som har dricksvatten från Vättern bör som kommun tydligt ta ställning mot dessa hot genom överklagande av beslut, debattartiklar, informationsspridning etc. Det räcker inte med att arbeta

med frågan via Skarborgsvatten. Vänsterpartiet hävdar att Skövde kommun aktivt ska arbeta med att bemöta hoten mot Vättern.”

Bakgrund

Carlos Bobadilla (V) och Gabryjel Blom (V) har för Vänsterpartiet lämnat in en motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur.

De föreslår att Skövde kommun:

- Verkar för att inga nya föroreningskällor tillkommer eller riskerar att tillkomma och därigenom påverkar Vätterns tillstånd negativt
- Särskilt fokuserar på att värna Vättern i frågor som rör militärens tillstånd för övning i och vid Vättern, tillstånd till nya prospekteringar och gruvor samt klimatpåverkan.

Motionen har skickats på remiss till servicenämnden, som berett ärendet i samråd med sektor samhällsbyggnad.

Servicenämnden har beslutat att delegera till arbetsutskottet att lämna yttrande. Servicenämndens arbetsutskott har förslagit avslag på motionen.

Skövde kommun saknar rådighet i fråga om friluftsliv och natur kring sjön. I juni 2017 antog kommunfullmäktige Plan för vattenförsörjning i Skövde kommun. Vättern ligger utanför Skövde kommun men är ändå utpekad som en prioriterad vattenförekomst för kommunens dricksvattenförsörjning.

Länsstyrelsen har startat upp arbetet med en regional vattenförsörjningsplan där Skövde kommuns plan blir ett underlag.

Kommunalförbundet Skarborgsvatten ansvarar för dricksvattenproduktionen med vatten från Vättern för Skövde, Falköping och Skara kommun. Att skydda och värna Vättern som råvattentäkt ses som en del i kommunalförbundets uppdrag, och har representant i Vätternvårdsförbundets styrelse.

Kommunstyrelsen har i yttrande till Vattenmyndigheten i maj 2018 utpekad Vättern som prioritering för vattenarbetet eftersom det är särskilt viktigt för dricksvattenförsörjningen.

Handlingar

TU Svar på motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur

Motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur (V)

SENAU § 24/18 Remissyttrande motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur

Skickas till
Servicenämnden
Motionären

SENAU § 24/18**Remissyttrande motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur**

SEN2018.0069

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämndens arbetsutskott	2018-05-31	24/18

Beslut

Servicenämndens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen avslår motionen.

Bakgrund

Vänsterpartiet i Skövde har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur. Servicenämnden har anmodats inkomma med ett yttrande gällande motionen senast 2018-07-06 och bereda ärendet i samråd med sektor samhällsbyggnad.

Sektor service, i samråd med sektor samhällsbyggnad, föreslår att motionen avslås. Skövde kommun saknar rådighet i fråga om friluftsliv och natur kring sjön. I juni 2017 beslutade kommunfullmäktige om en vattenförsörjningsplan för kommunen. Vättern ligger utanför Skövde kommun men för att belysa sjöns betydelse för kommunens dricksvattenförsörjning är den ändå utpekad som en prioriterad vattenförekomst. Länsstyrelsen har startat upp arbetet med en regional vattenförsörjningsplan där Skövde kommuns plan blir ett underlag.

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten ansvarar för dricksvattenproduktionen för Skövde, Falköping och Skara med vatten från Vättern. Att skydda och värna Vättern som råvattentäkt ses som en del i kommunalförbundets uppdrag. Skaraborgsvatten har representant i Vätternvårdsförbundets styrelse.

Frågan behandlades på Servicenämndens sammanträde den 23 maj och de överlämnade till arbetsutskottet att lämna yttrande.

Kommunstyrelsen har, Dur KS2018.0188-1 utpekad Vättern som särskilt viktig i svar till Vattenmyndigheten. TB

Handlingar

Remissyttrande motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur

Skickas till

Kommunstyrelsen

TB

JP

Värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur!

Motion till Kommunfullmäktige

2018-02-11

Idag finns nya och nygamla hot mot Vättern i form av militärens nya tillstånd för skjutningar och övningar, en ny gruva för sällsynta jordartsmetaller i Norra Kärr nära Gränna och prospekteringen av skiffergas utanför Motala. Militären vill utöka skjutningarna i Vättern från 1 000 till 69 000 skott om året. Antal övningsdagar utökas till 30 dagar per år. Tillstånd erhöles av Länsstyrelsen 2016 men det har överklagats av ett antal närliggande kommuner och föreningar/organisationer. I norra Kärr har det sökande bolaget fått sitt bearbetningstillstånd indraget men har i dagarna återkommit med en ny ansökan. Ytterligare ett stort hot är klimatförändringarna som bland annat innebär att Vättern blir varmare.

Vättern är en ren klar sjö som är dricksvattentäkt för ca 250 000 personer i 11 kommuner inklusive ett antal kommuner i Skaraborg som Hjo, Karlsborg, Skara, Falköping och sist men inte minst Skövde. Vi är helt beroende av ett friskt dricksvatten och genom Skaraborgsvatten har vi redan vid vattenintaget vid Hjällö ett rent exklusivt dricksvatten från Vättern. Kommuner som också är helt beroende av Vätterns dricksvatten är till exempel Jönköping, Vadstena, Ödeshög, Askersund och Motala. Inom en snar framtid tros ett flertal kommuner i Närke med ca 200 000 invånare ta dricksvatten från Vättern och i framtiden kan ytterligare drygt en miljon tillkomma genom att Mälaren försaltas och blir obrukbar som dricksvattentäkt. Vättern är därmed en av de viktigaste vattentäkterna i norra Europa.

Vättern är Natura 2000-område och ger oss genom sina ekosystemtjänster (naturens gratistjänster) en stor mängd värden från naturen. Den viktigaste är onekligen värdet som dricksvattentäkt. Vättern har oerhört stora friluftsvärden genom fiske, bad, båtliv, dykning och naturupplevelser. Här finns höga naturvärden i form av unika fiskarter som storröding och arter av kräftdjur, alger, havsväxter etc. Det finns ett rikt fågelliv och Vättern och dess strandområden är mycket viktig både som häckningslokal men inte minst som rastlokal för flyttfåglar under vår och höst. Vättern är riksintresse för friluftsliv, turism, naturvård och yrkesfiske.

För att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur föreslår Vänsterpartiet att Skövde kommun:

- Verkar för att inga nya föroreningskällor tillkommer eller riskera att tillkomma och därigenom påverkar Vätterns tillstånd negativt
- Särskilt fokuserar på att värna Vättern i frågor som rör militärens tillstånd för övning i och vid Vättern, tillstånd till nya prospekteringar och gruvor samt klimatpåverkan

Carlos Bobadilla

Gabryjel Blom

KSAU § 171/18

Svar på motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur
KS2018.0085

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-06-20	171/18
2 Kommunstyrelsen	2018-08-13	178/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen avslås.

Bakgrund

Carlos Bobadilla (V) och Gabryjel Blom (V) har för Vänsterpartiet lämnat in en motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur.

De föreslår att Skövde kommun:

- Verkar för att inga nya föroreningskällor tillkommer eller riskerar att tillkomma och därigenom påverkar Vätterns tillstånd negativt
- Särskilt fokuserar på att värna Vättern i frågor som rör militärens tillstånd för övning i och vid Vättern, tillstånd till nya prospekteringar och gruvor samt klimatpåverkan.

Motionen har skickats på remiss till servicenämnden, som berett ärendet i samråd med sektor samhällsbyggnad.

Servicenämnden har beslutat att delegera till arbetsutskottet att lämna yttrande. Servicenämndens arbetsutskott har förslagit avslag på motionen.

Skövde kommun saknar rådighet i fråga om friluftsliv och natur kring sjön. I juni 2017 antog kommunfullmäktige Plan för vattenförsörjning i Skövde kommun. Vättern ligger utanför Skövde kommun men är ändå utpekad som en prioriterad vattenförekomst för kommunens dricksvattenförsörjning.

Länsstyrelsen har startat upp arbetet med en regional vattenförsörjningsplan där Skövde kommuns plan blir ett underlag.

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten ansvarar för dricksvattenproduktionen med vatten från Vättern för Skövde, Falköping och Skara kommun. Att skydda och värna Vättern som råvattentäkt ses som en del i kommunalförbundets uppdrag, och har representant i Vätternvårdsförbundets styrelse.

Kommunstyrelsen har i yttrande till Vattenmyndigheten i maj 2018 utpekat Vättern som prioritering för vattenarbetet eftersom det är särskilt viktigt för dricksvattenförsörjningen.

Handlingar

TU Svar på motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur

Motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur (V)

SENAU § 24/18 Remissyttrande motion om att värna Vätterns dricksvatten, friluftsliv och natur

Skickas till

Servicenämnden

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-16

Diarienummer: KS2018.0260-5

Handläggare: Emma Friberg

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens föreslår Kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2017 för Tolkförmedling Väst samt enligt förslaget från revisorerna bevilja direktions ledamöter ansvarsfrihet för 2017.

Bakgrund

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund som bedriver språktolkförmedling och översättningsservice. Skövde kommun är medlemmar sedan 1 januari 2015.

Tolkförmedling Väst bildades för att stärka alla rätt till lika tillgänglig och rättssäker service och vård genom god tillgång på kvalificerade tolktjänster av hög kvalitet.

Tolkförmedling Väst leds av en direktion (förbundsstyrelse) som består av förtroendevalda från medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen.

Verksamheten styrs av en förbundsordning och lyder under kommunallagen.

Handlingar

Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst

Protokollsutdrag 314 § Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst

Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst

Revisorernas bedömning av Tolkförmedling Väst Årsredovisning 2017

Skickas till

Tolkförmedling Väst

Ekonomichefen

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-16

Diarienummer: KS2018.0260-5

Handläggare: Emma Friberg

Emma Friberg

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 170/18

Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst

KS2018.0260

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-05-30	150/18
2 Kommunstyrelsen	2018-06-18	170/18
3 Kommunfullmäktige		

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2017 för Tolkförmedling Väst samt enligt förslaget från revisorerna bevilja direktionens ledamöter ansvarsfrihet för 2017.

Bakgrund

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund som bedriver språktolkförmedling och översättningsservice. Skövde kommun är medlemmar sedan 1 januari 2015.

Tolkförmedling Väst bildades för att stärka alla rätt till lika tillgänglig och rättssäker service och vård genom god tillgång på kvalificerade tolktjänster av hög kvalitet.

Tolkförmedling Väst leds av en direktion (förbundsstyrelse) som består av förtroendevalda från medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen.

Verksamheten styrs av en förbundsordning och lyder under kommunallagen.

Handlingar

TU Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst

Protokollsutdrag 314 § Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst

Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst

Revisorernas bedömning av Tolkförmedling Väst Årsredovisning 2017

Skickas till

Tolkförmedling Väst

Ekonomichefen

PM avseende årsredovisning 2017 Kommunalförbundet Tolkförmedling i Väst

På uppdrag av valda revisorer i Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst har PwC reviderat årsredovisning 2017 för Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst, vilken består av förvaltningsberättelse, balansräkningen per den 31 december 2017, resultaträkning för 2017 samt en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper samt andra upplysningar.

Direktionens ansvar för årsredovisningen

Det är direktionen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt bestämmelserna i enlighet med kommunal redovisningslag.

PwC:s ansvar är att granska årsredovisningen för 2017. Resultatet av vår granskning ligger till grund för revisorernas bedömning av årsredovisning 2017. Vi har utfört vårt uppdrag enligt god revisionssed i kommunal verksamhet. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att rimligt försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Bedömning

Enligt vår bedömning är Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst årsredovisning för det räkenskapsår som slutade den 31 december 2017 i allt väsentligt upprättad enligt kommunal redovisningslag. PwCs bedömning är begränsad till den finansiella revisionen av årsredovisningen.

Göteborg 2018-05- 02

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gunilla Lönnbratt
Auktoriserad revisor

ÅRSREDOVISNING
2018-04-27
Dnr 18/0027-1

Direktionsmöte 2018-04-27

Årsredovisning 2017

Tolkförmedling Väst

Innehåll

Förvaltningsberättelse	3
Inledning.....	3
Vision	4
Omvärldsanalys.....	4
Nuläge	4
Övergripande verksamhetsmål.....	5
Måluppfyllelse.....	5
Verksamhetsmål 2017 och måluppfyllelse.....	5
Måluppfyllelse.....	6
Verksamhet	7
Tolkar och översättare.....	7
Kunder.....	8
Organisation.....	9
Direktionen	9
Personal.....	10
Tillsvidare- och visstidsanställda	11
Sysselsättningsgrad	11
Sjukfrånvaro	11
Pensioner	12
Händelser av väsentlig betydelse.....	12
Ny ordförande	12
Nya verksamhetschefer	12
Upphandlingar	12
Medlemskap i Tolkservicerådet.....	12
Ledord för förbundet.....	12
Nya medlemmar	12
Förväntad utveckling avseende verksamhet och ekonomi.....	12
Förbundets investeringsverksamhet.....	13
Upplysningar om hur förbundet definierats/avgränsats, vilka juridiska personer den består av	13
Ekonomi.....	14
Likviditetsprognos.....	14
Mål för god ekonomisk hushållning.....	14
Utvärdering av ekonomisk ställning.....	14
Utfall i förhållande till budget.....	15
Bakgrund till budget	15
Utfall	15
Balanskrav utifrån årsresultat.....	15
Resultaträkning.....	16
Resultaträkning.....	16
Balanskravsavstämning	17
Balansräkning	18
Kassaflödesanalys.....	19
Noter.....	19
Redovisningsprinciper.....	19
Noter.....	20

1. Förvaltningsberättelse

Inledning

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med uppdrag att tillgodose medlemmarnas behov av språktolkjänster genom att bedriva språktolk- och översättningsförmedling. Medlemmar i förbundet är Västra Götalands läns landsting och kommunerna Alingsås, Borås, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Hjo, Karlsborg, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Mariestad, Munkedal, Mölndal, Orust, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara och Öckerö.

En direktion med ledamöter från respektive medlem leder kommunalförbundet. Särskilt utsedda revisorer finns för att granska förbundets verksamhet. Tolkförmedling Västs verksamhet har varit i drift sedan 1 april 2013. Förbundet har kontor på fem olika orter samt ett kansli med säte i Göteborg.

Vision

Tolkförmedling Västs vision är att förbundet, genom att erbjuda kvalitativa språktolktjänster, bidrar till en ökad integration i samhället.

Tillhandahållandet av tolk regleras i Förvaltningslagen § 8: *När en myndighet har att göra med någon som inte behärskar svenska eller som är allvarligt hörsel- eller talskadad bör myndigheten vid behov anlita tolk.* Detta område berörs även i Regeringsformens bestämmelser om likabehandling, saklighet och opartiskhet.

Omvärld

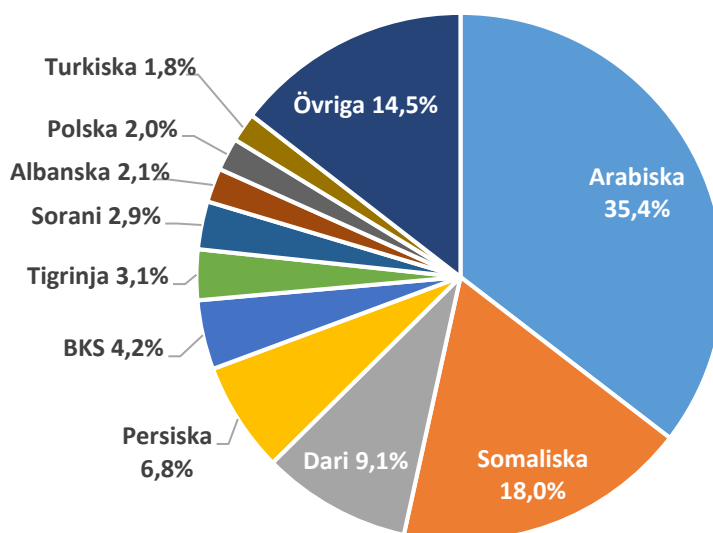
I slutet av 2016 hade 65,6 miljoner människor av olika anledningar valt att lämna sina hem. Av dessa människor är 22,5 miljoner flyktingar enligt UNHCRs definition.¹ Antalet flyktingar har ökat med 1,2 miljoner människor sedan 2015.

Fyra gånger om året lämnar Migrationsverket prognos till regeringen gällande antalet asylsökande, senaste året har prognosen sänkts vid varje redovisning. Under 2017 beräknade Migrationsverket att mellan 22 000 till 26 000 personer söka asyl i Sverige. För 2018 är prognosen mellan 17 000 till 30 000 asylsökande.²

EU-kommissionen har under hösten 2017 lagt ett förslag om en förändring av rådande Schengenregler i syfte att möjliggöra fortsatta gränskontroller. Regeringen beslutade i november om fortsatt gränskontroll till och med 11 maj 2018.³ Såväl detta som kommande beslut i frågan bedöms påverka antalet asylsökande och därmed behovet av språktolk och översättning.

Nuläge

Under 2017 har Tolkförmedling Väst utfört ca 336 000 uppdrag. Budgeterat antal uppdrag för 2017 var 380 000. Föregående år utfördes 355 000 uppdrag. De mest efterfrågade språken är arabiska och somaliska som tillsammans står för drygt 53 % av uppdragen. Dari, persiska, BKS (bosniska, kroatiska och serbiska), tigrinja och sorani följer därefter. Arabiskan har ökat med över 3 % medan somaliska, dari och persiska har minskat varav dari har minskat med hela 3%. De tio största språken utgör över 85 % av samtliga tolkuppdrag.

¹ UNHCR 2017 Global Trends World At War

² Migrationsverket, Verksamhets- och utgiftsprognos februari 2018

³ Regeringskansliet, www.regeringskansliet.se/pressmeddelanden/2017/11/granskontroller-vid-inre-grans-forlang/

Övergripande verksamhetsmål

Tolkförmedling Väst ska erbjuda tolktjänster som är av hög kvalitet. Verksamheten ska präglas av professionellt bemötande, rättssäkerhet och tillgänglighet i alla led.

Följande övergripande verksamhetsmål gäller för verksamheten:

- Kvalitetssäkrad, rättssäker och enhetlig tolkservice.
- Tillgång till tolk när beställaren behöver. God tillgänglighet vid beställning.
- Tolkarna har hög kompetens; i språken samt om de verksamheter tolkarna används inom, vad gäller sin roll och sitt bemötande samt om myndighetens ansvar att göra vård och service tillgänglig för alla på lika villkor.
- Antalet uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar ska öka.
- Synpunkter och klagomål tas omhand och leder till förbättring
- Tolkarna som arbetar för Tolkförmedling Väst ska följa Kammarkollegiets vägledning "God tolksed".
- Tolkförmedling Väst ska bidra till en ökad kunskap och medvetenhet om behovet av språktolk i samhället.

Dessutom ska Tolkförmedling Väst vara

- En attraktiv uppdragsgivare.
- Kostnadseffektiv.

Måluppfyllelse

Tolkförmedling Väst arbetar kontinuerligt med att kvalitetssäkra sin service till kund. Detta sker bland annat genom utbildning av tolkar men också genom uppföljning av synpunkter från kunder och uppdragstagare. Förbundets tolkspiranter genomgår grundutbildning som innefattar ämneskurser, terminologi, handledning och god tolksed. Aktiva tolkar inom förbundet erbjuds såväl allmän som specialinriktad vidareutbildning och handledning i förbundets regi. Förbundet har under året haft en relativt bra tillgänglighet på tolkar men arbetar ständigt med att ytterligare förbättra tillgång och tillgänglighet vid beställning. Beställningar som tillsätts med auktoriserade tolkar har ökat från föregående år.

Förbundet har under året förbättrat rutinen för att ta hand om klagomål och synpunkter i syfte att kvalitetssäkra leveransen. Arbetet fortsätter under 2018.

Under 2017 har representant från förbundet pratat om såväl tolkyrket som tolkanvändande i olika forum. Förbundet har varit på högskolor, sjukhus och på mässor.

Förbundet arbetar kontinuerligt med att erbjuda vidareutbildning och andra kompetenshöjande insatser för uppdragstagarna och att arvodena ska vara marknadsmässiga. Detta för att vara en attraktiv uppdragsgivare.

Verksamhetsmål 2017 och måluppfyllelse

För 2017 har direktionen fastslagit följande mål:

- Antal tillsatta beställningar från medlemskunder ska vara minst 99 %.
- Andel uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar ska vara minst 17 %.
- Andel sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserade tolkar med speciell kompetens inom sjukvårdstolkning ska vara minst 10 %.
- Andel uppdrag som utförs av tolkar på nivå 1 C ska vara minst 35 %.

- Antalet avvikelser avseende försenade och uteblivna tolkar ska vara max 1 % på bokade uppdrag.
- Tolkbeställningar som inkommer via webben ska utgöra minst 50 % av alla beställningar.
- Antalet kundbesök och kundutbildningar ska öka.
- Samtliga nya tolkaspiranter på de mest frekventa tolkspråken ska genomgå utbildning så att de uppnår nivå 1C inom 2 år.

Måloppfyllelse

Antal tillsatta beställningar från medlemskunder ska vara minst 99 %.

Under 2017 tillsatte förbundet 99% av medlemskundernas beställningar. Målet är därmed uppfyllt.

Andel uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar ska vara minst 17 %.

Andelen uppdrag som utförts av auktoriserade tolkar under 2017 är 11,3 % vilket är en liten ökning jämfört med föregående år. Den stora efterfrågan på tolkar som idag råder resulterar i att tolkar inte behöver vara auktoriserade för att få uppdrag vilket minskar motivationen för att auktorisera sig. Kammarkollegiet auktoriserar heller inte i alla språk som idag efterfrågas. Målet är inte uppfyllt.

Andel sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserade tolkar med speciell kompetens inom sjukvårdstolkning ska vara minst 10 %.

Förbundet tillsatte 5,4% av andelen sjukvårdsuppdrag med auktoriserad tolk med specialkompetens inom sjukvård. Den stora efterfrågan på tolkar som idag råder resulterar i att tolkar inte behöver vara auktoriserade för att få uppdrag vilket minskar motivationen för att auktorisera sig. Kammarkollegiet auktoriserar heller inte i alla språk som idag efterfrågas. Målet är inte uppfyllt.

Andel uppdrag som utförs av tolkar på nivå 1C ska vara minst 35 %.

Andelen plats- och distanstolkning som utförts under 2017 av tolkar på nivå 1C var 45,7%. Förbundet har arbetat fokuserat med att vidareutbilda tolkarna vilket har resulterat i en 10% ökning från föregående år. Målet är därmed uppfyllt.

Antalet avvikelser avseende försenade och uteblivna tolkar ska vara max 1 % på bokade uppdrag.

Andelen avvikelser avseende försenade och uteblivna tolkar har under 2017 ökat 0,2 procentenheter och är nu knappt 1,2%. En orsak till ökningen tros bland annat vara de förseningar som uppstod i samband med trafikbegränsningar vid EU-toppmötet i Göteborg under hösten. Målet är därmed inte uppfyllt.

Tolkbeställningar som inkommer via webben ska utgöra minst 50% av alla beställningar.

Under 2017 har 42% av beställningarna inkommit via webben vilket är en ökning med 5% från föregående år. En förutsättning för att nå målet bedöms vara ett nytt och modernare verksamhetssystem med förenklad webbmiljö. På grund av överklagad upphandling har inte systemet inte kunnat implementeras under 2017 enligt plan. Målet är därmed inte uppfyllt.

Antalet kundbesök och kundutbildningar ska öka

Under 2017 genomfördes 33 kundbesök vilket är en ökning med ett besök jämfört med föregående år. Målet är därmed uppfyllt.

Samtliga nya tolkspiranter på de mest frekventa tolkspråken ska genomgå utbildning så att de uppnår nivå 1C inom 2 år.

Under 2015 registrerades 85 nya tolkspiranter i förbundet. 37 av dessa har genomgått hela grundutbildningen och därmed uppnått nivå 1 C inom två år. Detta innebär en ökning jämfört med föregående år, målet är dock inte uppfyllt.

2. Verksamhet

Tolkförmedling Väst har genom att bedriva språktolk- och översättningsförmedling i uppdrag att tillgodose behovet av språktolkning samt erbjuda översättning till dess medlemmar. Förmedlingsarbetet innefattas av plats- och distanstolkning samt meddelandeservice och översättning av text.

För bokning av förbundets tjänster kan såväl telefon som webb användas. Förmedlingskontoren har öppet vardagar på kontorstid. Övriga tider administreras bokningen av Västra Götalandsregionens regionservice.

Tolkförmedling Väst har haft en relativt bra tillgänglighet vid beställningar av språktolktjänster. Under året har förbundet utfört ca 336 000 uppdrag vilket innebär 98,8% tillsättning av inkomna beställningar. Tolkförmedling Väst har under perioden förmedlat språktolktjänster på 109 (98) språk.

År	Antal utförda uppdrag	Procentuell tillsättning
2017	336 000	98,8 %
2016	355 000	97,6 %
2015	307 000	97,3 %

Tolkar och översättare

Den 31 december 2017 hade förbundet 992 (969) aktiva tolkar och 151 (138) aktiva översättare registrerade som uppdragstagare (38 uppdragstagare arbetar som både tolk och översättare). 264 (261) av de aktiva tolkarna och översättarna är auktoriserade och 52 (52) har även speciell kompetens inom sjukvårdstolkning. Ca 17% (17 %) av samtliga uppdragstagare är registrerade för F-skatt.

Kammarkollegiet ansvarar för auktorisation av tolkar och erbjuder för närvarande endast auktorisation i ca 40 språk för språktolkar och i ca 30 språk för översättare. Detta kan jämföras med de ca 200 språk som talas i Sverige.⁴ Tillgången på utbildning för tolkar är därmed begränsad varför stor del av tolkuppsdragen utförs av tolkar som inte är auktoriserade. Tolkförmedling Väst arbetar kontinuerligt med att rekrytera och utbilda såväl nya som befintliga tolkar för att säkerställa tillgång och kvalitet på de tjänster som erbjuds. Under 2017 har 211 personer genomfört förbundets rekryteringstest, antalet som erhöll godkänt resultat var 56%. Förbundet har numera ett mer selektivt förhållningssätt till vilka som får genomföra rekryteringstestet. Detta har inneburit att betydligt färre personer genomför testet men procentuellt sett så har nästan en dubblering skett gällande antalet som blir godkända.

⁴ www.sprakochfolkminnen.se

	Antal personer som genomför rekryteringstest	Antal personer som fått godkänt resultat, %
2017	211	56%
2016	251	52%
2015	475	33%

Förbundet erbjuder grundutbildning till sina tolkspiranter. Under 2017 har 78 personer höjt sig till nivå 1C vilket innebär att de genomgått hela grundutbildningen med ämneskurserna; sjukvård, juridik, samhälls- samt migrationstolkning och språkhandledning. Under 2017 har 212 personer genomgått olika ämneskurser inom förbundet. I samarbete med Kunskapscentrum för sexuell hälsa i Västra Götalandsregionen ger Tolkförmedling Väst utbildning i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR. Under 2017 har 62 personer genomgått denna utbildning och totalt har förbundet utbildat 344. Ambitionen är att alla förbundets tolkar ska genomgå utbildningen.

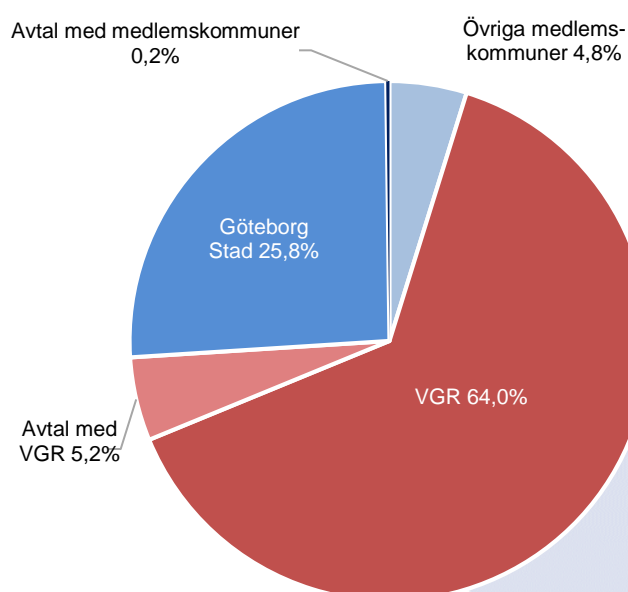
	Antal personer som genomgått ämneskurser	Antal personer som utbildat sig inom SRHR
2017	212	62
2016	195	35
2015	224	76

Genom förbundets utbildningar får tolkarna möjlighet att öka sin kompetens och därmed höja sin arvodesnivå. Arvodena är indelade i fem nivåer baserade på utbildning och auktorisationsnivå.

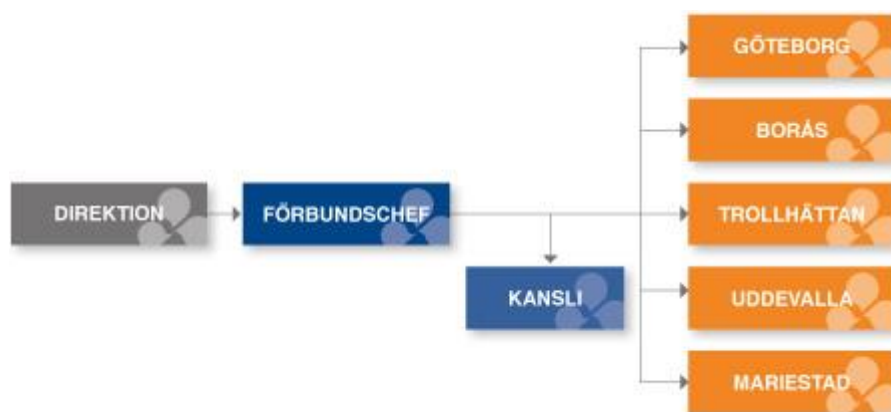
Under året har förbundet bjudit in tolkarna på samtliga kontor till fyra möten. Två informationsmöten och två möten av mer social karaktär. Såväl informationsträffarna som exempelvis julfikat har varit uppskattade kommunikationstillfällen för både förbundets personal som uppdragstagarna. Samtliga nyregistrerade tolkspiranter tilldelas dessutom en mentor, som ger råd och återkoppling.

Kunder

Den 31 december 2017 hade förbundet 4 756 registrerade medlemskunder. Varje månad förmedlas uppdrag till ca 1900 kunder. 99,9 % av förmedlade uppdrag köps av medlemskunder. Största kund är Västra Götalandsregionen, som står för ca 64% (ca 66 %) av de bokade uppdragen vilket är en minskning jämfört med föregående år. Förklaringen tros ligga i det minskade antalet asylsökande samt utplaceringen till kommunerna.

3. Organisation

Direktionen

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med direktion. Direktionens uppdrag regleras i kommunallagen och den förbundsordning som medlemmarna har antagit. Direktionen har haft fem möten under 2017.

Tolkförmedling Västs direktion utgjordes 2017-12-31 av:

Göteborgs Stad

Aslan Akbas (S), ordförande
Rustan Hälleby (M), ersättare

Alingsås kommun

Per- Gordon Tranberg (M), ledamot
Leif Hansson (S), ersättare

Essunga kommun

Daniel Andersson (M), ledamot
Gunilla Hermansson (KD), ersättare

Grästorps kommun

Tobias Leverin (C), ledamot
Jens Persson (S), ersättare

Götene kommun

Anders Månsson (GF), ledamot
Lars Holmberg (FP), ersättare

Karlsborgs kommun

Elise-Marie Samuelsson (S), ledamot
Kjell Sjölund (C), ersättare

Lidköpings kommun

Lena O Jenemark (S), ledamot
Rasmus Möller (M), ersättare

Mariestads kommun

Björn Fagerlund (M), ledamot
Ida Ekeröth (S), ersättare

Västra Götalandsregionen

Björn Thodenius (M), vice ordförande
Jonas Kristiansen Adelsten (S), ersättare

Borås Stad

Lars-Åke Johansson (S), ledamot
Birgitta Bergman (M), ersättare

Falköpings kommun

Hans Johansson (C), ledamot
Pia Ragnar (M), ersättare

Gullspångs kommun

Ann-Christin Erlandsson (S), ledamot
Eric Mellberg (M), ersättare

Hjo kommun

Ann-Christine Fredriksson (M), ledamot
Bodil Hedin (S), ersättare

Lerums kommun

Eva Andersson (C), ledamot
Ulf Utgård (M), ersättare

Lilla Edets kommun

Ingemar Ottosson (S), ledamot
Julia Färjhage (C), ersättare

Mölnads stad

Shahla Alamshahi (S), ledamot
Merjem Maslo (M), ersättare

Munkedals kommun

Hans-Joachim Isenheim (MP)
Malin Corner (M), ersättare

Skara kommun

Michael Karlsson (S), ledamot
Markus Hagberg (M), ersättare

Tibro kommun

Rasmus Hägg (S), ledamot
Maria Maric (KD), ersättare

Trollhättans Stad

Margreth Johnsson (S), ledamot
Michael Meijer (M), ersättare

Uddevalla kommun

Stefan Skoglund (S), ledamot
Elving Andersson (C), ersättare

Vara kommun

Ulf Genitz (C), ledamot
Agneta Edvardsson (M), ersättare

Orust kommun

Bertil Olsson (S), ledamot
Ulf Sjölander (FP), ersättare

Skövde kommun

Birgitta Johansson (C), ledamot
Anita Löfgren (S), ersättare

Tidaholms kommun

Hajrudin Abdihodzic (V), ledamot
Gunilla Dverstorp (M), ersättare

Töreboda kommun

Mikael Faleke (M), ledamot
Anne-Charlotte Karlsson (S), ersättare

Ulricehamns kommun

Inga-Kersti Skarland (S), ledamot
Per Johansson (M), ersättare

Öckerö kommun

Kent Lagrell (M), ledamot
Jan-Åke Simonsson (S), ersättare

Personal

På uppdrag av direktionen leds verksamheten av förbundschef. Tjänstemannaorganisationen består i övrigt av ett kansli vilket leds av förbundschef. I Göteborg, Borås, Mariestad, Trollhättan och Uddevalla finns lokalkontor vilka leds av verksamhetschefer.

Verksamhetschefen för Fyrbodal har under hösten tagit över ansvaret för översättningsförmedlingen vilken tidigare låg under förbundschefen. Administrativa stödfunktioner inom IT, ekonomi, HR och lön köps av Mariestads kommun. Verksamhetsspecifikt IT-stöd och verksamhetsanpassat telefonsystem köps separat.

I september utökades bemanningen på kansliet med en verksamhetscontroller. Tjänsten bemannades med förbundets tidigare controller som varit föräldraledig. Vikarierande controller erhöll då tillsvidareanställning på tjänsten som controller.

Den geografiskt utspridda utbildning- och rekryteringsverksamheten sågs över under 2016. Rollerna renodlades, arbetet har samordnats och placeringen av medarbetarna har centraliserats till Göteborg. En ny utbildningssamordnare tillträdde i slutet av mars och processen med att utveckla och kvalitetssäkra arbetet har under året intensifierats.

Under slutet av 2016 förändrades Göteborgskontorets arbetsmodell. Efter utvärdering av den nya modellen har de tre uppdragen med samordningsansvar avvecklats och istället har en koordinator rekryterats och tillträtt i slutet av året.

Den översyn som gjordes av receptionen under 2016 har resulterat i att den renodlade receptionisttjänsten avvecklats under 2017. För effektivare användning av resurser bemannas receptionen sedan början av november av förmedlingspersonal vilka kombinerar såväl receptionsarbete som förmedlingsarbete.

Förbundet har i syfte att minska timanställda, och därmed kvalitetssäkra förmedlingsarbetet, tillsatt två resursförmedlare vilka är geografiskt placerade på Mariestadskontoret. Resursförmedlarna har i uppdrag att täcka för korttidsfrånvaro på samtliga kontor.

Under året har en introduktion för nya medarbetar tagits fram. Samtlig personal har under året tagit del av introduktionen i syfte att skapa större förståelse för förbundets helhet.

I december hade hela förbundet en gemensam utvecklingsdag med inbjuden föreläsare. Temat för dagen var bemötande och syftet var att bygga vi-känsla, ge medarbetarna möjlighet att träffa kollegor från andra kontor samt ge alla en gemensam kompetensutveckling och därmed kvalitetshöja verksamheten.

Tillsvidare- och visstidsanställda

Under 2017 har en översyn gjorts av förbundets bemanning vilket resulterat i att det per den 31 december var 57,2 tillsvidareanställda årsarbetare (åa) jämfört med 50 tillsvidareanställda åa 2016. Förbundet har tidigare bemannats i stor utsträckning med visstidsanställd personal och som ett resultat av översynen har framförallt timanställda minskats till förmån för tillsvidareanställda. En tjänst som resursförmedlare har inrättats vars uppdrag är att bemanna upp förmedlingsarbetet inom hela förbundet vid kortare frånvaro. Översynen har resulterat i 1,0 färre åa jämfört med föregående år.

År	Tillsvidare (åa)	Visstid (åa)	Timanställda (åa)	Totalt (åa)
2017	57,2	7,6	2,6	67,4
2016	50	8,8	9,6	68,4

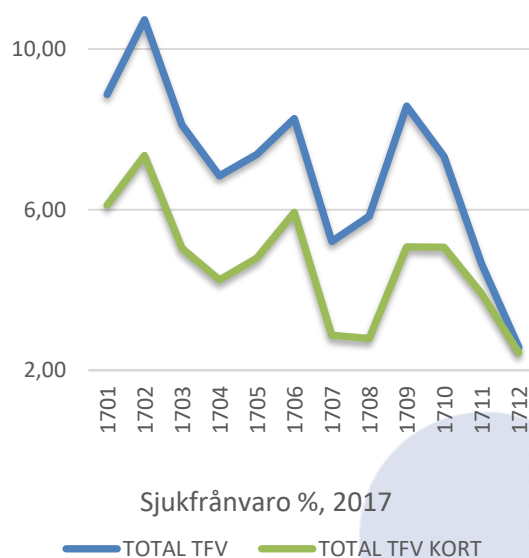
Av de tillsvidareanställda är 47 kvinnor och 12 män. Av de visstidsanställda är fyra kvinnor och två män. Den största personalgruppen är förmedlare. Förbundet har tre studielediga och två föräldralediga medarbetare per den 31 december 2017.

Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för de tillsvidareanställda medarbetarna är 97%. 89% av kvinnorna respektive 92% av männen arbetar heltid inom förbundet.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har under 2017 sjunkit i förbundet till 7,0%, vilket jämfört med föregående år är en minskning med drygt fyra procentenheter. Minskningen bedöms vara ett resultat av ett intensivt arbetsmiljöarbete under året på såväl grupp som individnivå. Sjukfrånvaron förväntas kunna sänkas ytterligare och arbetsmiljöarbetet inklusive såväl bemanning som värdegrund fortlöper.

Pensioner

Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen och är en pensionslösning via KPA. I samband med årsbokslut har förbundet inhämtat prognos från KPA för att säkerställa att kostnadsförda premier inte avviker väsentligt från prognos.

4. Händelser av väsentlig betydelse

Ny ordförande

Till årets första direktionmöte i februari tillträdde förbundets nya ordförande Aslan Akbas.

Nya verksamhetschefer

I januari tillträdde två nya verksamhetschefer, en för kontoret i Mariestad och en för kontoret i Borås. I slutet av maj, knappt fem månader efter tillträdet slutade verksamhetschefen för Boråskontoret sin anställning på egen begäran. Den dåvarande verksamhetschefen för Göteborgskontoret har under perioden maj-augusti varit verksamhetschef för Boråskontoret. Då denne önskade fortsätta som chef på Boråskontoret rekryterades istället en ny verksamhetschef till Göteborgskontoret. Den nya verksamhetschefen tillträdde sitt uppdrag i slutet av augusti.

Upphandlingar

I början av februari utdelades tilldelningsbeslut enligt Direktionens beslut avseende upphandling av nytt verksamhetssystem. Upphandlingen överklagades och Förvaltningsrätten dömde i november till förbundets fördel. Beslutet överklagades dock till Kammarrätten och i december gavs prövningstillstånd. Förbundet har svarat och beslut väntas i början av 2018.

Medlemskap i Tolkservicerådet

I mars återinträdde förbundet som medlemmar i branschorganisationen Tolkservicerådet, TSR. Förbundet har efter årsmötet två representanter i styrelsen för TSR och verkar nu aktivt för branschens utveckling. Förbundet är även del i en remissinstans till Kammarkollegiets rådgivande nämnd genom sitt engagemang i TSR.

Ledord för förbundet

Under hösten som ett led i arbetet med FR2000 har tre ledord för förbundet tagits fram. Professionalitet, Tillgänglighet och Trygghet. I framtagandet av ledorden har samtliga medarbetare inom förbundet involverats.

Nya medlemmar

Direktionen har under 2017 öppnat upp för nya medlemmar. Flera av de kommuner inom Västra Götalands län som idag inte är medlemmar har visat intresse för medlemskap. Förbundet kommer med sannolikhet utökas med fler medlemmar från och med 2019. Sista ansökan om medlemskap är slutet av februari 2018.

5. Förväntad utveckling avseende verksamhet och ekonomi

Efterfrågan av förbundets tjänster har minskat jämfört med föregående år. Under 2017 levererades 20 000 färre uppdrag än 2016. Efterfrågan närmaste året bedöms sjunka ytterligare för att sedan nå en mer stabil nivå. Förbundet beräknas få ett antal nya medlemmar till 2019 vilket tros skapa förutsättningar för förbundet att behålla nuvarande volym.

Under hösten gjordes en ny avstämning med förbundets kunder avseende tolkleverans. Resultatet visade på att flera av medlemmarna fortfarande vänder sig till andra leverantörer av språktolktjänster. Medlemmarna har uppmärksammats på detta och förväntas därmed fortsättningsvis nyttja förbundets tjänster i högre utsträckning.

För att kvalitetssäkra förbundets leverans av språktolk- och översättningstjänster pågår ständigt rekrytering av nya uppdragstagare samt vidareutbildning av befintliga.

Beslut från Kammarrätten avseende upphandling av nytt verksamhetssystem förväntas komma i början av 2018. Förbundets förhoppning är att kunna påbörja införandet av nytt verksamhetssystem under våren 2018. Det nya verksamhetssystemet kommer med stor sannolikhet att såväl minska administrationen som förenkla och förändra rådande arbetsprocesser och roller inom förbundet.

Under året har arbetet med förbundets organisation och bemanning fortgått vilket resulterat i att en tjänst som verksamhetscontroller inrättats. Syftet med denna utökning är säkerställa att förbundets kvalitets- och utvecklingsarbete drivs framåt. Det har också blivit tydligt att förbundet behöver en kommunikatör. Genom omfördelning av befintliga resurser kommer en kommunikatörstjänst att tillsättas i början av 2018.

Verksamhetschefen för Boråskontoret kommer att gå i pension under våren 2018. Rekrytering av ersättare har pågått under hösten och ny verksamhetschef tillträder i början av februari 2018.

Uppstart med kvalitetsledningssystemet FR2000 skedde under 2017 och arbetet beräknas pågå under hela 2018 för att en kvalitetscertifiering ska kunna ske tidigast i slutet av 2018. De ledord (professionalitet, tillgänglighet och trygghet) som tagits fram under föregående år kommer under 2018 att implementeras i verksamheten.

Förbundet har under hösten kunnat erbjuda några av sina medlemskunder tolkning via Skype. Utveckling av denna produkt kommer fortgå under 2018 för att fler medlemskunder ska få ta del av tjänsten.

Förbundet firar under 2018 femårsjubileum. Detta kommer att uppmärksammas under året.

6. Förbundets investeringsverksamhet

2017 fanns en investeringsbudget på 3,5 mkr gällande nytt verksamhetssystem vilken inte nyttjats på grund av överklagande av upphandlingen. Tidigare gjorda investeringar 2013 på inventarier skrivs av på fem år. Avskrivningen baseras på anskaffningsvärdet.

7. Upplysningar om hur förbundet definierats/avgränsats, vilka juridiska personer den består av

Kommunalförbundet är en egen offentligrättslig juridisk person, fristående i förhållande till sina medlemmar. Förbundet har övertagit uppgiften och ansvaret för språktolkförmedling från sina medlemmar och är huvudman för verksamheten. Medlemmarna har kvar ett yttersta ekonomiskt ansvar för verksamheten.

Tolkförmedling Västs medlemmar är Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Borås, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Hjo, Karlsborg, Lerum,

Lidköping, Lilla Edet, Mariestad, Munkedal, Mölndal, Orust, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara och Öckerö. Varje medlem har tillskjutit 1 krona per kommuninnevånare som andelskapital. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i kommunalförbundet.

8. Ekonomi

Förbundsordningen reglerar att kommunalförbundets årliga kostnader minst ska täckas av årets intäkter. Som övergripande verksamhetsmål anges att verksamheten ska vara kostnadseffektiv. Intäkter fås genom förmedling av språktolk- och översättningstjänster. Största kostnaden för kommunalförbundet är arvoden till uppdragstagare. Den totala kostnaden för arvoden och totala intäkter är beroende av hur mycket tjänster som beställs. Kommunalförbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Direktionen fastställer varje år verksamhetsplan och budget för de tre kommande åren i enlighet med kommunallagen. Budgeten är ett verktyg för planering, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten och i budgeten anges de ekonomiska resurserna samt de av direktionen fastställda målen.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 2,8 mkr.

Likviditetsprognos

Förbundet har haft en god likviditet under hela 2017 och den checkkredit som finns på 10 mkr har inte utnyttjats.

Mål för god ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska förbundet ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Verksamheten ska genomsyras av en god ekonomisk hushållning både i ett kort- och i ett långsiktigt perspektiv. Kännetecknen för detta är bland annat att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna och att resultatet, sett över en längre period, är positivt.

Direktionen har fastslagit följande finansiella mål rörande god ekonomisk hushållning:

- Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat.
- Checkkrediten ska ej nyttjas

Den löpande verksamheten visar ett positivt resultat och likviditeten har varit god vilket innebär att checkkrediten inte nyttjats.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förbundet finansieras av intäkter från de tjänster som medlemmarna köper enligt självkostnadsprincipen. Under de tidigare verksamhetsåren har förbundet gjort ett kraftigt överskott och tillsammans med medlemsandelarna har detta genererat ett stabilt eget kapital vilket gör att den ekonomiska ställningen är god. Det ekonomiska överskottet tillsammans med medlemsandelarna är de likvida medel som förbundet byggt upp. Direktionen har fastställt att lägsta nivå på eget kapital ska vara 25 mkr innan eventuell återbetalning av överskjutande belopp till medlemmarna blir aktuell, samt att de årligen ska fatta beslut om återbetalning av eget kapital. Checkkrediten kommer därför att finnas kvar. Inga investeringar har skett sedan driftstarten 2013 som påverkat likviditeten och därmed har inget behov av lån uppstått.

Det överskott som genererats under de tre senaste verksamhetsåren gör att den ekonomiska ställningen är god.

Utfall i förhållande till budget

Bakgrund till budget

Budget för 2017 är lagd utifrån antalet beställda uppdrag under våren 2016 samt efterfrågade antal uppdrag 2015. Budgeten är lagd utifrån att medlemmarnas behov av tolktjänster är 380 000 och att förbundet ska ha ett nollresultat vid årets slut.

Utfall

Efterfrågan av tolktjänster blev betydligt lägre än lagd budget för 2017 och utfallet blev drygt 336 000 uppdrag vilket är ca 44 000 färre uppdrag än budgeterat. Resultatet blev 79 tkr att jämföra med budgeterat nollresultat. Förmedlingsintäkter och kostnader för uppdragstagare är de utfall som skiljer sig mest mot budget och de är direkt kopplade till det minskade antalet uppdrag under året. Kostnaderna för tolkutbildning ligger ca 800 tkr under budget och är en besparing för året för att nå ett nollresultat. Utfallet i grupperna som rör IT-kostnader ligger ca 1,2 mkr under budget och beror främst på uteblivet verksamhetssystem och kostnader i samband med implementering av detsamma.

INTÄKTER	Utfall 2017	Budget 2017
Förmedlingstjänster	186 579	205 580
Övriga Intäkter	322	0
Summering	186 901	205 580
KOSTNADER		
Personalkostnader inkl direktion	28 201	28 208
Arvoden och ersättningar tolkar	148 092	164 464
Tolkutbildning	1 418	2 200
Lokalkostnader	2 826	3 000
Hyra IT-utrustn, IT-program, licenser	2 488	3 260
Inventarier, förbrukningsmaterial	455	690
Administrativa, IT- konsulttjänster, jouravtal	3 058	3 448
Finansiella kostnader	284	310
Summering	186 822	205 580
RESULTAT		
	79	0

Balanskrav utifrån årsresultat

2017 fanns inget balanskrav att återställa.

Resultaträkning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Om årets kostnader inte täcks ska finansieringen av underskottet fördelas mellan medlemmarna procentuellt i relation till värdet av nyttjade tjänster under året.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2017-01-01 2017-12-31	2016-01-01 2016-12-31
Verksamhetens intäkter	1	186 901	193 198
Verksamhetens kostnader	2	-186 538	-190 564
Resultat före avskrivningar		363	2 634
Avskrivningar	3	-248	-248
Resultat efter avskrivningar		115	2 386
Finansiella intäkter	4	3	4
Finansiella kostnader	5	-39	-46
Redovisat resultat		79	2 344

Balanskravsavstämning

Belopp i tkr	2017	2016	2015
Årets resultat enligt resultaträkningen	79	2 344	5 227
minus samtliga realisationsvinster/förluster	0	0	0
plus sänkning av diskonteringsränta	0	0	0
plus realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning	0	0	0
plus orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
minus återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	79	2 344	5 227
Medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0
Medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0
Årets balanskravsresultat	79	2 344	5 227
Balanskravsresultat att reglera	0	0	0

Budgetomslutning (tkr)

Verksamhetens kostnader	186 538	190 564	171 404
Personalkostnader egen personal	28 070	28 102	26 914
A-tolkar (ej anställda av kommunalförbundet)	148 229	150 378	133 583
Nettoinvesteringar	0	0	0
Likvida medel 31/12 respektive år	12 565	11 768	11 070

Resultat

Årets resultat	79	2 344	5 227
Ingående Eget kapital	24 081	21 737	16 510

Nyckeltal

Kassalikviditet	176%	171%	165%
Soliditet	43%	42%	40%

Balansräkning

Belopp i tkr

TILLGÅNGAR	Not	2017-12-31	2016-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	6	104	352
Summa anläggningstillgångar		104	352
Omsättningstillgångar			
Fordringar	7	42 967	45 251
Likvida medel	8	12 565	11 768
Summa omsättningstillgångar		55 532	57 019
Summa tillgångar		55 636	57 371
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital	9	21 302	18 958
Andelskapital, medlemskommuner	9	2 779	2 779
Årets/periodens resultat	9	79	2 344
Summa eget kapital		24 160	24 081
Skulder			
Kortfristiga skulder	10	31 476	33 290
Summa skulder		31 476	33 290
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		55 636	57 371

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	2017-01-01 2017-12-31	2016-01-01 2016-12-31
	Not	
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	79	2 344
Justering för av- och nedskrivning	248	248
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	327	2 592
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	2 284	-2 888
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-1814	994
Kassaflöde från den löpande verksamheten	797	698
Investeringsverksamheten		
Bruttoinvestering i materiella anläggningstillgångar	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	0
Finansieringsverksamheten		
Andelskapital	11	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	797	698
Likvida medel vid årets början	11 768	11 070
Likvida medel vid årets slut	12 565	11 768

Noter

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning. Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges. Intäkter redovisas i den period som tolkuppdragen har utförts. Eftersom fakturering sker i efterskott uppskattas upplupna intäkter för att hänföras till rätt period. Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras av förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta. Likvida medel omfattar kassa och tillgodohavande hos bank. Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen. Avskrivning av inventarier sker på fem år.

Noter

Belopp i tkr

	2017-01-01	2016-01-01
	2017-12-31	2016-12-31

Noter

1 Verksamhetens intäkter

Förmedlingstjänster	186 579	192 643
Övriga intäkter	322	555
Summa	186 901	193 198

2 Verksamhetens kostnader

Direktionskostnader	580	565
Sociala avgifter direktion	194	179
Personalkostnader	20 789	20 956
Sociala avgifter personal	6 638	6 402
Arvoden och ersättning tolkar	120 962	122 525
Sociala avgifter tolkar	27 130	27 853
Tolkutbildning	1 418	2 279
Lokalkostnader	2 826	2 781
Dator/IT/telefoni/post	2 488	2 414
Inventarier, förbrukningsmaterial	455	824
Administrativa- och konsulttjänster	3 058	3 786
Summa	186 538	190 564

3 Avskrivningar

Inventarier	248	248
Summa	248	248

4 Finansiella intäkter

Ränteintäkter	3	4
Summa	3	4

5 Finansiella kostnader

Räntekostnad	0	13
Övriga finansiella kostnader	39	33
Summa	39	46

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följaktligen resultatet i den period de hör hemma.

6 Anläggningstillgångar

Inventarier

Anskaffningsvärde	1 241	1 241
		20 (22)

Akkumulerade avskrivningar	-889	-641
Årets investering		
Årets avskrivning	-248	-248
Utgående bokfört värde	104	352
7 Fordringar		
Kundfordringar	22 537	24 673
Div. kortfristiga fordringar	21	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20 409	20 578
Summa	42 967	45 251
8 Kassa och bank		
Bank	12 565	11 768
Summa	12 565	11 768
9 Allmänt eget kapital		
Balanserat resultat	21 302	18 958
Andelskapital, medlemskommuner	2 779	2 779
Årets/periodens resultat	79	2 344
Summa	24 160	24 081
10 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	1 708	2 483
Moms	7 317	7 253
Personalens skatter och avgifter	3 132	3 178
Skulder till anställda	0	2
Upplupna semesterlöner	873	1 158
Upplupet arvode A-skatt tolkar, inkl sociala avgifter	12 495	12 253
Övriga upplupna kostnader	5 951	6 963
Summa	31 476	33 290

En checkkredit på 10 mnkr finns. Ingen kredit var nyttjad per 31 december 2017.

11 Andelskapital		
Årets förändring av andelskapital	0	0
Varje medlem i förbundet har andelar motsvarande antalet invånare		
Under 2015 tillkom 22 nya medlemskommuner		
Summa	0	0

Tolkförmedling Väst, Göteborg 2018-04-27

*Aslan Akbas
Ordförande*

*Björn Thodenius
Vice ordförande*

Bra kontakt
betyder allt.

www.tolkformedlingvast.se

314 § Årsredovisning 2017

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2017 och översänder den till medlemmarna för godkännande och prövning av ansvarsfrihet.

Sammanfattning

Efter varje verksamhetsår tillika kalenderår ska en årsredovisning upprättas. Årsredovisningen ska innehålla förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning och finansieringsanalys.

Tolkförmedling Väst har i samarbete med redovisningsenheten på Mariestads Kommun upprättat bokslut och årsredovisning för Tolkförmedling Väst år 2017.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- Årsredovisning 2017
- Internkontrollrapport

Beslutet skickas till

Förbundsmedlemmarna
Revisorerna

BM KA

KSAU § 150/18
Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst
KS2018.0260

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-05-30	150/18
2 Kommunstyrelsen	2018-06-18	171/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2017 för Tolkförmedling Väst samt enligt förslaget från revisorerna bevilja direktionens ledamöter ansvarsfrihet för 2017.

Bakgrund

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund som bedriver språktolkförmedling och översättningsservice. Skövde kommun är medlemmar sedan 1 januari 2015. Tolkförmedling Väst bildades för att stärka alla rätt till lika tillgänglig och rättssäker service och vård genom god tillgång på kvalificerade tolktjänster av hög kvalitet. Tolkförmedling Väst leds av en direktion (förbundsstyrelse) som består av förtroendevalda från medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen. Verksamheten styrs av en förbundsordning och lyder under kommunallagen.

Handlingar

TU Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst
Protokollsutdrag 314 § Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst
Årsredovisning 2017 Tolkförmedling Väst
Revisorernas bedömning av Tolkförmedling Väst Årsredovisning 2017

Skickas till

Tolkförmedling Väst
Ekonomichefen

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-08-15

Diarienummer: KS2018.0311-5

Handläggare: Bas Thijssen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Lån till Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelse föreslår kommunfullmäktige att bevilja ett kommunalt lån om maximalt 50 miljoner kronor till Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen.

Beslutet gäller under förutsättning att Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen tecknar finansieringsavtal med Skövde kommun med följande innehåll:

1. Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen (org.nr. 866600-3325) ingår ett avtal med Stiftelsen S:ta Elins gård (org.nr. 866600-5080) och Gertrud och Theodor Egnells stiftelse (org.nr. 866600-0412) där solidariskt betalningsansvar åtas för förpliktelser som är förenade med lånet som Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen upptar.
2. De tre under det första stycket nämnda stiftelserna ska överlåta de av stiftelserna ägda fastigheterna till marknadspris till kommunen om Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen inte kan infria sina räntebetalningar till Skövde kommun.

Bakgrund

Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen, Stiftelsen S:ta Elins gård Gertrud och Theodor Egnells stiftelse äger genom deras gemensamägda enkla bolag Skövde Vallen 1 (org.nr. 934004-4594) två höghus med hyreslägenheter på fastigheten Vallen 1. Hyreslägenheter är enligt stiftelsernas bestämmelser i första hand avsatta för äldre med en nedsatt ekonomi. Hyresnivåerna ligger c:a 30% under gällande marknadshyra.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-08-15

Diarienummer: KS2018.0311-5

Handläggare: Bas Thijssen

Skövde kommun har 2005 tagit beslut att ställa borgen till lån upptagna i samband med framtagandet av lägenheterna (KF§37, 2005-04-25). Befintliga hyreslägenheter färdigställdes 2006. Idag har stiftelserna lån för 29 563 500 kronor för vilka Skövde kommun står borgen.

2018-06-15 inkom till Skövde kommun en skrivelse från Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen i vilken stiftelsen ansöker om ett kommunalt lån alternativt kommunal borgen för finansiering av ett tredje höghus med hyreslägenheter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlade ärendet den 20 juni 2018, varvid utskottet lämnade förslag till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att bevilja kommunal borgen till Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelse. Ärendet har därefter beretts ytterligare inom avdelningen för ekonomi och verksamhetsstyrning. Vid beredningen av ärendet har framkommit att förutsättningar finns för att bevilja lån till stiftelsen och att detta finansieringsalternativ är att föredra såväl för Skövde kommun som för stiftelserna.

En förutsättning för Skövde kommun att låna ut medel till en stiftelse är att kommunen har ett bestämmande inflytande över stiftelsen. Av de tre inblandade stiftelserna är Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen mest närstående kommunen. I stiftelsen utser Skövde kommuns kommunfullmäktige två av tre styrelsemedlemmar varav en är ordförande i stiftelsen styrelse. Skövde kommun har därmed en bestämmande inflytande över stiftelsen. Genom att rikta kommunens lån eller borgen till den stiftelsen ökar kommunens rådighet över finansieringsupplägget varigenom kommunen ekonomiska risk minimeras. Genom att rikta lånet till Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen bedöms också att det administrativa upplägget förenklas.

I valet mellan kommunal borgen eller ett lån till stiftelsen bedöms ett lån vara mest fördelaktigt för kommunens och stiftelsernas intressen. Anledningen är att ett direkt lån till stiftelsen ger stiftelsen tillgång till billigare finansiering som möjliggörs tack vare kommunens koncernbank. Den billigare finansieringen kommer att öka stiftelsernas ekonomiska resultat vilket på sikt kan leda till två effekter: möjligheter att sänka hyran ytterligare; alternativt i framtiden ta fram ytterligare seniorboende inom Skövde kommun.

Stiftelserna möjliggör subventionerat boende till behövande äldre tack vare stiftelsernas historiskt uppbyggda kapitalpositioner. De finansieringsmöjligheter som

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-08-15

Diarienummer: KS2018.0311-5

Handläggare: Bas Thijssen

kommunen skapar bedöms ha endast en mindre betydelse för stiftelsernas möjligheter att erbjuda deras låga hyresnivåer. Kommunens inblandning i finansieringsupplägget bedöms därmed inte väsentligt snedvrída konkurrensen på hyresmarknaden i Skövde.

I samband med Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsens ansökan om ett kommunalt lån alternativt kommunal borgen har en riskbedömning gjorts baserat på stiftelsernas årsredovisningar från 2017. Årsredovisningen från det gemensamägda enkla bolaget Vallen 1 har också granskats. Utifrån granskningen bedöms risken för Skövde kommun med kommunal borgen eller kommunalt lån vara låg. Stiftelserna har en stark kapitalposition vilket garanterar att de kan betala för sina åtaganden. Fastlagda ändamål i stiftelsernas stadgar gör att kapitalet inte kan användas för andra ändamål. Länsstyrelsen är stiftelsernas tillsynsmyndighet i detta. Avtalet där kommunen får köpa fastigheterna för marknadspris om stiftelserna inte kan leva upp till sina åtaganden skyddar kommunens intressen ytterligare.

Handlingar

Lån till Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen

Skickas till

Maria Vaziri, ekonomichef

Annelie Nyman, redovisningschef

Tobias Carlgren, stadsjurist

Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen

Gertrud och Theodor Egnells stiftelse

Stiftelsen S:ta Elins gård

Bas Thijssen

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 196/18

Lån till Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen

KS2018.0311

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	189/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	196/18
3 Kommunfullmäktige	2018-09-24	98/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bevilja ett kommunalt lån om maximalt 50 miljoner kronor till Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen.

Beslutet gäller under förutsättning att Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen tecknar finansieringsavtal med Skövde kommun med följande innehåll:

1. Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen (org.nr. 866600-3325) ingår ett avtal med Stiftelsen S:ta Elins gård (org.nr. 866600-5080) och Gertrud och Theodor Egnells stiftelse (org.nr. 866600-0412) där solidariskt betalningsansvar åtas för förpliktelser som är förenade med lånet som Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen upptar.
2. De tre under det första stycket nämnda stiftelserna ska överlåta de av stiftelserna ägda fastigheterna till marknadspris till kommunen om Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen inte kan infria sina räntebetalningar till Skövde kommun.

På grund av jäv deltar inte Conny Brännberg (KD) i handläggningen i detta ärende.

Bakgrund

Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen, Stiftelsen S:ta Elins gård Gertrud och Theodor Egnells stiftelse äger genom deras gemensamägda enkla bolag Skövde Vallen 1 (org.nr. 934004-4594) två höghus med hyreslägenheter på fastigheten Vallen 1. Hyreslägenheter är enligt stiftelsernas bestämmelser i första hand avsatta för äldre med en nedsatt ekonomi. Hyresnivåerna ligger c:a 30% under gällande marknadshyra.

Skövde kommun har 2005 tagit beslut att ställa borgen till lån upptagna i samband med framtagandet av lägenheterna (KF§37, 2005-04-25). Befintliga hyreslägenheter färdigställdes 2006. Idag har stiftelserna lån för 29 563 500 kronor för vilka Skövde kommun står borgen.

2018-06-15 inkom till Skövde kommun en skrivelse från Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen i vilken stiftelsen ansöker om ett kommunalt lån alternativt kommunal borgen för finansiering av ett tredje höghus med hyreslägenheter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlade ärendet den 20 juni 2018, varvid utskottet lämnade förslag till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att bevilja kommunal borgen till Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelse. Ärendet har därefter beretts ytterligare inom avdelningen för ekonomi och verksamhetsstyrning. Vid beredningen av ärendet har framkommit att förutsättningar finns för att bevilja lån till stiftelsen och att detta finansieringsalternativ är att föredra såväl för Skövde kommun som för stiftelserna.

En förutsättning för Skövde kommun att låna ut medel till en stiftelse är att kommunen har ett bestämmande inflytande över stiftelsen. Av de tre inblandade stiftelserna är Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen mest närstående kommunen. I stiftelsen utser Skövde kommuns kommunfullmäktige två av tre styrelsemedlemmar varav en är ordförande i stiftelsens styrelse. Skövde kommun har därmed ett bestämmande inflytande över stiftelsen. Genom att rikta kommunens lån eller borgen till den stiftelsen ökar kommunens rådighet över finansieringsupplägget varigenom kommunen ekonomiska risk minimeras. Genom att rikta lånet till Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen bedöms också att det administrativa upplägget förenklas.

I valet mellan kommunal borgen eller ett lån till stiftelsen bedöms ett lån vara mest fördelaktigt för kommunens och stiftelsernas intressen. Anledningen är att ett direkt lån till stiftelsen ger stiftelsen tillgång till billigare finansiering som möjliggörs tack vare kommunens koncernbank. Den billigare finansieringen kommer att öka stiftelsernas ekonomiska resultat vilket på sikt kan leda till två effekter: möjligheter att sänka hyran ytterligare; alternativt i framtiden ta fram ytterligare seniorboende inom Skövde kommun.

Stiftelserna möjliggör subventionerat boende till behövande äldre tack vare stiftelsernas historiskt uppbyggda kapitalpositioner. De finansieringsmöjligheter som kommunen skapar bedöms ha endast en mindre betydelse för stiftelsernas möjligheter att erbjuda deras låga hyresnivåer. Kommunens inblandning i finansieringsupplägget bedöms därmed inte väsentligt snedvrida konkurrensen på hyresmarknaden i Skövde.

I samband med Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsens ansökan om ett kommunalt lån alternativt kommunal borgen har en riskbedömning gjorts baserat på stiftelsernas årsredovisningar från 2017. Årsredovisningen från det gemensamägda enkla bolaget Vallen 1 har också granskats. Utifrån granskningen bedöms risken för Skövde kommun med kommunal borgen eller kommunalt lån vara låg. Stiftelserna har en

stark kapitalposition vilket garanterar att de kan betala för sina åtaganden. Fastlagda ändamål i stiftelsernas stadgar gör att kapitalet inte kan användas för andra ändamål. Länsstyrelsen är stiftelsernas tillsynsmyndighet i detta. Avtalet där kommunen får köpa fastigheterna för marknadspris om stiftelserna inte kan leva upp till sina åtaganden skyddar kommunens intressen ytterligare.

Handlingar

TU Lån till Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen

Skickas till

Maria Vaziri, ekonomichef

Annelie Nyman, redovisningschef

Tobias Carlgren, stadsjurist

Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen

Gertrud och Theodor Egnells stiftelse

Stiftelsen S:ta Elins gård

KSAU § 189/18

Lån till Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen

KS2018.0311

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	189/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	196/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelse föreslår kommunfullmäktige att bevilja ett kommunalt lån om maximalt 50 miljoner kronor till Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen.

Beslutet gäller under förutsättning att Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen tecknar finansieringsavtal med Skövde kommun med följande innehåll:

1. Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen (org.nr. 866600-3325) ingår ett avtal med Stiftelsen S:ta Elins gård (org.nr. 866600-5080) och Gertrud och Theodor Egnells stiftelse (org.nr. 866600-0412) där solidariskt betalningsansvar åtas för förpliktelser som är förenade med lånet som Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen upptar.
2. De tre under det första stycket nämnda stiftelserna ska överlåta de av stiftelserna ägda fastigheterna till marknadspris till kommunen om Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen inte kan infria sina räntebetalningar till Skövde kommun.

Bakgrund

Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen, Stiftelsen S:ta Elins gård Gertrud och Theodor Egnells stiftelse äger genom deras gemensamägda enkla bolag Skövde Vallen 1 (org.nr. 934004-4594) två höghus med hyreslägenheter på fastigheten Vallen 1. Hyreslägenheter är enligt stiftelsernas bestämmelser i första hand avsatta för äldre med en nedsatt ekonomi. Hyresnivåerna ligger c:a 30% under gällande marknadshyra.

Skövde kommun har 2005 tagit beslut att ställa borgen till lån upptagna i samband med framtagandet av lägenheterna (KF§37, 2005-04-25). Befintliga hyreslägenheter färdigställdes 2006. Idag har stiftelserna lån för 29 563 500 kronor för vilka Skövde kommun står borgen.

2018-06-15 inkom till Skövde kommun en skrivelse från Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen i vilken stiftelsen ansöker om ett kommunalt lån alternativt kommunal borgen för finansiering av ett tredje höghus med hyreslägenheter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlade ärendet den 20 juni 2018, varvid utskottet lämnade förslag till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att bevilja kommunal borgen till Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelse. Ärendet har därefter beretts ytterligare inom avdelningen för ekonomi och verksamhetsstyrning. Vid beredningen av ärendet har framkommit att förutsättningar finns för att bevilja lån till stiftelsen och att detta finansieringsalternativ är att föredra såväl för Skövde kommun som för stiftelserna.

En förutsättning för Skövde kommun att låna ut medel till en stiftelse är att kommunen har ett bestämmande inflytande över stiftelsen. Av de tre inblandade stiftelserna är Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen mest närstående kommunen. I stiftelsen utser Skövde kommuns kommunfullmäktige två av tre styrelsemedlemmar varav en är ordförande i stiftelsen styrelse. Skövde kommun har därmed en bestämmande inflytande över stiftelsen. Genom att rikta kommunens lån eller borgen till den stiftelsen ökar kommunens rådighet över finansieringsupplägget varigenom kommunen ekonomiska risk minimeras. Genom att rikta lånet till Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen bedöms också att det administrativa upplägget förenklas.

I valet mellan kommunal borgen eller ett lån till stiftelsen bedöms ett lån vara mest fördelaktigt för kommunens och stiftelsernas intressen. Anledningen är att ett direkt lån till stiftelsen ger stiftelsen tillgång till billigare finansiering som möjliggörs tack vare kommunens koncernbank. Den billigare finansieringen kommer att öka stiftelsernas ekonomiska resultat vilket på sikt kan leda till två effekter: möjligheter att sänka hyran ytterligare; alternativt i framtiden ta fram ytterligare seniorboende inom Skövde kommun.

Stiftelserna möjliggör subventionerat boende till behövande äldre tack vare stiftelsernas historiskt uppbyggda kapitalpositioner. De finansieringsmöjligheter som kommunen skapar bedöms ha endast en mindre betydelse för stiftelsernas möjligheter att erbjuda deras låga hyresnivåer. Kommunens inblandning i finansieringsupplägget bedöms därmed inte väsentligt snedvrída konkurrensen på hyresmarknaden i Skövde.

I samband med Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsens ansökan om ett kommunalt lån alternativt kommunal borgen har en riskbedömning gjorts baserat på stiftelsernas årsredovisningar från 2017. Årsredovisningen från det gemensamägda enkla bolaget Vallen 1 har också granskats. Utifrån granskningen bedöms risken för Skövde kommun med kommunal borgen eller kommunalt lån vara låg. Stiftelserna har en stark kapitalposition vilket garanterar att de kan betala för sina åtaganden. Fastlagda ändamål i stiftelsernas stadgar gör att kapitalet inte kan användas för andra ändamål. Länsstyrelsen är stiftelsernas tillsynsmyndighet i detta. Avtalet där kommunen får köpa fastigheterna för marknadspris om stiftelserna inte kan leva upp till sina åtaganden skyddar kommunens intressen ytterligare.

Handlingar

TU Lån till Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen

Skickas till

Maria Vaziri, ekonomichef

Annelie Nyman, redovisningschef

Tobias Carlgren, stadsjurist

Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen

Gertrud och Theodor Egnells stiftelse

Stiftelsen S:ta Elins gård

Finansieringsavtal

Långgivare:	Skövde kommun, organisationsnummer 212000-1710
Låntagare:	Von Haugwitz-Cedermarkska Stiftelsen, organisationsnummer 866600-3325
Lånebelopp:	Maximale beloppet som Skövde kommuns koncernbank får låna ut till Von Haugwitz-Cedermarkska Stiftelsen fastställs årligen av Skövdes kommunfullmäktige innan årets början. Förslaget till detta beslut fastställs i dialog med Von Haugwitz-Cedermarkska Stiftelsen. För 2018 och 2019 är beloppet fastställt på 50 miljoner kronor.
Startdatum:	Detta avtal gäller från och med 2018-10-01
Förmedling av finansiering:	Finansiering förmedlas via överföringar till ett av Von Haugwitz-Cedermarkska Stiftelsen angivet bankkonto. Vid varje utbetalning eller amortering får Von Haugwitz-Cedermarkska Stiftelsen ett kvitto där det aktuella utestående lånebeloppet bekräftas.
Ränta:	Von Haugwitz-Cedermarkska Stiftelsen betalar Skövde kommun den snittränta som koncernbanken erhåller i sin skuldportfölj. Koncernbankens snittränta fastställs varje månad. Räntan debiteras på det genomsnittliga utestående lånebelopp för varje respektive månad.
Räntebetalning:	Månadsvis i efterskott, räntan faktureras till stiftelsen.
Finanspolicy:	Räntebindningstiden och kapitalbindningstiden i koncernbankens skuldportfölj ska följa Skövde kommuns finanspolicy. Finanshantering rapporteras tertialsviss till kommunstyrelsen i en finansrapport. Stiftelsen erhåller en kopia av finansrapporten.
Ränteberäkningsgrund:	Actual/360-dagarsbasis
Övrig Finansiering:	Von Haugwitz-Cedermarkska Stiftelsen förbinder sig genom detta avtal att inte ta upp ytterliga finansiering från en annan långgivare utan godkännande från Skövde Kommun.
Avtal med övriga stiftelser:	Förutsättning för att detta avtal ska vara giltig är att Von Haugwitz-Cedermarkska Stiftelsen avslutar ett avtal med Gertrud och Theodors Egnells stiftelse (866600-0412) och Stiftelse St:a Elins Gård (866600-5080). I detta avtalet ska de två andra stiftelser anta ett gemensamt betalningsansvar för de betalningsförpliktelser som härstammar från detta finansieringsavtalet. De andra stiftelser förbinder sig även att inte ta upp

Avtal om solidariskt betalningsansvar

Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelse har 2018-10-01 ingått ett finansieringsavtal med Skövde kommun för finansieringen av nybyggnationen på fastigheten Vallen 1 i Skövde.

Fastigheterna på Vallen 1 i Skövde äggs gemensamt av Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen (866600-3325), Gertrud och Theodors Egnells stiftelse (866600-0412) och Stiftelse S:ta Elins Gård (866600-5080).

Genom detta avtal accepterar Gertrud och Theodors Egnells stiftelse (866600-0412) och Stiftelse S:ta Elins Gård (866600-5080) att de tillsammans med låntagaren, Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelse, har ett solidarisk betalningsansvar för de avtalade räntekostnader och amorteringar som härstammar från finansieringsavtalet.

Om de tre förutnämnda stiftelser inte kan uppleva till betalningsförpliktelser som härstammar från finansieringsavtalet med Skövde kommun, är stiftelserna skyldiga att överlåta fastigheterna på Vallen 1 till Skövde kommun mot marknadspris. Kvarstående skuld till Skövde kommun avräknas i detta fall med försäljningspriset.

Gertrud och Theodors Egnells stiftelse (866600-0412) och Stiftelse S:ta Elins Gård (866600-5080) förbinder sig till att inte ytterligare belåna fastigheterna på Vallen 1 i Skövde utan godkännande av Skövde kommun.

För Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen: För Stiftelse S:ta Elins Gård:

.....
Underskrift

.....
Underskrift

.....
Namnförtydligande

.....
Namnförtydligande

.....
Datum och plats

.....
Datum och plats

För Gertrud och Theodors Egnells stiftelse:

.....
Underskrift

.....
Namnförtydligande

.....
Datum och plats

ytterligare finansiering för fastigheterna på Vallen 1 i Skövde utan godkännande av Skövde kommun.

Finansieringsgaranti:

Om det osannolika inträffar att Von Haugwitz-Cedermarkska Stiftelsen inte kan infria de betalningsförpliktelser som kommer från detta avtalet, har Skövde kommun rätt att köpa fastigheterna på Vallen 1 i Skövde mot marknadspris. Kvarstående skuld ska i detta fall avräknas mot försäljningspriset.

Datum:

Von Haugwitz-Cedermarkska Stiftelsen

Skövde kommun

.....
Underskrift

.....
Underskrift

.....
Namnförtydligande

.....
Namnförtydligande

.....
Underskrift

.....
Underskrift

.....
Namnförtydligande

.....
Namnförtydligande

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-30

Diarienummer: KS2018.0055-18

Handläggare: Mikael Zsiga

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Revidering av boendestrategiskt program för Skövde kommun

Beredning samhällsbyggnads förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktig att anta boendestrategiskt program för Skövde kommun.

Bakgrund

Enligt lag skall Skövde kommun varje mandatperiod anta riktlinjer för bostadsförsörjningen. Riktlinjerna är indelade i tre delar: del 1 Bostadspolitiskt mål och riktlinjer, del 2 Åtgärdsplan och del 3 Bostadsmarknadsanalys. En remiss har genomförts med länsstyrelsen, grannkommunerna med flera intressenter. Diverse synpunkter har framförts och smärre korrigeringar av handlingarna har följt därav.

Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen vilket regleras i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1383).

Riktlinjerna ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod vilket ännu inte gjorts i Skövde kommun.

Skövde kommun har valt att dela riktlinjerna i tre delar: del 1 Bostadspolitiskt mål och riktlinjer, del 2 Åtgärdsplan och del 3 Bostadsmarknadsanalys. Del 1 antogs av kommunfullmäktige hösten 2012 (KF § 117, 2012-09-24) och del 2-3 av kommunstyrelsen månaden därefter (KS § 205, 2012-12-03).

De antagna riktlinjerna har angivit att del 1 - i enlighet med lagstiftningen -skall revideras en gång per mandatperiod medan del 2 och 3 skulle ha en tätare uppdateringsfrekvens på vartannat år.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-30

Diarienummer: KS2018.0055-18

Handläggare: Mikael Zsiga

Del 2-3 har inte reviderats sedan 2012 och tiden för att hinna anta riktlinjerna under mandatperioden börjar rinna ut. För att komma i takt med lagstiftningens regler och de antagna intentionerna kommer en ny riktlinje att behöva antas redan 2020. Den revideringen föreslås göras mer omfattande, med ett inledande arbete under 2019.

Av den anledningen har arbetet med den revidering som nu föreslås genomförts på ett försiktigt sätt. Ambitionen har varit att försöka göra de revideringar som ansetts nödvändiga och spara de stora genomgripande analyserna till 2019.

Innan det boendestrategiska programmet antas måste samråd hållas med berörda kommuner, länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ. Kommunstyrelsen har därför gett sektorn samhällsbyggnad i uppdrag att genomföra remiss (KS § 34/18, 2018-02-05, KS2018.055).

Remissen har gått ut till något mer än 60 instanser under perioden 12 februari - 31 mars 2018. Remissmaterialet har funnits tillgängligt på www.skovde.se. Anstånd och förlängning har givits till de remissinstanser som så begärt och remisstiden avslutades därför med det remissvar som inkom den 20 april 2018.

Sammanlagt 22 yttranden har inkommit och dessa återges i sin helhet som bilagor till den upprättade remiss-sammanställningen. I denna kommenteras yttrandena och vilka ändringar som dessa föranlett. Smärre korrigeringar med rättelser av sakfel och förtydliganden har medgivits.

En slutsats som kan dras är att det föreligger ett stort behov att göra en mera genomgripande revidering. Remissinstanserna tycks införstådda i detta men har givetvis redan nu påpekat de brister som behöver bearbetas mer ingående än vad som nu varit möjligt.

Motivering

Skövde kommun måste under mandatperioden anta riktlinjer för bostadsförsörjningen. Det program fungerar perioden ut men arbetet med ett nytt måste omgående inledas efter valet i september.

Handlingar

Revidering av boendestrategiskt program för Skövde kommun
Rev. Boendestrategiskt program del 1.pdf

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-05-30

Diarienummer: KS2018.0055-18

Handläggare: Mikael Zsiga

Rev. Boendestrategiskt program Del 2.pdf
Rev. Bostadsmarknadsanalys del 3.pdf
Regeringens mål för boende och byggande.pdf

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 169/18

Revidering av boendestrategiskt program för Skövde kommun

KS2018.0055

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-06-07	164/18
2 Kommunstyrelsen	2018-06-18	169/18
3 Kommunfullmäktige		

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktig att anta boendestrategiskt program för Skövde kommun.

Bakgrund

Enligt lag skall Skövde kommun varje mandatperiod anta riktlinjer för bostadsförsörjningen. Riktlinjerna är indelade i tre delar: del 1 Bostadspolitiskt mål och riktlinjer, del 2 Åtgärdsplan och del 3 Bostadsmarknadsanalys. En remiss har genomförts med länsstyrelsen, grannkommunerna med flera intressenter. Diverse synpunkter har framförts och smärre korrigeringar av handlingarna har följt därav.

Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen vilket regleras i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1383). Riktlinjerna ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod vilket ännu inte gjorts i Skövde kommun.

Skövde kommun har valt att dela riktlinjerna i tre delar: del 1 Bostadspolitiskt mål och riktlinjer, del 2 Åtgärdsplan och del 3 Bostadsmarknadsanalys. Del 1 antogs av kommunfullmäktige hösten 2012 (KF § 117, 2012-09-24) och del 2-3 av kommunstyrelsen månaden därefter (KS § 205, 2012-12-03).

De antagna riktlinjerna har angivit att del 1 - i enlighet med lagstiftningen -skall revideras en gång per mandatperiod medan del 2 och 3 skulle ha en tätare uppdateringsfrekvens på vartannat år.

Del 2-3 har inte reviderats sedan 2012 och tiden för att hinna anta riktlinjerna under mandatperioden börjar rinna ut. För att komma i takt med lagstiftningens regler och de antagna intentionerna kommer en ny riktlinje att behöva antas redan 2020. Den revideringen föreslås göras mer omfattande, med ett inledande arbete under 2019.

Av den anledningen har arbetet med den revidering som nu föreslås genomförts på ett försiktigt sätt. Ambitionen har varit att försöka göra de revideringar som ansetts nödvändiga och spara de stora genomgripande analyserna till 2019.

Innan det boendestrategiska programmet antas måste samråd hållas med berörda kommuner, länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ. Kommunstyrelsen har därför gett sektorn samhällsbyggnad i uppdrag att genomföra remiss (KS § 34/18, 2018-02-05, KS2018.055).

Remissen har gått ut till något mer än 60 instanser under perioden 12 februari - 31 mars 2018. Remissmaterialet har funnits tillgängligt på www.skovde.se. Anstånd och förlängning har givits till de remissinstanser som så begärt och remisstiden avslutades därför med det remissvar som inkom den 20 april 2018.

Sammanlagt 22 yttranden har inkommit och dessa återges i sin helhet som bilagor till den upprättade remissammanställningen. I denna kommenteras yttrandena och vilka ändringar som dessa föranlett. Smärre korrigeringar med rättelser av sakfel och förtydliganden har medgivits.

En slutsats som kan dras är att det föreligger ett stort behov att göra en mera genomgripande revidering. Remissinstanserna tycks införstådda i detta men har givetvis redan nu påpekat de brister som behöver bearbetas mer ingående än vad som nu varit möjligt.

Motivering

Skövde kommun måste under mandatperioden anta riktlinjer för bostadsförsörjningen. Det program fungerar perioden ut men arbetet med ett nytt måste omgående inledas efter valet i september.

Handlingar

TU Revidering av boendestrategiskt program för Skövde kommun
Regeringens mål för boende och byggande
Rev. Bostadsmarknadsanalys
Rev. Boendestrategiskt program Del 1
Rev. Boendestrategiskt program Del 2

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

Mål för boende och byggande

Det övergripande målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

Regeringens målsättning är att det fram till år 2020 ska byggas minst 250 000 nya bostäder.

Bostadsmarknad

Delmålet för bostadspolitiken är långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Byggande

Delmålet för byggandet är:

- Långsiktigt hållbara byggnadsverk.
- Effektiva regelverk och andra styrmedel som utifrån ett livscykelperspektiv verkar för effektiv resurs- och energianvändning samt god inomhusmiljö i byggande och förvaltning.
- En väl fungerande konkurrens i bygg- och fastighetssektorn.

Lantmäteriet

Delmålet för Lantmäteriet är:

- En effektiv och rättssäker förrättningsverksamhet och en ändamålsenlig fastighetsindelning.
- Informationsförsörjningen ska vara av god kvalitet, rikstäckande, långsiktig, stabil och säker. Användningen av Lantmäteriets geodata ska öka och komma till nytta hos fler användare och inom fler användningsområden.
- En effektiv och rättssäker inskrivningsverksamhet som bidrar till en väl fungerande fastighetsmarknad.

Samhällsplanering

Delmålet för samhällsplaneringen är:

- En tydlig roll för fysisk planering i arbetet för en hållbar utveckling av städer, tätorter och landsbygder.
- Ett regelverk och andra styrmedel som på bästa sätt tillgodoser kraven på effektivitet samtidigt som rättssäkerhet och medborgerligt inflytande säkerställs.
- Goda förutsättningar för byggande av bostäder och lokaler, etablering av företag och för annat samhällsbyggande samtidigt som en god livsmiljö tryggas.

Hållbara städer

Delmålet för hållbara städer är:

Hållbara städer är inkluderande och tillgängliga stadsmiljöer som erbjuder alla människor en attraktiv och grön livsmiljö. Närhet gör att det är enkelt att leva sitt vardagsliv och ta sig fram med hållbara

transporter som t.ex. gång och cykel. Helhetssyn i planeringen tillsammans med smarta lösningar bidrar till städer där människor kan leva klimatsmart, hälsosamt och tryggt.

Publicerad 20 september 2017 · Uppdaterad 02 november 2017

Den här sidan är uppmärkt med följande kategorier:

Boende och byggande

Bostadsmarknadsanalys för Skövde kommun

Uppdragsnummer 7002777000

Slutrapport 2011-09-16, Slutjusterad 101011,

Uppdaterad november 2017

Foto: Skövde kommun

Sweco Society AB

Projektorganisation

Beställaren

Mikael Zsiga

Lennart Torstensson

Skövde kommun, beställarens projektledare

Skövde kommun, statistiker

Sweco

Erik Bergfors

Ulf Johansson

Jenni Ljunglöf

Uppdragsledare

Expertstöd, workshops

GIS-kartor

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Om Sweco.....	3
1 Bakgrund.....	4
2 Skövde kommun - en del av Västra Götaland.....	5
2.1 Befolkningsutveckling och flyttmönster.....	6
2.2 Utbildningsnivå.....	11
2.3 Näringsliv och sysselsättning.....	16
2.4 Arbetspendling.....	19
3 Bostadsmarknaden i Västra Götaland.....	21
4 Bostadsmarknaden i Skövde kommun.....	26
4.1 Förutsättningarna i Skövde.....	26
4.2 Det kommande bostadsbehovet.....	38
5 Analys.....	40
5.1 Bostadsmarknadens utveckling på ett nationellt plan.....	40
5.2 Behovsanalys Skövde.....	41
6 SWOT-analys Skövde2017.....	47

Om Sweco

Sweco är ett internationellt teknikkonsultföretag. Med 14 500 medarbetare är koncernen en av de större aktörerna i Europa och marknadsledande i Norden inom ett flertal verksamhetsområden. Vi hjälper våra kunder att förverkliga sina ambitioner genom att erbjuda kvalificerade konsulttjänster. Våra ingenjörer, miljöexperter, arkitekter och samhällsvetare samverkar för att bidra till utvecklingen av ett hållbart samhälle.

Sweco Society, ett av bolagen inom Sweco-koncernen, har idag cirka 50 konsulter med huvudsaklig inriktning mot regional och lokal utveckling, entreprenörskap, företagande och näringslivsutveckling samt innovationsfrågor. Alla konsulter i vårt företag har akademisk examen och flera av konsulterna är doktorerade.

Vi samarbetar även med andra Swecobolag – i detta uppdrag med Sweco Position, experter inom GIS och dataanalys.

1 Bakgrund

Skövde kommun tog under 2011-2012 fram ett Boendestrategiskt program. Arbetet skedde i projektform med Närings- och samhällsbyggnadsenheten som projektägare och Kommunstyrelsens arbetsutskott som styrgrupp.

Programmet i sin helhet består av tre delar: Del 1 – Bostadspolitiska mål och riktlinjer, Del 2 – Åtgärdsplan med utbyggnadsordning och Del 3 – Bostadsmarknadsanalys.

Del 3 togs i sin första version fram av Sweco år 2011. Föreliggande rapport är den uppdaterade version, som tagits fram av Sweco under 2017.

Rapporten tar sin utgångspunkt i Vision Skövde 2025, vars utgångspunkt är;

”Vi har lyckats skapa förutsättning för det goda livet om vi år 2025”:

- har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds.
- använder så gott som uteslutande förnybar energi.
- har en andel högskoleutbildade som ökat snabbare än genomsnittet för riket.
- har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige.
- är 60 000 invånare.

För att nå fram till visionen har sex prioriterade utvecklingsområden tagits fram som ska vara styrande för utvecklingen de kommande åren, varav ett är Attraktiva boendemiljöer:

”Vi ska skapa attraktiva boendemiljöer som är anpassade till människors olika intressen och behov. Förutsättningarna för nybyggnation av bostäder ska utvecklas och vi ska stimulera intressenter att investera i Skövde.”

Boendeplanering

En väl planerad boendestruktur är centralt för en fungerande kommunal tillväxt och välfärd samtidigt som det ger kommunen verktyg att styra hur kommunen utvecklas.

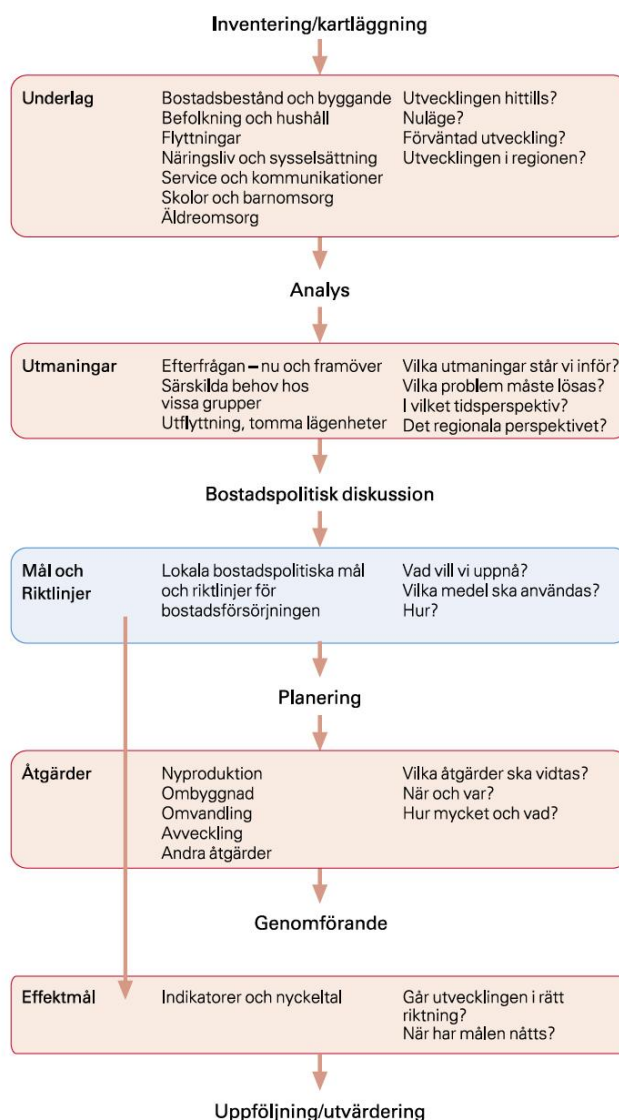
Samtidigt krävs det att planeringen bygger på korrekta underlag, vilket är en viktig förutsättning för att bygga en hållbar boendemiljö i kommunen.

Var är vi idag?

I figur 1.1 visas en principskiss för boendeplanering. Skövde kommun befinner sig idag i skedena Inventering/Kartläggning och Analys.

Aktuella frågeställningar är bland annat:

- Hur bedöms befolkningsstrukturen se ut 2014?
- Kommer bostadsbeståndet att räcka till för den växande befolkningen?
- Var och hur vill invånarna bo?

Figur 1.1 Principskiss för boendeplanering. Källa: Boverket.

2 Skövde kommun - en del av Västra Götaland

Skövde kommun ligger mellan sjöarna Vänern och Vättern och är en av 49* kommuner i Västra Götalandsregionen. Skövde är även en del av Skaraborgs kommunalförbund, ett av fyra förbund i Västra Götaland, vars främsta uppgift är gemensamt arbete med tillväxt- och utvecklingsfrågor.

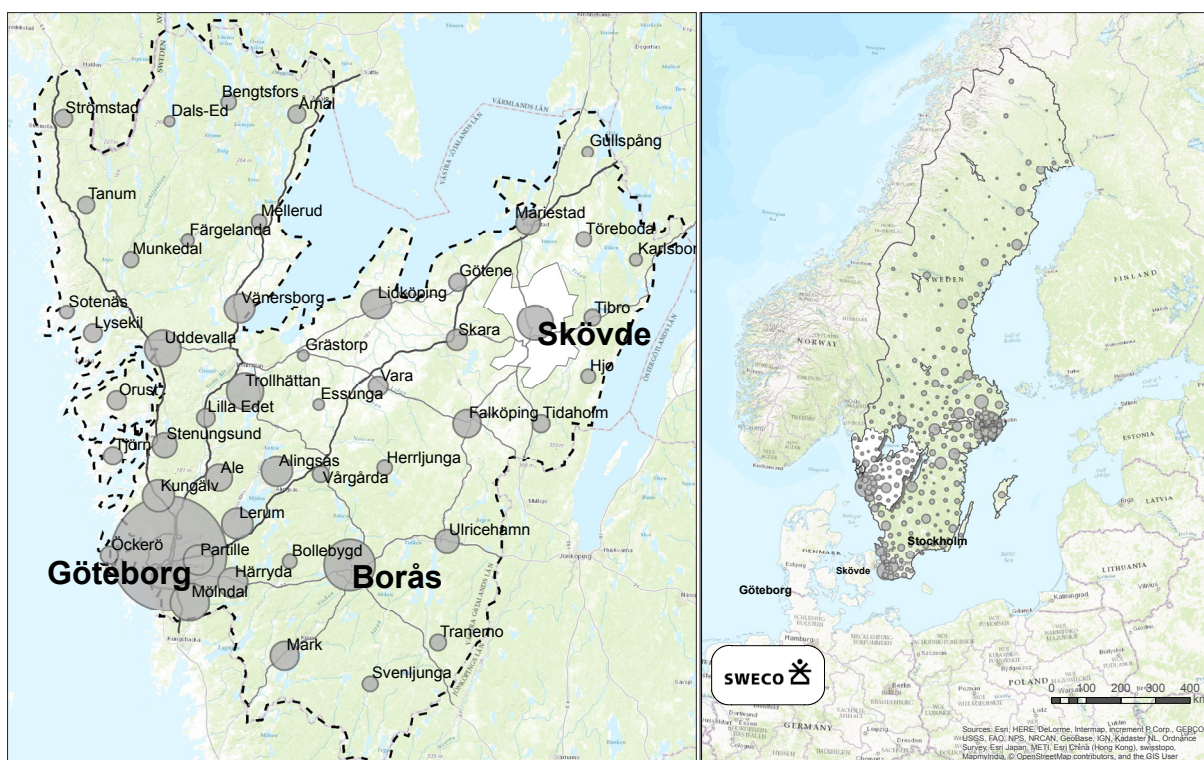
Det regionala samarbetet är ett av de prioriterade utvecklingsområdena i Skövdes planeringsdokument "Vision Skövde 2025".

Skövde kommun ska förstärka rollen som attraktiv centralort och verka för att skapa en större, gemensam arbetsmarknadsregion, arbeta för en utveckling av infrastrukturen och vara en aktiv och tydlig aktör i Västra Götaland.

Befolkningen i hela Skövde kommun är idag (2016) cirka 54 100 personer. Cirka 85 procent av befolkningen bor i någon av Skövdes tio tätorter, där den största är Skövde tätort med drygt 36 800 invånare.

Skövde är genom Västra Stambanan sammanknutet med både Göteborg och Stockholm. Skövdes resecentrum är en viktig regional knutpunkt för kommunikationer inom kollektivtrafik och tåg. Mer än 200 tåg och bussar har dagligen Skövde resecentrum som målpunkt.

* Västra Götalandsregionen består av kommunerna: Ale, Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Borås, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Färgelanda, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Mellerud, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Svenljunga, Strömstad, Stenungsund, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vargårda, Vänersborg, Åmål, Öckerö

Figur 2.1 Skövde ligger i nordöstra delen av Västra Götalandsregionen. Cirka 85% av kommunens befolkning bor i någon av Skövdes tätorter. Källa: SCB, kartillustration Sweco.

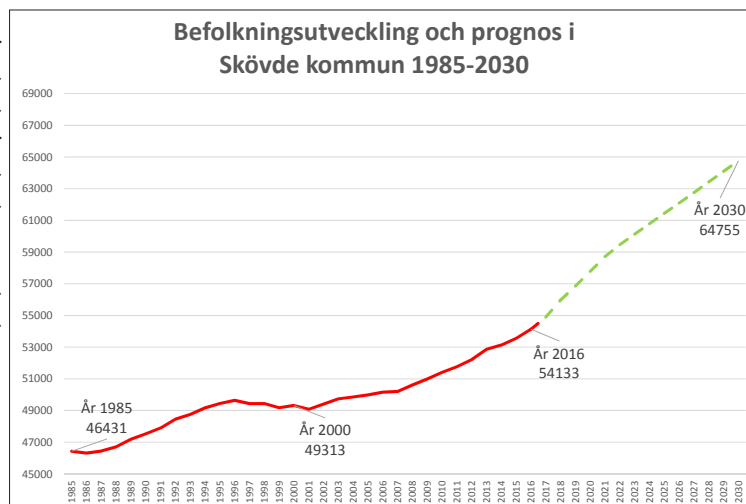
2.1 Befolkningsutveckling och flyttmönster

Skövde kommun har under den senaste tioårsperioden haft positiv befolkningsutveckling. Ett liknande mönster går att se för så gott som hela Västra Götaland, se figur 2.1:1. Endast ett fåtal av regionens mindre kommuner har minskat i befolkning.

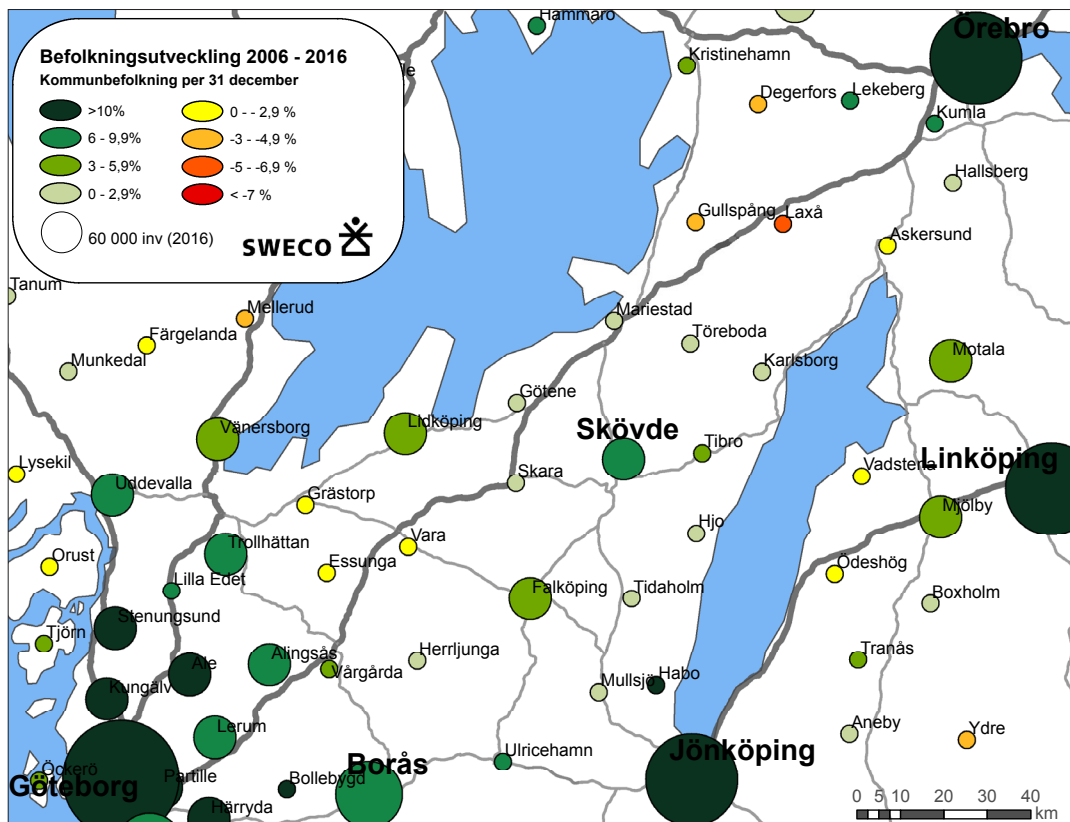
Störst befolkningsökning har kommunerna inom dagspendlingsavstånd till Göteborg. Skövdes befolkningsutveckling intar dock (tillsammans med Lidköping) en särställning i Skaraborg.

Enligt Västra Götalandsregionens senaste befolkningsprognos kommer dagens befolkning (ca 1,6 miljoner 2016) att öka med cirka 270 000 invånare till 2030.

Den prognosticerade ökningen bedöms förstärka det befintliga befolkningsmönstret med koncentration kring Göteborgsområdet. Även Skövde kommun bedöms fortsätta öka i befolkning, se figur 2.1:2.

Figur 2.1:2 Skövdes befolkningsökning förväntas fortsätta.
Källa: SCB, bearbetat av Skövde kommun och Sweco.

Figur 2.1:1 Västra Götaland - och Skövde - ökar i befolkning. Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

Befolkningsökningen i Västra Götaland bygger på positivt flyttnetto från utlandet...

Det flyttar in fler än vad det flyttar ut från Västra Götalandsregionen. De senaste tio åren har hela regionen ett positivt flyttnetto, i synnerhet p.g.a utrikes inflyttning, vilket totalt sett har inneburit befolkningsökning.

Det positiva flyttnettot från utlandet står för nära 80 procent (2016) av Västra Götalandsregionens totala befolkningsökning och är den huvudsakliga orsaken för befolkningsökning i 48 av regionens 49 kommuner.

...likadant i Skövde

Skövde kommun har sedan 1990-talet haft stadigt ökande flyttvolym, och har även ett stabilt positivt flyttnetto. Nettoinflyttningen till Skövde sker huvudsakligen från utlandet och från närområdet (Skaraborg).

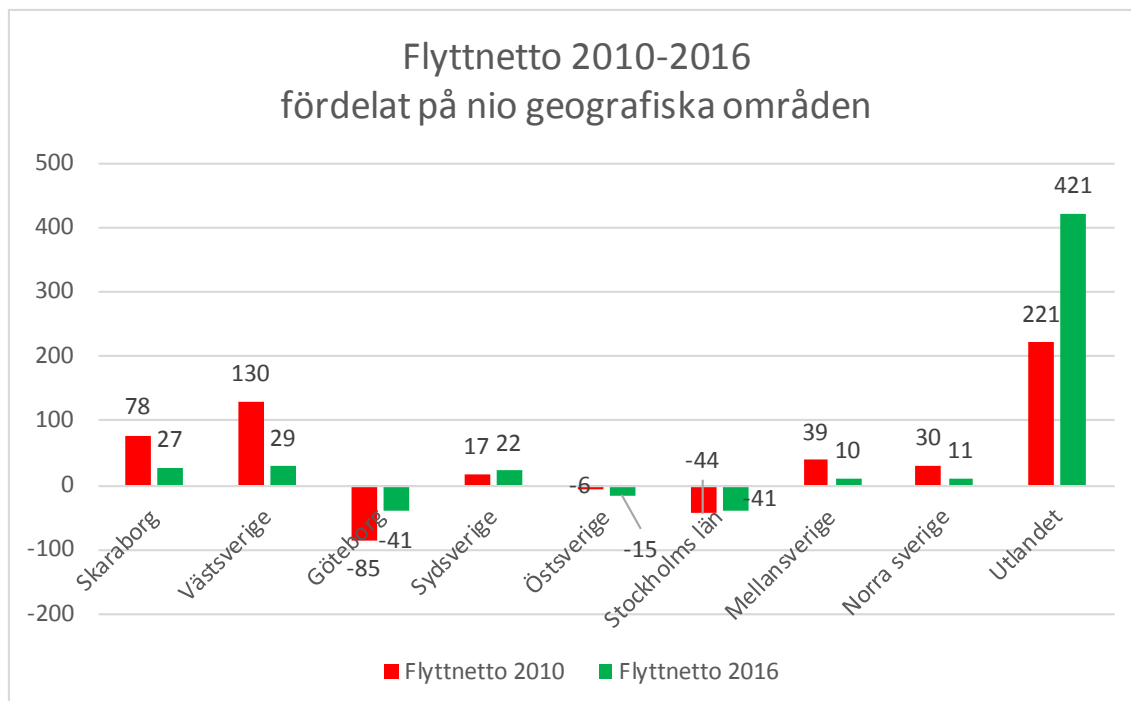
Stabilt inrikesöverskott i Västra Götaland...

Nettoinflyttningen inom Sverige har inte lika stor inverkan för Västra Götaland som nettoinflyttningen från utlandet, i synnerhet inte de senaste åren. Regionen har dock ett positivt flyttnetto gentemot flertalet län i Sverige. De flesta bosätter sig i Göteborgsregionen.

En av de grupper som rör mest på sig är unga som har flyttat till Västra Götaland för att studera. Allt fler av lärosätena i regionen rekryterar även från andra delar av landet, något som ökar både in- och utflyttning.

...likadant i Skövde

Antalet människor som flyttar till Skövde ökar kontinuerligt från hela Sverige, även om flyttströmmarna är störst inom Västra Götalandsregionen.

Figur 2.1:3 Nettoinflyttningen till Skövde sker huvudsakligen från utlandet och från Västsverige. Källa: SCB, bearbetat av Skövde kommun.

Flyttmönster per åldersgrupp - Västra Götaland

En viktig orsak till Västra Götalands positiva nettoinflyttning är den stora inflyttningen av människor i åldersgruppen 20-29 år.

Flyttströmmen för åldersgrupperna 0-14 år respektive 30-64 år går dock i hög grad i motsatt riktning. Sannolikt rör det sig till stor del om barnfamiljer som flyttar och där det finns medlemmar från båda åldersgrupper.

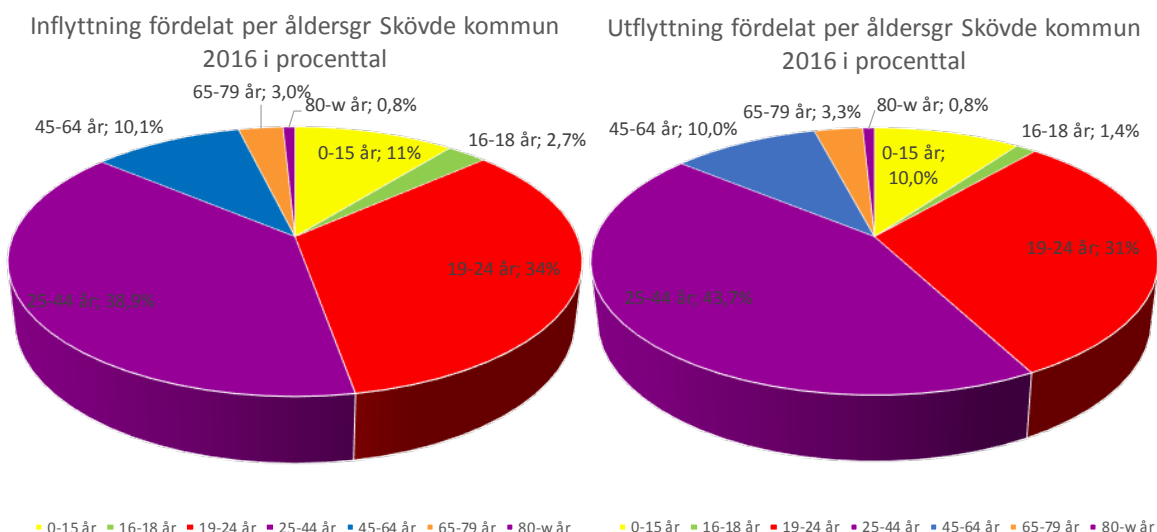
Flyttmönstren för dessa åldersgrupper medför utmaningar för den kommunala planeringen. Till exempel är tillgången på bra skolor en viktig faktor som styr valet av bostadsort för barnfamiljer, men något som inte är lika viktigt för de flesta 20-29-åringar.

Flyttmönster per åldersgrupp - Skövde

Män och kvinnor flyttar ungefär lika mycket till/från Skövde kommun. Det förekommer viss variation mellan olika år, men sett över en period på flera år är skillnaderna relativt små.

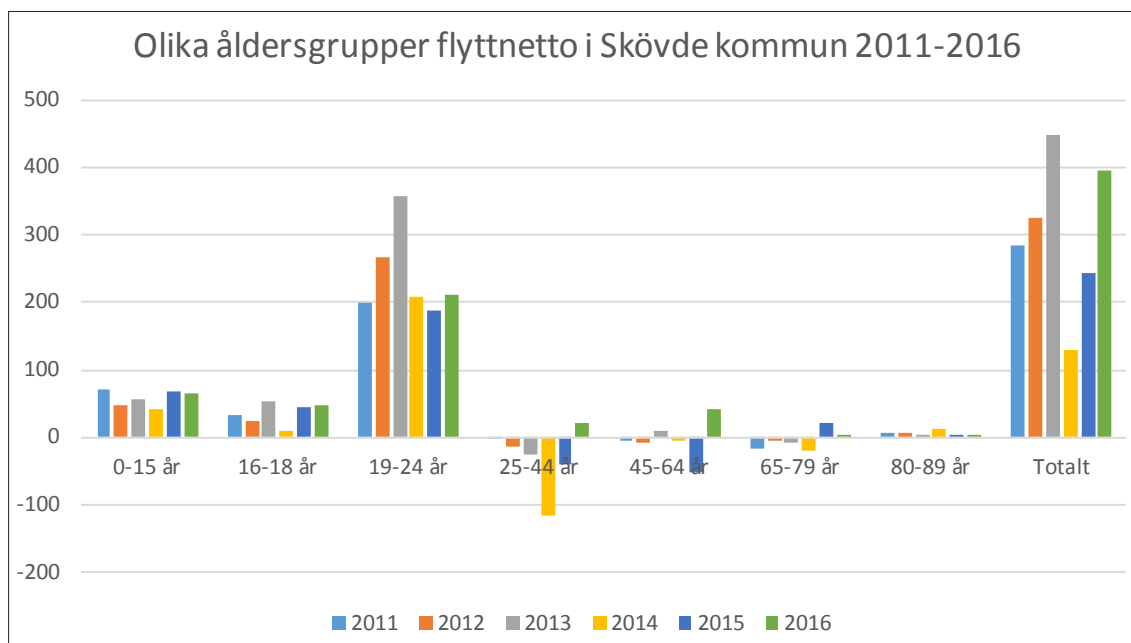
Åldersstrukturen i in- och utflyttningen har i stort likheter med hela Västra Götalandsregionen.

Åldersgruppen 19-24 år, som är den största inflyttande åldersgruppen i Skövde, innefattar i huvudsak studenter. Både inflyttning och utflyttning är stor i denna grupp, vilket delvis beror på att ett stort antal individer hinner studera färdigt och flytta för att arbeta innan de byter åldersgrupp.

Figur 2.1:4 Omflyttningarna i ålderskategorin 19-44 år är större än åldersgruppens andel av Skövdes befolkning. Källa: SCB Befpack, bearbetat av Sweco.

Skövde kommun har, med enstaka undantag, haft ett kontinuerligt flyttunderskott för åldersgrupperna 25-44 respektive 45-64 år ända sedan år 2000. Det är i dessa åldersgrupper som barnfamiljer huvudsakligen återfinns i. Detta kan på längre sikt innebära ett problem för kommunen, något som behöver hanteras för att säkerställa en långsiktigt hållbar befolkningsutveckling.

Figur 2.1:5 Skövde kommun har haft flyttunderskott i åldersgruppen 25-64 år sedan 2000. I diagrammet visas perioden 2011-2016. Källa: SCB Befpack, bearbetat av Sweco.

Flyttmönstren inom Västra Götaland domineras av Göteborgsområdet

De interna flyttmönstren i Västra Götaland domineras (givetvis) av Göteborgsområdet.

Jämfört med just folkmängden i LA-områdena är den absoluta skillnaden mellan in-/utflyttare ganska liten. Figur 2.1:6 illustrerar de interna flyttningarna mellan olika lokala arbetsmarknadsregioner (LA-regioner) i Västra Götaland.

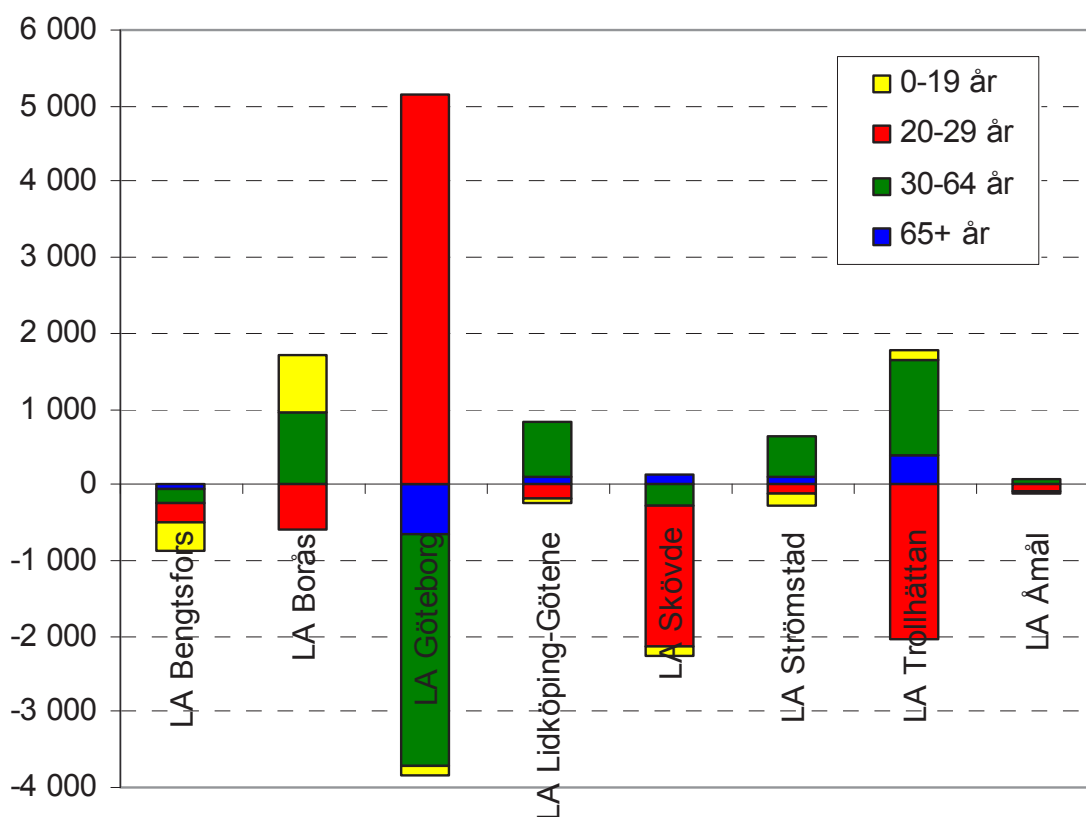
Som figuren visar är det stora skillnader i åldersstrukturen. 20-29-åringar flyttar i hög grad till LA Göteborg från övriga Västra Götaland. Å andra sidan har LA Göteborg stor nettoutflyttning av 30-64-åringar, medan flera andra områden har nettoinflyttning av denna åldersgrupp.

Skövde har nettoutflyttning inom Västra Götalandsregionen

LA Skövde, som innefattar Skövde kommun samt ytterligare nio kommuner och är den 9:e största LA-regionen i Sverige, har totalt sett ett negativt internt flyttnetto för alla åldersgrupper utom 65+.

UTMANINGAR:

- Hur når Skövde ett positivt flyttnetto i fler åldersgrupper?
- Hur ska Skövde locka fler barnfamiljer?

Figur 2.1:6 Figuren visar flyttningsmönstret mellan LA-regioner inom Västra Götalandsregionen. Källa: SCB/Västra Götalandsregionen.

2.2 Utbildningsnivå

Utbildningsnivån i Västra Götaland

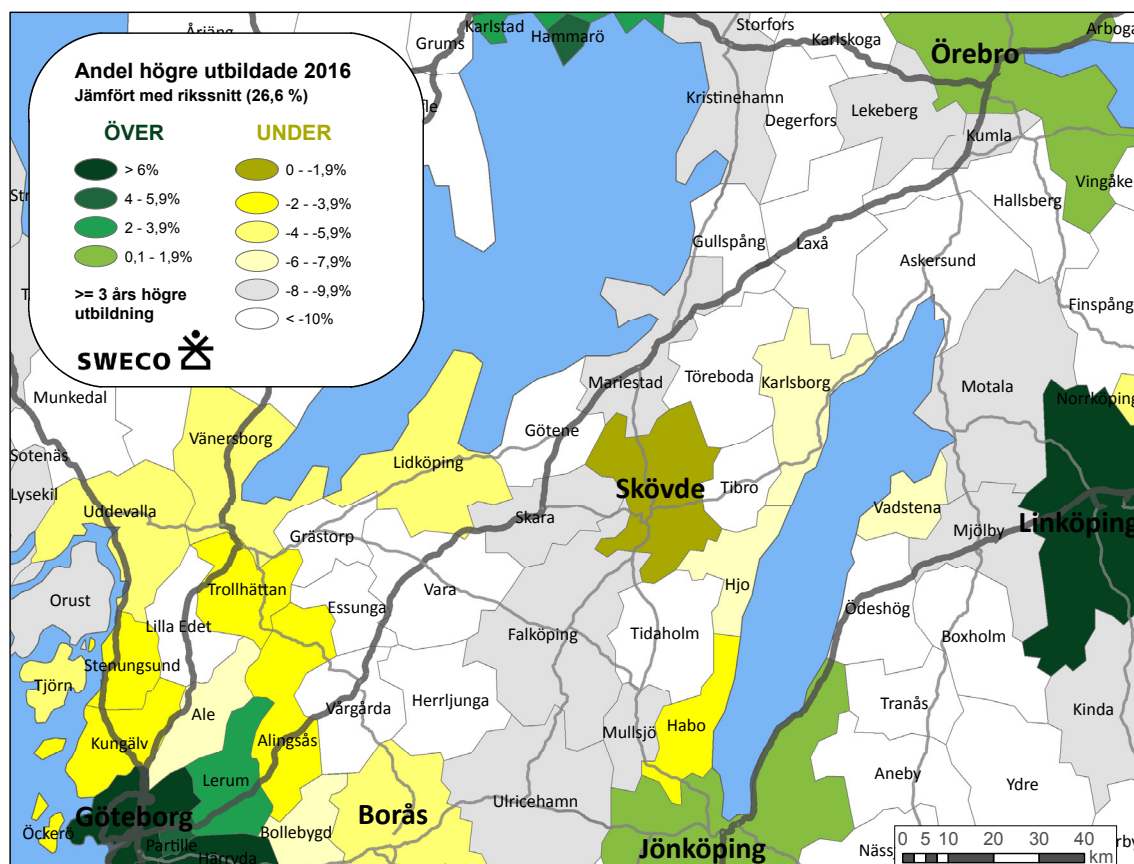
Näringslivets tillgång till arbetskraft med hög utbildningsnivå inom olika kompetensområden är en viktig förutsättning för tillväxt och specialisering. När arbetsmarknadsregioners geografiska upptagningsområden vidgas och förstärks ökar företagens möjligheter att hitta individer med rätt kompetenser, liksom möjligheten för båda personerna i en parrelation att få kvalificerade arbeten. Resultatet, bättre matchning på arbetsmarknaden, är positivt både för den enskilde, för näringslivet och för samhället som helhet.

Utbildningsnivån i svenska kommuner påverkas i hög grad av att många väljer att bo kvar inom pendlingsavstånd till utbildningsorten, förutsatt att arbetsmarknaden är tillräckligt mångsidig eller att arbetspendling är möjlig. Detta har inneburit att den sedan många år stigande utbildningsnivån hos befolkningen är tydligast i direkt anslutning till universitets-/högskolorna.

Även i kommuner med svagare tillgänglighet till högre utbildning har andelen eftergymnasialt utbildade ökat, dock ej i samma takt som riket i stort. (I figur 2.2:1 jämförs med rikssnitt, vilket ger en god indikation av en kommuns styrkeposition i förhållande till regionen/riket.)

Personer med eftergymnasial utbildning flyttar från Skaraborg i större utsträckning än de flyttar in. Utflyttningen sker främst till Stockholmsområdet. Inom Västra Götaland sker däremot ett utbyte av personer. I stort kan sägas att personer med gymnasial och förgymnasial utbildning flyttar till Skaraborg medan personer med eftergymnasial utbildning flyttar från Skaraborg.

I hela Västra Götaland syns detta genom att befolkningsandelen med eftergymnasial utbildning (minst 3 år) har stigit under de senaste 20 åren. Trots det finns det stora skillnader inom regionen. Ökningen av andelen med eftergymnasial utbildning har varit nästan dubbelt så hög i Göteborgsregionen som i resten av Västra Götaland.

Figur 2.2:1 Ju högre tillgänglighet till universitet/högskolor, desto högre utbildningsnivå i kommunen. Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

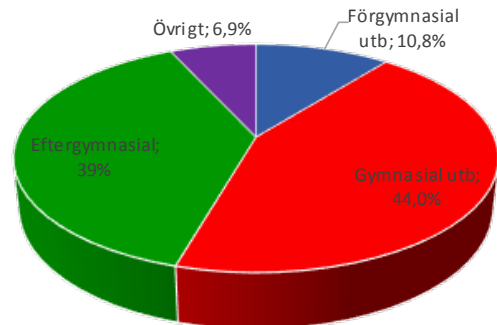
Utbildningsnivån i Skövde

Skövde kommuns andel befolkning med eftergymnasial utbildning (minst tre år) är lägre än andelen för riket som helhet. Jämfört med delregioncentra Borås, Trollhättan och Uddevalla är dock situationen i Skövde något bättre.

Inflyttande med gymnasial utbildning är den största gruppen som flyttar till Skövde och står för nästan hälften av de som flyttar in (se figur 2.2:2). Merparten är personer som skall påbörja högre utbildning i Skövde.

Skövdes har negativt flyttnetto för personer med eftergymnasial utbildning ("högutbildade"), vilket på sikt kan försvåra kompetensförsörjningen av högutbildade. Vid en jämförelse av flyttnetto för åren 2010 och 2015 (se figur 2.2:3) har dock skett en förbättring och det negativa flyttnettot har minskat något, en utveckling som i rapportens förra utgåva kunde ses ända från år 2005.

Inflyttning år 2015 efter utbildningsnivå

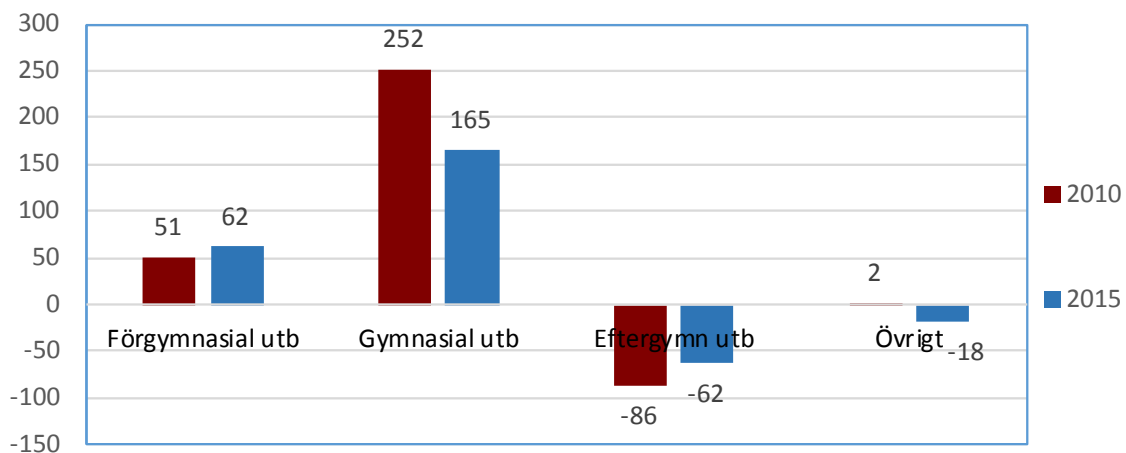
■ Förgymnasial utb ■ Gymnasial utb ■ Eftergymnasial ■ Övrigt

Figur 2.2:2 Det är främst de med gymnasial utbildning som flyttar till Skövde. Källa: SCB.

UTMANING:

- Hur lockar man fler med eftergymnasial utbildning att flytta till Skövde?

Flyttnetto efter utbildningsnivå Skövde kommun 2010-2015 Befolkning 16-74 år

Figur 2.2:3 Skövde har svårt att locka personer med högre utbildning Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

Studentrekrytering i Västra Götaland

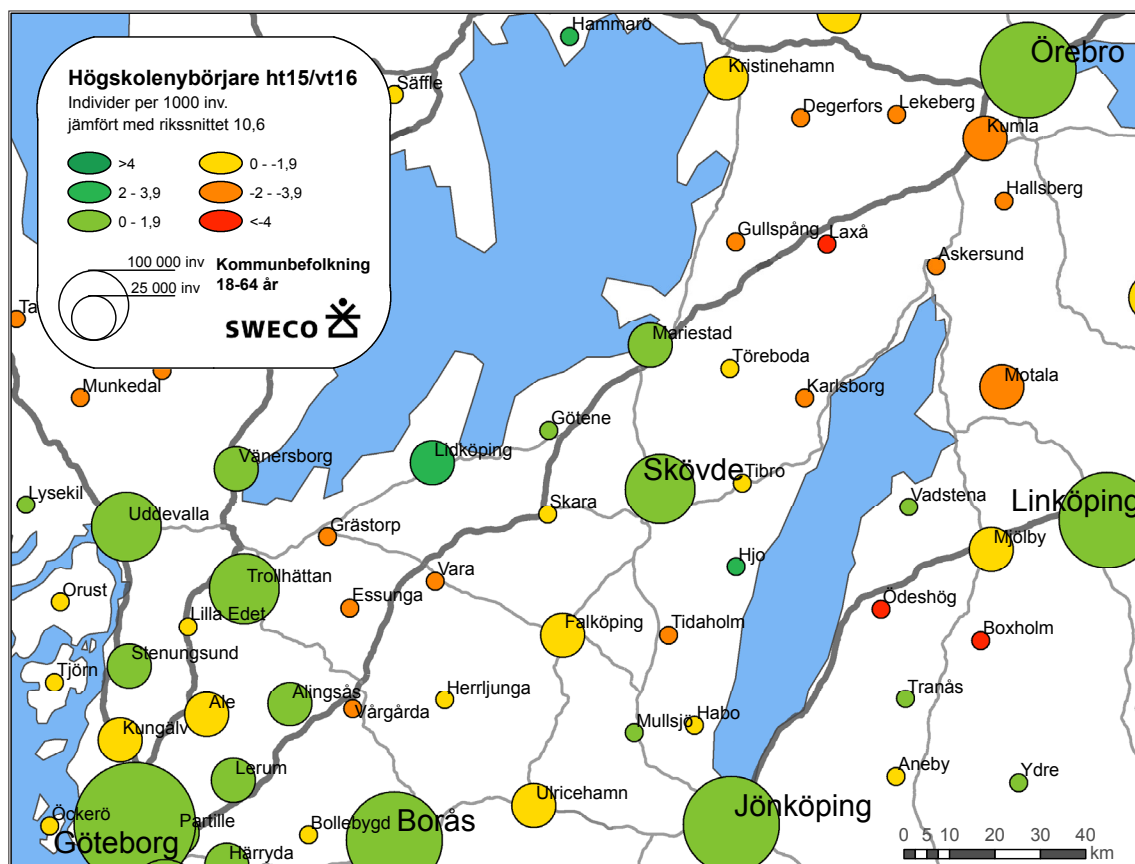
Den svenska högskolan expanderade kraftigt under mitten av 1990-talet, med fler lärosäten med tydligt regional koppling. Detta har bidragit till en högre utbildningsnivå även i de delar av landet som ligger längre ifrån de klassiska universitetsorterna (t.ex. Göteborg, Lund, Uppsala, Stockholm).

Flera faktorer påverkar den lokala och regionala rekryteringen till högre utbildning. Utbildningsnivån hos föräldrar styr i hög grad. Till exempel har Lund, med hög utbildningsnivå i befolkningen, övergångsfrekvens till högre studier på nära 80 procent, medan kommuner med lägre utbildningsnivå idag har övergångsfrekvens på cirka 20 procent.

Det finns lärosäten som i hög grad rekryterar nationellt (främst de klassiska studieorterna och lärosäten med specialistutbildningar), men för de flesta lärosäten är den lokala/regionala rekryteringen viktigast.

Två tredjedelar av alla invånare i Västra Götaland som börjar läsa vid universitet/högskola väljer att studera vid något av Västra Götalands egna lärosäten. Det är endast Chalmers som rekryterar mer än hälften av sina nybörjare utanför regionen.

Utbildningsnivån hos Västra Götalands befolkning har därmed höjts, dels på grund av att fler yngre har längre utbildning, dels eftersom andelen som skaffat sig eftergymnasial utbildning ökat.

Figur 2.2:4 Antalet högskolenybörjare är högt i nästan hela regionen. (Högskolebörjare räknas till den kommun där de bor året de ansöker till högskola/universitet.) Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

Studentrekrytering i Skövde

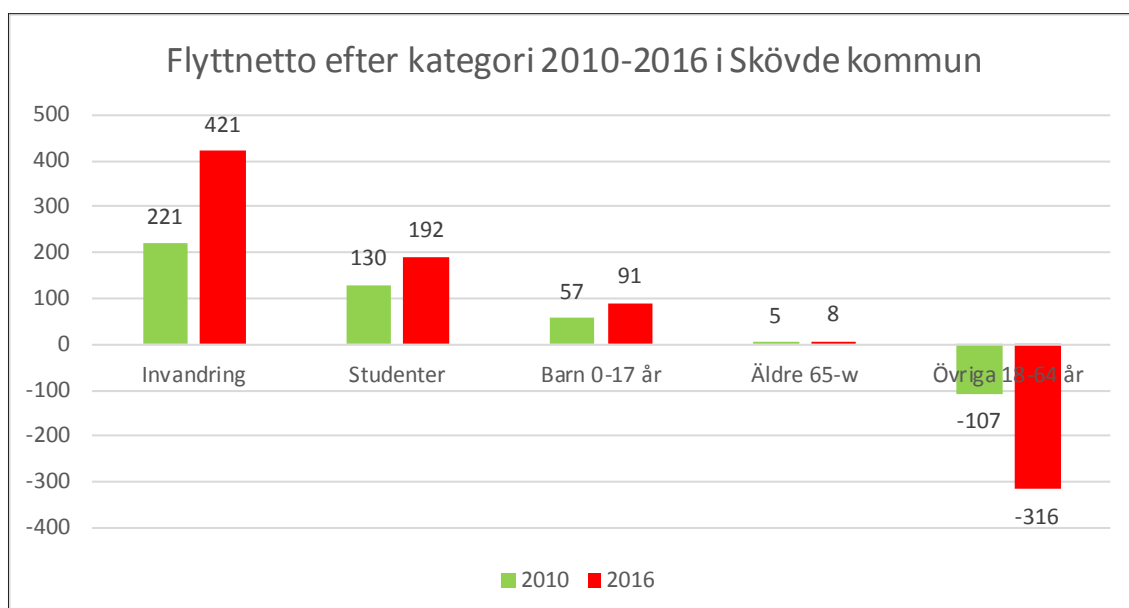
Flyttströmmarna till/från Skövde kommun har ökat stadigt under de senaste åren. Mellan 2010 och 2016 ökade den totala flyttningen (in-/utflyttning) med cirka 550 personer (från 5318 till 5874 personer). Under samma period ökade det positiva flyttnettot med cirka 100 personer. Skövde kommun lockar med andra ord fler än tidigare att stanna kvar.

Genom Högskolan i Skövde är kommunen ett viktigt regionalt utbildningscentrum. Studenter har historiskt utgjort en stor andel av kommunens totala flyttnetto (men år 2016 stod invandring för den största nettoinflyttningen). Under perioden 2010-2016 har studenternas flyttnetto ökat från 130 till 192 personer.

Högskolan i Skövde rekryterar i betydande grad regionalt. Totalt rekryterar högskolan cirka 1400 högstskolenybörjare (person som läser sin första termin vid högskola/universitet) varje år. Drygt hälften av dessa rekryteras från Västra Götaland.

UTMANING:

- Hur får man studenterna att stanna i Skövde efter färdig utbildning?

Figur 2.2:5 Studenter och invandrare är de största inflyttargrupperna i Skövde kommun.
Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

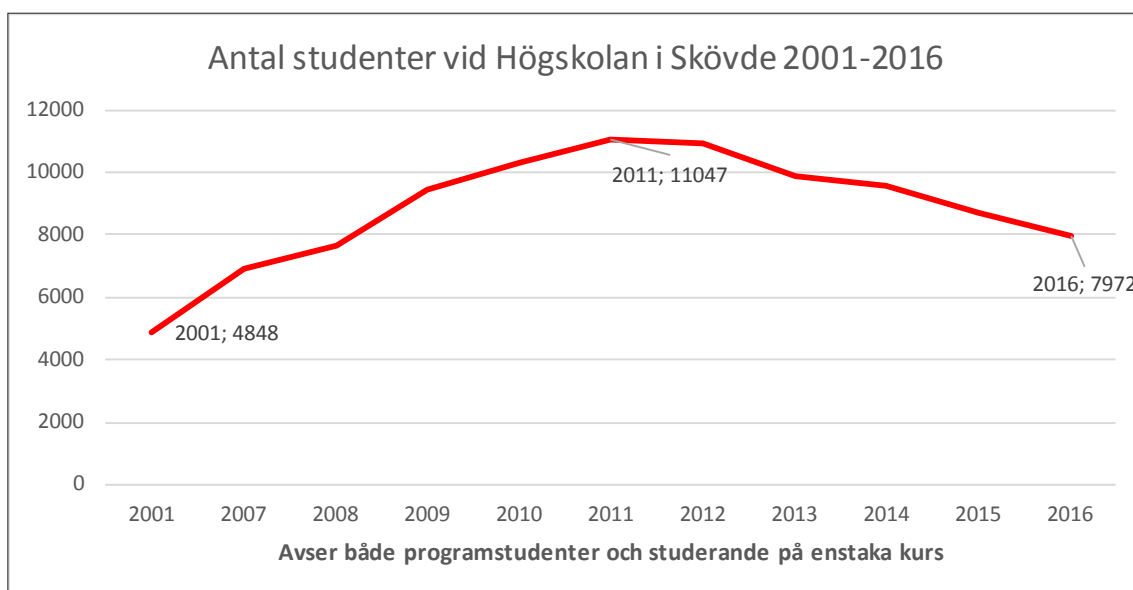
Högskolan i Skövde ökade i storlek under hela 00-talet vad gäller både programstudenter, fristående kurser och högskolans totala antal studenter. Antalet studenter mer än fördubblades mellan 2001 och 2011, vilket visas i figur 2.2:6. Den kraftiga ökningen fram till 2011, och minskningen därefter, är en utveckling som kunnat ses i hela landet.

Enligt UKÄ:s (Universitetskanslerämbetet) analyser beror det minskade antalet studenter inte på söktrycket, utan på statens dimensionering av högskolan. Tillfälliga utbyggnader av den högre utbildningen har upphört och högre ersättningsbelopp per student har givit plats för färre studenter.

I figur 2.2:6 visas totalt antal studenter, vilket avser det antal individer) som har varit registrerade på kurser någon gång under terminerna. Eftersom en del av dessa läser kortare kurser eller läser andra kurser parallellt med sina ordinarie utbildningar, förekommer en viss dubbelregistrering i statistiken.

Antalet helårsstudenter uppgick 2016 till nära 3700 personer (Källa: Högskolan i Skövde), vilket är en minskning med 10 procent de senaste tre åren.

Nedgången har i första hand gällt studerande på enstaka kurser medan antalet programstuderande minskat i betydligt mindre grad. Cirka 60 % av helårsstudenterna läser på ett program, vilket oftast innebär studier på campus och ger en indikator på den kontinuerliga studentpopulationen i Skövde. (Programstudier kan dock även ske på distans.)

Figur 2.2:6 Antalet studenter (individer) har minskat sedan toppåret 2011. Källa: Högskolan i Skövde, bearbetat av Sweco.

2.3 Näringsliv och sysselsättning

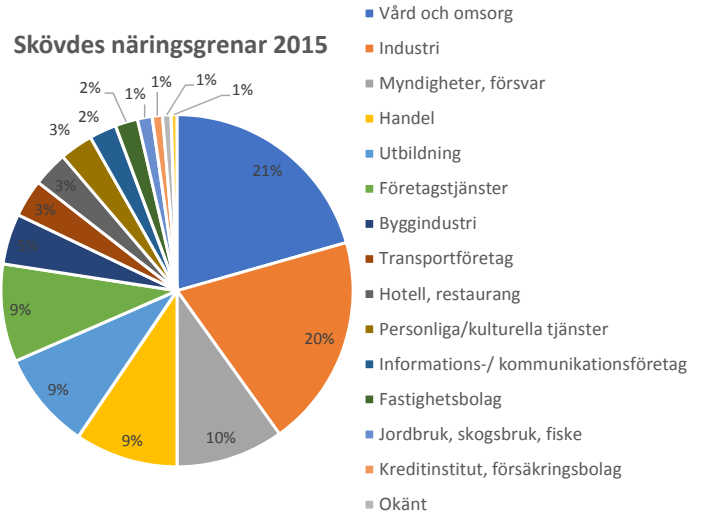
Näringslivsstruktur

Skövde är en av huvudorterna i regionen och har därmed en högre andel anställda i offentlig sektor än riksgenomsnittet.

Skövde kommun sysselsätter ett stort antal personer i den egna organisationen och kommunen återfinns som den nionde största arbetsgivaren i hela Västra Götalands län. Andra stora offentliga arbetsställen är Västra Götalandsregionen och Försvarsmakten, Skaraborgs sjukhus samt Högskolan i Skövde.

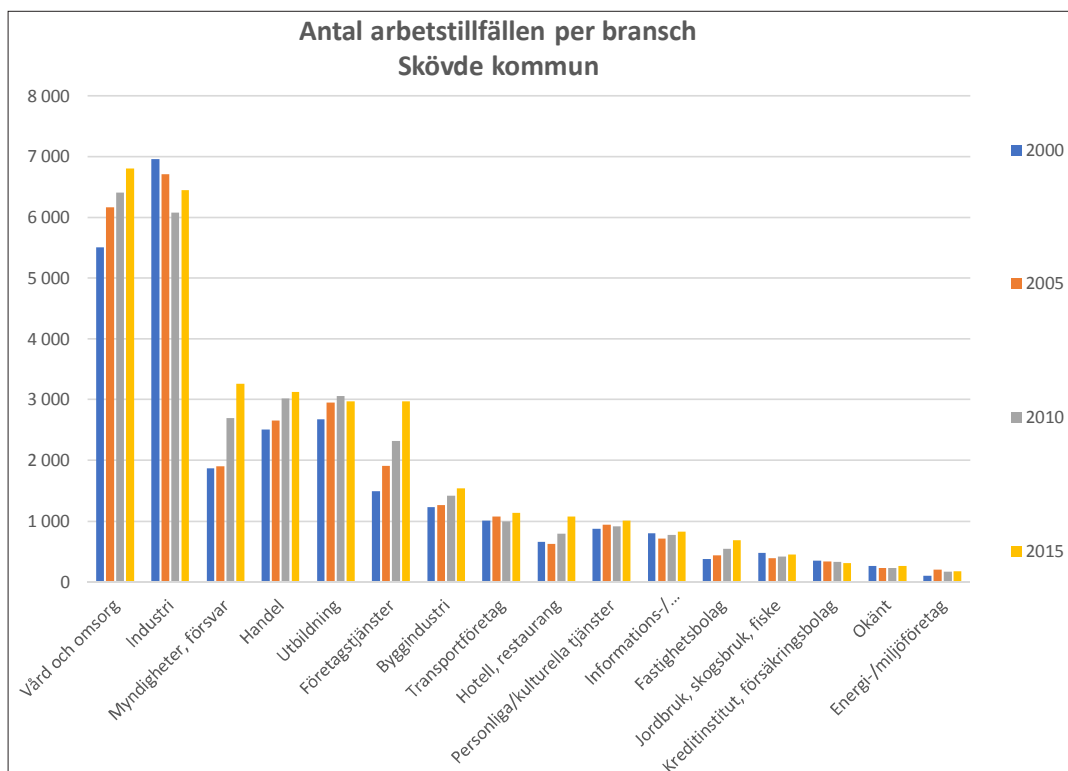
Tillverkningsindustrin var länge den största sektorn i Skövde kommun. Branschen drabbades hårt av den ekonomiska krisen och minskade sektorn med cirka 1000 arbetstillfällen mellan 2008 och 2009. Därefter skedde en återhämtning och mellan 2010 och 2015 ökade branschens sysselsättning med cirka 350 arbetstillfällen.

Skövde kommun har en relativt stor handelssektor med många små och medelstora företag. I anslutning till högskolan finns en teknikpark

Figur 2.3:1 Vård/omsorg, industri och myndigheter/ försvar är Skövdes tre största näringsgrenar. Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

med flera små utvecklingsföretag inom högteknologiska branscher bl.a. dataspelsutveckling. Flest nya jobb skapas inom företagstjänster.

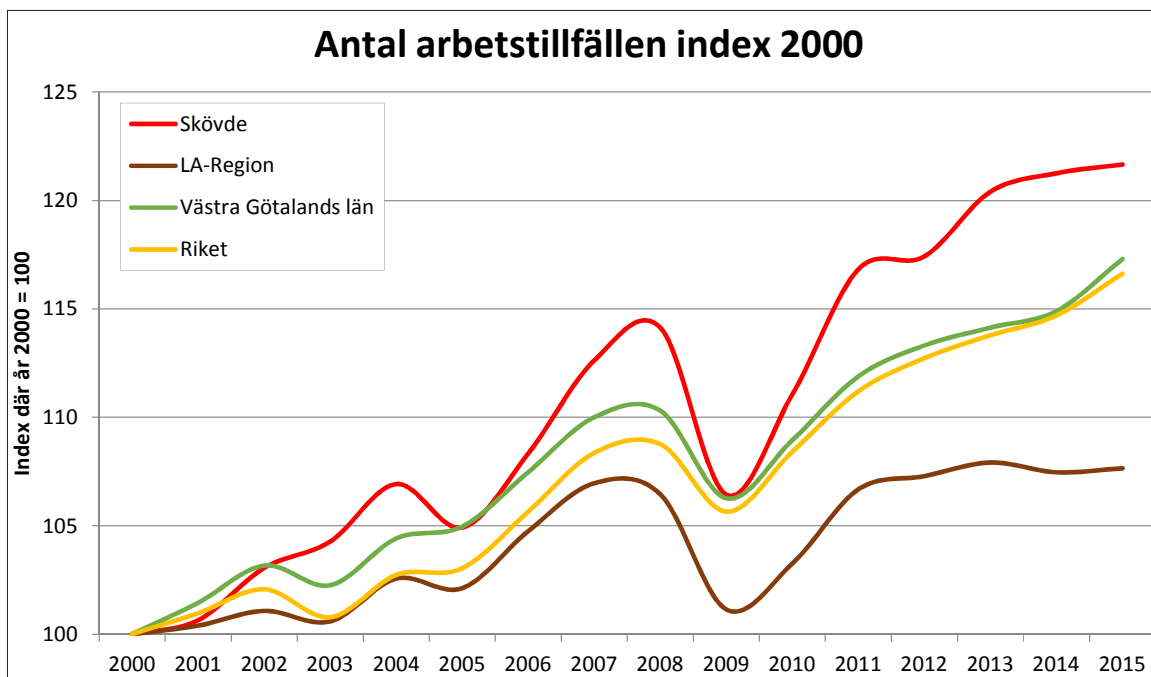

Figur 2.3:2 Sysselsättningsutvecklingen har varit särskilt stark inom vård/omsorg, myndigheter/ försvar och företagstjänster. Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

Sysselsättning i Skövde

Ur ett längre perspektiv har Skövde kommun utvecklats bättre än omkringliggande kommuner och har därmed stärkt sin position i Skaraborg (se figur 2.3:3). Sedan mitten av 1980-talet är det endast större finanskriser - exempelvis 2009 som visas nedan - som har inneburit en märkbar negativ utveckling i Skövdes sysselsättningsnivåer.

2009 års finanskris innebar en kraftigt minskad ökning i alla kommuner, och Skövde drabbades genom tillverkningsindustrin hårdare än flera jämförbara kommuner. Sedan 2010 har återhämtningen däremot varit snabbare än i såväl riket som i Västra Götaland och i flertalet jämförda kommuner.

Figur 2.3:3 Antalet arbetstillfällen i Skövde ökar snabbare än i omkringliggande kommuner och har med undantag för år med finanskriser ökat sedan 1985. Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

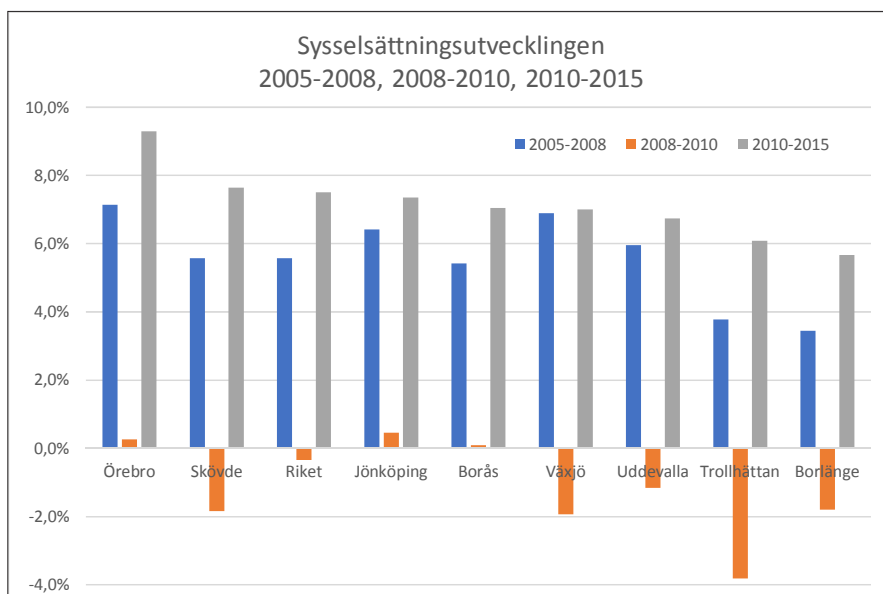
Skövde kommun hade år 2015 (senaste statistikår) ca 33 000 arbetstillfällen fördelade på ca 4 500 arbetsställen, vilket innebär en tillväxt sedan 2010 i nivå med riket (se figur 2.3:4).

Vid en jämförelse mellan Skövde och ett antal liknande kommuner står sig Skövde bra, se figur 2.3:4. Mellan 2005 och 2008 hade Skövde en avsevärt bättre utveckling avseende antalet arbetstillfällen än alla andra kommuner. På tre år ökade antalet arbetstillfällen med drygt 8 %.

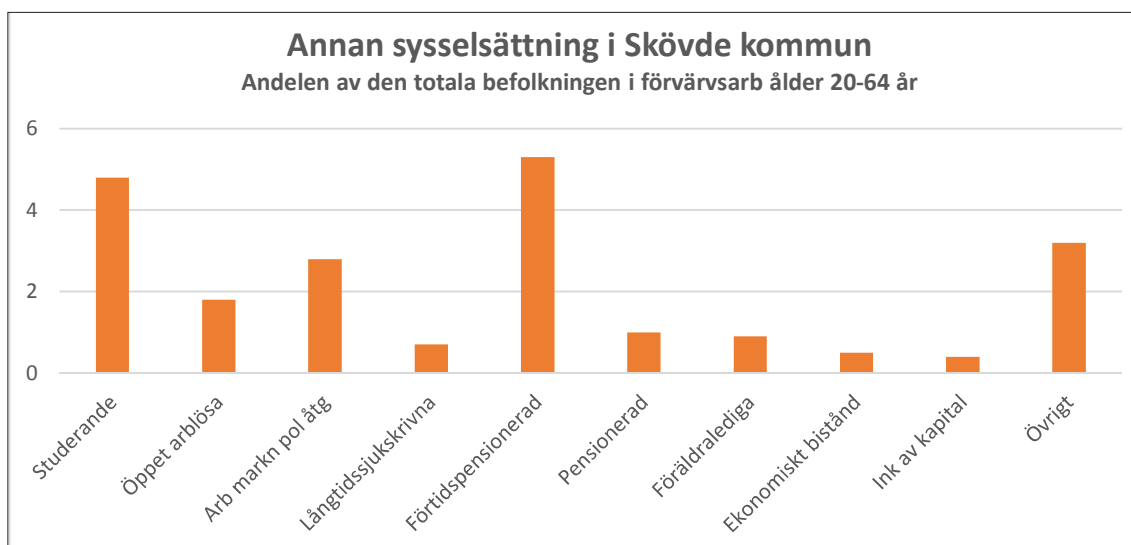
Fördelning mellan olika grupper

Skövde har en större andel studenter än genomsnittet i Västra Götaland och Sverige, vilket ytterligare understryker Skövdes roll som utbildningsort (se figur 2.3:5).

Andelen förtidspensionerade är hög i hela landet, så trots att det är den enskilt största gruppen i Skövde är mönstret inte unikt för kommunen.

Figur 2.3:4 Utvecklingen i Skövde kommun är fortsatt i paritet med jämförbara kommuner. I synnerhet jämfört med Trollhättan som också har en hög andel anställda inom tillverkningsindustrin (bil). Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

Figur 2.3:5 Skövde har höga andelar förtidspensionerade (generellt för riket) och studenter. Källa: SCB.

2.4 Arbetspendling

Ju större områden som är möjliga att nå genom dagspendling, desto mer allsidig och inbördes kompletterande arbetsmarknad. Regioner med stor arbetsmarknad och bra matchning mellan kompetenser och efterfrågan klarar bättre av konjunktursvängningar och struktur-omvandlingar.

En större arbetsmarknadsregion är också mer attraktiv för inflyttande eftersom det finns ett större utbud av arbetsställen. Man kan därmed i högre grad byta arbete utan att behöva flytta från sin bostadsort. Regionförstoring innebär att ytterligare kommuner ansluts till en pendlingsregion när pendlingsutbytet ökar i omfattning.

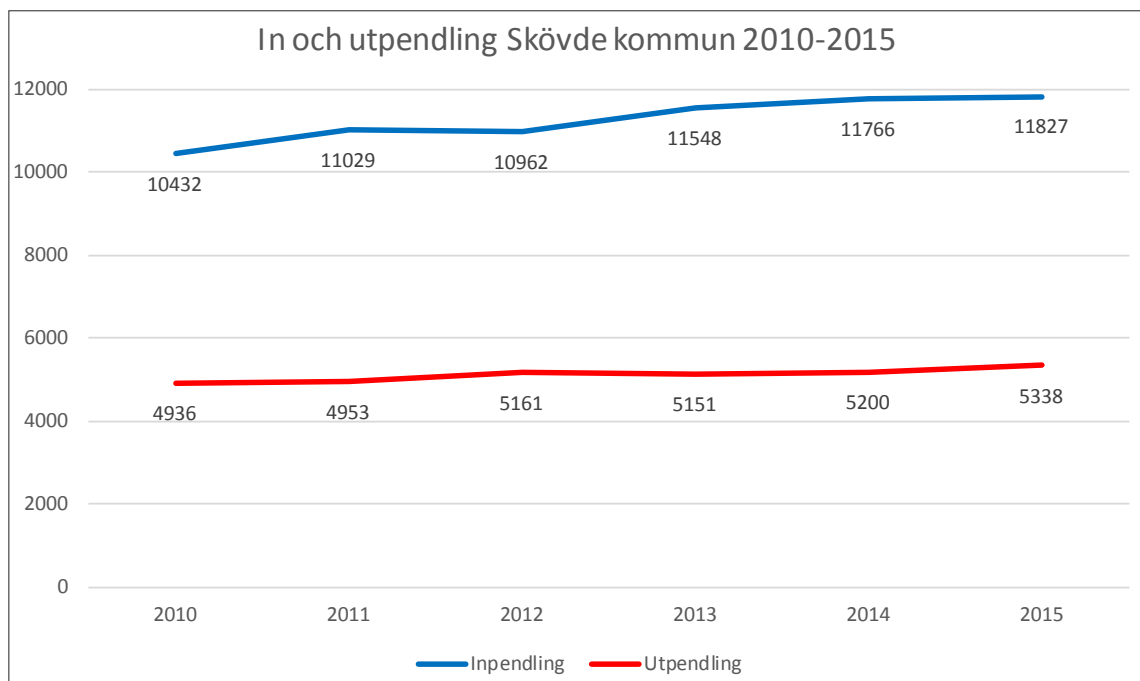
Skövde LA-region

Skövdes LA-region uppgår till ca 180 000 invånare och ca 80 000 arbetstillfällen. Enligt f.d Nuteks bedömningar kommer Skövdes och Lidköpings LA-regioner att växa samman. En ny pendlingsregion, LA Skaraborg, som omfattar alla femton kommunerna i Skaraborg med ca 250 000 invånare, skulle därmed skapas.

Nio strategiska pendlingsstråk, varav tre i Skaraborg, har pekats ut i Västra Götalands läns-transportplan. Ett av dessa, stråket Karlsborg – Skövde – Skara – Lidköping, av stor betydelse för att sammanföra Skövdes och Lidköpings pendlingsregioner till region Skaraborg.

Skövde - ett delregionalt pendlingsnav

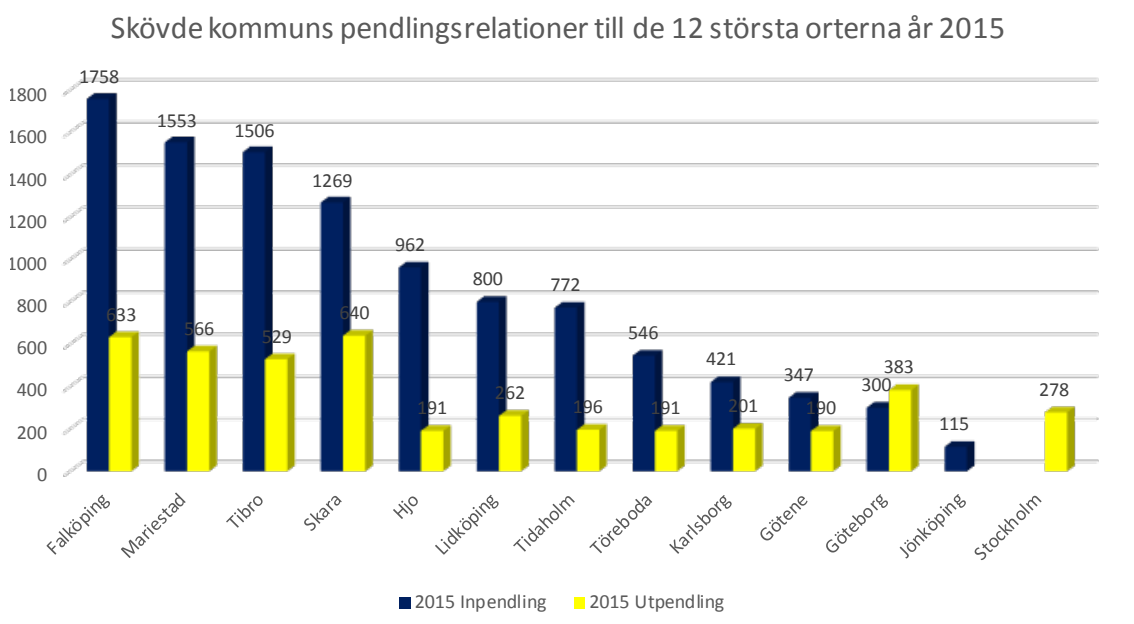
Skövde kommun har sedan 1990 haft positiv pendlingsutveckling. Både in- och utpendlingen har ökat stadigt sedan 1990. Inpendlingen är ca dubbelt så hög som utpendlingen (se figur 2.4:1) vilket innebär att Skövde fyller en viktig roll i Skaraborgs näringsliv och de många arbetstillfällena lockar många att pendla från grannkommunerna.

Figur 2.4:1 Det pendlar två in till Skövde för varje individ som pendlar ut. Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

Pendlingen till Skövde har konsekvent en tydlig lokal tyngdpunkt. De största inpendlingsflödena utgörs sedan en lång tid tillbaka av Skövdes grannkommuner inom Skaraborg. De fem största relationerna är oförändrade sedan 1995; Falköping, Mariestad, Tibro, Skara och Hjo (se figur 2.4 :2). Pendlingen från Göteborg till Skövde är förhållandevis stor med tanke på avståndet.

Mönstret är likartat för Skövde kommuns utpendling. Rangordningen mellan kommunerna är i tabellen nedan lite omkastad, men det är i stort samma kommuner som har de största relationerna. Den största skillnaden är de cirka 280 personer som pendlar till Stockholm. De är enbart cirka 100 stycken färre än flödet till Göteborg, trots ett betydligt större avstånd.

Figur 2.4:2 Pendlingsutbytet med Falköping har varit stort under hela 2000-talet. Källa: SCB Ampak 2000-2009, bearbetat av Sweco.

3 Bostadsmarknaden i Västra Götaland

Detta kapitel är en översiktlig sammanfattning av rapporten Bostadsmarknaden i Västra Götalands län (Rapport 2017:32, ISSN 1403-168X), publicerad av Länsstyrelsen.

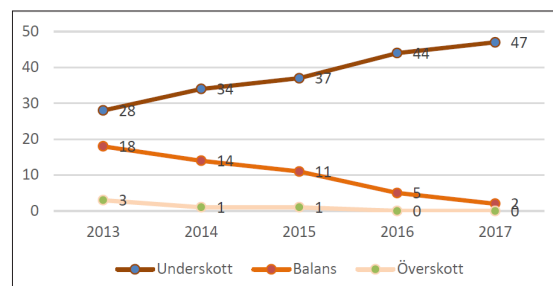
Befolkningstillväxt och ökade bostadsbehov

Under det senaste decenniet har Västra Götalands befolkning ökat med nära 134 000 invånare. År 2016 ökade befolkningen med hela 23 100 personer, vilket motsvarar ett helt Ulricehamn som behöver någonstans att bo.

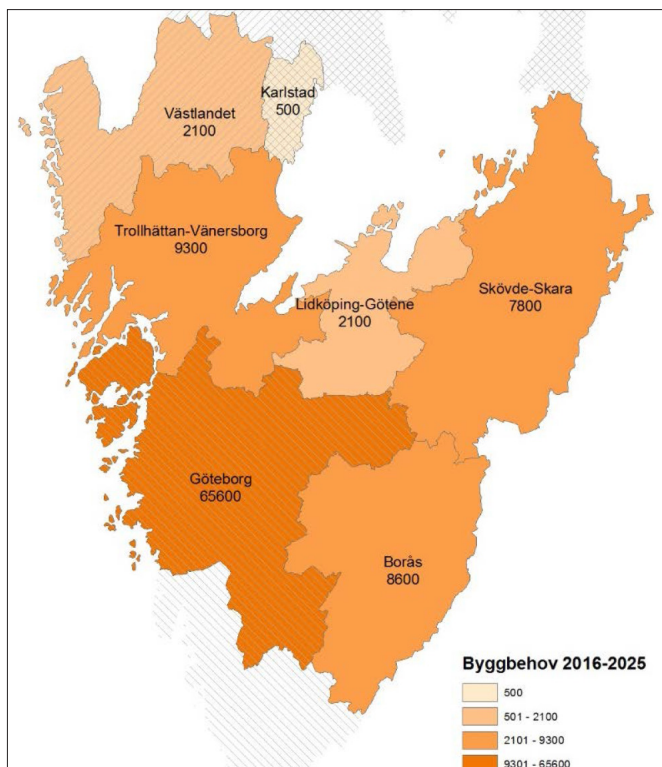
Prognosen tyder på att befolkningsökningen i Västra Götaland kommer att ligga på denna nivå även de närmaste åren. Befolkningen förväntas uppgå till drygt 1,9 miljoner invånare år 2030, vilket är en ökning med 270 000 invånare från år 2015.

Utmaningarna att klara bostadsförsörjningen ökar därmed ytterligare, särskilt som 47 av länets 49 kommuner redan nu bedömer att de har ett underskott på bostäder totalt sett i kommunen (figur 3.1:1).

Utifrån befolkningsprognosen 2016 har Länsstyrelsen beräknat bostadsbyggnadsbehovet i länet till drygt 96 000 bostäder fram till år 2025. Störst är behovet i FA Göteborg, men samtliga delar av länet bedöms behöva nyproduktion av bostäder (figur 3.1:2).

Figur 3.1:1 Diagrammet visar antal kommuner som redovisat bostadsbrist i kommunen. Som synes har det varit brist på bostäder i många år. Källa: VGR 2017.

Figur 3.1:2 Byggbehov 2016-2025. Källa: VGR 2017.

Bostadsbyggandet i VGR-kommunerna 2016

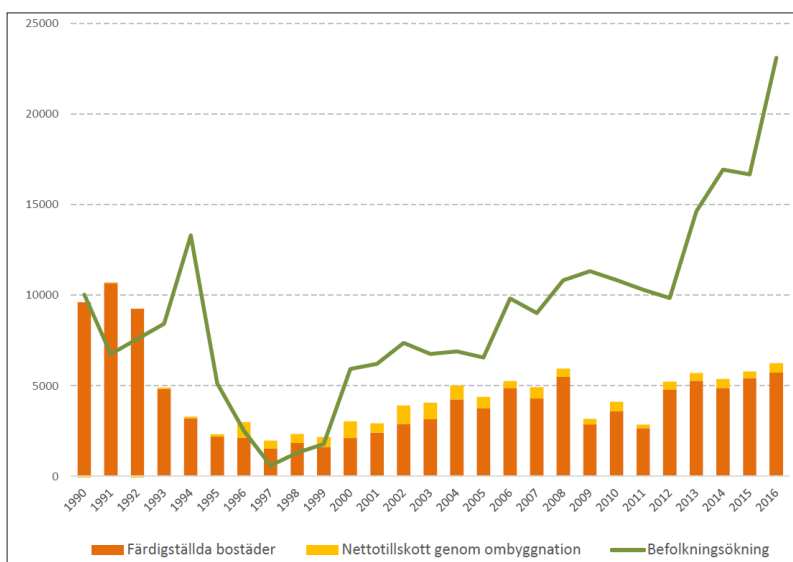
Antalet färdigställda bostäder i Västra Götaland ökade under år 2016 och uppgick till ca 6 900 bostäder i nybyggda hus, via ombyggnation samt specialbostäder. Detta innebar en ökning med nära tio procent sedan 2015, och markant högre nivåer än vid 10-talets början. Ökningen det senaste året består i huvudsak av fler bostäder i småhus (från cirka 1400 till strax över 2000), medan antalet bostäder i flerbostadshus ligger relativt lika sedan 2015.

Under 2016 påbörjades byggandet av ca 9 000 bostäder, loksom tidigare i stor utsträckning koncentrerat till Göteborgsregionen.

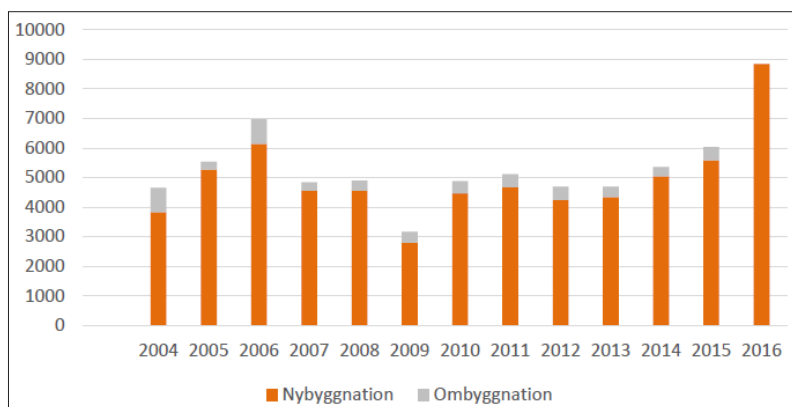
Kommunernas förväntningar på bostadsbyggandet

Kommunerna har fortsatt höga förväntningar på bostadsbyggandet. Totalt bedöms ca 12 300 bostäder påbörjas i länet år 2017 och drygt 15 300 bostäder år 2018. Detta är en markant högre nivå än de ca 5 000 bostäder som historiskt sett byggt varje år i länet. Även om bedömningarna av förväntat byggande i regel är överskattade, tyder mycket på att bostadsbyggandet de kommande åren ändå kommer att ligga på en högre nivå än tidigare.

För de kommande två åren (2017-2018) bedöms andelen hyresrätter utgöra mer än hälften av den totalt produktionen av flerbostadshus. Totalt förväntas byggandet av flerbostadshus öka från cirka 8 600 nya flerbostadshuslägenheter år 2017 till över 10 800 nya flerbostadshuslägenheter år 2018.

Figur 3.1:3 Färdigställda bostäder och befolkningsökning 1990-2016, Västra Götalands län. Källa: VGR 2017.

Figur 3.1:4 Påbörjade bostäder i Västra Götalands län 2004-2016. Källa: VGR 2017

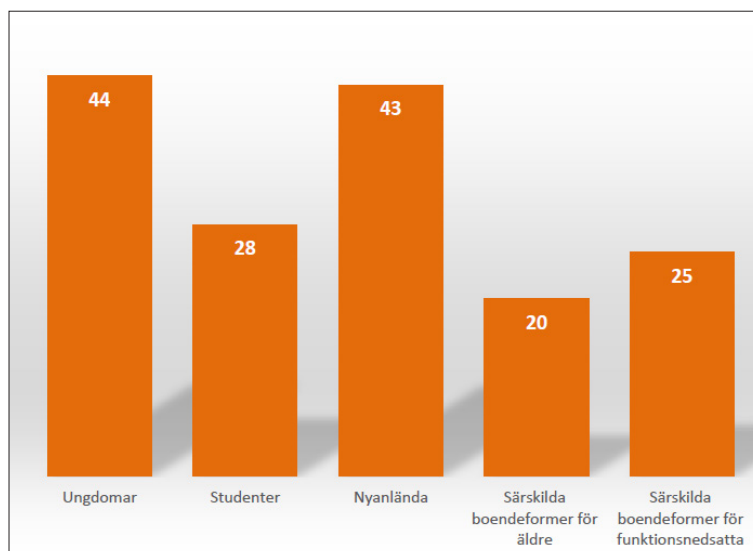
Sociala konsekvenser av en tuff bostadsmarknad

Ett långsiktigt hållbart boende är en förutsättning för att människor ska kunna planera och styra över sina liv och en nödvändighet för att känna tillhörighet i samhället. Att människor känner tillhörighet till samhället är i sin tur avgörande för samhällens välbefinnande.

Underskottet på bostäder drabbar många människor och förekommer i många av Västra Götalands kommuner, vilket åskådliggörs i figur 3.1:5.

Ungdomar som vill flytta hemifrån och nyanlända flyktingar som vill påbörja etableringen i en kommun, är de grupper där flest kommuner i länet anger att bostadsmarknaden är i obalans. Studenter samt personer som inte kan flytta ut från institutionsboende är också grupper med särskilda svårigheter på bostadsmarknaden. VGR skriver:

”Hemlöshet, trångboddhet och boendesegregation är exempel på sociala konsekvenser av en tuff bostadsmarknad.”

Figur 3.1:5 Antal kommuner som anger obalans på bostadsmarknaden för olika grupper. Källa: VGR 2017.

Regionens tillväxt förutsätter bostäder

Även ur regionens tillväxtperspektiv är en fungerande bostadsmarknad av stor betydelse. Även om många människor bor på en annan ort än där de arbetar, finns även behov hos en del människor att flytta för att komma närmare arbetsplatsen.

För att möjliggöra denna regionala rörlighet krävs lediga bostäder, inte minst hyresrätter, något som försvåras av den mycket höga bostadsefterfrågan i förhållande till byggandet. En följd av bostadsbristen är att företag får svårt att rekrytera, vilket exempelvis Västsvenska handelskammaren visat påverkar så mycket som en tredjedel av de undersökta företagen.

Regionförstoring utgår ofta från ett arbetsmarknadsperspektiv, men handlar även i hög grad om att bredda bostadsmarknaden för att möjliggöra arbete och bosättning över en större geografisk yta. Klarar en region inte detta riskerar bostadsbristen bli ett hinder för hållbar tillväxt och utveckling, bland annat då näringslivet (och det offentliga) får svårt att hitta rätt kompetens.

VGR lyfter att tillgången till hyresrätter specifikt är en viktig faktor för tillväxten:

”För att kunna locka till sig specialiserad arbetskraft kan det vara av avgörande betydelse om det finns tillgång till boende att hyra, i synnerhet om arbetskraften idag inte finns inom den egna tillgängliga geografin.”

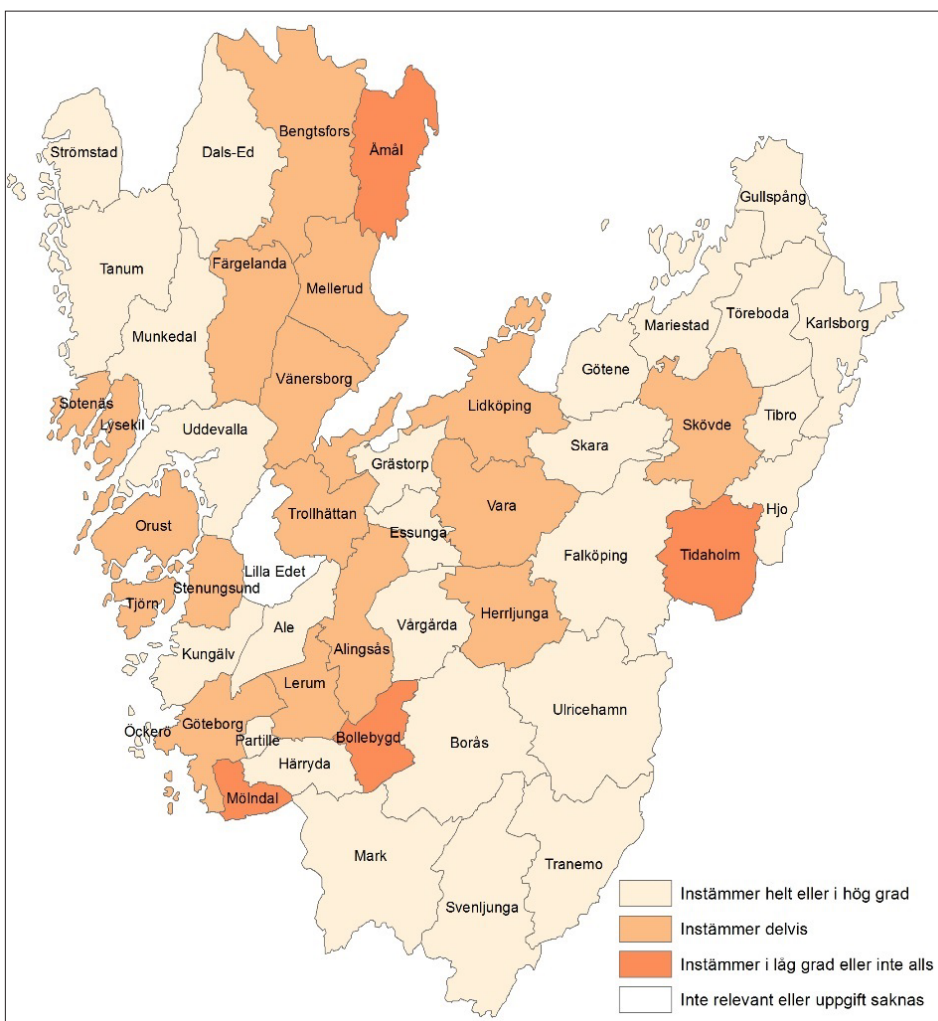
”Hyresrätten är viktig dels för att kunna veckopendla men också för att få möjlighet att testa hur man trivs med boende där man är verksam samt arbetsplatsen i sig innan man eventuellt tar klivet och flyttar.”

”Detta är viktigt för alla storlekar av kommuner där den efterfrågade arbetskraften kanske inte kan eller vill köpa sig ett boende.”

Bostäder och bostadsförsörjning för nyanlända

De nyanlända flyktingarnas etablering på bostadsmarknaden är ett av länets största utmaningar. 43 av länets kommuner uppgav 2017 att de har ett underskott av bostäder för nyanlända flyktingar, se figur 3.1:6. Här ligger ett av de största hindren för nyanlända att etablera sig.

Bostadsbristen drabbar både de som tvingas bo kvar i anläggningsboende och de som tas i emot i kommunernas tillfälliga, men det drabbar även egenbosatta. Kommunerna rapporterar underskott på både små och stora lägenheter. I bostadsmarknadsenkäten från mars 2017 anger endast 27 av länets 49 kommuner i enkäten att deras bostadslösningar för anvisade ger goda förutsättningar för etablering och integration.

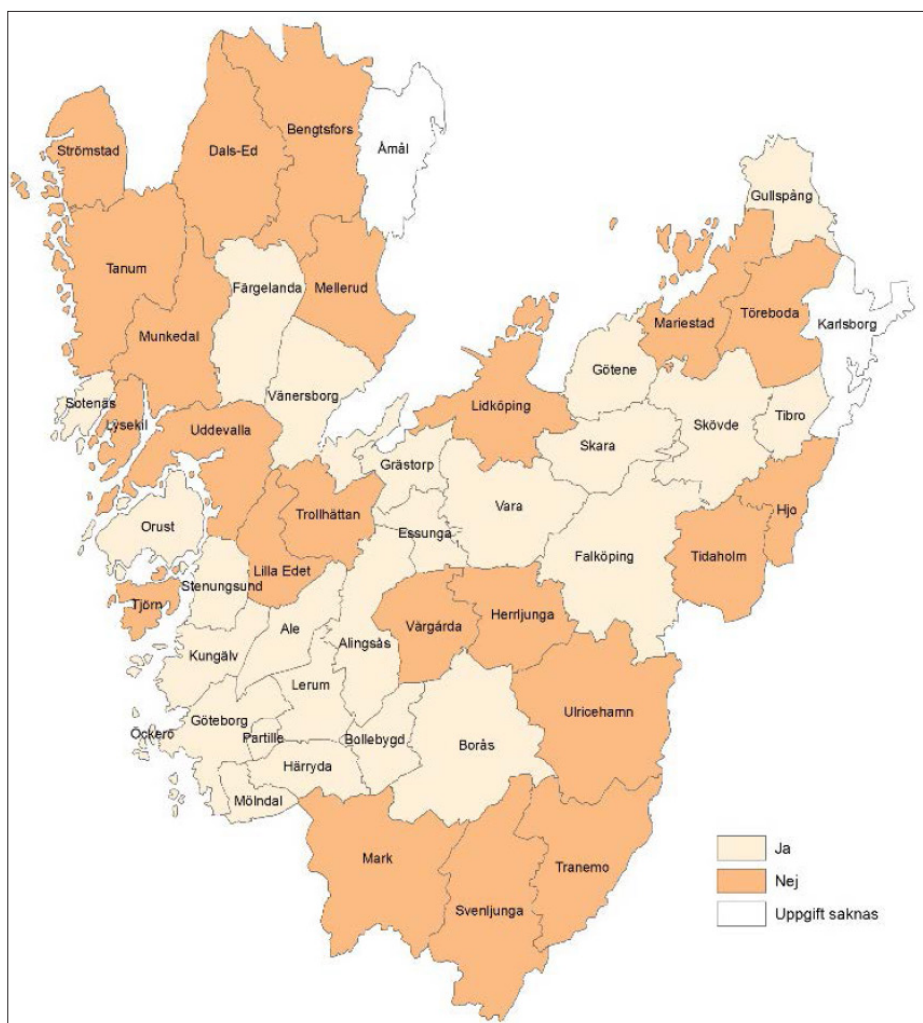

Figur 3.1:6 Bedömning av hur väl kommunens bostadslösningar för anvisade nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration. Källa: VGR 2017.

Samverkan – en förutsättning för en långsiktig bostadsförsörjning

Mellankommunal samverkan är nödvändig för att möta behovet av bostäder. Enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunerna samverka med andra kommuner som berörs av bostadsplaneringen.

I bostadsmarknadenkäten för 2017 (se figur 3.1:7) svarar 25 kommuner att man anser att samverkan sker med andra kommuner i planeringen kring bostadsförsörjningen. Den interna samverkan inom kommunen är också central. Länsstyrelsens erfarenhet är att kommunerna idag i större grad samverkar internt för att möta bostadsbehoven.

Figur 3.1:7 Samverkan kring planeringen av kommunernas bostadsförsörjning. Källa: VGR 2017.

4 Bostadsmarknaden i Skövde kommun

4.1 Förutsättningarna i Skövde

Skövde kommun arbetar långsiktigt med bostadsfrågan och har omfattande underlagsmaterial att utgå från.

Följande avsnitt har sin utgångspunkt i kommunens behovsberäkningar samt data över befolkning och bostadsbestånd, framtaget för denna rapport i juni 2017.

Boendetäthet

Skövde kommun har sedan 1960-talet haft en minskande boendetäthet (dvs invånare per hushåll). Minskningen var större från 1960-talet för att sedan plana ut mot slutet av 2000-talet. Idag har Skövde kommun 2,1 invånare per hushåll, jämfört med 3 invånare per hushåll 1960. Eftersom förändringen i boendetäthet har varit marginell under 2000-talet har kommunen inte förändrat boendetätheten i befolkningsprognosen i 2014. Däremot har en anpassning till den områdesspecifika tätheten gjorts, baserat på 2016 års siffror.

Faktorer och antaganden som påverkar boendetätheten i Skövde kommun

Boendetätheten påverkas av ett antal faktorer i de grundberäkningar som Skövde kommun har genomfört, exempelvis:

- Antalet Studenter
- Antalet skilsmässor och övriga separationer
- Invandring
- Andelen äldre
- Hur många barn som föds
- Antagande om lägenhetsreservsbehov

FAKTARUTA:

- Begreppet boendetäthet är ett mått på antalet invånare per hushåll.

Boendeformer i Skövde

I Skövde kommun finns idag drygt 27 000 bostäder varav merparten (strax över 70 %) finns i kommunens tätorter, i huvudsak i Skövde tätort.

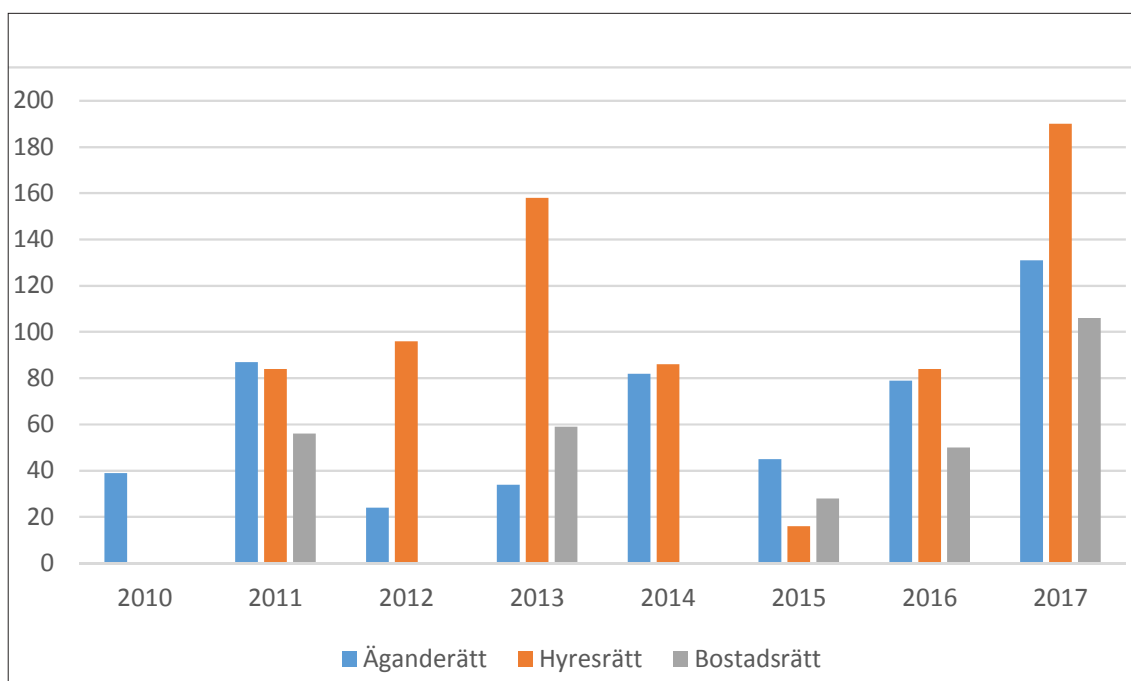
Fördelningen mellan småhus och övriga bostäder är cirka 40/60, fördelade på 38 % äganderätter, 19 % bostadsrätter och 43 % hyresrätter.

Utanför Skövde tätort är småhus ("villa") den i särklass vanligaste boendeformen och utgör i vissa områden i stort sett hela bostadsbeståndet. I de omkringliggande tätorterna finns ett visst utbud av lägenheter, men småhusen utgör fortfarande 50-75 % av det totala bostadsbeståndet. I vissa glesbygdsområden finns nästan inga lägenheter (bostads-/hyresrätt).

Bostadsrätter samt privata hyresrätter finns i huvudsak i Skövde tätort. Skövdebostädernas hyresrätter finns enbart inom Skövde tätort och utgör cirka 17 % av den totala bostadsmarknaden. I Skövdes centrala delar finns nästan uteslutande lägenheter men andelen villor stiger markant i tätortens utkanter.

Skövde kommuns bostadsbestånd, fördelat på andel småhuslägenheter resp. flerbostadslägenheter (enligt SCB:s definition) motsvarar i stort sett rikssnittet resp. snittet för Västra Götaland. I riket är andelen småhus ca 44 % och andelen flerbostadslägenheter ca 56 %.

De senaste åren har nära hälften av nyproduktionen bestått av hyresrätter, ca en tredjedel av äganderätter och ca 15-20 % av bostadsrätter.

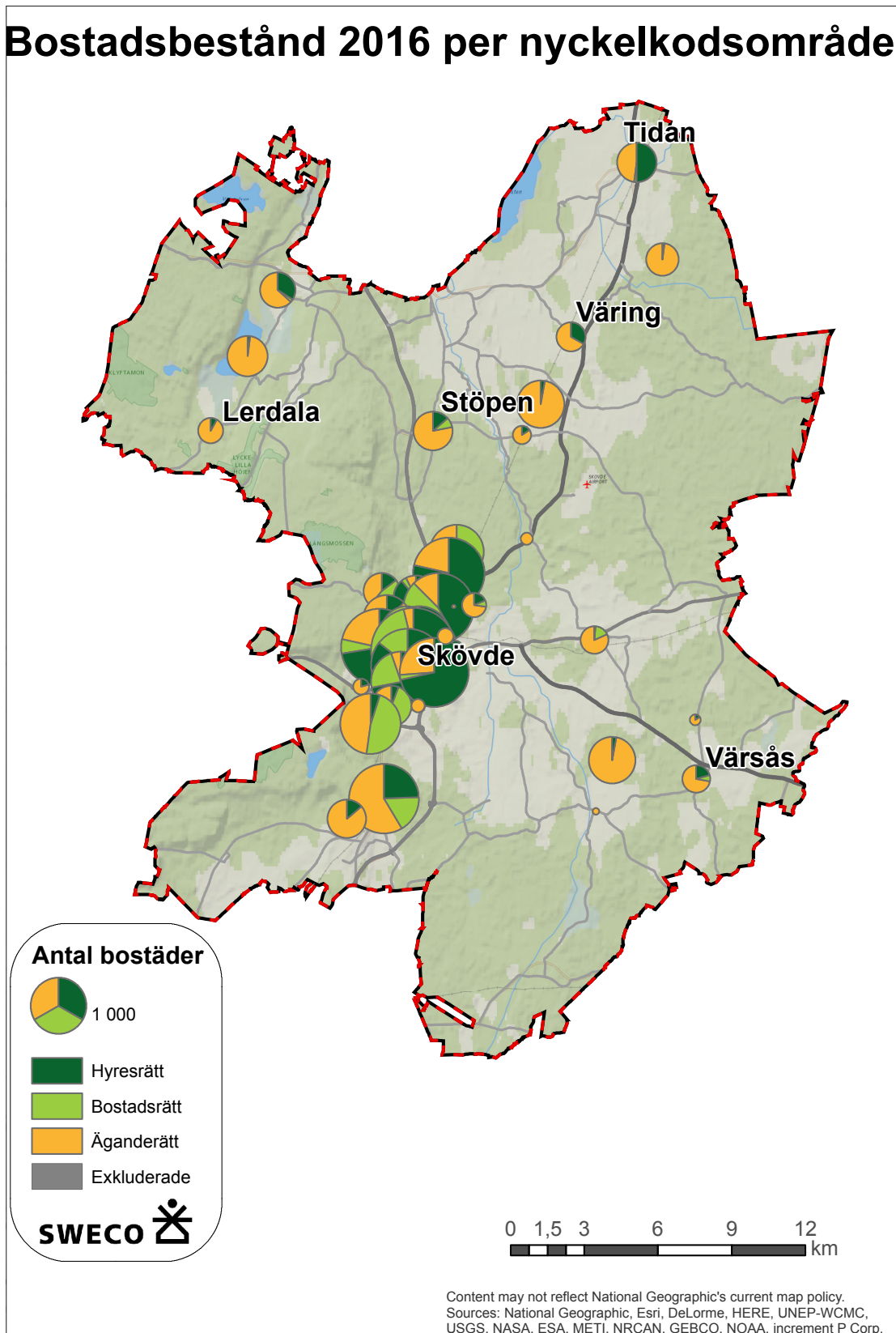
Figur 4.1:1 De senaste årens nyproduktion, fördelad på upplåtelseformer. Källa: Skövde kommun.

Boendeform	Antal	Andel
Flerbostadshus	12 938	48%
Småhus	11 558	42%
Specialbostäder	2 119	8%
Övriga hus	597	2%
Totalt antal bostäder	27 212	100%

Boendeform	Antal	Andel
Studentbostäder	1100	4%
Övrigt äldreboende	754	3%
Trygghetsbostäder	170	1%
Servicelägenheter	95	0%
Totalt antal specialbostäder	2119	8%

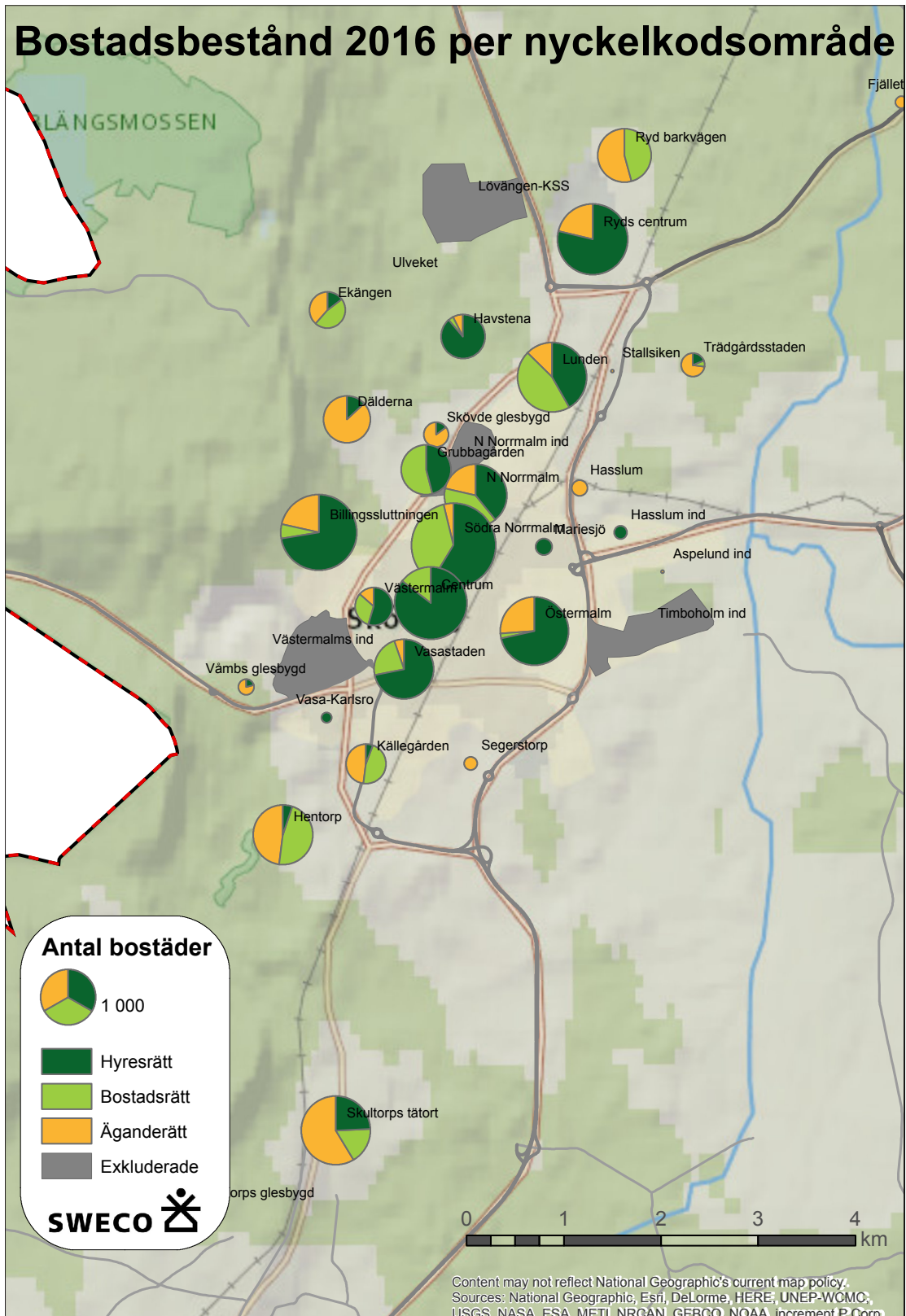
Figur 4.1:2 Boendeformer i Skövde kommun 2017. Specialbostäderna (tabellen till höger) står för ca 8 % av det totala bostadsbeståndet. Källa: Skövde kommun (Folk o Bostadsräkning 1990 och NSE:s årliga beräkningar, skattade siffror).

Bostadsbestånd 2016 per nyckelkodsområde

Figur 4.1:3 Bostadsbeståndet i Skövde kommun 2016-12-31.

Källa: Skövde kommun, bearbetad av Sweco.

Figur 4.1:4 Bostadsbeståndet i Skövde tätort 2016-12-31.

Källa: Skövde kommun, bearbetad av Sweco.

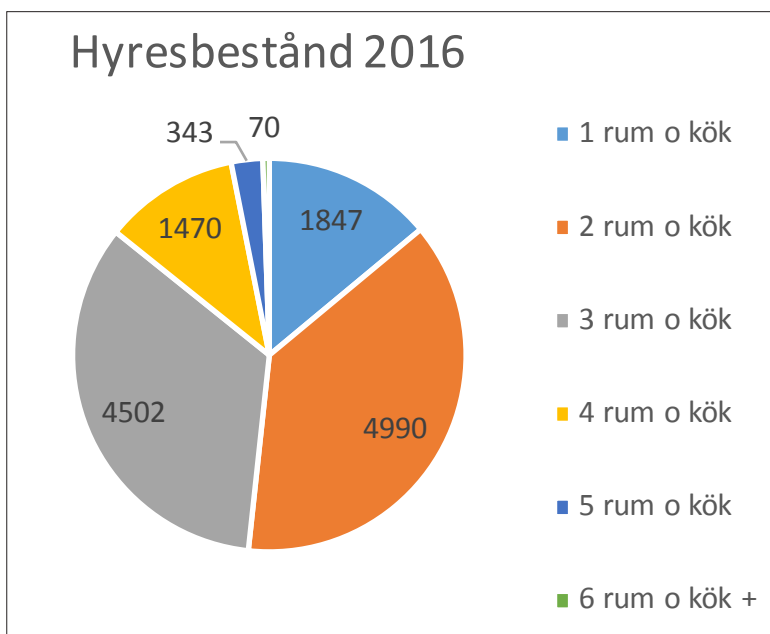
Hyresbeståndet i Skövde

Utöver villor och bostadsrätter finns i Skövde kommun ett stort antal hyreslägenheter med varierande storlekar.

Totalt finns inom Skövde kommun cirka 13 200 lägenheter 2016. Totalt sett består cirka hälften av det storleksklassade lägenhetsbeståndet av 2-rums och 3-rumslägenheter. Inkluderas även 1-rumslägenheter kan man se att 85% av beståndet består av små och medelstora lägenheter.

En relativt stor andel (cirka 30%) av 1-orna och 2-orna är studentlägenheter, vilket gör att de inte är tillgängliga för icke studenter, exempelvis äldre. Sett till Skövdes totala bostadsmarknad utgör studentlägenheterna cirka 7% av det totala beståndet.

Flyttningsfrekvensen 2016 var ca 20% i hela Skövdebostädens bestånd. Studentbostäderna borträknade var Skövdebostädens flyttningsfrekvens ca 17%.

Figur 4.1:5 Hyresbestånd i Skövde kommun 2016.

Källa: SCB, bearbetat av Sweco.

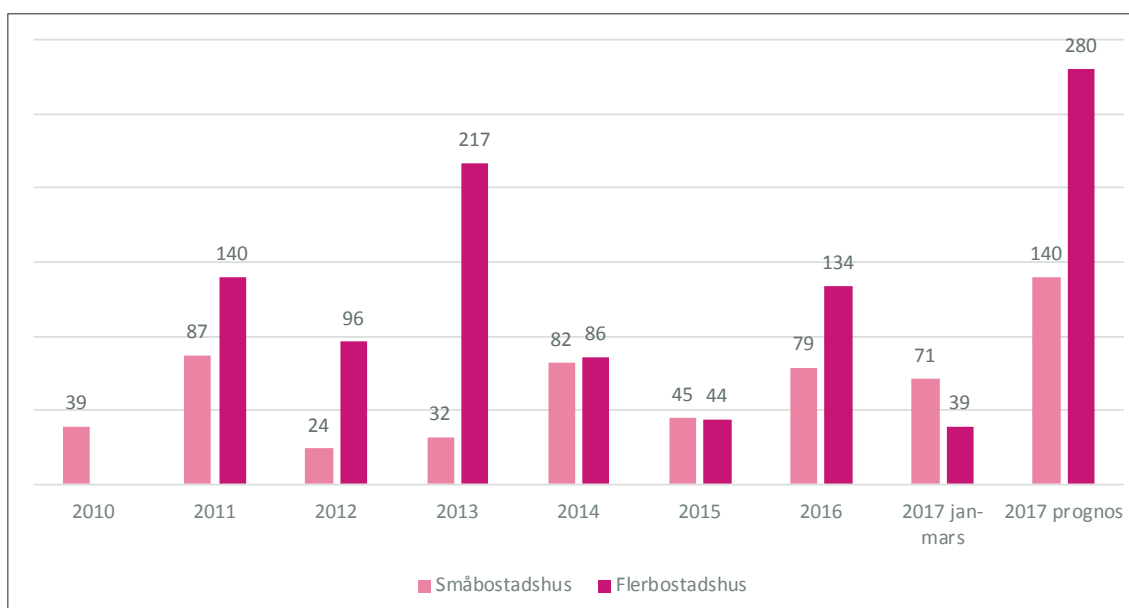
Nyproduktion i Skövde

Nyproduktionen i Skövde kommun har varierat mellan perioder med begränsat byggande och perioder när det byggts mer. Sedan 00-talet har planeringsarbetet för framtida nybyggnationsområden bedrivits löpande.

Sedan 2006 har det totalt byggts cirka 1 800 bostäder, varav drygt 2/3 var flerbostadshuslägenheter. Sedan år 2006 har det färdigställts cirka 160 bostäder per år i kommunen, men antalet varierar kraftigt från år till år. Undantags de exceptionella åren 2009-2010 (finanskrisen) uppgår byggandet det senaste decenniet i genomsnitt till cirka 190 bostäder per år, bättre men klart under nivån för att nå de prognosticerade behoven.

Figur 4.1:6 Under 2017 förväntas byggandet uppgå till 420-430 bostäder, vilket är högsta siffran sedan 90-talet. Källa: Skövde kommun. Uppföljning av bostadsplanering och byggande, tertial 1 2017 samt kompletterande data från Skövde kommun.

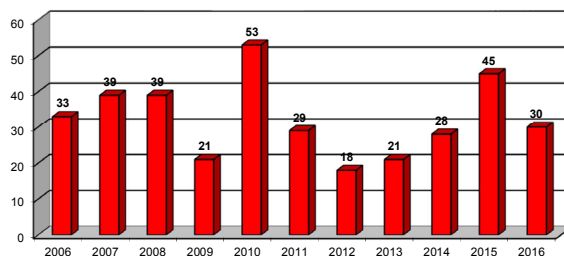
Figur 4.1:7 Nybyggnationen i Skövde kommun är störst inom flerbostadshus. Källa: Skövde kommun. Uppföljning av bostadsplanering och byggande, tertial 1 2017.

Tomtförsäljningar och tomtkö

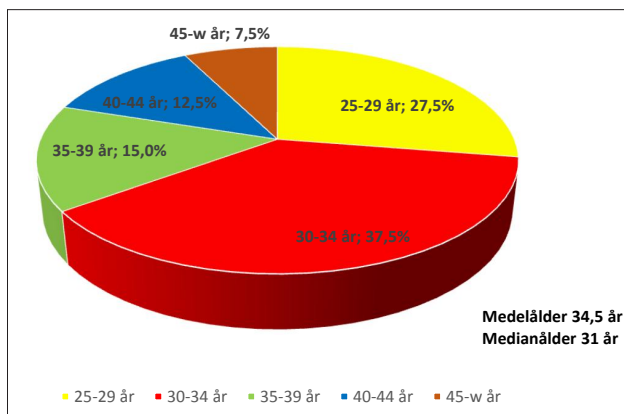
En viktig förutsättning för positiv befolkningsutveckling är att kommunen kan erbjuda attraktiv mark för bostadsbyggande, på alternativa platser och för olika typer av bostäder.

Efterfrågan på villor och villatomter är hög. För närvarande uppgår tomtkön till cirka 275 hushåll, en kraftig ökning sedan 2012/2013. Sedan 2005 har tomtkön varierat mellan cirka 80-275 hushåll, se figur 4.1:10.

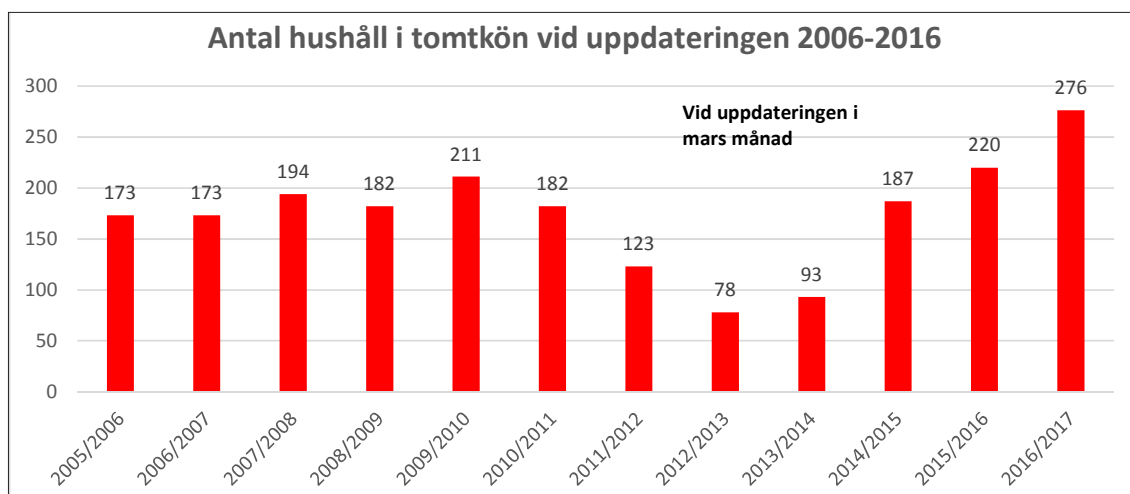
Åldersgruppen 30-39 år utgör drygt hälften av de som köper tomter i Skövde, se figur 4.1:8. År 2010 såldes flest tomter under hela 2000-talet, se figur 4.1:6. Merparten av tomterna säljs till personer som redan bor i kommunen.

Figur 4.1:8 Antalet sålda tomter nådde under 00-talet sin topp år 2010. Merparten av tomtköparna är mellan 30-39 år. Källa: Skövde kommun.

Figur 4.1:9 Åldersfördelning tomtköpade i Skövde kommun 2016. Merparten av tomtköparna är mellan 30-39 år. Källa: Skövde kommun.

Figur 4.1:10 Antalet hushåll i Skövde kommuns tomtkö har ökat under hela 2000-talet. Källa: Skövde kommun.

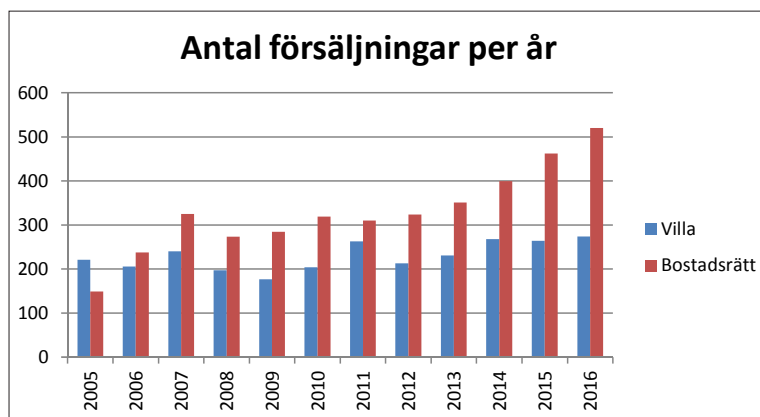
Bostadsförsäljningar i Skövde

Det totala antalet försäljningar av bostäder i Skövde har ökat under hela den studerade perioden 2005-2016, se figur 4.1:11.

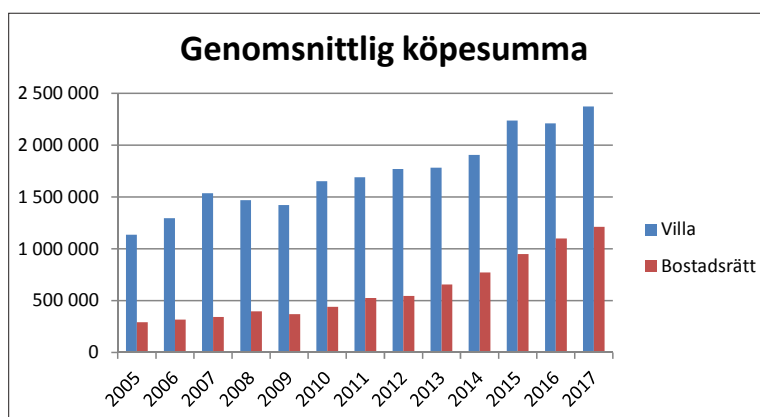
I Skövde kommun finns ca 15 500 bostadsrätter resp. äganderätter (merparten av sistnämnda är villor). Strax under 5% av dessa är ute för försäljning under ett år.

Försäljningen av villor nådde en topp 2007. Antalet minskade 2008/2009 för att svagt öka igen 2010-2011. De senaste åren har nivån legat på ca 230 - 270 sålda villor per år. Den största orsaken till den totala ökningen är däremot att antalet sålda bostadsrätter per år har mer än fördubblats sedan 2008.

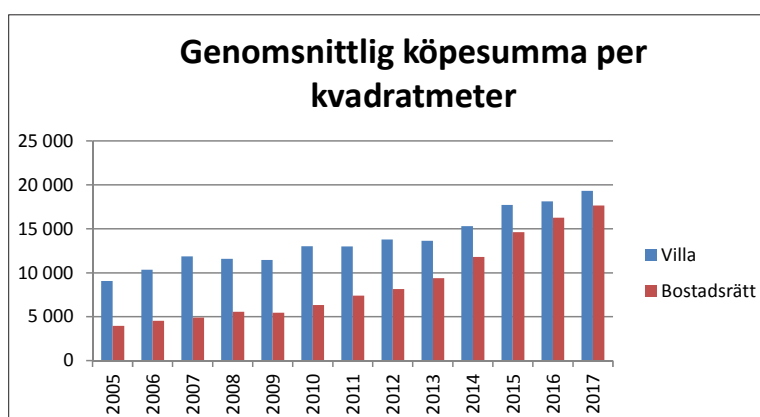
Prisbilden för villor har utvecklats bättre än antalet försäljningar och både den genomsnittliga köpesumman och kvadratmeterpriset har ökat stadigt ända sedan 2005.

Figur 4.1:11 Antalet bostadsrätter som säljs har ökat sedan 2005. Källa: Mäklarstatistik, bearbetat av Sweco.

Figur 4.1:12 Medelpriserna för både villor och bostadsrätter har ökat sedan 2005. Källa: Mäklarstatistik, bearbetat av Sweco.

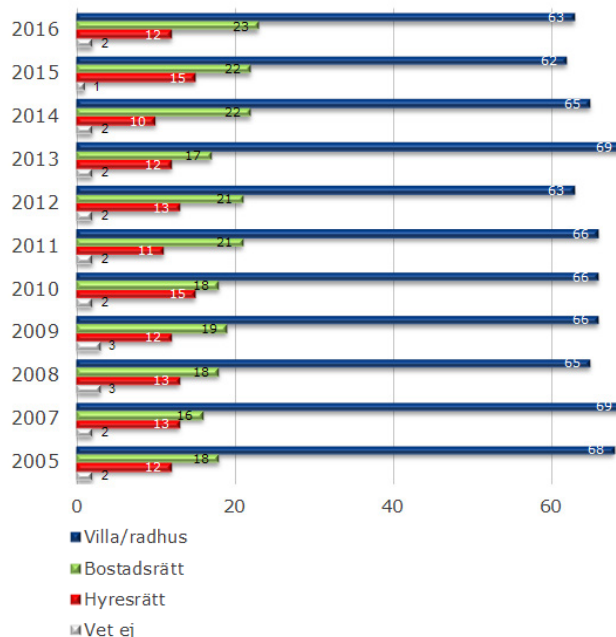

Figur 4.1:13 Kvadratmeterpriset ligger på det dubbla för villor jämfört med bostadsrätter. Källa: Mäklarstatistik, bearbetat av Sweco.

Attraktiva boendeformer

Demoskop genomför sedan 2005 en årlig undersökning av hushållens boendepreferenser. Resultaten tyder på att eget ägande (villa/radhus) är den boendeform som svenska hushåll i största utsträckning föredrar. Cirka 20% föredrar bostadsrätt och bara drygt en av tio bor helst i hyresrätt.

I Skövde kommuns boendeundersökning svarade ca 60% att de föredrar eget ägande och knappt 20% att de föredrar bostadsrätt. Däremot föredrar 20% hyresrätten som ägandeform, vilket är högre än i Demoskops nationella undersökning. Boende i villa är således en mycket attraktiv boendeform i Skövde. Även hyresrätten har en stark ställning jämfört med riket i stort.

Figur 4.1:16 Hur vill du helst bo? Nationell undersökning utförd av Demoskop, på uppdrag av SEB. Underlag: 1020 intervjuer för 2011. Källa: Demoskop/SEB, bearbetat av Sweco.

BOSTADSEFTERFRÅGAN

Skövde kommuns boendeundersökning hösten 2010:

- Hur bor du idag?

Totalt bor 45% av de tillfrågade i villa. Andelen ökar i åldern 35-54 år för att sedan avta något.

- Vilken ägandeform föredrar du?

Den absoluta merparten (ca 60%) föredrar eget ägande. Bland 35-54-åringar är denna andel nära 70%, för att sedan avta. Totalt 17% föredrar bostadsrätt, 20% hyresrätt.

- Vilken bostadstyp vill du helst bo i?

58% vill helst bo i villa och 13% i radhus/parhus, sammanlagt 71%. (Bland 35-54-åringar är denna andel ca 80-85%, för att sedan avta.) 25% föredrar lägenhet.

- Var vill du helst bo i Skövde kommun?

1. Centrum
2. Billingsluttningen
3. Norrmalm
4. Hentorp/Källegården

- Planerar du att inom en tvåårsperiod byta boende?

18-24 år: 35% ja, 39% vet ej.

25-34 år: 28% ja, 33% nej, 23% vet ej.

35- år: 50-65% nej.

Några specifika målgrupper - vad är viktigt?

Ungdomar

Skövde kommun genomförde 2010 en fokusgruppundersökning för att belysa ungdomars boendeefterfrågan. I denna konstateras att:

- Ca 50% av 18-24-åringarna bor i lägenhet.
- Fördelningen är relativt jämn mellan de som föredrar eget ägande och de som föredrar bostadsrätt/hyresrätt.
- Ca 60% av 18-24-åringarna vill helst bo i villa (i framtiden?).
- Man vill helst bo i Centrum, Billingsluttningen eller Norrmalm.

Studenter

Högskolan i Skövde genomförde hösten 2010 en enkätstudie riktad till nya programstudenter. Sammanfattning av enkätsvaren:

Har du flyttat till nu bostad för att kunna studera i Skövde?

41% ja, 59% nej.

Ligger din nya bostad i Skövde kommun?

88% ja, 12% nej.

Hur skulle du helst vilja bo under din studietid i Skövde?

56%: i egen lägenhet.

Hur upplevde du sökandet efter ny bostad?

Jämn fördelning från "mycket svårt" till "mycket lätt".

Hur mycket är du villig att betala för boende under din studietid?

37%: "2000-3000 kr/månad."

28%: "3000-4000 kr/månad."

Seniorer

Enligt kommunens boendeundersökning 2010 bor ca 2/3 av 65-74-åringarna i villa eller radhus/parhus.

I åldersgruppen +75 år minskar villaboendet markant. I denna grupp bor en högre andel i bostadsrätt; 31%, att jämföra med 17% av 65-74-åringarna.

Enligt kommunens undersökning vill personer i åldersgruppen +65 år helst bo i Centrum, Norrmalm, Billingsluttningen och Hentorp/Källgården.

Under november månad 2008 skickade Skövde kommun ut en enkät till 10% av befolkningen över 65 år i Skövde kommun. Resultatet av enkäten visar bl a att:

- 16 % av dem som svarat kan tänka sig att flytta ganska omgående eller inom något år.

- 56 % kan tänka sig att flytta om livssituationen väsentligt förändras.

- Flest föredrar den kategori av seniorboende med högst servicegrad.

- Störst efterfrågan på seniorbostäder finns i de yngre åldersgrupperna (65-79 år).

- För de som kan tänka sig att flytta till ett seniorboende omgående spelar avståndet till nuvarande bostad mindre roll. I åldersgruppen 65-79 år ökar dock betydelsen ju äldre man blir.

- En dryg fjärdedel av de som har svarat känner andra som är intresserade av seniorboende.

Betalningsvilja

För att bedöma bostadsefterfrågans inriktning och omfattning behövs detaljerade kunskaper om hushållens betalningsvilja för bostäder med väl specificerade kvaliteter, något som inte ingår i denna studie att ta fram.

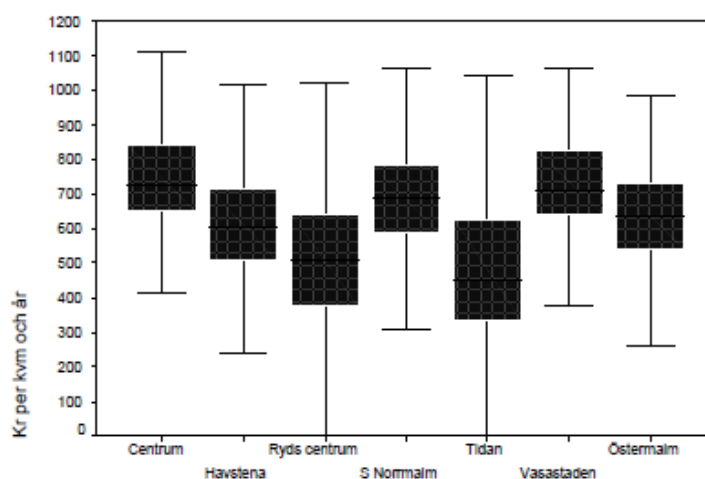
Däremot visar en del andra utvärderingar samt viss praktisk erfarenhet att hushållens betalningsvilja för boende med hyresrätt ofta tenderar att vara densamma som betalningsviljan för bostadsrätt, om bostäderna i övrigt har likvärdiga kvaliteter. Därför kan hushållens faktiskt betalningsvilja för bostadsrätter med olika kvalitetsegenskaper användas som en indikator på hushållens betalningsvilja för att bo i hyresrätter med motsvarande kvaliteter.¹

Fransson m.fl gjorde 2001 en studie av värdering av betalningsvilja, med Skövde som en av de studerade kommunerna. (Av det skälet refereras studien här, trots att ingen nyare finns.)

I figur 4.1:15 visas betalningsviljan (prisnivå 2001) för olika bostadsområden i Skövde, fördelat efter det bostadsområde som respondenterna själva bor (bodde) i. Den genomsnittliga extra betalningsviljan för att bo i Centrum är (var) 45 kr per kvadratmeter respektive 22 kr per kvadratmeter i Vasastaden.²

Värderar bor i \	Centrum	Havstena	Ryds C	S Norrmalm	Tidan	Vasastaden	Östermalm
Centrum	-	-157	-253	-96	-276	-29	-145
Havstena	34	-	-107	22	-171	46	37
Ryds C	86	5	-	42	-112	63	16
S Norrmalm	45	-164	-33	-	-357	25	-121
Tidan	47	-19	-185	16	-	41	-6
Vasastaden	28	-128	-220	-47	-253	-	-105
Östermalm	43	-84	-205	-5	-227	53	-
Medeltal	45	-123	-260	-33	-272	22	-103

Figur 4.1:15 Betalningsviljan för olika bostadsområden, fördelat efter det bostadsområde som respondenterna själva bor i. Källa: Fransson m.fl 2001, bearbetat av Sweco.

Figur 4.1:16 Spridning av betalningsvilja för sju bostadsområden i Skövde. Inom respektive "box" inryms 50% av de tillfrågade. Källa: Fransson m.fl 2001.

¹ Värdering av stadskvaliteter. Evidens/Spacescape 2011.

² Fransson m.fl. skriver: "För varje bostadsområde uppges den extra betalningsviljan (negativa och positiva värden) för alla övriga bostadsområden i kommunen. Differenserna mellan bostadsområdena har sedan summeras för alla hushåll i alla områden, vilket resulterar i data om betalningsvilja för olika områden som är oberoende av nivån på den faktiska hyran. Fokuseringen på differenserna i betalningsvilja för olika bostadsområden innebär också att vi kan bortse från att de flesta bostadsområden markeras med negativ betalningsvilja. Med denna analys kan vi i stället inrikta oss på skillnader i dessa minusteckens storlek."

I figur 4.1:16 visas betalningsviljan för varje enskilt område. Spridningen i betalningsvilja är stor. Skövde uppvisar samma mönster som de andra studerade kommunerna: de mest centralt belägna bostadsområdena värderas högst. Betalningsviljan är (var) högst för Centrum, Södra Norrmalm och Vasastaden och lägst i Ryd och tätorten Tidan. Skillnaden i betalningsvilja mellan Centrum och Tidan var stor i dessa sammanhang, ca 300 kronor per kvadratmeter och år.³

³ Hushållens värdering av egenskaper i bostäder och bostadsområden. Urban Fransson, Gunnar Rosenqvist & Bengt Turner. Institutet för bostads- och urbanforskning 2001.

4.2 Det kommande bostadsbehovet

Bostadsbyggande per år

Utifrån den prognosticerade befolkningsökningen och dagens boendetäthet på 2,14 (boendetäthet 2016 för hela kommunen) ger en översiktlig bedömning vid handen att det behöver byggas upp till 360 bostäder per år fram till 2030 för att möta behovet.

Detta skulle överskrida det tidigare uppsatta målet om knappt 300 bostäder/år (290 närmare bestämt), och är ett byggbehov markant högre än det senaste decenniets nivå som legat på cirka 160-190 bostäder/år (beroende på om 2009-2010 räknas med eller ej).

Nyskapandebehovet är totalt för Skövde kommun och tar inte anspråk på att göra en bedömning på de olika behov som gäller avseende storlek på bostäder.

Boendetätheten varierar mellan tätorten och landsbygden. Skövde tätort hade 2010-12-31 en boendetäthet på 2,0. Skövde landsbygd hade en boendetäthet på 2,5 vid samma tidpunkt. Hushållen är således mindre inom kommunhuvudorten, vilket visas i figur 4.2:2.

Antal invånare 2016	54 133
Antal hushåll 2016	25 348
Boendetäthet	2,14
Antal invånare 2030 (prognos)	64 755
Antal hushåll 2030 (prognos)	30 259
Boendetäthet 2030 (antagande)	2,14
Ökning av antal hushåll 2016-2030	4 911
Tillk. lgh.reserv 1% av hyresbest	120
Nödv. byggande 2016-2030	5 031
Bostadsbyggande/år	359
Mål i Vision Skövde 2025	290

Figur 4.2:1 Bedömt bostadsbehov enligt prognosberäkningar och visionen. Källa: Skövde kommun.

Delområde	Ant hushåll	Folkmängd	Boendetäthet
Trädgårdsstaden	166	541	3,26
Hasslum	85	264	3,1
Ulveket	292	866	2,97
Segerstorp	57	163	2,86
Dälderna	726	2015	2,77
Stöpens tätort	498	1323	2,66
Igelstorps tätort	243	639	2,63
Ryd barkv	940	2413	2,57
Våmbs kyrkby	81	207	2,56
Timmersdala glesb	524	1330	2,54
Lerdala tätort	208	527	2,53
Binnebergs tätort	738	1832	2,48
Värsås glesbygd	700	1727	2,47
Hentorp	1080	2652	2,46
Ekängen	411	1006	2,45
Fjället	47	115	2,45
Skövde glesb	196	478	2,44
Ryds centrum	1584	3854	2,43
Skultorps Tätort	1517	3667	2,42
Värsås	254	612	2,41
Värings tätort	269	635	2,36
Ulvåkers tätort	104	245	2,36
Tidan glesbygd	336	787	2,34
Stallsiken	3	7	2,33
Skultorps glesbygd	456	1056	2,32
Varola	14	32	2,29
Timmersdala tätort	394	886	2,25
Källegården	505	1074	2,13
Vasa-Karlsro	35	73	2,09
Tidans tätort	462	958	2,07
Lunden	1459	2931	2,01
Nybo	34	67	1,97
Havstena	549	1081	1,97
Billingslutt	1788	3467	1,94
Östermalm	1404	2705	1,93
Västermalm	423	783	1,85
N Norrmalm	1198	2164	1,81
Vasastaden	1045	1755	1,68
S Norrmalm	2144	3478	1,62
Grubbagården	774	1232	1,59
Centrum	1576	2397	1,52
Mariesjö	13	18	1,38
Aspelunds ind	8	11	1,38
Hasslums ind	8	11	1,38
Skövde kommun	25348	54133	2,14

Figur 4.2:2 Boendetätheten är lägre i tätortsområdena. Till exempel är enpersonhushållen fler. Källa: Skövde kommun.

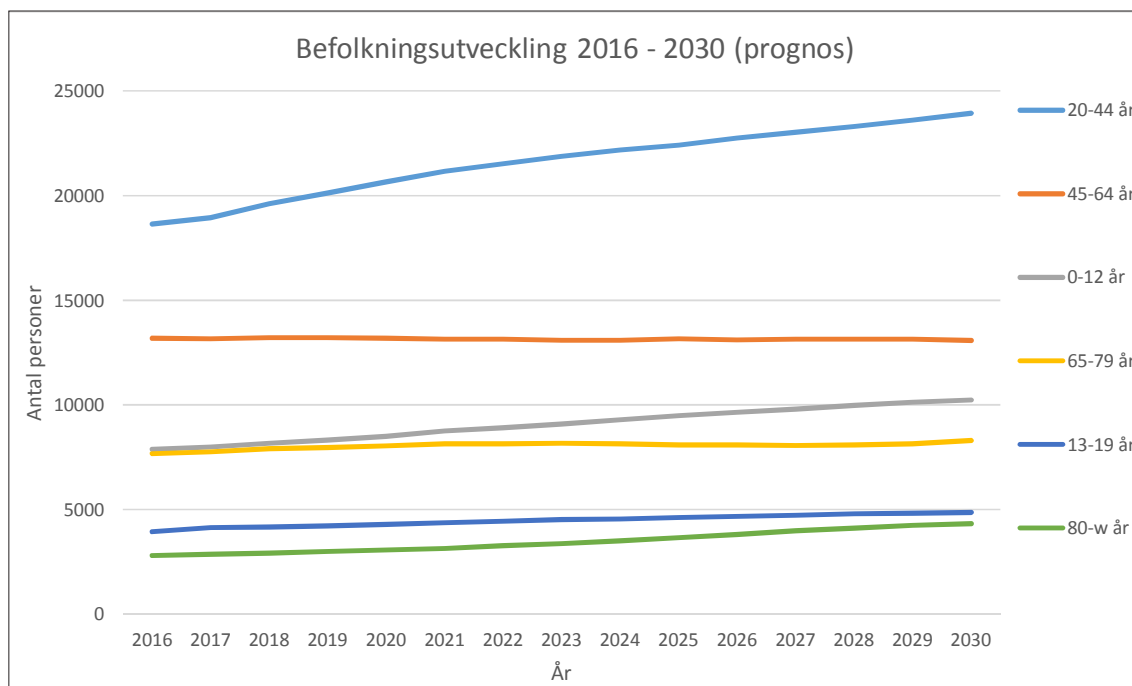
Befolkningsutveckling fram till 2030

Skövde kommun arbetar löpande fram nya befolkningsprognoser för de kommande åren. Befolkningen 2030 bedöms till drygt 64 750 personer. Den största procentuella ökningen från 2016 till 2030 (+54%) sker i åldersgruppen 65-79 år, medan den största numerära ökningen (+5288 inv) sker i åldersgruppen 20-44 år, se figur 4.2:3-4.2:4.

Merparten av kommunens befolkning bor även framledes i kommunhuvudorten, följt av de övriga tätorterna. Skövdes landsbygd har en liknande åldersfördelning och det förekommer inga större skillnader mellan olika områden utanför Skövde tätort. Däremot går det att se större skillnader mellan olika delar inom Skövde tätort. Till exempel har Centrumområdet få boende under 18 år medan andelen över 65 år är cirka 30 procent.

	2016-2030	2016-2030, %
0-12 år	2 360	30%
13-19 år	925	23%
20-44 år	5 288	28%
45-64 år	-103	-1%
65-79 år	626	8%
80-w år	1 526	54%
Summa	10 622	20%

Figur 4.2:3 Befolkningsutveckling 2016-2030 per åldersgrupp enligt prognos. Källa: Skövde kommun.

Figur 4.2:4 Befolkningsutveckling 2016-2030 enligt prognos. Källa: Skövde kommun.

5 Analys

5.1 Bostadsmarknadens utveckling på ett nationellt plan

Boverket tar varje år fram en sammanställning av bygg- och bostadsmarknadens utveckling i Sverige. (Boverkets indikatorer, maj 2017.) De viktigaste slutsatserna är:

- Bostadsbyggandet ökade med över 30 procent under 2016, då preliminärt 67000 bostäder påbörjades. Kommunernas bedömningar indikerar att det finns utrymme för ett ökat byggande även under 2017 och 2018. Uthålligheten i efterfrågan blir dock allt svårare att bedöma, samtidigt som kapaciteten i byggsektorn utgör en osäkerhet.
- Hyresrätter bedöms öka mer än bostadsrätter.
- På sikt utgör förväntade och faktiska räntehöjningar en risk för efterfrågan på bostadsrätter och småhus.
- Efter år 2013 har antalet kommuner som anger att man har underskott på bostäder ökat kraftigt.
- Den svenska högkonjunkturen håller i sig under 2017 även om tillväxten dämpas i år och nästa år. Exporten blir ett större draglok för tillväxten i ekonomin när tillväxttakten i såväl bostadsinvesteringarna som den offentliga konsumtionen faller tillbaka framöver.
- Byggsektorn går ännu för högvarv, men Konjunkturinstitutet pekar på de begränsningar som byggsektorn står inför och som följer av att kapacitetsutnyttjandet nu är på en mycket hög nivå.
- Sveriges befolkning ökade kraftigt under 2016 till följd av den ökade invandringen. SCB:s prognos visar att befolkningen kommer fortsätta att växa i snabb takt de närmaste åren. Det ökande barnafödandet och ett ökande antal äldre är de tydligaste befolkningstrenderna. Att tillgodose bostadsbehoven för den åldrande befolkningen, liksom för den växande gruppen nyanlända, kommer vara en stor utmaning framöver. Den enda gruppen som minskar i antal är unga vuxna i åldern 20-24.
- Utmaningen på sikt är att få till tillräckliga byggvolymer för en fortsatt snabbt växande befolkning, när den starkaste efterfrågan har mötts eller när stigande räntekostnader eller andra marknadspåverkande faktorer påverkar utvecklingen. För kommuner, byggherrar och producenter gäller det att skapa förutsättningar för en nyproduktion där kvalitet, priser och hyror är attraktiva för hushåll även med lite lägre inkomster. Då breddas basen för produktionen sannolikt avsevärt.

Byggande

- ↑ Bygglov till flerbostadshus
Febr 2017 - febr 2016/ + 26 %
Febr 2016 - febr 2015
- ↑ Bygglov till småhus
Febr 2017 - febr 2016/ + 29 %
Febr 2016 - febr 2015

Boende

- ↑ Priser på bostadsrätter
1 kv 2017 / 1 kv 2016 = + 8 %
- ↑ Priser på småhus
1 kv 2017 / 1 kv 2016 = + 10 %

Kredit

- Långa räntan, veckogenomsnitt
SBAB 5-årig bolåneränta
Vecka 16 2017 = 2,36 %
Vecka 16 2016 = 2,44 %
- Korta räntan, veckogenomsnitt
SBAB 3-månaders bolåneränta
Vecka 16 2017 = 1,69 %
Vecka 16 2016 = 1,69 %

Figur 5.1:1 Bygg- och bostadsmarknadens utveckling nationellt. Källa: Boverket.

5.2 Behovsanalys Skövde

Skövde kommun ökar sedan många år i befolkning och kommer enligt kommunens prognoser att fortsätta växa. Detta innebär att dagens bostadsutbud behöver utvecklas för att klara de kommande behoven, både vad avser antal bostäder samt de typer av bostäder som finns tillgängliga.

Flyttmönster

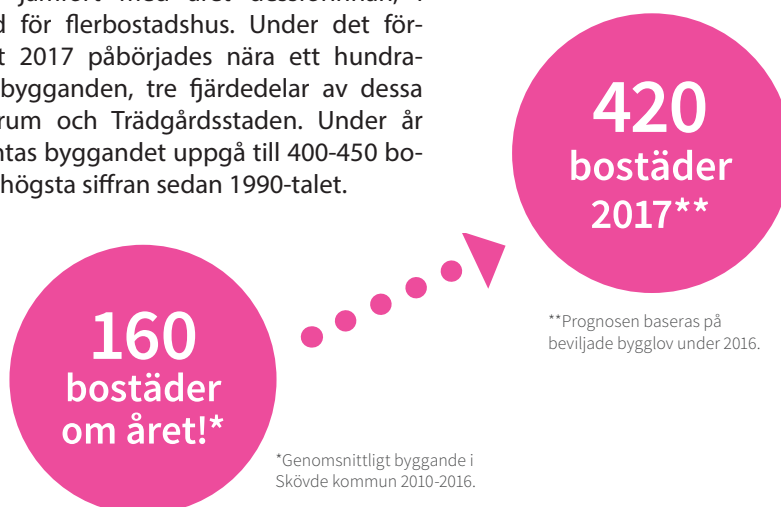
Befolkningsökningen beror i huvudsak på ett positivt flyttnetto, som till största del består av ungdomar (studenter) och, i synnerhet de senaste åren, inflyttande från andra länder. Gruppen med eftergymnasial utbildning har ett negativt flyttnetto. Det finns därmed en tydlig skillnad mellan att locka till sig studenter och att få dessa att stanna kvar efter slutförd utbildning.

En nyckelfråga för en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning i kommunen bör vara att få personer med eftergymnasial utbildning, tillika barnfamiljer, att stanna i kommunen.

Bostadsbehov och bostadsbyggande

Skövde kommun har, precis som många andra kommuner i Sverige, ett nyproduktionsunderskott. Ska Skövde uppnå sin vision 2025 om 60000 invånare behöver utbyggnadstakten vara mycket hög. I det scenariot behöver byggas 290 bostäder per år till 2025.

Under år 2016 mer än tredubblades antalet byggstarter jämfört med året dessförinnan, i första hand för flerbostadshus. Under det första tertialet 2017 påbörjades nära ett hundratal bostadsbygganden, tre fjärdedelar av dessa inom Centrum och Trädgårdsstaden. Under år 2017 förväntas byggandet uppgå till 400-450 bostäder, den högsta siffran sedan 1990-talet.

Bostadstyper

En bostadsmarknad som innehåller bostäder av olika storlekar som både går att köpa och hyra är viktig för att möta så många behov som möjligt. Skövde kommun har idag ett blandat utbud av bostäder där villor, bostadsrätter och hyresrätter finns representerade. Något för- enklat är andelen småhus högre på landsbyg- den medan nästan alla lägenheter finns i tät- orterna.

Många av kommunens invånare vill bo i villa i Skövde tätort och tomtkön har ökat kraftigt de senaste 10 åren. Detta tyder på att det idag inte finns tillräckligt med villor för att möta efterfrågan, ett problem som förstärks av att omsättningen är låg i kommunen. Under 5 procent av kommunens bestånd (småhus och bostadsrätter) är ute till försäljning varje år. Även omsättningen på lägenheter är förhållan- devis låg.

För rörligheten på bostadsmarknaden (och i förlängningen även för flexibiliteten på studie- och arbetsmarknaden) är det betydelsefullt att det finns ett tillräckligt stort utbud av hyresrät- ter.

Detta är nödvändigt för att inflyttande till Skövde lätt ska kunna få tag i en bostad, samt är en nödvändighet för att de sammanhäng- ande flyttkedjor, som är så viktiga för bostads- marknaden funktion. Idealet är att bygga så att långa flyttkedjor skapas eftersom det bidrar till att så många som möjligt ges möjlighet att flytta.

Ökad omsättning i bostadsutbudet är en nyck- elfråga för en bättre matchning på bostads- marknaden.

ILLUSTRATIVT EXEMPEL - FLYTTKEDJA:

Ett äldre par idag bor i villa. De vill flytta till en mindre lägenhet i ett centralt läge, då de har svårt att klara av att sköta om huset.

Då det idag finns ett litet utbud av lämpliga lägenheter väljer de att bo kvar i sitt hus.

Detta leder till att barnfamiljen, som vill flytta från sin lägenhet som blir för liten när nästa barn kommer, inte kan köpa det hus de behöver. Då det i kommunen finns få stora lägenheter som skulle kunna fungera kan de inte flytta till en annan lägenhet.

Risken finns att denna familj istället väl- jer att flytta till en annan kommun, där de har möjlighet att finna en större bostad.

Skövde kommun kan med en ökad kun- skap om de olika gruppernas behov och önskemål göra mycket för att underlätta framgångsrika flyttkedjor. Detta ger en mer effektiv matchning på bostadsmark- naden och bristerna på rätt bostäder kan minskas utan att nybyggnationer krävs.

Bostadsstorlekar

Av dagens hyresbestånd är cirka 400 lägenheter med fler än 5 rum och kök, varav ett 70-tal 6-rummare, som nästan uteslutande finns i Skövde och Skultorps tätorter. Det finns även cirka 150 småhus som går att hyra, dessa kan generellt klassas som stora lägenheter. Därmed finns det enbart runt 550-600 större lägenheter tillgängliga att hyra, varav de flesta ligger inom en geografiskt begränsad yta.

Tillgången till stora lägenheter är viktig som ett komplement när villaomsättningen är låg och/eller nyproduktionen kanske inte räcker till. Det är även viktig för de familjer som behöver ett större boende men som av olika skäl inte önskar eller har möjlighet att köpa hus. Ett av problemen är dock att hyresnivån i sådan nyproduktion blir hög.

Behovet av stora bostäder syns även i nybyggnation och försäljning av villor. Kommunens tomtkö ligger på sin högsta nivå det senaste decenniet. Utöver det befintliga behovet kommer det med en växande befolkning att tillkomma ytterligare intressenter.

Vad gäller mindre lägenheter finns fyra huvudsakliga målgrupper: studenter, ungdomar, seniorer samt den de senaste åren tillkommande gruppen nyanlända. I framtiden kommer dessa grupper (särskilt de äldsta seniorerna) att öka och den kumulativa efterfrågan som skapas bedöms överstiga dagens tillgång på små bostäder.

Boende för alla åldrar

Behoven är olika under olika delar av livet. Därför är det viktigt att kommunen fortsätter att arbeta med sina fokusgrupper för att belysa de mer specifika behov som respektive åldersgrupp har.

Baserat på kommunens prognoser kommer i synnerhet den allra äldsta gruppen, 80+, att öka kraftigt fram till 2030, se figur 5.2:1. Notabelt är även att åldersgrupperna 0-12, 13-19 år (barn/ungdomar) och 20-44 år (förenklat: studenter/föräldrar), ökar med 23-30%. Detta gör det extra viktigt att identifiera de behov som finns inom dessa åldersgrupper.

Bostäder på rätt plats?

Bostadstillgången bedöms vara fortsatt god på Skövdes landsbygd (även om efterfrågan där skulle kunna öka om fler möjligheter erbjuds). Det är främst i/nära kommunhuvudorten som det bedöms bli brist på bostäder.

De områden där människor helst vill bo i Skövde, i stort sett oavsett ålder, (enligt kommunens undersökning) är Centrum, Billingsluttningen, Norrmalm och Hentorp/Källegården. Dessa områden har en varierande bostadssammansättning, där några har en majoritet småhus medan andra har flest lägenheter. En viktig faktor i den kommunala bostadsplaneringen är att klarlägga vad som gör dessa områden attraktiva. Kan dessa värden "byggas in" även i nya och/eller förtätade bostadsområden?

	2015-2020	2020-2025	2025-2030	Ökning (i %) 2015-2030
0-12 år	736	974	754	32%
13-19 år	401	325	245	25%
20-44 år	2 183	1 758	1 511	30%
45-64 år	80	-30	-69	0%
65-79 år	489	50	198	10%
80-w år	333	588	674	58%
Summa	4 222	3 665	3 313	21%

Figur 5.2:1 Befolkningprognos 2010-2030. Källa: Skövde kommun.

Flera av dessa områden ligger relativt nära centrum, som är Skövdes starka kommunikationsknutpunkt. Kan man bygga ut sådana områden, som nu sker i Centrum, särskilt tillsammans med utbyggd lokal kollektivtrafik som minskar bilberoendet, kan attraktiviteten och funktionaliteten i Skövde tätort stärkas.

Boende på andra orter

Pendlingen till och från Skövde kommun har ökat stadigt sedan 1990 och inpendlingen är idag ca dubbelt så hög som utpendlingen.

Pendlingen till Skövde har konsekvent en tydlig lokal tyngdpunkt. De tio största inpendlingsflödena utgörs sedan en lång tid tillbaka enbart av Skövdes grannkommuner inom Skaraborg.

Småhuspriserna i Skövde är betydligt högre än i grannkommunerna, vilket i kombination med korta restider gör arbetspendling till Skövde till ett alternativ för många människor.

Däremot är det mest lönsamt att bygga nytt hus i Skövde, då man får ut mest för det vid en försäljning. Häri ligger en potential för Skövde: kan man tillskapa villatomter i attraktiva lägen så stärks de ekonomiska förutsättningarna (hö-

gre andrahandsvärde, ev. bättre lånevillkor) för att bygga småhus i Skövde. Högre andrahandsvärden på småhusmarknaden påverkar även bostadsrättsmarknaden och i ett långsiktigt perspektiv även hyresrättsmarknaden.

Boende-/ägandeformer

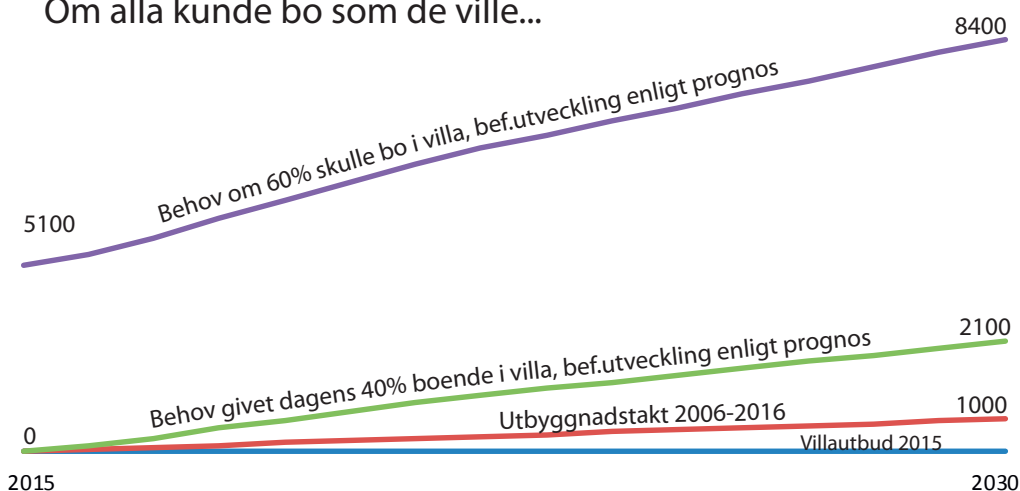
Det finns idag en diskrepans mellan hur kommunens invånare bor idag och hur deras upplevda idealboende (baserat på kommunens fokusundersökningar) ser ut, vilket illustreras i figur 5.2:2.

Cirka 40% av kommunens invånare bor idag (2016) i villa men så många som 60% av kommunens invånare skulle vilja göra det. För specifika åldersgrupper är dessa andelar ännu högre.

De 40% som idag bor i villa motsvarar cirka 21500 personer. Dagens utbud av småhus är cirka 10300 st. Detta ger en boendetäthet på cirka 2,1, vilket ligger i linje med den boendetäthet kommunen har kommit fram till i tidigare studier.

Om vi antar att kommuninvånarnas preferenser inte ändras, och att alla hade möjlighet att bo enligt sina preferenser, skulle det behövas betydligt fler villor i Skövde kommun. Som visas i figur 5.2:2 skulle det då behöva byggas cirka 100 villor per år, enbart för att upprätthålla dagens andel villaboende.

Om alla kunde bo som de ville...

Figur 5.2:2 Om alla som vill fick bo i villa skulle det behövas cirka 3600 fler villor idag, och därefter cirka 100 villor per år fram till 2030. Detta är inte genomförbart, men skulle delvis kunna lösas med en mer allsidig hyresmarknad. Källa: Sweco.

I praktiken kommer inte alla (och har aldrig) att uppnå sitt idealboende, men detta exempel belyser ändå en efterfrågan som finns i människors preferenser. Nära kopplat till detta är de facto utbudet av mindre lägenheter. Med ett större utbud lägenheter med storlek och funktion intressanta för seniorer, kan fler villor frigöras på Skövdes bostadsmarknad. Detta kan bidra till att lösa en del av efterfrågan på villor, genom en naturlig omflyttning i bostadsbeståndet.

Standard/betalningsvilja

Den sammanställda information om de olika boendeformernas standard är idag bristfällig. Detta innebär att det inte går att dra några slutsatser om vilka behov som finns att uppfylla.

Vad gäller betalningsvilja genomfördes 2001 en undersökning där Skövde inkluderades. Ur den gick att utläsa en extra betalningsvilja för att kunna bo i Centrum och Vasastaden medan betalningsviljan var låg för områden som Ryds centrum och Tidan. Betalningsviljan varierar beroende på var man bor idag och den negativa betalningsviljan är ofta större. Bor man exempelvis idag i centrum vill man inte flytta till Tidan.

Betalningsviljan bör klarläggas ytterligare. Fler aspekter än bostadsområde, exempelvis standard, storlek, närhet till service eller kollektiva transportmöjligheter, behöver då vägas in. Härigenom ges stärkt underlag till hur nya/utbyggda bostäder och bostadsområden bör utformas för bästa attraktivitet.

Behovochönskemål hos olika boende-/åldersgrupper

Demoskop genomför sedan 2005 (den senaste 2011) en årlig undersökning av hushållens boendepreferenser. Resultaten tyder på att eget ägande (villa/radhus) är den boendeform som svenska hushåll i största utsträckning föredrar. Cirka 20% föredrar bostadsrätt och bara drygt en av tio bor helst i hyresrätt.

Baserat på Skövde kommuns tidigare boendeundersökning bedöms efterfrågan i Skövde i hög grad motsvara den nationella bilden.

Olika åldersgrupper

Runt 35-årsåldern sjunker benägenheten att byta bostad avsevärt, vilket sammanfaller med att villaägandet är högt i denna åldersgrupp.

Det finns tre åldersgrupper som primärt önskar/behöver små centrala boendeformer, studenter, ungdomar och seniorer. Som visats tidigare i denna rapport, finns fler ungdomar och äldre än vad utbudet av mindre lägenheter kan klara av, något som riskerar öka med en åldrande befolkning.

Det går med största sannolikhet att möta behovet av en eller kanske två av dessa grupper (studenter/ungdomar sammanfaller delvis) men den kumulativa efterfrågan som finns riskerar överstiga utbudet.

Studenter

Frågan om huruvida studentlägenheterna kommer att räcka till är dubbelbottnad. Å ena sidan arbetar Skövdebostäder enligt principen att 1 bostad per 4 programstudenter är en lämplig nivå. Utifrån dessa förutsättningar kan behovet av studentbostäder ses som tillräckligt för framtiden.

Å andra sidan genomförde Högskolan i Skövde hösten 2010 en enkätstudie riktad till nya programstudenter (motsvarar 64% av högskolans helårsstudenter). Där framgår det att cirka 41% av programstudenterna har flyttat till Skövde för att studera och därmed innebär nytilskott till kommunens bostadsbehov.

En majoritet (cirka 56 %) av programstudenterna vill helst bo i egen lägenhet. Baserat på antalet helårsstudenter vid Högskolan i Skövde (cirka 4500) skulle detta innebära att behövs cirka 2500 lägenheter för att möta de önskemål som finns hos studenterna idag.

Studenternas betalningsvilja, enligt tidigare undersökning, varierar för de flesta mellan 2000 och 4000 kronor och är beroende av de studiemedel som finns tillgängliga genom CSN. De studentlägenheter som idag finns tillgängliga hos Skövdebostäder har en hyra varierar mellan cirka 3000 och 6000 kronor.

Det finns tydliga skillnader mellan utbud och efterfrågan för studentgruppen, både vad gäller pris och tillgång. Deras behov av små lägenheter delas med ungdomar och seniorer, vilket innebär betydande konkurrens i denna del av lägenhetsbeståndet.

Samma situation går att se över i stort sett hela landet, där det idag råder brist på studentbostäder. Frågan om huruvida nuvarande studentlägenhetsbestånd i Skövde (liksom beståndet av små lägenheter i övrigt) räcker till eller behöver byggas ut behöver belysas djupare, i samarbete med Högsolan.

Ungdomar

Skövde kommuns medborgarundersökning från 2010 visar att ungefär hälften av ungdomarna (18-24 år) bor idag i lägenhet. Deras önskemål om boendeform är relativt jämnt fördelade mellan lägenhet (bostadsrätt samt hyresrätt) och "eget ägande". De vill helst bo i Centrum, Billingsluttningen eller Norrmalm. Baserat på deras förmodade betalningsvilja/förmåga är det troligt att denna grupp i hög grad efterfrågar mindre lägenheter.

Gruppens behov av små lägenheter delas med studenter och seniorer, vilket indikerar betydande konkurrens i denna del av lägenhetsbeståndet. En genomgång av behovet behöver därmed ses gemensamt för dessa tre grupper.

Seniorer

Antalet personer över 80 år beräknas öka kraftigt de kommande åren, en utveckling som Skövde delar med hela Sverige. Detta innebär på sikt att fler enpersonshushåll skapas och att efterfrågan på mindre lägenheter och särskilt anpassade boenden ökar.

Enligt kommunens boendeundersökning 2010 bor ca 2/3 av 65-74-åringarna i villa eller radhus/parhus. I åldersgruppen +75 år minskar villaboendet markant. Personer i åldersgruppen 65+ år vill helst bo i Centrum, Norrmalm, Billingsluttningen och Hentorp/Källegården.

Den ökade andelen äldre befolkning innebär en ökad efterfrågan på små centrala lägenheter och särskilt anpassade boenden i tätorterna. Detta motsvarar de önskemål/behov som även påvisas av studenter och ungdomar vilket

innebär att behovet av specifika servicelägenheter är stort, en lösning som en dryg fjärdedel av de tillfrågade seniorerna i tidigare undersökning sagt sig vara intresserade av. Detta kan bidra till att klara efterfrågan på villor hos befolkningen i åldersgruppen ca 30-40 år, förutsatt att kostnadsnivån på seniorlägenheter kan hållas på en rimlig nivå. Om lägenhetsboende blir (anses) för dyrt jämfört med att bo kvar i (den avbetalda) villan, riskerar denna del av flyttkedjan begränsas.

Nyanlända

Den ligger en stor ekonomisk utmaning i att bostäder på en marknad inte produceras utifrån behoven utan utifrån efterfrågan. Detta förstärks av att en betydande del av den förväntade befolkningsökningen sett över landet sker i de grupper där de ekonomiska förutsättningarna ofta är begränsade, exempelvis nyanlända. Sett till ett kommunalt eller regionalt perspektiv handlar det om hur bosättningsmönstren ser ut efter att asylsökande beviljats asyl och blivit folkbokförda.¹ Till detta skall för Skövdes del läggas att kommunen sedan 1 mars 2016 har ett krav från staten att ta emot 94 flyktingar med uppehållstillstånd och 196 ensamkommande barn. Därutöver väljer vissa asylsökande vuxna och barnfamiljer att bosätta sig hos släktingar eller bekanta i Skövde kommun, istället för att bo på en flyktingförläggning.²

Bostadsbristen är som ovan nämnts ett av de största hindren för etablering och integration. I 43 av länets 49 kommuner, däribland Skövde, drabbas även denna grupp människor av bristen på bostäder, i synnerhet bristen på hyreslägenheter.

¹ Detta belyses bl.a. i: Reviderad prognos över behovet av nya bostäder till 2025. Boverket 2016:18

² www.skovde.se, 2017-10-31

6 SWOT-analys Skövde 2017

SWOT står för Strengths (Styrkor), Weaknesses (Svagheter), Opportunities (Möjligheter) och Threats (Hot) och är ett strategiskt verktyg som används för att identifiera, granska och utvärdera styrkor, svagheter, möjligheter och hot avseende den egna organisationen, eller i detta fall, i kommunens bostadsmarknad och omvärld.

Nedanstående SWOT togs fram av Sweco och vidareutvecklades vid Skövde kommuns workshop den 16:e september 2011. I samband med uppdateringen av denna rapport, och den workshop som hölls den 1 september 2017 med kommunala tjänstemän, uppdaterades SWOT-analysen enligt nedan.

Styrkor

- Befolkningen ökar
- Utbildningsstad – Gothia Science Park med kunskapskluster i framförallt IT med t.ex. spelutveckling, Balthazar Science Center och andra kunskapsatsningar
- Företag på global marknad – gäller fortfarande. Fler och starkare företag. Det senaste året är det fler företag än förr som vill flytta in till Skövde
- Utbildningsnivån ökar nu i takt med riket
- Skövdes roll som regioncentrum har stärkts – och kommunikationerna spelar in
- Stad med stort utbud – som har ökat
- Närheten till Göteborg och till andra städer
- Goda kommunikationer i allmänhet och stambanan i synnerhet
- Försvarsmaktens betydelse (och sysselsättning) ökar

Svagheter

- Negativt flyttnetto i yrkesverksamma åldrar; förutom 2016 (främst p.g.a. flyktinginvandringen)
- Mer balanserad befolkningsökning, men större försörjningsbörda och tryck på bostadsmarknaden
- För smal arbetsmarknad, men pendling förstöras
- Stort beroende av globala storföretag – konjunktur- och beslutskänsligt
- Växande bostadskö och tomtkö
- Håller inte vad vi lovar – genomför inte planer
- Svaga incitament i bostadskedjan
- Ska närheten till Göteborg tillvaratas, måste man bo nära stationen
- Obalans utbud/efterfrågan bostäder
- Det strategiska arbetet saknas i bostadsfrågan
- Högskolan är för liten

Möjligheter

- Studentstad – men hur behålla dem efter studietiden
- Skövde är motorn i Skaraborg
- Regionförstoring, ökad attraktionskraft – starkare inflyttning
- Samverkan mellan kommun och aktörer – finns men kan bli bättre
- Människor bygger tillväxt – den nya utrikes befolkningen är en stor potentiell resurs
- Gott om mark där det kan byggas
- Densitet – att förtäta och bygga högre i centrala områden
- Bygga för äldre för att sätta fart på bostadskedjan, t ex centralt belägna bostadsrätter
- Även landsbygden kan växa, kräver bra kommunikationer och närservice
- Ökad samverkan mellan kommun och bostadsmarknadens aktörer behövs i större omfattning
- Närheten till andra städer, även öst-västligt

Hot

- Låg rörlighet i bostadsbeståndet
- Nyproduktion i takt med behov och efterfrågan?
- Om utbildningsutbudet inte matchar den lokala efterfrågan
- Volvo tappar fart
- Upplevs inte som ett attraktivt bosättningsalternativ
- Dålig integration
- Betalningsförmågan, särskilt i resurssvaga grupper
- Skattekraften – försörjningsbördan
- Minskning av högskolan pga centrala krav på effektivitet
- Stambanans kapacitetsbrister
- Fastläsning/fixering vid bostadsfrågan

SKÖVDE KOMMUN

Boendestrategiskt program

Del 2 - åtgärdsplan med utbyggnadsordning

Beslutad av kommunfullmäktige datum månad år, § XX/XX. Dnr XXXX.XXXX

Arbetsroller och process

Den 24 september 2012 antog kommunfullmäktige ett boendestrategiskt program för Skövde kommun. Programmet innehåller långsiktiga bostadspolitiska mål och riktlinjer för kommunens bostadsplanering. Det utgör ett av kommunens övergripande styrdokument för att uppnå Vision Skövde 2025 och syftar till att säkra både välfärd och tillväxt i hela Skövde.

Arbetet med att ta fram åtgärdsplanen har skett i projektform under 2012 med närings- och samhällsbyggnadsenheten som projektägare och kommunstyrelsens arbetsutskott som styrgrupp. Projektorganisationen har bestått av en projektgrupp med tjänstemän från närings- och samhällsbyggnadsenheten, plan- bygg och lantmäteriförvaltningen, Tekniska förvaltningen och Folkhälsoplaneringen.

Nära dialog har även förts med bland annat socialförvaltningen, omvårdnadsförvaltningen och ungdomsstrategen. Näringslivsforums bygg- och etableringsgrupp har fungerat som extern referensgrupp.

Innehållet i åtgärden har under hösten 2012 synkroniserats med berörda förvaltningars verksamhetsplanering för kommande period 2013-2015.

Programmets indelning

Programmet i sin helhet består av tre delar: Del 1 – Bostadspolitiska mål och riktlinjer, Del 2 – Åtgärdsplan med utbyggnadsordning och Del 3 – Bostadsmarknadsanalys. Del 1 ska i enlighet med lagstiftningen revideras en gång per mandatperiod. Del 2 och 3 ses över vartannat år samt löpande i takt med hur bostadsfrågorna utvecklas. Dokumentet beslutades av kommunstyrelsen 3 december 2012.

Revidering 2018

Dokumentet har inte förvaltats i enlighet med de intentioner som gavs med årlig uppföljning och revidering vart annat år. Denna revidering måste därför även ses som en uppföljning. Revideringen har tagits fram genom två workshoppar under hösten 2017 där samtliga sektorer, externa aktörer och den politiska ledningen medverkat.

Det reviderade dokumentet antogs av kommunstyrelsen den **X månad** 2018.

Projektledning

Annelie Bjerkne, samhällsstrateg (2012)
Mikael Zsiga, mark- och exploateringschef (2018)
Uppdaterad av Sweco (2018)

Formgivning

Morot Kommunikation & Design (2012)
Sektor samhällsbyggnad (2018)

Foto

Skövde kommun

Välfärdsinriktade mål

Följande åtgärder planeras för åren 2013-2015

1. Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer
2. Valfrihet och mångfald
3. Hållbar utveckling
4. Goda kommunikationer
5. Ungas möjlighet till eget boende
6. Varierat boende för äldre
7. Ansvarstagande för utsatta grupper
8. Förmedling av bostäder

✓ Åtgärd 1A

Det sedvanliga detaljplanearbetet kompletteras med en tvärsektoriell diskussion som breddar perspektiven och belyser aspekter som rör barn- och folkhälsoperspektiven och tillgången till grönska och naturområden. En checklista ska tas fram och följas.

Tid: 2013

Ansvarig utförare: Plan-, bygg- och lantmäteriförvaltningen

Ekonomi: Ryms inom förvaltningens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Folkhälsostrategen, handikappssekreteraren, jämställdhetsansvarige, skolförvaltningen, kommunekologen

Uppföljning 2017: Genomfört inom SSB

✓ Åtgärd 1B

Utveckla en arbetsmodell för hur barn och unga kan involveras i samhällsplanering och förnyelse av bostadsnära miljöer, exempelvis vid utveckling av kommunala lekplatser.

Tid: 2013

Ansvarig utförare: Tekniska förvaltningen

Ekonomi: Ryms inom förvaltningens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Skolförvaltningen, folkhälsostrategen, handikappssekreteraren, ungdomsstrategen

Uppföljning 2017: Genomfört inom SSB

☐ Åtgärd 1C

Genomföra en översyn med tillhörande åtgärdsförslag av närmiljön i olika bostadsområden avseende barns möjligheter till lek och vistelse samt äldres möjligheter till rörelse och aktivitet.

Tid: 2014

Ansvarig utförare: Kommunstyrelsens stab/Folkhälsorådet

Ekonomi: Ryms inom förvaltningens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Skolförvaltningen, tekniska förvaltningen, omvårdnadsförvaltningen, plan- bygg och lantmäteriförvaltningen, handikappssekreteraren, kommunekologen, bostadsförvaltare

Uppföljning 2017: Ansvaret måste utredas. Osäker status på hittills gällande genomförande.

☐ Åtgärd 1C

Genomföra en översyn med tillhörande åtgärdsförslag av närmiljön i olika bostadsområden avseende barns möjligheter till lek och vistelse samt äldres möjligheter till rörelse och aktivitet.

Tid: 2014

Ansvarig utförare: Kommunstyrelsens stab/Folkhälsorådet

Ekonomi: Ryms inom förvaltningens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Skolförvaltningen, tekniska förvaltningen, omvårdnadsförvaltningen, plan- bygg och lantmäteriförvaltningen, handikappssekreteraren, kommunekologen, bostadsförvaltare

Uppföljning 2017: Ansvaret måste utredas. Osäker status på hittills gällande genomförande.

Mål 1. Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer

Riktlinjer

Skövdes boendemiljöer ska vara trygga, tillgängliga och stimulerande för alla Skövdes invånare och skapa förutsättningar för en jämlik och jämställd hälsa.

Aspekter som rör barn- och folkhälsoperspektiven ska särskilt beaktas vid utveckling av nya och befintliga bostadsområden och Skövdes goda tillgång till grönska och naturområden ska befastas.

Mål 2. Valfrihet och mångfald

Riktlinjer

En god variation av boendeformer, avseende bostadsstorlek och upplåtelseform, ska eftersträvas i planeringen av Skövdes bostadsområden för att ge möjlighet till valfrihet och en bred gemenskap.

För kommunala villatomter ska det finnas en geografisk valmöjlighet inom Skövde tätort.

Åtgärd 2A

Genomföra en fördjupad analys innehållande nulägesbeskrivning, behov/efterfrågan och åtgärdsförslag för fortsatt arbete avseende

- 1) variationen av boendeformer och upplåtelseformer i Skövdes bostadsområden
- 2) boende för äldre
- 3) studentbostäder.

Syftet med analysen är att utgöra beslutsunderlag för att, vid planering och försäljning av kommunal mark för nya bostäder, kunna lyfta upp särskilda faktorer, som ex upplåtelseform, bostadsstorlek eller målgruppsinriktning, som påverkande eller styrande.

Tid: 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Medel upptagna för åtgärden i enhetens budget för 2013 (150 000 kr)

Parter för samverkan: Omvårdnadsförvaltningen, plan-, bygg och lantmäteriförvaltningen, folkhälsostrategen, ungdomsstrateg, Högskolan i Skövde och Studentkåren

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB-mex. Fördjupad analys saknas, jämför med Boendeundersökning 2010. Skövdebostäder med flera har gjort en separat för studentbostäder. Efterfråge- och behovsanalys behöver utvecklas. Inkludera marknadsaktörerna. Exempel på åtgärder: enkät till fastighetsägare, tomtkö och exploatörer. Utredda förutsättningarna att bygga boenden anpassade för äldre även i tätorter utanför Skövde stad, med syfte att främja flyttkedjan även i dessa orter.

☐ Åtgärd 3A

Se åtgärder i Skövde kommuns energi- och klimatplan, bland annat G3a-d och G4a-c.

Uppföljning 2017: Under omarbetning

☐ Åtgärd 3B

Uppförandet av bostadsområdet Frostaliden med cirka 290 planerade lägenheter i flerbostadshus byggda med trästommar. Ingår i projektet Trädstad 2012 där Skövde kommun deltog och tillsammans med kommuner och regioner som samverkat för att utveckla och pröva nya byggmetoder i trä som ett led i en mer hållbar stadsutveckling.

Tid: 2013-2016

Ansvarig utförare: Flertalet byggaktörer

Ekonomi: -

Parter för samverkan: -

Uppföljning 2017: Genomförande av projektet pågår med byggnation av bostäder

Mål 3. Hållbar utveckling

Riktlinjer

Skövde ska vara en kommun där bostadsbyggandet präglas av hållbarhet och varsamhet med miljön och naturen.

Ny bebyggelse ska i möjligaste mån komplettera befintlig bebyggelse och utnyttja befintlig infrastruktur så effektivt som möjligt.

Nya bostäder och bostadsområden ska följa målen i Skövde kommuns Energi- och klimatplan.

Mål 4. Goda kommunikationer

Riktlinjer

Nya bostadsområden ska planeras med goda kommunikationsmöjligheter för kollektivtrafik, gång, cykel och bil. Kollektivtrafik ska driftsättas redan vid inflyttning i enlighet med förslaget till ny trafikplan för Skövde kommun.

För bostadsområden i Skövde tätort ska cykel- och gångvägar finnas till och från centrum. I yttertätorterna ska cykelvägar finnas till idrottsplatser om sådana ligger utanför tätorten. På lång sikt bör yttertätorterna knytas ihop med Skövde centralort i enlighet med målbilden i förslaget till reviderad översiktsplan för Skövde kommun, ÖP2025.

Bredbandsutbyggnaden ska fortsätta. År 2025 ska alla i kommunen minst ha tillgång till 100 Mbit/s symmetriskt (nedströms och uppströms) i enlighet Skövde kommuns IT-infrastrukturplan.

Verka för utbyggd kapacitetshöjning på Västra Stambanan, E20 och regionala stråket 49:an samt nationella stråket 26:an.

Åtgärd 4A

Översyn av gång- och cykelvägar till skolor och Skövde centrum för att belysa brister och ge förslag till åtgärder.

Tid: Pågår, klar våren 2013

Ansvarig utförare: Tekniska förvaltningen, trafikenheten

Ekonomi: Översynen ryms inom förvaltningens ordinarie uppdrag. Medel för åtgärder äskas i ordinarie budgetprocess där det idag ligger 3 mnkr för 2013, 5 mnkr för 2014 och 8 mnkr för 2015

Parter för samverkan: -

Hänvisning till relaterade styrdokument för ytterligare mål samt åtgärder:

- Regional infrastrukturplan
- Nationell infrastrukturplan
- Trafikplan för Skövde kommun
- Kollektivtrafikprogram för Skövde kommun
- IT-infrastrukturplan för Skövde kommun

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB-gata. Cykelstrategi är påbörjad.

Åtgärd 5A

Årligen återkommande informationsinsats riktad till unga vuxna och gymnasieungdomar i Skövde i syfte att förbereda dem på insteget på bostadsmarknaden.

Tid: 2013

Ansvarig utförare: Kommunstyrelsens stab/Ung i Skövde

Ekonomi: Medel upptagna för åtgärden i enhetens budget för 2013

Parter för samverkan: Utbildningsförvaltningen, Ungdomsforum, ungdomens hus Nyeport, bostadsförvaltare

Uppföljning 2017: Ansvaret måste utredas. Osäker status på genomförandet

Åtgärd 5B

Verka för att bostadsförvaltare genomför insatser som stärker ungas instieg på bostadsmarknaden.

Tid: Start 2013

Ansvarig utförare: Kommunstyrelsens stab/Ung i Skövde

Ekonomi: Arbetet rymms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Bostadsförvaltare

Uppföljning 2017: Arbetet fortgår

Åtgärd 5C

Genomföra en fördjupad uppföljningsanalys avseende ungas boendesituation i Skövde-regionen och deras möjlighet att påverka bostadsplaneringen.

Tid: 2014

Ansvarig utförare: Kommunstyrelsens stab/Ung i Skövde

Ekonomi: Arbetet rymms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, närings- och samhällsbyggnadsenheten, bostadsförvaltare

Uppföljning 2017: Arbetet måste utredas. Osäker status på genomförandet

Åtgärd 5D

Använda möjligheten att lyfta fram bostadsstorlek som styrande faktor i kommunens markanvisningsavtal avseende försäljning av kommunal bostadsmark för att stimulera tillkomsten av små, kostnadseffektiva lägenheter.

Tid: Start 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: -

Parter för samverkan: Bostadsförvaltare

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB-mex. Öppnare förfarande och ökad tydlighet behövs. Bostadsmarknadens aktörer behöver inkluderas

Mål 5. Ungas möjlighet till eget boende

Riktlinjer

De unga är vår framtid. Vi ska, i enlighet med det Ungdomspolitiska programmet, öka tillgängligheten av bostäder för unga. Det ska vi göra genom att:

- Stödja deras möjligheter att etablera sig på den ordinarie bostadsmarknaden.
- Stimulera rörligheten på bostadsmarknaden så att fler små, billiga lägenheter blir lediga.
- Säkerställa fortsatt nybyggnation av hyresrätter som upplåtelseform och värna nytillskottet av små, kostnadseffektiva lägenheter.

Mål 6. Varierat boende för äldre

Riktlinjer

Det ska finnas seniorbostäder och trygghetsbostäder väl fördelat i Skövde kommun så att möjlighet finns för äldre att bo kvar i sitt närområde.

Mark ska planeras för dessa ändamål och kommunen ska stimulera en utbyggnad av antalet senior- och trygghetsbostäder.

Åtgärd 6A

Se åtgärd 2A.

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB-mex. Fördjupad analys saknas, jämför Boendeundersökning 2010. Skövdebostäder med flera har gjort en separat för studentbostäder. Efterfråge- och behovsanalys behöver utvecklas. Inkludera marknadsaktörerna.

Exempel på åtgärder: enkät till fastighetsägare, tomtkö och exploatörer. Utredda förutsättningarna att bygga boenden anpassade för äldre även i tätorter utanför Skövde stad, med syfte att främja flyttkedjan även i dessa orter.

Åtgärd 6B

Utarbeta en strategi för utbyggnation av varierat boende för äldre.

Tid: 2014-2015

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Parter för samverkan: Omvårdnadsförvaltningen och tekniska förvaltningen

Ekonomi: Arbetet ryms inom förvaltningens ordinarie uppdrag

Uppföljning 2017: SSB-mex är ansvariga för boendefrågan i största allmänhet, men institutionsboenden ligger under SVO. Plan för äldreboende omfattar inte vanligt boende där det är hyresrätter som den boende själv hyr. Bättre samverkan krävs.

Åtgärd 7A

Utarbeta nya rutiner för hanteringen av bostadsfrågorna inom socialförvaltningen. Rutinerna ska innefatta kontakten med bostadsförvaltare i syfte att skapa en effektiv och långsiktig hantering av lägenheter på den ordinarie bostadsmarknaden till personer med särskilda behov.

Tid: 2013

Ansvarig utförare: Socialförvaltningen

Ekonomi: Arbetet rymms inom förvaltningens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Tekniska förvaltningen, omvårdnadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, närings- och samhällsbyggnadsenheten, bostadsförvaltare

Uppföljning 2017: SSE är ansvariga med stöd från SSO och SVO. Håller kontinuerliga samverkansmöten och inrättat särskild tjänst. Skövdebostäder har varit involverade och en nätverksgrupp har satts upp där även privata fastighetsägare ska bjudas in.

Åtgärd 7B

Genomföra en årlig boendesocial dialog med bostadsförvaltare i Skövde kommun. Syftet är att öka den ömsesidiga förståelsen, underlätta samarbetet och öka öppenheten gentemot socialt utsatta grupper.

Tid: Årligen med start hösten 2013

Ansvarig utförare: Socialförvaltningen

Ekonomi: Arbetet rymms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Bostadsförvaltare, tekniska förvaltningen, omvårdnadsförvaltningen

Uppföljning 2017: Arbetet pågår med kontinuerlig dialog med Skövdebostäder där även privata fastighetsägare skall bjudas in

Åtgärd 7C

Verka för att upprätta boendesociala avtal mellan Skövde kommun och bostadsförvaltare i syfte att skapa en effektiv och långsiktig hantering av lägenheter på den ordinarie bostadsmarknaden till personer med särskilda behov.

Tid: Start 2014

Ansvarig utförare: Socialförvaltningen

Ekonomi: Arbetet rymms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Bostadsförvaltare

Uppföljning 2017: Arbetet pågår i samarbete mellan SSE, SSO och SVO. Avtal har tecknats med Skövdebostäder. SSB-mex kan bidra genom markanvisningar.

Mål 7. Ansvarstagande för utsatta grupper

Riktlinjer

Bostäder för utsatta grupper ska så långt möjligt integreras bland övriga kommunmedborgare och vara väl fördelade i hela Skövde kommun.

Människor som har särskilt behov av hjälp till bostad på den ordinarie bostadsmarknaden får stöd av sektor socialtjänst och ska få hjälp till eget boende inom tre månader.

Skövde kommuns kontakt med bostadsförvaltare i dessa frågor ska vara långsiktig och informativ och det ska finnas effektiva rutiner för det löpande arbetet med stödinsatser till människor som behöver hjälp att få en egen bostad.

Mål 8. Förmedling av bostäder

Riktlinjer

Allmännyttans bostadskö ska vara öppen för alla som önskar ställa sig i kö för en bostad hos allmännyttan.

Möjligheten för unga i åldern 18-25 att få erbjudande om bostad ska utvecklas.

Möjligheten för nyinflyttande till kommunen att inom rimlig tid få erbjudande om bostad ska utvecklas.

Åtgärd 8A

Se åtgärd 5B.

Tillväxtinriktade mål

Följande åtgärder planeras för åren 2013-2015

9. Kraftfull nyproduktion för att öka rörligheten på bostadsmarknaden
10. God mark- och planberedskap
11. Goda förutsättningar, tydliga spelregler och god dialog
12. Attraktiva bostadsområden
13. Studentbostäder - en tillväxtfaktor
14. Boende på landsbygden
15. Marknadsföring av Skövde som bostadsort
16. Regional samverkan i boendeplanering

Mål 9. Kraftfull nyproduktion för att öka rörligheten på bostadsmarknaden

Riktlinjer

Ökad rörlighet på Skövdes bostadsmarknad genom ökad nyproduktion. Målet är att det i genomsnitt byggs cirka 360 nya bostäder per år i Skövde kommun. För att möta tillfälliga upp- och nergångar på bostadsmarknaden kan det årliga målen med fördel variera mellan 300-400 bostäder.

Bostadsplaneringen ska stimulera att nyproduktion fördelas jämnare över åren.

Åtgärd 9A

Nybyggnationen de kommande åren ska planeras och redogöras i Skövde kommuns utbyggnadsordning och utbyggnadskartor.

Tid: Med start 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Arbetet ryms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Berörda förvaltningar och externa parter

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB. Utbyggnadsordningen utgör leveransplanen för inflyttningsklara bostäder. Leveransplanen behöver tas fram, fastläggas och kommuniceras till bostadsmarknadens aktörer och till allmänheten. Tanken är att den fortsättningsvis kommer att föras upp till antagande i kommunstyrelsens arbetsutskott en-två gånger per år.

✓ Åtgärd 10A

Genomföra en organisationsöversyn och förstärkning av samhällsbyggnadsfunktionen i Skövde kommun, inklusive mark- och exploateringsprocessen.

Tid: Pågår, klar 2013

Ansvarig utförare: Kommundirektören

Ekonomi: -

Parter för samverkan: Berörda enheter och förvaltningar

Uppföljning 2017: Genomförd. Tydliggör ansvarsfördelningen.

☐ Åtgärd 10B

Detaljplanerad mark för bostäder och kommande nybyggnadsprojekt planeras och redogörs i Skövde kommuns utbyggnadsordning och utbyggnadskarta.

Tid: Med start 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Arbetet ryms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Berörda förvaltningar

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB. Berörda sektorer är parter för samverkan, men även bostadsmarknadens aktörer. Se åtgärd 9A.

Mål 10. God mark- och planberedskap

Riktlinjer

Resurserna för strategiska markköp för nya bostadsområden ska stärkas.

Skövde kommun ska hålla en god framförhållning i detaljplanearbetet och alltid kunna erbjuda godkänd detaljplanelagd mark för minst två årsbehov.

I detaljplaneringen av nya bostadsområden ska lokalbehoven hos sektor barn och utbildning, sektor socialtjänst och sektor vård och omsorg beaktas, likaså möjligheten till etablering av dagligvarubutik och/eller annan bostadsnära service.

Mål 11. Goda förutsättningar, tydliga spelregler och god dialog

Riktlinjer

Skövde kommun ska ha goda förutsättningar för nybyggnation, tydliga spelregler för tilldelning av kommunal mark och god dialog med bostadsmarknaden.

Skövde kommun ska stimulera bygg- och fastighetsaktörer att investera i Skövde.

Skövde kommun ska, i nationell jämförelse, ha konkurrenskraftiga taxor och avgifter för el, värme, avfall och vatten samt tomtpriser.

✓ Åtgärd 11A

Utarbeta riktlinjer för markanvisning inom Skövde kommun som bland annat skapar tydliga spelregler och transparens i hur kommunen anvisar och säljer mark för bostäder och verksamheter.

Tid: 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Medel upptagna för åtgärden i enhetens budget för 2013

Parter för samverkan: Näringslivsforum

Uppföljning 2017: Riktlinjer är beslutade och genomförda. Policyn behöver omarbetas med input från marknadens aktörer.

☐ Åtgärd 11B

Anordnande av en årlig BO-dialog mellan bostadsmarknadens aktörer och kommunens politiker och tjänstemän. Tillfälle för framtidsspaning, erfarenhetsutbyte och dialog kring bostadsmarknaden och aktuella boendestrategiska frågor.

Tid: Start hösten 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Medel upptagna för åtgärden i enhetens budget för 2013 (30 000 kr)

Parter för samverkan: Berörda kommunala förvaltningar, Näringslivsforum, bygg- och bostadsbranschens aktörer

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB, särskilt MEX. Det finns behov av att diskutera framtidsfrågorna än mer. De så kallade Samhällsbyggnadsfrukostarna är en sådan möjlighet. Det behöver även sättas upp ett nätverk för byggherrar/exploatörer.

☐ Åtgärd 11C

Ta fram nyckeltal och indikatorer för målområdena i Boendestrategiskt program som underlättar uppföljning och långsiktigt styrning.

Tid: 2014

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Arbetet ryms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Berörda förvaltningar, Näringslivsforum

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB. Området måste utvecklas

☐ Åtgärd 11D

För större bostadsbyggnadsprojekt ska presentationsmaterial tas fram och presenteras för aktuella bygg- och fastighetsaktörer med intresse för nyetablering eller investering i Skövde.

Tid: Start 2014

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Arbetet ryms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Plan- bygg och lantmäteriförvaltningen

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB-mex. Området måste utvecklas

✓ Åtgärd 12A

Upprätta en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde där såväl stadskärnan som de centrumnära områdena tas med. Fördjupningen ska genomlysas alla de behov, förutsättningar och utvecklingstankar som finns i området och skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar planering för markanvändning och funktioner i centrala Skövde. Bland annat ska möjliga lägen för 1000 nya bostäder belysas.

Tid: 2013-2014

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Medel upptagna för åtgärden i enhetens budget för 2013-2014 (900 000 kr)

Parter för samverkan: Berörda förvaltningar, berörda externa aktörer, Näringslivsforum

Uppföljning 2017: Åtgärden har genomförts 2013-2014, men arbetet med detaljplaneläggning återstår.

Mål 12. Attraktiva bostadsområden

Riktlinjer

Vid planeringen av nya större bostadsområden ska de ges tydliga attraktionsvärden och karaktärsdrag, vilka ska lyftas fram och kommuniceras.

Fler ska ges möjlighet att bo centrumnära. Möjliga lägen för 1 000 nya bostäder ska tas fram genom förtätning.

Långsiktigt ska fler möjligheter belysas i de mest attraktiva lägena.

Mål 13. Studentbostäder - en tillväxtfaktor

Riktlinjer

Skövde kommun ska värna och bidra till högskolans utveckling genom att aktivt verka för en god tillgång av centralt belägna studentbostäder.

Åtgärd 13A

Se åtgärd 2A, fördjupad analys.

Uppföljning 2017: SSB är ansvarig utförare. Samordnas med Mål 2. Utred förutsättningarna för bostadsgaranti till studenter. Skövdebostäder och Högskolan med flera har under 2015 genomfört en utredning av behoven av studentbostäder.

✓ Åtgärd 14A

Utarbeta ett Landsbygdsprogram för Skövde kommun som målsätter och beskriver kommunens arbete med att skapa förutsättningar för tillväxt på landsbygden.

Tid: Pågår, klart våren 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Medel upptagna för åtgärden i enhetens budget för 2013 (100 000 kr)

Parter för samverkan: Berörda förvaltningar, Näringslivsforum

Uppföljning 2017: Åtgärden har genomförts.

☐ Åtgärd 14B

Utifrån ett marknads- och tillväxtperspektiv utreda och lämna ett kostnadsberäknat förslag till nysatsning på kommunala villatomter samt en översyn av tomter för flerbostadshus i kommunens yttertätorter.

Tid: 2014

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Arbetet ryms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Plan- bygg och lantmäteriförvaltningen

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB-mex. Åtgärden återstår att genomföra.

Mål 14. Boende på landsbygden

Riktlinjer

Boendemöjligheterna på landsbygden och i yttertätorterna ska tas till vara och utvecklas i enlighet med Skövde kommuns översiktsplan, ÖP2025.

Kommunal detaljplanelagd mark för ny bostadsbyggnation ska finnas i yttertätorterna.

Kommunen ska ha en positiv inställning till bostadsbyggnation utanför detaljplanelagt område på landsbygden.

Kommunen ser bostadsbyggnation på landsbygden utanför detaljplanelagt område som ett viktigt verktyg för fastighetsutveckling, befolkningsutveckling samt tillväxt på landsbygden.

Kommunen ska vara återhållsam med att kräva ny detaljplan vid förtätning av bostadsbyggnation utanför detaljplanelagt område, framförallt på landsbygd och jordbruksmark.

Mål 15. Marknadsföring av Skövde som bostadsort

Riktlinjer

Skövde kommun ska genom en långsiktig marknadsföringssatsning profilera Skövde som attraktiv boenderegion.

Åtgärd 15A

Utarbeta ett koncept för en långsiktig marknadsföringssatsning av Skövde som boendekommun.

Tid: 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Medel upptagna för åtgärden i enhetens budgetäskan för 2013 (200 000 kr)

Parter för samverkan: Privata och offentliga aktörer, kommunerna i Skaraborg, bygg- och bostadsbranschens aktörer

Uppföljning 2017: Ansvar måste utredas. Åtgärder har utförts, men en förnyad satsning behövs

Åtgärd 15B

Genomföra en flerårig marknadsföringssatsning av Skövde-regionen som boenderegion.

Tid: Med start 2014

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Medel kommer tas upp i särskild äskan under 2013 när konceptet är utarbetat

Parter för samverkan: Privata och offentliga aktörer, kommunerna i Skaraborg, bygg- och bostadsbranschens aktörer

Uppföljning 2017: Ansvarig är Next Skövde

Åtgärd 15C

Genomföra en flyttstudie som belyser anledningar till in- och utflyttning till Skövde-regionen.

Tid: 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Arbetet ryms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: -

Uppföljning 2017: Ansvarig är SSB. Underlag för åtgärd finns. Samordnas med Mål 2.

Åtgärd 16A

Utveckla informationen om boendemöjligheterna i Skaraborg på www.skovde.se.

Tid: 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: Arbetet ryms inom enhetens ordinarie uppdrag

Parter för samverkan: Skaraborgs kommuner, Skaraborgs Kommunalförbund

Uppföljning 2017: Löpande arbete. SSB ansvarar.

Åtgärd 10B

Bidra till det initiativ som kommundirektörsgruppen inom Skaraborgs Kommunalförbund tagit för att undersöka möjligheten att åstadkomma en gemensam översiktlig planering i Skaraborg där attraktiva boendemiljöer finns med som en del.

Tid: Med start 2013

Ansvarig utförare: Närings- och samhällsbyggnadsenheten

Ekonomi: -

Parter för samverkan: Skaraborgs kommuner, Skaraborgs Kommunalförbund

Uppföljning 2017: Löpande arbete. SSB ansvarar.

Mål 16. Regional samverkan i boendeplanering

Riktlinjer

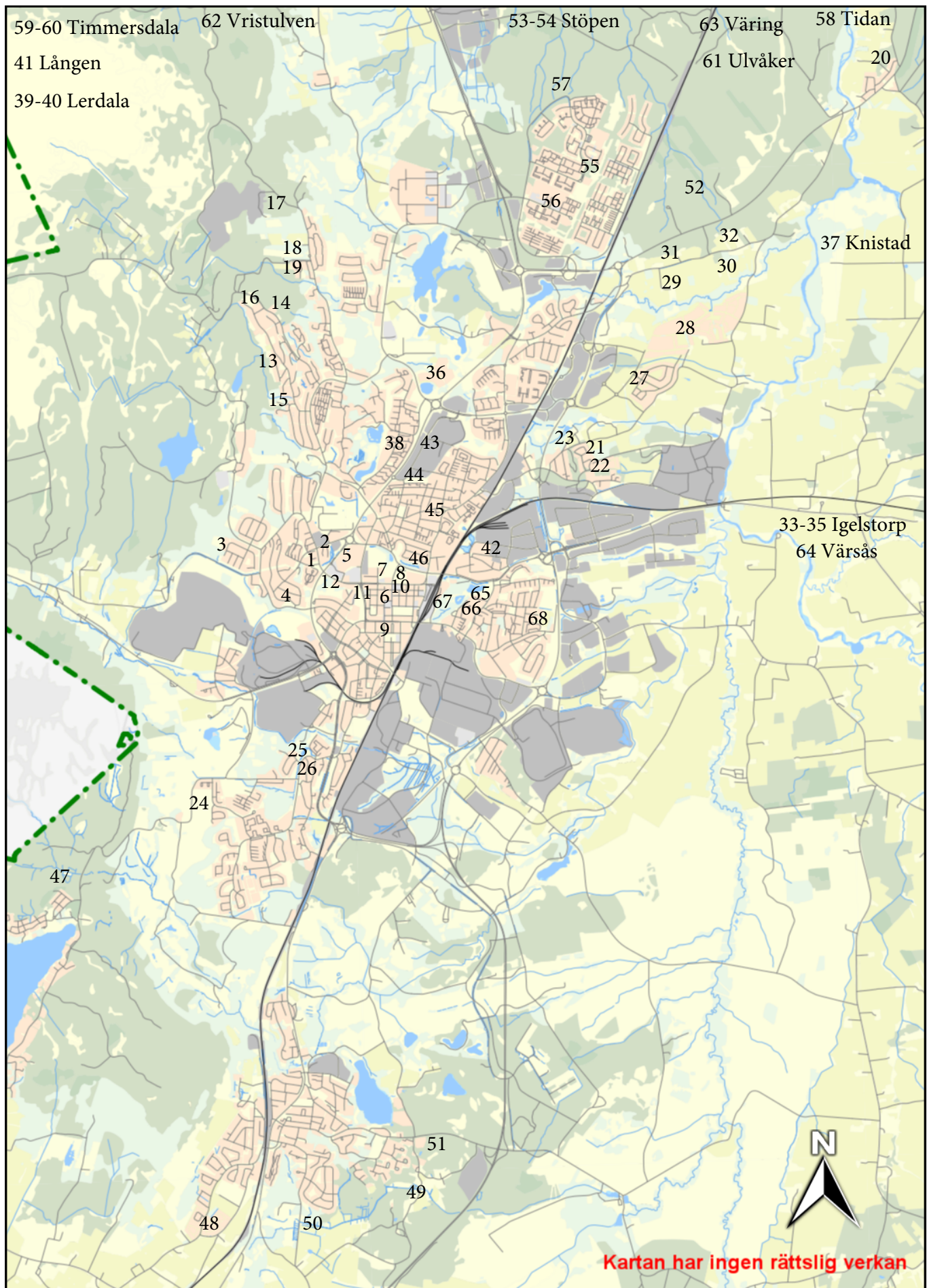
Skövde kommun ska verka för samarbete över kommungränserna som leder till en gemensam syn och aktiviteter som stärker Skaraborgs förutsättningar som konkurrenskraftig boenderegion.

Bilaga 1. Sammanställning av möjliga bostadsprojekt i Skövde kommun med leveransvolym (färdigställda bostäder)

Nedanstående sammanställning omfattar kända bostadsprojekt som finns redovisade i översiktsplanen, fördjupad översiktsplan, planprogram eller i detaljplan. Vidare finns sådana projekt som sanktionerats genom markanvisning eller annat beslut i kommunstyrelsen och några där kommunens markinnehav gjort att en byggnation kan anses högst sannolik. Antalet bostäder uppgår till 9 397 stycken vilket motsvarar 360 möjliga bostäder per år i 26 års tid.

Projektnamn_populär	Område	Gata	Innehåll	Typ	Uppläteform	Fastighetsägare	Tomter till tomtkän	Projektmotiv	Ref.	Status	Antal bostäder	
1	Folkets Park	Billingsluttningen	Norra Bergvägen/Billingslorpsvägen	Flerbostadshus		HR	Privat	Ej aktuellt	KS		Infor detaljplan	30
2	Rödfrån	Billingsluttningen	Norra Bergvägen	Flerbostadshus		BR/HR	Privat	Ej aktuellt	KS		Infor detaljplan	20
3	Sommervägen	Billingsluttningen	Sommervägen	Enbostadshus	Friliggande	AR	Skövde kommun	Ja	OP	13	Översiktsplan	15
4	Vadden	Billingsluttningen	Södra Bergvägen/Falkvägen	Flerbostadshus			Skövde kommun	Ej aktuellt	-			60
5	Arenaområdet	Centrum	Norra Bergvägen	Flerbostadshus			Skövde kommun	Ej aktuellt	FÖP	C	Fördjupad översiktsplan	400
6	Commerce	Centrum	Lövegatan/Torggatan/Rådhusgatan	Flerbostadshus		BR, HR	Privat/Skövde kommun	Ej aktuellt	FÖP	B	Fördjupad översiktsplan	30
7	Diana	Centrum	Staketgatan	Flerbostadshus		BR, HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	FÖP	D	Infor detaljplan	120
8	Garpaparken	Centrum	Staketgatan/Rådhusgatan	Flerbostadshus		BR, HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	FÖP	D	Fördjupad översiktsplan finns	50
9	Rönnen	Centrum	Storgatan/Skolgatan	Flerbostadshus		HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	DP		Bostadsproduktion pågår	37
10	Sandtorget	Centrum	Staketgatan/Rådhusgatan	Flerbostadshus		BR, HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	FÖP	B	Fördjupad översiktsplan finns	150
11	Stadshusparken	Centrum	Radhusgatan/Långgatan	Flerbostadshus		BR, HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	FÖP	B	Fördjupad översiktsplan finns	40
12	Vallen	Centrum	Norra Bergvägen	Flerbostadshus		HR	Privat (stiftelseägd)	Ej aktuellt	DP		Detaljplan finns	30
13	Däldernavägen/Klippdalen	Dälderna	Däldernavägen	Enbostadshus	Friliggande/Kedje-/radhus	AR	Skövde kommun	Ja	DP		Bostadsproduktion pågår	7
14	Höglint norra delen	Dälderna	Däldernavägen/Lerdalavägen	Enbostadshus	Friliggande	AR	Privat	Nej	DP		Översiktsplan	3
15	Karl Magnussons väg	Dälderna	Karl Magnussons väg	Enbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR/BR	Skövde kommun	-			Infor detaljplan	20
16	Norr om Lerdalavägen (Höglint)	Dälderna	Lerdalavägen	Enbostadshus	Friliggande	AR	Privat, Skövde kommun	Ja	OP	9	Översiktsplan	12
17	Billingsryd	Ekängen	Inga-Karls väg	En- och flerbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR, BR, HR	Skövde kommun	Ja	-			250
18	Hasselbacken, etapp 1 (4)	Ekängen	Inga-Karls väg	Enbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR/BR	Skövde kommun	Nej	PP	2	Planprogram finns	50
19	Hasselbacken, etapp 3	Ekängen	Inga-Karls väg	Enbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR/BR	Skövde kommun, Privat	Nej	PP	3	Planprogram finns	25
20	Fjället	Fjället		Enbostadshus	Friliggande	AR	Privat	Ja	OP	27	Översiktsplan	10
21	Hasslum, etapp 3	Hasslum	Insatsvägen/Gnistanvägen	Enbostadshus	Friliggande/Radhus	AR/BR	Skövde kommun	Ja	DP		Bostadsproduktion pågår	53
22	Hasslum, etapp 4	Hasslum	Insatsvägen/Gnistanvägen	Enbostadshus	Radhus	AR/BR	Skövde kommun, Privat		PP		Planprogram finns	25
23	Norr om Horsåsvägen	Hasslum	Horsåsvägen	Enbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR/BR	Privat		OP	20	Översiktsplan	12
24	Karl Dahlins väg (Drivingranch)	Hentorp	Claesborgsvägen/Karl Dahlins väg	En- och flerbostadshus		AR, BR, HR	Skövde kommun	Ja	(PP)	1		125
25	General Ericsons väg	Hentorp	Gröna vägen	Flerbostadshus		HR	Skövde kommun	Nej	(PP)	5		60
26	S.T. Johannes	Hentorp	Gröna vägen/General Ericsons väg	Flerbostadshus		HR	Skövde kommun	Nej	(PP)	3		55
27	Trädgårdsstaden etapp 1	Horsås	Nolhagavägen	En- och flerbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR, BR, HR	Skövde kommun	Ja	DP		Bostadsproduktion pågår	200
28	Trädgårdsstaden etapp 2	Horsås	Nolhagavägen	En- och flerbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR, BR, HR	Skövde kommun	Ja	DP		Bostadsproduktion pågår	400
29	Trädgårdsstaden etapp 3	Horsås	Nolhagavägen/Gamla Törebodavägen	En- och flerbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR, BR, HR	Skövde kommun, Privat	Nej	PP		Detaljplan finns	350
30	Trädgårdsstaden etapp 4	Horsås	Nolhagavägen/Gamla Törebodavägen	En- och flerbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR, BR, HR	Skövde kommun, Privat	Ja	PP		Planprogram finns	350
31	Trädgårdsstaden etapp 5	Horsås	Törebodavägen/Gamla Törebodavägen	Flerbostadshus		BR, HR	Privat, Skövde kommun	Ej aktuellt	OP	2A	Översiktsplan	200
32	Trädgårdsstaden etapp 6	Horsås	Törebodavägen/Gamla Törebodavägen	Enbostadshus	Friliggande	AR	Privat, Skövde kommun	Ja	OP	2B	Översiktsplan	100
33	Granhemsvägen i Igelstorp	Igelstorp	Granhemsvägen	Enbostadshus	Friliggande	AR	Götenhus AB	Nej	DP		Detaljplan finns	6
34	Knistadvägen i Igelstorp	Igelstorp	Knistadvägen	Enbostadshus		AG, BR	Privat		OP	28	Översiktsplan	30
35	Stationsvägen i Igelstorp	Igelstorp	Stationsvägen	Enbostadshus		AG, BR	Privat		OP	29	Översiktsplan	30
36	Frostaliden	Karstorp	Karstorsvägen	Flerbostadshus		BR, HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	DP		Bostadsproduktion pågår	300
37	Appelby	Knistad		Enbostadshus	Friliggande	AR	Privat	Nej	DP		Detaljplan finns	20
38	Gamla GP Livs	Käpplunda	Havstenavägen	Flerbostadshus			Privat	Ej aktuellt	KS		Detaljplan finns	28
39	Flugsnapparvägen i Lerdala	Lerdala	Flugsnapparvägen/Sidensvanvägen	Enbostadshus	Friliggande	AR	Skövde kommun	Ja	DP		Detaljplan finns	3
40	Kvarnvägen i Lerdala	Lerdala	Kvarnvägen	Enbostadshus	Friliggande	AR	Privat	Ja	OP	34	Översiktsplan	20
41	LIS-området vid Längen	Längen	Väg 2747 Timmersdala-Lerdala	Enbostadshus	Friliggande	AR	Skövde kommun, Privat	Ja	OP		Översiktsplan	20
42	Mariesjö	Mariesjö		Flerbostadshus, kontor, handel		AR, BR, HR	Privat, Skövde kommun	Nej	FÖP	K	Planprogram pågår	2000
43	Hamnaren	Normalm	Gustav Adolfs gata/Rådmansgatan	Flerbostadshus, kontor, handel		BR, HR	Privat	Nej	FÖP		Fördjupad översiktsplan finns	450
44	Mossagården	Normalm	Gustav Adolfs gata/Rådmansgatan	Flerbostadshus		BR, HR	Skövde kommun	Nej	PP		Detaljplan pågår	250
45	Snäckan	Normalm	Mariesladsvägen	Flerbostadshus		HR	Privat	Nej	KS		Detaljplan pågår	20
46	Soldaten	Normalm	Hjövägen/Mariesladsvägen	Flerbostadshus, kontor		HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	FÖP	I	Detaljplan pågår	30
47	Simsjön	Simsjön		En- flerbostadshus		AR, BR, HR	Privat, Skövde kommun	Ja	OP	16	Översiktsplan	350
48	Bissgården etapp 3 (I+II+III+IV)	Skultorp	Bissgårdsvägen	Enbostadshus	Friliggande	AR	Skövde kommun	Ja	DP		Bostadsproduktion pågår	71
49	Loringa, Skultorp	Skultorp	Loringavägen	Enbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR	Skövde kommun, Privat	Ja	OP	82	Översiktsplan	50
50	Sofiero	Skultorp	Orrevadsvägen	Enbostadshus	Friliggande	AR, BR	Privat, Skövde kommun	Ja	OP	24	Översiktsplan	50
51	Ostra skogen	Skultorp	Klagstorsvägen	Enbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR, BR	Skövde kommun	Ja	OP	23	Översiktsplan	30
52	Stadsskogen	Stadsskogen	Törebodavägen	En- och flerbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR, BR, HR	Privat, Skövde kommun	Ja	OP	3	Översiktsplan	780
53	Björkebacken etapp 2	Stöpen	Fjällbjörksvägen	Enbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR	Skövde kommun	Ja	DP		Bostadsproduktion pågår	12
54	Björkebacken etapp 3-4	Stöpen	Björkebacksvägen	En- och flerbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR, BR, HR	Skövde kommun	Ja	OP	25	Detaljplan pågår	120
55	Förtätning av Ryd	Södra Ryd		En- och flerbostadshus		AR, BR, HR	Privat, Skövde kommun	Ja	KS		Planprogram pågår	500
56	Hälsans hus	Södra Ryd	Timmervägen	Flerbostadshus, Handel, Vård		HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	KS		Detaljplan pågår	36
57	Skogsrovägen	Södra Ryd	Västra Skogsrovägen	En- och flerbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR, BR, HR	Skövde kommun	Ja	OP	5	Översiktsplan	200
58	Närlunda i Tidan	Tidan		Enbostadshus	Friliggande	AR	Skövde kommun	Ja	DP		Detaljplan finns	20
59	Fornminnesvägen i Timmersdala	Timmersdala	Fornminnesvägen	Enbostadshus	Friliggande	AR	Skövde kommun	Ja	DP			5
60	Gamla förskolan i Ulvåker	Timmersdala	Vallgatan	Enbostadshus	Radhus	HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	KS		Infor detaljplan	10
61	Ulvåker	Ulvåker		Enbostadshus	Friliggande	AR	Privat	Ja	OP	36	Översiktsplan	10
62	LIS-området vid Vrislulven	Vrislulven		Enbostadshus	Friliggande	AR	Privat	Nej	OP		Översiktsplan	15
63	Enbärsvägen i Våring	Våring	Enbärsvägen	Enbostadshus	Friliggande	AR	Skövde kommun	Ja	DP		Detaljplan finns	9
64	Aftonpromenaden i Vårsås	Vårsås	Aftonpromenaden	Enbostadshus	Friliggande/Par-/Kedje-/Radhus	AR	Skövde kommun	Ja	OP	39	Översiktsplan	5
65	Ekedal Norra	Östermalm	Henriksbergsgatan	Flerbostadshus		BR	Skövde kommun	Ej aktuellt	FÖP	L	Detaljplan pågår	162
66	Ekedal Södra	Östermalm	Henriksbergsgatan	Flerbostadshus		BR, HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	DP		Bostadsproduktion pågår	204
67	Kurorten	Östermalm	Kurortsvägen	Flerbostadshus		HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	FÖP	A	Detaljplan pågår	132
68	Östergatan	Östermalm	Östergatan	Flerbostadshus		BR, HR	Skövde kommun	Ej aktuellt	OP	18	Översiktsplan	130

Förklaring: Uppläteform; AR = äganderätt, BR = bostadsrätt och HR = hyresrätt. Projektmotiv; OP = översiktsplan, FÖP = fördjupad översiktsplan, PP = planprogram, DP = detaljplan, KS = kommunstyrelsebeslut och - = kommunalt ägande motiv. Ref. = referens och avser numring i OP, FÖP alternativt PP.

Skövde kommun
Postadress 541 83 SKÖVDE
Telefon 0500-49 80 00
Webbplats skovde.se

SKÖVDE KOMMUN

Boendestrategiskt program

Del 1 - bostadspolitiska mål och riktlinjer

Beslutad av kommunfullmäktige datum månad år, § XX/XX. Dnr XXXX.XXXX

Arbetsroller och process

Arbetet med att ta fram det boendestrategiska programmet har skett i projektform under 2011-2012 med Närings- och samhällsbyggnadsenheten som projektägare och Kommunstyrelsens arbetsutskott som styrgrupp.

Projektorganisationen har bestått av en projektgrupp med representanter från Närings- och samhällsbyggnadsenheten, Plan-, Bygg- och Lantmäteriförvaltningen, Tekniska förvaltningen, Folkhälsoplaneringen och Skövde kommuns allmännyttiga bostadsbolag, AB Skövdebostäder. Kommundirektörens ledningsgrupp har varit en intern referensgrupp och Näringslivsforums bygg- och etableringsgrupp har varit en extern referensgrupp.

Sakkunniga från berörda kommunala förvaltningar har bidragit med kunskande och faktaunderlag. Andra aktörer såsom Ungdomsforum och ansvariga för tillgänglighets- och jämställdhetsfrågor har tillfört synpunkter och perspektiv. Projektet är beskrivet och beslutat i en projektbeskrivning som antogs av kommunstyrelsen i juni 2011.

Dokumentet har varit föremål för remissförfarande 2012-02-22 till 2012-05-11 och synpunkter inhämtas både internt och externt. Eftersom detta är det första programmet i sitt slag är det naturligt att alla frågor inte blivit fullt utredda, utan får kompletteras efter hand.

Programmets indelning

Programmet i sin helhet består av tre delar: Del 1 – Bostadspolitiska mål och riktlinjer, Del 2 – Åtgärdsplan med utbyggnadsordning och Del 3 – Bostadsmarknadsanalys. Del 1 ska i enlighet med lagstiftningen revideras en gång per mandatperiod. Del 2 och 3 ses över vartannat år samt löpande i takt med hur bostadsfrågorna utvecklas. Dokumentet antogs av kommunfullmäktige 24 September 2012.

Revidering 2018

Kommunfullmäktige ska varje mandatperiod ta ställning till sin bostadsplanering. Denna revidering utgör ställningstagandet för perioden 2014-2018. Revideringen har tagits fram genom två workshoppar under hösten 2017, där samtliga sektorer, externa aktörer och den politiska ledningen medverkat. Det reviderade dokumentet antogs av kommunfullmäktige den **X månad** 2018.

Projektledning

Annelie Bjerkne, samhällsstrateg (2012)
Mikael Zsiga, mark- och exploateringschef (2018)
Uppdaterad av Sweco (2018)

Formgivning

Morot Kommunikation & Design (2012)
Sektor samhällsbyggnad (2018)

Foto

Skövde kommun

Vårt Skövde

Skövde kommun vill med Boendestrategiskt program tydliggöra sina ambitioner när det gäller att utveckla attraktiva boendemiljöer för befintliga och nya invånare. I programmet anges långsiktiga mål och riktlinjer för bostadsplaneringen i Skövde kommun. Till programmet hör även en åtgärdsplan med de insatser som vi vill satsa på under de närmast kommande åren.

Vision Skövde 2025 ger oss färdriktningen för det samhälle vi vill bygga. Vårt övergripande mål för bostadsplaneringen är att den ska säkra både välfärd och tillväxt i hela Skövde.

Skövde kommun växer med kraft och vi har en bra planberedskap för nya, intressanta områden. Förutsättningarna för att bygga och förvalta bostäder i Skövde är goda, men vi arbetar hela tiden med att utveckla våra förhållningssätt och metoder i dialog med branschens företrädare.

Det är med glädje jag kan konstatera att Skövde erbjuder många olika boendeanternativ – både det centrumnära boendet inne i staden och det mer naturnära läget med stadens puls och utbud inom bekvämt avstånd.

Att erbjuda attraktiva boendeanternativ och att arbeta långsiktigt med att både bevara och utveckla en god livsmiljö för våra invånare ser vi som viktiga steg på vägen mot vår vision om ett välkomnade och växande Skövde.

Katarina Jonsson
Kommunstyrelsens ordförande

Innehåll

Vårt skövde	3
1. Boendeplanering – en utvecklingsfråga	5
Attraktiva boendemiljöer viktigt för Skövdes välfärd och tillväxt	6
Programmets syfte och uppgift	6
Programmets samspel med övriga styrdokument	6
Kommunens ansvar för bostadsförsörjning	7
Kommunens redskap	7
Ledning, genomförande och uppföljning	8
2. Utmaningar på bostadsmarknaden	9
Utmaningar och möjligheter på bostadsmarknaden i Skövde	10
Bostadsefterfrågan	11
3. Bostadspolitiska mål och riktlinjer	12
Vision och övergripande mål	13
De två perspektiven	13
4. Välfärdsinriktade mål för Skövde kommuns bostadsplanering	14
Mål 1. Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer	15
Mål 2. Valfrihet och mångfald	16
Mål 3. Hållbar utveckling	17
Mål 4. Goda kommunikationer	18
Mål 5. Ungas möjlighet till eget boende	19
Mål 6. Varierat boende för äldre	20
Mål 7. Ansvarstagande för utsatta grupper	21
Mål 8. Förmedling av bostäder	22
5. Tillväxtinriktade mål för Skövde kommuns bostadsplanering	23
Mål 9. Kraftfull nyproduktion för att öka rörligheten på bostadsmarknaden	24
Mål 10. God mark- och planberedskap	25
Mål 11. Goda förutsättningar, tydliga spelregler och god dialog	26
Mål 12. Attraktiva bostadsområden	27
Mål 13. Studentbostäder en tillväxtfaktor	28
Mål 14. Boende på landsbygden	29
Mål 15. Marknadsföring av Skövde som bostadsort	30
Mål 16. Regional samverkan i boendeplanering	31
Bilagor	
Del 2 - Åtgärdsplan med utbyggnadsordning	
Del 3 - Bostadsmarknadsanalys	
Regeringens mål för boende och byggande	

1 Boendeplanering - en utvecklingsfråga

Vision Skövde 2025 handlar om hur vi tillsammans vill utveckla Skövde regionen till en välkomnande och växande region där människor möts, verkar och mår bra. Hur vi blir starkare tillsammans när vi alla får uppleva trygghet, delaktighet och respekt oavsett vem vi är. Hur tillväxt utgör en förutsättning för att säkra välfärden och möjligheterna att skapa ett rikare liv för alla i Skövde regionen, i alla avseenden. Bostaden och boendemiljön är en social rättighet och en viktig del av hur vi lever våra liv.

Attraktiva boendemiljöer viktigt för Skövdes välfärd och tillväxt

För att skapa välfärd och tillväxt behöver vi värna om en god livskvalitet för alla invånare och samtidigt stärka Skövde-regionens attraktivitet och konkurrenskraft för att lyckas locka till oss nya invånare.

Förr flyttade människor dit jobben fanns, idag värderar många boendet i första hand. Därför spelar boendefrågorna en avgörande roll i arbetet med att förverkliga visionen och bli 60 000 invånare år 2025. Skövdes attraktivitet som centralort och boenderegion gör att det är angeläget att presentera ett samlat boendestrategiskt program för Skövde kommun i syfte att möta den ökade bostadsefterfrågan på ett balanserat och proaktivt sätt.

Programmets syfte

Det boendestrategiska programmets syfte är att skapa förutsättningar för att alla kommuninvånare ska kunna bo i attraktiva boendemiljöer och att Skövde kan växa med nya bostäder i enlighet med tillväxtmålen i Vision Skövde 2025.

Programmets uppgift

- Synliggöra och ge en samlad redovisning av kommunens ambitioner och åtgärder rörande bostadsbyggande och därtill relaterade frågor.
- Utgöra ett av kommunens övergripande styrdokument för att uppnå Vision Skövde 2025 avseende frågor som rör boende.
- Utgöra ett planeringsinstrument för kommunen när det gäller planering och beslut kring bostäder och boendeplanering.
- Fungera som ett informationsmaterial till olika intressenter på bostadsmarknaden såsom byggherrar och förvaltare, investerare och finansieringsinstitut, mäklare med flera.

Programmets samspel med övriga styrdokument

Vision Skövde 2025 ger oss färdriktningen för det samhälle vi vill bygga. Därtill ger Skövdes varumärkesplattform de värdegrundande förutsättningarna och Skövdes översiktsplan, ÖP2025, de fysiska förutsättningarna för Skövdes framtida utveckling. Visionen anger ett antal prioriterade utvecklingsområden varav Attraktiva boendemiljöer är ett. Boendestrategiskt program fungerar som det styrande dokumentet avseende Skövde kommunens arbete med dessa frågor. Det finns även en nationell inverkan bland annat från regeringens mål för boende och byggande (se bilagor).

Kommunens ansvar för bostadsförsörjning

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar

Sedan 2001 gäller lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Enligt lagen ska varje kommun planera bostadsförsörjningen i kommunen för att alla invånare ska ha möjlighet att leva i goda bostäder. Lagen säger vidare att Kommunfullmäktige varje mandatperiod ska ta ställning till sin bostadsplanering. Hur kommunerna ska bedriva sin bostadsförsörjning eller vad planeringen ska omfatta regleras inte närmare, men Boverket och Länsstyrelsen bistår med vägledning och rekommendationer.

Allmännyttiga kommunala bostadsbolag

I januari 2011 började lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsbolag att gälla. Lagen har medfört att villkoren för allmännyttiga bostadsaktiebolag förändrats. Syftet med den nya lagen och förändringen av hyressättningsreglerna är att skapa likvärdiga förutsättningar för kommunala bostadsaktiebolag och privata hyresvärdar och därigenom ge förutsättningar för en bättre fungerande bostadshyresmarknad, ett större intresse för att investera i och förvalta hyresrätter och

på sikt ett förbättrat utbud av hyresbostäder. Syftet är även att bringa den svenska lagstiftningen på området i överensstämmelse med EU-rättens konkurrensregler och då inte minst statsstödsreglerna. Lagen anger också de huvudsakliga uppgifterna för ett kommunalt bostadsaktiebolag: ”att i allmännyttigt syfte förvalta fastigheter med hyresrätter, främja bostadsförsörjningen i kommunen och erbjuda hyresgästerna inflytande.”

Annan lagstiftning

Annan lagstiftning som reglerar kommunens ansvar för planering och genomförande av bostadsbyggande är plan- och bygglagen som ger kommunerna ansvar för planering av markanvändning och goda boendemiljöer. Dessutom har kommunen genom socialtjänstlagen (2001:453), lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningslagen) det yttersta ansvaret för den enskilde med särskilt ansvar för boende för äldre, personer med funktionsnedsättning, hemlösa, nyanlända med uppehållstillstånd med flera.

Kommunens redskap

Kommunen har ett antal kraftfulla redskap till sitt förfogande för att främja bostadsförsörjningen.

Plan- och bygglagen

Det första är det kommunala planmonopolet enligt Plan- och bygglagen, PBL. Med stöd av planmonopolet har kommunen det samlade ansvaret för översiktsplanering och detaljplanearbetet som i sin tur styr användningen av mark, vatten och bebyggelsens utveckling i Skövde kommun.

Mark- och exploateringsavtal

Det andra är mark- och exploateringsavtal som innebär att Skövde kommun vid försäljning av kommunens mark genom avtal kan ställa villkor om kommande inriktning på bostadsbyggandet såsom upplåtelseformer, bostadsstorlekar och behov av att lokaler för kommunal verksamhet ska ingå i byggnationen. Därtill kan kommunen genom strategiska markförvärv och god planberedskap se till att det finns byggbar mark när marknaden efterfrågar detta.

Allmännyttiga bostadsföretag

Det tredje redskapet är det allmännyttiga bostadsföretaget, AB Skövdebostäder, som med sina dryga 40 procent av hyresmarknaden är en viktig aktör på bostadsmarknaden. Skövde kommun äger bolaget och kan genom bolagsordning och ägardirektiv fastställa av kommunfullmäktige ställa krav på att Skövdebostäder medverkar till att främja bostadsförsörjningen i kommunen.

Lokala regelverk och marknaden

Därtill har en kommun möjlighet att genom förändrade synsätt, arbetssätt och lokala regelverk påverka hur det kommunala arbetet bostadsplaneringen genomförs och därmed också resultatet.

Kommunen har det övergripande ansvaret för bostadsförsörjningen. Huruvida det byggs nya bostäder är dock i slutändan huvudsakligen marknads beslut. Bostadsbyggnadsaktörerna är företag eller privatpersoner som bygger när efterfrågan bedöms finnas. Skövde kommuns del av nybyggnationen utgörs av nytillskott av hyresrätter, som det allmännyttiga bostadsbolaget AB Skövdebostäder har i uppgift att bygga utifrån efterfrågan, samt särskilda boenden som kommunen själv bygger för grupper med särskilda behov (biståndsbedömt boende).

Ledning, genomförande och uppföljning

Organisation och ansvar

Ansvarig nämnd för den strategiska boendeplaneringen i Skövde kommun är kommunstyrelsen. Ansvarig enhet är mark- och exploateringsenheten på sektor samhällsbyggnad.

Flera nämnder och sektorer bär ansvar för olika delar av kommunens samlade arbete som berör boende, bostäder och boendemiljöer. Exempelvis sektor samhällsbyggnad som ansvarar för exploatering, detaljplanering, bygglov och byggnation av vägar, lekplatser med mera, sektor socialtjänst som bland annat ansvarar för hemlöshetsfrågor, sektor vård och omsorg som ansvarar för särskilt boende för äldre och personer med funktionsnedsättning samt sektor service som ansvarar för kommunens egna lokalförsörjning och infrastruktur i form av VA- och fiberledningar.

Programmets ledning och uppföljning

Mark- och exploateringsenheten har ansvar för ledning, koordinering, uppföljning och rapportering av programmets mål och åtgärder.

Programmets olika delar

Del 1 - Bostadspolitiska mål och riktlinjer

Revidering: En gång per mandatperiod enligt lag

Beslutande nämnd: Kommunfullmäktige

Uppföljning: Måluppfyllelse rapporteras till kommunfullmäktige en gång per år

Ansvarig förvaltning: Mark- och exploateringsenheten på sektor samhällsbyggnad

Del 2 - Åtgärdsplan med utbyggnadsordning

Revidering: Vartannat år, ihop med revideringen av Bostadsmarknadsanalysen

Beslutande nämnd: Kommunstyrelsen

Uppföljning: Arbetet rapporteras till kommunstyrelsen en gång per år

Ansvarig förvaltning: Mark- och exploateringsenheten på sektor samhällsbyggnad

Del 3 - Bostadsmarknadsanalys

Revidering: Vartannat år

Beslutande nämnd: Kommunstyrelsen

Ansvarig förvaltning: Mark- och exploateringsenheten på sektor samhällsbyggnad

Avgränsning och kommande arbete

Det är kommunen som enligt socialtjänstlagen har ansvar för att inrätta särskilt boende för service och omvårdnad för människor som behöver särskilt stöd. Det omfattar både äldre människor som behöver särskilt stöd och människor med olika typer av funktionsnedsättning, fysiska eller psykiska. För att kunna bo i särskilt boende krävs en biståndsprövning och ett beslut av kommunen i enlighet med Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Särskilt boende hanteras av sektor vård och omsorg och sektor socialtjänst i särskild ordning och behandlas inte specifikt i programmet. Dock ska sektorernas lokalbehov för särskilt boende alltid beaktas i kommunens arbete med mark- och planberedskap, vilket anges under mål 10 på sida 25.

Utöver särskilt boende bistår sektor socialtjänst människor i olika utsatta situationer med att få tillgång till en egen bostad på den ordinarie bostadsmarknaden. Det är behovet av dessa bostäder som behandlas under mål 7. Det handlar om vanliga bostäder/lägenheter där individen på sikt ska fungera självständigt utan stödinsatser från sektor socialtjänst och själv stå på hyreskontraktet.

Eftersom detta är det första programmet i sitt slag, är det naturligt att alla frågor inte blivit fullt utredda, utan får kompletteras efterhand. Detta speglas bland annat i programmets åtgärdsplan.

2 Utmaningar på bostadsmarknaden

I Skövde kommun finns ca 27 000 bostäder. Fördelningen mellan småhus och lägenheter är ca 40/60 vilket ligger i linje med riket. Lägenheterna är relativt jämt fördelade mellan privata hyresrätter, allmännyttans hyresrätter och bostadsrätter. Befolkningens sammansättning och utveckling skapar tillsammans med kommunens planerade tillväxt olika utmaningar på bostadsmarknaden. I bilagan ”Del 3: Bostadsmarknadsanalys” finns vidare beskrivning av sammanfattade slutsatser på nästa sida.

Utmaningar och möjligheter på bostadsmarknaden i Skövde

I Skövde kommun finns ca 27 000 bostäder. Fördelningen mellan småhus och lägenheter är ca 40/60 vilket ligger i linje med riket. Lägenheterna är relativt jämt fördelade mellan privata hyresrätter, allmännyttans hyresrätter och bostadsrätter. Befolkningens sammansättning

och utveckling skapar tillsammans med kommunens planerade tillväxt olika utmaningar på bostadsmarknaden. I bilagan ”Del 3: Bostadsmarknadsanalys” finns vidare beskrivning av nedan sammanfattade slutsatser.

Möjligheter

- Bra kvalitet i det befintliga bostadsbeståndet, välskötta bostadsområden överlag.
- Stor tillgång till naturnära boende, den viktigaste kvalitén för attraktivt boende enligt Skövdeborna själva.
- Flyttöverskott bland unga 19-24 år (Högskolan viktigaste bidragande orsaken. Även Försvarsmakten, Skaraborgs sjukhus m fl arbetsgivare attraherar många unga).
- God balans i andelen ägandeformer (hyresrätter, bostadsrätter, äganderätter).
- Stort utbud av tvårumslägenheter.
- Hög nyproduktion år 2017, 420-430 nya bostäder.
- Flera attraktiva, nya bostadsprojekt på gång.
- God boendeekonomi i Skövde i nationell jämförelse, mer pengar över till annat för de boende.
- Goda kommunikationer till/från Skövde, bra lokal infrastruktur.

Utmaningar

- Råder bostadsbrist, en följd av ökad inflyttning och för låg nyproduktion de senaste åren.
- Bristen leder till låg rörlighet/omsättning i det befintliga bostadsbeståndet, vilket hämmar inflyttning och omflyttning.
- Extra svårt för grupper med låg betalningsförmåga att komma in på bostadsmarknaden (däribland unga, studenter och grupper med särskilda behov och nyanlända).
- Saknas vissa ägandeformer i vissa bostadsområden.
- Brist på mark i de mest attraktiva lägena.
- Saknas attraktiva byggklara tomter för bostäder i yttertätorterna.
- Otydliga spelregler för tilldelning av kommunal mark.
- I Skövde råder en lägre betalningsvilja för nyproducerade lägenheter vilket kan få investerare att tveka.
- Flyttunderskott i arbetsför ålder 25-44 (barnfamiljsålder) och högutbildade.
- Otydlig identitet nationellt – varför ska jag flytta till Skövde?

Bostadsefterfrågan

Efterfrågan på bostäder påverkas av en mängd olika faktorer. Tillväxten av hushåll som har sin grund i den demografiska utvecklingen är naturligt den viktigaste då bostadsbehoven ändrar sig allt eftersom människors livssituation förändras. Människors efterfrågan av bostäder styrs också av ekonomiska och sociala faktorer så som möjligheten till arbete, inkomstnivåer, boendekostnader och räntenivåer. I bilagan ”Del 3: Bostadsmarknadsanalys” finns vidare beskrivning av nedan sammanfattade slutsatser.

Hur många bostäder behövs?

Boendetätheten i Skövde kommun, dvs antalet personer som i genomsnitt bor i varje hushåll, är 2,1 invånare/hushåll. Utifrån dagens bedömningar antas boendetätheten hålla en tämligen konstant nivå framöver. ”Beräkningar med utgångspunkt i boendetätheten, tillväxtmålen och det faktum att Skövde år 2025 har något mer än 61 000 invånare, visar ett nybyggnadsbehov om ca 360 bostäder per år i genomsnitt. För att möta tillfälliga upp- och nergångar på bostadsmarknaden kan det årliga målen med fördel variera mellan 300-400.

Definition av behov och efterfrågan

Det går att tala om både behov och efterfrågan när det gäller bostäder. Med behov menas i det här avseendet boende som människor är i verkligt behov av men som de kanske inte fullt ut har möjlighet att ordna för sig, av ekonomiska eller andra skäl. Med efterfrågan avses det boende som människor och organisationer vill ha och som de också har möjlighet, ekonomiskt och på annat vis, att skaffa sig. Efterfrågan är ofta mer påtaglig då människor är aktiva och fråga efter det önskade boendet. Efterfrågan har också särskilt stor påverkan på nyproduktion då byggnation sällan påbörjas förrän byggaktören bedömer att tillräckligt många efterfrågar boendet. Behov är av omvänd anledning inte lika tydliga på bostadsmarknaden.

Efterfrågan idag och kommande år

- Stor efterfrågan på 2-3 rumslägenheter i centrala lägen, såväl nybyggda som äldre lägenheter, både bostadsrätter och hyresrätter. Naturligt är efterfrågan på äldre lägenheter större än på nyproducerade som ligger i ett högre prisläge.

- Stor efterfrågan på begagnade småhus i Skövde tätort och i andra tätorter, god efterfrågan på villatomter för nybyggnation i tätorten.

- Boende nära naturen eller annan grönska i kombination med närhet till, alternativt goda kommunikationer till, ett bra utbud av service, handel, skolor/vård och så vidare.

Behov idag och kommande åren

- Stort behov av små, billiga hyreslägenheter med två rum eller färre i Skövde tätort, för målgrupper som unga, studenter, soldater, ensamstående och nyanlända.

- Behov av stora hyreslägenheter med fem rum eller fler, för målgrupper som inflyttande barnfamiljer eller familjer som inte kan/önskar äga eget boende.

- Behov av boende för äldre både i Skövde tätort och i yttertätorterna.

Till beskrivningar av bostadsefterfrågan hör att marknaden ständigt förändras, utifrån konjunktur och andra bestämmelser eller händelser, och med den förändras efterfrågan.

3 Bostadspolitiska mål och riktlinjer

Skövde är en blomstrande och naturnära stad och kommun. Vacker natur, unika Billingen och de många stadsnära naturreservaten ger alla tillgång till grönska, fina strövområden sommartid och utmärkta skidspår och backar på vintern. Framtiden finns där människor har nära till arbetet, till fritidsaktiviteterna och hemmet och där det finns tid att bejaka livet däremellan. Det har du i Skövde.

Här känner du dig välkommen bland människor som har ett stort hjärta, är enkla och varma. Här finns rum för mänskliga möten och utrymme att vara annorlunda eller precis som du är. I Skövde kommer du närmare. Människor. Upplevelser. Ditt drömböende. Naturen. Livet.

Framtiden finns också där människor har en stark vilja att sträva framåt, tänka nytt och vidare. Där kvinnor och män har modet att satsa och våga. Här har människor, företag, verksamheter, högskola och föreningar alla förutsättningar att växa och utvecklas.

I Skövde kommer du vidare. I karriären, i livet, till andra platser, dit du vill. Skövde är en stad med kraft, mod och glädje som drivs av vad vi kan kalla livslust och erbjuder vad vi kan kalla livskvalitet. Vi är varken en småstad eller en storstad utan en framtidsstad. Här finns plats för livet, för idéer, för dig och för fler.

Vision och övergripande mål

- Det bor 60 000 invånare i Skövde kommun år 2025.
- Bra bostäder för alla i attraktiva boendemiljöer som ger förutsättningar för både välfärd och tillväxt i hela Skövde kommun.
- Bostadsplanering sker ur ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart perspektiv.
- Skapa förutsättningar inom kommunen för att det kan produceras 360 nya bostäder per år.

Övergripande mål för bostadsplaneringen

”Skövde regionen är känd i landet som en välkomnande och växande region där människor möts, verkar och mår bra.”

Vision Skövde 2025 ger oss färdriktningen för det samhälle vi vill bygga.

De två perspektiven

Välfärd

Vi ska skapa attraktiva boendemiljöer som är anpassade till människors olika intressen och behov.

Bostadspolitiska mål och riktlinjer

- Trygga och hälsosamma boendemiljöer
- Valfrihet och mångfald
- Hållbar utveckling
- Goda kommunikationer
- Ungas möjlighet till eget boende
- Varierat boende för äldre
- Ansvarstagande för utsatta grupper
- Förmedling av bostäder

Tillväxt

Vi ska utveckla förutsättningarna för nybyggnation av bostäder, stimulera intressenter att investera i Skövde och stärka Skövde som attraktiv boenderegion.

Bostadspolitiska mål och riktlinjer

- Kraftfull nyproduktion för att öka rörligheten
- God mark- och planberedskap
- Goda förutsättningar, spelregler och dialog
- Attraktiva bostadsområden
- Studentbostäder en tillväxtfaktor
- Boende på landsbygden
- Marknadsföring Skövde som bostadsort
- Regional samverkan i boendeplanering

Boendeplanering som välfärds- och tillväxtfaktor. Båda perspektiven behövs och står i nära samspel med varandra.

4 Välfärdsinriktade mål för Skövde kommuns bostadsplanering

1. Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer
2. Valfrihet och mångfald
3. Hållbar utveckling
4. Goda kommunikationer
5. Ungas möjlighet till eget boende
6. Varierat boende för äldre
7. Ansvarstagande för utsatta grupper
8. Förmedling av bostäder

Riktlinjer

Skövdes boendemiljöer ska vara trygga, tillgängliga och stimulerande för alla Skövdes invånare och skapa förutsättningar för en jämlik och jämställd hälsa.

Aspekter som rör barn- och folkhälsoperspektiven ska särskilt beaktas vid utveckling av nya och befintliga bostadsområden och Skövdes goda tillgång till grönska och naturområden ska befastas.

Mål 1. Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer

Förutsättningar för att vi ska må bra och ha en god hälsa påverkas av våra livsvillkor och av de omgivande boende- och livsmiljöerna, men också av individens egna val och levnadsvanor.

Mycket av kommunens arbete handlar om att skapa en god boendemiljö som är trygg, säker, tillgänglig och hälsofrämjande för alla, kvinnor som män, äldre som unga. Exempelvis styr detaljplaner för nya bostadsområden hur skadliga miljöstörningar som buller, dålig luft mer mera förhindras eller minimeras och hur utomhusytor och mötesplatser planeras för att kännas trygga, öppna och inbjudande för alla användargrupper och kulturer.

Det finns fler delar som bidrar till hälsofrämjande och stimulerade bostadsmiljöer. Tillgången till grönska är en sådan faktor vars positiva påverkan på människors hälsa och välmående är mycket väl dokumenterad. Barns möjligheter att röra sig fritt och finna stimulans i boendets närmiljö är en annan faktor. Även konstnärlig gestaltning i olika former, mötesplatser och möjlighet till friskvård och spontanidrott bidrar till goda bostadsmiljöer.

Mål 2. Valfrihet och mångfald

När befolkningen i ett bostadsområde är blandad skapas förutsättningar för gemenskap och en berikande mångfald. På motsvarande sätt kan ensidiga bostadsområden leda till utanförskap och segregation.

För att nå en blandad befolkning behövs en variation av boendeformer då alla individer har olika behov och förutsättningar. Bostadsbehoven ändrar sig också helt naturligt under livets gång. Människans valfrihet över sin egen boendesituation handlar också om möjligheten att kunna få välja var i kommunen man önskar bosätta sig.

Riktlinjer

En god variation av boendeformer, avseende bostadsstorlek och upplåtelseform, ska eftersträvas i planeringen av Skövdes bostadsområden för att ge möjlighet till valfrihet och en bred gemenskap.

För kommunala villatomter ska det finnas en geografisk valmöjlighet inom Skövde tätort.

Riktlinjer

Skövde ska vara en kommun där bostadsbyggandet präglas av hållbarhet och varsamhet med miljön och naturen.

Ny bebyggelse ska i möjligaste mån komplettera befintlig bebyggelse och utnyttja befintlig infrastruktur så effektivt som möjligt.

Nya bostäder och bostadsområden ska följa målen i Skövde kommuns Energi- och klimatplan.

Mål 3. Hållbar utveckling

Byggande, underhåll och förvaltning av bostäder medför stor påverkan på miljön när det gäller exempelvis användning av energi, material, vatten och avfall, men också indirekt genom transporter och infrastruktur. Därför är den hållbara dimensionen av all utveckling grundläggande.

Fysisk planering kan utgöra ett verktyg av stor betydelse för att minska utsläppen av växthusgaser. Genom strategisk planering av bebyggelse, infrastruktur, energiförsörjning, grönstruktur, med mera i översikts- och detaljplanearbetet kan samhällets klimatpåverkan minskas. Både genom ett effektivare resursutnyttjande och genom att människors beteende förändras då stadsstrukturen uppmuntrar till ett mer klimatvänligt beteende.

Mål 4. Goda kommunikationer

För att kunna bygga fler bostäder behövs infrastruktur som skapar tillgång till goda kommunikationer. Dels lokalt i anslutning till varje bostadsområde och dels regionalt och nationellt för att öka tillgängligheten till och från Skövde som stad.

Tillgången till kollektivtrafik och goda bil- och cykelvägar är grundläggande för ett bostadsområdes attraktivitet, då människor vill kunna ta sig till och från hemmet på ett smidigt sätt. Behoven ser olika ut hos kvinnor och män och hos unga och äldre.

Rätt planerad skapar infrastrukturen och kommunikationsmöjligheterna en gynnsam grund för hälsofrämjande livsstilar och stödjer ett miljömässigt hållbart byggande. Även utbyggnationen av IT-infrastruktur är betydelsefull för Skövdes utveckling och attraktivitet.

Riktlinjer

Nya bostadsområden ska planeras med goda kommunikationsmöjligheter för kollektivtrafik, gång, cykel och bil. Kollektivtrafik ska driftsättas redan vid inflyttning i enlighet med förslaget till ny trafikplan för Skövde kommun.

För bostadsområden i Skövde tätort ska cykel- och gångvägar finnas till och från centrum. I yttretätorterna ska cykelvägar finnas till idrottsplatser om sådana ligger utanför tätorten. På lång sikt bör yttretätorterna knytas ihop med Skövde centralort i enlighet med målbilden i förslaget till reviderad översiktsplan för Skövde kommun, ÖP2025.

Bredbandsutbyggnaden ska fortsätta. År 2025 ska alla i kommunen minst ha tillgång till 100 Mbit/s symmetriskt (nedströms och uppströms) i enlighet med Skövde kommuns IT-infrastrukturplan.

Verka för utbyggd kapacitetshöjning på Västra Stambanan, E20 och regionala stråket 49:an samt nationella stråket 26:an.

Riktlinjer

De unga är vår framtid. Vi ska, i enlighet med det Ungdomspolitiska programmet, öka tillgängligheten av bostäder för unga. Det ska vi göra genom att:

- Stödja deras möjligheter att etablera sig på den ordinarie bostadsmarknaden.
- Stimulera rörligheten på bostadsmarknaden så att fler små, billiga lägenheter blir lediga.
- Säkerställa fortsatt nybyggnation av hyresrätter som upplåtelseform och värna nytillskottet av små, kostnadseffektiva lägenheter.

Mål 5. Ungas möjlighet till eget boende

Antalet unga mellan 19 och 25 år har ökat kraftigt under senare år och förväntas öka än mer, inte minst efter de senaste två årens flyktingmottagning. Fler unga vuxna i kombination med alltför lågt byggande gör att det är många kommuner i Sverige som uppger en brist på de bostäder som unga söker, speciellt gäller detta i större städer och högskoleorter. Situationen är likartad i Skövde.

Unga har som grupp svårare att konkurrera på bostadsmarknaden, då de ofta saknar fast inkomst och egna kontakter eller referenser. Hyresrätten är därför extra betydelsefull för unga. Nybyggda lägenheter är alltid dyrare än äldre, vilket gör att nybyggnation riktad till unga sällan är en lösning då hyrorna blir för höga för de ungas betalningsförmåga. I stället är det vedertaget att arbeta för en ökad rörlighet på bostadsmarknaden i stort.

Genom att bygga för dem som har ekonomi och på så sätt få igång så kallade flyttkedjor frigörs äldre, billigare lägenheter som unga kan efterfråga. Frånsett nybyggnation finns insatser av olika slag som bostadsbolag kan göra för att stärka de ungas möjlighet till en första bostad. Organisationen SABO (Sveriges Allmännyttiga Bostadsbolag), Ungdomsstyrelsen och Boverket ger förslag på sådana åtgärder.

Mål 6. Varierat boende för äldre

Kommunen har ansvar för att planera för och erbjuda boende till äldre. Den del av boendet som huvudsakligen regleras av socialtjänstlagen kallas för särskilt boende och tilldelas genom biståndsbeslut av omvårdnadsnämnden. Detta boende planeras och hanteras av nämnden och sektor vård och omsorg i särskild ordning.

Boendestrategiskt program har fokus på hur övrigt boende på bostadsmarknaden kan anpassas utifrån behoven hos den äldre befolkningen. Här finns två vedertagna former av äldreboenden; trygghetsboenden samt seniorbostäder. Båda boendeformerna är bra ”mellanboenden” som kan underlätta för äldre att i rätt tid anpassa sin boendesituation efter sina behov.

Ett anpassat boende, med tillgång till fritidsaktiviteter, social gemenskap och samhällsservice, torde för många kunna skjuta upp behov av särskilt boende, vilket är positivt för både individ och samhälle.

Kommunen står inför en utmaning i och med att andelen äldre kommer att öka. Oavsett vilka val av boendeformer som morgondagens äldre kommer att göra så får deras agerande betydelse för bostadsmarknaden.

Riktlinjer

Det ska finnas seniorbostäder och trygghetsbostäder väl fördelat i Skövde kommun så att möjlighet finns för äldre att bo kvar i sitt närområde.

Mark ska planeras för dessa ändamål och kommunen ska stimulera en utbyggnad av antalet senior- och trygghetsbostäder.

Riktlinjer

Bostäder för utsatta grupper ska så långt möjligt integreras bland övriga kommunmedborgare och vara väl fördelade i hela Skövde kommun.

Människor som har särskilt behov av hjälp till bostad på den ordinarie bostadsmarknaden får stöd av sektor socialtjänst och ska få hjälp till eget boende inom tre månader.

Skövde kommuns kontakt med bostadsförvaltare i dessa frågor ska vara långsiktig och informativ och det ska finnas effektiva rutiner för det löpande arbetet med stödinsatser till människor som behöver hjälp att få en egen bostad.

Mål 7. Ansvarstagande för utsatta grupper

För människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin livssituation har kommunen ansvar enligt bestämmelser i socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och bostättningslagen. Det rör sig om särskilt utsatta grupper på bostadsmarknaden: äldre personer, ungdomar och unga vuxna, studenter, personer med funktionsnedsättning, nyanlända, ensamkommande asylsökande barn och ungdomar, hemlösa, kvinnor i behov av skyddat boende och personer med låg betalningsförmåga.

Alla ska ges möjlighet att bo på ett sätt som är anpassat efter hens behov. Det särskilda boende som tilldelas genom biståndsbeslut av Socialnämnden eller Omvårdnadsnämnden planeras och hanteras av nämnderna i särskild ordning. Sektor socialtjänst arbetar också med att bistå människor som av olika anledningar behöver stöd i att finna eller behålla en egen bostad på den ordinarie bostadsmarknaden. I detta arbete står kommunen inför en stor utmaning, då det är svårt att få tillgång till bostäder för dessa grupper.

Mål 8. Förmedling av bostäder

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunen anordna en bostadsförmedling om behov finns. Detta är det dock mycket få kommuner som har. Istället är det vanligt att kommunens allmännyttiga bostadsbolag har en bostadskö som är öppen för alla.

Det finns kommuner som helt saknar kö och enbart hänvisar bostadssökande direkt till lokala fastighetsföretag som väljer till vilka de hyr ut sina lägenheter. Hur den allmännyttiga bostadskön hanteras kan se olika ut, exempelvis ifråga om krav på de bostadssökande för att vara aktuell som hyresrättsinnehavare och prioriteringar av olika målgrupper.

Skövde kommuns allmännyttiga bostadsbolag, AB Skövdebostäder, har en öppen kö. Den har de senaste åren vuxit kraftigt. Idag är cirka 30 000 personer registrerade. Anledningarna kan vara flera och kön utgörs både av personer som ännu inte bor hos Skövdebostäder och befintliga hyresgäster som önskar byta boende. Den genomsnittliga kötiden hos den som tecknar kontrakt är idag drygt fem år. Detta skiljer sig åt mellan områden och storlek på lägenhet. Skövdebostäder har de senaste tio åren upprättat särskilda köer vid nyproduktion, varför personer utan tidigare intresseanmälan i bostadskön fått möjlighet att teckna hyreskontrakt. Kötiden för nyproducerade lägenheter är under de första åren kortare än för det äldre beståndet.

Den allmännyttiga bostadskön berör enbart allmännyttans lägenheter varpå förmedling av bostäder kan innebära fler insatser för hela bostadsmarknadens utbud och efterfrågan. I Skövde finns till exempel Högskolan i Skövde som har en egen bostadskoordinator för att stödja studenterna. Skövdebostäder har en särskild kö för studentbostäder där cirka 3 500 personer är registrerade.

Riktlinjer

Allmännyttans bostadskö ska vara öppen för alla som önskar ställa sig i kö för en bostad hos allmännyttan.

Möjligheten för unga i åldern 18-25 att få erbjudande om bostad ska utvecklas.

Möjligheten för nyinflyttande till kommunen att inom rimlig tid få erbjudande om bostad ska utvecklas.

5 Tillvästinriktade mål för Skövde kommuns bostadsplanering

9. Kraftfull nyproduktion för att öka rörligheten på bostadsmarknaden
10. God mark- och planberedskap
11. Goda förutsättningar, tydliga spelregler och god dialog
12. Attraktiva bostadsområden
13. Studentbostäder - en tillväxtfaktor
14. Boende på landsbygden
15. Marknadsföring av Skövde som bostadsort
16. Regional samverkan i boendeplanering

Mål 9. Kraftig nyproduktion för att öka rörligheten på bostadsmarknaden

Skövde har ett nyproduktionsunderskott av bostäder på grund av en mycket låg nyproduktion åren 2008–2010. Detta – i kombination med en positiv befolkningsökning och växande arbets- och utbildningsmarknad – gör att det råder bostadsbrist i Skövde. Fler bostäder behövs.

En effekt av den låga rörligheten på Skövdes bostadsmarknad, det vill säga att det finns för få lediga lägenheter/bostäder, är att människor som önskar flytta till Skövde eller behöver byta bostad inom Skövde kan tvingas söka sitt boende någon annanstans.

För att växa enligt Vision Skövde 2025 och målet om att vara 60 000 invånare behövs ett nettotillskott på cirka 360 bostäder per år efter beräkningar på en snitthushållstäthet om 2,1 invånare per bostad. För att möta tillfälliga upp- och nergångar på bostadsmarknaden kan det årliga målet med fördel variera mellan 300-400 bostäder.

Det faktiska bostadsbyggandet är beroende av en rad faktorer, inte minst konjunkturläget. Huruvida det byggs nya bostäder är i slutändan huvudsakligen marknadens beslut då det är enskilda företag eller privatpersoner som bygger.

Skövde kommuns möjlighet att bygga nya bostäder utgörs dels av det allmännyttiga bostadsbolaget, AB Skövdebo- städer, vars uppgift är att bygga och förvalta hyresrätter, samt av de särskilda boenden (biståndsbedömt boende) som kommunen själv bygger.

Riktlinjer

Ökad rörlighet på Skövdes bostadsmarknad genom ökad nyproduktion. Målet är att det i genomsnitt byggs cirka 360 nya bostäder per år i Skövde kommun. För att möta tillfälliga upp- och nergångar på bostadsmarknaden kan det årliga målen med fördel variera mellan 300-400 bostäder.

Bostadsplaneringen ska stimulera att nyproduktion fördelas jämnare över åren.

Riktlinjer

Resurserna för strategiska markköp för nya bostadsområden ska stärkas.

Skövde kommun ska hålla en god framförhållning i detaljplanearbetet och alltid kunna erbjuda godkänd detaljplanelagd mark för minst två årsbehov.

I detaljplaneringen av nya bostadsområden ska lokalbehoven hos sektor barn och utbildning, sektor socialtjänst och sektor vård och omsorg beaktas, likaså möjligheten till etablering av dagligvarubutik och/eller annan bostadsnära service.

Mål 10. God mark- och planberedskap

Genom planmonopolet har kommunen möjlighet att planera, styra och skapa olika förutsättningar för nybyggnation. Det kan vara mycket långa processer från översiktlig planering till byggstart. Detta ställer höga krav på framförhållning.

Kommunen behöver exempelvis ha god beredskap för strategiska markköp och framtagande av detaljplaner så att möjligheter finns klara för byggnation när marknaden efterfrågar detta.

I planering av nya bostadsområden är det många berörda parter som ska delta och ha möjlighet att kunna komma till tals. Både inom den kommunala verksamheten med förvaltningarna och externt från enskilda företag och privatpersoner.

Mål 11. Goda förutsättningar, tydliga spelregler och god dialog

Byggandet av nya bostäder är beroende av hur goda förutsättningarna är för att en sådan investering ska bli lönsam.

Förutsättningarna bestäms delvis nationellt, i form av lagar, skatter och subventioner, och lokalt i form av kommunens regler och agerande. Men också av den rådande konjunkturen, kundernas betalningsvilja och konkurrensen på den lokala bostadsmarknaden. I Skövde uppger cirka 90 procent av fastighetsägarna i den årliga enkätundersökningen *Fastighetsägarklimatet 2016* att de överlag tycker att förutsättningarna är goda för att bedriva lönsam fastighetsverksamhet i Skövde.

Naturligt finns det även områden som näringslivet upplever kan utvecklas och fungera bättre. Dessa handlar om kommunens rutiner för marktilldelning, hantering av byggärenden, kontakten med politikerna och den lokala konkurrenssituationen.

Riktlinjer

Skövde kommun ska ha goda förutsättningar för nybyggnation, tydliga spelregler för tilldelning av kommunal mark och god dialog med bostadsmarknaden.

Skövde kommun ska stimulera bygg- och fastighetsaktörer att investera i Skövde.

Skövde kommun ska, i nationell jämförelse, ha konkurrenskraftiga taxor och avgifter för el, värme, avfall och vatten samt tomtpriser.

Riktlinjer

Vid planeringen av nya större bostadsområden ska de ges tydliga attraktionsvärden och karaktärsdrag, vilka ska lyftas fram och kommuniceras.

Fler ska ges möjlighet att bo centrumnära. Möjliga lägen för 1 000 nya bostäder ska tas fram genom förtätning.

Långsiktigt ska fler möjligheter belysas i de mest attraktiva lägena.

Mål 12. Attraktiva bostadsområden

Tidigare bosatte sig människor där jobben fanns. Idag tyder allt mer på att jobben och näringslivets investeringar istället styrs till regioner där människor väljer att bosätta sig. Attraktiva boendemiljöer är således viktigt för tillväxten.

Flera faktorer är viktiga för att en stad eller region ska uppfattas som attraktiv – bland annat kultur, en öppen livsstil, ett varierat utbud och attraktiva miljöer att vistas i. Konkurrensen om nya invånare är stor. För att människor ska välja Skövde behöver bostadsutbudet och miljöerna uppfattas som attraktiva i en större jämförelse regionalt och nationellt. De kvaliteter i Skövde som efterfrågas av flest enligt Skövdes bostadsaktörer, sett till bostädernas marknadspris och enligt kommunens medborgarenkät, är boende på Billings sluttningar med utsikt och vacker natur in på knuten samt centralt med stor tillgång till utbud och kommunikationer.

När Skövdes invånare själva fått berätta vad de anser vara en attraktiv boendemiljö är utan tvekan tillgången till natur och grönska det som flest uppger som viktigt. Därtill önskas närhet till centrum eller service/handel samt goda kommunikationer.

Mål 13. Studentbostäder - en tillväxtfaktor

Högskolan i Skövde är en av Skövde-regionens mest betydelsefulla tillväxtmotorer. Det är därför viktigt att värna och stärka dess attraktionskraft i den hårdnande konkurrens som högskolan går till mötes de närmsta åren.

Undersökningar visar att ortens attraktivitet spelar en tongivande roll för val av lärosäte, då många utbildningar är varandra lika och studenter kan ha svårt att själva bedöma lärosätenas akademiska kvalitet.

Bostädernas närhet till campus är också ett avgörande attraktionsvärde för Högskolan i Skövde och viktigt argument i konkurrensen med andra lärosäten i större, mer kända städer. Högskolan uppger att tillgången till studentbostäder även är en direkt möjliggörande faktor för att kunna expandera mot betalande målgrupper inom näringslivet och utländska partneruniversitet. Idag finns sammanlagt 1 100 studentbostäder i Skövde kommun varav 870 förvaltas av Skövdebostäder. Dessa ligger campusnära. Återstoden finns i Ryd och Mariesjö och förvaltas av privata bostadsbolag.

Minst 40 procent av andelen studenter som läser heltidsprogram på campus bör kunna erbjudas en studentbostad. Dessutom bör alla de som är internationella studenter kunna erbjudas möblerade studentrum.

Riktlinjer

Skövde kommun ska värna och bidra till högskolans utveckling genom att aktivt verka för en god tillgång av centralt belägna studentbostäder.

Riktlinjer

Boendemöjligheterna på landsbygden och i yttertätorterna ska tas till vara och utvecklas i enlighet med Skövde kommuns översiktsplan, ÖP2025.

Kommunal detaljplanelagd mark för ny bostadsbyggnation ska finnas i yttertätorterna.

Kommunen ska ha en positiv inställning till bostadsbyggnation utanför detaljplanelagt område på landsbygden.

Kommunen ser bostadsbyggnation på landsbygden utanför detaljplanelagt område som ett viktigt verktyg för fastighetsutveckling, befolkningsutveckling samt tillväxt på landsbygden.

Kommunen ska vara återhållsam med att kräva ny detaljplan vid förtätning av bostadsbyggnation utanför detaljplanelagt område, framförallt på landsbygd och jordbruksmark.

Mål 14. Boende på landsbygden

Potentialen i landsbygdens boendemiljöer behöver tillvaratas bättre för att kommunen ska växa hållbart och i enlighet med visionen. Genom att utveckla boendet på landsbygden så att fler erbjuds möjligheten att bo där stärks också underlaget för kommunal service, skolor, kollektivtrafik och annat handel- eller serviceutbud i yttertätorterna.

Landsbygden och yttertätorterna har sina egna förutsättningar, möjligheter och behov. Utbudet av bostäder på landsbygden utgörs idag nästan uteslutande av villor. Det innebär att bostäderna är relativt stora, kräver ett eget kapital och även en hel del eget arbete. Det finns ett mindre antal lägenheter i respektive yttertätort, men för att öka möjligheterna för äldre och yngre att kunna bo kvar behöver bostadsutbudet bli mer varierat.

Nuvarande ekonomiska förutsättningar utgör dock ett hinder för nyproduktion på landsbygden. På de flesta platser överstiger kostnaden för byggnation av ett nytt hus väsentligt dess marknadsvärde.

Mål 15. Marknadsföring av Skövde som bostadsort

För att vi ska kunna växa till 60 000 invånare i enlighet med Vision Skövde 2025 krävs inte bara att vi planerar för och bygger nya, attraktiva bostadsområden.

Det är också en nödvändighet att vi berättar om detta för nya grupper utanför Skövde-regionen. Marknadsföring av Skövde som boenderegion kan inte ses som en enskild aktivitet utan är en långsiktig fråga som behöver drivas över tid och även integreras i planeringen av varje större bostadsprojekt.

För att kunna nå ut till tillräckligt stora grupper behöver Skövde kraftsamla. Alla aktörer på bostadsmarknaden behöver hjälpas åt i en förenad flerårig satsning på marknadsföring av Skövde-regionens fina boendemöjligheter.

Riktlinjer

Skövde kommun ska genom en långsiktig marknadsföringssatsning profilera Skövde som attraktiv boenderegion.

Riktlinjer

Skövde kommun ska verka för samarbete över kommungränserna som leder till en gemensam syn och aktiviteter som stärker Skaraborgs förutsättningar som konkurrenskraftig boenderegion.

Mål 16. Regional samverkan i boendeplanering

I en tid av regionförstoring som medför att såväl arbets- som bostadsmarknader vidgas ökar behovet av mellan-kommunal och regional planering. Inom Västra Götalandsregionen sker dock detta i begränsad omfattning avseende bostäder, men exempel på samverkan finns.

Målet med regionförstoring är att medborgarna kan ges möjlighet att välja bostadsort efter egna preferenser och samtidigt kunna nå ett stort utbud av arbetstillfällen inom rimliga restider.

För att skapa tillväxt i vår delregion behövs en enad syn på hur bostadsmarknaden ska utvecklas för att vara konkurrenskraftig.

Skövde kommun
Postadress 541 83 SKÖVDE
Telefon 0500-49 80 00
Webbplats skovde.se

Sammanställning yttrande remiss

Boendestrategiskt program för Skövde kommun

2018-05-25

Sektor samhällsbyggnad

Innehållsförteckning

1	Remiss.....	5
1.1	Bakgrund.....	5
1.2	Remissförfarande.....	5
1.3	Remissinstanser.....	5
1.4	Inkomna yttranden.....	5
1.5	Hantering av yttranden.....	6
2	Allmänna synpunkter på det boendestrategiska programmet.....	6
3	Synpunkter på bostadspolitiska mål och riktlinjer (del 1).....	8
3.1	Boendeplanering - en utvecklingsfråga.....	8
3.1.1	Programmets syfte och uppgift.....	8
3.1.2	Kommunens ansvar för bostadsförsörjningen.....	8
3.1.3	Avgränsning och kommande arbete.....	9
3.2	Utmaningar på bostadsmarknaden.....	9
3.2.1	Utmaningar och möjligheter på bostadsmarknaden i Skövde.....	9
3.2.2	Bostadsefterfrågan.....	10
3.3	Bostadspolitiska mål och riktlinjer.....	10
3.3.1	De två perspektiven.....	11
3.4	Välfärdsinriktade mål för Skövde kommuns bostadsplanering.....	11
3.4.1	Mål 1. Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer.....	11
3.4.2	Mål 2. Valfrihet och mångfald.....	13
3.4.3	Mål 3. Hållbar utveckling.....	13
3.4.4	Mål 4. Goda kommunikationer.....	14
3.4.5	Mål 5. Ungas möjligheter till eget boende.....	15
3.4.6	Mål 6. Varierat boende för äldre.....	16
3.4.7	Mål 7. Ansvarstagande för utsatta grupper.....	17
3.4.8	Mål 8. Förmedling av bostäder.....	18
3.5	Tillväxtinriktade mål för Skövde kommuns bostadsplanering.....	19
3.5.1	Mål 9. Kraftfull nyproduktion för att öka rörligheten på bostadsmarknaden 19	
3.5.2	Mål 10. God mark- och planberedskap.....	19

3.5.3	Mål 11. Goda förutsättningar, tydliga spelregler och god dialog.....	20
3.5.4	Mål 12. Attraktiva bostadsområden	21
3.5.5	Mål 13. Studentbostäder en tillväxtfaktor	21
3.5.6	Mål 14. Boende på landsbygden.....	22
3.5.7	Mål 16. Regional samverkan i boendeplanering.....	22
4	Synpunkter på åtgärdsplan för Skövde kommuns förvaltningar (del 2)	23
4.1	Mål 1. Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer	23
4.2	Mål 2. Valfrihet och mångfald.....	24
4.3	Mål 5. Ungas möjlighet till egen bostad.....	24
4.4	Mål 6. Varierat boende för äldre	24
4.5	Mål 7. Ansvarstagande för utsatta grupper	25
4.6	Mål 8. Förmedling av bostäder	25
4.7	Mål 10. God mark- och planberedskap	25
4.8	Mål 11. Goda förutsättningar, tydliga spelregler och god dialog	26
4.9	Mål 12. Attraktiva bostadsområden.....	26
4.10	Mål 13. Studentbostäder en tillväxtfaktor	27
4.11	Bilagor: Möjliga bostadsprojekt i Skövde kommun	27
5	Synpunkter på bostadsmarknadsanalys för Skövde kommun.....	28
5.1	4 Bostadsmarknaden i Skövde kommun.....	28
5.1.1.1	Hyresbeståndet i Skövde	28
5.1.1.2	Betalningsviljan	28
5.1.2	4.2 Det kommande bostadsbehovet	29
5.1.2.1	Befolkningsutveckling fram till 2030	29
5.1.3	5.2 Behovsanalys i Skövde	29
Bilaga 1.	Belut remiss	
Bilaga 2.	Försändelse remiss	
Bilaga 3.	Sändlista remissinstansanser	
Bilaga 4.	Länsstyrelsen Västra Götalands län, Yttrande över Boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-03-29	
Bilaga 5.	Falköpings kommun, Yttrande öer boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-03-21	
Bilaga 6.	Hjo kommun, Remissvar dnr MEX.2017.323, 2018-03-07	

- Bilaga 7. Mariestads kommun, Remiss: Boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-03-21
- Bilaga 8. Tibro kommun, Reviderat boendestrategiskt program för Skövde kommun samt reviderad bostadsmarknadsanalys, 2018-03-06
- Bilaga 9. Töreboda kommun, Remiss, Boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-03-14
- Bilaga 10. Högskolan i Skövde, Boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-03-26
- Bilaga 11. Försvarsmakten, Yttrande avseende remiss om boendestrategiska program för Skövde kommun, Västra Götalands län, 2018-03-27
- Bilaga 12. Miljönämnden Östra Skaraborg, Remiss om boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-02-28
- Bilaga 13. Räddningstjänsten Östra Skaraborg, Övriga remisser – remiss boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-02-21
- Bilaga 14. Fastighetsägarna, Boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-03-26
- Bilaga 15. Miljöpartiet de gröna i Skövde, Remissvar, Skövde Kommuns boendestrategiska program, 2018-03
- Bilaga 16. Socialdemokraterna. Remissvar Boendestrategiska programmet från Socialdemokraterna i Skövde, 2018-04-04
- Bilaga 17. Rådet för Funktionshinderfrågor, Remissvar från Rådet för Funktionshinderfrågor om Boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-03-27
- Bilaga 18. AB Skövdebostäder, Remissvar Skövde kommuns reviderade boendestrategiska program, 2018-03-28
- Bilaga 19. Barn- och utbildningsnämnden, Synpunkter på Boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-03-26
- Bilaga 20. Kultur- och fritidsnämnden, Remissyttrande Boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-04-18
- Bilaga 21. Servicenämnden, Yttrande SEN Boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-04-19
- Bilaga 22. Socialnämnden, Synpunkter boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-03-28
- Bilaga 23. Vård- och omsorgsnämnden, Remissvar boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-03-22
- Bilaga 24. Sektor styrning och verksamhetsstöd samt enheten för säkerhet och beredskap, Svar remiss boendestrategiskt program, 2018-03-22
- Bilaga 25. Folkhälsostrateg, Remissvar från folkhälsostrateg gällande Boendestrategiskt program för Skövde kommun, 2018-04-03.

1 Remiss

1.1 Bakgrund

Innan det boendestrategiska programmet antas måste samråd hållas med berörda kommuner, länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ. Kommunstyrelsen gav den 5 februari 2018 (se bil.1) sektor samhällsbyggnad uppdraget att genomföra en remiss.

1.2 Remissförfarande

Remissen har sänts ut med e-post med följebrev (se bil. 2). Remissperioden angavs till 12 februari - 31 mars 2018. Remissmaterialet har inte skickats ut analogt utan det har funnits tillgängligt på www.skovde.se.

Anstånd och förlängning har givits till de remisser som så begärt och remisstiden avslutades därför med det remissvar som inkom den 20 april 2018.

1.3 Remissinstanser

Remissen har gått ut till 64 remiss-instanser (se bil. 3): regionala organ i form av Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Västra Götalandsregionen, grannkommunerna (8 st.), lokala myndigheter i form av Högskolan i Skövde och Försvarmakten, de kommunalförbund kommunen är medlem i (5 st.), åtta intresseföreningar med anknytning till bostadsbyggande, partierna som är representerade i kommunfullmäktige (8 st.), fyra kommunala råd, de kommunala bolagen (8 st.), kommunens sektorer (7 st.), specifika avdelningar/enheter/strateger med särskilt intresse i frågan (7 st.) och sektor samhällsbyggnads enheter (6 st.).

1.4 Inkomna yttranden

Sammanlagt 22 yttranden har inkommit. Samtliga återges i sin helhet i bilaga 4-25.

1.5 Hantering av yttranden

I de här på följande kapitlen redogörs i refererad form de synpunkter som framförs i de inkomna yttrandena. Synpunkterna återges i anslutning till den del av programmet som de bedömts avse.

De framförda synpunkterna följs av kommentarer från Skövde kommun. Om någon ändring gjorts framgår det i kommentaren.

2 Allmänna synpunkter på det boendestrategiska programmet

Flera remissinstanser har gett allmänna synpunkter på det boendestrategiska programmet.

Först konstateras dock att tre instanser **Hjo kommun och Försvarsmakten** och **Kultur- och fritidsnämnden** har angivit att de inte har några synpunkter på programmet.

Falköpings kommun och **Mariestads kommun** tycker programmet är bra och ger synpunkter på samma mål (se Mål 16. Regional samverkan i boendeplaneringen).

Kommunens kommentar: De fem organisationernas uppfattning noteras.

Rådet för funktionshinderfrågor, Vård- och omsorgsnämnden och Folkhälsostrategen påpekar den felaktiga användningen av funktionshinder i stället för det korrekta ordet funktionsnedsättning. Vidare framför **Folkhälsostrategen** att språkbruket i dokumentet behöver ses över så att det görs tillgängligt utifrån de sju diskrimineringsgrunderna

Kommunens kommentar & åtgärd: Den felaktiga användningen av "funktionshinder" har genomgående åtgärdats genom ersättning med ordet "funktionsnedsättning" i förekommande fall i kombination med "personer med...". Att någon av andra diskrimineringsgrunderna (kön, könöverskridandet identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning eller sexuell läggning) använts på ett felaktigt sett har inte kunnat upptäckas.

Skövdebostäder, Servicenämnden och Folkhälsostrategen påtalat upprepade felaktigheter beträffande benämningarna av kommunens organisation.

Kommunens kommentar & åtgärd: Utgångspunkten vid revideringen har varit att inte ändra detta i del 1 men däremot i del 2 i uppföljningen. De framförda synpunkterna har dock föranlett att ändringar av detta även gjorts i del 1.

Barn- och utbildningsnämnden, Servicenämnden och Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom programmet men de tre nämnderna framför synpunkter inom olika delar. **Servicenämnden** beklagar att den revidering som skulle gjorts under mandatperioden kommer först nu. Förhoppningen är en snar och omfattande revidering för mandatperioden 2018-2022.

Miljönämnden Östra Skaraborg, Fastighetsägarna och Skövdebostäder är positivt inställda till programmet men ger också en hel del synpunkter inom olika delar. Skövdebostäder saknar röd tråd mellan analysen och det strategiska programmet.

Kommunens kommentar: Enligt gällande lagstiftning måste kommunfullmäktige varje mandatperiod ta ställning till bostadsplaneringen. För att klara detta lagkrav inom denna mandatperiod (2014-2018) måste programmet hanteras skyndsamt vilket medfört att avkall har fått göras beträffande omarbetningen av programmet.

Å andra sidan är planen att inleda arbetet med ett nytt program tidigt i nästa mandatperiod så att det kan antas under slutet av 2019 alternativt början av 2020.

Länsstyrelsen bedömer att programmet fortfarande utgör en bra bas för kommunens arbete med bostadsförsörjning, men att dokumentet behöver relateras till den ändring av lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar som trädde i kraft den 1 januari 2014 för att till fullo leva upp till lagstiftningens intentioner och krav.

Kommunens kommentar: Kommunen skall samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen möjlighet att yttra sig över bostadsförsörjningsprogrammet, som Skövde kommun valt att kalla bostadsstrategiskt program. Så har härmed skett och det kommunens uppfattning att programmet uppfyller lagkraven med de ändringar som görs efter genomförd remiss.

3 Synpunkter på bostadspolitiska mål och riktlinjer (del 1)

Länsstyrelsen anser att kommunens mål för bostadsbeståndets utveckling framkommer tydligt i del 1.

Kommunens kommentar: Länsstyrelsens uppfattning noteras och stärker kommunens uppfattning att antalet mål inte behöver utökas.

3.1 Boendeplanering - en utvecklingsfråga

3.1.1 Programmets syfte och uppgift

Folkhälsostrategen anser att generellt sett behöver kopplingarna till det folkhälsopolitiska programmet i den reviderad upplagan uppdateras för att kännas aktuellt.

Kommunens kommentar: Det folkhälsopolitiska programmet för mandatperioden 2015-2018 (Folkhälsa – människor möts verkar och mår bra!) är ett bland flera styrdokument som ska samspela med boendestrategiska programmet. De båda programmen drar åt samma håll men vid en mer omfattande revidering kan samspelet förbättras.

3.1.2 Kommunens ansvar för bostadsförsörjningen

Länsstyrelsen hänvisar till uppdaterad och reviderad handbok från Boverket för kommunala riktlinjer för bostadsförsörjningen.

Kommunens kommentar: Handboken är känd och kommunen har använt den med beaktande av vald ambitionsnivå på revideringen.

Skövdebostäder anser att det angivna syftet med lag (2010:879) bör förtydligas och ändras. Syftet med lagen är inte som felaktigt beskrivs ”att få tillstånd en bättre hyresmarknad”. Följande formulering föreslås i stället: ”Regeringens syfte med den nya lagen är att klargöra att kommunerna har rätt att driva allmännyttiga bostadsaktiebolag men att det måste ske i sådana former att konkurrensen inte snedvrids. Lagen har utformats så att det svenska regelverket inte strider mot EU:s konkurrens- och statsstödsregler och så att det på ett rimligt sätt balanserar de delvis skilda intressen som finns hos bostadskonsumenter, kommuner respektive fastighetsägare.”

Kommunens kommentar och ändring: Formuleringen har ändrats i andra stycket så att den följer den som SKL angivit i cikulär 10:66, Ny lag om kommunala bostadsaktiebolag m.m.

Servicenämnden anger att de nya förutsättningarna som gäller för kommunerna sedan mars 2016 att kommunen anvisas nyanlända med uppehållstillstånd via bosättningslagen saknas.

Kommunens kommentar och ändring: Formuleringen har ändrats i tredje stycket så att såväl bosättningslagen som LSS räknas upp. Vidare har uppräknningen av vilka denna lagstiftning avser utökats med nyanlända m.fl. för att ge bättre täckning.

3.1.3 Avgränsning och kommande arbete

Vård- och omsorgsnämnden anger att i texten adresseras fler målgrupper än de som endast omfattas av LSS, vilket innebär att även Socialtjänstlagen (SoL) omfattas vid den biståndsprövning som avses.

Kommunens kommentar och ändring: Formuleringen har ändrats i första stycket så att även Socialtjänstlagen (SoL) räknas upp.

3.2 Utmaningar på bostadsmarknaden

3.2.1 Utmaningar och möjligheter på bostadsmarknaden i Skövde

Miljösamverkan Östra Skaraborg anser att tidshorisonten i programmet är anmärkningsvärt kort. Programmet behöver därför kompletteras med utblickar och mål bortanför 2015, mot 2025 och senare.

Vidare anser organisationen att programmet i större grad bör konkretiseras och göras mätbart.

Kommunens kommentar och ändring: Programmet tar sikte på visionsåret 2025. Ingen annan tidshorisont anges förutom i innehållsförteckningen där det felaktigt angivits 2012-2015 vid innevarande rubrik. Rubriken har ändrats.

Det viktigaste målet som klarläggs är hur mycket bostäder som skall färdigställas per år. Vid en kommande revidering kan ytterligare mätbara mål tas fram.

3.2.2 Bostadsefterfrågan

Skövdebostäder ifrågasätter var underlaget finns som visar att efterfrågan på 3-4 rumslägenheter i centrala Skövde är stort. Det saknas koppling mellan programmet och analysen.

Kommunens kommentar och ändring: Det angivna spannet skall vara 2-3 rumslägenheter vilket betyder att första punkten i stycket "Efterfrågan idag och kommande år" har ändrats.

3.3 Bostadspolitiska mål och riktlinjer

Länsstyrelsen lyfter fram uppdelningen av kommunens mål och riktlinjer i välfärdsinriktade mål och tillväxtinriktade mål. De tycker att det är ett intressant och bra sätt att redovisa kopplingen mellan bostadsförsörjning och andra politikområden.

Vidare anger de att riktlinjer för bostadsförsörjningen ska redovisa hur kommunen tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen. Detta behöver utvecklas t.ex. genom att redovisa regeringens mål för boende och byggande.

Kommunens kommentar och ändring: Skövde kommun har valt att dela upp programmet i tre delar: politiska mål och riktlinjer, åtgärdsplan för förvaltningarna och bostadsmarknadsanalys. I analysdelen hanteras kopplingen till den regionala målen. De nationella målen har inte särskilt analyserats men återges i bilaga 1 samt i ett förtydligande i avsnittet "Programmets samspel med övriga styrdokument".

Skövdebostäder anser att målet för bostadsplaneringen är otydligt ty här anges 300 men det anges 360 alternativt 300-400 på andra ställen. Det bör vara samma genomgående. Företaget har samma synpunkt för mål 9 Kraftfull nyproduktion för att öka rörligheten på bostadsmarknaden.

Kommunens kommentar och ändring: Det övergripande målet för bostadsplaneringen är att skapa förutsättningar inom kommunen för att det kan produceras 360 nya bostäder per år, inte 300. Detta har ändrats. För att möta tillfälliga upp- och nergångar på bostadsmarknaden kan det årliga målet med fördel variera mellan 300-400. För år 2018 har kommunstyrelsen i sin verksamhetsplan valt att ange målet till 400.

Såväl del 1 som del 2 har setts över så att det inte anges något avvikande från det ovan sagda.

3.3.1 De två perspektiven

Fastighetsägarna anser att programmet innehåller alltför många mål. Sådana genomgripande förändringar finns dock ingen anledning att vidta i dagsläget, men inför nästkommande revidering av programmet är det något att fundera extra på. Välfärdsinriktade mål i större uträkning är beskrivande målbilder medan Tillväxtinriktade mål är mer specifika och åtföljs av åtgärdsplaner. Om svårt stryka en del mål vore det – inte minst ur fokusperspektiv – vara bra med prioritering.

Kommunens kommentar: I samband med framtagande av nytt boendestrategiskt program ska frågan tas upp om antal mål och prioritering av mål.

3.4 Välfärdsinriktade mål för Skövde kommuns bostadsplanering

3.4.1 Mål 1. Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer

Miljönämnden Östra Skaraborg anser att målet bör kopplas tydligare till miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö. Organisationen efterlyser konkreta mål för att minska antalet bostäder som överskrider riktvärden för trafikbuller utomhus. För att kunna åstadkomma detta behöver bullersituationen i Skövde tätort kartläggas.

Kommunens kommentar: Samtliga mål och riktlinjer är allmänt hållna och anger inte hänvisningar av det slag som efterlyses.

I denna revidering är det inte aktuellt att ange konkreta mål av det slag som efterlyses. Frågan får behandlas vid framtagandet av nästa boendestrategiska program.

Räddningstjänsten Östra Skaraborg anser att deras bemanning är anpassad för en stad i Skövdes storlek och har inte förändrats sedan långt innan invånarantalet passerade 50 000 invånare. Organisationen bör tillföras mer resurser.

Vidare anser de att nuvarande lokalisering av brandstation i Skövde svarar mot den insatstid som erfordras utifrån beviljade bygglov. En

eventuell flytt behöver särskild konsekvensutredning framtas med avseende på insatser både till nya planområden och till redan befintliga.

Kommunens kommentar: Räddningstjänstens uppfattningar noteras men kan inte hanteras i programmet.

Rådet för funktionshinderfrågor ser positivt på intentionerna i programmet med den aktuella målsättningen. Önskemålet kvarstår att en handikappsekreterare ska anställas på heltid som en part i samverkan mellan beredningar, utskott, styrelser och nämnder.

Organisationen anser vidare att i programmet bör anges konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som trädde i kraft den 14 januari 2009 (SÖ 2008:26).

Tre tillgänglighetsfrågor lyfts särskilt fram: bostäderna utrustas av kostnadsskäl med mindre toaletter, sophantering som inte anpassats och behovet av hiss i flerbostadshus. Det är viktigt att personer med funktionsnedsättning inte diskrimineras i ett bostadsbestånd på grund av avsaknad av tillgänglighet.

Kommunens kommentar: Rådets önskemål om handikappsekreterare (en sekreterare för personer med funktionsnedsättning) noteras men kan inte hanteras i programmet.

Några hänvisningar av det slag som önskas görs inte på andra ställen i programmet.

Kommunen anser att målet med tillhörande riktlinjer medverkar till tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Ytterst bestäms tillgänglighetskraven av den lagstiftning med sammanhängande praxis som gäller för utformning av bostäder.

Sektor styrning och verksamhetsstöd anser att inför revideringen bör även trygghetsskapande åtgärder i övrigt beaktas.

Vidare anger sektorn med avseende på beredskap och kris-/krigshantering så bör det inför revideringen beaktas hur det byggs med hänsyn till att Skövde är en garnisonsstad likväl som det förändrade säkerhetspolitiska läget. En garnison är ett uppenbart militärt mål varför risken för vådabekämpning finns i det intilliggande området.

Kommunens kommentar: Kommunen anser att målet med tillhörande riktlinjer översiktligt täcker in det som efterlyses. I samband med

framtagande av nytt boendestrategiskt program kan frågan bearbetas ytterligare.

Folkhälsostrategen anser att ur ett folkhälsoperspektiv rekommenderas att programmet ses över för att ytterligare förstärka boendeplaneringen för människors olika behov utifrån ett tillgänglighetsperspektiv grundat i de sju diskrimineringsgrunderna. För att förstärka den blandande staden kan med fördel åtgärderna ses över framöver i syfte att stärka innovativa lösningar för kollektiva boendemöjligheter samt boenden över generationsgränser.

Kommunens kommentar: Kommunen anser att målet med tillhörande riktlinjer översiktligt täcker in det som efterlyses. I samband med framtagande av nytt boendestrategiskt program kan frågan bearbetas ytterligare.

3.4.2 Mål 2. Valfrihet och mångfald

Miljöpartiet och **Socialdemokraterna** anser att blandade upplåtelseformer i de olika bostadsområdena skall eftersträvas. Socialdemokraterna lägger även till detta skall vara en strävan vid framtida markanvisningar vid markanvisningsförfarandet. Om det visar sig att det finns områden där det saknas hyresrätter i ett bostadsområde bör Skövde kommun åtgärda den bristen i markanvisningsskedet så att behovet av hyresrätter tillfredsställs.

Kommunens kommentar: Kommunen anser att målet med tillhörande riktlinjer täcker in det som efterlyses. Hur själva verkställandet skall gå till regleras vidare i Riktlinjer för markanvisning (KF § 158, 2015-12-14, KS2015.0527).

3.4.3 Mål 3. Hållbar utveckling

Miljönämnden Östra Skaraborg (MÖS) anser att begreppet hållbar utveckling är betydligt bredare än det som anges i programmet. Det innehåller även ekologiska som sociala och ekonomiska aspekter. Mål och riktlinjer bör förtydligas och även kopplas till exempelvis miljökvalitetsnormer för luft och vatten, kretsloppstänkande etc.

MÖS och **Miljöpartiet** förespråkar förtätning. MÖS understryker att utformning och lokalisering måste ske så att lokala störningar som t.ex. buller inte uppstår och så att den kvalitativa tillgängligheten till grönområden inte minskar. Miljöpartiet anser naturskyddade områden, naturreservat och Natura 2000-områden liksom jordbruksmark ska

bevaras och värnas. Bygg alltid hållbart, energisnålt, klimatsmart, med varsamhet med miljö och natur och alltid med miljö kvalitetsmålen som grund.

Socialdemokraterna har med anledning av energisparande och miljömedvetenhet framfört att kommunen i sina egna byggprojekt ska bygga tak med solceller där det är möjligt.

Kommunens kommentar: Kommunen anser att målet med tillhörande riktlinjer täcker in det som efterlyses, särskilt i samverkan med mål 1 Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer och mål 12 Attraktiva bostadsområden. Likaså ges en hänvisningen till Skövde kommuns energi- och klimatplan som hanterar delar av de framförda synpunkterna.

Viktigt att notera att en konsekvens av förtätning i regel är att ytor tas i anspråk som används till annat. I vissa fall är det oundvikligen så att det är ytor som varit gröna.

I den översiktliga planeringen hanteras synen på kommunens framtida användning av mark och vatten. Frågan om var bostadsbyggnationen faktiskt skall ske hanteras således inte i detta program.

Rådet för funktionshinderfrågor påtalar att personer med funktionsnedsättning har behov av tillgänglighet för att klara att lämna sopor inomhus. En egen sats om detta ska finnas under riktlinjerna för mål 3.

Kommunens kommentar: Tillgänglighet behandlas i mål 1. I detta mål har inga detaljerade riktlinjer givits. Att göra sådana särskilt för den angivna situationen bli ologiskt. I så fall måste flera andra situationer behandlas. Med en utökad skrivning tillkommer dessutom krav som kan gå utöver gällande lagstiftning.

3.4.4 Mål 4. Goda kommunikationer

Högskolan i Skövde vill poängtera att många studenter inte bor i stadskärnan utan i kommunens ytterområden eller i angränsande delar av regionen. I många fall är bilen en nödvändighet för att kunna få ihop sitt livspussel med studier och familjeliv. De är inte alltid möjligt att cykla eller åka kollektivt.

Räddningstjänsten i Östra Skaraborg påpekar att trafiksäkerhetsambitioner och ambitioner att generellt minska biltrafik i

centrala delar av tätorten kan komma att medföra längre insatstider till vissa objekt/områden än vad som för närvarande är fallet. Viktigt att RÖS på ett tidigt stadium får vara med i planeringsarbetet rörande framkomlighetsförändringar i gatu- och vägnät.

Rådet för funktionshinderfrågor framför att behovet av parkeringsplatser för personer med funktionsnedsättning bör påtalas.

Miljöpartiet anser att nya bostäder alltid ska planeras med goda cykel- och gångvägar samt kollektivtrafik.

Socialdemokraterna hänvisar till den nya cykelstrategin som ska vara vägledande när det handlar om tillgänglighet och utbyggnad och gång- och cykelvägar.

Kommunens kommentar: Kommunen anser att det som framförts inte föranleder någon ändring av målet med tillhörande riktlinjer.

Räddningstjänstens behov av samverkan noteras och förs vidare till sektor samhällsbyggnad.

Frågan om parkeringsplatser för personer med funktionsnedsättning täcks in av mål 1 Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer.

3.4.5 Mål 5. Ungas möjligheter till eget boende

Socialdemokraterna anser att kommunen ska arbeta medvetet för att stimulera marknaden så att det byggs fler bostäder för unga. Likaså menar de att ungdomar i yttertätorterna som längtar efter en bostad måste även få tillgång till det i sitt närområde. Flyttar den generationen från orten förlorar orten även nästa generation, vilket på sikt leder till att underlaget för service som finns på orten så som skola, butiker m.m. minskar. Det blir en tillbakagång för orten som på sikt leder till en urholkning av de mindre orterna i kommunen. En levande stadskärna är beroende av en levande landsbygd likväl som en levande landsbygd är beroende av en stark stadskärna.

Kommunens kommentar: Kommunen anser att målet med tillhörande riktlinjer täcker in det som efterlyses, särskilt i samverkan med mål 9 Kraftfull nyproduktion för att öka rörligheten på bostadsmarknaden och mål 14 Boende på landsbygden.

Skövdebostäder tycker att det är bra att man lyfter fram behovet av små kostnadseffektiva hyresrätter. Dock står här att nybyggnation till

ungdomar sällan är en lösning. Skövdebostäder har genom de 150 lägenheterna på Ekedal på där 34 kvadratmeter kostar 4 200 kronor per månad visat att det kan vara möjligt med rätt förutsättningar.

Kommunens kommentar: Kommunen konstaterar att Skövdebostäder lyckats bygga nya bostäder åt unga. Här har även statliga bidragsregler haft viss betydelse. Utan sådana hade antagligen nybyggnation till ungdomar varit mer problematisk vilket är det som beskrivs i texten.

Folkhälsstrategen anser att generellt sett kan barn- och ungdomsperspektivet förstärkas ytterligare i aktuellt program. Det finns åtgärder kopplade till barns behov av utemiljö men reviderat program kan med fördel bredda målgruppen så att det tydligare innefattar målgruppen barn och unga 0-15 år.

Kommunens kommentar: Det aktuella målet är avgränsat till ungdomar och unga vuxna vilka är också är en av Boverket särskilt utpekad grupp på bostadsmarknaden. Liksom alla andra befolkningsgrupper berörs barn av alla de andra målen, kanske särskilt mål 1 Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer.

3.4.6 Mål 6. Varierat boende för äldre

Miljöpartiet anser att det är viktigt att behovet av äldreboenden och andra så kallade särskilda boenden tillgodoses. Fler så kallade seniorbostäder behövs.

Socialdemokraterna anser att seniorbostäder och trygghetsbostäder ska vara väl fördelade i Skövde kommun så att möjlighet finns för äldre att bo kvar i sitt närområde. Mark ska planeras för ändamålet och kommunen ska aktivt arbeta med utbyggnaden.

Kommunens kommentar: Kommunen anser att målet med tillhörande riktlinjer täcker in det som anförs.

Skövdebostäder anger att det inte finns definierade krav varken för det som kallas trygghetsbostäder eller seniorbostäder.

Kommunens kommentar och ändring: Skrivningen om krav har tagits bort.

Folkhälsstrategen föreslår en översyn av texten vad gäller målgruppen äldre då det inte enbart handlar om morgondagens äldre.

Kommunens kommentar: Kommunen är medveten om att det föreligger ett befintligt behov av varierat boende för äldre. Den aktuella texten sneglar dock på framtiden och förstärker bilden av att morgondagens äldre kommer att ha än större betydelse för bostadsmarknaden.

3.4.7 Mål 7. Ansvarstagande för utsatta grupper

Servicenämnden och **Socialnämnden** påpekar avsaknaden av mål och riktlinjer för de nyanlända med uppehållstillstånd som anvisas till kommunen sedan mars 2016. Boendesituationen för dessa personer borde finnas med i detta program och belysas mer i kommande revidering. Det har det inte varit möjligt att ge alla nyanlända lägenheter med eget kontrakt, utan andra boendeläsningar har fått tas fram för att kunna hantera situationen.

Kommunens kommentar och ändring: För tydlighetens skull har målet utvecklats så att det framgår att LSS och bostättningslagen omfattas. Likaså klargör att med utsatta grupper avses särskilda grupper på bostadsmarknaden enligt Boverket vilka är äldre personer, ungdomar och unga vuxna, studenter, personer med funktionsnedsättning, nyanlända, ensamkommande asylsökande barn och ungdomar, hemlösa, kvinnor i behov av skyddat boende och personer med låg betalningsförmåga. Av dessa behandlas äldre personer, ungdomar och unga vuxna samt studenter i vissa aspekter under egna mål (mål 5, 6 och 13).

Vård och omsorgsnämnden anser att personer med funktionsnedsättning är att anse som en utsatt grupp likställt socialtjänstens målgrupp vad gäller hjälp till bostad. Nämnden föreslår ett eget mål för denna grupp: Möjlighet till eget boende för personer med funktionsnedsättning.

Kommunens kommentar: Kommunen anser inte att det behövs ett ytterligare mål. I föregående kommentar förtydligas att personer med funktionsnedsättning ingår i mål 7. Denna särskilda grupp berörs dessutom på samma sätt som andra grupper på bostadsmarknaden av de andra målen och då särskilt av mål 1 Trygga, tillgängliga och hälsosamma bostäder och mål 2 Valfrihet och mångfald.

Skövdebostäder menar att den angivna siffran med cirka 70 hyreslägenheter per år inte stämmer.

Kommunens kommentar och ändring: Siffran 70 har tagits bort eftersom den anses allt för osäker. Ett nytt avsnitt har däremot lagts till i Bostadsmarknadsanalysen (se nedan 5.2.3 5.2 Behovsanalys Skövde).

Socialnämnden vill påtala svårigheterna att följa de riktlinjer som finns under målet 7 som anger att människor som har särskilda behov av hjälp ska få hjälp till eget boende inom tre månader. Utifrån bristen på lägenheter i Skövde är det inte möjligt att följa riktlinjen.

Socialdemokraterna menar att allmännyttiga bostadsbolag har ett särskilt ansvar för att tillfredsställa de behov som utsatta grupper har i samhället när det gäller bostadsförsörjning inom rimlig tid.

Kommunens kommentar: Kommunen är medveten om att riktlinjens tidsangivelse är snäv men en sänkning av ambitionen får behandlas vid framtagningen av ett nytt program.

Det är kommunens uppfattning att Skövdebostäder arbetar aktivt med denna fråga vilket även framgår under avsnitt 4.5 Mål 7. Ansvarstagande för utsatta grupper.

3.4.8 Mål 8. Förmedling av bostäder

Socialdemokraterna anser att allmännyttans bostadskö ska vara öppen för alla bostadssökande att anmäla sig till och att möjligheten för unga i åldern 18-25 att få erbjudande om bostad ska förbättras. Vidare anges att möjligheten för nyinflyttade till kommunen att inom rimlig tid få erbjudande om en hyresbostad ska förbättras.

Kommunens kommentar: Kommunen anser att målet med tillhörande riktlinjer täcker in det som anförs.

Skövdebostäder föreslår ändring av tredje styckets sista mening till: ”Den genomsnittliga kötiden hos den som tecknar kontrakt är idag drygt fem år. Detta skiljer sig åt mellan områden och storlek på lägenhet. Skövdebostäder har de senaste tio åren upprättat särskilda köer vid nyproduktion varför personer utan tidigare intresseanmälning i bostadskön fått möjlighet att teckna hyreskontrakt. Kötiden för nyproducerade lägenheter är under de första åren förhållandevis kort.” I sista stycket bör framgå att Skövdebostäder har en särskild kö för studentbostäderna där cirka 3 500 personer är registrerade och att Högskolan har en studentbostadskoordinator

Kommunens kommentar och ändring: Texten har ändrats i enlighet med förslaget från Skövdebostäder.

3.5 Tillväxtinriktade mål för Skövde kommuns bostadsplanering

3.5.1 Mål 9. Kraftfull nyproduktion för att öka rörligheten på bostadsmarknaden

Fastighetsägarna anser att utbudet av egna hem i form av bostadsrätter och äganderätter borde kunna utvecklas. För en fungerande marknad med in- och utflyttning ur staden och så kallad boendekarriär är mixen av hyresrätter och ägda bostäder av mycket stor vikt. Benchmarking mot andra kommuner efterlyses. Programmet borde ta ut en riktning och ange behovet av olika upplåtelseformer. Hälsosam och önskad mix borde kunna tecknas.

Miljöpartiet anser att det behövs fler billiga hyresrätter och fler mindre lägenheter vilket bidrar till rörligheten/omflyttningen/flyttkedjorna på bostadsmarknaden

Kommunens kommentar: Kommunen anser att målet med tillhörande riktlinjer täcker in det som anförs vilket även mål 2 Valfrihet och mångfald bidrar till. Ett förtydligt mål för fördelningen av upplåtelseformer får behandlas vid framtagandet av ett nytt program.

3.5.2 Mål 10. God mark- och planberedskap

Socialdemokraterna framför att kommunen ska ha god framförhållning så att lågkonjunktur i byggbranschen kan utnyttjas för att få sänkta kostnader. Många fler byggföretag vill då räkna på projekten och då blir priset enligt empiriska studier lägre än om det görs i en överhettad högkonjunktur.

Skövdebostäder efterlyser god dialog med exploatörer och byggherrar skall eftersträvas så att detaljplaneringen sker med utgångspunkt från efterfrågan på attraktiva områden. Det är viktigt att titta på de undersökningar som gjorts kring efterfrågan och betalningsvilja i planeringen.

Barn- och utbildningsnämnden påtalar vikten av att vid planering av nya bostadsområden måste även planering av nya förskolor och grundskolor beaktas.

Folkhälsoplaneraren anger att eftersom dialogen med medborgarna är ett tydligt prioriterat område att arbete med kan det perspektivet med fördel lyftas fram på ett än tydligare sätt. Medborgardialogen kan vara en väg att gå för att kvalitetssäkra delarna i programmet samt uppnå de mål och åtgärder som presenteras.

Kommunens kommentar: Kommunen anser att målet med tillhörande riktlinjer täcker in det som anförs.

Hur kommunens ekonomiska medel skall disponeras hanteras inte i det boendestrategiska programmet.

Dialogen med marknaden täcks in med mål 11 Goda förutsättningar, tydliga spelregler och god dialog.

Planeringen av infrastruktur och samhällsservice är med bostadsplaneringen sammanhängande delar. Samordningen av det arbetet kan antagligen förbättras ytterligare.

Dialogen med medborgarna är också närvarande i planeringsprocessen. Det är givetvis möjligt att på ett bättre sätt genomföra dialogen kring det boendestrategiska programmet. Avgörande därför är valet av ambitionsnivå.

3.5.3 Mål 11. Goda förutsättningar, tydliga spelregler och god dialog

Fastighetsägarna uppskattar ett så välkött, ekonomiskt stabilt och utvecklingsinriktat kommunalt fastighetsbolag men det kan ses som en risk för undanträngningseffekter. Skövdebostädernas andel av marknaden lite för stor och deras totala ägarandel i kommunen bör alltså minskas, vilket främst bör ske genom försäljning och bostadsrättsomvandlingar inom befintligt bestånd.

Servicenämnden menar att ambitionen att vara en attraktiv kommun för byggande genom konkurrenskraftiga taxor är lovvärt men som VA-huvudman måste nämnden påtala att taxan sätts för att täcka nödvändiga kostnader för att ordna och sköta den allmänna anläggningen och det är de behoven som styr taxans nivå.

Kommunens kommentar: Kommunen anser inte att det som framförts föranleder någon ändring av målet eller riktlinjerna.

Fastighetsägarnas uppfattning om Skövdebostädernas marknadsandel noteras. Det framförda kan brytas ner till ett konkret mål i programmet

men ytterst avgörs frågan genom det ägardirektiv som kommunen väljer att ge Skövdebostäder.

Servicenämndens uppfattning noteras.

3.5.4 Mål 12. Attraktiva bostadsområden

Miljönämnden Östra Skaraborg upplyser om att miljö- och hälsoskyddsaspekterna inte får glömmas bort. Attraktiva bostäder är även attraktiva att vistas i och vid.

Kommunens kommentar: Kommunen anser inte att det som framförts föranleder någon ändring av målet som även samverkar med mål 1 Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer.

3.5.5 Mål 13. Studentbostäder en tillväxtfaktor

Högskolan i Skövde menar att för att undvika en bekymmersam boendesituation för studenter och i stället uppnå ett studentboende i balans är det viktigt att Högskolan och Skövde kommun för en kontinuerlig dialog och enas om en gemensam syn på storleksbehovet genom att tillsammans bestämma ett mått, ett riktvärde, för beräkning av hur många studentbostäder som behövs.

Tillsammans med **Skövdebostäder** anges att ett rimligt riktvärde är att minst 40 % av andelen studenter som läser heltidsprogram ska kunna erbjudas en studentbostad. För de internationella studenterna bör riktvärdet vara att alla internationella studenter ska kunna erbjudas möblerade studentrum. Den bedömning som gjorts anger att det i nuläget föreligger ett akut behov av cirka 300 studentbostäder varav 75 möblerade rum för internationella studenter.

Högskolan i Skövde anger att ovan redovisade behov förutsätter att de privata fastighetsägarna som idag hyr ut möblerade rum även fortsättningsvis gör det i samma omfattning som hittills. Om inte måste dessa möblerade rum omgående ersättas av en annan bostadsaktör.

Kommunens kommentar och ändring: Texten om målet har ändrats så att det sammanlagda antalet studentbostäder har uppdaterats till 1 100 stycken. Vidare har de angivna riktvärdet anammats (40 % etc.).

Dessutom har Bostadsmarknadsanalysen kompletterats så till vida att avsnittet om studenter under 5.2 Behovsanalys Skövde kompletterats med bedömt behov (se nedan 5.2.3 5.2 Behovsanalys Skövde).

3.5.6 Mål 14. Boende på landsbygden

Miljöpartiet anser att boendemöjligheterna i yttertätorterna bör tas till var bättre.

Socialdemokraterna anger att boendemöjligheterna på landsbygd och i yttertätorterna ska utvecklas i enlighet med Skövde kommuns översiktsplan. Detaljplanelagd mark för ny bostadsbyggnation skall finnas i yttertätorterna så att möjliga exploatörer kan starta byggnation omgående. Kommunen ska behålla och utveckla boende och servicefunktioner i hela kommunen. Detta är en viktig del i flyttkedjan så att barnfamiljer kan etablera sig i kommunens ytterområden.

Vidare vill partiet att kommunen ska behålla och utveckla boende och servicefunktioner i hela kommunen. Detta är en viktig del i flyttkedjan så att barnfamiljer kan etablera sig i kommunens ytterområden.

Kommunens kommentar: Kommunen anser inte att det som framförts föranleder någon ändring av målet som även samverkar med mål 9 Kraftfull nyproduktion för att öka rörligheten på bostadsmarknaden.

3.5.7 Mål 16. Regional samverkan i boendeplanering

Falköpings kommun menar att regionala samverkan är en nödvändig förutsättning i arbetet för att skapa en långsiktig och hållbar samhällsutveckling.

Mariestads kommun deltar gärna både i direkt samverkan med kommun och på Skaraborgsnivå för att realisera de samlade boendeplanerna i Skaraborg.

Tibro kommun menar att Skövde spelar en dominerande roll i Skaraborg och påverkar bostadsbyggandet i hela regionen inte minst de mindre kranskommunerna. Kommunen ser fram emot en konstruktiv diskussion om samverkan mellan kommunerna i Skaraborg bland annat beträffande boendefrågan. Ett första steg skulle kunna vara att t.ex. en potentiell inflyttare till Skaraborg, oavsett hemsida, finner information om såväl arbets- som boendemöjligheter i Skaraborgs alla kommuner.

Töreboda kommun anger att en attraktiv boenderegion är nödvändigt för god utveckling för Skövde och angränsande kommuner. Töreboda har goda kommunikationer med Skövde via Västra stambanan, småstadskaraktär med nära till all vilket är ett kompletterande alternativ som kan synliggöras tydligare i nästa version av Skövde boendestrategi

Kommunens kommentar och ändring: Kommunen anser inte att det som framförts föranleder någon ändring av målet eller riktlinjerna.

4 Synpunkter på åtgärdsplan för Skövde kommuns förvaltningar (del 2)

Länsstyrelsen anser att det valda angreppssättet är bra men det är oklart hur åtgärdsplanen tillämpas, hur uppföljningen genomförts och på vilket sätt åtgärderna har bidragit till att målen i del 1 uppnås. Detta kan förtydligas.

Tibro kommun anser att del 2 inte verkar vara reviderat då det behandlar åtgärder före 2017.

Servicenämnden anser att de åtgärder som är kopplade till målen i del 1 inte är reviderad utan har bara en kort uppföljning av varje åtgärd. Flertalet av de 33 åtgärder som finns i planen är inte utförda. Efterlyser analys varför programmet och dess olika delar fått så dåligt genomslag. Viktig utgångspunkt i den kommande revideringen.

Kommunens kommentar och ändring: Enligt gällande lagstiftning måste kommunfullmäktige varje mandatperiod ta ställning till bostadsplaneringen. För att klara detta lagkrav inom denna mandatperiod (2014-2018) måste programmet hanteras skyndsamt vilket medfört att avkall har fått göras beträffande omarbetningen av programmet.

Å andra sidan är planen att inleda arbetet med ett nytt program tidigt i nästa mandatperiod så att det kan antas under slutet av 2019 alternativt början av 2020.

4.1 Mål 1. Trygga, tillgängliga och hälsosamma boendemiljöer

Sektor styrning och verksamhetsstöd anger att en specifik åtgärd som skulle vara önskvärd är att genomföra trygghetsundersökning i ett urval av kommunens stadsdelar i syfte att få konkreta siffror på nuläge och i fortsättningen även på förändringar. Upplägget för en sådan är klart men

ej genomfört viktigt är dock att en sådan undersökning inte görs endast vid ett tillfälle utan följs upp för att se trender och utveckling.

Ytterligare exempel på möjlig åtgärd som genomförs genom medborgarlöftet är att stödja införande av grannsamverkan.

Kommunens kommentar: Förslaget noteras och tas med till arbetet med det nya programmet.

4.2 Mål 2. Valfrihet och mångfald

Skövdebostäder framför synpunkter om åtgärd 2A: Under parter för samverkan bör bostadsföretag vara med. Det bör framgå att Skövdebostäder inte bara har genomfört analyser gällande studentbostadsbehov utan också flertalet undersökningar gällande efterfrågan bland annat kring frågan om äldres behov och betalningsvilja för hyresrätter i yttertätorterna.

Kommunens kommentar: I uppföljning 2017 framgår att marknadsaktörerna - dit vilka Skövdebostäder räknas - ska inkluderas. Genomförda analyser av efterfrågan kan även ha gjorts av andra marknadsaktörer än Skövdebostäder. Här avses publika analyser eller sådana som kommunen utfört själv.

4.3 Mål 5. Ungas möjlighet till egen bostad

Skövdebostäder noterar att det står att bostadsförvaltare ska vara parter för samverkan och att arbete fortgår. Skövdebostäder har dock inte involverats i detta arbete och efterfrågar förklaring.

Kommunens kommentar och ändring: Den efterfrågade förklaringen noteras. Förklaring kommer att ges när ansvarsfrågan utretts.

4.4 Mål 6. Varierat boende för äldre

Skövdebostäder anför samma som under avsnitt 4.2 Mål 2. Valfrihet och mångfald.

Kommunens kommentar: Samma som under 4.2 Mål 2. Valfrihet och mångfald.

4.5 Mål 7. Ansvarstagande för utsatta grupper

Skövdebostäder anser att åtgärd 7A och 7C framställer det som om Skövdebostäder inte involverats vilket är felaktigt. Det bör framgå att kommunen tecknat ett bostadssocialt samarbetsavtal med företaget och att rutiner och en nätverksgrupp satts upp där även privata fastighetsägare ska bjudas in.

Servicenämnden och **socialnämnden** anger om åtgärd 7A att sektor service ständigt analyserar behoven från sektorerna socialtjänst och vård och omsorg enligt framtagen rutin. Samordningsmöten genomförs kontinuerligt. Behovet har fram tills 2015 tillgodosetts på ett godtagbart sätt men därefter har ett stort behov inte kunnat täckas. Detta behov måste arbetas bort inom 2-3 år. En särskild tjänst har inrättats hos sektor service där för att få en gemensam och sammanhållen strategi i kontakt med bostadsförvaltare

Socialnämnden framför även att arbete med åtgärd 7B och 7C pågå. En strukturerad boendesocial dialog har påbörjats med Skövdebostäder och nästa steg är att bjuda in andra bostadsförvaltare för dialog.

Kommunens kommentar och ändring: Texten har ändrats så att den framförda informationen bättre framgår i åtgärd 7A-C.

4.6 Mål 8. Förmedling av bostäder

Skövdebostäder anför samma som under avsnitt 4.3 Mål 5. Ungas möjligheter till egen bostad.

Kommunens kommentar: Samma som under 4.3 Mål 5. Ungas möjligheter till egen bostad.
--

4.7 Mål 10. God mark- och planberedskap

Fastighetsägarna anser att åtgärderna under detta mål har högst prioritet. Det är mycket angeläget och viktigt att ordentliga resurser avsätts för strategiska mark- och fastighetsköp. De efterfrågar även flexibla planer, god planberedskap, tänka nytt och bygg högre och tätare.

Vidare anger de att särskilda resurser behövs till strategisk utredning av Skövde utveckling. Vilka platser behöver tas i anspråk för annan verksamhet? Var flyttas denna verksamhet?

Skövdebostäder anser att åtgärd 10 B ska förtydligas så att parter för samverkan omfattar byggherrar, entreprenörer och andra externa parter som påverkas av processerna. Ökad samverkan, öppenhet och transparens ger bättre förutsättningar att kunna leva upp till målet.

Servicenämnden önskar att kommande revidering styr mot mer koppling mellan bostadsplanering och planering av nödvändig samhällsservice som förskolor, skolor, äldreomsorg och liknande. För att kunna tillgodose både nuvarande och kommande kommuninvånarens behov av samhällsservice behöver få vara med på flera plan och i en mer övergripande planering än detaljplaner.

Kommunens kommentar och ändring: Förslagen noteras och tas med till arbetet med det nya programmet.

Bostadsmarknadens aktörer har lagt till under åtgärd 10 B.

4.8 Mål 11. Goda förutsättningar, tydliga spelregler och god dialog

Fastighetsägarna efterlyser löpande dialog med stadens aktörer, regelbundna träffar där planer och idéer presenteras och diskuteras, bygg- och fastighetsbranschens inspel i tidigt skede. Lämpligt ägarskap finns hos näringslivsenheten.

Kommunens kommentar: Förslagen noteras och tas med till arbetet med det nya programmet.

4.9 Mål 12. Attraktiva bostadsområden

Skövdebostäder tycker det framstår som att åtgärden har genomförts. Den fördjupade översiktsplanen är genomförd men möjligheten att bygga de tusen nya bostäderna i centrala Skövde är inte möjlig förrän områdena detaljplaneläggs. Åtgärder har således ännu inte givit önskat resultat.

Kommunens kommentar och ändring: Kommunen konstaterar att den fördjupade översiktsplanen slutförts. Skövdebostäder har rätt i detta måste följas av detaljplaneläggning. Ett smärre tillägg har gjorts som klarlägger detta.

4.10 Mål 13. Studentbostäder en tillväxtfaktor

Skövdebostäder klarlägger att en studentbostadsanalys genomfördes 2015. Denna följs upp löpande och behovet av nya studentbostäder kvarstår.

Kommunens kommentar och ändring: Information om denna utrednings genomförande har lagts till.

4.11 Bilagor: Möjliga bostadsprojekt i Skövde kommun

Länsstyrelsen tycker att det är relevant att redovisa vilka av de listade bostadsbyggnadsprojekten som inom dokumentets tidshorisont bör prioriteras för att nå de uppsatta målen.

Skövdebostäder anser att det bör göras en tydlig prioritering i listan över möjliga bostadsprojekt utifrån de parametrar som programmet tar fram. Bolaget anser att det saknas några stora viktiga och attraktiva områden så som t.ex. Billingen och Södermalm. I företagens affärsplan för 2016-2019 finns ytterligare attraktiva och möjliga områden. Prioriteringsordningen bör vara inifrån stadskärnan och ut när det gäller flerbostadshus för att inte göra misstagen från 70-talet och miljonprogrammet. Viktigt att knyta ihop stadsdelarna snarare än att sprida ut dem mer. Viktigt att allmännyttan är representerad i olika områden med en stor variation och bredd, inte minst i attraktiva centrala delar.

Kommunens kommentar: Listan omfattar samtliga bostadsprojekt som finns upptagna i översiktsplan, fördjupad översiktsplan, planprogram, detaljplan eller har stöd genom annat politiskt inriktningsbeslut eller där fastigheten som berörs uppenbarligen köpts för att bebyggas. Önskade projekt från bostadsföretag har inte tagits upp om de saknar politiskt beslut.

Avsikten är att årligen fastlägga en leveransplan (utbyggnadsordning). Denna utgör ett underlag eller en del i den strategiska treårsplanen. Den har inte ingått i det publicerade materialet men målsättningen är att se till att den gör det framöver. Leveransplanen kommer att återge den efterfrågade prioriteringen.

Länsstyrelsen anger vad gäller utbyggnadsområdets lämplighet behöver, där så inte skett, det prövas i kommande översikts- och detaljplanering. Avvägning mellan det allmänna intresset bostadsförsörjning och övriga allmänna intressen sker i kommunens översiktsplan och avvägning

mellan allmänna och enskilda intressen i kommunens detaljplanering. Länsstyrelsens bedömning av hur denna avvägning slutligen har gjorts kommer därför att ske inom ramen för kommunens översikts- respektive detaljplanering.

Kommunens kommentar: Länsstyrelsens anvisningar noteras.

Miljöpartiet anser att det borde kunna gå att bygga ihop Skövde och Skultorp. Det är orimligt att de militära områdena ska förhindra detta.

Kommunens kommentar: Möjligheten att bygga samman Skövde och Skultorp hindras förutom av det militära området i öster av naturreservat och natura-2000 områden i väster.

5 Synpunkter på bostadsmarknadsanalys för Skövde kommun

Skövdebostäder anser att bostadsmarknadsanalysen generellt sett innehåller många gamla och inaktuella siffror. Företaget känner heller inte helt igen sig i slutsatserna.

Kommunens kommentar: Skövdebostäders uppfattning noteras.

5.1 4 Bostadsmarknaden i Skövde kommun

5.1.1.1 Hyresbeståndet i Skövde

Skövdebostäder anger att siffrorna i sista stycket är felaktigt De senaste åren har omflyttningen i studentbostadsbeståndet legat runt 50 % och i övriga beståndet kring 14 %.

Kommunens kommentar och ändring: Texten har ändrats i enlighet med Skövdebostäders förslag.

5.1.1.2 Betalningsviljan

Skövdebostäder anser att det är irrelevant med undersökning från 2001. Betalningsviljan kan inte jämföras 17 år tillbaka i tiden. Skillnaden

kvarstår möjligen, men har förmodligen ökat. Företaget har gjort egna senare undersökningar i olika områden, bland annat yttertätorter.

Kommunens kommentar: Kommunen är medveten om den föråldrade undersökningen men den ger viss ledning av relationerna. Avsikten är att ta fram bättre underlag. Om Skövdebostäder är beredd att dela med sig av sina undersökningar tas detta tacksamt emot. Understrykas skall dock att materialet vid ett överlämnande blir en offentlig handling.

5.1.2 4.2 Det kommande bostadsbehovet

5.1.2.1 Befolkningsutveckling fram till 2030

Skövdebostäder noterar att i första stycket görs en hänvisning till att den största procentuella ökningen görs i åldersgruppen 65-79 år, men enligt tabellen är ökningen i gruppen 80+.

Kommunens kommentar och ändring: Texten har ändrats i enlighet med Skövdebostäders förslag.

5.1.3 5.2 Behovsanalys i Skövde

Länsstyrelsen anser att analysen av bostadsbehoven hos särskilda grupper på bostadsmarknaden bör lyftas fram tydligare, bl.a. för att tydliggöra att bostadsförsörjning inte enbart handlar om nyproduktion.

Kommunens kommentar och ändring: Avsnittet har kompletterats så att samtliga särskilda grupper på bostadsmarknaden finns representerade. Särskilda avsnitt finns för äldre personer, ungdomar och unga vuxna, studenter, nyanlända och ensamkommande asylsökande barn och ungdomar. Ett avslutande avsnitt samlar ihop andra särskilda grupper på bostadsmarknaden vilka omfattar personer med funktionsnedsättning, hemlösa, kvinnor i behov av skyddat boende, personer med låg betalningsförmåga.

Till viss del har behoven förtydligats vilket gäller för studenter och andra särskilda grupper på bostadsmarknaden som saknade uppgifter.

KSAU § 164/18

Revidering av boendestrategiskt program för Skövde kommun
KS2018.0055

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-06-07	164/18
2 Kommunstyrelsen	2018-06-18	169/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktig att anta boendestrategiskt program för Skövde kommun.

Bakgrund

Enligt lag skall Skövde kommun varje mandatperiod anta riktlinjer för bostadsförsörjningen. Riktlinjerna är indelade i tre delar: del 1 Bostadspolitiskt mål och riktlinjer, del 2 Åtgärdsplan och del 3 Bostadsmarknadsanalys. En remiss har genomförts med länsstyrelsen, grannkommunerna med flera intressenter. Diverse synpunkter har framförts och smärre korrigeringar av handlingarna har följt därav.

Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen vilket regleras i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1383). Riktlinjerna ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod vilket ännu inte gjorts i Skövde kommun.

Skövde kommun har valt att dela riktlinjerna i tre delar: del 1 Bostadspolitiskt mål och riktlinjer, del 2 Åtgärdsplan och del 3 Bostadsmarknadsanalys. Del 1 antogs av kommunfullmäktige hösten 2012 (KF § 117, 2012-09-24) och del 2-3 av kommunstyrelsen månaden därefter (KS § 205, 2012-12-03).

De antagna riktlinjerna har angivit att del 1 - i enlighet med lagstiftningen -skall revideras en gång per mandatperiod medan del 2 och 3 skulle ha en tätare uppdateringsfrekvens på vartannat år.

Del 2-3 har inte reviderats sedan 2012 och tiden för att hinna anta riktlinjerna under mandatperioden börjar rinna ut. För att komma i takt med lagstiftningens regler och de antagna intentionerna kommer en ny riktlinje att behöva antas redan 2020. Den revideringen föreslås göras mer omfattande, med ett inledande arbete under 2019.

Av den anledningen har arbetet med den revidering som nu föreslås genomförts på ett försiktigt sätt. Ambitionen har varit att försöka göra de revideringar som ansetts nödvändiga och spara de stora genomgripande analyserna till 2019.

Innan det boendestrategiska programmet antas måste samråd hållas med berörda kommuner, länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ. Kommunstyrelsen har därför gett sektorn samhällsbyggnad i uppdrag att genomföra remiss (KS § 34/18, 2018-02-05, KS2018.055).

Remissen har gått ut till något mer än 60 instanser under perioden 12 februari - 31 mars 2018. Remissmaterialet har funnits tillgängligt på www.skovde.se. Anstånd och förlängning har givits till de remissinstanser som så begärt och remisstiden avslutades därför med det remissvar som inkom den 20 april 2018.

Sammanlagt 22 yttranden har inkommit och dessa återges i sin helhet som bilagor till den upprättade remiss-sammanställningen. I denna kommenteras yttrandena och vilka ändringar som dessa föranlett. Smärre korrigeringar med rättelser av sakfel och förtydliganden har medgivits.

En slutsats som kan dras är att det föreligger ett stort behov att göra en mera genomgripande revidering. Remissinstanserna tycks införstådda i detta men har givetvis redan nu påpekat de brister som behöver bearbetas mer ingående än vad som nu varit möjligt.

Motivering

Skövde kommun måste under mandatperioden anta riktlinjer för bostadsförsörjningen. Det program fungerar perioden ut men arbetet med ett nytt måste omgående inledas efter valet i september.

Handlingar

TU Revidering av boendestrategiskt program för Skövde kommun
Bostadsstrategiskt program del 2, åtgärdsplan 2013-2015 Revidering. BSB. Med kommentarer
Bostadsstrategiskt program, del 2, åtgärdsplan 2013-2015 - Revidering. BSB
Sammanställning yttrande remiss inklusive bilagor
Boendestrategiskt program del 2, åtgärdsplan 2013-2015 revidering. BSB. version 180525317
Boendestrategiskt program, del 1, bostadspolitiska mål och riktlinjer, - rev. BSB. Version 180525.
Med kommentarer
Boendestrategiskt program, del 1, bostadspolitiska mål och riktlinjer, -revidering. BSB. Version 180525
Boendestrategiskt program, del 2, åtgärdsplan 2013-2015 revidering. BSB. version 180525. Med kommentarer

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-06-13

Diarienummer: KS2017.0381-10

Handläggare: Birgit Bjelkengren

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Cykelstrategi och Cykelplan

Beredning samhällsbyggnads förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att anta de två dokumenten Cykelstrategi och Cykelplan.

Bakgrund

En cykelstrategi med tillhörande cykelplan har tagits fram, som ska ligga till grund för det kommunala planeringsarbetet, med syfte att öka cykeltrafiken och skapa ett sammanhängande hållbart cykelväg nät. Dokumenten belyser även kopplingen mellan cykel och kollektivtrafik.

Kommunstyrelsen gav 2015-08-17 KS§ 132/15 sektor samhällsbyggnad (SSB) i uppdrag att upprätta en cykelstrategi.

Därefter hölls en workshop med kommunstyrelsen och tjänstemän från olika delar av den kommunala verksamheten. Efter detta arbetade SSB förslag på cykelstrategi och cykelplan, som sedan varit ute på remiss. Remissrundan har lett till att en del förtydliganden och mindre justeringar gjorts, men i stort är innehållet och slutsatserna de samma.

Cykelstrategin är en kommunövergripande tematisk fördjupning av Skövde kommuns trafikstrategi (2012) och lyder under den. Det innebär att de övergripande prioriteringarna mellan olika trafikslag och strukturen överlag är beslutad sedan tidigare. I cykelstrategin fastställs vilka målbilder som finns och prioriteringar som ska göras i arbetet med cykling och infrastruktur för cykling i kommunen.

Till cykelstrategin hör en cykelplan, där målbilder och strategier omsätts i kartor och riktlinjer för såväl hur cykelnätet i kommunen ska byggas upp som hur arbetet ska

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-06-13

Diarienummer: KS2017.0381-10

Handläggare: Birgit Bjelkengren

läggas upp. Konkreta åtgärder lämnas till framtida arbete med åtgärdsplaner, som en del i det löpande arbetet där budget kan sättas för det som ska genomföras.

Cykelplanen lägger fast ett huvudnät för cykelinfrastrukturen och de hierarkier som ska gälla både utformning och drift.

Handlingar

Cykelstrategi och Cykelplan

Cykelstrategi_antagandehandling_2018-06-11.pdf

Sammanställning av remiss.pdf

Tjänsteskrivelse KSAU-KS-KF.pdf

Cykelplan_antagandehandling_2018-06-11.pdf

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 181/18

Cykelstrategi och Cykelplan

KS2017.0381

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-06-20	173/18
2 Kommunstyrelsen	2018-08-13	181/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Cykelstrategi och Cykelplan.

Bakgrund

En cykelstrategi med tillhörande cykelplan har tagits fram, som ska ligga till grund för det kommunala planeringsarbetet, med syfte att öka cykeltrafiken och skapa ett sammanhängande hållbart cykelväg nät. Dokumenten belyser även kopplingen mellan cykel och kollektivtrafik.

Kommunstyrelsen gav 2015-08-17 KS§ 132/15 sektor samhällsbyggnad (SSB) i uppdrag att upprätta en cykelstrategi.

Därefter hölls en workshop med kommunstyrelsen och tjänstemän från olika delar av den kommunala verksamheten. Efter detta arbetade SSB förslag på cykelstrategi och cykelplan, som sedan varit ute på remiss. Remissrundan har lett till att en del förtydliganden och mindre justeringar gjorts, men i stort är innehållet och slutsatserna de samma.

Cykelstrategin är en kommunövergripande tematisk fördjupning av Skövde kommuns trafikstrategi (2012) och lyder under den. Det innebär att de övergripande prioriteringarna mellan olika trafikslag och strukturen överlag är beslutad sedan tidigare. I cykelstrategin fastställs vilka målbilder som finns och prioriteringar som ska göras i arbetet med cykling och infrastruktur för cykling i kommunen.

Till cykelstrategin hör en cykelplan, där målbilder och strategier omsätts i kartor och riktlinjer för såväl hur cykelnätet i kommunen ska byggas upp som hur arbetet ska läggas upp. Konkreta åtgärder lämnas till framtida arbete med åtgärdsplaner, som en del i det löpande arbetet där budget kan sättas för det som ska genomföras.

Cykelplanen lägger fast ett huvudnät för cykelinfrastrukturen och de hierarkier som ska gälla både utformning och drift.

Handlingar

TU Cykelstrategi och Cykelplan
Cykelstrategi antagandehandling 2018-06-11
Sammanställning av remiss
Tjänsteskrivelse KSAU-KS-KF
Cykelplan antagandehandling 2018-06-11

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

Cykelplan

Antagandehandling

Dnr PLAN.2015.23

Upprättad 2018-06-11

Sektor samhällsbyggnad

Beställare:

Kommunstyrelsen gav 2015-08-17, § 135/15, sektor samhällsbyggnad i uppdrag att ta fram en Cykelstrategi, inklusive Cykelplan och åtgärdsplaner.

Medverkande*Styrgrupp:*

Kommunstyrelsen

Projektgrupp:

Birgit Bjelkengren, SSB (projektledare)

Peter Svensson, SSB

Anna Möller, SSB

Daniel Lindh, SSB

Handlingen är framtagen av sektor samhällsbyggnads planenhet, i samarbete med enheten gata, natur. Kommunikation och utbyte av information har skett kontinuerligt med kommunens övriga berörda sektorer och enheter.

INNEHÅLL

INLEDNING	5	GENOMFÖRANDE	19
Upplägg	5	Upplägg	19
Avgränsningar	5	Prioritering	19
Kommunens cykelstrategi	5	<i>Sammanhängande cykelnät.....</i>	<i>19</i>
Definitioner	5	<i>Minst ett prioriterat stråk.....</i>	<i>19</i>
PLANERINGSPRINCIPER.....	6	<i>Prioritera arbetspendling med cykel</i>	<i>19</i>
Mobility management	6	<i>Prioritera cykelvägar till och från skolor</i>	<i>19</i>
Information/marknadsföring	6	Kommunen som helhet.....	21
<i>Tillställningar och tester.....</i>	<i>6</i>	<i>Olika väghållare.....</i>	<i>21</i>
Cykelinfrastruktur	7	<i>De olika kommundelarna</i>	<i>23</i>
<i>Cykelnätets uppbyggnad.....</i>	<i>7</i>	Kommundel Skövde	29
<i>Hierarki och utformning</i>	<i>9</i>	<i>Områdesindelning</i>	<i>29</i>
Cykelparkering	11	<i>Arbets sätt</i>	<i>29</i>
Tillfällig omledning av cykeltrafik	12	<i>Prioritering</i>	<i>29</i>
Skyltning	12	<i>Huvudcykelnät</i>	<i>31</i>
<i>Bruksvisning.....</i>	<i>12</i>	UPPFÖLJNING AV CYKELPLANEN	32
<i>Vägvisning</i>	<i>12</i>	Kontroll	32
Belysning	13	<i>Mätningar.....</i>	<i>32</i>
Korsningar	13	<i>Undersökningar</i>	<i>32</i>
<i>Cykelöverfart.....</i>	<i>13</i>	<i>Redovisning</i>	<i>32</i>
<i>Cykelpassage</i>	<i>14</i>	<i>Cykelbokslut.....</i>	<i>32</i>
<i>Övergångsställe</i>	<i>14</i>	<i>Löpande redovisning gentemot invånare</i>	<i>33</i>
<i>Trafiksignaler</i>	<i>14</i>	LITTERATURFÖRTECKNING	35
Cykel och kollektivtrafik.....	14		
Drift och underhåll.....	14		
<i>Underlag.....</i>	<i>15</i>		
<i>Närområde</i>	<i>15</i>		
Vinterväghållning	15		
Låne- och hyrcyklar.....	16		

INLEDNING

Upplägg

Cykelplanen är en del i Skövde kommuns **Cykelstrategi**, tillsammans med de **åtgärdsplaner** som tas fram. Dessa delar utgör tillsammans kommunens cykelplanering och är en del av Skövde kommuns trafikplanering.

Cykelplanen redogör för de övergripande strukturerna i cykelnätet och vilka planeringsprinciper vi ska följa i det fortsatta arbetet. Det inkluderar vilka stråk som ska ingå i huvudnätet för cykel, vilket eller vilka stråk som ska utvecklas till prioriterade stråk och vilka geografiska indelningar som ska användas i arbetet med åtgärdsplaner.

Åtgärdsplaner kommer sedan att fokusera på olika delar i kommunen på mer detaljerad nivå, för att materialet ska vara aktuellt när det fysiska arbetet görs. Det innebär att många inventeringar och analyser kommer att göras i samband med åtgärdsplanerna.

Avgränsningar

Hela kommunens geografiska yta omfattas av cykelplanen och cykel ska vara ett attraktivt och säkert alternativ för resande i alla delar av kommunen.

Kommunen delas upp i delområden och vi kommer att arbeta med de olika delarna av kommunen i olika steg. Centralorten Skövde är det område där flest människor finns och flest resor genomförs, området har därför en stor komplexitet. Områdena blir fler och mindre här och vi kommer att ta fram åtgärdsplaner för varje delområde i Skövde stad.

Kommunens cykelstrategi

I Skövde cyklar vi

Skövde kommuns Cykelstrategi fastslår fyra övergripande strategier, med målet att öka andelen cyklister och få fler att cykla mer. Dessa strategier ska genomsyra kommunens

trafik- och samhällsplanering. De fyra strategierna är:

1. *Eftersträva ett sammanhängande cykelnät*
2. *Ta fram minst ett prioriterat cykelstråk*
3. *Prioritera arbetspendling med cykel*
4. *Prioritera cykelvägar till och från skolor*

Utöver det fastslår Cykelstrategin även ett arbetssätt; mobility management. Mobility management är ett koncept för att främja hållbara transporter genom att förändra beteenden och attityder. Det hänger alltså ihop med trafiksystemet i stort och är inte enbart kopplat till cyklingen. I arbetet med cykling och attitydförändringar är det viktigt att Skövde kommun föregår med gott exempel. Det gäller både som arbetsgivare och i de fall kommunens verksamhet står som målpunkt för våra invånare och besökare.

Definitioner

Cykelväg

I Cykelplanen används termen cykelväg för både cykelbana och cykelväg, oberoende av om den är kombinerad för gång- och cykeltrafik eller trafikslagen är åtskilda.

I de fall då förekomsten av gående påverkar innehållet i planen kommer dock gångbana och cykelvägar skiljas från kombinerade vägar för gång- och cykeltrafik. Detta gäller exempelvis avsnittet kring hierarki.

PLANERINGSPRINCIPER

Mobility management

I många fall är det bekvämlighet och vanor som gör att människor väljer bilen när de ska någonstans. En omställning till mer hållbara transporter kräver därför satsningar på information och beteendepåverkan. Det handlar inte bara om att göra det enkelt och attraktivt att välja exempelvis cykel eller kollektivtrafik i vardagen, människor behöver göra medvetna val.

Här kan kommunen inte göra allt arbete själva, samarbeten måste skapas med andra aktörer som verkar i och kring kommunen. Information och uppmuntran, till ett mer hållbart och hälsosamt resande, behöver komma från flera håll. Det handlar om aktörer som arbetsgivare, skolor, arrangörer av fritidsaktiviteter och inte minst från handeln och näringslivet i stort.

Skövde kommun som organisation och arbetsgivare ska vara ett föredöme och visa vägen. Genom att pröva olika metoder och utvärdera dessa kan vi dessutom informera om våra erfarenheter i samarbetet med övriga aktörer. Det kan handla om exempelvis olika typer av cyklar, parkeringsmöjligheter eller servicefunktioner.

Information/marknadsföring

En stor del i utvecklingen av cykling i Skövde kommun handlar om marknadsföring, vilken information som når invånarna och på vilket sätt. Den fysiska miljön ska i sitt utförande kommunicera vilka prioriteringar som gäller i trafiken. Trafikstrategin säger att kollektivtrafik tillsammans med gång- och cykeltrafik ska prioriteras före biltrafik när det är ont om plats.

Den sektorsgemensamma kommunikationsplanen ska ligga till grund för informations-spridningen. Bra saker behöver uppmärksammas och lyftas fram och idéer testas och utvärderas med hjälp av de som rör sig i de olika områdena.

Hur mycket plats vi tar upp när vi reser varierar väldigt mycket. På bilderna intill visas hur stor plats samma antal personer tar om var och en tar bilen, om de cyklar eller om alla tar bussen.

Foto: Gävle kommun

Tillställningar och tester

Vid större förändringar kan det i vissa fall vara fördelaktigt att genomföra ett test innan beslut fattas om en permanent satsning. Dessa tester bör i viss utsträckning kunna samköras med andra arrangemang; exempelvis matfestivalen, lokala marknader, eller evenemang kopplade till kultur och idrott. Testet bör lanseras under tillställningen och sedan gälla en tid efter, med möjligheter att lämna synpunkter på förändringen under och en tid efter testet.

Cykelinfrastruktur

Cykelnätets uppbyggnad

Cykelnätet ska utformas efter cyklisternas behov. Det innebär att cykelvägar inte bör göra omvägar för att leda förbi bilvägar och andra hinder. Det är fastställt i Skövde kommuns Trafikstrategi att *om konkurrens om utrymmet uppstår ska kollektivtrafik, gång och cykel prioriteras före privatbilismen*. Det innebär att delar av infrastrukturnätet kan behöva utformas så det gynnar cyklisterna, även om det innebär att bilens intressen får stå tillbaka. Då prioriteringar av utrymme behöver göras mellan kollektiv-, gång- och cykeltrafik får detta avgöras från fall till fall.

Generellt gäller att separerade dubbelriktade cykelvägar bör vara minst 2,25 meter breda, vid höga flöden minst 3 meter. 3 meter gäller även för kombinerade gång- och cykelvägar, vid höga flöden landar det på minst 4 meter.

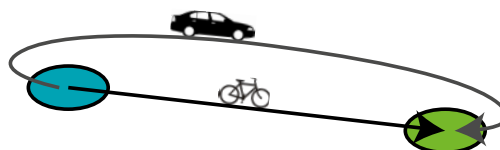
Cykelnätet bygger på kommunens och tätorternas olika större målpunkter, i första hand arbetsplatser och skolor. Målpunkterna samlar många människor, ofta samtidigt. Det innebär att målpunkterna behöver vara anslutna till cykelvägar med större kapacitet. Då människor sprids ut i sina respektive bostäder och områden används det finmaskigare nätet. Stadsdelarna behöver dock vara anslutna till någon del av huvudcykelnätet.

Grundprincipen är att göra det så enkelt, säkert och bekvämt som möjligt att cykla. Det innebär att vi ska:

- undvika onödiga backar
- undvika höga kantstenar
- undvika tvära kurvor
- utreda behov av separering G/C
- undvika sidbyten
- ha tydliga prioriteringar
- skylta på ett tydligt sätt

Det är även viktigt att vi undviker säkerhetsåtgärder som innebär omvägar, förlängd restid eller fördröjningar som är begränsande för cyklister.

I planeringen av cykelvägarna ska genhet vara en utgångspunkt. Den som ska förflytta sig ska vinna både tid och avstånd på att välja cykeln. Den totala resvägen ska därför vara kortare för den som cyklar än för den som tar bilen. Det kan handla om att parkeringsplatser för cykel ska ligga närmare målet än bilparkering, en mer direkt dragning av cykelvägen och så vidare.

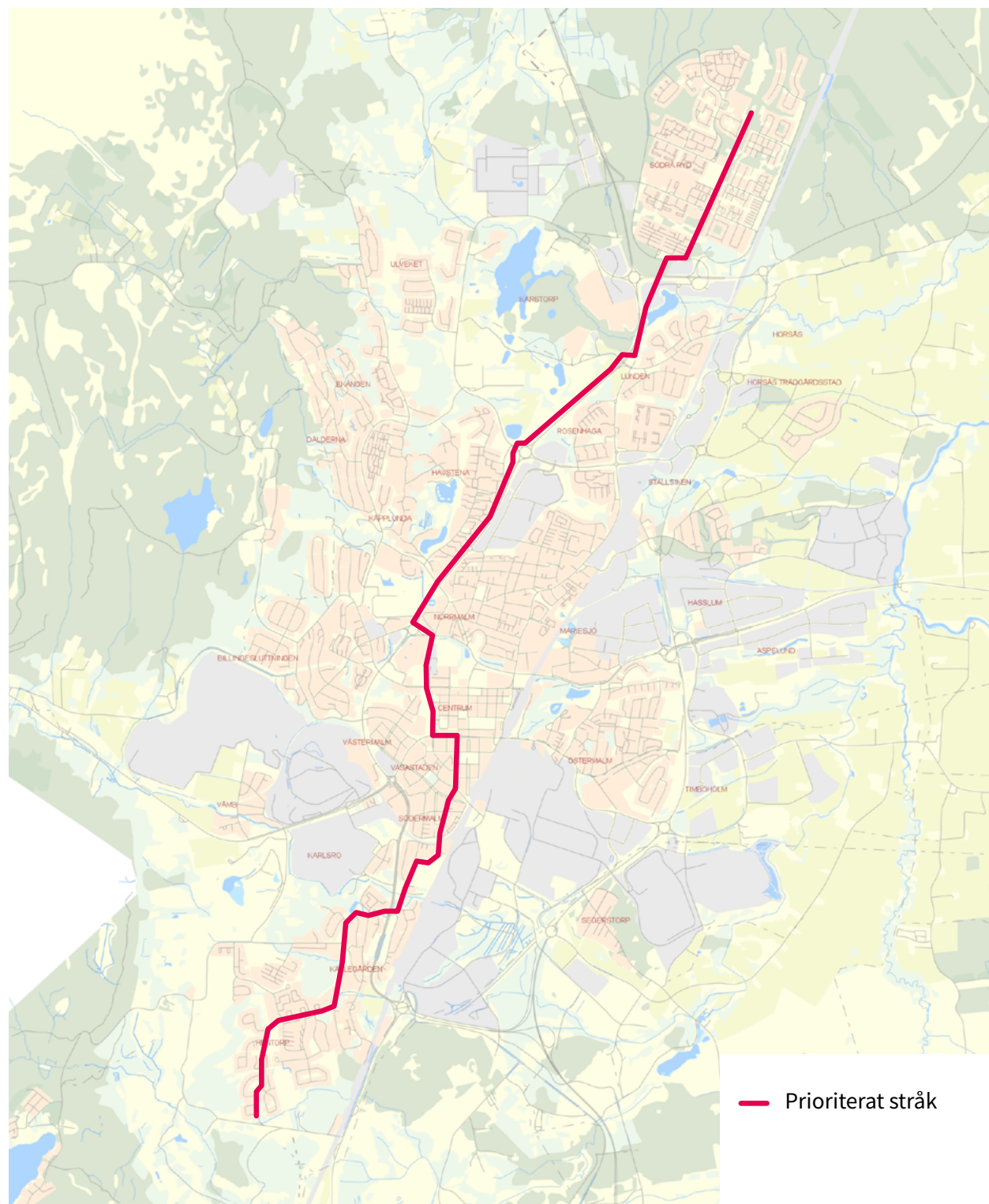

Det ska vara genare att ta cykeln än att ta bilen.

Ett verktyg för att räkna på detta kan vara genhetskvot (färdväg genom fågelväg). Kriterier för genhet innefattar: genomsnittlig restid, fördröjningar (väntetider), omvägar och skillnader mellan vägens riktning och var målet ligger.

Cykelnätet inom stadsdelen Södra Ryd är uppbyggt enligt en princip där cykelvägarna löper kortare sträckor än bilvägarna. Här kopplas cykeltrafiken på bostadsgatorna till en central ryggrad, vilken leder vidare från stadsdelen. Biltrafiken hänvisas istället till en ringled som leder runt området.

Prioriterade cykelstråk ska knyta samman områden och möjliggöra snabba och pålitliga resor. I ett första steg ska ett prioriterat stråk skapas mellan den norra delen av staden och den södra, kopplat till centrum.

Riktlinjer	Prioriterade stråk	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Cykling skild från biltrafik	✓	✓	✓	–
Asfalt eller annat hårdgjort underlag	✓	✓	✓	–
Egen belysning	✓	✓	–	–
Namnsatt	✓	✓	–	–
Prioritering snöröjning	1	2	3	3
Vägvisning	✓	✓	–	–
Analys: behov av separering G/C	✓	✓	–	–
Upphöjda cykelöverfarter/passager	✓	✓	–	–
Sopsaltning	✓	–	–	–

Olika riktlinjer gäller för de olika typerna av cykelvägar, målen är högst satta för de prioriterade stråken.

Hierarki och utformning

En tydlig hierarki underlättar både för de som sköter drift och underhåll på våra cykelvägar och för de som cyklar. De som rör sig i cykelnätet vet vilka sträckor som röjs först vid snöfall och på vilka sträckor de kan förvänta sig att cykelvägen har egen belysning. Det gör också så att förväntningar och verklighet kan komma närmare varandra.

Olika riktlinjer kommer att gälla för de olika delarna av nätet, även om de lägre nivåerna kan utformas med högre standard än vad som riktlinjerna säger. Riktlinjerna för de olika typerna av cykelvägar/-stråk redovisas i matrisen överst på sidan.

Prioriteringen kommer att vara som mest synlig under vinterhalvåret med snöröjningen. Cykelnätet delas in i fyra grupper, Prioriterade stråk och nivå 1-3.

Prioriterade stråk

På de cykelvägar som ingår i de prioriterade stråken prioriteras framkomligheten för cykeltrafiken över biltrafiken i korsningspunkter. Det innebär bland annat att cykelöverfarter används och ett krav på att den sträcka som pekas ut som prioriterat stråk löper på samma sida bilvägen. De prioriterade stråken är också de som ska iordningställas först vid behov av prioritering i snöröjningen. Trafikflödet på de prioriterade stråken ska

analyseras för att avgöra om cykel- och gångtrafik behöver separeras.

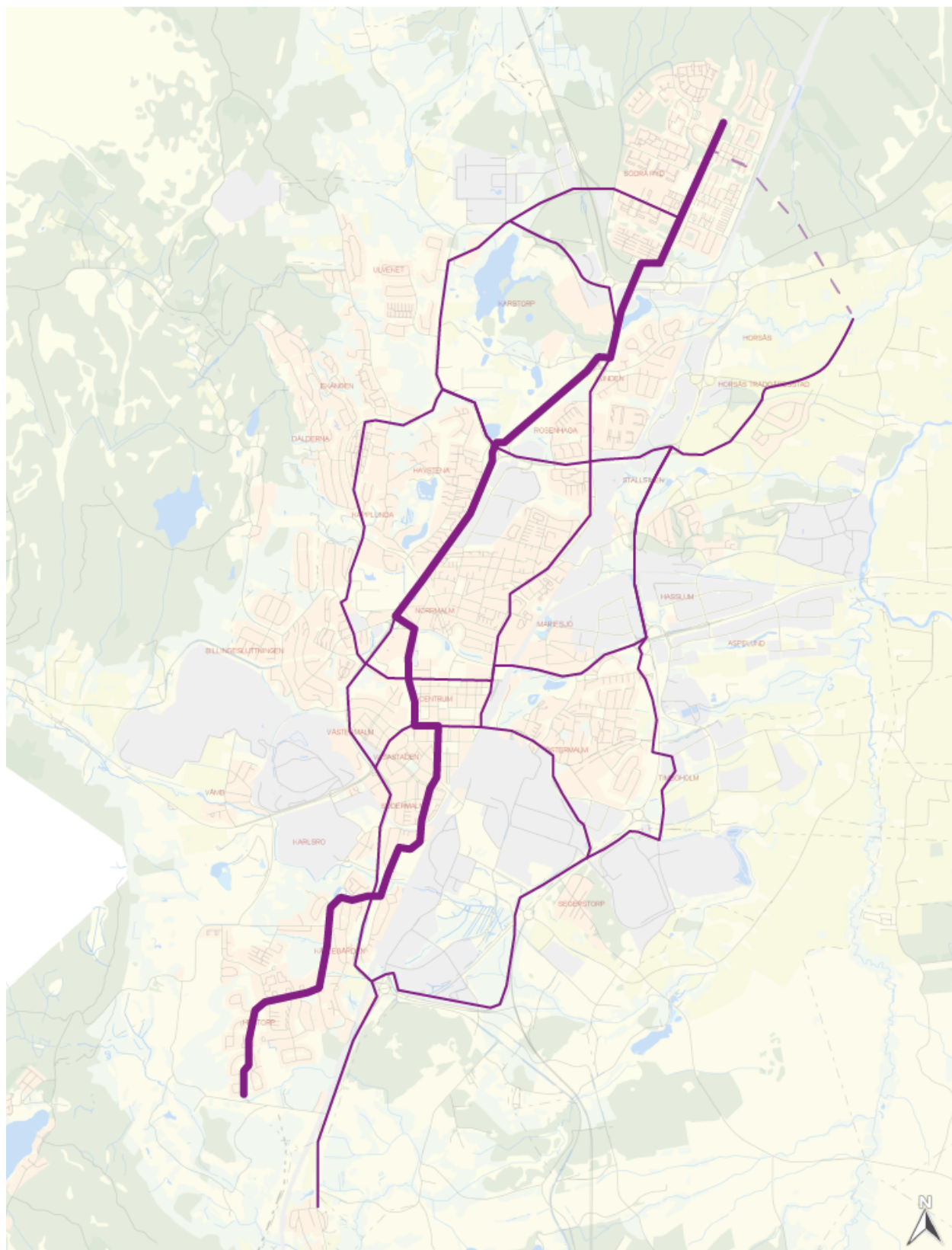
Vi ska skapa ett prioriterat stråk som knyter samman norr och söder i centralorten. Detta ska möjliggöra snabba och smidiga resor mellan olika områden samt till och från centrum och resecentrum. Ett genomgående stråk kommer att vara tillgängligt för många och utgöra olika stor del i deras resväg. Vid exempelvis vinterväglag kan en pålitlig snöröjning med hög standard innebära stora tidsbesparingar och ökad säkerhet. Den sparade tiden kan i vissa fall motivera omvägar för att komma upp på det prioriterade stråket.

Exakt dragning av den cykelväg som ska utgöra det prioriterade stråket kommer att göras som en del i de olika områdenas åtgärdsplaner. Avgörande punkter för val av sträckor kommer att vara sådant som genhet, korsningspunkter, möjligheter till förläggning på en sida av bilväg, antal korsande utfarter, med mera.

Det prioriterade stråket fungerar som en del i huvudcykelnätet. Det är alltså ett huvudcykelstråk, men där cykeltrafiken prioriteras högre än biltrafiken i större utsträckning än i övriga delar av huvudcykelnätet.

Huvudcykelnät (Nivå 1)

De delar av Skövde kommuns cykelnät som utgör stommen eller ryggraden i cykelnätet

På kartan visas huvudcykelnätet, med det prioriterade stråket något bredare. I det nordöstra hörnet, mellan Trädgårdsstaden och Södra Ryd, redovisas en framtida koppling, som kopplas samman med etableringen av den nya stadsdelen Stadsskogen.

kallas huvudcykelnät. Dessa cykelvägar knyter samman olika delar av kommunen och staden med varandra och olika målpunkter.

På de cykelvägar som ingår i huvudnätet ska analyser av trafikflödet göras, för att avgöra om cykeltrafiken behöver separeras från de gående. Här ska det vara möjligt/rimligt att cykla i hastigheter upp emot 30 km/h. Branta backar och snäva kurvor bör undvikas (minst 5 meters kurvradie) och beläggningen bör vara utan skarvar och ojämnheter. Hinder i form av gupp, cykelfällor, uteserveringar ska också undvikas i huvudnätet.

Genom att namnsätta cykelstråken, liksom vi namnsätter bilvägar, blir navigeringen i cykelnätet lättare. Det underlättar att beskriva vägen från en plats till en annan och signalerar att cykelvägarna är viktiga.

I Skövde kommun markeras därför de olika stråken i huvudcykelnätet med olika färger, det syns bland annat på kartan och på de vägvisningsskyltar som pekar ut stråken.

Övriga cykelvägar (Nivå 2 och 3)

De cykelvägar/-banor som inte är en del i huvudcykelstråken bildar ett finmaskigare nät som kopplar fler delar av kommunen och staden till huvudcykelstråken. Dessa löper bland annat till olika bostadsområden och kopplas till de bostadsgator där cyklingen sker i blandtrafik.

Cykling i blandtrafik (Nivå 3)

När cykling ska ske i blandtrafik ska hastigheterna på bilvägen anpassas för detta. Det gäller såväl inom tätorterna som på vägarna runtomkring. På många ställen utanför tätbebyggt område kommer avvägningar att behöva göras mellan behov att sänka hastigheter eller bygga cykelväg. I tätorterna handlar det snarare om områden där det är både opraktiskt och olämpligt med cykelvägar, exempelvis på bostadsgator.

För att cykling i blandtrafik ska vara lämplig ska bilarnas hastigheter inte överstiga 30 km/h. Lägre hastigheter än 40 km/h kan räcka om färre än 100 fordon passerar under dimensionerande timme.

Cykelparkering

Möjligheten att parkera på ett säkert sätt är en viktig del i att göra cykling attraktivt som transportmedel. Större målpunkter och arbetsplatser bör erbjuda bra cykelparkering, i nära anslutning till entréer och med en strategisk placering i förhållande till cykelnätet i övrigt.

Cykelparkeringar ska utformas och placeras så de inte hindrar eller blockerar gångriktningen. Något som underlättar för alla men kan vara avgörande för synskadade.

Vissa målpunkter behöver avsätta yta för parkering av mer skrymmande cykelmodeller, såsom lådcyklar och cyklar med cykelkärror. Det gäller bland annat inköpsställen av olika slag, men kan även vara aktuellt på andra ställen om vardagens olika ärenden ska kunna lösas med cykeln. Ytterligare ett fenomen som kan bli vanligare framöver är att barn åker i cykelkärror eller lådan på en lådcykel. Det innebär att även målpunkter dit våra yngre invånare åker med sina föräldrar kan behöva parkering för den typen av cyklar och tillbehör.

För att möjliggöra och uppmuntra till kombinationsresor är tillgänglighet och utformning av cykelparkering viktigt i anslutning till busshållplatser och järnvägsstationer. Det gäller särskilt i de delar av kommunen där avstånden till olika målpunkter är så stora att cykling hela vägen är svår att motivera. En annan nyckelfråga gäller möjligheter att ta med cykeln på kollektivtrafikresor.

Cykelparkeringar i Skövde kommun ska utformas så det går att låsa fast cykeln i ramen och ge bra stöd åt cykeln. De ska också utformas med en snygg och ordnad uppställning som mål, samtidigt som det medför så lite ansträngning som möjligt att parkera cykeln. I möjligaste mån ska parkeringsplatserna utformas och placeras för att underlätta en naturlig övervakning. Större cykelparkeringar ska dessutom erbjuda väderskyddade platser och parkeringsplatserna ska vara väl belysta.

På vissa platser kan det även vara motiverat att satsa på att underlätta för de som använder elcykel. I dagsläget kan en elcykel

rulla runt 5-6 mil per laddning, vilket gör att laddstolpar inte lär bli så efterfrågade bland vardagscyklister. Det som kan bli aktuellt är snarare att kunna låsa in batteriet på ett säkert sätt, för att göra cykeln mindre stöldbegärlig. Lämpliga platser att satsa på detta är arbetsplatser, större knutpunkter (hållplatser, järnvägsstationer) och andra målpunkter där besökare lämnar cykeln obebakad under en längre tid.

Tillfällig omledning av cykeltrafik

Vid tillfällig omledning av trafik, vid exempelvis vägarbeten, gäller Trafikstrategins prioriteringsordning; gång- cykel- och kollektivtrafik ska prioriteras före biltrafik.

Tillfälliga förändringar i infrastrukturen kan förändra människors vanor. Att i de lägen då vi måste förändra välja att prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik kan göra att människor väljer något av de trafikslagen över bilen. Något som i förlängningen kan förändra deras normala resmönster och vanor.

Omvänt gäller det samma, om vi prioriterar bilen när tillfälliga förändringar görs kan fler komma att välja bilen. Det gäller både under omledningen och efter det att systemet återgått till det normala.

Skyltning

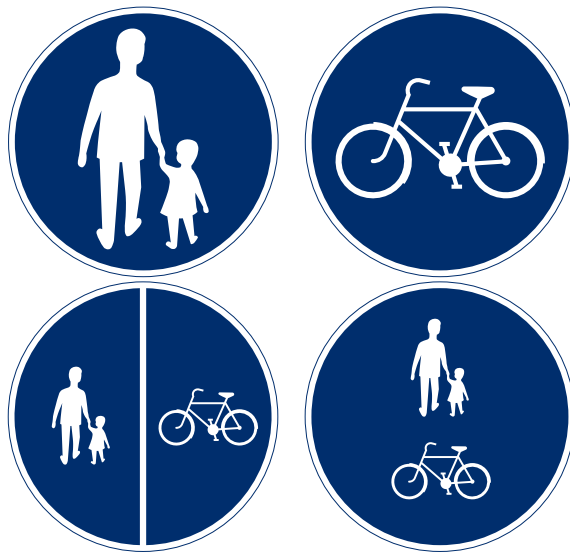
Bruksvisning

Skyltning och markeringar ska göra det enkelt att se vad som gäller, det ska vara lätt att göra rätt och hitta dit en ska.

Skyltar

Skyltar som visar vad som gäller behöver finnas i varje korsning, i de färdriktningar som gäller för gång- och cykeltrafik. Det gäller inte enbart korsningar med bilvägar, skyltning behövs även där cykelvägar korsar varandra eller gångbanor. På samma sätt som exempelvis hastighetsskyltning görs på bilvägar. De som rör sig på gång- och cykelvägar ska kunna vara säkra på vad som gäller.

Markeringar och symboler på marken

Du ska snabbt kunna avläsa om det är en gångbana eller en cykelväg, om den är kombinerad eller om det är en gångbana och en cykelväg som löper parallellt.

På de gång- och cykelvägar där gående och cyklister separeras ska även markeringar göras på vägbanan, enligt samma principer som för skyltarna. Symboler placeras vid varje korsning, i de färdriktningar som gäller för gång- och cykeltrafik.

I de fall då cykel- och gångtrafik separeras, ska dessa vara tydligt avgränsade på ett väl synligt sätt. Skiljelinjen ska dessutom kunna kännas med vit käpp, så synskadade har möjlighet att läsa av omgivningen.

Markeringar och/eller skyltar kan vara lämpliga även i anslutning till större målpunkter, där cyklister ansluter till cykelnätet.

M26 Cykel och M27 Gående används som markering på marken.

Vägvisning

Längs huvudcykelstråken ska skyltning göras till större målpunkter inom tätorterna och till närliggande orter längs stråket. Skyltarna ska

ange målpunkter och avstånd till dessa från platsen där skylten står. De skyltar vi använder ska följa den standard Transportstyrelsen anger för vägvisning av gång- och cykeltrafik.

På skyltarna ska även de olika stråkens färger framgå, i den utsträckning stråken leder mot målet. På den punkt där riktningen viker av från stråket utgår även färgen från vägvisningsskylten.

Exempel på färgkodade vägvisningsskyltar, från Östersund.

Exempel på större målpunkter är:

- Stadsdelar
- Idrottsanläggningar
- Sjukhuset
- Resecentrum
- Högskolan

Belysning

Längs kommunens cykelvägar ska det finnas belysning. Längs de utpekade huvudcykelstråken ska belysningen vara utformade i en mänsklig skala, vilket innebär att belysningsstolpar ska vara lägre än de vid en bilväg och anpassade till cykelvägens förutsättningar. Dessutom ska armaturer vara utformade så de minimerar risken för bländning.

Längs de cykelvägar som har en sträckning oberoende av bilvägar krävs extra fokus på belysningen. I exempelvis parkmiljö räcker det inte alltid med belysning på vägbanan, i vissa fall kan även effektbelysning längre in i parken vara att rekommendera.

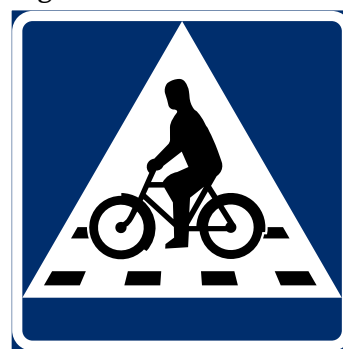
De cykelvägar som pekas ut som ingår i huvudcykelnätet (inklusive prioriterade stråk) ska ha egen belysning.

Korsningar

Säkra korsningspunkter med biltrafik kräver låga fordons hastigheter, god sikt och lättbegriplig reglering. Åtgärder ska göras för att säkerställa detta, det kan vara sådant som upphöjda överfarter/passager, avsmalningar av olika slag, refuger och gupp.

Upphöjda överfarter är i de flesta fall att föredra, biltrafiken sänker sin hastighet och cykelvägen ligger i samma nivå. Vi ska därför sträva efter att överfarter i huvudcykelnätet är upphöjda, särskilt de stråk som pekas ut som prioriterade stråk. Olika utformningar och åtgärder lämpar sig dock olika bra i olika situationer och användningen av dessa ska vara platsanpassad.

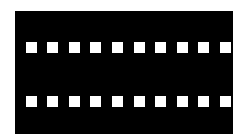
I dagsläget finns två reglerade former för cyklar att korsa en bilväg; cykelöverfart och cykelpassage.

Väjningspliktsmärke
B8. Cykelöverfart

M14. Väjningslinje

M16. Cykelpassage
eller cykelöverfart

Cykelöverfart

En cykelöverfart markeras med vägmärket, B8, tillsammans med vägmärkningarna M14 och M16 och är upphöjd för fartdämpning.

Cykelöverfarter fungerar som övergångsställen, fast för cyklar. Dessa bör användas på prioriterade stråk och där det bedöms lämpligt i övriga delar av Skövdes huvudcykelnät. Införandet av cykelöverfarter i Skövde bör göras först efter att en nationell standard för dess utformning finns. Detta för att de

som rör sig i trafiken ska vara säkra på vad som gäller.

Här har de som färdas på bilvägen väjningsplikt mot cyklande och de som kör moped klass II. I likhet med övergångsställena har de som ska korsa på överfarten skyldighet att ta hänsyn till hastighet och avstånd hos de fordon som närmar sig på bilvägen. (*Trafikförordningen 3 kap. 61 a § och 6 kap. 6 §*)

Cykelpassage

Till skillnad från cykelöverfarten ger cykelpassage inte upphov till väjningsplikt för de som kör på bilvägen. Här gäller istället principen att cyklande eller förare av moped klass II ska sänka hastigheten, ta hänsyn till fordon som närmar sig och korsa vägen endast om det kan ske utan fara.

Cykelpassager har ingen särskild skyltning, men ligger i de allra flesta fall sida vid sida med ett övergångsställe. Där de inte gör det kan det vara lämpligt att sätta upp varningsskyltar för cykling riktad mot biltrafiken

De olika alternativa symbolerna för vägmärke "D11. Slut på påbjuden bana, körfält, väg eller led" används, beroende på vilken typ av cykelväg det handlar om.

samt skylta med påbjuden cykelbana upphör i samband med passagen. Cykelpassager markeras med vägmärket M16, precis som cykelöverfarterna.

Övergångsställe

På sträckor där cykeltrafiken separeras från gångtrafiken ska tydliga korsningspunkter för gående markeras. Det behövs övergångsställen med linjer på cykelbanan, härgårman-skylt (B3) och en kännbar kant. Det gör att gående vet var de kan passera säkert och cyklister blir medvetna om att de passerar ett stråk för gående. Utformningen underlättar även läsbarheten för synskadade.

Trafiksignaler

Utformning av korsningar som regleras med trafiksignal behöver vara så smidig som möjligt för den som cyklar. Placering av knappar behöver göras så de är lättåtkomliga och ljusen behöver sitta så de kan ses av den som tryckt på knappen, utan att personen måste backa. Dubbelvända ljus på bägge sidor skulle vara att föredra, då det skulle göra det enkelt att se både för den som väntar och för de som kommer cyklande.

På cykelvägar i nivå 1 kan vi med fördel använda oss av detektering av cyklister vid trafiksignaler. Ihop med detta kan så kallad grön våg anpassad för cyklister läggas in. På så vis behöver cyklisten inte stanna för att trycka på en knapp eller vänta på bilar i dessa korsningar.

Cykel och kollektivtrafik

Arbetet ska inte enbart leda till att öka cyklingen i kommunen, målet är att även öka attraktiviteten för kombinationsresor där cykling ingår. För att underlätta byten i en längre resekedja behöver bytespunkterna vara effektiva, då behöver bland annat parkering gå snabbt, samt vara enkelt och säkert. I vissa fall kan det vara praktiskt om det är möjligt att ta med cykeln på kollektivtrafikresan, för att kunna cykla vidare när du kliver av.

I arbetet kring parkering vid hållplatser och järnvägsstationer krävs samarbete med andra aktörer, som exempelvis Trafikverket och Västtrafik. Vi behöver gemensamt komma fram till vid vilka hållplatser det finns ett behov av förbättrade parkeringsmöjligheter för cykel, hur parkeringarna ska utformas och vilket antal cyklar som ska få plats.

På samma sätt måste vi jobba ihop med frågorna kring att ta med cykeln på resan, det är inte en fråga vi äger, men vi kan trycka på för förändring.

Drift och underhåll

De hierarkiska prioriteringar som står tidigare i dokumentet styr även var vi satsar mest

pengar för drift och underhåll. Det innebär att kontroller kommer att ske oftare på de cykelvägar som har högre prioritet, för att säkerställa att vi klarar de krav vi ställt upp. Det innebär också att mer pengar kommer att läggas på de cykelvägar som ingår i huvudcykelnätet, än på övriga cykelvägar.

Underlag

På vardagsstråken i kommunen bör asfalt eller andra hårdgjorda material användas. Det underlättar arbetet med drift och underhåll, samtidigt som det jämna underlaget är behagligt för de som cyklar.

Det bör ske löpande kontroll av tillståndet på kommunens cykelvägar, kontrollerna ska i stor utsträckning göras till fots eller på cykel, och inte enbart sittande i bil. Utöver det behövs en tydlig kommunikationsväg för att rapportera in problem kopplade till cykelnätet. Kopplat till det behöver vi ha en beredskap för att åtgärda de akuta problem som uppstår.

Närområde

Det behövs fri yta även utanför den angivna cykelbanan/-vägen, det ökar både trafiksäkerheten den upplevda tryggheten. I många fall handlar det om uppsikt, att kunna se vad som kommer innan det är tätt inpå. Här gäller bland annat att hörntomter invid korsningar ska utformas och skötas så en siktriangel skapas. Det innebär att 10 meter på var sida om hörnet ska häckas och liknande inte vara högre än 80 cm. Det gäller såväl privata som offentliga ytor.

För att kunna använda hela vägbanan är det också viktigt att ta hänsyn till att styret sticker ut en bit utanför, även om hjulen är på den asfalterade ytan.

Utrymme behövs även ovanför cykelvägen, det handlar om en frihöjd på 3,2 meter. Nedhängande grenar från träd och buskar ska inte störa varken snöröjning eller den som cyklar. Växtligheten kan göra att den faktiska vägbanan som går att använda på ett säkert sätt minskar, även om cykelvägens bredd är tillräcklig. För att kunna sköta detta behö-

ver resurser avsätts för det, cykelvägarna behöver både kontrolleras och åtgärder genomföras under växternas tillväxtperiod (vår och sommar). Större beskärningsinsatser bör dock genomföras under hösten (juli-september).

Det finns många saker som kan vara och/eller uppfattas som hinder, några exempel är trånga passager där det är svårt att passera mötande trafik, staket/plank nära eller buskar som hänger ut över körbanan. I de flesta fallen är det problem som är lätta att

Typ av hinder	Avstånd (m)
Fri höjd	3,2
Sidohinder (stolpar, vegetation)	0,4-0,6
Parksoffa/bänk	1
Kompakta hinder (sträcka >3m, t.ex. staket, häck)	1,25
Träd	2
Buskage (då cykelvägen inte ligger i anslutning till bebyggelse)	5
Öppet dike	1

För att hela cykelbanan ska kunna användas på ett säkert sätt behöver vi sträva efter att säkra avstånd hålls till olika hinder. (GCM-handboken)

förhindra och i många fall är de även lätt avhjälpta.

Det är inte bara kommunen som ansvarar för många av de områden där hinder kan uppstå, det är därför viktigt att privatpersoner och andra markägare informeras om vad som gäller. De allra flesta vet att de behöver hålla häcken klippt under en viss höjd i hörn som vetter mot en bilvägskorsning. På samma sätt behöver var och en bli medveten om vad som gäller i anslutning till kommunens cykelvägar och cykelbanor.

Vinterväghållning

Cykeln är känslig för förändringar i underlag, särskilt när det kommer till friktion. Därför blir effekterna av snö på marken mer avgörande för den som cyklar än den som kör bil. Känsligheten beror både på att de två hjulen ger sämre grundbalans och att den som cyklar står för kraften som driver cykeln framåt. Det innebär att snöröjning på cykelvägarna

behöver påbörjas vid ett mindre snödjup än för bilvägarna.

Snödjupet bör inte överstiga 3 centimeter vilket är en ungefärlig gräns för vad som är hanterbart för en cyklist, lite beroende på snöns konsistens. Vid 5 centimeter snö på cykelbanan väljer varannan cyklist att istället cykla på den plogade körbanan som går parallellt med cykelbanan. (GCM-handboken s. 47)

Prioriteringen inom cykelnätet bygger på den hierarkiska uppbyggnaden. Huvudnätet går före övriga cykelvägar och där cykling sker i blandtrafik sköts eventuell snöröjning enligt bilvägarnas prioritering. Det prioriterade stråket ska röjas först av alla och med tätare intervaller vid långvarigt snöfall. På övriga cykelvägar bör röjningen utgå från områdena kring skolor och större arbetsplatser, så det går att cykla på de cykelvägar som binder samman dessa med huvudcykelnätet.

Det är också viktigt att snöröjningen görs i stråk, så det går att ta sig från ett område till ett annat. Den som cyklar ska veta att när den väl nått ut på ett av huvudstråken så är resten av sträckan också fixad. Stråkröjningen gäller främst för huvudcykelnätet, när huvudstråken är klara går turen till det omgivande mer finmaskiga nätet i varje stadsdel.

På cykelnätet påbörjas snöröjning vid ett snödjup på 3-6 cm, oavsett om snö fortsätter falla. Prioriterat stråk och övriga delar av huvudcykelnätet (nivå 1) prioriteras över övriga delar av cykelnätet.

Sopsaltning är ett effektivt sätt att snöröja och medför också att körbanan är fri från grus vid barmark. Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI 2014) har genomfört försök med sopsaltning och konstaterar bland annat att metoden förbrukar mindre salt än plogning och saltning. De konstaterar också att stråken bör hållas fria från skadad och ojämn beläggning, avvikande beläggning och brunnslock. Även antalet korsningar med osaltade stråk och bilvägar bör minimeras, då dessa kan orsaka hala partier.

Ambitionen är att sopsaltning ska ske på prioriterat stråk. Det är dock önskvärt att inkludera hela huvudcykelnätet på sikt.

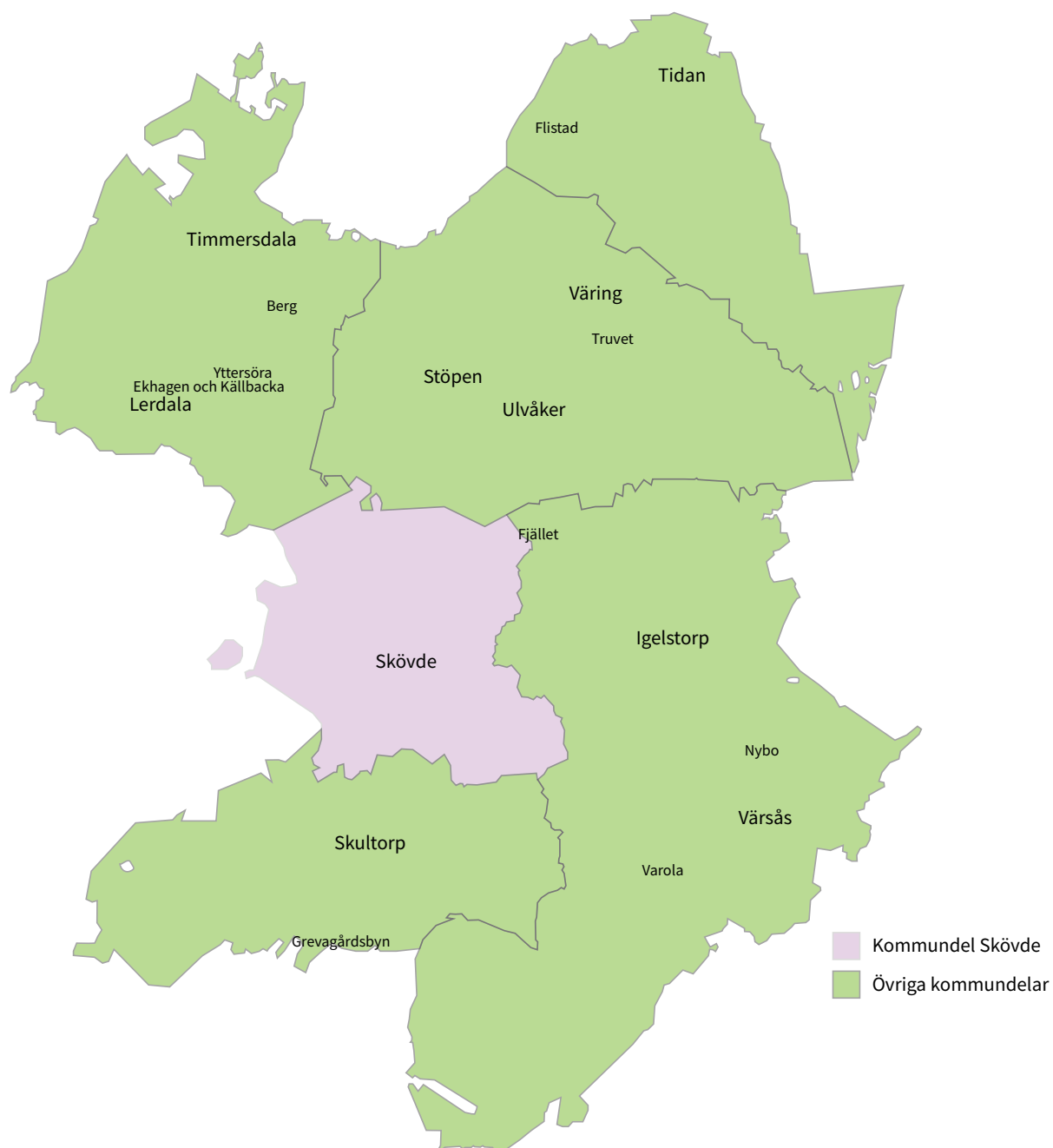
Sopning av körbanor i cykelvägnätet sker en gång på våren. För att undvika större ansamlingar med grus vid barmark under vintersäsongen ska högar/drivor av grus tas bort eller spridas ut på stråk i nivå 1 och 2.

Den standard och de prioriteringar som Skövde kommun beslutar om styr enbart skötseln på ”våra” vägar, där vi är väghållare. Cykelvägarna hör samman med de intelligande bilvägarna i den uppdelningen. De vägar som kommunen sköter finns främst inom centralorten, men även där finns exempelvis riksvägar som är Trafikverkets. Även vägarna i de mindre tätorterna och många av landsvägarna sköts av Trafikverket. Det innebär att vi inte kan styra skötseln på övriga vägar, om vi inte väljer att själva sköta skötseln på trafikverkets sträckor. Då återstår att lämna in önskemål om att Trafikverket håller sig till samma principer som vi gör.

Låne- och hyrcyklar

Skövde kommun har ett system för lånecyklar inom den kommunala verksamheten, något som ska utvecklas och utökas på sikt. Här ska finnas tillgång till olika typer av cyklar, för att tillgodose olika verksamheters krav och önskemål.

Skövde kommun kommer inte att driva och tillhandahålla något system för hyr- eller lånecyklar för allmänheten. Vi är dock positiva till någon form av sådant system och ser gärna att någon annan aktör etablerar och driver en sådan verksamhet.

Planen har två nivåer, på en övergripande nivå hanteras kommunen som helhet och på en mer in-zoomad nivå hanteras den mer komplexa situationen i den kommundel som inkluderar centralorten Skövde.

GENOMFÖRANDE

Upplägg

Kommunen hanteras på två nivåer, en övergripande för hela kommunen och en mer inzoomad på den kommundel som inkluderar centralorten. Anledningen är att centralorten är mer komplex än övriga kommundelar. Här ska många funktioner rymmas på en relativt liten yta och avvägningarna är många. Det gör att arbetet kommer att kräva fler analyser och mer omfattande inventeringar kommunen i stort.

Prioritering

Åtgärdsplaner kommer att tas fram löpande, för kommunen som helhet och för de olika delarna av centralorten. På det viset kommer analyser och underlag att vara aktuella och uppdaterade i samband med att beslut fattas kring vilka åtgärder som behövs.

Kommunen som helhet beskrivs i cykelplanen och dialog med övriga parter om våra önskemål kommer att ske löpande. Vi kommer bland annat att föra dialog med Trafikverket och Västtrafik på området.

När det gäller centralorten Skövde kommer åtgärdsplaner att tas fram för varje delområde, en gång för varje tema. Alla områden ska arbetas igenom utifrån ett tema innan vi tar samma område igen. De teman vi kommer att arbeta utifrån är:

1. Huvudstråk
2. Arbetsplatser
3. Skolor
4. Andra målpunkter

De teman som valts ut baseras på de prioriteringar som gjorts i cykelstrategin.

Sammanhängande cykelnät

Vi ska sträva efter att koppla samman kommunens olika delar på sätt som är rimliga i förhållande till avstånd och kostnader. Det kan handla om anläggning av gång- och cykelvägar eller sänkta hastigheter på vissa vägar eller sträckor.

På kommunnivå handlar det inte bara om fysiska cykelvägar mellan alla delar, utan även om bra och praktiska kopplingar till kollektivtrafiken. Det ska vara enkelt att välja cykeln både för hela resor och delar av resor.

I centralorten finns det redan många cykelvägar, så första delen i arbetet kommer att fokusera på att få ett väl fungerande huvudcykelnät. Sedan kommer andra bitar att kopplas till det nätet.

Minst ett prioriterat stråk

Det prioriterade stråket ingår i huvudcykelnätet och kommer att hanteras ihop med stråken i nivå 1.

Prioritera arbetspendling med cykel

Det ska vara möjligt att cykla hela eller delar av vägen till och från arbetet i Skövde kommun. Det hänger samman med såväl cykelnätets utformning och skötsel, som möjligheter till parkering. Parkeringar behövs både i anslutning till hållplatser och i anslutning till kommunens olika arbetsplatser.

Arbetspendling är ett område där det finns mycket att göra och där effekterna kan bli stora, därför kommer detta tema efter stråken.

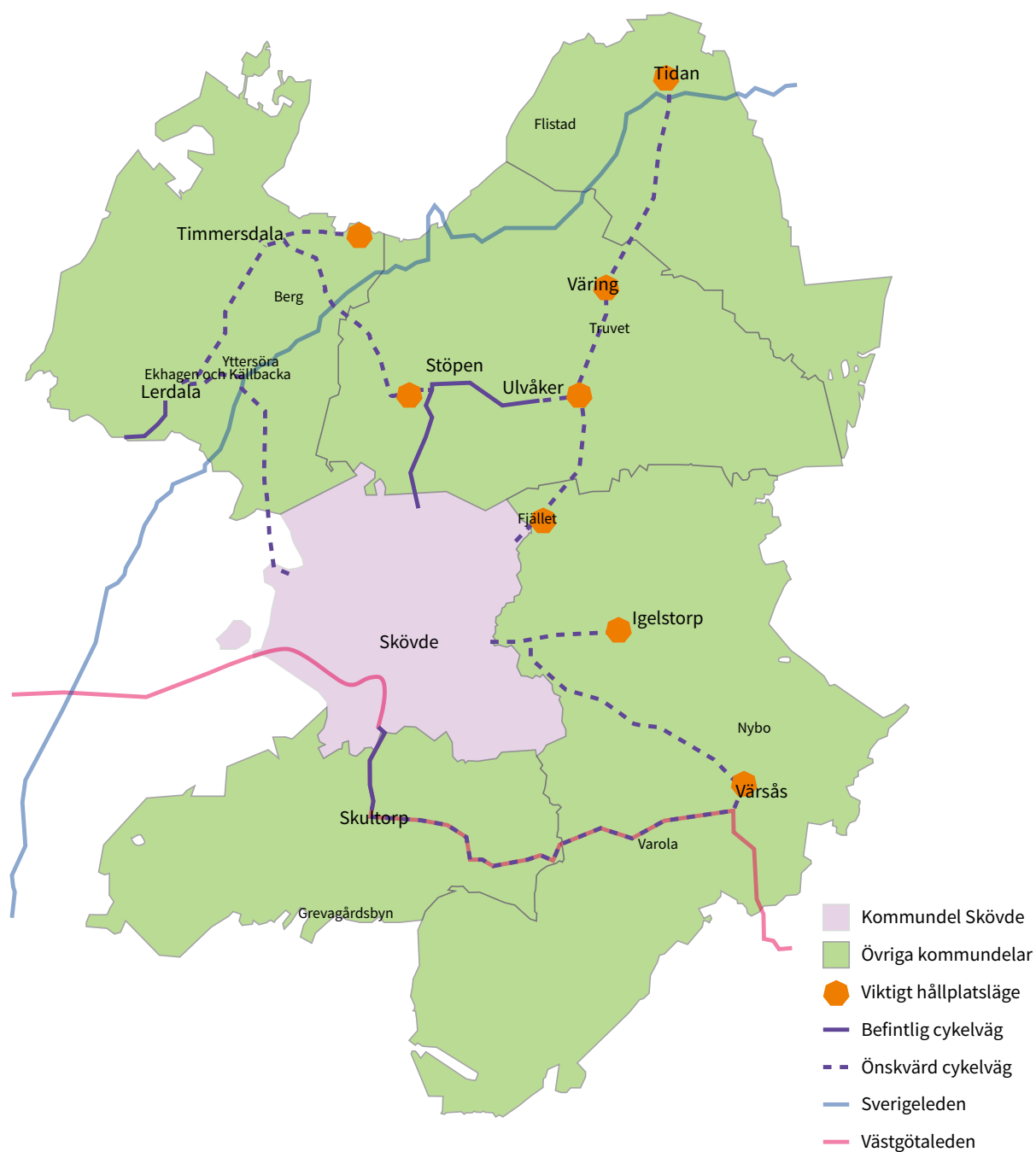
Prioritera cykelvägar till och från skolor

Kommunens barn och ungdomar ska kunna ta sig till och från skolan på ett säkert och smidigt sätt, utan att vara tvungna att åka bil.

Den huvudsakliga målgruppen är elever i grundskolan. Vi väljer därför att använda oss av de gamla skolupptagningsområdena som utgångspunkt i det här arbetet. Arbetet ska dock inkludera alla skolor, såväl kommunala som fristående.

I vissa fall handlar det om att justera hastigheterna på den motortrafik som kör på våra vägar, i andra om att bygga cykelvägar som kopplar olika områden till skolorna. I vissa fall kan det diskuteras om moped klass I ska få köra på cykelvägen.

På detta område är redan mycket arbete gjort, vilket gör att vi hanterar temat efter arbetsplatserna.

På längre sikt utgör kartan ovan en målbild för det kommunövergripande cykelnätet. Eftersom avstånden är relativt stora och vi inte själva är väghållare för de flesta av sträckorna kommer hållplatslägena att prioriteras i första hand. Längre sträckor med cykelvägar kommer att bli aktuella när Trafikverket ser en sådan möjlighet, till dess ligger vårt arbete i att föra dialog med Trafikverket om detta.

Kommunen som helhet

Cykelstrategin tar sikte på vardagscykling. Det handlar om pendling till arbete och skola, men också de resor som görs till olika fritidsaktiviteter och för att utföra ärenden. Vi bedömer att turism ligger utanför den inriktningen och riktar inga särskilda satsningar mot detta eller de cykelleder som går genom kommunen.

Avstånd är en begränsande faktor; de allra flesta väljer bort cykeln om de ska resa längre än 3 km, eller möjligtvis 5 km. På sikt kan detta dock vara något som är på väg att förändras, i takt med att nya typer av cyklar blir allt vanligare.

Kollektivtrafik

Arbetet med det övergripande kommunala cykelnätet kommer att inkludera kollektivtrafiken. Ett mål är att knyta kommunens tätorter till busshållplatser. Det innebär att säkra cykelvägar behövs mellan orterna och de stråk där busslinjer går. Det innebär också att vi behöver satsa på en bra standard på cykelparkeringar i anslutning till busshållplatserna. I kartan till vänster går det att se vilka punkter som bedöms vara strategiskt viktiga busshållplatser för detta ändamål.

Här kommer vi att behöva föra dialog med väghållare för de vägar som går mellan tätorterna och busshållplatserna, om cykelvägar och skötsel av dessa. Vi kommer också att behöva komma överens med Västtrafik om hur hållplatserna ska se ut, skötas och fungera, samt hur ansvarsfördelningen ska se ut.

Arbetet med kombinationsresor, där cykel och buss/tåg kan kombineras, inkluderar även möjligheter att ta med cykeln på sin kollektivtrafikresa. Något som kan underlätta för de som behöver röra sig en bit från hållplatserna i båda ändarna av en resa.

Cykelvägar

På sikt är målet att knyta samman kommunen och få till ett fungerande cykelnät. På kartan till vänster går det att se hur det kommunövergripande cykelnätet är tänkt att bli. De stråk som är streckade kommer vi att

arbeta för, men de olika delarna ligger olika långt fram i tiden. När cykelvägarna kan bli verklighet beror inte enbart på kommunen utan även på Trafikverket.

De cykelvägar som kommer att prioriteras högst är de som binder samman orter med kortare avstånd. Det gäller såväl mellan centralorten och andra tätorter, som mellan olika mindre tätorter. En faktor som kan spela in är exempelvis om en mindre tätort saknar grundskola och barnen behöver ta sig till en annan tätort för att komma till skolan. Även de sträckor som går mellan tätorterna och de strategiskt viktiga busshållplatserna kommer att prioriteras. På längre sikt är målet att skapa ett sammanhängande nät med kopplingar mellan de mindre orterna centralorten och närliggande orter i andra kommuner.

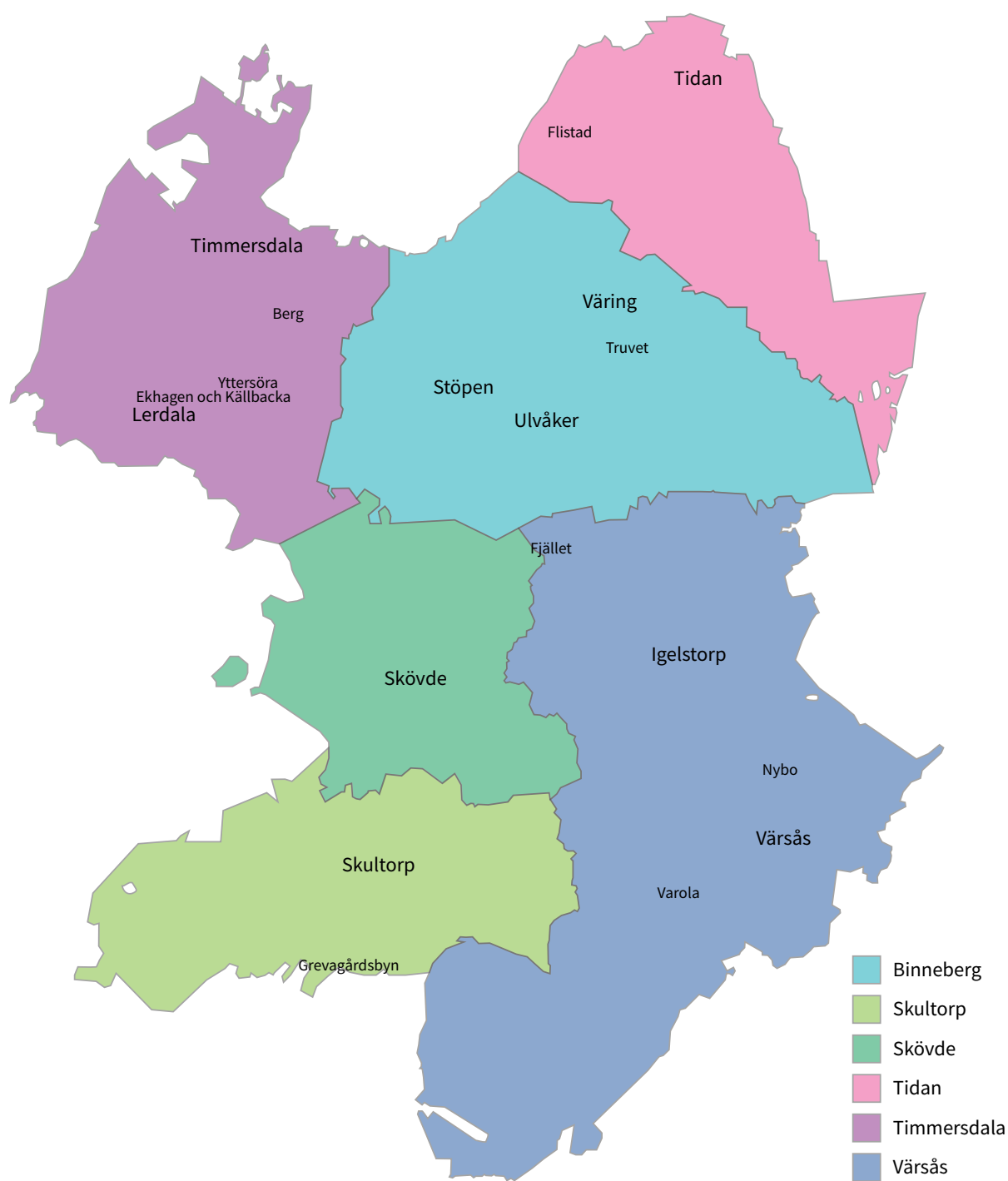
De kommunövergripande cykelvägarna ska knytas till huvudcykelnätet i centralorten.

Olika väghållare

Förutsättningarna för att bygga cykelväg är olika, det beror bland annat på vem som äger marken och om cykelvägen ska ligga intill en bilväg. Ska cykelvägen ligga intill en bilväg kommer den som ansvarar för vägen (väghållaren) att också vara ansvarig för cykelvägen. Att det är någon annan som är väghållare har inte bara betydelse för beslutet om att anlägga en cykelväg, det påverkar även skötseln av cykelvägen. Detta blir tydligast vintertid, när respektive väghållare själv styr över när och hur snöröjning ska göras.

I centralorten är de flesta vägarna kommunala, vilket gör att vi själva styr över såväl bilvägar som cykelvägar. Det finns dock undantag, som exempelvis riksvägarna, som är Trafikverkets vägar.

I övriga delar av kommunen tillhör de flesta av vägarna någon annan än kommunen. Det kan vara Trafikverket, vägföreningar eller privatägda vägar. Det innebär att besluten kring cykelvägar ligger utanför kommunens kontroll. Det vi kan göra är att föra en dialog med väghållaren och framhålla våra önskemål.

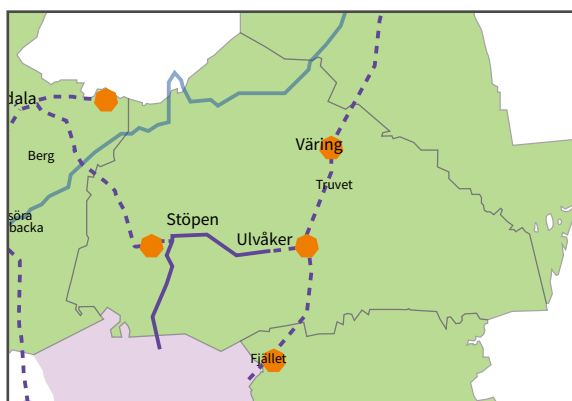

Skövde kommuns statistikområden ligger till grund för indelningen i kommundelar. I cykelplanen är indelningen främst till för att översiktligt beskriva förutsättningar och innehåll i kommunens olika delar.

De olika kommundelarna

Binneberg

Binneberg ligger i den norra delen av Skövde kommun och består till stor del av landsbygd. Här bor drygt 4000 personer, relativt jämnt fördelat mellan orterna och landsbygden. Här finns ett par mindre tätorter; Väring, Stöpen och Ulvåker. Kommunala grundskolor finns i Stöpen (Frösve skola) och i Väring (Värings skola).

Stöpen har idag cykelväg till Skövde längs väg 26, på längre sikt är en koppling längs väg 200 också önskvärd. (se hela kartan på s. 18)

I kommundelen finns ett behov av att knyta orterna till kollektivtrafik, samt att säkerställa cykelmöjligheter kopplade till kommunalens skolor. På längre sikt bör diskussioner föras med Trafikverket om cykelväg som kopplar kommundelen till centralorten även längs väg 200. Även kopplingar till kommundelarna Timmersdala och Tidån kan bli aktuella med tiden.

Tätorten **Stöpen** ligger runt 8 km norr om centralorten Skövde och här bor idag runt 1300 personer. Det finns en del kommersiell service samt förskola, skola, folkbibliotek och fritidsgård på orten. Avståndet talar mot cykelpendling mellan Stöpen och Skövde, men förutsättningarna kan komma att förändras efterhand som elcyklar blir vanligare. Här finns också behov av bra parkeringsmöjligheter vid busshållplatser och det kan finnas intresse av att ta med cykeln på resor med kollektivtrafik.

Ulvåker är ett mindre villasamhälle med ca 250 invånare. Det finns idag ingen samhälls-

service på orten och det är drygt 3,5 km till Stöpen, där närmsta grundskola finns. Det finns idag en cykelbana på delar av sträckan mellan de två orterna längs väg 2936. Cykelvägen tar slut vid Åbrovallen, men resterande sträcka är beslutad att byggas.

Väring ligger över en mil nordost om Skövde och är hem till runt 600 personer. Tätorten består till största delen av villor, men det finns också några flerbostadshus. Offentlig service finns i form av förskola, fritidsverksamhet, grundskola och en idrottsplats sydost om samhället. Det finns även lite kommersiell service på orten och i anslutning till idrottsplatsen. Här efterlyser ÖP2025 en gång- och cykelväg utmed väg 2940 genom samhället och en säkrare gång- och cykel förbindelse längs väg 200 till idrottsplatsen. En cykelväg här skulle även kunna koppla samman Truvet och Väring.

Skultorp

Kommundelen Skultorp utgör kommunens sydvästra hörn och består till stor del av landsbygd, men omfattar även tätorten Skultorp och ett flertal byar och mindre samhällen. I kommundelen som helhet bor det strax under 5000 personer, av dem bor nästan 4000 i tätorten Skultorp.

Skultorp har idag cykelväg till Skövde längs Skövdevägen, på längre sikt är cykelväg i Västgötaledens dragning också önskvärd. (se hela kartan på s. 18)

Tätorten Skultorp har redan idag en väl fungerande cykelväg in till centralorten Skövde. I övriga delar av kommundelen finns ingen infrastruktur som är särskilt till för cykling. Detta gäller bland annat för Simsjön, som fungerar som såväl besöksmål som bostadsort. Västgötaleden passerar genom kom-

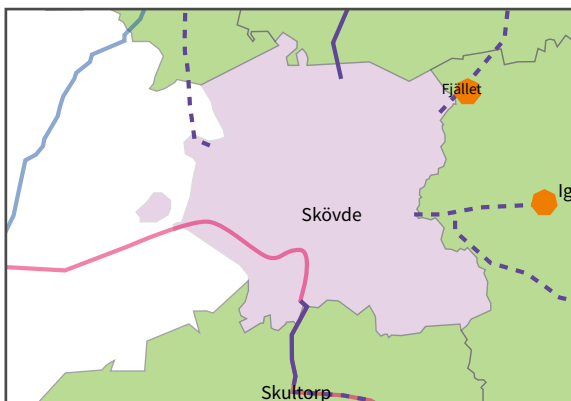
mundelen, men hänvisas öster om Skultorp till landsväg med skyltade hastigheter på 70 km/h.

Tätorten **Skultorp** ligger runt 5 km söder om centralorten Skövde, vilket för många är ett rimligt avstånd för cykelpendling. Här finns en del kommersiell service, samt förskolor och kommunalens två kommunala grundskolor (Svärtagårdsskolan och Billingsdalskolan). Här finns också ett folkbibliotek och en fritidsgård.

De västra delarna av kommundelen inkluderar delar av Billingen, vilket bland annat innebär stora höjdskillnader och branta vägsträckningar. På berget ligger samhället **Simsjön**, med både bostäder och en sjö som är ett besöksmål, särskilt under sommaren. Tillfart till Simsjön sker i huvudsak via Claesborgsvägen i nordost, en väg som är relativt bran, smal och slingrande. Det finns även en tillfart via Herrekvarnsvägen på den södra sidan av Billingen. I övrigt är kommundelen relativt plan, vilket innebär goda förutsättningar för cykling.

Skövde

Kommundelen ligger i kommunens västra kant och består till stor del av centralorten Skövde, men inkluderar även Våmb och det närmsta omlandet kring staden. De östra delarna är relativt plana, medan de västra består av sluttningar, där bebyggelsen klättrar upp på foten av platåberget Billingen.

Centralorten Skövde är så komplex att kommundelen får ett eget avsnitt längre bak i dokumentet. (se hela kartan på s. 18)

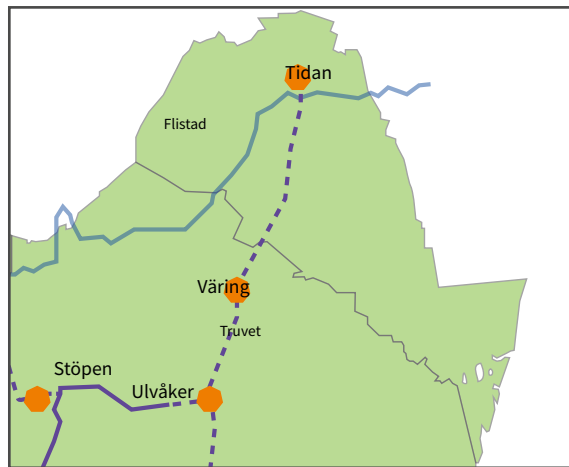
Eftersom trafiksituationen i kommundelen är så komplex och omfattar väldigt många

människor i rörelse kommer kommundelen att hanteras mer ingående och delas in i ytterligare delområden.

Här bor drygt 37500 personer, de allra flesta inom centralortens gränser. Här finns också huvuddelen av kommunens service, såväl offentlig som kommersiell. Det finns totalt 9 kommunala grundskolor i centralorten Skövde (Billingskolan, Eriksdalsskolan, Henneskolan, Helenaskolan, Kåpplundaskolan, Lundenskolan, Norrmalmskolan, Rydskolan och Vasaskolan). Utöver dessa finns även ett par fristående grundskolor.

Tidan

Kommundelen ligger i det nordöstra hörnet av kommunen och är hem till runt 1600 personer, drygt hälften bor i tätorten Tidän. Marken är förhållandevis plan överlag, men avstånden inom kommundelen och till centralorten är stora.

Kommundelen Tidän är långsträckt och består till stor del av landsbygd, primärt fokus bör vara bra kopplingar till kollektivtrafikstråken. (se hela kartan på s. 18)

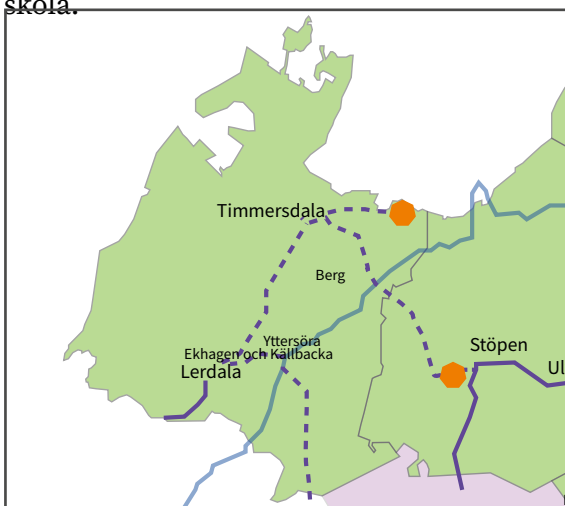
Bebyggelsen i tätorten **Tidän** består till större delen av villor, men här finns också grupphus och flerbostadshus. Här finns ett flertal kommunala servicefunktioner: förskola, kommunal grundskola (Tidanskolan), fritidsgård, folkbibliotek, äldreboende och vårdcentral. Samhället har också en idrottsplats och ett tempererat friluftsbad. Här finns ett förhållandevis stort utbud av kommersiella servicefunktioner som butiker och serveringar.

Öp2025 lyfter fram ett behov av cykelväg längs väg 200 söderut från Tidån, som ska koppla bebyggelsen längs vägen till tätorten. Rekommendationen i översiktsplanen är att detta ska göras i samband med utbyggnaden av de bostads- och verksamhetsområden som pekats ut.

Norr om orten finns också Olstorps festplats, drygt 1 km utanför samhället. Festplatsen kopplas till tätorten via väg 200, vilket gör att en cykelväg däremellan bedöms som lämplig.

Timmersdala

Kommundelen utgör kommunens nordvästra hörn och totalt bor det drygt 2500 personer här. Det finns kommunal grundskola i de två tätorterna; Lerdala skola och Timmersdala skola.

Kommundelen Timmersdala består till stor del av landsbygd, primärt fokus bör vara bra kopplingar till kollektivtrafikstråken. (se hela kartan på s. 18)

Lerdala ligger på berget Billingens sluttning, cirka 15 kilometer nordväst om Skövde. Tätorten består nästan enbart av villor, och har runt 400 invånare. Här finns bland annat förskola och skola, samt idrottsplats, ett elbelyst motionsspår och golfbana. ÖP2025 redovisar ett behov av gång- och cykelväg genom tätorten, utmed Skaravägen (väg 2747).

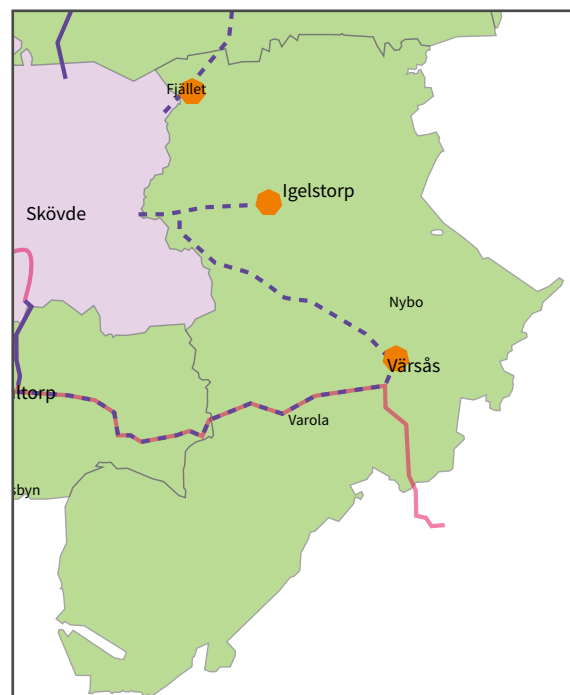
Timmersdala ligger nedanför nordvästsluttningen av Billingen och fungerar som central tätort i kommundelen. I tätorten bor drygt 850 personer och även här dominerar villabebyggelse. På orten finns en del näringsliv och

verksamheter som genererar viss inpendling av arbetskraft. Här finns också förskola och skola, fritidsgård, folkbibliotek, viss kommersiell service, distriktsläkarmottagning och Billingsdals äldreboende. I utkanten av tätorten finns det en idrottsplats, en skidbacke och ett elbelyst motionsspår.

Mellan kommundelen större orter är hastigheten begränsad till 70 km/h. Vägen är relativt smal, en ladväg utan mittlinje och det passerar 700-900 fordon per dygn. Detta talar för ett behov av cykelväg mellan orterna om det ska gå att cykla säkert längs sträckan. Det är drygt 6 km mellan orterna, med byar och annan bebyggelse längs sträckan. Dessutom finns andra målpunkter längs vägen, exempelvis sjön Lången med en badplats, i höjd med byn Melldala.

Värsås

Kommundelen är stor till ytan och består till stor del av landsbygd. Här bor drygt 3000 personer och avstånden är relativt långa. Här finns fyra tätorter: Fjället, Igelstorp, Värsås och Varola. Kommunal grundskola finns i de tre orterna Igelstorp, Värsås och Varola.

Kommundelen Värsås består till stor del av landsbygd, primärt fokus bör vara bra kopplingar till kollektivtrafikstråken. (se hela kartan på s. 18)

Fjället ligger nära centralorten Skövde, det är mindre än 4 km till norra delarna av staden och drygt 7 till centrum. Här bor ca 120 personer, i en by som består av villabebyggelse. Orten saknar egen samhällsservice. Här finns ett utpekat behov av separat gång- och cykelväg längs väg 200 över Ösan, vilket nämns i ÖP2025.

Igelstorp består också till stor del av villabebyggelse, på orten bor ca 680 invånare. Här finns både förskola och grundskola. I södra delen av orten ligger en fotbollsplan. Alldeles norr om väg 49 ligger också Svenstorps kyrkby, med glesare gårdsbebyggelse. Tätorten ligger drygt 6 km från Skövde stad, längs en relativt smal landsväg med en skyltad hastighet på 80 km/h. Här ska vi arbeta för en cykelväg som kopplar samman orterna. Det finns flera alternativa dragningar för en cykelväg mellan Skövde och Igelstorp; bland annat längs väg 49 och på järnvägens banvall. I båda fallen är Trafikverket väghållare och vi råder inte fritt över beslutet.

Värsås fungerar som centralort för den sydöstra kommundelen. I Värsås tätort bor ca 550 personer och de allra flesta bor i villa. Här finns förskola, grundskola, fritidsgård, folkbibliotek och en del kommersiell service. Det finns också en idrottsplats och ett elbelyst motionsspår. ÖP2025 lyfter fram ett behov av att förlänga gång- och cykelvägen söderut längs väg 2891 (Djursätravägen) för att öka trafiksäkerheten. Det är drygt en mil från Värsås in till Skövde. Det gör att vi i första hand bör satsa på en bra koppling till kollektivtrafiken.

Varola, eller **Varola kyrkby** är en liten tätort med runt 35 invånare, men i socknen totalt bor runt 550 personer. I samhället finns förskola och grundskola. Orten är relativt gles och binds samman av en landsväg (väg 2882) med högsta tillåtna hastighet på 50 km/h på större delarna av sträckan, utanför skolan gäller 30 km/h. Det är ca 4 km mellan Varola och kommundelens centralort Värsås, vilket innebär cykelavstånd. Mellan Varola och Värsås löper en smal landsväg med en tillåten hastighet på 70 km/h. Längs samma väg finns även fler bostäder där det kan finnas barn

som går i förskola och skola inne i tätorten. Därför gör vi bedömningen att en cykelväg mellan orterna skulle vara att föredra. Det är drygt 9 km in till Skövde stad, med en bra koppling till kollektivtrafik i Värsås kan även Varolas koppling till centralorten stärkas.

Byn **Vreten** ligger i den allra sydligaste spetsen av Skövde kommun. Idag bor det runt 150 personer här och tätorten saknar helt egen samhällsservice, men det finns en del föreningsverksamhet. Det är i dagsläget inte aktuellt att anlägga cykelväg till någon av kommunens övriga orter. På längre sikt kan en koppling till kollektivtrafiken på väg 26 bli aktuell.

På kartan visas kommundelen Skövde indelad med de tidigare skolupptagningsområdena som utgångspunkt, vilka kommer att användas som underlag för arbetet med åtgärdsplaner i staden.

Kommundel Skövde

Som avgränsning för centralorten använder vi det statistiska nyckelkodsområdet för kommundelen Skövde (se karta). Denna delas sen upp med de gamla skolupptagningsområdena som utgångspunkt, för att ge oss mindre och mer hanterbara bitar i åtgärdsplanerna.

Områdesindelning

1. Norrmalm (*Norrmalmskolan*)
2. Hentorp, Källegården, Karlsro (*Henskolan*)
3. Vasastaden, Södermalm, Västermalm, Centrum, Våmb, Billingesluttningen (*Billingskolan*)
4. Södra Ryd, Sjukhuset (*Rydskolan*)
5. Östermalm, Timboholm, Segerstorp, Aspelund (*Eriksdalskolan*)
6. Lunden, Rosenhaga (*Lundenskolan*)
7. Havstena, Kävplunda, Karstorp, Hasselbacken, Ulveket, Ekängen, Dälderna (*Kävplundaskolan*)
8. Stallsiken, Horsås, Horsås trädgårdsstad, Mariesjö, Hasslum (*Trädgårdsstadens skola*)

Arbetsätt

De olika områdena i kommundelen kommer att analyseras var för sig, med utgångspunkt i de prioriteringar som fastställts i cykelstrategin. Därefter kommer åtgärdsplaner att tas fram för vart och ett av områdena.

Mycket arbete är redan gjort med avseende på barns skolvägar, därför kommer arbetspendling att utgöra huvudfokus i första omgången med analyser och åtgärdsplaner. Det innebär att områdena kommer att analyseras utifrån det perspektivet när de första åtgärdsplanerna tas fram. När dessa sedan genomförts, för vart och ett av de olika delområdena, kommer nya analyser att ligga till grund för åtgärdsplaner med fokus på skolvägar. När även det arbetet är genomfört kommer fokus att läggas på resor till och från fritidsaktiviteter och andra ärenden i vardagen.

Tanken är inte att alla områden ska analyseras på en gång, utan vi kommer att arbeta med ett eller ett par områden i taget. Detta för att analyserna som ligger till grund för åtgärdsplanerna ska vara så aktuella som möjligt.

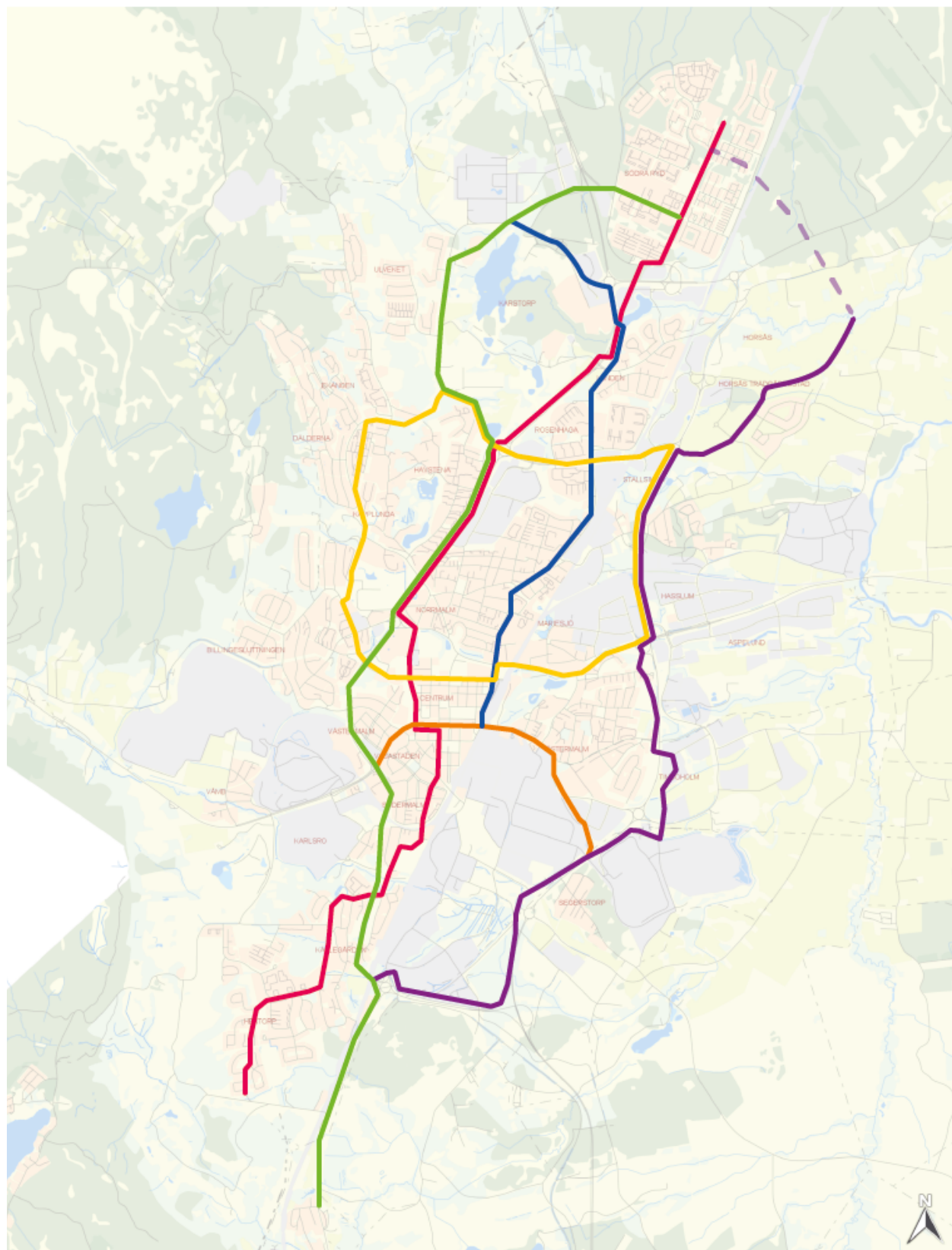
Samtidigt är det viktigt att hålla koll så vi kan samordna åtgärder som kan kombineras, även om dessa genomförs utanför områden med åtgärdsplan.

Nya områden och ny bebyggelse ska anpassas till den struktur som anges i cykelstrategi och cykelplan.

Prioritering

Alla områden ska först hanteras utifrån kriteriet arbetspendling, med analyser och åtgärdsplaner. Därefter ska alla områden återigen gås igenom med fokus på säkra skolvägar. I ett tredje steg hanteras alla områden med avseende på fritidsresor.

Cykelplanen avgör inte i vilken inbördes ordning åtgärdsplaner för de olika områdena ska tas fram.

På kartan visas huvudcykelnätet, de olika stråken namnges efter den färg som visar var stråket går. Stråken heter Röda stråket, Gula stråket, Blå stråket, Gröna stråket, Orangea stråket och Lila stråket.

Huvudcykelnät

Ett antal cykelvägar i centralorten Skövde kommer att ingå i ett så kallat huvudnät. Huvudcykelnätet ska koppla samman de olika delarna av staden och fungera som stråk till, från och mellan större målpunkter.

Alla stråk som ingår i huvudcykelnätet namnsätts och skyltas i enlighet med den färg stråket har i kartan till vänster. Det ger en struktur som kan användas när cyklister ska navigera i cykelnätet.

På kartan till vänster redovisas även ett område i nordöst, där det i dagsläget varken finns infrastruktur för bilar eller cyklar. Den streckade linjen symboliserar den koppling som planeras gå genom den nya stadsdelen Stadsskogen och de delar av Trädgårdsstaden som inte är byggda idag.

Prioriterat stråk

Det prioriterade stråket ingår i huvudcykelnätet, där det binder samman stadens nordligaste delar med de sydligaste. Stråket går alltså längs en av de längre sträckorna, dessutom kopplas många andra delar till denna "ryggrad".

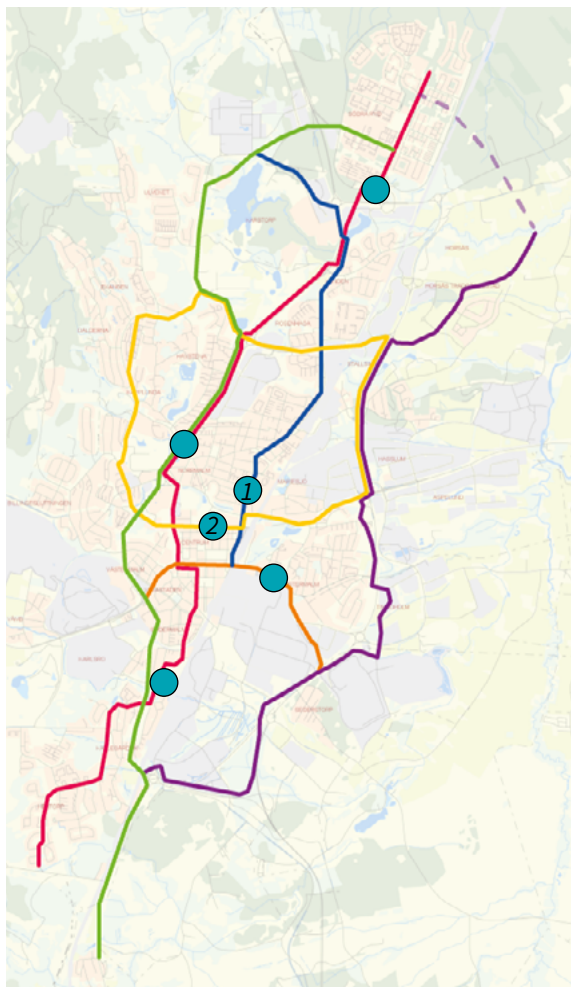
Det prioriterade stråk som ligger i planen går på den västra sidan om järnvägen. På längre sikt är intentionen att få till ett motsvarande stråk även öster om järnvägen.

UPPFÖLJNING AV CYKELPLANEN

Kontroll

Mätningar

Kommunen kommer att ha stående mätningar av cykeltrafiken på sex platser i centralorten. Ett par av mätstationerna kommer att utrustas med realtidsskyltar (markerat i kartan nedan med 1 och 2). Realtidsskyltarna placeras på centrala platser, så att många kan se dem, både de som cyklar och andra. Skylt kommer att sättas ut på plats ett i första hand (vid högskolan) och vid plats två i andra hand (vid Sandtorget). Kommunen kommer vid behov även att genomföra räkning och mätning på andra platser.

Kommunen kommer att ha stående mätningar av cykeltrafiken på dessa sex platser. De som markerats med siffror är tänkt ska utrustas med realtidsskyltar.

Undersökningar

Som komplement till cykelarbetet kommer kommunen att använda sig av en egen webbenkät inriktad på cykel. Den kommer att besvaras vartannat år, udda årtal.

Även andra undersökningar kan användas som underlag i cykelarbetet, såsom nöjdhetsundersökningar och resvaneundersökningar (RVU).

Kommunen planerar att delta i Cykelfrämjandets "Kommunvelometer", vilket vi har gjort varje år sedan 2012. Det ger en sammanställning med en fingervisning om hur cykelarbetet går och hur det står sig i förhållande till andra kommuner.

Redovisning

Cykelbokslut

Kommunen sammanställer årligen ett cykelbokslut. Det dokument som tas fram ska uppfattas som enkelt och lättläst. Den ska kunna användas som informationsmaterial riktad till kommuninvånare och andra som är intresserade.

I cykelbokslutet redovisas de åtgärder som genomförts under sedan det senaste bokslutet sammanställs. Utöver detta kommer resultat av genomförda mätningar och undersökningar att presenteras.

Anvar för sammställning av ett cykelbokslut ligger på sektor samhällsbyggnad.

Övergripande resultat

1. Karta med vilka områden som har pågående åtgärdsplan
2. Karta med cykelnätet där åtgärdade områden pekas ut
3. Förändringar som gjorts i driften
4. Mätningar som gjorts
5. Undersökningar som gjorts

Redovisning av genomförda projekt/åtgärder

Varje åtgärdsplan ges ett avsnitt, karta över områden som åtgärdats och områden som ligger kvar och ska åtgärdas. Bilder på före/efter och om event genomförts.

Löpande redovisning gentemot invånare

I samband med fysiska förändringar i cykelnätet kommer information att gå ut även under verksamhetsåret, liksom tidigare. Det kommer även att gå ut information kring olika skötselåtgärder, exempelvis snöröjning och sopning.

Den löpande redovisningen kommer att ske genom ett flertal kanaler, exempelvis:

1. På plats
2. Hemsidan
3. Sociala medier
4. Lokaltidningar

LITTERATURFÖRTECKNING

- GCM-handboken (2010), *GCM-handbok - Utformning, drift och underhåll med gång-, cykel- och mopedtrafik i fokus*, Trafikverket och SKL
- Västra Götalandsregionen (2016), *Strategi för ökad cykling i Västra Götaland - En del av den regionala cykelplanen*
- Skövde kommun (2010), *Parkering i Skövde*, med parkeringsstrategi och p-normer.
- Skövde kommun (2012), *Trafik i Skövde - Trafikstrategi*
- Skövde kommun (2012), *Resepolicy*
- Skövde kommun (2012), *Riktlinjer för fordon och resor*
- Skövde kommun (2012), *Energi- och klimatplan för Skövde kommun 2011-2020*
- Skövde kommun (2013), *Landsbygdsprogram för Skövde kommun 2013-2016*
- Skövde kommun (2014), *Policy för funktionshindersfrågor*
- Skövde kommun (2015), *Folkhälsa - människor möts, verkar och mår bra!* Folkhälsopolitiskt program för mandatperioden 2015-2018
- Skövde kommun (2016), *Barn- och ungdomspolitiskt program för Skövde kommun 2015-2018*
- Skövde kommun, *Broschyr fri sikt*
- Synskadades Riksförbund (2012), *Gång- och cykelbanor*
- VTI (2014), *Sopsaltning av cykelvägar - för bättre framkomlighet och säkerhet för vintercyklisterna*
- Västra Götalandsregionen (2014), *Regional plan för transportinfrastrukturen i Västra Götaland 2014-2025*

SKÖVDE

Sektor samhällsbyggnad

Postadress 541 83 SKÖVDE Telefon 0500-49 80 00 Hemsida www.skovde.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott/Kommunstyrelsen

Cykelstrategi och Cykelplan

Beredning samhällsbyggnads förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att anta de två dokumenten Cykelstrategi och Cykelplan.

Sammanfattning

En cykelstrategi med tillhörande cykelplan har tagits fram, som ska ligga till grund för det kommunala planeringsarbetet, med syfte att öka cykeltrafiken och skapa ett sammanhängande hållbart cykelvägnät. Dokumenten belyser även kopplingen mellan cykel och kollektivtrafik.

Bakgrund

Kommunstyrelsen gav 2015-08-17 KS§ 132/15 sektor samhällsbyggnad (SSB) i uppdrag att upprätta en cykelstrategi.

Därefter hölls en workshop med kommunstyrelsen och tjänstemän från olika delar av den kommunala verksamheten. Efter detta arbetade SSB förslag på cykelstrategi och cykelplan, som sedan varit ute på remiss. Remissrundan har lett till att en del förtydliganden och mindre justeringar gjorts, men i stort är innehållet och slutsatserna de samma.

Cykelstrategin är en kommunövergripande tematisk fördjupning av Skövde kommuns trafikstrategi (2012) och lyder under den. Det innebär att de övergripande prioriteringarna mellan olika trafikslag och strukturen överlag är beslutad sedan tidigare. I cykelstrategin fastställs vilka målbilder som finns och prioriteringar som ska göras i arbetet med cykling och infrastruktur för cykling i kommunen.

Till cykelstrategin hör en cykelplan, där målbilder och strategier omsätts i kartor och riktlinjer för såväl hur cykelnätet i kommunen ska byggas upp som hur arbetet ska läggas upp. Konkreta åtgärder lämnas till framtida arbete med åtgärdsplaner, som en del i det löpande arbetet där budget kan sättas för det som ska genomföras. Cykelplanen lägger fast ett huvudnät för cykelinfrastrukturen och de hierarkier som ska gälla både utformning och drift.

Handlingar som ingår i beslutet

Cykelstrategi_antagandehandling_2018-06-11

Sammanställning av remiss

Cykelplan_antagandehandling_2018-06-11

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

Caroline Hagström
Samhällsbyggnadschef

Birgit Bjelkengren
Handläggare

Cykelstrategi och cykelplan

Sammanställning av remiss

Upprättad 2018-06-11

Dnr PLAN.2015.23

Sektor samhällsbyggnad

INNEHÅLL

FÖRSLAG TILL BESLUT	3
OM REMISSFÖRFARANDET	3
INKOMNA YTTRANDE OCH BEMÖTANDEN	4
Länsstyrelsen	4
Länsstyrelsen Västra Götalands län (LS)	
Kommunala nämnder, bolag och kommunalförbund	4
Barn- och utbildningsnämnd	
Kultur- och fritidsnämnd	
AB Skövdebostäder	
Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)	
Kommunala råd	6
Politiska partier	6
Liberalerna	
Miljöpartiet	
Moderaterna	
Socialdemokraterna	
Övriga remissinstanser	11
Högskolan i Skövde	
Nobina	
Trafikverket Region Väst	
Västtrafik AB	
SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	15

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen föreslås godkänna redogörelsen över remiss enligt nedan.

OM REMISSFÖRFARANDET

Kommunstyrelsen beslutade 2017-10-30 § 215/17 att ge sektor samhällsbyggnad i uppdrag att genomföra en remissrunda gällande förslag till detaljplan för förslag till Cykelstrategi och Cykelplan, med en remisstid på 8 veckor.

Remissen har varit ute mellan den 6/11 2017 - 12/1 2018. Inbjudan har skickats ut med mail till remissinstanser enligt beslutad sändlista.

Utöver detta har handlingarna skickats ut till de som efterfrågat dem, eventuella synpunkter från dessa inkluderas dock inte i sammanställningen.

De remissinstanser som beretts tillfälle att yttra sig redovisas i matrisen nedan. De instanser som saknar markering har inte lämnat in något yttrande.

Instans	Yttrande utan synpunkt	Yttrande med synpunkt
Länsstyrelsen		x
Kommunala nämnder, bolag och kommunalförbund		
Barn- och utbildningsnämnd		x
Kultur- och fritidsnämnd		x
Servicenämnd		
Socialnämnd	x	
Vård- och omsorgsnämnd	x	
AB Skövdebestäder		x
Balthazar Science Center AB		
Gothia Innovation AB		
Kreativa Hus Skövde AB		
Next Skövde Destinationsutveckling AB		
Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS)		
Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)		x
Skaraborgs kommunalförbund		
Kommunala råd		
Brottsförebyggande rådet		
Kommunala pensionärsrådet		
Rådet för funktionshinderfrågor		

Instans	Yttrande utan synpunkt	Yttrande med synpunkt
Politiska partier		
Centerpartiet		
Kristdemokraterna		
Liberalerna		x
Miljöpartiet		x
Moderaterna		x
Socialdemokraterna		x
Sverigedemokraterna		
Vänsterpartiet		
Övriga remissinstanser		
Fastighetsägarna		
Hyresgästföreningen		
Högskolan i Skövde		x
Nobina		x
Näringslivsforum i Skövde		
Polismyndigheten		
Sveriges Åkeriföretag Skaraborg		
Trafikverket region Väst		x
Ungdomsforum		
Västtrafik AB		x
Sammanräkning		

INKOMNA YTTRANDE OCH BEMÖTANDEN

Nedan följer en sammanfattning av inkomna skrivelser med anmärkning och/eller synpunkt. Hela skrivelser, stycken eller citat redovisas i kursiv stil. Sektor samhällsbyggnads bemötande av skrivelserna markeras med grå ruta.

LÄNSSTYRELSEN

Länsstyrelsen Västra Götalands län (LS)

Länsstyrelsen har inget att erinra avseende Cykelstrategi och Cykelplan för Skövde kommun. Länsstyrelsen vill förtydliga att lämpligheten av föreslagna stråk inte på något sätt prövats genom detta yttrande. Eventuell prövning av stråk genomförs i kommande planläggning. Länsstyrelsen väljer dock att lämna ett par synpunkter på strategin och planen.

Samlad bedömning

Länsstyrelsen anser att Skövde kommun i sin strategi förtjänstfullt redogjort för alla kopplingar till andra styrande och kompletterande dokument som finns för Cykelstrategin.

LS framhåller att kopplingen till hälsa är mycket bra. De lyfter också problematiken kring singelolycker och menar att det är främst genom satsningar inom drift och underhåll som dessa kan minska.

I yttrandet står att det saknas kopplingar till framtida behov vad gäller elcyklar, cykel med kärra och lastcykel. Detta bland annat då det ställer *högre krav på cykelinfrastrukturen vad gäller yta, hastigheter och hög standard på drift och underhåll.*

Statligt regionalt vägnät

Här påpekar länsstyrelsen att kommunen genom sin medverkan inom Skaraborgs kommunalförbund och Västra Götalandsregionen påverka Trafikverkets möjlighet att arbeta med cykelinfrastruktur.

Västra Götalandsregionen och kommunerna genom kommunalförbunden bestämmer själva hur mycket statliga medel som ska satsas på cykelinfrastruktur i länet och huruvida det krävs kommunal medfinansiering utmed det statliga vägnätet eller ej.

Länsstyrelsen vill därför påminna om att det är genom den *trafikövergripande regionala infrastrukturplanen som lägger nivån på de statliga satsningarna på cykelinfrastruktur i länet.* Samt att Trafikverket enbart arbetar på utifrån Västra Götalandsregionens ambitionsnivå.

Bemötande och kommentarer:

Sektor samhällsbyggnad noterar att LS inte tagit ställning till enskilda stråk i detta skede.

Samlad bedömning

SSB instämmer i LS konstaterande kring singelolyckornas koppling till drift och underhåll. Förhoppningen är att den tydliggjorda hierarkin kommer både förbättringar i driften och en starkare koppling mellan verklighet och förväntningar hos allmänheten.

Gällande den framtida utvecklingen med fler elcyklar, cykelkärror och lådcyklar menar SSB att de generella förbättringar som planeras även gynnar de cykeltyperna. När det gäller parkering står det på sida 10 i cykelplanen att det behövs större yta vid inköpsställen och målpunkter dit barn och föräldrar åker tillsammans, för lådcyklar och cykelkärror.

Statligt regionalt vägnät

Skrivningarna kring de statliga vägarna och dialog med Trafikverket förtydligas så kopplingen via kommunalförbund och region framgår.

KOMMUNALA NÄMNDER, BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND

Barn- och utbildningsnämnd

Barn och utbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom upprättad cykelstrategi och cykelplan.

Barn och utbildningsnämnden vill påtala vikten av att markeringarna i de gång- och cykelvägar där gående och cyklister separeras görs tätare än vid större målpunkter i syfte att förenkla för barn.

Bemötande och kommentarer:

SSB noterar synpunkten och kommer att ta med detta i det fortsatta arbetet.

Kultur- och fritidsnämnd

Kultur och fritidsnämnden understryker vikten av att mötesplatser av olika slag finns med i det sammanhängande cykelnätet. Utöver skolor menar nämnden att målpunkter som fritids- och idrottsanläggningarna, Billingens fritidsområde, Kulturhuset, Kulturfabriken är minst lika viktiga.

Nämnden poängterar vikten av belysning på prioriterade sträckor, för såväl trafiksäkerhet som trygghet.

KFN menar att cykelplanen bör beskriva hur planering av cykelställ skall göra på fastigheter. Det står också att *det bör åligga fastighetsägaren att tillgodose befintligt och kommande behov av såväl cykelparkeringar som cykelställ.*

Under rubriken Barn- och ungdomspolitiskt program sid 11 i cykelstrategin: Barns och ungas möjlighet till kultur- och fritidsaktiviteter handlar i hög grad om tillgänglighet. Trygga cykelvägar över hela kommunen kan möjliggöra barns och ungas deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter på våra sju folkbibliotek, fritidsgårdar, Kulturhuset och Kulturfabriken, idrottsplatser och träningsarenor.

I cykelplanen under rubrikerna Stöpen, Skultorp, Tidän, Timmersdala och Vårsås där kommunal och annan service beskrivs sid 23 ff: samt folkbibliotek och fritidsgård.

Bemötande och kommentarer:

Andra målpunkter, workshop, prioritering, steg ett vardagscykling med fokus på pendling (arbete/skola)

Längs kommunens cykelvägar ska det finnas belysning. Belysning s. 13, belysning i mänsklig skala på huvudcykelnätet

Den efterfrågade skrivningen läggs till under barn- och ungdomspolitiskt program.

SSB tolkar den sista punktern i yttrandet som att det finns folkbibliotek och fritidsgård i de nämnda orterna och att det bör framgå i beskrivningarna av dessa. Att det finns folkbibliotek och fritidsgård läggs till under de nämnda orterna.

AB Skövdebostäder

Skövdebostäder ställer sig positiva till den föreslagna inriktningen i föreliggande cykelstrategi och cykelplan.

Skövdebostäder har inget att erinra mot förslaget, men föreslår att stadsdelarna Norrmalm och Östermalm kompletteras med cykelvägar anslutna till huvudcykelnätet. Dessa cykelvägar bör tilldelas status motsvarande angiven nivå 1 till kommande åtgärdsplanering.

Som förslag avseende Norrmalm bör Vallevägen få denna status med anknytning norrut via Sveavägen mot Rådmansgatan samt för Östermalm utmed Östergatan. Detta följer de målpunkter som skolbyggnaderna utgör.

Skövdebostäder förordar även mopedfria cykelvägar i tätorten samt möjligaste mån tillskapa cykelöverfarter där möjligt är för huvudcykelnätet.

Bemötande och kommentarer:

Målet med utformningen av huvudcykelnätet är att alla delar av staden ska ha ett huvudstråk inom rimligt avstånd, samtidigt kan inte huvudnätet bli alltför finmaskigt. Med de krav som ställs på standarden på de stråk som ingår i huvudnätet vad gäller läsbarhet när du rör dig i staden gör att korta sträckor längs bostadsgator inte är aktuella, särskilt inte om det innebär flera ändringar av färdriktning. Dessa områden kommer istället att ha cykelvägar på nivå 2 och 3, som anknyter till huvudnätet.

I den föreslagna cykelplanen står att cykelöverfarter *bör användas på prioriterade stråk och där det bedöms som lämpligt i övriga delar av Skövdes huvudcykelnät.* Vilket SSB menar speglar samma intention som Skövdebostäder efterlyser.

Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)

Upprättande av en cykelstrategi med tillhörande cykelplan bedöms ha positiva effekter på såväl folkhälsa som trafiksäkerhet och därmed också bidra till en reducering av vårdtider och produktionsbortfall till följd av sjukdom och olycksfall.

I sammanhanget ska beaktas räddningstjänstens behov av framkomlighet för utryckningsfordon. Sådana åtgärder som förlänger räddningstjänstens

insatstider bör undvikas, då det kan påverka utformningen av såväl befintlig som planerad bebyggelse med avseende på byggnadstekniska åtgärder och nödutrymning.

Vidare ska tillses att åtkomligheten till brandposter inte väsentligt försvåras till följd av omläggning av bilvägar och cykelvägar.

Det är slutligen angeläget att räddningstjänsten ges tillfälle att yttra sig beträffande detaljutformning av planerade cykelvägar.

Bemötande och kommentarer:

Framkomlighet för räddningsfordon kommer att beaktas i planeringen, likaså åtkomlighet till brandposter.

SSB noterar att RÖS vill ha möjlighet att yttra sig i samband med att olika cykelvägar detaljplaneras.

KOMMUNALA RÅD

Inget yttrande har lämnats in från något av de tre kommunala råden.

POLITISKA PARTIER

Liberalerna

Cykeln är ett självklart alternativ i många människors vardag. Vi Liberaler vill ha trygga cykelvägar, mer sammanhängande stråk och ökade möjligheter att ta med cykeln i kollektivtrafiken.

Liberalerna i Skövde tycker att cykelplanen som är en del av Skövde kommuns Cykelstrategi är bra och noga genomarbetad med de fyra strategierna.

Vi vill dock tillägga att det är önskvärt med kontinuerliga markeringar på marken, inte bara i korsningar. Som det står på sidan 12 i cykelplanen. Markeringar och symboler på marken ska vara så nära att man hela tiden kan se nästa markering.

Ett önskemål är också cykelparkering på Arenaområdet.

En fundering på sidan 13. Det står att belysningen på huvudstråken ska vara utformade i en mänsklig skala. Det är svårt att förstå vad som menas.

Bemötande och kommentarer:

SSB kommer inte att förordas kontinuerliga markeringar på körbanan av flera anledningar. Att sätta markeringen vid korsningspunkter av olika slag bedöms räcka, då det är vid dessa de flesta kommer att ansluta till stråken. Att då sätta ut fler markeringar ger väldigt lite i förhållande till kostnaderna. Ytterligare en anledning är att målade markeringar ställer till det vid snöröjning, med ojämnheter där plögen ej kan nå hela ytan. Dessutom är friktionen/greppet sämre på de målade ytorna.

SSB menar att arenaområdet ingår i det som cykelplanen benämner som *större målpunkter*, vilka bör erbjuda bra cykelparkering enligt planen (s. 10).

Ett förtydligande kring betydelsen av begreppet "mänsklig skala" läggs in i cykelplanen.

Miljöpartiet

Mp inleder med att de är positiva till att det nu arbetas fram styrdokument för planeringen kring cykling.

Sedan menar Miljöpartiet att cykelstrategin inte tillför något nytt, att delar av trafikstrategin är inkopierade rakt av och att hela dokumentet kan utgå. De skriver också att cykelplanen innehåller mycket ord utan innehåll och att den med fördel kan kortas ned från 36 sidor till 10, *så politiker, och andra som planen är avsedd för, orkar läsa den.* Partiet skriver också att *det märks att dokumenten är ihopkopierade från andra dokument*, samt att det gör dokumenten svåröverskådliga.

Sedan listas ett antal positiva synpunkter:

- Inkludera cykelstrategin i trafikstrategin
- Sätta fokus på kombination cykel/kollektivtrafik
- Inkludera resor mellan orter och kommuner
- Prioritering av cykelvägar till och från skolor
- Att mätbara mål ska tas fram, utifrån dagsläget
- Höga mål

I yttrandet står att skrivningen under rubriken *Riktlinjer för fordon och resor (2012)* i cykelstrategin bör ändras, från *alla anställda med transportbehov ska erbjudas tjänstecykel*, för istället att omfatta alla anställda.

Vidare menar Mp att kommunen ska tillhandahålla ett system för hyr- eller lånecyklar. *Kan andra kommuner så borde även Skövde kunna.*

Det prioriterade stråket som pekas ut i cykelplanen ifrågasätts, partiet menar att ingen cyklar den vägen om de inte ska in till centrum. De menar också att stora delar av den södra sträckningen inte lever upp till de krav som ställs i planen. Som alternativ pekar Mp på den befintliga cykelväg som sträcker sig mellan Skultorp centrum och Stöpen centrum.

Vidare menar partiet att den cykelväg som leder över berget mot Varnhem bör ingå som huvudstråk, det motiveras med att Västgötaleden går här, att flera cykelpendlar här och att det är en populär cykelväg vid utflykter.

Därefter listas ett antal förslag på åtgärder i närtid:

- Cykelväg Skövde - Igelstorp
- Cykelväg Skövde - Varola
- Cykelväg längs Norra Aspelundsvägen
- Beläggning och belysning Karlshultsvägen - Södra metallvägen
- Belysning delar av Horsåsvägen
- Belysning Bäckvägen- Sven Bergmans väg
- G/C-passage/övergång över Norra Bergvägen
- Törebodavägen vid Fjället, farlig bro att cykla på
- Skynd sikt korsningen Kungsgatan/Trädgårdsgatan
- Otydligt uppdelning där cykelväg och gångbana korsas på flera ställen i korsningen Badhusgatan/Norra Bergvägen

Miljöpartiet poängterar att snöröjning av gång- och cykelvägar bör prioriteras före bilvägar.

Partiet framhåller att innehållet i åtgärdsplanen bör tidsättas noga, samt att den felande länken på det huvudstråk som går längs väg 26. De påpekar också att det i skogen mellan Mariesjö och Stall-siken finns en liten g/c-väg utan beläggning eller belysning, en länk de menar kan knyta samman området ytterligare.

Bemötande och kommentarer:

I cykelstrategin beslutas den prioritering kommunen väljer, där vardagscykling bedöms vara det område som ska utvecklas först. Att redogöra för vilka övriga dokument som påverkar besluten

kring cykelplaneringen och kort om vad de säger ger läsaren möjlighet att få överblick, utan att behöva läsa alla andra dokument. Av den anledningen innehåller många av våra styrdokument en sådan genomgång. I sammanhanget är det också värt att påpeka att cykelstrategin på sikt kommer att inkorporeras i trafikstrategin och därmed upphöra att vara ett eget dokument när en ny trafikstrategi beslutas.

Att korta ner cykelplanen bedöms inte göra läsbarheten, då de olika delarna behandlar information som avgör hur utveckling och skötsel ska göras i framtiden. Avsnittet *PLANERINGSPRINCIPER* redovisar en målbild för cykelinfrastrukturen och arbetet kring hållbart resande. Därefter följer *GENOMFÖRANDE*, där strukturen för det kommande arbetet sätts. Sist kommer *UPPFÖLJNING AV CYKELPLANEN*, med redogörelser kring hur vi följer upp arbetet efter att planen är beslutad. SSB bedömer att alla dessa delar behövs för att styra och underlätta det kommande arbetet.

Miljöpartiet skriver att skrivningen under rubriken *Riktlinjer för fordon och resor (2012)* behöver uppdateras. Det som står i cykelplanen på sida 10-11 i cykelstrategin är en sammanfattning av det som beslutats i det dokumentet från 2012, ska detta ändras behöver en ny uppsättning riktlinjer antas. Det är inte något som beslutas i cykelstrategin.

Vad gäller allmänt hyr- och lånecyklar gör sektorn bedömningen att det skulle bli en stor kostnad att stå för ett sådant system i dagsläget. Som det står på sida 16 i cykelplanen, ställer kommunen sig dock positiv till om någon annan aktör vill erbjuda ett sådant system i kommunen.

Det prioriterade stråket pekas i planen ut som en ungefärlig sträckning, som ska konkretiseras ytterligare i samband med projektering och framtagande av åtgärdsplaner. Den sträcka som pekas ut behöver inte uppfylla målbilden i dagsläget, utan ska på sikt genom förändringar göra det. Att Vadsboleden inte utgör prioriterat stråk hela vägen handlar om flera saker. En av anledningarna till dragningen är just att koppla stråket till centrum. Sektor samhällsbyggnad gör bedömningen att många av stadens målpunkter ligger i anslutning till centrum, vilket gör att fler har nytta av det än ett genomgående stråk som inte når fram till någon av

de större målpunkterna. Kommunen är inte heller väghållare för cykelvägen på delar av den sträcka som går längs Falköpingsvägen, det innebär att vi inte styr över skötselnivåerna, vilket blir särskilt aktuellt gällande snöröjning.

Den cykelväg som leder över Billingen i riktning mot Skara ingår inte i de områden som prioriteras enligt cykelstrategin. De prioriteringar som görs har tagits fram genom en bred workshop (där kommunstyrelse och representanter från kommunens olika sektorer fanns representerade). Resultatet från workshopen visade att fokus i första hand ska vara vardagscykling, särskilt inriktat på pendling till skola och arbete. Dessutom bedöms det inte som rimligt att ställa de skötselkrav på cykelvägen här, som huvunätet har.

SSB noterar de åtgärdsförslag som presenteras och kommer att ta med dessa i det fortsatta arbetet.

När det gäller snöröjning av cykelnätet är den skillnad från snöröjningen av bilnätet. Den utgår från egna snödjup (3-5 cm) och påbörjas oavsett om snö fortsätter falla. Det innebär att snöröjningen kommer igång tidigare på cykelnätet vid långvarigt snöfall. Snödjupen är satta på en nivå som ska hålla cykelvägarna farbara i så stor utsträckning som möjligt.

Cykelplanen redovisar en sträckning i huvudcykelnätet som ska knyta samman de områden som ligger norr om Stallsiken med de områden som ligger på den södra sidan. De gula/lila stråket kommer att fylla den funktionen, eventuella övriga cykelvägar i området kommer att ingå i hierarkins nivå 2 eller 3.

Moderaterna

Cykelstrategi

Partiet lyfter i sitt yttrande fram att Skövde kommun i dagsläget inte har någon fastställd typ av styrdokument som kallas *strategi*. De menar därför att dokumentet bör döpas om och istället kallas *program*.

Moderaterna påpekar att den nedre nivån av dokument i cykelstrategin kallas både *åtgärdsplan* och *åtgärdslista*. De påpekar att enbart ett begrepp bör väljas och rekommenderar *handlingsplan*.

M anser att cykelstrategin bör fastställas av fullmäktige och att det ska framgå i dokumentet hur ofta det ska uppdateras och av vem. Partiet passar även på att nämna att de anser att Trafikstrategin är i behov av uppdatering, med hänvisning till den utveckling som sker gällande elfordon.

Partiet ställer sig bakom den målbild som redovisas i dokumentet, men menar att det är realistiskt att merparten väljer cykel. Detta med bakgrund i att andelen ligger på 9 % i den senaste resvaneundersökningen. Moderaterna föreslår därför att målet justeras och istället sätts till 18 %, vilket också det är en hög ambition.

I yttrandet håller partiet med om valet att prioritera skol- och arbetspendling. Utöver detta önskas konkreta mål kring hur stor andel av dessa resor som ska göras med cykel. De föreslår att målet sätts till 28 %, vilket är en dryg fördubbling från dagens 13 %.

Moderaterna instämmer i valet av strategier. De är också positiva till att moped klass II bör tillåtas på större cykelvägar vid högtrafikerade vägar, av säkerhetsskäl. De påpekar också att cykelvägarna behöver anpassas till högre hastigheter ändå, med anledning av de allt snabbare el-cyklarna.

Vad gäller kommunens roll instämmer Moderaterna och de anser att särskilt fokus bör läggas på att påverka attityder gällande skolpendling.

Partiet påpekar i sitt yttrande att IoT nätverk kan vara användbara i sammanhanget. Här nämns exempel som realtidsövervakning av snöröjningsfordon, el-cyklar och/eller lånecykelssystem. M påpekar att cykelstrategin inte hanterat smart-city lösningar av detta slag, men att kommunen bör ta på sig att på den infrastrukturen på plats.

Cykelplan

Moderaterna vill att målen i planen formuleras enligt SMART-kriterier, samt att dessa ska samordnas med de mål som står i trafikstrategin. Detta för att det inte ska vara oklart vilka som gäller. Partiet tycker att det saknas konkreta och mätbara mål som beskriver vad som ska uppnås.

M instämmer i mycket av de hur-frågor som tas upp i planen, men vänder sig mot att cyklar ska prioriteras före biltrafik i korsningspunkter. De menar att detta inte är rätt ur miljösynpunkt.

IoT kan användas för att kunna följa snöröjningen i realtid och visualisera detta digitalt.

M efterfrågar byggande av smalare cykelvägar, där det inte ställs krav på att de största snöröjningsfordonen ska kunna köra. En del kanske inte ens behöver snöröjas. Det blir dyrt och tar lång tid att knyta samman tätorter med så stora GC-vägar. Fler och smalare cykelvägar borgar enligt yttrandet för ett tätare och mer finmaskigt nät.

Moderaterna föreslår att de trafikmätningas som föreslås kompletteras med en applikation för mobiltelefoner som kan visualisera trafikflöden och resmönster. Som exempel nämns Trivectors TRavelVU.

Bemötande och kommentarer:

Cykelstrategi

Cykelstrategin kommer att fortsätta benämnas strategi, detta för att undvika förvirring då den hänger samman med trafikstrategin. Dokumentet kommer att inkluderas i trafikstrategin när denna görs om, vilket innebär att en ny benämning bör sammanfalla med detta.

Skrivningarna i dokumenten uppdateras så samma begrepp används för de *åtgärdsplaner* som utgör den tredje och sista delen i arbetet.

SSB är eniga med Moderaterna i att dokumenten bör beslutas av kommunfullmäktige. Sektorn menar dock att det är tillräckligt att konstatera att cykelstrategin kommer att inarbetas i trafikstrategin när denna görs om. Det innebär att cykelfrågorna kommer att uppdateras med samma intervall som övriga delar av trafikstrategin. Även ansvarsfrågan avgörs i för trafikstrategin som helhet. Huruvida trafikstrategin behöver uppdateras är inte något som sektorn tar ställning till i arbetet med cykelstrategin och -planen.

Den målsättning som ges gällande andel som cyklar justeras från *merparten* till *så många som möjligt*. Det ska även påpekas att det handlar om att cykling kan användas för såväl hela som delar av resan enligt målbildsformuleringen.

Mål för andel arbets-/skolpendlingsresor som görs med cykel konkretiseras till *ökande*, andelen ska alltså bli större över tid.

Sektor samhällsbyggnad noterar den nytta Moderaterna ser i att utnyttja IoT (Internet of Things eller sakernas internet). Vilken typ av teknik som ska användas beslutas dock inte i cykelstrategin.

Cykelplan

Målen som finns i Trafikstrategin gäller även för de delar som berör cykling. På sikt är tanken att cyklingen som helhet ska hanteras i trafikstrategin och mål för helheten hanteras därför i det sammanhanget.

Att cyklar prioriteras före bilar i korsningspunkter föreslås enbart på det prioriterade stråket. Det prioriterade stråket löper till stor del parallellt med de bilvägar som har hög belastning. På de ställen de större bilvägarna korsas sker detta i planskilda lösningar, till exempel under Vadsbovägen vid Badhusrondellen.

Vad gäller IoT kopplat till snöröjning och applikation till telefoner menar SSB att vilken teknik och vilka system som kommer att användas inte kan avgöras i cykelplanen. Exakt vad som kommer att användas och vilken leverantör som står för produkten kommer i de flesta fall att avgöras genom någon form av upphandling.

Många av de sträckor som kan bli aktuella för cykelvägar som knyter samman kommunens olika orter är statliga vägar. Det innebär att Trafikverket är väghållare för dem och det är också de som står för skötsel och underhåll. Därför styr Trafikverket över dessa cykelvägars utformning.

Socialdemokraterna

Kommentarer på cykelstrategin

Yttrandet inleds med att konstatera att cykelstrategin är ett bra dokument som borde varit på plats för länge sedan. Partiet menar dock att de två sista strategierna *Prioritera arbetspendling* och *Prioritera till/från skolor* borde bytas till *Prioritera större målpunkter*. Under den nya punkten skulle sedan olika målpunkter rangordnas. *Arbetspendling inklusive våra större förskolor i centralorten (nya förskolor med 8-10 avdelningar påverkar arbetspendling för många), till och från skolor, större fritidsområden, kollektivtrafiks centralpunkt, samt handelsområden.*

Karlsborgsbanans sträckning mellan Tibro och Skövde har Trafikverket beslutat lägga ner från 18-12-09. Då hoppas vi att en cykelbana kan anläggas på banvallen mellan Igelstorp och Skövde.

2016-04-04 fattade Skövde kommunstyrelse beslut att gå med i föreningen svenska cykelstäder vilket förpliktigar. Visionen för de som är med är att alla resor som är kortare än 5 km ska ske med cykel.

Partiet hoppas att de nya cykeldokumenterna kommer att innebära att underhållet på cykelvägarna förbättras. De framför även önskemål om att cykelvägar ska *hållas rena från vintergrus.*

Framtid och utveckling beskrivs i cykelplanen

Partiet menar att det prioriterade stråket ser bra ut, men saknar en plan för hur det ska kopplas till Skövdes största arbetsplatser, vilket de menar att cykelstrategin stipulerar. S undrar också om det kontrollerats att alla bostadsområden har kopplingar till *huvudstråket.*

Socialdemokraterna efterlyser en plan för hur ett prioriterat stråk öster om järnvägen kan gå. De lyfter även fram ett behov av en bra cykelförbindelse mellan Stallsikens handelsområde och Södra Ryd. Partiet menar därför *att det prioriterade stråket byggs ut till en ringled från Ryd förbi Stallsikens längst östra leden och sedan förbi Volvo, Fabiansrondellen.*

Som en kommentar till huvudcykelnätets utformning pekar S på den tänkta sträckan genom Stads-skogen. Partiet menar att det är en brist att det inte idag finns en koppling Södra Ryd-Trädgårds-staden-Volvo. De menar också att det är en brist att Trädgårdsstaden och Stadsskogen inte har bra anslutande cykelväg till prioriterat stråk.

Socialdemokraterna vill att kommunen pratar med Trafikverket för att komma överens om skötsel-nivåer på deras cykelvägar. Partiet påpekar också att det är bra att snöröjningen ska lyftas till högre nivå än tidigare.

Skyltade cykelbanor tillhörande kommunen bör snöröjas med högre frekvens samt förses med adekvat belysning där sådan saknas.

Fler servicestationer (pump, laddstolpar för el-cykel mm) samt cykelparkering med väderskydd vid större målpunkter som kommunen ansvarar

för skulle också ge högre incitament till att använda cykel.

Skövde kommun bör förhandla med Västtrafik och undersöka möjligheten så att man kan ta med cykeln då man reser kollektivt med buss och tåg, En del av resan kunde då bli ett alternativ för cykeln.

Det vore lämpligt att Skövde kommun utvecklade en App med cykelstråk, cykelvägkarta över Skövde kommun och tätort.

En framtida prioriteringsplan över framtida sammankopplingar mellan stad och land i Skövde kommun och med andra kommuner bör tas fram vid diskussioner med Trafikverket.

Bemötande och kommentarer:

Kommentarer på cykelstrategin

De fyra strategierna är framtagna med utgångspunkt i den workshop som hölls med kommunstyrelsen och olika kommunala verksamheter. Att knyta samman stadens olika delar och de större målpunkterna ingår i strategin *Eftersträva ett sammanhängande cykelnät.* Texten i cykelstrategin uppdateras så det framgår tydligt.

Det finns i dagsläget mer än en idé kring Karlsborgsbanans framtid, en av dessa är att använda banvallen för cykelväg. Vilket alternativ som sedan blir aktuellt är idag inte fastställt. SSB noterar Socialdemokraternas önskemål och tar med detta i det fortsatta arbetet.

Sektorn är medveten om medlemskapet i Svenska Cykelstäder och vad det innebär. De framstår dock som viktigt att påpeka att föreningens vision är: *Svenska Cykelstäders vision är att hälften av alla resor som är kortare än 5 km sker med cykel.*

I kommunen sopas cykelvägarna en gång, efter att risken för vinterväglag bedöms vara över. Valet att göra på det viset beror bland annat på ekonomiska avväganden.

Framtid och utveckling beskrivs i cykelplanen

Det prioriterade stråket är en del i huvudcykelnätet och det är till det nätet de större målpunkterna ska kopplas. Det prioriterade stråket har en funktion som snabb transportled genom stora delar av nätet och ska endast ses som en del i huvudnätet.

Att koppla varje enskilt bostadsområde till huvudcykelnätet är inte aktuellt. Målet har varit att huvudcykelnätet ska korsa eller tangera alla stadsdelar. Utöver det knyter cykelvägar och stråk på nivå 2 och 3 samman staden i ett finmaskigare nät. På det viset har alla relativt nära till ett huvudstråk, med den standard som dessa erbjuder.

Vad gäller ett prioriterat cykelstråk öster om järnvägen, är det inte aktuellt att peka ut en sträcka i dagsläget. Huvudcykelnätet är framtaget så att de delar av staden som ligger öster om järnvägen knyts samman och kopplas till den västra sidan. Vilket även det är en stor förbättring mot läget idag.

SSB håller med om att det blir en brist om det inte läggs ett huvudcykelstråk genom Stadsskogen. Sektorn vill dock poängtera att det inte går att anlägga en sådan cykelväg och planera dess dragning innan planerna för den nya stadsdelen som helhet tas fram.

Sektorn vill poängtera att tillgängligheten till staden skapas genom huvudcykelnätet, där det prioriterade stråket är en del. Trädgårdsstaden kommer att kopplas till det prioriterade stråket via det lila och det gula huvudstråket.

Snöröjningen kommer att följa den nya hierarkin och cykelplanen föreskriver att snöröjning ska påbörjas vid ett snödjup på 3-6 cm, oavsett om snö fortsätter falla. Vilket är en förbättring mot tidigare, då snöröjning påbörjas efter att snö slutar falla och vid samma djup om för bilvägar. Även belysning kommer att hanteras i enlighet med hierarkin.

SSB håller med om att det är viktigt med olika former av service och väderskydd för att uppmuntra till cykling. Kommunen ska i enlighet med de föreslagna dokumenten föregå med gott exempel, när det gäller utformning av cykelparkering görs det vid de målpunkter kommunen själv har rådighet över. Vad gäller laddstolpar för cyklar gör sektorn bedömningen att dagens el-cyklar har så lång räckvidd att behovet är begränsat.

Enligt den information Västtrafik har på sin hemsida är det redantillåtet att ta med cykel på västågen, utan extra kostnad. Det gäller dock endast i mån av plats. När det gäller bussar kommer kom-

munen att trycka på för förändring, vilket också står i cykelplanen på s. 14.

Cykelplanen kommer inte att fastställa vilken typ av teknik som kan komma att användas för att visa cykelkartor. Sektorn noterar önskemålet om en applikation för telefoner och tar med det i det kommande arbetet.

I cykelplanen presenteras de kopplingar mellan stad och land som prioriteras i det kommande arbetet. Det görs dock ingen inbördes prioriteringsordning i planen, då ordningen kommer att vara beroende av såväl budget som Trafikverkets planer. Gällande kopplingar till omgivande kommuner krävs en samverkan med dessa, något som kommer att ta viss tid i anspråk. Därför kommer det inte att ingå i denna version av cykelplanen, då sektorn bedömer att det är viktigt att kunna börja arbeta utefter planen så snart som möjligt.

ÖVRIGA REMISSINSTANSER

Högskolan i Skövde

Högskolan anser att förslagen är väl underbyggda och genomarbetade och stämmer väl överens med miljö- och hälsomässiga samhällseliga ambitioner. HS vill dock poängtera att många studenter inte bor i stadskärnan utan i kommunens ytterområden eller i angränsande delar av regionen. I många fall är bilen en nödvändighet för att kunna få ihop sitt livspussel med studier och familjeliv. Det är inte alltid möjligt att cykla eller åka kollektivt.

Att underlätta och uppmuntra cykling är utmärkt, men det kan inte nog poängteras att vägen till uppmuntran sannolikt inte går genom att begränsa andra färdstätt.

Bemötande och kommentarer:

I Skövde kommuns trafikstrategi står att *Vid konkurrens om utrymmet ska kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik prioriteras.* Detta ligger till grund för de ställningstaganden som görs i såväl cykelstrategi som cykelplan. I första hand är arbetet inriktat på att just uppmuntra, men i de fall där trafikslagen ställs mot varandra kan det innebära att bilen får något lägre prioritet. I vissa fall går det inte att öka tillgängligheten för ett trafikslag utan att påverka ett annat.

Nobina

Nobina är positiva till att kommunen arbetat fram en cykelstrategi och -plan, som ett led i arbetet med att få fler att resa hållbart. De menar också att genomförandet av strategin ger goda förutsättningar för att öka det hållbara resandet.

De önskar en tydligare koppling mellan den nya kollektivtrafikplanen och ett större fokus på kopplingen mellan kollektivtrafik och cykel.

Vi tror att kopplingen mellan olika hållbara färdssätt är mycket viktig för att invånarna ska välja bort bilen, dvs, ibland cykla, ibland gå, ibland åka buss – eller cykla till busshållplatsen, åka buss och sedan gå till arbetet osv. Hela den hållbara resan måste göras attraktiv för att skapa en stad där människor aktivt väljer det hållbara färdssättet för att de vill och inte för att de måste. Det kan vara i form av cykel-parkeringar vid hållplatser men också cykelstråk i anslutning till kollektivtrafiken, kombinerad mobilitet osv. En del av dessa delar ingår av inte i kommunens uppdrag, men vi anser att man tillsammans berörda aktörer i Kollektivtrafikplanen ta ett grepp kring hur vi på ett optimalt sätt kombinerad olika hållbara färdssätt i Skövde. Lyckas vi med detta ger det de absolut bästa förutsättningarna för Skövde att fortsätta skapa en hållbar och attraktiv stad.

Bemötande och kommentarer:

Ssb konstaterar att det löpande arbetet görs med utgång från kollektivtrafikplanen och att den används kontinuerligt som underlag. Då cykelstrategin och cykelplanen ska följas av åtgärdsplaner som en del i det arbetet bedöms detta vara tillräckligt.

SSB noterar att Nobina vill ha ett ökat fokus på kopplingen mellan cykel och kollektivtrafik. I dagsläget görs dock bedömningen att de ställningstaganden i cykelplanen på sidorna 14 och 21, ihop med de utpekade punkterna i kartan på sida 20 räcker.

Trafikverket Region Väst

Cykelstrategin

Trafikverket är mycket positiva till att kommunen tar fram en trafikstrategi. Att ta fram en cykelstra-

tegi var en av de åtgärder som rekommenderades i åtgärdsvalsstudien Tillgänglighet Skövde.

Cykelstrategin behandlar Mobility Management (MM) och nämner att resurser behöver fördelas och avsättas för att jobba med MM. En annan åtgärd ur åtgärdsvalsstudien var att kommunen skulle tillsätta en resurs för att jobba med MM. Trafikverket vill poängtera att detta är en mycket viktig del i det åtgärdspaket som rekommenderats i åtgärdsvalsstudien och att det är av stor vikt att den resursen tillsätts.

Målbilden som presenteras i strategin innebär att "de flesta" i Skövde tar cykeln hela resan eller på någon sträcka. Finns det några mätbara mål som målbilden kan kompletteras och konkretiseras med?

Cykelplanen

Det är bra att genhet är utgångspunkten för cykelplanering. Det är en förutsättning för att cykling ska bli ett attraktivt alternativ gentemot att åka bil. Där kommer standarden på det prioriterade stråket och huvudcykelnätet att spela en stor roll. Hög standard och framkomlighet på cykelvägarna är viktigt för att fler ska vilja cykla.

En prioriteringshierarki finns mellan olika cykelvägar vilket är bra. Denna innehåller olika riktlinjer för olika nivåer av cykelvägar, vilket innefattar exempelvis var snöröjning sker först. Det är positivt att cykelvägar snöröjs vid ett lägre snödjup än bilvägarna. Är cykelbanorna snöröjda före bilvägarna bidrar detta till cykelns attraktivitet. Vid drift och underhåll av cykelbanorna är det viktigt att det inte blir vassa kanter och ojämnheter vid lagning av cykelbana samt att det inte finns uppstickande brunnslock och liknande.

Det är bra att idén finns om att separera cyklister och gående. Hur separeringen utformas är viktigt. Om fotgängare hamnar på fel sida där cyklister förväntar sig kunna cykla fort kan det inverka negativt på trafiksäkerheten och cyklingens attraktivitet.

I cykelplanen anges olika vägsbredder, där bredden för en cykelväg vid höga flöden ska vara minst 3 meter. Hur definieras ett högt flöde?

Enligt cykelplanen ska cykelöverfart, i stället för cykelpassage, användas vid prioriterade stråk. Detta är positivt då det visar att i cykeltrafik verklingen

är prioriterat i stråket. Trafikverket vill poängtera att det är viktigt att korsningspunkterna blir tydligt utformade och inte leder till osäkerhet. I korsningar med större trafikerade stråk kan det därför vara eftersträvansvärt med planskilda passager över eller under bilvägen.

Att skyltning till större målpunkter inom tätorterna görs längs huvudcykelstråken är bra och bidrar till ökad tydlighet. I cykelplanen nämns ett antal förslag på olika målpunkter. De större arbetsplatserna skulle också kunna ingå bland dessa. Har kommunen identifierat vilka dessa skulle kunna vara? Till de största arbetsplatserna bör cykelförbindelserna vara goda, då det finns hög potential till arbetspendling till dessa platser.

Cykelplanen har sitt främsta fokus på Skövde tätort, där det av naturliga skäl finns högst potential till ökad cykling. Även övriga delar av kommunen finns relationer som med rätt förutsättningar kan komma att bli aktuella för arbets- och studiependling. Hur sker planering för cykelförbindelser i och mellan de mindre tätorterna? Även cykelpendling mellan mindre tätorter och Skövde kan på vissa håll vara aktuell, exempelvis mellan Skövde och Igelstorp. Hur tänker kommunen om Karlsborgsbanan? Vad ser man för framtida möjligheter där?

Sammanfattning

Sammanfattningsvis tycker Trafikverket att det är mycket positivt att kommunen tar fram en cykelstrategi och en cykelplan. Både strategin och planen är bra och tar upp viktiga punkter och fokusområden. Det är bra att man i dokumenten utgår från ett hela-resan-perspektiv, exempelvis cykling till hållplatser, och att man i de fyra strategierna fokuserar på prioriterade stråk, sammanhängande nät samt arbets- och studiependling.

För fortsatt arbete är det viktigt att cykelstrategin och cykelplanen kopplas till kommande översikts- och detaljplanearbete. Dokumenten behöver vara levande, det är viktigt att de används och hålls aktuella. Därför är det bra att kontrollmätningar, undersökningar och cykelbokslut genomförs för att följa upp och presentera resultat.

Bemötande och kommentarer:

Cykelstrategin

Sektor samhällsbyggnad ser ett behov av en resurs som kan arbeta med mobility management, det krävs dock politiskt beslut om att avsätta de medel som krävs.

Den målsättning som ges gällande andel som cyklar justeras från *merparten* till *så många som möjligt*. Det ska även påpekas att det handlar om att cykling kan användas för såväl hela som delar av resan enligt målbildsformuleringen.

Cykelplanen

SSB håller med om att det är viktigt att se till att drift och underhåll inte ger upphov till skarpa kanter, ojämnheter efter lagning eller uppstickande brunnslock och liknande. En skrivning kring detta läggs till i cykelplanen på s. 15, under rubriken *Drift och underhåll*.

Sektorn noterar Trafikverkets farhågor kring separering av gående och cyklisterna. Stor vikt ska läggas vid utformningen på de sträckor där separering av trafikslagen görs. Det samma gäller utformningen av cykelöverfarter. Särskilt med tanke på att det inte gått ut någon bred information till allmänheten om att denna trafiklösning existerar. SSB delar också inställningen till ett behov av planskildhet exempelvis där det prioriterade stråket korsar större trafikerade stråk.

Vad gäller användandet av begreppet *högt flöde* och att det i dokumenten inte definieras, är svaret att det är relativt. Vad som bedöms vara ett högt flöde varierar med läge och sammanhang, vilket gör att den bedömningen görs i samband med det analysarbete som föregår de olika åtgärdsplanerna.

Större arbetsplatser ingår i det vi kallar större målpunkter. Att vi inte identifierat vilka de större arbetsplatserna är i cykelplanen är ett strategiskt val. Analyserna kring detta kommer att göras i åtgärdsplanerna, vilket gör att informationen om var de finns är aktuell. Det innebär också att skyltningen kan ses över och uppdateras utifrån ny information minst varje gång en ny åtgärdsplan tas fram för ett område. Att inte ha den typen av

information i cykelplanen gör också att risken för att innehållet blir inaktuellt minskar.

Cykelplanering i och mellan de mindre orterna görs enbart på en övergripande nivå i cykelplanen. Det kommer sedan att planeras mer detaljerat i arbetet med åtgärdsplaner för de olika kommun-delarna. Syftet med det är att de analyser som ligger till grund för planeringen ska vara så aktuell som möjligt.

Det finns i dagsläget mer än en idé kring Karlsborgsbanans framtid, en av dessa är att använda banvallen för cykelväg. Vilket alternativ som sedan blir aktuellt är idag inte fastställt.

Sammanfattning

Sektor samhällsbyggnad håller med om vikten av att dokumenten hålls levande, används och kopplas till arbetet med såväl översiktlig planering som detaljplaner.

Kommunen är också enig med Trafikverket i fråga om vikten av uppföljning.

Västtrafik AB

Västtrafik ser positivt på den inriktning och målbild för framtiden som pekas ut gällande cykel i Skövde kommun. Vi tror att det genom förverkligande av strategin och planen, ges goda förutsättningar för att öka det hållbara resandet och på så sätt bidra till en hållbar samhällsutveckling vilket är Västtrafiks övergripande mål. Vi delar uppfattningen att utveckling av infrastrukturen genom att eftersträva ett sammanhängande cykelnät, ta fram prioriterade cykelstråk samt att prioritera cykelvägar till och från skolor är viktiga pusselbitar, för att skapa förutsättningar för ökad, trygg och säker cykling.

För att öka det hållbara resandet är det viktigt att Västtrafik och kommunen tillsammans arbetar för att stärka cykelns koppling till kollektivtrafiken bl a genom att prioritera åtgärder som möjliggör cykelparkering i anslutning till knutpunkter och hållplatser. Särskilt viktigt är det med cykelparkering vid de knutpunkter och hållplatser där avståndet till målpunkterna är längre, d v s där cykel hela vägen är ett alternativ för många sommardagar men kombinationen cykel och buss är alternativet för de flesta resten av året.

Vi ska även fortsätta arbetet med att utveckla kombinerad mobilitet som tjänst för att på ett enkelt sätt kunna erbjuda kombinerade resor.

Med anledning av att cykelavgifterna ombord på Västtrafiks fordon avskaffades fr o m januari 2018, kommer Västtrafik med största sannolikhet att behöva se över reglerna för att ta med cykel ombord då de praktiska möjligheterna för det är starkt begränsade. Genom att det är gratis att ta med cykeln ser vi en risk att förväntningarna hos kunderna ökar och därmed också efterfrågan och vi vill inte lova kunderna mer än vi kan hålla.

Bemötande och kommentarer:

Sektor samhällsbyggnad konstaterar att det är bra att även Västtrafik lyfter fram vikten av samarbete. SSB ser fram emot att utveckla detta arbete.

Sektor samhällsbyggnad noterar att Västtrafik ska fortsätta utveckla möjligheterna till att kombinera olika transportmedel.

Det är klokt att inte lova mer än vad som kan bli verklighet. Med det sagt har kommunen ändå ståndpunkten att det på sikt bör bli lättare att ta med cykeln på kollektivtrafikresor, även på buss.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Med anledning av under remissrundan inkomna synpunkter, föreslås följande förändringar och tillägg göras i dokumenten:

Cykelstrategi

- Skrivningar kring de statliga vägarna och dialog med Trafikverket förtydligas så kopplingen via kommunalförbund och region framgår.
- Skrivningarna i dokumenten uppdateras så begreppet *åtgärdsplaner* används för de dokument som utgör den tredje och sista delen i arbetet.
- Texten i cykelstrategin uppdateras så det framgår tydligt att kopplingar till större målpunkter ingår i strategin *Eftersträva ett sammanhängande cykelnät*.
- Följande text läggs till under rubriken Barn- och ungdomspolitiskt program: *Barns och ungas möjlighet till kultur- och fritidsaktiviteter handlar i hög grad om tillgänglighet. Trygga cykelvägar över hela kommunen kan möjliggöra barns och ungas deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter på våra sju folkbibliotek, fritidsgårdar, Kulturhuset och Kulturfabriken, idrottsplatser och träningsarenor.*
- Den målsättning som ges gällande andel som cyklar justeras från *merparten* till *så många som möjligt*.
- Mål för andel arbets-/skolpendlingsresor som görs med cykel konkretiseras till *ökande*, andelen ska alltså bli större över tid.

Cykelplan

- Skrivningar kring de statliga vägarna och dialog med Trafikverket förtydligas så kopplingen via kommunalförbund och region framgår.
- Skrivningarna i dokumenten uppdateras så begreppet *åtgärdsplaner* används för de dokument

som utgör den tredje och sista delen i arbetet.

- Att det finns folkbibliotek och fritidsgård läggs till i beskrivningarna av de olika kommunerna, under orterna Stöpen, Skultorp, Tidån, Timmersdala och Värsås.
- Ett förtydligande kring betydelsen av begreppet "mänsklig skala" läggs in i cykelplanens avsnitt kring belysning.
- En skrivning kring att drift och underhåll inte ska ge upphov till skarpa kanter, ojämnheter efter lagning eller uppstickande brunnslock och liknande läggs till på s. 15, under rubriken *Drift och underhåll - underlag*.

Därutöver har förtydliganden och redaktionella justeringar som uppdragats under remissrundan inarbetats i dokumenten.

Skövde 2018-06-11

SKÖVDE KOMMUN

Sektor samhällsbyggnad

Daniel Lind
Tf Chef gata natur

Birgit Bjelkengren
Planarkitekt

SKÖVDE

Sektor samhällsbyggnad

Postadress 541 83 SKÖVDE Telefon 0500-49 80 00 Hemsida www.skovde.se

Cykelstrategi

Antagandehandling

Dnr PLAN.2015.23

Upprättad 2018-06-11

Sektor samhällsbyggnad

Beställare:

Kommunstyrelsen gav 2015-08-17, § 135/15, sektor samhällsbyggnad i uppdrag att ta fram en Cykelstrategi.

Medverkande*Styrgrupp:*

Kommunstyrelsen

Projektgrupp:

Birgit Bjelkengren, SSB (projektledare)

Peter Svensson, SSB

Linda Tubbin, SSB

Anna Möller, SSB

Handlingen är framtagen av sektor samhällsbyggnads planenhet. Kommunikation och utbyte av information har skett kontinuerligt med kommunens övriga berörda sektorer och enheter.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	5
<i>I Skövde cyklar vi.....</i>	<i>5</i>
INLEDNING	7
Bakgrund	7
<i>Vad står i trafikstrategin gällande cykel?</i>	<i>7</i>
<i>Cykelns roll i samhället.....</i>	<i>7</i>
<i>Regionala planer och strategier</i>	<i>8</i>
Trafikstrategi - cykelstrategi	8
Processen.....	9
<i>Del 1, Cykelstrategi.....</i>	<i>9</i>
Avgränsningar	9
Övriga relaterade planeringsdokument i Skövde kommun.10	
<i>ÖP 2025.....</i>	<i>10</i>
<i>Parkering i Skövde (2010)</i>	<i>10</i>
<i>Energi- och klimatstrategi 2011</i>	<i>10</i>
<i>Resepolicy (2012).....</i>	<i>10</i>
<i>Riktlinjer för fordon och resor (2012).....</i>	<i>10</i>
<i>Folkhälsopolitiskt program 2015-2018</i>	<i>11</i>
<i>Barn- och ungdomspolitiskt program 2015-2018.....</i>	<i>11</i>
<i>Policy för funktionshindersfrågor.....</i>	<i>11</i>
Aktuell statistik.....	11
<i>Cykelfrämjandets kommunvelometer 2017.....</i>	<i>11</i>
<i>STRADA (Swedish Traffic Accident Data Acquisition).....</i>	<i>12</i>
<i>Resvaneundersökning Skövde kommun (2011)</i>	<i>13</i>
<i>Resvaneundersökning i Skövde tätort, Våren 2017</i>	<i>14</i>
FRAMTIDEN	15
Målbild.....	15
<i>Prioriterade grupper.....</i>	<i>15</i>
Strategier	15
<i>Eftersträva ett sammanhängande cykelnät.....</i>	<i>15</i>
<i>Ta fram minst ett prioriterat cykelstråk</i>	<i>16</i>
<i>Prioritera arbetspendling med cykel</i>	<i>16</i>
<i>Prioritera cykelvägar till och från skolor</i>	<i>16</i>
Kommunens roll	17
<i>Mobility management</i>	<i>17</i>
LITTERATURFÖRTECKNING	19

SAMMANFATTNING

Skövde kommun har under lång tid arbetat med att utveckla infrastrukturen för cykeltrafik. Det saknas dock en övergripande strategisk plan för vad det är som ska uppnås, vilket cykelstrategin ska avhjälpa.

Cykelstrategin är en tematisk fördjupning av Skövde kommuns trafikstrategi (2012) och lyder under den. Det innebär att de övergripande prioriteringarna mellan olika trafikslag och strukturen överlag är beslutad sedan tidigare. Cykelstrategin ska inkluderas i trafikstrategin när den senare uppdateras.

Målet är att cyklandet ska öka i Skövde kommun och att cykeln ska vara ett naturligt val vid vardagsresor av olika slag. Hälften av bilresorna i Skövde kommun är under tre kilometer långa och en majoritet av alla resor (oavsett färd sätt) är under fem kilometer. Många av dessa resor kan göras med cykel, det gäller resor till/från arbete och skola, samt resor för att utföra ärenden och till fritidsaktiviteter.

I Skövde cyklar vi

För att uppnå en ökad andel cyklande och få fler att cykla mer ska kommunens arbete, trafik- och samhällsplanering utgå från fyra strategier:

1. *Eftersträva ett sammanhängande cykelnät*
2. *Ta fram minst ett prioriterat cykelstråk*
3. *Prioritera arbetspendling med cykel*
4. *Prioritera cykelvägar till och från skolor*

Dessa fyra strategier stämmer väl överens med *Strategi för ökad cykling i Västra Götaland* och de prioriteringsprinciper som tagits fram i den. Något som kommer att underlätta arbetet kring eventuella statliga vägar som kan beröras i arbetet framöver.

I allt detta kommer kommunen som arbetsgivare att behöva föregå med gott exempel, både vad gäller satsningar på anställdas resor och i arbetet med hur de fysiska miljöerna ska utformas.

Med en antagen **cykelstrategi** finns det tydliga riktlinjer för vilka strategier som gäller i Skövde kommun. Till denna kopplas en **cykelplan**, del två, där strategierna konkretiseras och appliceras på den verklighet som är idag. Här presenteras kartor över hur cykelnätet ska se ut i framtiden och en plan för hur genomförandet ska gå till. För att kunna följa upp arbetet behöver också mätbara mål tas fram, baserat på hur läget är idag. Den tredje och sista delen är **åtgärdsplaner**, som är den del i det löpande arbetet. Dessa tas fram enligt den struktur som fastställs i cykelplanen. Åtgärdsplanerna kommer att innehålla de åtgärder som behövs och en budget för dessa.

INLEDNING

Bakgrund

Skövde kommun utvecklas och det har ökat trafikmängderna i staden och centralorten de senaste åren. De strategiska beslut som tas här stakar ut riktningen för den framtida utvecklingen. Det innebär att de beståndsdelar som bygger upp vårt samhälle måste förändras över tid, inte bara den fysiska verklighet vi lever i utan också människors beteendemönster och attityder.

2016-04-04 fattade Kommunstyrelsen i Skövde kommun beslut om att gå med i föreningen Svenska cykelstäder. En förening som samlar flera kommuner som är ledande inom vardagscykling, ett nätverk med mycket kunskap och engagemang. Föreningen har tre fokusområden: opinionsbildning, kunskapsutbyte och samverkan. Svenska Cykelstäders vision är att hälften av alla resor som är kortare än 5 kilometer ska ske med cykel.

Vad står i trafikstrategin gällande cykel?

Skövde kommuns trafikstrategi (2012) är fokuserad på Skövde stad och även om det går att applicera delar av tankesättet på hela kommunen. Inriktningen är att göra trafiksystemet mer miljövänligt och mindre beroende av fossila bränslen. Det står bland annat att de olika trafikslagen ska behandlas jämställt och att "Vid konkurrens om utrymmet ska kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik prioriteras" (s. 9). Det handlar om att tillgodose varje människas resebehov på ett hållbart sätt. I relation till hur trafik- och samhällsplanering gjorts tidigare i Skövde är det kollektivtrafik, gående och cykeltrafik som i och med detta kommer att behöva prioriteras högre.

Trafikstrategin utgår från verktyget Trafik för en attraktiv stad (TRAST) och har utifrån det tagit fram sju övergripande inriktningsmål:

1. Attraktiv utveckling av centrum
2. Hållbara resmönster och färdmedel
3. Tillgänglig stad
4. Goda pendlingsmöjligheter

5. Trygg stad
6. Trafiksäker stad
7. Hälsosam stad

Cyklingens roll i samhället

Fysisk aktivitet är viktigt för människors hälsa och välbefinnande. Forskning visar att vardagsmotion i form av att gå eller cykla cirka 30 minuter per dag är tillräckligt för att ge positiva hälsoeffekter. Utan vardagsmotion riskerar människor att drabbas av en rad olika sjukdomar, som en direkt följd av fysisk inaktivitet. Sjukdomar som beror på eller påverkas av fysisk inaktivitet är bland annat hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes, stroke och benskörhet. Cykling kan också ha positiva effekter på den psykiska hälsan. Att fler människor går och cyklar kan därför ha stor effekt på folkhälsan. Kostnaderna för den fysiska inaktiviteten hos ungefär en tredjedel av Sveriges befolkning uppgår till cirka 6 miljarder kronor om året. Utan den mängd gång- och cykeltrafik vi har idag skulle den årliga kostnaden för fysisk inaktivitet uppskattningsvis öka med cirka 650 miljoner kronor.

En dansk studie på 52 000 personer visar att de positiva effekterna av att röra på sig är så påtagliga att de väger upp de negativa effekter av luftföroreningar. Skövde har betydligt mindre trafik och kommer troligtvis inte i närheten av de nivåer av föroreningar som förekommer i centrala Köpenhamn. Det innebär att de positiva effekterna på hälsan sannolikt är större här i Skövde. Ytterligare argument för cykling är att cyklar är energieffektiva, tar lite plats och varken bullrar eller släpper ut avgaser. Att fler cyklar istället för att ta bilen leder inte bara till direkta hälsoeffekter för den som cyklar, det ger en förbättrad luftkvalitet och en bättre, trevligare och mer hälsosam miljö för oss alla.

Cykeln som färdmedel kräver dessutom förhållandevis liten yta och håller relativt låga hastigheter, vilket är faktorer som har

avgörande betydelse för stadslivet. Städer med en hög andel gång- och cykeltrafik har därför ofta en attraktiv och levande stadsmiljö. Dessutom förstärker de varandra, en attraktiv miljö gör att fler går och cyklar och vice versa. Sociala aktiviteter uppmuntras när människor har möjlighet att se och höra varandra, att vistas stående eller sittande utöver att röra på sig. Fler människor i rörelse skapar folkliv och ger en ökad känsla av trygghet, även för dem som cyklar.

Cyklingen är viktig för att alla i samhället ska ha möjlighet att transportera sig, oberoende av ekonomiska möjligheter, tillgång till bil och körkort, ålder och kön. En människa som skaffar en cykel får inte bara ett transportmedel, de får en frihet att röra sig som inte kostar mycket mer inköpskostnaden för cykeln. Färdmedlet är extra värdefullt för de som inte är gamla nog att ta körkort, våra barn och ungdomar. Den är också ett bra alternativ för de som rör sig i riktningar/områden där det inte finns tät, regelbunden kollektivtrafik eller där avståndet till en hållplats är stort. Det handlar om frihet och det handlar om att alla ska känna att Skövde (både staden och kommunen) är tillgängligt för dem.

I Trafikverkets handbok för gång-, cykel- och mopedtrafik (GCM-handboken) står det att cyklandet avtar vid ca 5 kilometers avstånd. För resor som blir så korta att bilar knappt hinner bli ordentligt varma, är det bättre för oss, för miljön och för bilen om vi tar cykeln. Hela Skövde stad ligger i inom 5 km från centrum, staden är drygt ca 9 km lång och 4 km bred (fågelvägen). Bortsett från Billingen är staden förhållandevis platt, vilket tillsammans med de relativt korta avstånden ger goda förutsättningar att cykla. Även utanför staden är förutsättningarna för cykling goda, med relativt plan mark. I vissa fall begränsar avstånd och hastigheter på bilvägar tillgängligheten och attraktiviteten.

Regionala planer och strategier

Västra Götalandsregionen har en plan för transportinfrastruktur och i januari antogs fördjupning i form av en strategi för ökad cykling. På regional nivå finns pengar att

söka för satsningar på bland annat cykelnätet och för bytespunkter där människor byter från ett färdmedel till ett annat (exempelvis busshållplatser). För fysiska åtgärder gäller medfinansiering på 50 procent från kommunens sida och för påverkansåtgärder är ingen siffra satt. Effekten av en investering blir dubbelt så stor om det samtidigt genomförs en informationskampanj.

I den regionala cykelstrategin behandlas prioriteringar för satsningar på cykelvägar i det statliga vägnätet och det satsas även på påverkansåtgärder för beteendeförändring. I första hand ska vardagscykling som resor till och från arbete, skola och fritidsaktiviteter prioriteras. I andra hand ska "felande länkar" och rekreations- och turismcykling prioriteras. Det handlar om "hela resan" och behovet av parkering vid mål- och bytespunkter lyfts fram tillsammans med vikten av satsningar på information och beteendepåverkan. Den regionala visionen är: *"Cykel, en del av det goda livet"* och målsättningen är att: *"Skapa förutsättningar för ökad och säker cykling"*.

Den regionala cykelstrategin konstaterar att tillgängligheten är bristfällig vid alla typer av målpunkter i Västra Götaland. Av de målpunkter som identifierats som viktiga av kommunerna själva saknade 37 procent direkt koppling till cykelvägnät, det gällde främst arbetsplatser. Undersökningar visade också att de allra flesta resor som görs är vardagliga resor som går till just arbetsplatser, skolor, handel eller fritidsanläggningar. Det konstaterades också att över hälften av resorna till fritidsaktiviteter, underhållning eller motion är kortare än 5 km, trots det görs mer än hälften av de resorna med bil.

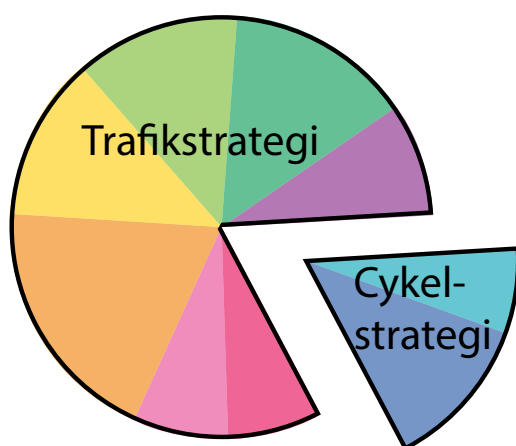
Västra Götalandsregionen arbetar för att förbättra möjligheterna att ta med cykel ombord på kollektivtrafiken.

Trafikstrategi - cykelstrategi

Skövde kommuns trafikstrategi behandlar trafiksystemet som helhet och cykelstrategin är en fördjupning av denna. Det innebär att trafikstrategin gäller och är överordnad cykelstrategin, som inte motsäger det som är

antaget i trafikstrategin utan utvecklar och konkretiserar det som står där.

Målsättningen är att cykelstrategin ska inkluderas i trafikstrategin när den uppdateras nästa gång. På så sätt kommer rena ställningstaganden kring cykeltrafiken att införlivas i trafikstrategin. På det viset ökar inte antalet styrdokument, då trafikstrategin kommer att hantera cykling mer ingående.

Processen

Sektor samhällbyggnad har fått i uppdrag att ta fram en cykelstrategi i tre delar. Den första delen som är strategisk och övergripande går under namnet **Cykelstrategi**, till den hör en mer konkret **cykelplan** och **åtgärdslistor** med kostnadsberäknade åtgärder.

I **cykelstrategin** fattas beslut om vilken inriktning kommunen ska ha i planeringen för cykling. De strategier och de ställningstaganden som finns i cykelstrategin styr det fortsatta arbetet, men de räcker inte för att klargöra exakt vad som ska göras i den fysiska miljön eller hur satsningar ska genomföras.

I del två, **cykelplanen** används strategierna för att ta konkreta beslut kring planerna för cykling i Skövde kommun. Det handlar bland annat om hur cykelinfrastrukturen ska utformas, att identifiera ett eller flera huvudstråk, arbeta fram metoder för attityd- och beteendepåverkan och fatta beslut kring vilka minimikrav som ska gälla för utformning, drift och underhåll. Cykelplanen redogör också för valda metoder för att mäta och avläsa resultat av de satsningar som genomförs. Dessa kommer inte att ge

hela bilden av det som händer i kommunen, men kommer att fungera som indikatorer på om arbetet leder åt rätt håll och om det håller den takt vi behöver hålla för att nå fram. Dessa mätbara mål bör sammanställas och användas i ett cykelbokslut årligen.

Den tredje och sista delen består av flera **åtgärdslistor**, där alla åtgärder för olika geografiska områden listas. Alla listade åtgärder ska redovisas med en ungefärlig kostnad, för att kunna användas i budgetarbetet.

Detta ger kostnadstäckning från strategiska ställningstaganden till fysiska förändringar i vår livsmiljö och andra insatser och evenemang.

Del 1, Cykelstrategi

En workshop genomfördes i uppstartsdel av projektet. På workshopen deltog kommunstyrelsen och en grupp tjänstemän som representerade kommunens olika sektorer och verksamheter. Eftermiddagen genomfördes i samarbete med Krister Isaksson, cykelexpert på SWECO och Lars Strömgren, ordförande för organisationen Svensk cykling. Workshopen gav oss ett resonemang kring vilka vi ska rikta våra insatser till, för att fler ska cykla mer i Skövde kommun.

Med utfallet från workshopen som grund och det kunskapsmaterial som finns tillgängligt kring planering för cykling togs ett förslag på Cykelstrategi fram. Ett avstämningsmöte hölls sedan med gruppen tjänstemän från workshopen, för att gå igenom innehållet och stämma av medskicken från workshopen.

För att säkerställa en bred acceptans för innehållet i cykelstrategin genomförs en remissrunda med stor bredd. På det viset ökar styrkan i det ställningstaganden som görs i cykelstrategin.

Avgränsningar

Geografiskt gäller cykelstrategin för hela Skövde kommun. Mängden cyklister och potentiella cyklister är av naturliga skäl störst i centralorten, men samma övergripande strategier ska gälla för hela kommunen, även de mindre orterna och landsbygden. Strate-

gierna ska täcka resor mellan kommunens olika orter och även över kommungränsen.

Innehållsmässigt behandlas cykling som en del i ett större transportsystem, med fokus på att hela resan ska fungera. Här läggs särskilt fokus på hur cykelresor kan kombineras med kollektivtrafikresor.

Strategierna gäller för hur det fysiska cykelinfrastrukturnätet ska planeras och byggas upp, vilka cyklande grupper som ska prioriteras först och därmed till vilka olika kampanjer ska riktas.

Cykelstrategin kommer inte att ta upp de andra trafikslagets förutsättningar, men kommer att hantera cykelinfrastrukturens förhållande till dem.

Övriga relaterade planeringsdokument i Skövde kommun

Cykelstrategin är en fördjupning av trafikstrategin, i likhet med den styrs den av och hämtar material från andra kommunala planeringsdokument. Nedan följer en kort beskrivning av dokumenten samt en förklaring kring hur cykelstrategin förhåller sig till dem.

ÖP 2025

Översiktsplanen är ett strategiskt planeringsinstrument som anger kommunens viljeinriktning för användningen av kommunens mark- och vattenområden.

Översiktsplanen syftar till att samordna olika allmänna statliga och kommunala intressen för en god markhushållning. ÖP 2025 togs fram parallellt med trafikstrategin och dessa beskriver tillsammans inriktningen för stadsplanering i Skövde.

Cykelstrategin förhåller sig därför på ett likartat sätt till översiktsplanen som till trafikstrategin.

Parkering i Skövde (2010)

Tillgängligheten till Skövde har stor betydelse, i detta är parkeringen en nyckelfråga. Utformningen av parkeringen ska ge stöd åt önskad stadsutveckling och här regleras parkeringsnormer för både motortrafik och

cykel. Dock saknas strategier som tydligt kopplas till cykelparkering, vilket gör att cykelstrategin kan komplettera och redogöra för kommunens ställningstaganden kring detta. Det finns dock riktlinjer för hur parkeringsbehov ska beräknas och en parkeringsnorm för cykel.

Strategi för parkering är, liksom Översiktplanen och Trafikstrategin, ett inriktningsdokument.

Energi- och klimatstrategi 2011

Skövde kommuns energi- och klimatstrategi har som syfte att ge kommunen förutsättningar för att hantera klimatfrågan på lokal nivå, på ett långsiktigt och strategiskt sätt. Energi- och klimatstrategin omfattar utsläppen av växthusgaser inom sektorerna energi och transporter samt åtgärder som syftar till att påverka beteenden mot ett mer resurseffektivt samhälle. Energi och klimatstrategin redovisar mål för minskad klimatpåverkan från transportsektorn. Att öka cyklingen är en del i det arbetet.

Resepolicy (2012)

Skövde kommuns Resepolicy ska följas av anställda och förtroendevalda i Skövde kommuns nämnder, styrelser, förvaltningar (numer sektorer) och bolag. Policyn syftar till att alla tjänsteresor ska vara trafiksäkra, miljöanpassade och kostnadseffektiva.

Resepolicyn pekar på kommunens ambition i frågan hållbar trafikplanering, här lyfts säkerhet och miljöanpassning fram. Policyn är dessutom väldigt konkret i att cykel helst ska väljas framför andra färdmedel vid korta ressträckor. Detta underbygger vikten av satsningar på cykel i kommunens roll som arbetsgivare.

Riktlinjer för fordon och resor (2012)

Skövde kommuns Riktlinjer för fordon och resor ska följas av anställda och förtroendevalda i Skövde kommunorganisation. Dokumentet syftar till att alla tjänsteresor ska vara trafiksäkra, miljöanpassade och kostnadseffektiva.

Riktlinjerna upprepar det som står i resepolycyn och går sedan ner på detaljerad nivå för att beskriva exakt vad som gäller. Stort fokus ligger på vad som gäller för de motorfordon (främst personbilar) som används i tjänsten. Det står också att vid cykling ska cykelhjälm användas och att för korta resor används i första hand cykel. Det är dessutom beslutat att alla anställda med transportbehov ska ha tillgång till tjänstecykel, vilken så långt som möjligt ska vara utrustad med möjligheter till att ta med eventuell last och utrustning som arbetet kräver. Det ger underlag till satsningar inom den egna organisationen.

Folkhälsopolitiskt program 2015-2018

Programmet bygger vidare på Vision Skövde 2025 och förtydligar inriktningen för folkhälsoarbetet. Levnadsvanor baseras på individens egna val, det vi som kommun kan göra är att utforma livsvillkor och livsmiljöer på ett sätt som indirekt bidrar till goda levnadsvanor. Tre av visionens utvecklingsområden lyfts fram i programmet: *attraktiva boendemiljöer, kunskapsutveckling och arbete, samt tillsammans*. De delar som är aktuella i arbetet med cykelplaneringen handlar främst om delaktighet i planeringen, med särskilt fokus på att få med barn och unga. Utöver det ska vi, som det står, arbeta för en aktiv och hållbar områdesutveckling med fokus på livsvillkor och livsmiljö. Vi ska också arbeta för att utjämna skillnaderna i livsvillkor under barnens uppväxt.

Programmet ger oss bland annat ramar för hur arbetet kan göras framöver och vilken vikt som behöver läggas vid medborgardialog och samverkan.

Barn- och ungdomspolitiskt program 2015-2018

Programmet ska vara vägledande i arbetet för att nå de nationella målen för barnrättspolitiken och ungdomspolitiken. Här står att alla kommunens insatser som berör målgruppen 0-25 år ska ha ett barn- och ungdomsperspektiv. Med det menas att barn och ungdomar ska få utöva sina mänskliga rättigheter, betraktas som en mångfald av individer, stödjas

att bli självständiga, ta ansvar och ges möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande i hela den politiska processen.

Programmet inriktar sig på visionens utvecklingsområden: *attraktiva boendemiljöer, kunskapsutveckling och arbete, samt tillsammans*. Barn och ungdomar ska ha trygga, tillgängliga och hälsosamma boende- och livsmiljöer. De ska dessutom inkluderas i dialog kring samhällsutvecklingen och därigenom bl.a. påverka sin egen vardag. Vi ska också utveckla vårt samarbete med föreningar och civilsamhället och genom dessa öka barns och ungdomars delaktighet och kreativitet.

Barns och ungas möjlighet till kultur- och fritidsaktiviteter handlar i hög grad om tillgänglighet. Trygga cykelvägar över hela kommunen kan möjliggöra barns och ungas deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter på våra sju folkbibliotek, fritidsgårdar, Kulturhuset och Kulturfabriken, idrottsplatser och träningsarenor.

I likhet med programmet ovan får vi här ramar till hur arbetet bör läggas upp, med medborgardialog och samverkan. I det här fallet med fokus på barn och ungdomar.

Policy för funktionshindersfrågor

Policydokumentet lyfter fram vikten av att planera vår livsmiljö så att så många som möjligt kan ta del av det som erbjuds. Det är därför viktigt att lägga extra stor vikt vid tillgänglighetsaspekter i utformningen av de skapade miljöerna. Till grund för arbetet finns FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Polycyn belyser frågor som behöver tas med i arbetet kring cykelinfrastruktur och cykelplanering i Skövde kommun.

Aktuell statistik

Cykelfrämjandets kommunvelometer 2017

Cykelfrämjandet är en ideell förening som företräder den globala cykelrörelsen i Sverige. Genom organisationens kommunvelometer utvärderas kommunernas cykelarbete. Cy-

kelfrämjandet skriver att metoden möjliggör en snabb, enkel och objektiv analys av cykelarbetet i en kommun. Detta kan sedan användas för att på ett enkelt sätt mäta och jämföra hur Sveriges kommuner arbetar med och prioriterar cykling. I den senaste rapporten skriver de att erfarenheterna från tidigare år har visat att metoden ger en tillräckligt bra bedömningsgrund, trots sin enkla utformning.

Syftet är att granskningen ska skapa nationell och lokal debatt och incitament för förbättringar, men även peka på handlingsområden där det finns möjlighet till konkreta förbättringar i de deltagande kommunerna. De deltagande kommunerna får en rapport som både beskriver kommunens nuläge och hur den står sig i förhållande till andra kommuner. Undersökningen bygger helt på uppgifter som kommunerna själva har lämnat, uppgifterna har sedan genomgått en rimlighetskontroll.

Frågorna i granskningen har delats in i sex delområden som viktas lika:

1. Befintlig infrastruktur
2. Infrastruktur och underhåll
3. Information och marknadsföring
4. Cykelaktiviteter under 2016
5. Cykelpolitik
6. Uppföljning och mätning

År	Poäng
2012	32,5
2013	36,5
2014	36
2015	27
2016	29
2017	33

Skövde kommuns poäng i kommunvelometern under de sex åren 2012-2017.

Skövde kommun har medverkat i kommunvelometern 6 år i rad, med start 2012. Efter att ett nytt poängsystem infördes 2015 har poängen för Skövde kommun ökat något varje år. Av totalt 60 poäng fick kommunen 33 i kommunvelometern för 2017.

Deltagande i kommunvelometern under kommande år kommer att ge en fingervisning av effekterna av det arbete som görs i Skövde kommun.

De områden där vi har störst förbättringspotential enligt rapporten är *information och marknadsföring (3 av 10)*, samt *mätning och uppföljning (4 av 10)*. Här menar Cykelfrämjandet att kommunen bör se över satsade medel och personresurser. Kopplat till detta nämns också värdet av en sammanställning och de föreslår ett cykelbokslut för detta ändamål. De rekommenderar ett samarbete med cyklister som stöd i prioriteringsarbetet.

Rapporten lyfter fram värdet av att ta fram en cykelstrategi och den cykelplan som hänger samman med den.

STRADA (Swedish Traffic Accident Data Acquisition)

STRADA bygger på uppgifter från två källor, polisen och sjukvården. Polisen registrerar in trafikolyckor i hela landet sedan årsskiftet 2003 och det gör också större delen av Sveriges akutsjukhus. Att rapporteringen görs från två håll gör både att fler olyckor rapporteras in i systemet och ger en bättre bild av skadegraden genom sjukvårdens diagnoser. Den sammanställning som används som presenteras här baseras på siffrorna från 2011 till 2015.

Statistiken delas in beroende på om någon dog, fick allvarliga, måttliga eller lindriga skador, eller om olyckan inte orsakade några personskador. När det gäller döda och allvarligt skadade i trafiken har Sverige en nollvision. I Skövde kommun har inga dödsolyckor där cyklister varit inblandade rapporterats under den redovisade perioden och i genomsnitt 2 allvarliga olyckor har rapporterats per år.

De senaste fem åren har drygt 400 olyckor där cyklister varit involverade inträffat. Den största delen av olyckorna är så kallade singelolyckor, nästan 350 stycken. Av de allvarliga olyckor som rapporterades under 2015 var båda singelolyckor. En singelolycka är när det endast är ett fordon eller en trafikant inblandad. Det är dock inte omöjligt att en del

av dessa orsakats av att personen väjt undan för att inte köra på någon/bli påkörd. Detta stämmer väl överens med de generella slutsatser som dragits i nationella sammanhang.

När det gäller allvarliga och måttliga skador är antalet olyckor ungefär samma från år till år, medan de lindriga blev något fler efter 2012. Antalet lindriga olyckor blev något färre igen 2015, men har inte nått ner till de nivåer vi hade innan 2012.

Av de 87 rapporterade olyckor som inträffade under 2015 är hela 73 singelolyckor. 6 cyklister har krockat med mopeder, 4 med en annan cykel, 2 med bilar och ytterligare 2 har krockat med fotgängare.

De dominerande platserna är främst *gatu- eller vägsträckning* och *gång- och cykelbana/väg* och med tanke på hur stor andel som är singelolyckor är detta inte så förvånande. Endast 6 av olyckorna skedde i *gatu- eller vägkorsning*. Det går inte att utläsa orsaker till de olika olyckorna ur statistiken.

Resvaneundersökning Skövde kommun (2011)

Undersökningen gjordes som en del i förarbetet till den trafikstrategi som antogs 2012. I undersökningen har alla färdmedel behandlats i delresor och alltså inte enbart huvudresan. Svarefrekvensen var relativt låg, 49 %, vilket gör att vi behöver vara försiktiga med att lägga alltför stor vikt vid resultaten. Med det sagt ger de ändå en fingervisning kring hur det såg ut i Skövde 2011.

Hur folk väljer att resa beror delvis på vad de har tillgång till. En stor majoritet av de svarande hade körkort och ungefär lika många hade tillgång till bil med någon regelbundenhet. 8 av 10 hade tillgång till cykel. En tiondel hade inte tillgång till bil och/eller cykel, det går inte att utläsa om de grupperna sammanfaller och om en del i så fall varken hade tillgång till bil eller cykel.

När det gäller förmåner från arbetsgivare svarade de allra flesta förvärvsarbetande att de hade tillgång till avgiftsfri parkering på arbetsplatsen, bara 2 % svarade att de hade tillgång till/möjlighet till subventionerat

kollektivtrafikkort. Undersökningen ställde ingen fråga kring parkering eller andra förmåner knutna till cykling. Trots det visade undersökningen att cykel var det färdmedel som används av näst flest (efter bilen). Runt en tredjedel cyklar alltså någon sträcka under en vanlig dag, även utan satsningar från arbetsgivare. Det går inte att utläsa hur många av dessa som cykelpendlar till arbetet eller hur långa de olika resorna är. Men värt att notera är att ungefär samma siffror gällde för både män och kvinnor.

Pendlingstiden på cykel för de som arbetar var i de allra flesta fall under 30 minuter. Mer än hälften en restid på mellan 10 och 19 min (57 %). Tidsåtgången för de som pendlar med bil låg på under 20 minuter för tre fjärdedelar, och mindre än 10 minuter för den sista fjärdedelen. Här finns det potential, många av dessa korta resor kan göra på cykel.

För studenter var de vanligaste färdmedlen i fallande ordning: cykel, buss och att gå. Studenter skiljer sig alltså märkbart från de som arbetar. Cykling och buss låg på ungefär lika andel, följt av att gå med ungefär hälften så stor andel. Bilen kom först på fjärde plats, tätt följt av att åka tåg. Resultatet visar alltså att Skövdes studenter i mycket stor utsträckning använde sig av hållbara färdmedel.

Årstiden påverkar om folk väljer att ta cykeln. Betydligt fler cyklar på sommaren och de som cyklar gör det också oftare. Undersökningen visade att så många som 10-15 % av de tillfrågade aldrig cyklar sommartid. Vintertid stiger den siffran och blir nästan tre gånger så stor. Gruppen som cyklar varje dag (20 %) minskar vintertid och blir ungefär hälften så stor under vinterhalvåret (mellan 5 och 10 %). De som cyklar någon/några gånger i veckan minskar också, medan gruppen någon/några gånger i månaden ökar. En del av de som cyklar ofta under sommaren drar alltså ner på mängden cykling under vintern, och majoriteten slutar cykla helt under vintern.

De som väljer att inte cykla har olika anledningar till detta, de allra flesta väljer det odefinierade alternativet *annat* (ca 15 %). De mer konkreta anledningar som annars topade bland både män och kvinnor var *har*

ingen cykel, tar lång tid att cykla, varmt och svettigt att cykla och att det var *för långt att cykla*. Endast 2-4 % svarade att det berodde på *dåligt underhåll*.

De som väljer bort bilen anger oftast att det är *onödigt att köra så kort sträcka, ger inte motion och frisk luft och har inte körkort/tillgång till bil*. Nästan alla dessa motiveringar ligger på ungefär samma andel för både män och kvinnor, det är dock betydligt färre av männen som anger avsaknad av körkort eller bil som anledning.

Under övriga kommentarer efterfrågas separerade gång- och cykelbanor, med en linje som visar var de olika trafikslagen hör hemma.

Resvaneundersökning i Skövde tätort, Våren 2017

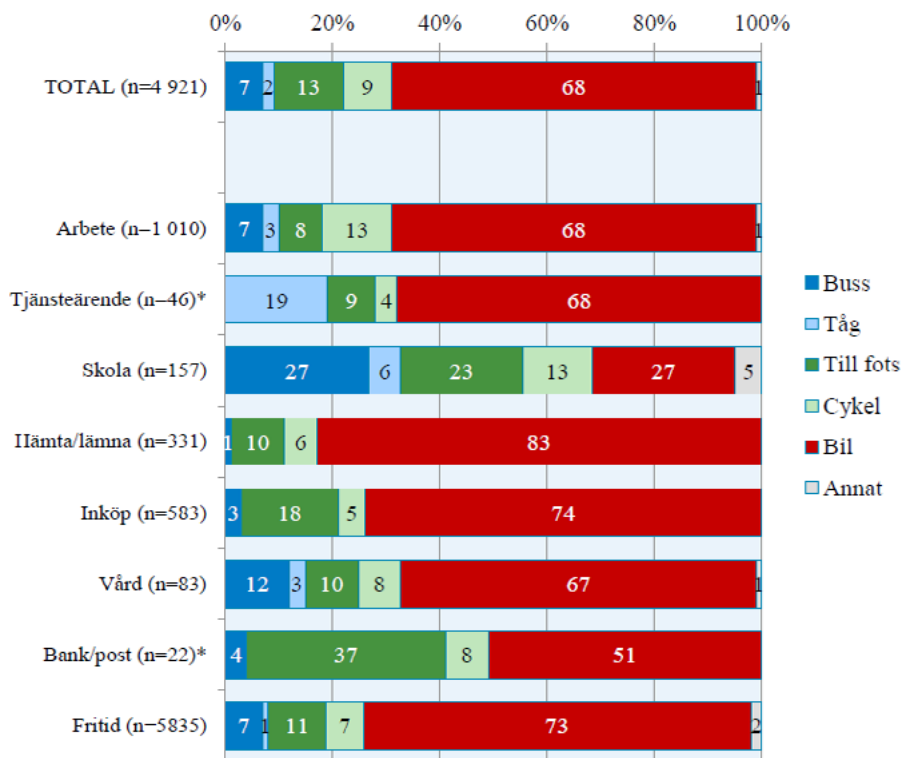
Undersökningen har fokuserat på invånarna i Skövde tätort, inklusive Skultorp. Den tittar på marknadsandelarna för olika trafikslag, resandets omfattning, reseströmmar, start- och målpunkter, samt invånarnas attityder avseende resandet.

Varje vardag gör Skövdeborna närmare 96 000 resor om dagen, vilket innebär i genomsnitt 2,3 resor per person. Sammanfattningsvis sker var fjärde resa med cykel eller till fots, var tionde med kollektivtrafik och resterande två tredjedelar med bil. Av de resor som sker inom en stadsdel är drygt 60 procent till fots och en procent med kollektivtrafik. Bland bilresorna är hälften under tre kilometer långa.

40 % av tätortens invånare åker bil varje dag och 75 % minst två dagar i veckan. Bilen dominerar för en majoritet av resorna (68 %), undantaget är resor till och från skola/studier, där kollektivtrafiken toppar.

Resor till och från arbete och studier står för nästan hälften av alla resor (45 %). Näst efter kommer inköp (20 %) och fritid (19 %). Fler än två av tre resor är kortare än fem kilometer och runt hälften av bilresorna är tre kilometer eller kortare.

Nästan hälften av de som åker bil minst en dag i veckan funderar på att minska sitt bilåkande. Andelen är som störst i Horsås (54 %) och som lägst i Norrmalm, Centrum och Östermalm (drygt en tredjedel).

Använd färdssätt för olika typer av ärenden. (Bild från Resvaneundersökning, 2017)

FRAMTIDEN

I Skövde cyklar vi

Målbild

I Skövde tar så många som möjligt cykeln hela resan eller på någon sträcka när de ska ta sig till/från arbete, skola och fritidsaktiviteter. Det är inte enbart cyklister med alla de senaste prylarna, det är folk som ska någonstans. Invånare, pendlare och besökare vet att det är bekvämt, säkert och behagligt att röra sig i kommunen och staden på cykel, till fots och med kollektivtrafiken. De vet också att det går att parkera cykeln på ett säkert och bra sätt när de kommer fram dit de ska, oavsett om det är platsen för ett byte av färdstätt eller om de nått resans slut. Människor väljer färdmedel beroende på vilken typ av resa som görs och har lätt för att kombinera flera olika färdmedel under en och samma resa.

Prioriterade grupper

Inriktningen för Skövde kommuns satsning på cykeltrafiken är att det ska underlätta för den som kan välja att cykla i vardagen. Det är vardagsresor som prioriteras, såsom cyklande till/från arbete, skola och förskola. Vilket enligt resvaneundersökningen (2017) innebär runt hälften av de resor som görs. Genom att skapa bra förutsättningar på dessa stråk är tanken att även annan cykling drar nytta av utvecklingen, t.ex. de som cyklar för att motionera eller som turistar på sadeln.

Fokus kommer därför först att ligga på de stråk och funktioner som bedöms göra nytta för någon av grupperna *arbetspendlare* och *skolpendlare*. Vilket är helt i linje med prioriteringsprinciperna i de regionala planerna.

Strategier

För att nå fram till vår målbild behöver vi förändra något. För att förändra måste vi börja någonstans och de prioriterade grupperna ger oss en utgångspunkt.

Eftersträva ett sammanhängande cykelnät

För att det ska vara enkelt och smidigt att ta cykeln i Skövde kommun behöver vi ett cykelnät som hänger samman och är lätt-navigerat. Vi behöver använda samma tank som planeringen kring biltrafik länge gjort, det ska vara gent och intuitivt, kompletterat med skyltning.

För att skapa en struktur i systemet för cykeltrafik behövs olika typer av cykelvägar och stråk. Genom att ta fram en modell där dessa olika typer, eller steg, förklaras ingående skapas en tydlighet. På det viset vet kommunala tjänstemän vilka krav som ställs och de som använder cykelstråken vet vad de ska kunna förvänta sig.

Standarden på de olika stråken och cykelvägarna ska följa den stege som sätts upp, det gäller såväl utformning som skötselnivåer. Grundläggande för alla nivåer är att det inte ska förekomma några hål i vägbanan eller andra direkta fel. Det ska inte finnas några avbrott utan cykelväg i prioriterade stråk, huvudstråk eller andra utpekade stråk.

Trafiksystemet ska hänga ihop, det betyder att infrastrukturen inte ska ta slut vid stadsgränsen och inte heller vid kommungränsen. Den långsiktiga målsättningen är därför att det ska gå att cykla säkert i staden, till och från staden, runt staden, i kommunen som helhet och även in och ut ur kommunen.

Det är inte bara cyklar som ska röra sig på cykelnätets vägar, i vissa fall gäller det även mopeder. Det behövs ett sammanhängande och säkert nät även för mopedister, det innebär att längs vägar med högre hastigheter ska vi sträva efter att både moped klass I och II får använda sig av cykelvägen. Rekommenderat

dationerna i GCM-handboken (Trafikverket, SKL) är att utanför tätorterna där hastighetsbegränsningen överstiger 50 km/h bör även mopeder klass I köra på cykelväg. Om de ska få göra det behöver det särskilda föreskrifter, detsamma gäller om moped klass II inte ska få köras på cykelvägar.

Ta fram minst ett prioriterat cykelstråk

Vi behöver snabba effektiva stråk som på ett smidigt sätt låter oss cykla från en del av staden till en annan, enligt liknande principer som nätet för motortrafik är uppbyggt. Prioriterade stråk handlar även om att cykeltrafiken ska prioriteras högre än biltrafik i korsningspunkter. På vilket eller vilka sätt det ska göras i Skövde redovisas i cykelplanen.

Dessa stråk ska ha den högsta skötselnivån av cykelvägarna i kommunen, de ska exempelvis prioriteras först vid snöröjning. Det ska också synas i utformningen att det är ett prioriterat stråk, vilken metod som ska användas kommer att arbetas fram under arbetet med cykelplanen.

Prioritera arbetspendling med cykel

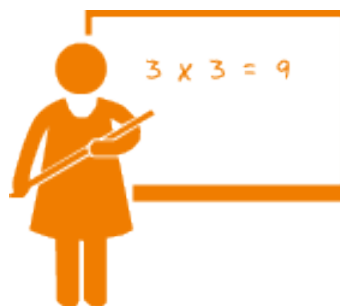
Människor ska välja att ta cykeln på de resor där det är rimligt och möjligt. Det handlar om resor till och från något, med fokus på arbetspendling eftersom det är en resa de

allra flesta gör, flera gånger under en vecka. Att människor rör på sig i vardagen är något som på sikt kan leda till en bättre folkhälsa.

Arbetsgivare som finns i kommunen blir viktiga i detta arbete, då en del av ansvaret kommer att vila på dem. Kommunens roll i blir att tillhandahålla information kring vilka insatser som kan göra att fler väljer att cykla och vad arbetsgivaren kan tjäna på det. Det finns mycket forskning som visar vilka vinster en arbetsplats kan göra genom en mer aktiv arbetsstyrka. Människor blir piggare av att röra på sig regelbundet och en mer hälsosam livsstil kan innebära färre sjukskrivningar och sjukdagar. Piggare och glada medarbetare som trivs är bra för arbetsgivarens varumärke, liksom anställda som pratar gott om arbetsgivaren.

Kommunens ska även arbeta med parkeringsmöjligheter med bra förutsättningar på platser för byten mellan färdmedel. På så sätt kan möjligheterna och attraktiviteten öka för både de som skulle kunna cykla en del av resan och de som kan cykla hela vägen. Det handlar bland annat om hållplatser, järnvägsstation och större arbetsplatser. Allt detta behöver göras i samarbete med andra aktörer, exempelvis olika väghållare och de som är huvudman för kollektivtrafiken.

Målet är att andelen som cyklar hela eller delar av resan till/från arbetet ska vara ökande.

Prioritera cykelvägar till och från skolor

Barn och unga genomgår oftast inte någon djupare utbildning i trafikkunskap, till skillnad från de som tar körkort av olika slag. De rör sig ofta på ett mindre förutsägbart och ibland lekfullt sätt i trafiken. Det är därför särskilt viktigt att cykelvägarna är utformade på ett säkert och intuitivt sätt där dessa grup-

per rör sig i stor utsträckning. Andelen barn som cyklar till skolan har minskat kraftigt under senare år, en orsak är att föräldrar upplever trafiksituationen som osäker och därför skjutsar barnen i bil.

Särskilt fokus ska läggas på de områden som ligger i nära anslutning till skolor och förskolor, detta för att förbättra förutsättningarna för en hållbar och säker hämtlämna-situation. Satsningarna ska inriktas på att förbättra säkerheten för både de barn som cyklar och går, och för övriga trafikanter.

Även mopeder klass II får köra på våra cykelvägar, men inte klass I. I tätorterna och Skövde stad kan det finnas anledningar att reglera så inga mopeder får köra på cykelvägarna. På landsbygden kan det istället vara lämpligt att reglera så även moped klass I får köras på cykelväg längs vissa vägsträckor.

Ytterligare ett argument för att satsa på områden där barn och ungdomar rör sig i sin vardag är att de just nu skapar sina vanor inför resten av livet. Vi vill att vuxna ska välja cykeln i framtiden, därför behöver de som nu växer upp ha vanan att cykla. Genom att skapa möjligheter för dem att ta cykeln istället för att förlita sig på föräldrar som ska skjutsa, får våra barn och ungdomar tillgång till både frihet och ansvar, vilket utvecklar dem ytterligare som individer. Det kommer dessutom att ge dem motion och på det viset både göra det lättare att fokusera under skoldagen och motverka de sjukdomar som kan komma av stillasittande.

Ytterligare en aspekt är den påverkan barn kan ha på sina föräldrar och på andra vuxna i sin omgivning.

Målet är att andelen som cyklar hela eller delar av resan till/från skolan ska vara ökande.

Kommunens roll

Kommunen som organisation och arbetsgivare behöver vara drivande och vara en föregångare för att kunna påvisa de fördelar och möjligheter som uppstår. Det egna arbetet kommer också att ge underlag i samtalen med andra arbetsgivare, i takt med att kommunen kan utvärdera de fysiska för-

ändringar och kampanjer som genomförs. Kommunens arbete handlar om att skapa möjligheter och uppmuntra anställda att cykla till och från de olika arbetsplatserna och på de kortare resorna i arbetet. Det behöver göras både genom fysiska förändringar i miljön, som parkeringar och cykelvägar, och genom att uppmuntra och prata om varför det är viktigt, både på ett individuellt plan och för samhället i stort.

En annan del i arbetet blir att samla in information och fakta som kan användas i marknadsföringssyfte, både för att lyfta fram satsningen och för att motivera andra stora arbetsgivare att göra egna satsningar. Vi ska kunna presentera både underlag som motiverar satsningar och exempel på olika lösningar. Detta ska dessutom förpackas på ett bra sätt, i en form som kan lämnas ut både på kommunens olika arbetsplatser och spridas till andra arbetsgivare i kommunen.

Mobility management

Mobility management är ett koncept för att främja hållbara transporter genom att förändra beteenden och attityder. Det hänger ihop med trafiksystemet i stort och är inte enbart kopplat till cyklingen. Konceptet har utvecklats på europeisk nivå i ett antal EU-projekt och inom ramen för samarbetsplattformen EPOMM, European Platform on Mobility Management.

Att välja att ta bilen är enkelt för de som kan/får köra idag, det går av bara farten, en vana. Det gäller ofta oavsett hur långt det är till målpunkten och vad syftet med resan är. I de allra flesta fall finns det dessutom bra kollektivtrafik att resa med. Och i många fall är avstånden dessutom så korta att cykel skulle vara ett bra alternativ. Vi människor mår bra av att röra på oss, medan bilen inte mår bra av att köra korta sträckor utan att motorn hinner bli varm ordentligt. Trots det väljer många bilen även för de kortare resorna.

Ett aktivt arbete med attitydfrågor behövs, så att detta diskuteras och hanteras i alla relevanta sammanhang. Det handlar om ett hela-resan-perspektiv och att tänka på de prioriteringar som gäller i alla steg, från

planering och byggande till service, möblering, drift och underhåll. Människor ska aktivt välja färdmedel efter behovet vid just den resa de ska göra, baserat på de förutsättningar som gäller just då.

Det behöver dessutom vara lätt att välja rätt, det handlar om sådant som möjlighet att ta med cykeln på kollektivtrafikresor. Det handlar också om att göra fysiska förändringar som prioriterar cykeln i olika sammanhang. Placera cykelparkeringar nära målpunkter och entréer och säker parkering vid hållplatser osv.

Arbetet med att förändra människors beteende i vardagen är inte något som kommunen kan göra ensam, det kräver att även andra aktörer är med och arbetar mot samma mål. Här behövs samarbete med exempelvis företag, som kan minska sin indirekta miljöpåverkan genom att färre anställda tar bilen till arbetet varje dag. Kommunen behöver inspirera och informera arbetsgivare, så de i sin tur engagerar sina anställda.

Resurser fördelas så det finns tid att lägga på det här arbetet, att vara med i den kommunala verksamheten, utforma och genomföra evenemang, ta fram informationsmaterial av olika slag, uppvaka Trafikverket i olika frågor, prata med arbetsgivare, företag och fastighetsägare osv. Det handlar inte om att fortsätta som vanligt, vi ska förändra hur vi arbetar och i inledningsfasen kommer vi att behöva påminnas om att tänka på detta. Resurser måste också avsättas för de nya arbetsuppgifter som uppstår, som ett direkt resultat av ett förändrat arbetssätt.

LITTERATURFÖRTECKNING

Cykelfrämjandet (2017), *Cykelfrämjandets kommunvelometer 2017* - En granskning och jämförelse av kommunernas satsningar på att öka cykling och göra cykling säkrare och mer attraktivt

GCM-handboken (2010), *GCM-handbok - Utformning, drift och underhåll med gång-, cykel- och mopedtrafik i fokus*. Trafikverket och SKL

Skövde kommun (2010), *Parkering i Skövde*, med parkeringsstrategi och p-normer.

Skövde kommun (2011), *Resvaneundersökning Skövde kommun*

Skövde kommun (2012), *Trafik i Skövde - Trafikstrategi*

Skövde kommun (2012), *Resepolicy*

Skövde kommun (2012), *Riktlinjer för fordon och resor*

Skövde kommun (2012), *Energi- och klimatplan för Skövde kommun 2011-2020*

Skövde kommun (2013), *Landsbygdsprogram för Skövde kommun 2013-2016*

Skövde kommun (2014), *Policy för funktionshindersfrågor*

Skövde kommun (2015), *Folkhälsa - människor möts, verkar och mår bra!* Folkhälsopolitiskt program för mandatperioden 2015-2018

Skövde kommun (2016), *Barn- och ungdoms-politiskt program för Skövde kommun 2015-2018*

Västra Götalandsregionen (2014), *Regional plan för transportinfrastrukturen i Västra Götaland 2014-2025*

Västra Götalandsregionen (2016), *Strategi för ökad cykling i Västra Götaland - En del av den regionala cykelplanen*

Västtrafik AB (2017), *Resvaneundersökning i Skövde tätort, våren 2017*.

SKÖVDE

Sektor samhällsbyggnad

Postadress 541 83 SKÖVDE Telefon 0500-49 80 00 Hemsida www.skovde.se

KSAU § 173/18
Cykelstrategi och Cykelplan
KS2017.0381

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-06-20	173/18
2 Kommunstyrelsen	2018-08-13	180/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Cykelstrategi och Cykelplan.

Bakgrund

En cykelstrategi med tillhörande cykelplan har tagits fram, som ska ligga till grund för det kommunala planeringsarbetet, med syfte att öka cykeltrafiken och skapa ett sammanhängande hållbart cykelvägnät. Dokumenten belyser även kopplingen mellan cykel och kollektivtrafik.

Kommunstyrelsen gav 2015-08-17 KS§ 132/15 sektor samhällsbyggnad (SSB) i uppdrag att upprätta en cykelstrategi.

Därefter hölls en workshop med kommunstyrelsen och tjänstemän från olika delar av den kommunala verksamheten. Efter detta arbetade SSB förslag på cykelstrategi och cykelplan, som sedan varit ute på remiss. Remissrundan har lett till att en del förtydliganden och mindre justeringar gjorts, men i stort är innehållet och slutsatserna de samma.

Cykelstrategin är en kommunövergripande tematisk fördjupning av Skövde kommuns trafikstrategi (2012) och lyder under den. Det innebär att de övergripande prioriteringarna mellan olika trafikslag och strukturen överlag är beslutad sedan tidigare. I cykelstrategin fastställs vilka målbilder som finns och prioriteringar som ska göras i arbetet med cykling och infrastruktur för cykling i kommunen.

Till cykelstrategin hör en cykelplan, där målbilder och strategier omsätts i kartor och riktlinjer för såväl hur cykelnätet i kommunen ska byggas upp som hur arbetet ska läggas upp. Konkreta åtgärder lämnas till framtida arbete med åtgärdsplaner, som en del i det löpande arbetet där budget kan sättas för det som ska genomföras.

Cykelplanen lägger fast ett huvudnät för cykelinfrastrukturen och de hierarkier som ska gälla både utformning och drift.

Handlingar

TU Cykelstrategi och Cykelplan
Cykelstrategi_antagandehandling_2018-06-11
Sammanställning av remiss
Tjänsteskrivelse KSAU-KS-KF
Cykelplan_antagandehandling_2018-06-11

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutet hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutet hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje, att gälla från 2018-09-25 till 2020-11-30.

Bakgrund

Skaraborgs kommunalförbund har rekommenderat medlemskommunerna att anta Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutet hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje.

Från 1 januari 2018 gäller en ny lag, lag om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård. Lagen reglerar samverkan vid planering av insatser för enskilda som efter att de skrivits ut från slutet vård kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och den landstingsfinansierade öppna vården.

Lagen ger utrymme för landsting och kommuner att träffa en överenskommelse om tidpunkt för när kommunens betalningsansvar ska inträda och med vilket belopp.

En tillfällig överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen med tillhörande riktlinje har gällt från 2018-01-01 till 2018-09-24 med 2017 års regler och rutiner för kommunernas betalansvar. Detta har gett tid för att arbeta vidare med dialog och framtagande av förslag kring ekonomisk modell för betalansvar samt smärre justeringar av riktlinjen.

Föreslagen överenskommelse innebär att betalningsansvaret före en kommun för ineliggande utskrivningsbara patienter infaller om kommunen har ett genomsnittsvärde över 3,0 dagar under en kalendermånad. En kommun betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (mellanskillnaden x antal utskrivna personer som omfattas av denna överenskommelse x 7 100 kr).

Personer som ligger kvar inom slutenvården längre än 7 kalenderdagar hanteras särskilt.

En nedtrappning för betalningsansvaret för psykiatrin föreslås börja 2019-01-01. Under 2019 inträder en kommuns betalningsansvar för enskilda som vårdats inom slutna psykiatrisk vård och som omfattas av denna överenskommelse 15 kalenderdagar efter att slutenvården meddelat att den enskilde är utskrivningsklar. Januari-mars 2020 inträder en kommuns betalningsansvar efter 7 dagar.

Från och med 2020-04-01 regleras betalningsansvaret på samma sätt oavsett om den enskilde vårdats i psykiatrisk eller somatisk vård, och samma genomsnittsmo-
dell gäller oavsett var slutenvården en person varit inskriven.

Kommunens betalningsansvar ska inte inträda om den enskilde inte kan skrivas ut från den slutna vården på grund av att insatser som den landstingsfinansierade öppna vården är ansvarig för inte är tillgängliga, eller det inte är klarlagt om sådana insatser är tillgängliga.

Riktlinjen för in- och utskrivningsprocessen har förtydligats.

Det politiska samrådsorganet (SRO) har rekommenderat huvudmännen att anta överenskommelsen med riktlinje.

Överenskommelsen gäller från 2018-09-25 till 2020-11-30.

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-08-13

Diarienummer: KS2018.0315-4

Handläggare: Karin Grunselius

Förvaltningens bedömning

Vård- och omsorgsnämnden och socialnämnden har tidigare berett förslaget om ekonomisk genomsnittsmo- dell för beräkning av betalningsansvaret och beslutat om att lämna yttrande i ärendet. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 18 april 2018, KSAU § 117/18 (KS2018.0119) att lämna remissvar till Västkom i enlighet med vård- och omsorgsnämndens och socialnämndens yttrande. Mot denna bakgrund, och med hänsyn tagen till att ytterligare synpunkter inte bedöms nödvändiga, föreslår förvaltningen kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta överenskommelsen med tillhörande riktlinje.

Handlingar

Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slut- en hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje

Protokollsutdrag § 55 Förslag till beslut om Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slut- en hälso- och sjukvård och därtill hörande riktlinjer

Bilaga 19 Överenskommelse och riktlinje Samverkan vid in- och utskrivning från slut- en Hälso- och sjukvård.pdf

Skickas till

Skaraborgs kommunalförbund, info@skaraborg.se

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Karin Grunselius

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 197/18

Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje

KS2018.0315

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	201/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	197/18
3 Kommunfullmäktige	2018-09-24	101/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje, att gälla från 2018-09-25 till 2020-11-30.

Bakgrund

Skaraborgs kommunalförbund har rekommenderat medlemskommunerna att anta Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje.

Från 1 januari 2018 gäller en ny lag, lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Lagen reglerar samverkan vid planering av insatser för enskilda som efter att de skrivits ut från slutna vård kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och den landstingsfinansierade öppna vården.

Lagen ger utrymme för landsting och kommuner att träffa en överenskommelse om tidpunkt för när kommunens betalningsansvar ska inträda och med vilket belopp.

En tillfällig överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen med tillhörande riktlinje har gällt från 2018-01-01 till 2018-09-24 med 2017 års regler och rutiner för kommunernas betalansvar. Detta har gett tid för att arbeta vidare med dialog och framtagande av förslag kring ekonomisk modell för betalansvar samt smärre justeringar av riktlinjen.

Föreslagen överenskommelse innebär att betalningsansvaret före en kommun för ineliggande utskrivningsbara patienter infaller om kommunen har ett genomsnittsvärde över 3,0 dagar under en kalendermånad. En kommun betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (mellanskillnaden x antal utskrivna personer som omfattas av denna överenskommelse x 7 100 kr).

Personer som ligger kvar inom slutenvården längre än 7 kalenderdagar hanteras särskilt.

En nedtrappning för betalningsansvaret för psykiatrin föreslås börja 2019-01-01. Under 2019 inträder en kommuns betalningsansvar för enskilda som vårdats inom slutenvård psykiatrisk vård och som omfattas av denna överenskommelse 15 kalenderdagar efter att slutenvården meddelat att den enskilde är utskrivningsklar. Januari-mars 2020 inträder en kommuns betalningsansvar efter 7 dagar.

Från och med 2020-04-01 regleras betalningsansvaret på samma sätt oavsett om den enskilde vårdats i psykiatrisk eller somatisk vård, och samma genomsnittsmodell gäller oavsett var slutenvården en person varit inskriven.

Kommunens betalningsansvar ska inte inträda om den enskilde inte kan skrivas ut från den slutna vården på grund av att insatser som den landstingsfinansierade öppna vården är ansvarig för inte är tillgängliga, eller det inte är klarlagt om sådana insatser är tillgängliga.

Riktlinjen för in- och utskrivningsprocessen har förtydligats.

Det politiska samrådsorganet (SRO) har rekommenderat huvudmännen att anta överenskommelsen med riktlinje.

Överenskommelsen gäller från 2018-09-25 till 2020-11-30.

Förvaltningens bedömning

Vård- och omsorgsnämnden och socialnämnden har tidigare berett förslaget om ekonomisk genomsnittsmodell för beräkning av betalningsansvaret och beslutat om att lämna yttrande i ärendet. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 18 april 2018, KSAU § 117/18 (KS2018.0119) att lämna remissvar till Västkom i enlighet med vård- och omsorgsnämndens och socialnämndens yttrande. Mot denna bakgrund, och med hänsyn tagen till att ytterligare synpunkter inte bedöms nödvändiga, föreslår förvaltningen kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta överenskommelsen med tillhörande riktlinje.

Handlingar

TU Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje
Protokollsutdrag § 55 Förslag till beslut om Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård och därtill hörande riktlinjer

Bilaga 19 Överenskommelse och riktlinje Samverkan vid in- och utskrivning från sluten Hälso- och sjukvård

Skickas till

Skaraborgs kommunalförbund, info@skaraborg.se

Socialnämnden

Vård- och omsorgsnämnden

Förslag till beslut om ”Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutet hälso- och sjukvård och därtill hörande riktlinjer”

Bakgrund

Från 1 januari 2018 gäller en ny lag: lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård. Lagen reglerar:

- Samverkan vid planering av insatser för enskilda som efter att de skrivits ut från slutet vård kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och den landstingsfinansierade öppna vården
- Hur insatserna ska planeras för enskilda som efter utskrivning behöver insatser från flera berörda enheter inom de aktuella verksamheterna
- Kommunens betalningsansvar för vissa utskrivningsklara patienter.

Lagen ger utrymme för landsting och kommuner att träffa en överenskommelse om tidpunkt för när kommunens betalningsansvar ska inträda och med vilket belopp (kap 4, § 5).

En tillfällig överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutet Hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje har gällt under 2018-01-01 till 2018-09-24 med 2017 års regler och rutiner för kommunernas betalansvar.

Denna hantering har gett tid för att arbeta vidare med dialog och framtagande av förslag kring ekonomisk modell för betalansvar samt smärre justeringar av riktlinjen.

Ärende

Föreslagen överenskommelse, som reglerar in- och utskrivningsprocessen i Västra Götaland samt kommunens betalningsansvar efter utskrivning, innebär att betalningsansvaret för en kommun för inneliggande utskivningsklara patienter, infaller om kommunen har ett genomsnittsvärde över 3,0 dagar under en kalendermånad.

En kommun betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (Mellanskillnaden x Antal utskrivna personer som omfattas av denna överenskommelse x 7 100 kr). Genomsnittet summeras efter varje månad.

Personer som ligger kvar inom slutenvården längre än 7 kalenderdagar hanteras särskilt.

En nedtrappning för betalningsansvaret för psykiatrin föreslås börja 2019-01-01. Förslaget innebär att under 2019 inträder en kommuns betalningsansvar för enskilda som vårdats inom slutna psykiatrisk vård och som omfattas av denna överenskommelse, 15 kalenderdagar efter att slutenvården meddelat att den enskilde är utskrivningsklar. Från och med 2020-01-01 till 2020-03-31 inträder en kommuns betalansvar efter 7 dagar. Under denna tid gäller individberäkning. Från och med 2020-04-01 regleras betalningsansvaret på samma sätt oavsett om den enskilde vårdats i psykiatrisk eller somatisk vård, och samma genomsnittsmo­dell gäller oavsett var i slutenvården en person varit inskriven.

Överenskommelsen gäller från 2018-09-25 till 2020-11-30.

Kommunens betalningsansvar ska inte inträda om den enskilde inte kan skrivas ut från den slutna vården på grund av att sådana insatser som den landstingsfinansierade öppna vården är ansvarig för inte är tillgängliga, eller det inte är klarlagt om sådana insatser är tillgängliga.

Riktlinjen för in- och utskrivningsprocessen har förtydligats. Förutom redaktionella ändringar har det framförallt tydliggjorts att processen kan se olika ut beroende på den enskildes behov.

Inför ställningstagande om ny överenskommelse, efter 2020-11-30, ska denna överenskommelse utvärderas i sin helhet, både vad gäller reglering av betalansvaret och in- och utskrivningsprocess. Uppföljning och utvärdering ska vara underlag för dialog om eventuella förändringar och för sänkning av genomsnittsvärdet.

Beredning

2018-05-04; Samrådsorganet (SRO) mellan VästKom och VGR har vid sitt sammanträde beslutat att rekommendera huvudmännen att anta ifrågavarande överenskommelse med riktlinje

2018-05-22; VästKoms styrelse

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta

- att rekommendera medlemskommunerna att anta "Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och därtill hörande riktlinjer".

Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutet hälso- och sjukvård

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Parter	2
3. Gemensam målsättning	2
4. Giltighetstid.....	2
5. Målgrupp.....	3
6. Parternas ansvar	3
7. Kommuners betalningsansvar somatisk vård	4
8. Kommuners betalningsansvar psykiatrisk vård	5
9. Utvecklingsåtagande.....	5
10. Uppföljning	5
11. Ändringar i gemensam riktlinje.....	6
12. Avvikelse	6
13. Tvist.....	6

1. Inledning

Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård grundar sig i lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (lag 2017:612), och bygger på Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland 2017-2020.

Som bilaga till denna överenskommelse finns *Gemensam riktlinje om in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Västra Götaland*, som beskriver processen och berörda verksamheters ansvar i varje processteg.

2. Parter

Parterna i denna överenskommelse är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

3. Gemensam målsättning

Samverkan vid utskrivning är en ny ansats för att stärka den enskildes rätt till en trygg och effektiv utskrivning, och stärka samordningen mellan huvudmän och verksamheter. Arbetet ska vara tillitsskapande och utgå ifrån den enskildes behov.

Västra Götalandsregionen och länets kommuner är överens om att enskilda personer som inte längre har behov av slutenvårdens resurser omgående ska kunna skrivas ut därifrån, på ett tryggt och säkert sätt. Antalet dagar som enskilda är kvar inom slutenvården efter att de bedömts som utskrivningsklar ska minska, tillsammans med undvikbar slutenvård och oplanerade återinläggningar. Parterna är också överens om att det genomsnittsvärde som styr om och när kommunens betalansvar infaller successivt ska sänkas i Västra Götaland.

Västra Götalandsregionen och länets kommuner är överens om målsättningen att betalningsansvaret ska regleras lika för somatisk och psykiatrisk vård.

4. Giltighetstid

Överenskommelsen gäller från och med 2018-09-25 till 2020-11-30.

Inför ställningstagande om ny överenskommelse, efter 2020-11-30, ska denna överenskommelse utvärderas i sin helhet, både vad gäller reglering av betalningsansvaret och in- och utskrivningsprocess. Uppföljning och utvärdering ska

vara underlag för dialog om eventuella förändringar, och för sänkning av genomsnittsvärdet.

Uppsägningstiden för avtalet är nio månader. Om någon part säger upp avtalet gäller lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning, om parterna inte kommer överens om något annat.

5. Målgrupp

Personer i alla åldrar som efter utskrivning från slutna hälso- och sjukvård behöver insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den landstingsfinansierade öppna vården omfattas av denna överenskommelse.

6. Parternas ansvar

Kommunerna och Västra Götalandsregionen har i hälso- och sjukvårdsavtalet enats om en gemensam värdegrund för samverkan som även gäller för samarbetet enligt denna överenskommelse.

Samarbetet ska kännetecknas av att:

- Den enskildes behov, inflytande och självbestämmande alltid är utgångspunkt för hälso- och sjukvården
- Utifrån den enskildes perspektiv ska vården vara lättillgänglig, effektiv och säker med god kvalitet och gott bemötande
- Varje medarbetare aktivt bidrar med sin kunskap och kompetens samt samarbetar så att hälso- och sjukvården upplevs som en välfungerande helhet

Parterna har ett gemensamt ansvar för att in- och utskrivning vid slutna hälso- och sjukvård är trygg, säker och effektiv för den enskilde. Kommunal verksamhet, slutenvård och landstingsfinansierad öppenvård ska alla bidra till att tiden inom slutenvården efter att en enskild bedömts som utskrivningsklar blir så kort som möjligt.

Om genomsnittsvärdet för en kommun överskrider ska en gemensam åtgärdsplan på kommun- eller stadsdelsnivå tas fram. Åtgärdsplanen är ett gemensamt ansvar och alla berörda parter kan ta initiativ till en sådan.

Parterna ska säkerställa att berörda verksamheter:

- Följer överenskommelse och riktlinje om in- och utskrivning vid slutenvård
- Använder anvisade IT-system och följer gemensamma rutiner
- Arbetar med förbättringar av in- och utskrivningsprocessen

7. Kommuners betalningsansvar somatisk vård

En kommuns betalningsansvar inträder när det genomsnittliga antalet dagar i slutenvård efter utskrivningsklar överskrider 3,0 kalenderdagar per kommun under en kalendermånad. Villkoren enligt Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutenvård och den gemensamma riktlinjen ska vara uppfyllda. Dessa villkor är:

- Slutenvården ska ha skickat inskrivningsmeddelande
- Slutenvården ska ha meddelat att den enskilde är utskrivningsklar
- Om SIP ska göras ska öppenvården ha kallat till sådan

Kommunens betalningsansvar ska inte inträda om den enskilde inte kan skrivas ut från den slutna vården på grund av att sådana insatser som den landstingsfinansierade öppna vården är ansvarig för inte är tillgängliga, eller det inte är klarlagt om sådana insatser är tillgängliga.

Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret

- Kommunens betalningsansvar inträder om man har ett genomsnitt över 3,0 kalenderdagar under en kalendermånad.
- En kommun betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0. (Mellanskillnaden * Antal utskrivna personer som omfattas av denna överenskommelse * Fastställt belopp)
- Genomsnittet summeras efter varje månad.
- För personer som ligger kvar inom slutenvården längre än 7 kalenderdagar efter bedömning om utskrivningsklar övergår genomsnittsberäkningen till individuell beräkning från dag 8. Kommunen betalar då för de dagar som överskrider 3 kalenderdagar, det vill säga från dag 4, per individ. Dessa personer ska inte räknas med i månadens genomsnitt.

Beloppet fastställs årligen av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, och motsvarar genomsnittskostnaden i riket för ett vårddygn i den slutna vården.

8. Kommuners betalningsansvar psykiatrisk vård

Från och med 2019-01-01 t o m 2019-12-31 inträder kommunens betalningsansvar för enskilda som vårdats inom slutna psykiatrisk vård och som omfattas av denna överenskommelse, 15 kalenderdagar efter att slutenvården meddelat att den enskilde är utskrivningsklar. (individberäkning)

Från och med 2020-01-01 t o m 2020-03-31 inträder kommunens betalningsansvar 7 kalenderdagar efter att slutenvården meddelat att den enskilde är utskrivningsklar. (individberäkning)

Från och med 2020-04-01 regleras betalningsansvaret på samma sätt oavsett om den enskilde vårdats i psykiatrisk eller somatisk vård.

Villkoren för att kommunens betalansvar ska inträda är de samma som gäller för somatisk vård.

9. Utvecklingsåtagande

Parterna ska vidareutveckla planeringsprocessen för en säker, trygg och effektiv in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Detta innefattar att:

- Vidareutveckla en digital lösning för utdata för gemensam uppföljning
- Vidareutveckla gemensamt IT-stöd för att stödja in- och utskrivningsprocessen
- Arbeta vidare med vad i dagens remisshantering mellan öppenvård och slutenvård som behöver överföras till gemensamt IT-stöd
- Bevaka att verksamheternas anslutning till Nationell patientöversikt (NPÖ) fortskrider
- Arbeta vidare med hanteringen av hur insatser som den landstingsfinansierade öppna vården är ansvarig för ska identifieras när betalningsavtalet inte ska övergå till kommunen på grund av uteblivande av dessa insatser.

10. Uppföljning

De delregionala vårdsamverkansgrupperna lämnar rapport årligen till Vårdsamverkan Västra Götaland. Rapporten ska innehålla:

- Följsamhet till överenskommelsen och gemensam riktlinje med förslag till gemensamma förbättringar

11. Ändringar i gemensam riktlinje

Ändringar i *Gemensam riktlinje om in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Västra Götaland* får hanteras på tjänstemannanivå, så länge dessa ändringar ryms inom denna överenskommelse. Ändringen initieras och godkänns då av Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsdirektör och direktören på VästKom efter förankring i Vårdsamverkan Västra Götaland och sedvanlig förankring i respektive huvudmannaled.

12. Avvikelser

Avvikelser från åtagande enligt denna överenskommelse hanteras i enlighet med *Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland 2017-2020*.

13. Tvist

Tvist mellan parternas tolkning av överenskommelsens innebörd ska hanteras i enlighet med *Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland 2017–2020*.

Gemensam riktlinje om in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård i Västra Götaland

Gäller: 2018-09-25 till 2020-11-30

Innehållsförteckning

Om riktlinjen	2
Målgrupp.....	2
Processbilder.....	3
Process med behov av samordning efter utskrivning:	3
Process vid behov av samordning efter utskrivning där SIP görs på sjukhuset.....	4
Process <i>utan</i> behov av samordning efter utskrivning	5
Process av samordning inför utskrivning till öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk vård	6
Samtycke.....	7
Avvikelser.....	7
Kommuners betalningsansvar	7
Vårdbegäran/Remiss.....	8
Inskrivningsmeddelande	10
Fast vårdkontakt utses i öppenvård.....	12
Planering inför utskrivning.....	13
Meddelande om utskrivningsklar	15
Information vid utskrivning.....	16
Kallelse till SIP-möte.....	17
Upprätta eller uppdatera SIP	18
Följa upp SIP.....	19
Avsluta SIP.....	20

Om riktlinjen

Riktlinjen för in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård grundar sig i överenskommelsen mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

I riktlinjen beskrivs in- och utskrivningsprocessens olika steg. Under varje rubrik specificeras öppenvårdens, slutenvårdens, kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänstens ansvar i respektive processteg.

Riktlinjen gäller för samtliga kommuner i Västra Götaland och hälso- och sjukvårdsförvaltningarna i Västra Götalandsregionen samt vårdgivare som respektive parter har avtal med. Riktlinjen är övergripande och utgår från gällande lagar och Socialstyrelsens föreskrifter.

Den fastställda IT-tjänsten och Nationell Patientöversikt (NPÖ) ska användas. Varje vårdgivare och socialnämnd har ansvar för att verksamheten arbetar utifrån denna regionala riktlinje, och utifrån regional rutin. Vårdval och den enskildes rätt att välja vårdcentral och/eller rehabiliteringsenhet ska beaktas.

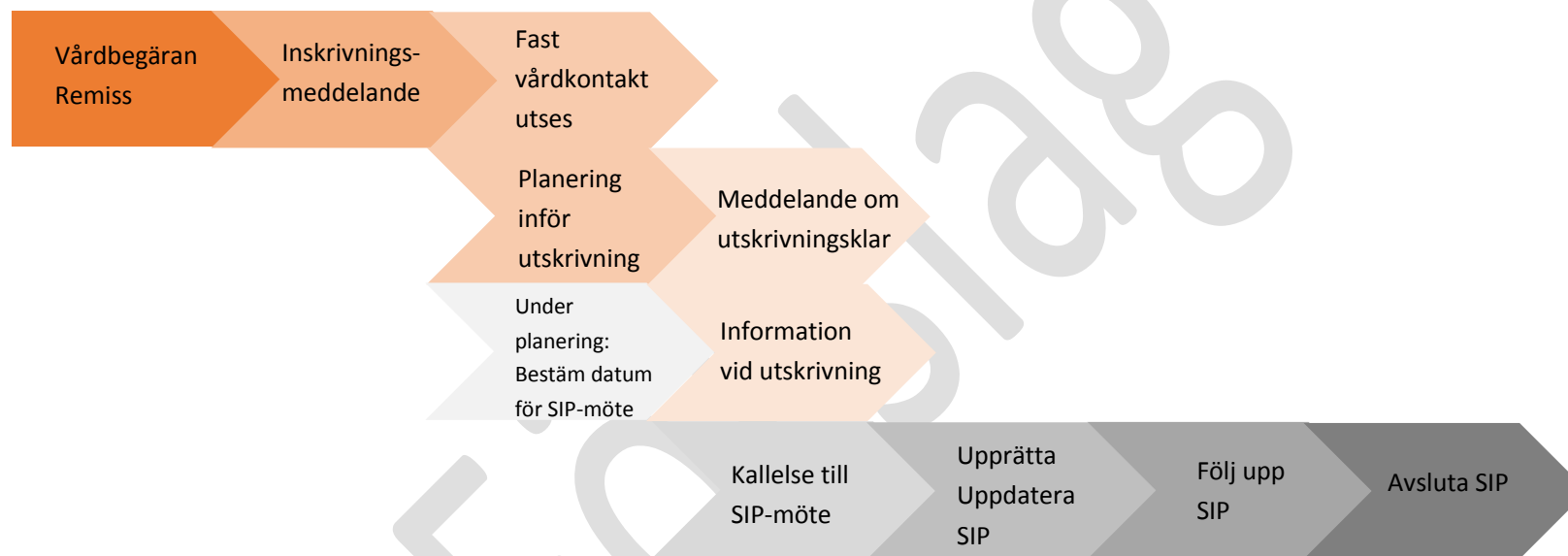
Målgrupp

Personer i alla åldrar som efter utskrivning från slutna hälso- och sjukvård behöver insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den landstingsfinansierade öppna vården omfattas av denna riktlinje.

Processen ser olika ut beroende på om den enskilde har behov av samordnade insatser från både region och kommun i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst efter utskrivning eller inte.

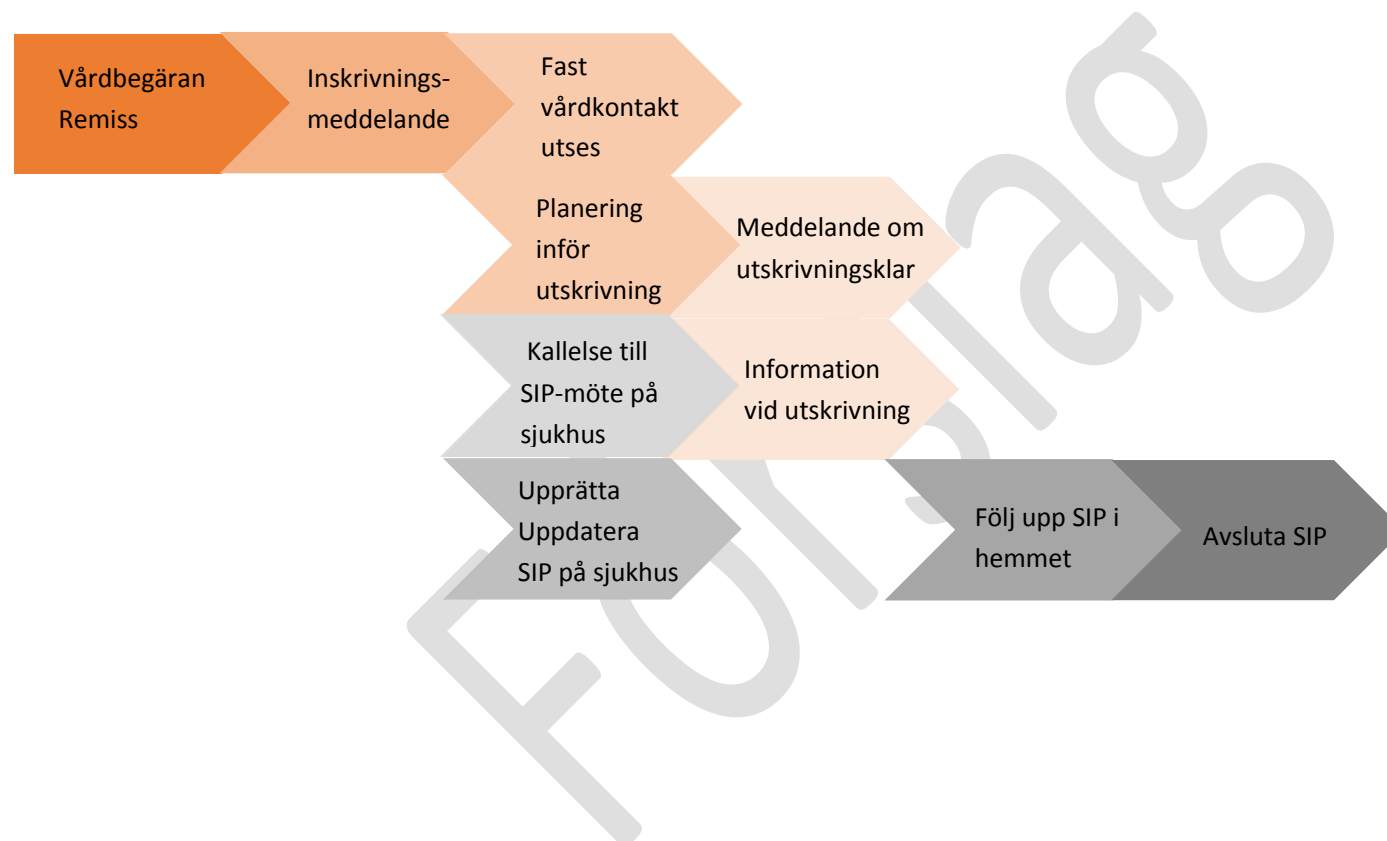
Processbilder

Process med behov av samordning efter utskrivning

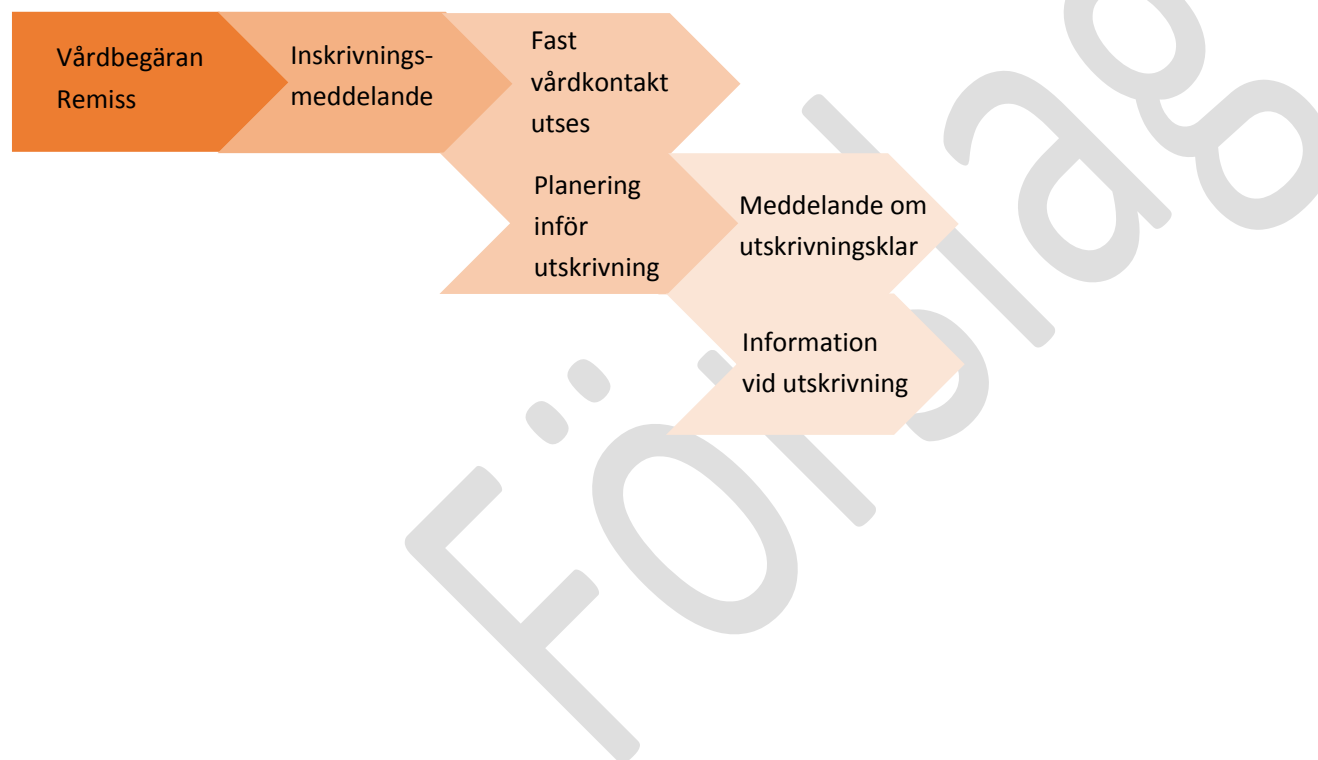

Process vid behov av samordning efter utskrivning där SIP görs på sjukhuset

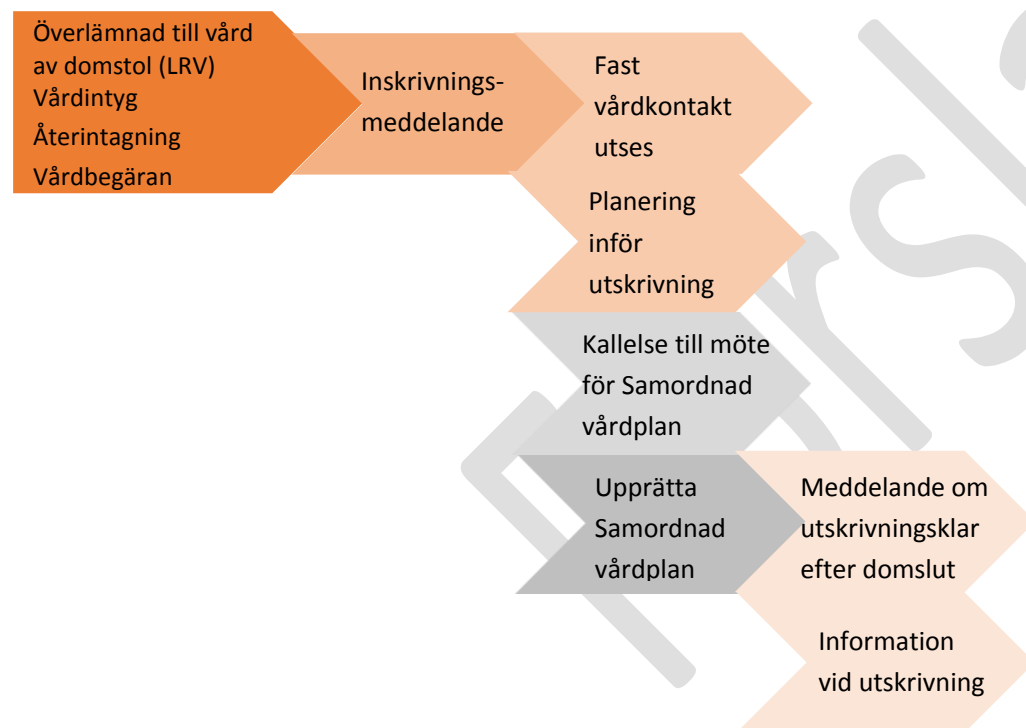

Process *utan* behov av samordning efter utskrivning

Process av samordning inför utskrivning till öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk vård

Samtycke

In- och utskrivningsprocessen förutsätter samtycke från den enskilde. Om samtycke till samordning och utbyte av information lämnas genomförs utskrivningsprocessen enligt denna riktlinje. Varje verksamhet måste förvissa sig om att samtycke har lämnats.

När samtycke inte lämnas ansvarar respektive verksamhet för att dokumentera planerade insatser inom sitt ansvarsområde. Respektive verksamhet ansvarar också för att dokumentera att samtycke inte lämnats.

Om den enskilde på grund av sitt hälsotillstånd eller av andra skäl inte kan samtycka till att en uppgift lämnas ut tillämpas regleringen i offentlighets- och sekretesslagen (OSL 25 kap § 13).

Avvikelser

Avvikelser från åtagande enligt denna riktlinje hanteras i enlighet med Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland 2017-2020.

Kommuners betalningsansvar

En kommuns betalningsansvar inträder när det genomsnittliga antalet dagar i slutenvård efter utskrivningsklar överskrider 3,0 kalenderdagar per kommun under en kalendermånad.

Villkoren för att betalningsansvaret ska inträda är att:

- Slutenvården ska ha skickat inskrivningsmeddelande enligt denna riktlinje
- Slutenvården ska ha meddelat att den enskilde är utskrivningsklar enligt riktlinjen
- Om samordnad individuell planering ska göras ska öppenvården ha kallat till SIP-möte enligt denna riktlinje

Vårdbegäran/Remiss

Vårdbegäran och remiss är första steget i processen.

<p>Öppenvårdens ansvar</p>	<p>När öppenvården initierar akut eller planerad inskrivning i slutenvård ska en vårdbegäran/remiss medfölja, sändas eller vidarebefordras till slutenvården, och andra berörda verksamheter.</p> <p>Denna vårdbegäran/remiss ska innehålla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontaktuppgifter • vad den egentliga försämringen är • aktuella läkemedel, egenvård/övertaget ansvar för läkemedelshanteringen/dosexpedierade läkemedel • den enskildes funktionstillstånd • boendeform • pågående insatser • om fast vårdkontakt redan finns <p>Har den enskilde åkt till sjukhuset på eget initiativ och slutenvården efterfrågar information ska sådan överföras.</p>
<p>Slutenvårdens ansvar</p>	<p>Uppmärksamma och efterfråga kompletterande information.</p>
<p>Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar</p>	<p>Om den enskilde är inskriven i kommunal hälso- och sjukvård och samtycke finns ska en vårdbegäran göras i IT-tjänsten. Detta gäller vid både akut och planerad inskrivning i slutenvården.</p> <p>Informera om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontaktuppgifter • vad den egentliga försämringen är • aktuella läkemedel, egenvård/övertaget ansvar för läkemedelshanteringen/dosexpedierade läkemedel • den enskilde funktionstillstånd • boendeform • pågående insatser <p>Har den enskilde åkt till sjukhuset på eget initiativ och slutenvården efterfrågar information ska sådan överföras.</p>

Socialtjänstens ansvar	<p>Vid behov bör även socialtjänsten göra en vårdbegäran i IT-tjänsten eller komplettera med socialtjänstens insatser i befintlig vårdbegäran.</p> <p>Informera om:</p> <ul style="list-style-type: none">• kontaktuppgifter• pågående insatser• aktuell situation• annan relevant information <p>Har den enskilde åkt till sjukhuset på eget initiativ och slutenvården efterfrågar information bör sådan överföras.</p>
-------------------------------	--

Förslag

Inskrivningsmeddelande

Steg två i processen är inskrivningsmeddelandet. Här påbörjas samordning och utbyte av information, via IT-tjänsten eller på annat sätt, mellan verksamheterna.

Öppenvårdens ansvar	<p>Förvissa sig om att samtycke är lämnat från den enskilde.</p> <p>Påbörja samordning och utbyte av information med berörda verksamheter.</p>
Slutenvårdens ansvar	<p>Skicka inskrivningsmeddelande till berörda verksamheter inom 24 timmar efter att behandlade läkare bedömt att den enskilde kan ha behov av insatser efter utskrivning. Om bedömningen sker i ett senare skede i vårdförloppet ska ett inskrivningsmeddelande skickas inom 24 timmar efter att bedömningen gjordes. Om primärvårdsrehabilitering är vald, ska de också meddelas om inskrivningen.</p> <p>Om den enskilde samtycker ska inskrivningsorsak meddelas i anslutning till inskrivningsmeddelandet. Samtycke behöver dock inte inhämtas för att skicka ett inskrivningsmeddelande utan inskrivningsorsak.</p> <p>Inskrivningsmeddelandet ska innehålla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • namn och personnummer • i vilken kommun den enskilde är folkbokförd • vilken vårdcentral den enskilde är listad på och/eller vilken specialistmottagning den enskilde har sin pågående behandling vid • preliminärt datum för utskrivning <p>Efterfråga samtycke för samordning och utbyte av information inför utskrivning och meddela det till berörda verksamheter. Om samtycke inte ges ska berörda verksamheter meddelas även om detta.</p>
Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar	<p>Förvissa sig om att samtycke är lämnat från den enskilde.</p> <p>Påbörja samordning och utbyte av information med berörda verksamheter.</p> <p>Ta emot och meddela berörda verksamheter inom kommunen.</p>
Socialtjänstens ansvar	<p>Förvissa sig om att samtycke är lämnat från den enskilde.</p>

	<p>Påbörja samordning och utbyte av information med berörda verksamheter.</p> <p>Ta emot och meddela berörda verksamheter inom kommunen.</p>
--	--

Förslag

Fast vårdkontakt utses i öppenvård

Öppenvårdens ansvar	<p>Verksamhetschef ansvarar för att fast vårdkontakt utses. Fast vårdkontakt ska vara en tydligt utpekad person.</p> <p>Om den enskilde redan har en fast vårdkontakt kan hen fortsätta att vara det.</p> <p>Om det finns fler än en fast vårdkontakt ska dessa samverka och samordna sina insatser samt bestämma vem som ska ansvara för att kalla till SIP-möte.</p> <p>Meddela den fasta vårdkontaktens kontaktuppgifter till berörda verksamheter.</p> <p>Meddela den enskilde om vem som är utsedd till fast vårdkontakt.</p>
Slutenvårdens ansvar	
Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar	
Socialtjänstens ansvar	

Planering inför utskrivning

Varje verksamhet ansvarar för sin egen planering men också för samordning och utbyte av information med andra berörda verksamheter samt den enskilde.

Slutenvården har huvudansvaret för att samordning sker fram till överlämningen till den enskildes fasta vårdkontakt.

Planeringen pågår från det att inskrivningsmeddelande skickats till dess att den enskilde är hemma. Planeringen ska säkra att den enskildes behov är omhändertagna fram tills den samordnade individuella planen (SIP) görs. Om den enskilde inte har behov av samordnade insatser efter utskrivning ska planeringen säkra en trygg utskrivning. Bedömningen att en SIP inte behövs ska i sådana fall meddelas alla berörda verksamheter.

Den enskilde har under planeringen rätt att av socialtjänsten bli informerad om sin möjlighet att ansöka om insatser.

<p>Öppenvårdens ansvar</p>	<p>Påbörja utredning av insatser utifrån den enskildes behov. Om samordnade insatser behövs, komma överens med slutenvården om när samordningsansvaret övergår till den fasta vårdkontakten.</p> <p>Om samordnade insatser behövs ska den fasta vårdkontakten komma överens med den enskilde och andra berörda om lämplig tidpunkt för SIP-möte.</p> <p>Skyldiga att samverka med samtliga berörda verksamheter.</p>
<p>Slutenvårdens ansvar</p>	<p>Utreda och fastställa fortsatta behov av hälso- och sjukvård. Om behov av rehabiliterande insatser i öppenvård finns ska den enskilde tillfrågas om vilken rehabiliteringsenhet hen väljer/har valt. Löpande informera berörda verksamheter om den enskildes situation.</p> <p>Om samordnade insatser behövs, komma överens med öppenvården om när samordningsansvaret övergår till den fasta vårdkontakten.</p> <p>Involvera den enskilde och/eller närstående.</p> <p>För enskilda som vårdas enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård eller lagen om rättspsykiatrisk vård ska ansvarig chefsöverläkare medverka i samordning och planering med samtliga berörda verksamheter.</p> <p>Skyldiga att samverka med samtliga berörda verksamheter.</p>

Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar	<p>Påbörja utredning av insatser utifrån den enskildes behov.</p> <p>Skyldiga att samverka med samtliga berörda verksamheter.</p>
Socialtjänstens ansvar	<p>Informera om socialtjänstens insatser. Ta emot eventuell ansökan från den enskilde, utreda och bedöma behov av bistånd enligt socialtjänstlagen och/eller lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade.</p> <p>Skyldiga att samverka med samtliga berörda verksamheter.</p>

Förslag

Meddelande om utskrivningsklar

Den enskilde ska kunna lämna slutenvården när hen är utskrivningsklar. Därför beskriver detta processteg även vilken information slutenvården ska lämna i samband med utskrivning. Det är en förutsättning för en snabb utskrivning att *Meddelande om utskrivningsklar* och *Information vid utskrivning* sker parallellt.

Öppenvårdens ansvar	
Slutenvårdens ansvar	<p>Behandlande läkare bedömer att den enskilde är utskrivningsklar, det vill säga inte längre har behov av den slutna vårdens resurser. Därefter meddelar slutenvården berörda verksamheter om detta.</p> <p>Slutenvården säkrar att nödvändig information är överförd till berörda verksamheter, och att den enskilde är informerad.</p> <p>Nödvändig information som ska lämnas är:</p> <ul style="list-style-type: none"> • epikris/slutanteckning • remiss där det fortsatta vårdbehovet framgår • läkemedelslista och läkemedelsberättelse • hälso- och funktionstillstånd för den enskilde vid in- och utskrivning • den enskildes upplevelse av sitt hälsotillstånd • riskbedömningar • vårdsammanfattning • redogörelser för komplikationer och avvikelser under vårdtiden • arbetsförmåga (om relevant) <p>För enskilda som vårdas enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) eller lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV): Chefsöverläkaren ansvarar för att underrätta berörd enhet vid landsting, kommun eller annan huvudman om beslut om öppen psykiatrisk tvångsvård så snart som möjligt (7 a § LPT), om bestämmelser om sekretess eller tystnadsplikt inte hindrar det.</p>
Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar	
Socialtjänstens ansvar	

Information vid utskrivning

Öppenvårdens ansvar	<p>Bekräfta att <i>Nödvändig information</i> från slutenvården överförs så att den enskilde får en säker hemgång.</p> <p>Begära kompletterande information om nödvändig information saknas.</p>
Slutenvårdens ansvar	<p>Information vid utskrivning ska skickas till alla verksamheter som fått inskrivningsmeddelande och andra berörda verksamheter som har betydelse för fortsatt vård, stöd och omsorg.</p> <p>All dokumentation ska vara klar och överförd till berörda verksamheter innan den enskilde skrivs ut från slutenvården, se <i>Meddelande om utskrivningsklar</i>, även om inget samtycke till samordnad individuell plan har getts. Om den enskilde inte skrivits ut i samband med <i>Meddelande om utskrivningsklar</i>, ska informationen uppdateras i samband med utskrivning.</p> <p>Nödvändiga läkemedel, specifikt förbandsmaterial och nutritionsprodukter ska vara tillgängliga och säkrade för de dygn som krävs för en kontinuitet i behandlingen efter utskrivning. Recept ska vara utfärdade enligt gällande regionala medicinska riktlinjer för Västra Götalandsregionen. Nödvändiga hjälpmedel och medicinskt teknisk utrustning ska vara tillgängliga och säkrade för den enskilde efter utskrivning.</p> <p>Den enskilde ska ha fått muntlig och skriftlig information och en genomgång av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • läkemedelslista och läkemedelsberättelse • hantering av hjälpmedel • en sammanfattning av den vård och behandling som getts under vårdtiden • vad den enskilde ska göra vid försämring • fast vårdkontakt i öppenvården
Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar	<p>Bekräfta att <i>Nödvändig information</i> från slutenvården överförs så att den enskilde får en säker hemgång.</p> <p>Begära kompletterande information om nödvändig information saknas.</p>
Socialtjänstens ansvar	<p>Bekräfta att <i>Nödvändig information</i> från slutenvården överförs så att den enskilde får en säker hemgång.</p> <p>Begära kompletterande information om nödvändig information saknas.</p>

Kallelse till SIP-möte

Detta och följande processteg för SIP gäller då den enskilde efter utskrivning har behov av samordnade insatser från både landsting och kommun i form av hälso- och sjukvård och/eller socialtjänst.

Tid för SIP-mötet anpassas efter den enskildes behov och kan med fördel bestämmas under *Planering inför utskrivning*. Kallelse kan skickas innan *Meddelande om utskrivningsklar* och SIP-mötet kan genomföras redan på sjukhuset. Det vanligaste är dock att SIP-mötet genomförs när den enskilde är utskriven från slutenvården. Den enskilde ska ha lämnat samtycke till att kallelse skickas.

Öppenvårdens ansvar	<p>Skicka kallelse till SIP-möte till den enskilde och berörda verksamheter, senast tre kalenderdagar efter att slutenvården skickat meddelande om utskrivningsklar.</p> <p>Endast en fast vårdkontakt kallar till SIP-möte.</p> <p>Kallelsen ska ange:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vem planeringen gäller för • syfte och vilka frågor som ska tas upp • vem som är sammankallande • vilka som är kallade och inbjudna • tid, plats och mötesform <p>För enskilda som behöver insatser i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk vård ska planeringen i stället genomföras enligt bestämmelserna om en samordnad vårdplan i 7 a § lagen om psykiatrisk tvångsvård och 12 a § lagen om rättspsykiatrisk vård.</p>
Slutenvårdens ansvar	
Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar	
Socialtjänstens ansvar	

Upprätta eller uppdatera SIP

Under SIP-mötet bestäms vem som fortsättningsvis är huvudansvarig för SIP, vem som har uppföljningsansvar för de olika insatserna och datum för uppföljning.

Öppenvårdens ansvar	<p>Fast vårdkontakt ansvarar för att en SIP upprättas eller uppdateras. SIP ska dokumenteras i samverkan med berörda verksamheter och den enskilde.</p> <p>Primärvårdsrehabiliteringen ska vid kallelse delta på SIP-mötet.</p> <p>Fast vårdkontakt ansvarar för den enskildes delaktighet i upprättandet/uppdatering av SIP och för att hen har tillgång till den samordnade individuella planen.</p>
Slutenvårdens ansvar	<p>Slutenvården ska vid kallelse delta på SIP-mötet.</p> <p>För öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk vård enligt 7 § och 7 a § LPT och 12 a § LRV ska samordnad plan upprättas av chefsöverläkaren, om en bedömning finns om att den enskilde är i behov av insatser i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård. Den samordnade planen ska utformas i samarbete mellan de verksamheter vid kommunen eller landstinget som svarar för insatserna. Den samordnade planen är upprättad när den har justerats av verksamheterna.</p>
Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar	<p>Kommunal hälso- och sjukvård ska vid kallelse delta på SIP-mötet.</p>
Socialtjänstens ansvar	<p>Socialtjänsten ska vid kallelse delta på SIP-mötet.</p>

Följa upp SIP

Öppenvårdens ansvar	Kan vara huvudansvarig för SIP och ansvarar då för att kalla till uppföljning. Delta vid uppföljning vid kallelse från annan huvudansvarig.
Slutenvårdens ansvar	Kan vara huvudansvarig för SIP och ansvarar då för att kalla till uppföljning. Delta vid uppföljning vid kallelse från annan huvudansvarig.
Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar	Kan vara huvudansvarig för SIP och ansvarar då för att kalla till uppföljning. Delta vid uppföljning vid kallelse från annan huvudansvarig.
Socialtjänstens ansvar	Kan vara huvudansvarig för SIP och ansvarar då för att kalla till uppföljning. Delta vid uppföljning vid kallelse från annan huvudansvarig.

Avsluta SIP

En SIP avslutas när den enskildes mål är uppfyllda, när den enskilde inte längre har behov av samordnade insatser eller om den enskilde drar tillbaka sitt samtycke. Varje verksamhet ansvarar för att dokumentera avslutet.

Öppenvårdens ansvar	Dokumenterar ett avslut av SIP och anger orsak.
Slutenvårdens ansvar	Dokumenterar ett avslut av SIP och anger orsak.
Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar	Dokumenterar ett avslut av SIP och anger orsak.
Socialtjänstens ansvar	Dokumenterar ett avslut av SIP och anger orsak.

Förslag

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Tid och plats

Fredagen den 8 juni 2018, Skövde stadshus, KS-salen
kl. 08.30 – 11.30

Beslutande

Jonas Sundström, Lidköping 1:e vice ordf.
Runo Johansson, Tidaholm
Daniel Andersson, Essunga
Dan Gabrielsson, Falköping
Kent Larsson, Grästorp
Åsa Karlsson, Götene
Catrin Hulmarker, Hjo (t o m §61, kl 10.00)
Johan Abrahamsson, Mariestad
Fredrik Nordström, Skara
Rolf Eriksson, Tibro
Bengt Sjöberg, Töreboda
Gabriela Bosnakovic, Vara

Övriga deltagare

Marie Ekman, Skövde
Lena Sjäodahl, Falköping
Jens Persson, Grästorp
Susanne Andersson, Götene
Pierre Rydén, Hjo
Ylva Pettersson, Skara
Alda Danial, Tibro
Kerstin Söderlund, Skaraborgs Kommunalförbund
Isabel Eriksson, Skaraborgs Kommunalförbund
Jeanette Andersson, Skaraborgs Kommunalförbund
Christoffer Löfgren, Skaraborgs Kommunalförbund
Fredrik Lindén, Turistrådet Västsverige
Marie Linde, Turistrådet Västsverige
Conny Brännberg, Turistrådet Västsverige
Kerstin Brännström, Turistrådet Västsverige
Klara Börjesson Ahlqvist, Falköpings kommun
Claes Fahlgren, Skaraborgs Kommunalförbund
Jan Malmgren, Skaraborgs Kommunalförbund
Siw Adamson, Skaraborgs Kommunalförbund

Utses att justera Rolf Eriksson

Sekreterare

Paragrafer 49

Siw Adamson

Ordförande

Jonas Sundström

Justerande

Rolf Eriksson

§ 49

1:e vice ordförande Jonas Sundström meddelar att ordförande Katarina Jonsson har förhinder till dagens möte, hälsar alla välkomna och öppnar mötet.

§ 50

Till att justera dagens protokoll väljs Rolf Eriksson.

§ 51

Fastställande av dagordning

Styrelsen beslutar

att fastställa dagordningen.

§ 55

Förslag till beslut om "Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och därtill hörande riktlinjer"

Föredragande: Jeanette Andersson

Från 1 januari 2018 gäller en ny lag: lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Lagen reglerar:

Samverkan vid planering av insatser för enskilda som efter att de skrivits ut från slutna vård kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och den landstingsfinansierade öppna vården

Hur insatserna ska planeras för enskilda som efter utskrivning behöver insatser från flera berörda enheter inom de aktuella verksamheterna

Kommunens betalningsansvar för vissa utskrivningsklara patienter.

Lagen ger utrymme för landsting och kommuner att träffa en överenskommelse om tidpunkt för när kommunens betalningsansvar ska inträda och med vilket belopp (kap 4, § 5).

En tillfällig överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna Hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje har gällt under 2018-01-01 till 2018-09-24 med 2017 års regler och rutiner för kommunernas betalansvar.

Denna hantering har gett tid för att arbeta vidare med dialog och framtagande av förslag kring ekonomisk modell för betalansvar samt smärre justeringar av riktlinjen.

Föreslagen överenskommelse, som reglerar in- och utskrivningsprocessen i Västra Götaland samt kommunens betalningsansvar efter utskrivning, innebär att betalningsansvaret för en kommun för ineliggande utskrivningsbara patienter, infaller om kommunen har ett genomsnittsvärde över 3,0 dagar under en kalendermånad.

En kommun betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (Mellanskillnaden x Antal utskrivna personer som omfattas av denna överenskommelse x 7 100 kr). Genomsnittet summeras efter varje månad.

Personer som ligger kvar inom slutenvården längre än 7 kalenderdagar hanteras särskilt.

En nedtrappning för betalningsansvaret för psykiatri föreslås börja 2019-01-01. Förslaget innebär att under 2019 inträder en kommuns betalningsansvar för enskilda som vårdats inom slutna psykiatrisk vård och som omfattas av denna

överenskommelse, 15 kalenderdagar efter att slutenvården meddelat att den enskilde är utskrivningsklar. Från och med 2020-01-01 till 2020-03-31 inträder en kommuns betalansvar efter 7 dagar. Under denna tid gäller individberäkning. Från och med 2020-04-01 regleras betalningsansvaret på samma sätt oavsett om den enskilde vårdats i psykiatrisk eller somatisk vård, och samma genomsnittsmo- dell gäller oavsett var i slutenvården en person varit inskriven.

Överenskommelsen gäller från 2018-09-25 till 2020-11-30.

Kommunens betalningsansvar ska inte inträda om den enskilde inte kan skrivas ut från den slutna vården på grund av att sådana insatser som den landstingsfinansierade öppna vården är ansvarig för inte är tillgängliga, eller det inte är klarlagt om sådana insatser är tillgängliga.

Riktlinjen för in- och utskrivningsprocessen har förtydligats. Förutom redaktionella ändringar har det framförallt tydliggjorts att processen kan se olika ut beroende på den enskildes behov.

Inför ställningstagande om ny överenskommelse, efter 2020-11-30, ska denna överenskommelse utvärderas i sin helhet, både vad gäller reglering av betalansvaret och in- och utskrivningsprocess. Uppföljning och utvärdering ska vara underlag för dialog om eventuella förändringar och för sänkning av genomsnittsvärdet.

2018-05-04; Samrådsorganet (SRO) mellan VästKom och VGR har vid sitt sammanträde beslutat att rekommendera huvudmännen att anta ifrågavarande överenskommelse med riktlinje

2018-05-22; VästKoms styrelse

Yttrande: Kent Larsson

Styrelsen beslutar

att rekommendera medlemskommunerna att anta "Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och därtill hörande riktlinjer".

KSAU § 201/18**Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje**

KS2018.0315

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	201/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje, att gälla från 2018-09-25 till 2020-11-30.

Bakgrund

Skaraborgs kommunalförbund har rekommenderat medlemskommunerna att anta Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje.

Från 1 januari 2018 gäller en ny lag, lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Lagen reglerar samverkan vid planering av insatser för enskilda som efter att de skrivits ut från slutna vård kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och den landstingsfinansierade öppna vården.

Lagen ger utrymme för landsting och kommuner att träffa en överenskommelse om tidpunkt för när kommunens betalningsansvar ska inträda och med vilket belopp.

En tillfällig överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen med tillhörande riktlinje har gällt från 2018-01-01 till 2018-09-24 med 2017 års regler och rutiner för kommunernas betalansvar. Detta har gett tid för att arbeta vidare med dialog och framtagande av förslag kring ekonomisk modell för betalansvar samt smärre justeringar av riktlinjen.

Föreslagen överenskommelse innebär att betalningsansvaret före en kommun för ineliggande utskrivningsbara patienter infaller om kommunen har ett

genomsnittsvärde över 3,0 dagar under en kalendermånad. En kommun betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (mellanskillnaden x antal utskrivna personer som omfattas av denna överenskommelse x 7 100 kr).

Personer som ligger kvar inom slutenvården längre än 7 kalenderdagar hanteras särskilt.

En nedtrappning för betalningsansvaret för psykiatri föreslås börja 2019-01-01. Under 2019 inträder en kommuns betalningsansvar för enskilda som vårdats inom slutna psykiatrisk vård och som omfattas av denna överenskommelse 15 kalenderdagar efter att slutenvården meddelat att den enskilde är utskrivningsklar. Januari-mars 2020 inträder en kommuns betalningsansvar efter 7 dagar. Från och med 2020-04-01 regleras betalningsansvaret på samma sätt oavsett om den enskilde vårdats i psykiatrisk eller somatisk vård, och samma genomsnittsmo-
dell gäller oavsett var slutenvården en person varit inskriven.

Kommunens betalningsansvar ska inte inträda om den enskilde inte kan skrivas ut från den slutna vården på grund av att insatser som den landstingsfinansierade öppna vården är ansvarig för inte är tillgängliga, eller det inte är klarlagt om sådana insatser är tillgängliga.

Riktlinjen för in- och utskrivningsprocessen har förtydligats.

Det politiska samrådsorganet (SRO) har rekommenderat huvudmännen att anta överenskommelsen med riktlinje.

Överenskommelsen gäller från 2018-09-25 till 2020-11-30.

Förvaltningens bedömning

Vård- och omsorgsnämnden och socialnämnden har tidigare berett förslaget om ekonomisk genomsnittsmo-
dell för beräkning av betalningsansvaret och beslutat om att lämna yttrande i ärendet. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 18 april 2018, KSAU § 117/18 (KS2018.0119) att lämna remissvar till Västkom i enlighet med vård- och omsorgsnämndens och socialnämndens yttrande. Mot denna bakgrund, och med hänsyn tagen till att ytterligare synpunkter inte bedöms nödvändiga, föreslår förvaltningen kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta överenskommelsen med tillhörande riktlinje.

Handlingar

TU Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård med tillhörande riktlinje

Protokollsutdrag § 55 Förslag till beslut om Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och därtill hörande riktlinjer

Bilaga 19 Överenskommelse och riktlinje Samverkan vid in- och utskrivning från slutna Hälso- och sjukvård

Skickas till

Skaraborgs kommunalförbund, info@skaraborg.se

Vård- och omsorgsnämnden

Socialnämnden

Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att fastställa verksamhetsområde för kommunalt VA enligt bilagor.

Bakgrund

Verksamhetsområde är det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA anläggning. Verksamhetsområdet ska antas av kommunfullmäktige, enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I Bilaga 1, finns en karta över det område i Trädgårdsstaden som behöver inkluderas i verksamhetsområdet för kommunal VA. I detta område har vattentjänster för vatten, spill- och dagvatten redan ordnats, men idag finns inget antaget beslut för verksamhetsområdet.

Följande fastigheter berörs:

Facklan 1	Facklan 2	Facklan 3	Facklan 4
Facklan 5	Flaggstången 1	Förrådet 1	Grepen 1
Grepen 2	Grepen 3	Grepen 4	Grepen 5
Grepen 6	Grepen 7	Grepen 8	Grepen 9
Grepen 10	Gräsklipparen 1	Gräsklipparen 2	Gräsklipparen 3
Gräsklipparen 4	Gräsklipparen 5	Gräsklipparen 6	Gräsklipparen 7
Gräsklipparen 8	Gräsklipparen 9	Gräsklipparen 10	Gräsklipparen 11
Hackan 1	Hackan 2	Hackan 3	Hackan 4
Hinken 1	Hinken 2	Hinken 3	Hinken 4
Hinken 5	Hästskon 1	Hästskon 2	Hästskon 3
Hästskon 4	Hästskon 5	Häståsen 1	Kvasten 1
Kvasten 2	Kvasten 3	Kvasten 4	Kvasten 5
Kvasten 6	Kvasten 7	Kvasten 8	Kvasten 9

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-06-05

Diarienummer: KS2018.0278-4

Handläggare: Anette Nilsson

SKÖVDE

Kolgrillen 1	Kolgrillen 2	Kolgrillen 3	Kolgrillen 4
Kolgrillen 5	Kolgrillen 6	Kolgrillen 7	Komposten 1
Komposten 2	Komposten 3	Komposten 4	Kålgården 1
Kålgården 2	Kålgården 3	Kålgården 4	Kålgården 5
Kålgården 6	Kålgården 7	Kålgården 8	Kålgården 9
Kålgården 10	Kålgården 11	Markisen 1	Markisen 2
Markisen 3	Pallen 1	Planket 1	Rabatten 1
Rabatten 2	Rabatten 3	Rabatten 4	Rabatten 5
Rabatten 6	Rabatten 7	Redskapsboden 1	Räfsan 1
Sekatören 1	Sekatören 2	Skottkärran 1	Skottkärran 2
Skottkärran 3	Skyffeln 1	Skyffeln 2	Skyffeln 3
Skyffeln 4	Skövde 5:107	Skövde 5:378	Skövde 5:399
Spannen 1	Spannen 2	Spannen 3	Spannen 4
Staketet 1	Staketet 2	Staketet 3	Staketet 4
Staketet 5	Staketet 6	Staketet 7	Staketet 8
Uterummet 1	Vattenbrunnen 1	Vattenbrunnen 2	Vattenbrunnen 3
Vattenbrunnen 4	Vattenkannan 1	Vattenkannan 2	Vattenkannan 3
Vattenkannan 4	Vattenkannan 5	Vattenkannan 6	Vattenkannan 7
Vattenkannan 8	Vattenkannan 9	Vattenkannan 10	Vattenkannan 11
Vattenkannan 12	Vattenkannan 13	Vattenkannan 14	Vattenkranen 1
Vattenkranen 2	Vattenkranen 3	Vattenmätaren 1	Vattenspridaren 1
Vattenspridaren 2	Vattenspridaren 3	Vattenspridaren 4	Vattenspridaren 5
Vilstolen 1	Yxan 1		

I Bilaga 2, finns en karta över Timboholm. I detta område finns två relativt nya verksamheter som är anslutna till kommunalt vatten och avlopp, men där verksamhetsområdet inte har blivit uppdaterat.

När det gäller fastigheten Karlslund 3 innebär det att den ska införlivas i verksamhetsområdet för vatten, spill- och dagvatten.

För fastigheten Värmeväxlaren 1 kommer förändringen att innebära att den ligger innanför verksamhetsområdet för dagvatten.

Handlingar

Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp
SEN § 25/18 Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp

Bilaga 1, Ändringsförslag verksamhetsområde Trädgårdsstaden 2018

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-06-05

Diarienummer: KS2018.0278-4

Handläggare: Anette Nilsson

Bilaga 2, Ändringsförslag verksamhetsområde Timboholm 2018

Skickas till

Servicenämnden

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 180/18

Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp

KS2018.0278

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-06-20	172/18
2 Kommunstyrelsen	2018-08-13	180/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att fastställa verksamhetsområde för kommunalt VA enligt bilagor.

Bakgrund

Verksamhetsområde är det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA anläggning. Verksamhetsområdet ska antas av kommunfullmäktige, enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I Bilaga 1, finns en karta över det område i Trädgårdsstaden som behöver inkluderas i verksamhetsområdet för kommunal VA. I detta område har vattentjänster för vatten, spill- och dagvatten redan ordnats, men idag finns inget antaget beslut för verksamhetsområdet.

Följande fastigheter berörs:

Facklan 1	Facklan 2	Facklan 3	Facklan 4
Facklan 5	Flaggstången 1	Förrådet 1	Grepen 1
Grepen 2	Grepen 3	Grepen 4	Grepen 5
Grepen 6	Grepen 7	Grepen 8	Grepen 9
Grepen 10	Gräsklipparen 1	Gräsklipparen 2	Gräsklipparen 3
Gräsklipparen 4	Gräsklipparen 5	Gräsklipparen 6	Gräsklipparen 7
Gräsklipparen 8	Gräsklipparen 9	Gräsklipparen 10	Gräsklipparen 11
Hackan 1	Hackan 2	Hackan 3	Hackan 4
Hinken 1	Hinken 2	Hinken 3	Hinken 4
Hinken 5	Hästskon 1	Hästskon 2	Hästskon 3
Hästskon 4	Hästskon 5	Häståsen 1	Kvasten 1
Kvasten 2	Kvasten 3	Kvasten 4	Kvasten 5
Kvasten 6	Kvasten 7	Kvasten 8	Kvasten 9
Kolgrillen 1	Kolgrillen 2	Kolgrillen 3	Kolgrillen 4

Kolgrillen 5	Kolgrillen 6	Kolgrillen 7	Komposten 1
Komposten 2	Komposten 3	Komposten 4	Kålgården 1
Kålgården 2	Kålgården 3	Kålgården 4	Kålgården 5
Kålgården 6	Kålgården 7	Kålgården 8	Kålgården 9
Kålgården 10	Kålgården 11	Markisen 1	Markisen 2
Markisen 3	Pallen 1	Planket 1	Rabatten 1
Rabatten 2	Rabatten 3	Rabatten 4	Rabatten 5
Rabatten 6	Rabatten 7	Redskapsboden 1	Räfsan 1
Sekatören 1	Sekatören 2	Skottkärran 1	Skottkärran 2
Skottkärran 3	Skyffeln 1	Skyffeln 2	Skyffeln 3
Skyffeln 4	Skövde 5:107	Skövde 5:378	Skövde 5:399
Spannen 1	Spannen 2	Spannen 3	Spannen 4
Staketet 1	Staketet 2	Staketet 3	Staketet 4
Staketet 5	Staketet 6	Staketet 7	Staketet 8
Uterummet 1	Vattenbrunnen 1	Vattenbrunnen 2	Vattenbrunnen 3
Vattenbrunnen 4	Vattenkannen 1	Vattenkannen 2	Vattenkannen 3
Vattenkannen 4	Vattenkannen 5	Vattenkannen 6	Vattenkannen 7
Vattenkannen 8	Vattenkannen 9	Vattenkannen 10	Vattenkannen 11
Vattenkannen 12	Vattenkannen 13	Vattenkannen 14	Vattenkranen 1
Vattenkranen 2	Vattenkranen 3	Vattenmätaren 1	Vattenspridaren 1
Vattenspridaren 2	Vattenspridaren 3	Vattenspridaren 4	Vattenspridaren 5
Vilstolen 1	Yxan 1		

I Bilaga 2, finns en karta över Timboholm. I detta område finns två relativt nya verksamheter som är anslutna till kommunalt vatten och avlopp, men där verksamhetsområdet inte har blivit uppdaterat.

När det gäller fastigheten Karlslund 3 innebär det att den ska införlivas i verksamhetsområdet för vatten, spill- och dagvatten.

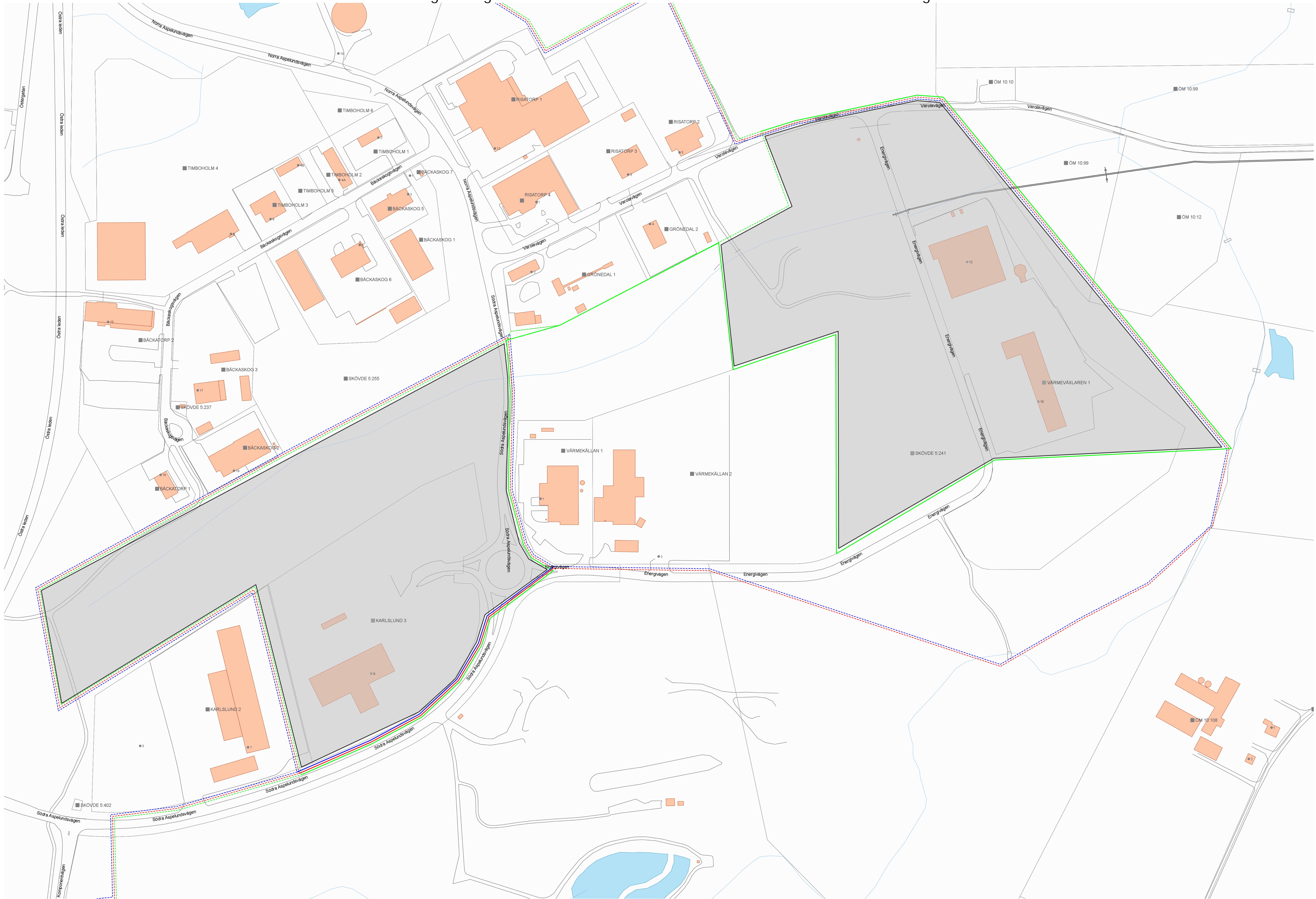
För fastigheten Värmeväxlaren 1 kommer förändringen att innebära att den ligger innanför verksamhetsområdet för dagvatten.

Handlingar

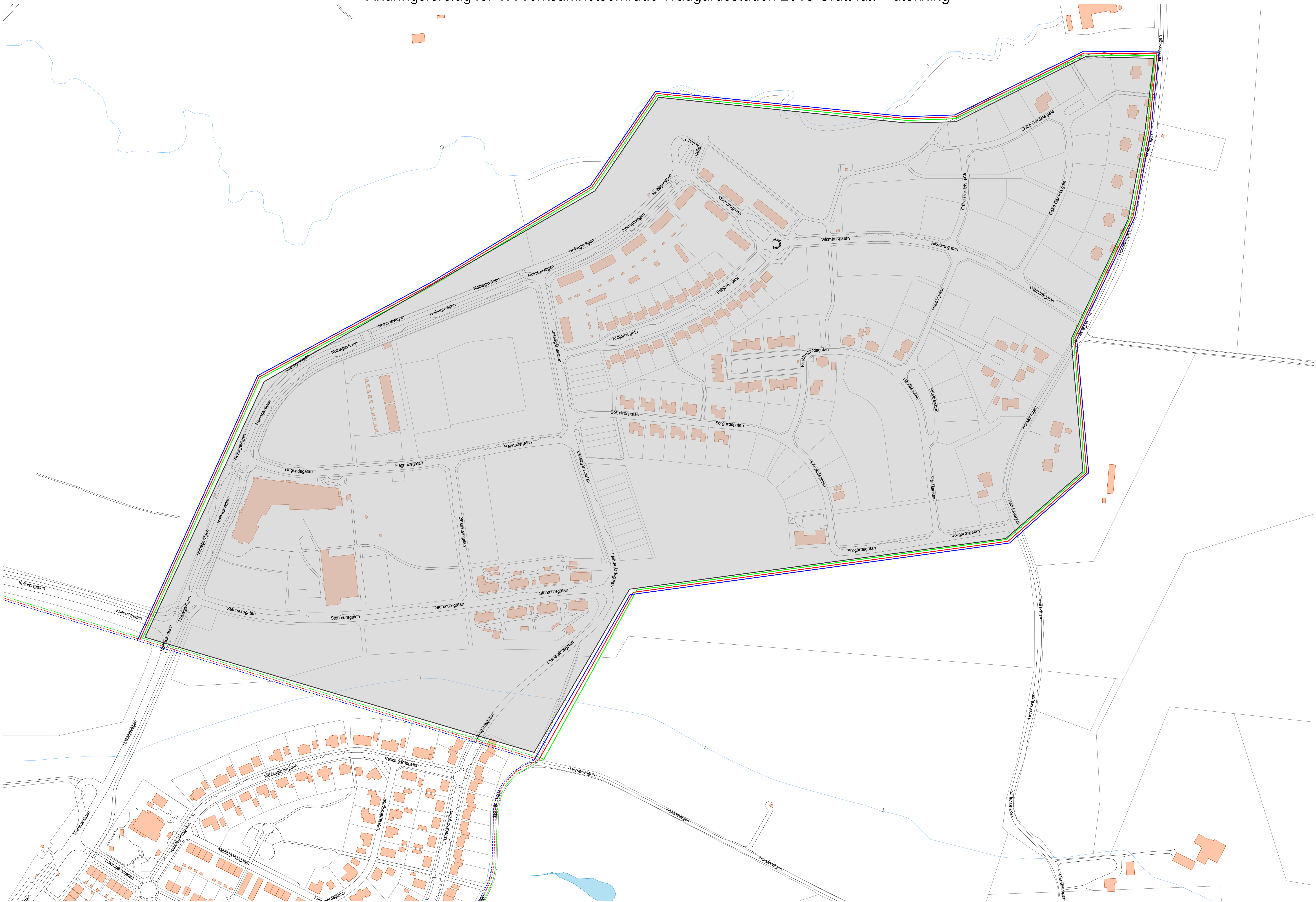
TU Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp
 SEN § 25/18 Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp
 Bilaga 1, Ändringsförslag verksamhetsområde Trädgårdsstaden 2018
 Bilaga 2, Ändringsförslag verksamhetsområde Timboholm 2018

Skickas till
Servicenämnden

Ändringsförslag för VA verksamhetsområde Timboholm 2018 Grått fält = utökning

Ändringsförslag för VA verksamhetsområde Trädgårdsstaden 2018 Grått fält = utökning

SEN § 25/18

Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp

SEN2018.0084

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämndens arbetsutskott	2018-05-09	21/18
2 Servicenämnden	2018-05-23	25/18

Beslut

Servicenämnden föreslår Kommunfullmäktige att fastställa verksamhetsområde för kommunalt VA enligt medföljande bilagor.

Bakgrund

Verksamhetsområde är det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller skall ordnas genom en allmän VA anläggning. Verksamhetsområdet ska antas av kommunfullmäktige, enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I Bilaga 1, finns en karta över det område i Trädgårdsstaden som behöver inkluderas i verksamhetsområdet för kommunal VA. I detta område har vattentjänster för vatten, spill- och dagvatten redan ordnats, men idag finns inget antaget beslut för verksamhetsområdet.

Följande fastigheter berörs:

Facklan 1	Facklan 2	Facklan 3	Facklan 4
Facklan 5	Flaggstången 1	Förrådet 1	Grepén 1
Grepén 2	Grepén 3	Grepén 4	Grepén 5
Grepén 6	Grepén 7	Grepén 8	Grepén 9
Grepén 10	Gräsklipparen 1	Gräsklipparen 2	Gräsklipparen 3
Gräsklipparen 4	Gräsklipparen 5	Gräsklipparen 6	Gräsklipparen 7
Gräsklipparen 8	Gräsklipparen 9	Gräsklipparen 10	Gräsklipparen 11
Hackan 1	Hackan 2	Hackan 3	Hackan 4
Hinken 1	Hinken 2	Hinken 3	Hinken 4
Hinken 5	Hästsken 1	Hästsken 2	Hästsken 3
Hästsken 4	Hästsken 5	Häståsen 1	Kvasten 1
Kvasten 2	Kvasten 3	Kvasten 4	Kvasten 5
Kvasten 6	Kvasten 7	Kvasten 8	Kvasten 9
Kolgrillen 1	Kolgrillen 2	Kolgrillen 3	Kolgrillen 4
Kolgrillen 5	Kolgrillen 6	Kolgrillen 7	Komposten 1
Komposten 2	Komposten 3	Komposten 4	Kålgården 1
Kålgården 2	Kålgården 3	Kålgården 4	Kålgården 5
Kålgården 6	Kålgården 7	Kålgården 8	Kålgården 9
Kålgården 10	Kålgården 11	Markisen 1	Markisen 2
Markisen 3	Pallen 1	Planket 1	Rabatten 1

Rabatten 2	Rabatten 3	Rabatten 4	Rabatten 5
Rabatten 6	Rabatten 7	Redskapsboden 1	Räfsan 1
Sekatören 1	Sekatören 2	Skottkärran 1	Skottkärran 2
Skottkärran 3	Skyffeln 1	Skyffeln 2	Skyffeln 3
Skyffeln 4	Skövde 5:107	Skövde 5:378	Skövde 5:399
Spannen 1	Spannen 2	Spannen 3	Spannen 4
Staketet 1	Staketet 2	Staketet 3	Staketet 4
Staketet 5	Staketet 6	Staketet 7	Staketet 8
Uterummet 1	Vattenbrunnen 1	Vattenbrunnen 2	Vattenbrunnen 3
Vattenbrunnen 4	Vattenkannen 1	Vattenkannen 2	Vattenkannen 3
Vattenkannen 4	Vattenkannen 5	Vattenkannen 6	Vattenkannen 7
Vattenkannen 8	Vattenkannen 9	Vattenkannen 10	Vattenkannen 11
Vattenkannen 12	Vattenkannen 13	Vattenkannen 14	Vattenkranen 1
Vattenkranen 2	Vattenkranen 3	Vattenmätaren 1	Vattenspridaren 1
Vattenspridaren 2	Vattenspridaren 3	Vattenspridaren 4	Vattenspridaren 5
Vilstolen 1	Yxan 1		

I Bilaga 2, finns en karta över Timboholm. I detta område finns två relativt nya verksamheter som är anslutna till kommunalt vatten och avlopp, men där verksamhetsområdet inte har blivit uppdaterat.

När det gäller fastigheten Karlslund 3 innebär det att den ska införlivas i verksamhetsområdet för vatten, spill- och dagvatten.

För fastigheten Värmeväxlaren 1 kommer förändringen att innebära att den ligger innanför verksamhetsområdet för dagvatten. 2 kartbilder ska följa med tjänsteutlåtandet.

Handlingar

Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp

Bilaga 1, Ändringsförslag verksamhetsområde Trädgårdsstaden 2018

Bilaga 2, Ändringsförslag verksamhetsområde Timboholm 2018

Skickas till

Kommunstyrelsen

Sektor service, Katarina Carlsten

KSAU § 172/18

Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp
KS2018.0278

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-06-20	172/18
2 Kommunstyrelsen	2018-08-13	179/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att fastställa verksamhetsområde för kommunalt VA enligt bilagor.

Bakgrund

Verksamhetsområde är det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA anläggning. Verksamhetsområdet ska antas av kommunfullmäktige, enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I Bilaga 1, finns en karta över det område i Trädgårdsstaden som behöver inkluderas i verksamhetsområdet för kommunal VA. I detta område har vattentjänster för vatten, spill- och dagvatten redan ordnats, men idag finns inget antaget beslut för verksamhetsområdet.

Följande fastigheter berörs:

Facklan 1	Facklan 2	Facklan 3	Facklan 4
Facklan 5	Flaggstången 1	Förrådet 1	Grepen 1
Grepen 2	Grepen 3	Grepen 4	Grepen 5
Grepen 6	Grepen 7	Grepen 8	Grepen 9
Grepen 10	Gräsklipparen 1	Gräsklipparen 2	Gräsklipparen 3
Gräsklipparen 4	Gräsklipparen 5	Gräsklipparen 6	Gräsklipparen 7
Gräsklipparen 8	Gräsklipparen 9	Gräsklipparen 10	Gräsklipparen 11
Hackan 1	Hackan 2	Hackan 3	Hackan 4
Hinken 1	Hinken 2	Hinken 3	Hinken 4
Hinken 5	Hästskon 1	Hästskon 2	Hästskon 3
Hästskon 4	Hästskon 5	Häståsen 1	Kvasten 1
Kvasten 2	Kvasten 3	Kvasten 4	Kvasten 5
Kvasten 6	Kvasten 7	Kvasten 8	Kvasten 9
Kolgrillen 1	Kolgrillen 2	Kolgrillen 3	Kolgrillen 4

Kolgrillen 5	Kolgrillen 6	Kolgrillen 7	Komposten 1
Komposten 2	Komposten 3	Komposten 4	Kålgården 1
Kålgården 2	Kålgården 3	Kålgården 4	Kålgården 5
Kålgården 6	Kålgården 7	Kålgården 8	Kålgården 9
Kålgården 10	Kålgården 11	Markisen 1	Markisen 2
Markisen 3	Pallen 1	Planket 1	Rabatten 1
Rabatten 2	Rabatten 3	Rabatten 4	Rabatten 5
Rabatten 6	Rabatten 7	Redskapsboden 1	Räfsan 1
Sekatören 1	Sekatören 2	Skottkärran 1	Skottkärran 2
Skottkärran 3	Skyffeln 1	Skyffeln 2	Skyffeln 3
Skyffeln 4	Skövde 5:107	Skövde 5:378	Skövde 5:399
Spannen 1	Spannen 2	Spannen 3	Spannen 4
Staketet 1	Staketet 2	Staketet 3	Staketet 4
Staketet 5	Staketet 6	Staketet 7	Staketet 8
Uterummet 1	Vattenbrunnen 1	Vattenbrunnen 2	Vattenbrunnen 3
Vattenbrunnen 4	Vattenkannen 1	Vattenkannen 2	Vattenkannen 3
Vattenkannen 4	Vattenkannen 5	Vattenkannen 6	Vattenkannen 7
Vattenkannen 8	Vattenkannen 9	Vattenkannen 10	Vattenkannen 11
Vattenkannen 12	Vattenkannen 13	Vattenkannen 14	Vattenkranen 1
Vattenkranen 2	Vattenkranen 3	Vattenmätaren 1	Vattenspridaren 1
Vattenspridaren 2	Vattenspridaren 3	Vattenspridaren 4	Vattenspridaren 5
Vilstolen 1	Yxan 1		

I Bilaga 2, finns en karta över Timboholm. I detta område finns två relativt nya verksamheter som är anslutna till kommunalt vatten och avlopp, men där verksamhetsområdet inte har blivit uppdaterat.

När det gäller fastigheten Karlslund 3 innebär det att den ska införlivas i verksamhetsområdet för vatten, spill- och dagvatten.

För fastigheten Värmeväxlaren 1 kommer förändringen att innebära att den ligger innanför verksamhetsområdet för dagvatten.

Handlingar

TU Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp

SEN § 25/18 Utökning av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp

Bilaga 1, Ändringsförslag verksamhetsområde Trädgårdsstaden 2018

Bilaga 2, Ändringsförslag verksamhetsområde Timboholm 2018

Skickas till

Servicenämnden

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta reviderade Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Bakgrund

Serviceutskottet har föreslagit kommunfullmäktige att anta reviderade riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Kommunfullmäktige bestämmer verksamhetsområde för vattentjänster(-na) genom 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I Skövde kommun omfattas större delen av kommunens yta inte av verksamhetsområde för vatten och avlopp. Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp styr hur VA-huvudmannen tillåter anslutningar och reglerar avgifter för fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet för vatten och avlopp. För fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet finns möjlighet att genom eget önskemål ansluta till den kommunala VA-anläggningen. I det fall en önskan finns och kapaciteten i den allmänna anläggningen är tillräcklig erbjuds fastigheten att köpa in sig i VA-kollektivet. Detta görs genom att ett anslutningsavtal upprättas och en anläggningsavgift utifrån VA-taxan erläggs.

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-06-05

Diarienummer: KS2018.0279-3

Handläggare: Karin Grunselius

För de fastigheter som ansluts i området kring Simsjön ska anslutningsavgifter enligt VA-taxan gånger en faktor 1,4 erläggas. Detta eftersom VA-anläggningen där anlagts till avsevärt större kostnad är resten av anläggningen.

Där fastighetsägare och huvudmannen båda finner det fördelaktigt att avtala om höjt vattentryck ska huvudmannen ha möjlighet att avtala om tryckstegring i anslutningspunkten i samband med avtal om anslutning. Detta ska ske med full kostnadstäckning för Skövde VA.

I de reviderade riktlinjerna för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp har servicenämnden föreslagit en ny bestämmelse ang. delegation. Enligt bestämmelsen ska ansvarig nämnd ges rätt att göra avsteg från riktlinjen. Sektor styrning och verksamhetsstöd föreslår att bestämmelsen om förtydligas avseende omfattningen av delegationen.

Handlingar

Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp
SEN § 24/18 Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp
Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde - förslag efter beredning KS förvaltning

Skickas till

Servicenämnden

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Karin Grunselius

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 199/18

Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp

KS2018.0279

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	191/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	199/18
3 Kommunfullmäktige	2018-09-24	103/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta reviderade Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Bakgrund

Serviceenämnden har föreslagit kommunfullmäktige att anta reviderade riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Kommunfullmäktige bestämmer verksamhetsområde för vattentjänster(-na) genom 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I Skövde kommun omfattas större delen av kommunens yta inte av verksamhetsområde för vatten och avlopp. Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp styr hur VA-huvudmannen tillåter anslutningar och reglerar avgifter för fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet för vatten och avlopp. För fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet finns möjlighet att genom eget önskemål ansluta till den kommunala VA-anläggningen. I det fall en önskan finns och kapaciteten i den allmänna anläggningen är tillräcklig erbjuds fastigheten att köpa in sig i VA-kollektivet. Detta görs genom att ett anslutningsavtal upprättas och en anläggningsavgift utifrån VA-taxan erläggs.

För de fastigheter som ansluts i området kring Simsjön ska anslutningsavgifter enligt VA-taxan gånger en faktor 1,4 erläggas. Detta eftersom VA-anläggningen där anlagts till avsevärt större kostnad är resten av anläggningen.

Där fastighetsägare och huvudmannen båda finner det fördelaktigt att avtala om höjt vattentryck ska huvudmannen ha möjlighet att avtala om tryckstegring i anslutningspunkten i samband med avtal om anslutning. Detta ska ske med full kostnadstäckning för Skövde VA.

I de reviderade riktlinjerna för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp har servicenämnden föreslagit en ny bestämmelse ang. delegation. Enligt bestämmelsen ska ansvarig nämnd ges rätt att göra avsteg från riktlinjen. Sektor styrning och verksamhetsstöd föreslår att bestämmelsen om förtydligas avseende omfattningen av delegationen.

Handlingar

TU Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp

SEN § 24/18 Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp

Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde - förslag efter beredning KS förvaltning

Skickas till

Servicenämnden

SEN § 24/18**Revidering riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp**

SEN2018.0081

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämndens arbetsutskott	2018-05-09	20/18
2 Servicenämnden	2018-05-23	24/18

Beslut

Servicenämnden föreslår kommunfullmäktige att anta reviderade Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Bakgrund

Kommunfullmäktige bestämmer verksamhetsområde för vattentjänster(-na) genom 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I Skövde kommun omfattas större delen av kommunens yta inte av verksamhetsområde för vatten och avlopp. Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp styr hur VA-huvudmannen tillåter anslutningar och reglerar avgifter för fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet för vatten och avlopp. För fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet finns möjlighet att genom eget önskemål ansluta till den kommunala VA-anläggningen. I det fall en önskan finns och kapaciteten i den allmänna anläggningen är tillräcklig erbjuds fastigheten att köpa in sig i VA-kollektivet. Detta görs genom att ett anslutningsavtal upprättas och en anläggningsavgift utifrån VA-taxan erläggs.

För de fastigheter som ansluts i området kring Simsjön ska anslutningsavgifter enligt VA-taxan gånger en faktor 1,4 erläggas. Detta eftersom VA-anläggningen där anlagts till avsevärt större kostnad är resten av anläggningen.

Där fastighetsägare och huvudmannen båda finner det fördelaktigt att avtala om höjt vattentryck ska huvudmannen ha möjlighet att avtala om tryckstegring i anslutningspunkten i samband med avtal om anslutning. Detta ska ske med full kostnadstäckning för Skövde VA.

Handlingar

Riktlinjer för anslutning och taxa gällande fastigheter utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp.docx

Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Skickas till

Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför kommunalt verksamhets- område för vatten och avlopp

Program

Policy

Plan

» Riktlinjer

Regler

Beslutad av kommunfullmäktige
datum månad år, § XX. Dnr KS2018.0279

Innehåll

1	Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp	3
1.1	Delegation	3
1.2	Generellt för anslutningar utanför verksamhetsområde	3
1.3	Möjlighet till tryckstegring.....	3
1.4	Särskilt för anslutningar nedströms Claesborgs reservoar	3
1.5	Särskilt för flera fastigheters gemensamma anslutning	4
2	Bakgrund.....	4

Dokumenttyp: Riktlinje

Dokumentet gäller för: Fastigheter utanför verksamhetsområde för kommunalt VA

Diarienummer: KS2018.0279

Reviderad: XXX

Giltighetstid: Tillsvidare

Tidpunkt för aktualitetsprövning: En gång per mandatperiod

Dokumentansvarig: VA-chef SSE

Andra tillhörande dokument: Taxa för den allmänna Va-anläggningen i Skövde kommun

1 Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster specificerar kommunens skyldigheter som huvudman för kommunens vatten och avlopp (VA). Skyldigheten att förse en fastighet med vatten- och avloppstjänster begränsas till de geografiska områden som utgör beslutade verksamhetsområden.

Utanför verksamhetsområdet har huvudmannen möjlighet att, genom civilrättsliga avtal, låta fastigheter anslutas till vatten- och/eller spillvattenanläggningen. Dagvatten hanteras lämpligen lokalt för fastigheter utanför verksamhetsområde.

Anslutningar utanför verksamhetsområde sker på två olika sätt: som enskild fastighet eller genom en gemensamhetsanläggning.

1.1 Delegation

Ansvarig nämnd har rätt att göra avsteg från riktlinjen i de delar som inte avser taxa eller avgifter, utan att ta upp detta för beslut i kommunfullmäktige. I de delar som avser taxa eller avgifter får ansvarig nämnd, såsom huvudman för den allmänna VA-anläggningen och i enlighet med punkten 2.4 taxa för den allmänna VA anläggningen i Skövde kommun, besluta att sätta ned eller efterskänka avgifter om det finns särskilda skäl.

1.2 Generellt för anslutningar utanför verksamhetsområde

Kunder utanför verksamhetsområde debiteras i enlighet med Skövde kommuns VA-taxa, dock utan att avgift för tomtyta tas ut. Avtal som reglerar anslutningen ska skrivas mellan fastighetsägare eller förvaltare av gemensamhetsanläggningen och huvudmannen. Vattenmätare ska användas för att mäta förbrukat vatten och till huvudmannen överlåten spillvattenmängd. Undantag från kravet på vattenmätare kan göras i fall där detta inte är praktiskt tillämpligt. Brukningen debiteras på samma sätt som för kunder innanför verksamhetsområdet.

1.3 Möjlighet till tryckstegring

För de anslutningar utanför verksamhetsområde där vattnet behöver ett högre tryck för att kunna användas av den kund som anslutits genom avtal har Skövde VA möjlighet att erbjuda höjt tryck i anslutningsavtalet. Detta görs då med full kostnadstäckning för Skövde VA.

1.4 Särskilt för anslutningar nedströms Claesborgs reservoar

De fastigheter som ansluter till kommunalt VA i området kring Simsjön (här definierat som längs ledningen som löper ut sydväst från Claesborgs reservoar) debiteras 1,4 gånger anläggningsavgiften. Vid eventuellt framtida beslut om verksamhetsområde för VA i området ska en utredning om särtaxa göras.

1.5 Särskilt för flera fastigheters gemensamma anslutning

Gemensamhetsanläggning (GA) krävs för att flera fastigheter tillsammans ska kunna ansluta till en gemensam förbindelsepunkt. Denna GA driftas antingen av en samfällighetsförening, som är en egen juridisk person med organisationsnummer, eller en delägarförvaltning, där samtliga delägare beslutar genom konsensus och en av delägarna blir fakturamottagare. Eftersom GA skapas genom förrättning hos Lantmäteriet är den knuten till fastighetens behov och inkluderar vatten- och avloppsledningar, pumpar och liknande.

Skövde kommun godkänner inte anslutningar med ekonomiska föreningar, då dessa inte är möjliga att knyta till fastighetens behov utan enbart rör fastighetsägaren. Det finns inget som reglerar samägandet av ledningarna fastigheterna emellan. En ekonomisk förening kan inte äga eller drifta en gemensamhetsanläggning.

2 Bakgrund

Dagvatten hanteras lämpligen lokalt i de områden som ligger utanför verksamhetsområde. Med en lägre andel hårdgjorda ytor finns större möjlighet för dagvatten att infiltrera. Därför möjliggör denna riktlinje inte anslutning genom avtal för dagvatten.

Vad gäller anslutningsavgiften så är den delen av taxan utformad för att täcka huvudmannens kostnader för inkoppling och spegla nyttan en fastighet erhåller genom tillgång till vatten och rening av spillvatten. Avgiften innebär att fastigheten köper in sig i den kommunala VA-anläggningen med ledningsnät, pumpstationer, reningsverk et cetera. Utanför verksamhetsområdet tillämpas samma taxa som innanför verksamhetsområdet, med undantag för tomtteavgiften. Tomtteavgiften ska täcka huvudmannens kostnader för ledningsdragning förbi tomten och de ökade kostnader som stora fastigheter för med sig. Eftersom huvudmannen inte står för ledningsdragning utanför verksamhetsområde då anslutningar görs till punkter på befintligt nät, så ingår inte tomtteavgift i huvudmannens utgifter för anslutningen och ska följaktligen inte debiteras.

Brukningsavgifter debiteras på samma sätt inom och utom verksamhetsområde. Den är uppdelad i en fast och en rörlig del, där den fasta avgiften ("mätaravgiften") är det abonnenten betalar för den service den har tillgång till i form av administration, drift och underhåll; den rörliga delen debiteras utifrån m³ levererat dricksvatten och täcker rörliga avgifter i dricksvattenproduktion och avloppsrening.

KSAU § 191/18

Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp

KS2018.0279

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	191/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	199/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta reviderade Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Bakgrund

Servicenämnden har föreslagit kommunfullmäktige att anta reviderade riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Kommunfullmäktige bestämmer verksamhetsområde för vattentjänster(-na) genom 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I Skövde kommun omfattas större delen av kommunens yta inte av verksamhetsområde för vatten och avlopp. Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp styr hur VA-huvudmannen tillåter anslutningar och reglerar avgifter för fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet för vatten och avlopp. För fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet finns möjlighet att genom eget önskemål ansluta till den kommunala VA-anläggningen. I det fall en önskan finns och kapaciteten i den allmänna anläggningen är tillräcklig erbjuds fastigheten att köpa in sig i VA-kollektivet. Detta görs genom att ett anslutningsavtal upprättas och en anläggningsavgift utifrån VA-taxan erläggs.

För de fastigheter som ansluts i området kring Simsjön ska anslutningsavgifter enligt VA-taxan gånger en faktor 1,4 erläggas. Detta eftersom VA-anläggningen där anlagts till avsevärt större kostnad är resten av anläggningen.

Där fastighetsägare och huvudmannen båda finner det fördelaktigt att avtala om höjt vattentryck ska huvudmannen ha möjlighet att avtala om tryckstegring i anslutningspunkten i samband med avtal om anslutning. Detta ska ske med full kostnadstäckning för Skövde VA.

I de reviderade riktlinjerna för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp har servicenämnden föreslagit en ny bestämmelse ang. delegation. Enligt bestämmelsen ska ansvarig nämnd ges rätt att göra avsteg från riktlinjen. Sektor styrning och verksamhetsstöd föreslår att bestämmelsen om förtydligas avseende omfattningen av delegationen.

Handlingar

TU Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp

SEN § 24/18 Revidering av riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp

Riktlinjer för anslutningar och taxa gällande fastigheter utanför verksamhetsområde - förslag efter beredning KS förvaltning

Skickas till

Servicenämnden

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslut om avfallstaxa Avfallshantering Östra Skaraborg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta förslag till ny avfallstaxa för Avfallshantering Östra Skaraborg att träda i kraft 1 januari 2019.

Bakgrund

Avfall Östra Skaraborg (AÖS) har upprättat ett förslag till ny avfallstaxa för medlemskommunerna. AÖS har för närvarande tre olika avfallstaxor och i det upprättade förslaget samordnas samtliga taxor för hela AÖS.

AÖS har gjort en sammanfattning av förändringarna där det framgår vilka höjningar respektive sänkningar av avgifter det blir när dess anpassas.

Direktionen för AÖS föreslår kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta föreslagen avfallstaxa att träda ikraft 1 januari 2019.

Handlingar

Beslut om avfallstaxa Avfallshantering Östra Skaraborg

Förslag till ny avfallstaxa .msg

Protokollsutdrag avfallstaxa 20190101.pdf

4.2 Avfallstaxa 2019 - beskrivning av förändringar.pdf

4.3 Avfallstaxa AÖS 1 januari 2019.pdf

Skickas till

Avfall Östra Skaraborg

Sektor styrning och verksamhetsstöd
TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-08-09

Diarienummer: KS2017.0238-2

Handläggare: Agneta Tilly

Agneta Tilly

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 198/18

Beslut om avfallstaxa Avfallshantering Östra Skaraborg

KS2017.0238

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	190/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	198/18
3 Kommunfullmäktige	2018-09-24	104/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta förslag till ny avfallstaxa för Avfallshantering Östra Skaraborg att träda i kraft 1 januari 2019.

Bakgrund

Avfall Östra Skaraborg (AÖS) har upprättat ett förslag till ny avfallstaxa för medlemskommunerna. AÖS har för närvarande tre olika avfallstaxor och i det upprättade förslaget samordnas samtliga taxor för hela AÖS.

AÖS har gjort en sammanfattning av förändringarna där det framgår vilka höjningar respektive sänkningar av avgifter det blir när dess anpassas.

Direktionen för AÖS föreslår kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta föreslagen avfallstaxa att träda ikraft 1 januari 2019.

Handlingar

TU Beslut om avfallstaxa Avfallshantering Östra Skaraborg

Protokollsutdrag avfallstaxa 20190101

4.2 Avfallstaxa 2019 - beskrivning av förändringar

4.3 Avfallstaxa AÖS 1 januari 2019

Skickas till

Avfall Östra Skaraborg

§ 15

Avfallstaxa, ikraftträdande 1 januari 2019

Beslut

Direktionen föreslår kommunfullmäktige i AÖS medlemskommuner att anta förslag till ny gemensam avfallstaxa att träda i kraft 1 januari 2019.

Avfallstaxan träder i kraft under förutsättning att samtliga medlemskommuner fattar beslut i enlighet med utformat förslag.

Bakgrund

Efter avgörande av Högsta Förvaltningsdomstolen i december 2013 har beslut om avfallstaxor flyttats från kommunalförbund till medlemskommuners fullmäktigeförsamlingar. För att upprätthålla principen om likställda avgifter för finansiering av gemensamma kostnader inom AÖS behövs därför likalydande beslut av samtliga medlemmars fullmäktigeförsamlingar.

Under AÖS tio första verksamhetsår skapades, genom samordningsvinster, ett ekonomiskt överskott som uppgick till ca 60 mnkr. Direktionen beslutade att använda överskottet till att finansiera utbyggnaden av matavfallssortering. År 2011 började den utökade insamlingen av matavfall vilket innebar ökade kostnader och från 2013 övergick de tidigare överskotten till att bli underskott. Underskotten har ökat sedan dess och beräknas fortsätta tills sortering av matavfall är helt utbyggt för att därefter stabiliseras.

Avgifterna för sop- och latrinhämtning har inte höjts sedan matavfallsstarten för sju år sedan. Endast miljöstyrande avgifter för att främja sortering av matavfall har tillkommit. För medlemskommuner som tillkommit efter 2011 har i flera fall avgiftssänkningar genomförts. Höjningen av avgifterna i förslaget till avfallstaxa kommer genomföras stegvis med start 2019 till dess ekonomisk balans uppnås. Förslaget till ny gemensam avfallstaxa innebär ökade intäkter med ca 8 mnkr.

Enligt statistik från branchorganisationen Avfall Sverige kostar det vanligaste abonnemanget (grund-, hämtning- och behandlingsavgift) för villahushåll i Sverige 2 084 kr och i AÖS kostar det vanligaste abonnemanget 1 747 kr i det nya förslaget till gemensam avfallstaxa.

Den 31 januari 2018 genomförde AÖS ett ägarsamråd där bland annat frågan om avfallstaxan diskuterades. Ägarkommunerna beslutade att taxan skulle förankras tillsammans med kommuncheferna. Den 6 mars träffades representanter för sex av medlemskommunerna för en presentation av taxeförslaget. De frågor som diskuterades var bland annat kommunikation av avfallstaxan, balansering av kostnader och intäkter till följd av sortering av matavfall, samordning för att uppnå likställda avgifter inom förbundet och konsekvenser för olika kundgrupper.

Handlingar

Avfallstaxa med ikraftträdande 1 januari 2019
Avfallstaxa – beskrivning av förändringar

Delges

Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner

Handläggare
Linda Moularé

Datum
2018-04-24

Beteckning
Er beteckning

Direktionen för AÖS

Avfallstaxa, ikraftträdande 1 januari 2019 – beskrivning av förändringar

Bakgrund

AÖS bildades år 2000 och samordningsvinster under de tio första åren skapade ett ekonomiskt överskott som uppgick till ca 60 mnkr. Kostnadsutvecklingen i AÖS för perioden 2000–2011 var ca 2 procent att jämföra med ökning av konsumentprisindex på 21 procent under motsvarande period.

År 2011 beslutade direktionen att starta insamling av matavfall i alla medlemskommuner. Samtidigt bestämdes att utbyggnaden av insamlingssystemet skulle betalas med det samlade överskottet och det görs genom planerade årliga underskott. År 2013 övergick de tidigare överskotten till att bli underskott. Underskotten beräknas öka tills sortering av matavfall är helt utbyggt för att därefter stabiliseras. Senast år 2018 ska insamling av matavfall vara infört i samtliga medlemskommuner i AÖS.

Avgifterna för AÖS abonnemang har inte höjts sedan beslutet om matavfallsinsamling fattades för 7 år sedan. Endast miljöstyrande avgifter för att främja sortering av matavfall har tillkommit.

Höjningen av avgifterna i avfallstaxan kommer genomföras stegvis med start 2019 till dess ekonomisk balans uppnås. Förslaget till ny gemensam avfallstaxa innebär ökade intäkter med ca 8 mnkr.

Grundavgifter

Grundavgiften syftar till att täcka gemensamma kostnader för direktion, administration, information och återvinningscentraler. Hel grundavgift betalas av småhus och verksamheter och halv grundavgift betalas av fritidshus och för lägenhet i flerbostadshus.

I nya taxan föreslås en ändring av grundavgifterna till 750 kr per år för småhus och verksamheter samt 375 kr per år för fritidshus och lägenhet i flerbostadshus.

Kategori	Avgift AÖS 7 kommuner	Avgift Gullspång	Avgift Mariestad	Ny avgift
Småhus	675 kr	675 kr	675 kr	750 kr
Verksamheter	675 kr	674 kr	388 kr	750 kr
Fritidshus	338 kr	443 kr	443 kr	375 kr
Lägenhet	338 kr	462 kr	266 kr	375 kr

Under 2017 var de gemensamma kostnaderna 44 mnkr och intäkterna från grundavgifterna var 36,5 mnkr. Den föreslagna höjningen av grundavgifterna (4,5 mnkr) räcker inte för att täcka de gemensamma kostnaderna och ytterligare höjning behövs i kommande avfallstaxor.

Hämtningsavgifter

Hämtningsavgiften syftar till att täcka kostnader för insamling av hushållsavfallet. Kostnaderna för insamlingen uppgick år 2017 till 62,5 mnkr och beräknas till 64,5 mnkr år 2018. Hämtningsavgifterna föreslås höjas med 7 procent med utgångspunkt i gällande avfallstaxa för AÖS. Justeringar för principen om likställda taxor i hela förbundet och upprätthållande av beslutad styrning har också tagits hänsyn till i avgiftskonstruktionen.

Efter föreslagen höjning beräknas intäkterna öka med 2,5 mnkr.

Den miljöstyrande avgiften för de som väljer att inte sortera matavfall föreslås oförändrat vara 520 kr.

Enligt statistik från branchorganisationen Avfall Sverige kostar det vanligaste abonnemanget (grund-, hämtning- och behandlingsavgift) för villahushåll i Sverige 2 084 kr och i AÖS kostar det vanligaste abonnemanget 1 747 kr i det nya förslaget till gemensam avfallstaxa.

Två exempel på förändrade avgifter redovisas nedan.

Exempel hämtningsavgifter villahushåll

Hämtningsavgift	Avgift idag	Ny avgift	Ökning/år	Ökning/mån
140 liter + mat	628 kr	651 kr	23 kr	2 kr
190 liter + mat	955 kr	997 kr	42 kr	4 kr
240 liter + mat	1 223 kr	1 281 kr	58 kr	5 kr
370 liter + mat	1 620 kr	1 697 kr	77 kr	6 kr

Flerbostadshuset är till skillnad från villahushållen en blandad kundgrupp där sophämtningen för två likadana flerbostadshus kan se väldigt olika ut beroende på sammansättningen av de boende, sortering av matavfall, fastighetsnära insamling av förpackningar etc. Det vanligaste abonnemanget restavfall för flerbostadshus i AÖS är 660 liter med veckotömning.

Exempel hämtningsavgift flerbostadshus

Hämtningsavgift	AÖS 7 kommuner	Gullspång	Mariestad	Ny avgift
660 liter 1 gång/vecka	6 065 kr	6 864 kr	6 864 kr	6 323 kr

Latrin

Kostnaderna för hantering av latrin uppgår år 2017 till 700 tkr och intäkterna till 330 tkr. Intäkterna efter föreslagen förändring uppgår till 750 tkr vilket ger kostnadstäckning för tjänsten. Ca 300 kunder omfattas av förändringen.

Antal abonnemang minskas till två, ett för permanentboende och ett för sommarboende.

Kategori	Avgift "gamla" AÖS	Avgift Gullspång och Mariestad	Ny avgift
Latrin året runt	3 464 kr	4 750 kr	4 150 kr
Sommar 6 kärll	1 400 kr	-	3 000 kr

Fritidshus

Avgifterna för fritidshus har likställts. Det innebär att hämtningsavgifterna i Gullspång och Mariestad sänks samtidigt som hämtningsavgifterna i övriga AÖS höjs med mellan 27 kr och 167 kr.

När de nya föreskrifterna för AÖS trädde i kraft den 1 april 2017 så samordnades perioden för sommartömning från maj till och med september. Det innebär att sommarabonnemanget med 10 tömningar i Skara tas bort. De kunderna (11 st.) får en total avgiftshöjning med 111 kr och längre tömningsperiod.

Enskilda avlopp

Ett nytt entreprenadavtal från 1 januari 2019 för slamsugning av enskilda avloppsanläggningar har upphandlats. Jämfört med nuvarande ersättning till entreprenören ökar ersättningsnivåerna med ca 30 procent i det nya avtalet.

Avgifter i taxan justeras efter priserna i upphandlingen så att kostnadstäckning nås för de tjänsterna. Samtidigt samordnas taxan i Skara med övriga medlemskommuner.

Övrigt

Tjänsten tvätt av kärl förslås tas bort. Det är en tjänst som enbart utförs i Mariestad men som inte erbjuds i övriga medlemskommuner.

Felsorteringsavgift för matavfall i underjordsbehållare införs.

Avfallstaxa AÖS

Avfallshantering Östra Skaraborg

Gäller från 2019-01-01

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	4
2. PRINCIPER	4
2.1 Återvinningscentraler (ÅVC)	4
2.2 Samordning	4
3. UTFORMNING	5
3.1 Grundavgift	5
3.2 Hämtningsavgift och behandlingsavgift	6
3.3 Speciella avgifter	6
4. FASTIGHETSÄGARENS ANSVAR.....	6
4.1 Betalning	6
5. AVGIFTER.....	7
5.1 Grundavgifter	7
5.2 Hämtningsavgifter och behandlingsavgifter	8
5.3 Övriga avgifter	17
5.4 Små avloppsanläggningar och fettavskiljare	20

1. Allmänna bestämmelser

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS) ansvarar för avfall som enligt 15 kap. 2 § miljöbalken utgörs av hushållsavfall samt avfall, hos annan verksamhet, som är jämförligt med hushållsavfall.

Bestämmelser för hanteringen av avfallet finns i avfallsföreskrifter för AÖS.

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2019.

2. Principer

Avfallstaxan ska bidra till att styra mot målen i avfallsplanen och vara utformad så att incitament ges till ökat kundengagemang med förbättrad arbetsmiljö och miljöriktigt beteende som följd (Miljöbalken 27 kap 5 §).

Avfallstaxan ska finansiera genomförandet av det kommunala renhållningsansvaret.

Avfallstaxan ska successivt anpassas till de ökade miljökrav som tillkommer i alla led inom avfallshanteringen.

Avfallstaxan ska vara tydlig och enkel att förstå, tillämpa och kommunicera.

Avfallstaxan ska följa likabehandlingsprincipen så att lika avgifter tas ut för lika abonnemang i samtliga medlemskommuner.

Avfallstaxan tillämpas när samtliga medlemskommuners fullmäktige har fattat likalydande beslut om att anta taxan.

2.1 Återvinningscentraler (ÅVC)

Hushållens avlämning vid ÅVC ska i grunden vara avgiftsfri, men avgifter kan tillämpas för avlämning av annat avfall än vad som betecknas som hushållsavfall till exempel större mängder bygg- och rivningsavfall. Asbest räknas som bygg- och rivningsavfall även i mindre mängder.

2.2 Samordning

När ny medlem tillkommer i förbundet sker samordning av den nya kommunens taxa med förbundets taxa. Arbetet med samordningen genomförs successivt och AÖS direktions föreslår nödvändiga avgifts- och abonnemangsförändringar för att taxorna ska kunna samordnas.

3. Utformning

I denna taxa regleras avgifter för sophämtning, tömning av enskilda avloppsanläggningar, hämtning av latrin samt övriga avgifter såsom till exempel tillägg för gångavstånd, byte av kärl och hämtning av grovavfall mm.

Den totala avgiften består av en grundavgift och en avgift som på lämpligt sätt kan indelas i avgifter för hämtning och behandling, etc. Tilläggsavgifter kan debiteras vid gångavstånd till behållare, vid försvårad hämtning eller vid andra omständigheter som anses försvårande.

3.1 Grundavgift

Grundavgiften syftar till att finansiera kommunalförbundets övergripande kostnader såsom information, planering, fakturering och annan administration. Kostnaderna för drift av återvinningscentraler samt medel för avsättningar av kostnader för nedlagda deponier ingår även i de övergripande kostnaderna.

Grundavgiften debiteras alla fastigheter som nyttjas eller kan nyttjas på sådant sätt att hushållsavfall uppstår.

Detta innebär att grundavgift debiteras:

- alla beboeliga småhus (inkl. fritidshus). Med småhus avses en byggnad som är inrättad till bostadshus för en eller två familjer. När flera småhus finns på samma fastighet utgör antalet adresser grund för fakturering av antal grundavgifter.
- alla beboeliga lägenheter i flerbostadshus som har möjlighet till eget hushåll. Med flerbostadshus avses hus med 3 lägenheter eller fler. Detta innebär förutom vanliga lägenheter även seniorboenden och studentlägenheter men inte sjukhus, ålderdomshem, hotell, vandrarhem och likande verksamheter. Radhusfastigheter jämföras med småhus eller lägenheter enligt fastighetens taxering.
- alla verksamheter som har lokaler utformade med något slags personalutrymme eller utgör samlingslokal. Med personalutrymme avses kontor, fikarum eller dylikt.

Med beboeliga småhus och flerbostadshus avses bostäder som kan eller avses kunna bebos. Detta innebär att grundavgift debiteras samtliga bostäder som inte är uppenbart helt obeboeliga. Grundavgift faktureras även bostäder som ska eller håller på att renoveras. Grundavgiften faktureras även i de fall uppehåll eller befrielse från sophämtning beviljats.

3.2 Hämningsavgift och behandlingsavgift

Hämningsavgiften syftar till att finansiera kommunalförbundets kostnader för insamling av hushållsavfallet. Hämningsavgiftens storlek bestäms av behållarstorlek och hämningsintervall samt eventuella tillägg för gångavstånd, mm.

Hushållsavfallet delas in i tre kategorier enligt nedan:

- **matavfall** är lätt nedbrytbart biologiskt hushållsavfall som separerats från övrigt hushållsavfall
- **restavfall** är återstående hushållsavfall där matavfall och förpackningsavfall sorterats ut
- **brännbart avfall** är hushållsavfall där matavfall och restavfall inte separerats

Behandlingsavgiften debiteras i en del fall av den behandlande anläggningen. Behandlingsavgiftens storlek varierar med abonnemangstyp, behållarstorlek och hämningsintervall.

3.3 Speciella avgifter

För tjänster som inte är avgiftssatta eller där speciella förhållanden råder beslutar AÖS om avgift från fall till fall med bland annat ledning av tim- och behandlingskostnader etc.

4. Fastighetsägarens ansvar

Med fastighetsägare avses den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som fastighetsägare eller nyttjanderättshavare.

Fastighetsägaren är ytterst ansvarig för allt avfall som uppkommer på fastigheten och är den som är ansvarig för att teckna abonnemang med AÖS för den del av avfallet som utgörs av hushållsavfall. AÖS kan besluta att samfällighet, vägförening eller liknande får teckna abonnemang i fastighetsägares ställe.

Fastighetsägaren skall snarast anmäla till AÖS, dess entreprenörer eller till av AÖS anlitat faktureringsföretag ändring av ägandeförhållanden eller abonnemangets omfattning, placering av behållare etc. Har fastighetsägaren inte anmält förändring som medför högre avgift, kan denna påföras retroaktivt.

4.1 Betalning

Fastighetsägaren skall betala avgifter till AÖS eller till av AÖS anlitat faktureringsföretag enligt betalningsuppgift på fakturan. Avgifter kan debiteras i förskott. Debiterade avgifter ska betalas vid de tidpunkter som anges på fakturan. Betalas inte avgiften inom tid som anges på

fakturan tillkommer en påminnelseavgift samt dröjsmålsränta enligt räntelagen från den dag betalning skulle ha skett. Om betalning ändå inte sker, går ärendet vidare till inkasso.

5. Avgifter

Alla avgifter anges inklusive mervärdesskatt.

För att beräkna totalavgiften för abonnemanget adderas grundavgift, hämtningsavgift och behandlingsavgift samt eventuella tillägg (t.ex. gångavstånd och avgift för försvårad hämtning).

5.1 Grundavgifter

Småhus och verksamheter	750 kr per år
Fritidshus och lägenhet i flerbostadshus	375 kr per år

5.2 Hämtningsavgifter och behandlingsavgifter

Småhus - sortering av matavfall

Matavfall 1 gång / 2 veckor Restavfall 1 gång / 4 veckor	Grundavgift	Hämtnings- avgift	Behandlingsavgift restavfall	Behandlingsav- gift matavfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 130-140 liter för restavfall + Kärl 140 liter för matavfall	750 kr	346 kr	126 kr	179 kr	1 401 kr
Kärl 190 liter för restavfall + Kärl 140 liter för matavfall	750 kr	647 kr	171 kr	179 kr	1 747 kr
Kärl 240 liter för restavfall + Kärl 140 liter för matavfall	750 kr	886 kr	216 kr	179 kr	2 031 kr
Kärl 370 liter för restavfall + Kärl 140 liter för matavfall <i>(kan ej nytecknas)</i>	750 kr	1 184 kr	334 kr	179 kr	2 447 kr

Matavfall 1 gång / 2 veckor Restavfall 1 gång / 2 veckor <i>Enbart för familjer med blöjbarn upp till 4 år eller då särskilda behov finns till följd av sjukdom.</i>	Grundavgift	Hämtnings- avgift	Behandlingsavgift restavfall	Behandlingsav- gift matavfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 130-140 liter för restavfall + Kärl 140 liter för matavfall	750 kr	519 kr	253 kr	179 kr	1 701 kr
Kärl 190 liter för restavfall + Kärl 140 liter för matavfall	750 kr	774 kr	344 kr	179 kr	2 047 kr
Kärl 240 liter för restavfall + Kärl 140 liter för matavfall	750 kr	968 kr	434 kr	179 kr	2 331 kr
Kärl 370 liter för restavfall + Kärl 140 liter för matavfall <i>(kan ej nytecknas)</i>	750 kr	1 149 kr	669 kr	179 kr	2 747 kr

Alla fastigheter som beviljats delat kärl betalar grundavgift småhus och hämtnings- och behandlingsavgifter delas mellan deltagande fastigheter.

Matavfall 1 gång / 2 veckor Restavfall 1 gång / 4 veckor	Grundavgift	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift restavfall	Behandlingsavgift matavfall	Summa avgift (kr/år)
<u>Delat kärl</u> 130-140 liter för restavfall <u>Delat kärl</u> 140 liter för matavfall	750 kr	346 kr	126 kr	179 kr	1 401 kr
<u>Delat kärl</u> 240 liter för restavfall <u>Delat kärl</u> 140 liter för matavfall <i>(kan ej nytecknas)</i>	750 kr	886 kr	216 kr	179 kr	2 031 kr

Godkänd varmkompost + restavfall 1 gång / 4 veckor	Grundavgift	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift restavfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 140 liter	750 kr	525 kr	126 kr	1 401 kr
Kärl 190 liter <i>(kan ej nytecknas)</i>	750 kr	826 kr	171 kr	1 747 kr

Årshämtning restavfall (endast vid beviljat undantag för års- hämtning*)	Grundavgift	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift restavfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 190 liter Permanentboende, 2 gånger/år	750 kr	58 kr	22 kr	830 kr

* Vid beviljat undantag för årshämtning skall kärlet endast ställas fram då hämtning beställts.

Avgifter för småhus som väljer att inte sortera ut sitt matavfall.

Brännbart avfall 1 gång / 2 veckor	Grundavgift	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 130-140 liter	750 kr	918 kr	253 kr	1 921 kr
Kärl 190 liter	750 kr	1 173 kr	344 kr	2 267 kr
Kärl 240 liter	750 kr	1 367 kr	434 kr	2 551 kr
Kärl 370 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	750 kr	1 945 kr	669 kr	3 364 kr

Delat kärl hämtning brännbart avfall 1 gång / 2 veckor

Alla fastigheter som beviljats delat kärl betalar grundavgift småhus och hämtnings- och behandlingsavgiften delas mellan deltagande fastigheter.

Miljöstyrande avgift om 520 kr tillkommer per deltagande fastighet.

	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift	Summa avgift
Kärl 130-140 liter	398 kr	253 kr	651 kr
Kärl 190 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	653 kr	344 kr	997 kr
Kärl 240 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	847 kr	434 kr	1 281 kr
Kärl 370 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	1 425 kr	669 kr	2 094 kr
Kärl 660 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	1 814 kr	1 193 kr	3 007 kr

Gemensamma behållare Permanentboende, abonnemang i gemensam behållare*.	Grundavgift	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/år)
Hämtning sker 1 gång / 2 veckor året om.	750 kr	918 kr	253 kr	1 921 kr

** AÖS bestämmer storlek på behållare som beräknas efter 140 liter per kund. Avgifterna anges i kr/kund.*

Extrakärl

(gäller endast för småhus som väljer att inte sortera ut sitt matavfall)

Extrakärl för brännbart avfall	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/år)
140 liter brännbart avfall 1 gång/2 veckor	398 kr	253 kr	651 kr
190 liter brännbart avfall 1 gång/2 veckor	653 kr	344 kr	997 kr
240 liter brännbart avfall 1 gång/2 veckor	847 kr	434 kr	1 281 kr

Fritidshus

Sommarabonnemang för fritidshus under perioden maj – september

Hämtningsintervall 1 gång / 2 veckor	Grundavgift	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 120-140 liter	375 kr	289 kr	116 kr	780 kr
Kärl 190 liter	375 kr	435 kr	159 kr	969 kr
Kärl 240 liter	375 kr	540 kr	200 kr	1 115 kr
Kärl 370 liter <i>(kan ej nytecknas)</i>	375 kr	780 kr	309 kr	1 464 kr
Kärl 660 liter <i>(kan ej nytecknas)</i>	375 kr	1 251 kr	550 kr	2 176 kr

Alla fastigheter som beviljats delat kärl betalar grundavgift fritidshus och hämtnings och behandlingsavgiften delas mellan deltagande fastigheter. Delade kärl kan endast nytecknas i storlek 140 liter.

Årshämtning restavfall under perioden maj-sep <i>(endast vid beviljat undantag för årshämtning)</i>	Grundavgift	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift restavfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 190 liter 1 gång per år <i>(kan ej nytecknas)</i>	375 kr	29 kr	11 kr	415 kr
Kärl 190 liter 2 gånger per år	375 kr	58 kr	22 kr	455 kr

* Vid beviljat undantag för årshämtning skall kärlet endast ställas fram då hämtning beställts.

Hämtning restavfall 1 gång/4 veckor under perioden maj-sep <i>(kräver godkänd varmkompost)</i>	Grundavgift	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift restavfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 140 liter <i>(kan ej nytecknas)</i>	375 kr	198 kr	39 kr	612 kr
Kärl 190 liter <i>(kan ej nytecknas)</i>	375 kr	278 kr	53 kr	706 kr

Gemensamma behållare	Grundavgift	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/år)
Sommarboende, abonnemang i gemensam behållare. * Hämtning 1 gång / 2 veckor under perioden maj-september.	375 kr	289 kr	116 kr	780 kr

* AÖS bestämmer storlek på behållare som beräknas efter 140 liter per kund. Avgifterna anges i kr/kund.

Hämtning av latrin

Latrinabonnemang	Hämtningsavgift
Permanentboende (26 latrinkärl ingår i abonnemanget)	4 150 kr
Sommarboende maj – september (6 latrinkärl ingår i abonnemanget)	3 000 kr

Information om hämtningstillfällen meddelas direkt till kund.

Försäljning av extra latrinkärl

Extra latrinkärl kan beställas hos AÖS mot avgift enligt nedan. Försäljning av latrinkärl medges endast till kund.

Försäljning extra latrinkärl	Pris/kärl
Extra latrinkärl (kr/st.)	240 kr

Sortering av matavfall i flerbostadshus

Hämtning av matavfall ska kombineras med abonnemang för restavfall. AÖS avgör minsta antalet kärl.

Kärl 140 liter mat	Behandlingsavgift matavfall	Summa avgift (kr/år)
Matavfall 1 gång/2 veckor	179 kr	179 kr
Matavfall 1 gång/ vecka	358 kr	358 kr

För flerbostadshus som inte sorterar matavfall tillkommer en miljöavgift per lägenhet.

Miljöavgift	Avgift per lägenhet och år i flerbostadshus
Gäller flerbostadshus som <u>inte</u> sorterar matavfall	520 kr

Brännbart avfall eller restavfall vid flerbostadshus och verksamheter etc.

Brännbart avfall eller restavfall Hämtningsintervall 1 gång / 2 veckor	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 120-140 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	398 kr	253 kr	651 kr
Kärl 190 liter	653 kr	344 kr	997 kr
Kärl 240 liter	847 kr	434 kr	1 281 kr
Kärl 370 liter	1 425 kr	669 kr	2 094 kr
Kärl 660 liter	1 814 kr	1 193 kr	3 007 kr
Säck 160-240 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	625 kr	289 kr	914 kr
Container 3-4 kbm	12 938 kr	5 421 kr	18 359 kr
Container 6 kbm	11 180 kr	10 844 kr	22 024 kr
Container 8 kbm	10 010 kr	14 458 kr	24 468 kr
Container 10 kbm	8 870 kr	18 073 kr	26 943 kr

Brännbart avfall eller restavfall Hämtningsintervall 1 gång / vecka	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 190 liter	1 415 kr	686 kr	2 101 kr
Kärl 240 liter	1 821 kr	868 kr	2 689 kr
Kärl 370 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	3 059 kr	1 338 kr	4 397 kr
Kärl 660 liter	3 938 kr	2 385 kr	6 323 kr
Säck 160-240 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	1 850 kr	579 kr	2 429 kr
Container 6 kbm	24 641 kr	21 686 kr	46 327 kr
Container 8 kbm	22 568 kr	28 916 kr	51 484 kr
Container 10 kbm	20 563 kr	36 145 kr	56 708 kr

Avfallstaxa AÖS

Brännbart avfall eller restavfall Hämtningsintervall 2 gånger / vecka	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 240 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	3 916 kr	1 735 kr	5 651 kr
Kärl 370 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	6 559 kr	2 675 kr	9 234 kr
Kärl 660 liter	8 521 kr	4 771 kr	13 292 kr
Container 8 kbm	50 485 kr	57 831 kr	108 316 kr
Container 10 kbm	47 047 kr	72 289 kr	119 336 kr

Brännbart avfall eller restavfall Hämtningsintervall 3 gånger / vecka	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/år)
Kärl 660 liter (<i>kan ej nytecknas</i>)	20 982 kr	7 156 kr	28 138 kr
Container 10 kbm	145 209 kr	108 434 kr	253 643 kr

Matavfall vid restauranger, storkök och verksamheter

Gäller endast efter särskilt godkännande av AÖS.

Hämtning av matavfall ska kombineras med abonnemang för restavfall. Kunden anskaffar och bekostar själv erforderliga påsar och säckar av papper.

Kärl 140 liter för matavfall Hämtningsintervall	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift matavfall	Summa avgift (kr/kärl och år)
2 gånger/vecka	2 422 kr	1 148 kr	3 570 kr
1 gång/vecka	1 126 kr	574 kr	1 700 kr
1 gång/2 veckor	562 kr	288 kr	850 kr

Hämtning av restavfall

Abonnemang tecknas i enlighet med abonnemang för hämtning av restavfall vid flerbostadshus, verksamheter etc.

Korttidsabonnemang för hämtning av brännbart avfall och latrin vid festivaler, evenemang etc.

Tecknas efter överenskommelse med AÖS.

Storlek	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/st. och hämtningstillfälle)
Kärl 140-240 liter	424 kr	14 kr	438 kr
Kärl 660 liter	509 kr	47 kr	556 kr
Container 6 kbm	1 158 kr	418 kr	1 576 kr
Container 8 kbm	1 411 kr	556 kr	1 967 kr
Container 10 kbm	1 665 kr	695 kr	2 360 kr
Latrinkärl			300 kr

Utöver hämtningsavgift ovan tillkommer avgift för utställning, hemtagning och rengöring enligt nedan.

Kärl (kr/st.)	300 kr (maximalt faktureras avgift för 5 st. kärl)
Container (kr/st.)	1 400 kr

5.3 Övriga avgifter

Extra hämtningar

Extra hämtningar medges endast till kund.

Avgift för hämtning av extra säckar på ordinarie hämtningsdag	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift
Säck 160-240 liter Kr/säck och hämtning	64 kr	11 kr	75 kr

Avgift för planerad extrahämtning <i>Hämtning sker på dag som fastställs av AÖS eller dess entreprenörer.</i>	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift (kr/gång)
Kärl 140 – 240 liter för restavfall Kr/kärl och hämtning	64 kr	11 kr	75 kr

Avgift för extra hämtning av kärl och container på annan dag än ordinarie hämtningsdag	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift brännbart avfall	Summa avgift
Kärl 120 - 660 liter Kr/behållare och hämtning	424 kr	26 kr	450 kr
Container 3-10 kbm Kr/behållare och hämtning	2 082 kr	418 kr	2 500 kr

Avgift för hämtning av kärl och container som inte varit tillgänglig på ordinarie hämtningsdag	Summa avgift
Kärl och container, 120 liter – 10 kbm Kr/behållare och hämtning	450 kr

Komprimerat avfall

Hämtning av komprimerat avfall i befintliga behållare ska vara godkänt av AÖS och prissätts från fall till fall beroende på tidsåtgång, volymvikt mm. *(Kan ej nytecknas)*

Tillägg för gångavstånd

Kärl och säckar	Avgift/hämtning och behållare
6-15 meter	25 kr
16-25 meter	70 kr
Över 26 meter	145 kr

Gångavstånd kan i undantagsfall medges upp till maximalt 45 meter.

Tillägg för försvårad hämtning

Kärl, säck och container	Avgift/ hämtställe och gång
Hämtning i utrymmen med trösklar, trånga utrymmen etc. som ej uppfyller "Anvisningar om hämtning av hushållsavfall" eller på annat sätt är försvårande.	325 kr
Avser hämtning av container som behöver dras fram innan de kan hämtas, dvs står placerade under tak eller dylikt. (Kan ej nytecknas)	125 kr

Plockanalys (kvalitetskontroll)

Kärlstorlek	Pris per kärl (kr/kärl och tillfälle)
140 liter - 660 liter	205 kr

Felsorteringsavgift

Underjordsbehållare*	Pris per behållare och tillfälle
Matavfall	1 500 kr

*Tömning av underjordsbehållare prissätts enligt avsnitt 3.3 Speciella avgifter.

Hämtning och mottagning av hushållens grovavfall

Hämtning vid fastighet	Pris per tillfälle
Komprimerande sopbil med chaufför	1 755 kr
Paketbil med chaufför	1 170 kr
Extra medföljande personal	545 kr

Hämtning av grovavfall sker endast i markplan och på den plats som AÖS godkännt. För större städningar kan container för utsorterat brännbart avfall beställas av AÖS utsedd entreprenör. Farligt avfall och elavfall etc. får ej läggas tillsammans med annat avfall.

Mottagning vid återvinningscentraler	Avgift/st.
Hushållens grovavfall	0 kr
Blandade säck- och kärlosopor (endast vid Falevi ÅVC)	100 kr

Fastighetsrelaterat avfall lämnat av hushåll

Mängder överstigande 1 kubikmeter per besök är avgiftsbelagda. Se separata avgifter för verksamhetsavfall.

Endast mindre mängder asbest tas emot i AÖS regi vid Bångahagen, Falevi och Risängen avfallsanläggning. Med mindre mängd enstaka bitar av sådan storlek att kunden av egen kraft kan lägga det i behållaren. Asbest ska vid avlämnandet vara inplastat och uppmärkt. Större mängder asbest hänvisas direkt till aktörer med tillstånd att hantera avfallet.

Byte och hemtagning av containrar och kärl

Fastighetsägarens eget byte av rengjort kärl sker på av AÖS anvisade platser. Vid avlämnandet ska kontakt tas med personal på plats. Kontakt tas med AÖS innan byte av container.

Byte av behållarstorlek, hemtagning och rengöring av behållare	Avgift
Fastighetsägaren ombesörjer rengöring och byte av behållare	0 kr
AÖS ombesörjer byte av kärl	300 kr
AÖS ombesörjer byte av container	1 350 kr
Hemtagning av container	1 350 kr

5.4 Små avloppsanläggningar och fettavskiljare

Tömning av minireningsverk, slamavskiljare och slutna tankar

Tömning av minireningsverk/slamavskiljare/sluten tank	Avgift/tillfälle
Storlek upp till 3,0 kbm	923 kr
Storlek 3,1 – 5,0 kbm	1 169 kr
Storlek 5,1 – 8,0 kbm	1 704 kr
För slamavskiljare/sluten tank större än 8 kbm tillkommer för varje ytterligare kbm	190 kr
Avgift för beställd tömning som ej kan utföras pga. hinder	385 kr

Tömning av kompletterande slamavskiljare (t.ex. BDT-brunn) i samband med tömning av fastighetens ordinarie slamavskiljare/sluten tank	Avgift/tillfälle
Storlek upp till 1 kbm	420 kr
Storlek 1,1 – 3,0 kbm	710 kr

Tilläggsavgifter

Tilläggsavgifter debiteras utöver ordinarie tömningsavgift	Avgift/tillfälle
Vid beställning av akut tömning att utföras inom 24 timmar från beställning tillkommer utöver ordinarie tömningsavgift.	
Vardag kl. 07-16	705 kr
Vardag kl. 16-07	1 250 kr
Helg	1 500 kr
Storhelg	2 200 kr

Tömning av fosforfällor

Beställning av hämtning av filtermaterial skall göras minst 5 vardagar innan hämtning.

Hämtning och behandling av fosforfällor	Pris per tömning inkl. moms
Hämtning av filtermaterial i säck upp till 500 kg med kranbil <i>Säcken ska placeras inom 5 meter från farbar väg</i>	2 700 kr
Hämtning av filtermaterial i säck över 500 kg med kranbil <i>Säcken ska placeras inom 5 meter från farbar väg</i>	3 300 kr
Hämtning av filtermaterial upp till 500 kg med sugbil	2 700 kr
Hämtning av filtermaterial över 500 kg med sugbil	3 300 kr

KSAU § 190/18

Beslut om avfallstaxa Avfallshantering Östra Skaraborg
KS2017.0238

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	190/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	198/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta förslag till ny avfallstaxa för Avfallshantering Östra Skaraborg att träda i kraft 1 januari 2019.

Bakgrund

Avfall Östra Skaraborg (AÖS) har upprättat ett förslag till ny avfallstaxa för medlemskommunerna. AÖS har för närvarande tre olika avfallstaxor och i det upprättade förslaget samordnas samtliga taxor för hela AÖS.

AÖS har gjort en sammanfattning av förändringarna där det framgår vilka höjningar respektive sänkningar av avgifter det blir när dess anpassas.

Direktionen för AÖS föreslår kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta föreslagen avfallstaxa att träda ikraft 1 januari 2019.

Handlingar

TU Beslut om avfallstaxa Avfallshantering Östra Skaraborg

Protokollsutdrag avfallstaxa 20190101.pdf

4.2 Avfallstaxa 2019 - beskrivning av förändringar.pdf

4.3 Avfallstaxa AÖS 1 januari 2019.pdf

Skickas till

Avfall Östra Skaraborg

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område med tillhörande taxebilagor 1-4 för Miljösamverkan östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område med tillhörande taxebilagor 1-4, att gälla från den 1 januari 2019.

Huvudsyftet med en ny taxa är att anpassa taxan till relativt nya ändringar i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251), samt att uppdatera taxan efter MÖS erfarenheter och ett förslag från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). SKL har publicerat ett förslag till ny taxa för miljöfarliga verksamheter 2017-05-19.

De flesta verksamheterna kommer få samma avgift som tidigare. Några kommer att få en sänkning och några kommer att få en höjning.

En sammanfattning av föreslagna ändringar av betydelse redovisas i en separat bilaga.

Avsikten med en ny miljöbalkstaxa är att ge MÖS bättre förutsättningar, resurser som krävs för att nå och upprätthålla en hög kvalitet på miljö- och hälsoskyddstillsynen.

Efter 2015 har det hänt mycket i lagstiftningen som styr tillsyn och kontroll inom miljöbalksområdet. Hur vi klassar miljöfarliga verksamheter har ändrats i grunden. Med stöd av de erfarenheter som miljönämnden har fått av olika verksamheters miljö- och hälsorisker och därmed deras tillsynsbehov har omprioriteringar gjorts av vissa nivåer i taxan.

Anledningen till att de verksamheter som idag har timavgift föreslås få en fast årlig avgift är att MÖS bedömer att de ur miljörisksynpunkt behöver en regelbunden återkommande tillsyn, istället för idag sporadisk tillsyn när till exempel klagomål kommer in.

Det är viktigt att medlemskommunerna har en uppdaterad taxa och att verksamheten är så självfinansierad som möjligt (självkostnadsprincipen).

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december 2018 (nu gällande taxa beslutades om 2015).

Handlingar

Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

MÖS Dir § 9 Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

Bilaga - Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

Sammanställning av ändringar som föreslås i nya miljöbalkstaxan 2019

Skickas till

Miljösamverkan östra Skaraborg

Ekonomienheten

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 200/18

Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

KS2018.0176

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	192/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	200/18
3 Kommunfullmäktige	2018-09-24	105/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område med tillhörande taxebilagor 1-4 för Miljösamverkan östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område med tillhörande taxebilagor 1-4, att gälla från den 1 januari 2019.

Huvudsyftet med en ny taxa är att anpassa taxan till relativt nya ändringar i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251), samt att uppdatera taxan efter MÖS erfarenheter och ett förslag från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). SKL har publicerat ett förslag till ny taxa för miljöfarliga verksamheter 2017-05-19.

De flesta verksamheterna kommer få samma avgift som tidigare. Några kommer att få en sänkning och några kommer att få en höjning.

En sammanfattning av föreslagna ändringar av betydelse redovisas i en separat bilaga.

Avsikten med en ny miljöbalkstaxa är att ge MÖS bättre förutsättningar, resurser som krävs för att nå och upprätthålla en hög kvalitet på miljö- och hälsoskyddstillsynen.

Efter 2015 har det hänt mycket i lagstiftningen som styr tillsyn och kontroll inom miljöbalksområdet. Hur vi klassar miljöfarliga verksamheter har ändrats i grunden.

Med stöd av de erfarenheter som miljönämnden har fått av olika verksamheters miljö- och hälsorisker och därmed deras tillsynsbehov har omprioriteringar gjorts av vissa nivåer i taxan.

Anledningen till att de verksamheter som idag har timavgift föreslås få en fast årlig avgift är att MÖS bedömer att de ur miljörisksynpunkt behöver en regelbunden återkommande tillsyn, istället för idag sporadisk tillsyn när till exempel klagomål kommer in.

Det är viktigt att medlemskommunerna har en uppdaterad taxa och att verksamheten är så självfinansierad som möjligt (självkostnadsprincipen).

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december 2018 (nu gällande taxa beslutades om 2015).

Handlingar

TU Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område
MÖS Dir § 9 Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område
Bilaga - Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område
Sammanställning av ändringar som föreslås i nya miljöbalkstaxan 2019

Skickas till

Miljösamverkan östra Skaraborg
Ekonomienheten

Sammanställning av ändringar som föreslås i nya miljöbalkstaxan 2019

Var	Vad	Förändring av debiteringsfaktor?	Varför?	Antal	Totalt antal timmar
<i>Själva taxan</i>					
§ 3	Nytt prisindex. Från AKI till PKV	+0	SKL föreslår PKV. Följer bättre vår kostnadsutveckling.		+0
§ 6	Grundfaktorn räknas upp till 2019 års nivå. Höjning från 2018 till 2019 sker med 3 %.	+0	Grundfaktorn bör vara uppdaterad i en ny taxa.		+0
§ 9	Lagts till: Timavgift tas ut för ansökan som återkallas efter det att handläggningen påbörjats. Timavgiften får aldrig bli högre än prövningsavgiften.	Timavgift	Det är mer rimligt att sökanden betalar mindre om ansökan återkallas efter det att handläggning påbörjats.	5	-10
§ 21	Avgift för inställelse räknas upp till 2019 års nivå. Höjning från 2018 till 2019 sker med 3 %.	+0	Avgiften för inställelse bör vara uppdaterad i en ny taxa.		+0
<i>Taxebilaga 1</i>					
Kap. 9: Prövning små avlopp	Avgiften för prövning utan platsbesök sänks från 5 till 3	-2/ st.	Billigare om vi inte behöver genomföra ett platsbesök	5	-10
	Inrättande av gemensam tillståndspliktig avloppsanordning för 26–200 personekvivalenter. Sänks från 13 resp. 16 till 10.	-3 och -6/st.	Vi bedömer att nuvarande avgift är för hög i jämförelse med nedlagd tid.	1	-4
Anmälan värmepump	Anmälan om inrättande av värmepump sänks från 1,5 till 1,0 260 st.	-0,5	Vi bedömer att nuvarande avgift är för hög i jämförelse med nedlagd tid.		-130

Anmälan hygienisk behandling	Anmälan om hälsoskyddsverksamhet – hygienisk behandling. Vissa verksamheter får höjd avgift från 2 till 3 Totalt 17 st. Ca 5 st. av dessa	+1	Vi bedömer att nuvarande avgift är för låg i jämförelse med nedlagd tid.	5	+5
Anmälan ny skola	Anmälan om ny skola höjs för vissa skolor från 2 till 4	+2	Vi bedömer att nuvarande avgift är för låg i jämförelse med nedlagd tid.	1	+2
Anmälan ändring av hälsoskyddsverksamhet	Anmälan om ändring av hälsoskyddsverksamhet får timavgift. Nu är det en fast avgift på 2. Oftast en sänkning.	Billigare	Det är mer rimligt att sökanden betalar den faktiska handläggningstiden. Erfarenhetsmässigt innebär detta en sänkning.	5	-10
Kap. 14: Prövning spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel	Pröva spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel höjs från 2 till 3	+1	Vi bedömer att nuvarande avgift är för låg i jämförelse med nedlagd tid.	10	+10
Kap. 15: Anmälan större komposter	Anmälan om kompost (större komposter) höjs från 0 till 2	+2	Vi bedömer att nuvarande avgift är för låg i jämförelse med nedlagd tid. Restauranger, flerfamiljshus, livsmedelsbutiker m.m.	1	+2
<i>Taxebilaga 2</i>					
1.10-i	Större anläggning för djurhållning höjs från 10 till 14	+4	Vi bedömer att nuvarande avgift är för låg i jämförelse med nedlagd tid. Dessa verksamheter är IED-verksamheter. Detta innebär mer arbete för oss. MÖS: AK (avgiftsklass) 6 SKL: AK 7	8	+32

1.20-2	Medelstor anläggning för djurhållning höjs från 4 till 6	+2	Vi bedömer att nuvarande avgift är för låg i jämförelse med nedlagd tid. MÖS: AK 2 SKL: AK 3	78	+156
15.13101 (15.30001 och 15.30002)	Konfektyrtillverkare får fast avgift på 8 timmar	+8	Vi bedömer att dessa verksamheter behöver regelbunden tillsyn och bör omfattas av en årlig avgift. MÖS: AK 3 SKL: AK 3	3	+24
15.340-1a	Framställning av foder. Mer än 10 000 ton men högst 18 750 ton produkter per kalenderår sänks från 29 till 17.	-11	Vi bedömer att nuvarande avgift är för hög i jämförelse med nedlagd tid. MÖS: AK 7 SKL: AK 9	1	-11
28.50-4 28.50-7	Anläggning för termisk ytbehandling. Vissa sänks från 17 till 12	-5	Vi bedömer att nuvarande avgift är för hög i jämförelse med nedlagd tid. Samt en anpassning till SKL. MÖS: AK 5 SKL: AK 5	2	-10
40.100	Vindkraft, anmälningspliktiga sänks från 2 till 1	-1	Vi bedömer att nuvarande avgift är för hög i jämförelse med nedlagd tid. Dessa verksamheter är anmälningspliktiga. Avgiften på 1 debiteringsfaktor är till för att vi ska täcka kostnader för en minimal regelbunden tillsyn i form av registerhållning och en tillsynsinsats vart 5:e år. MÖS: AK -1 SKL: AK 2	40	-40

63.2001 och 63.2002	Småbåtshamn Mer än 50 st. fritidsbåtar får timavgift i stället för 6 timmar. Högst 50 st. får timavgift i stället för 4 timmar.	Timavgift	Vi håller på att utreda småbåtshamnarnas behov av kontroll. Innan vi har en helhetsbild föreslår vi att kontrollarbetet finansieras av timavgifter i stället för en årlig fast avgift. MÖS: AK 5 SKL: AK 5	5+13 st.	-82
85.1001	Sjukhus med högst 200 vårdplatser får en fast avgift på 12. Tidigare har de betalat timavgift.	-	Vi bedömer att dessa verksamheter behöver regelbunden tillsyn och bör omfattas av en årlig avgift. MÖS: AK 5 SKL: AK 6	1	+12
90.391	Återvinning av farligt avfall har sänkts från 10 till 6 eller timavgift.	-4	Vi bedömer att nuvarande avgift är för hög i jämförelse med nedlagd tid. Samt en anpassning till SKL. MÖS: AK 2 och T SKL: AK 4	8	-32
90.2001a	Avloppsreningsanläggning - Icke prefabricerat markbaserat reningsverk Får en sänkning från 8 till 4.	-4	Vi bedömer att nuvarande avgift är för hög i jämförelse med nedlagd tid. MÖS: AK 1 SKL: AK 6	1	-4
90.2002a	Avloppsreningsanläggning - Icke prefabricerat markbaserat reningsverk Får en sänkning från 4 till 2.	-2	Vi bedömer att nuvarande avgift är för hög i jämförelse med nedlagd tid. Samt en anpassning till SKL. MÖS: AK -1 SKL: AK 5	1	-2
200.10-7	Separat förskoleklass, öppen förskola får timavgift	Timavgift	Vi bedömer att vi inte behöver genomföra regelbunden tillsyn på dessa verksamheter.	1	-2

200.60-8b	Hälsoskyddets tillsyn över HVB-boenden får årlig avgift på 3	Tidigare timavgift	Vi bedömer att vi behöver genomföra regelbunden tillsyn på dessa verksamheter.	18	+54
-----------	--	--------------------	--	----	-----

Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

Denna taxa träder i kraft den **1 januari 2019** och ersätter tidigare taxa inom miljöbalkens område som upphör att gälla den 31 december 2018.

I ärenden som gäller ansökningar och anmälningar tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

Till denna taxa hör följande bilagor:

Taxebilaga 1: Avgifter för prövning av ansökan, handläggning av anmälan samt övrig tillsyn	8
Taxebilaga 2: Klassningskoder och avgiftsklasser för miljö- och hälsoskyddsverksamheter.....	15
Taxebilaga 3: Debiteringsfaktorer för avgiftsklasser.....	73
Taxebilaga 4: Erfarenhetsbedömning	74

Inledande bestämmelser

§ 1

Denna taxa gäller avgifter för Miljönämnden östra Skaraborgs prövning och tillsyn enligt miljöbalken eller bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller med anledning av EU:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde.

Utöver vad som anges i denna taxa kan Miljönämnden östra Skaraborg ta ut ersättning bland annat enligt 26 kap. 22 § miljöbalken för undersökningskostnader med mera och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

§ 2

Avgifter enligt denna taxa ska betalas för

1. handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag
2. handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av eller information om verksamhet eller åtgärd
3. handläggning och andra åtgärder vid tillsyn i övrigt.

§ 3

Avgifter tas inte ut för

1. tillsyn som orsakas av klagomål som visar sig vara ogrundade
2. handläggning av överklaganden
3. handläggning för att svara på remisser.

§ 4

Miljönämnden ska för varje kalenderår justera de i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och Landstings webbplats i oktober månad. Utgångspunkt för indexuppräknningen är oktober månad 2018.

Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgift fattas av Miljönämnden östra Skaraborg.

§ 5

Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala avgift enligt denna taxa eller enligt 26 kap. 21 och 22 §§ miljöbalken skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

Miljönämnden tar ut avgifter

1. för den handläggningstid som taxan anger för ärendet (fast avgift)
2. för den årliga handläggningstid som anläggningen eller verksamheten tilldelats (årlig tillsynsavgift)
3. för den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift)
4. enligt de andra grunder som anges i taxan.

Grundfaktor

§ 6

Vid tillämpningen av denna taxa är **grundfaktorn 1 009 kronor**.

Timavgift

§ 7

Timavgiften fås fram genom att ett ärendes handläggningstid multipliceras med grundfaktorn. Timavgift tas ut för faktiskt nedlagd handläggningstid i varje ärende. Om den sammanlagda tiden understiger en halv timme per år tar nämnden inte ut någon avgift.

Med handläggningstid vid timavgift avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut m.m.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 18.30 och 07.00 samt lördagar, söndagar, helgafnar och helgdagar, tar nämnden ut avgift med 1,5 gånger ordinarie avgift.

Avgift för prövning

§ 8

Avgifter för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas i form av **fast avgift** eller **timavgift**.

Den fasta avgiften räknas ut genom att den debiteringsfaktor som anges i taxebilaga 1 multipliceras med grundfaktorn i 6 §.

En timavgift räknas fram genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med grundfaktorn eller enligt de grunder i övrigt som anges taxebilaga 1.

Avgifter för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser.

§ 9

Avgiften för prövning ska betalas av sökanden.

Miljönämnden tar inte ut någon avgift för en ansökan som återkallas innan handläggningen påbörjats.

Timavgift tas ut för ansökan som återkallas efter det att handläggningen påbörjats. Timavgiften får aldrig bli högre än prövningsavgiften.

§ 10

Sökanden ska betala full avgift för prövning även om miljönämnden avslår eller avvisar ansökan.

§ 11

I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av Miljönämnden östra Skaraborg är sökanden i förekommande fall också skyldig att ersätta nämndens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 § miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av nämnden och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelser i ärenden om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

§ 12

Utöver avgiften för prövning kan miljönämnden ta ut avgifter för tillsyn av den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser, enligt vad som anges i denna taxa.

Avgift för anmälan eller information

§ 13

Avgifter för handläggning av anmälan av eller information om verksamhet eller åtgärd ska betalas i form av **fast avgift** eller i form av **timavgift**.

Den fasta avgiften räknas ut genom att den debiteringsfaktor som anges i taxebilaga 1 multipliceras med grundfaktorn i 6 § i denna taxa.

En timavgift räknas fram genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med grundfaktorn eller enligt de grunder i övrigt som anges taxebilaga 1.

Avgift med anledning av anmälan eller information ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan eller informationen avser.

§ 14

Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller genomföra en åtgärd.

I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i miljöprövningsförordningen (2013:251) är anmälaren i förekommande fall också skyldig att ersätta miljönämndens kostnader för kungörelser i ärendet.

Miljönämnden tar inte ut någon avgift för anmälan som återkallas innan handläggningen har påbörjats.

§ 15

Utöver avgifter med anledning av handläggning av anmälan eller information kan miljönämnden komma att ta ut avgifter för tillsyn i övrigt av den verksamhet eller åtgärd anmälan avser, enligt vad som anges i denna taxa.

Fast avgift och årlig tillsynsavgift

§ 16

För regelbunden planerad tillsyn över sådan anläggning eller verksamhet som anges i taxebilaga 1 och 2 ska verksamhetsutövaren betala en **årlig tillsynsavgift**. Avgiften beräknas genom att multiplicera debiteringsfaktorn med grundfaktorn enligt med 6 § i denna taxa. Debiteringsfaktorn bestäms genom klassificering enligt taxebilaga 2 och 3 eller genom debiteringsfaktorn som anges direkt i taxebilaga 1.

En sänkning av den årliga avgiften kan ske genom de erfarenhetsbedömningar som miljönämnden gör av verksamheten enligt taxebilaga 4.

Ytterligare tillsynsavgifter grundade på erfarenhetsbedömning efter planerad tillsynsinsats kan tillkomma i enlighet med vad som framgår av taxebilaga 4.

I den årliga tillsynsavgiften ingår inte:

- Inspektioner och andra tillsynsinsatser med anledning av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor, eller inte följer förelägganden eller förbud eller bristande egenkontroll.
- Handläggning på grund av extraordinära händelser i verksamheten eller handläggning av klagomål.
- Handläggning vid utökad tillsynsbehov t.ex. med anledning av utredningsvillkor.

För sådan handläggning ska, förutom den årliga tillsynsavgiften, avgift tas ut som timavgift som räknas ut genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med grundfaktorn.

§ 17

För verksamheter som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas utifrån vad som föreskrivs i tillståndsbeslutet om tillåten produktionsvolym eller motsvarande.

Om en fabrik, anläggning eller annan inrättning omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 2 ska full avgift betalas för den verksamhet som medför den högsta avgiften (huvudverksamhet) samt 25 procent av summan av de belopp som anges för de övriga verksamheterna (biverksamheter). 25-procentsregeln tillämpas i de fall en verksamhet orsakar mer tillsynstid än vad nämnden bedömer behövs för huvudverksamheten. Tillägg med 25 procent ska inte betalas för processer som är typiska för huvudverksamheten (processmässigt är integrerade).

Om en anläggning eller annan inrättning omfattar flera hälsoskyddsverksamheter enligt taxebilaga 2 ska full avgift betalas för den verksamhet som medför den högsta avgiften (huvudverksamhet) samt 25 procent av summan av de belopp som anges för de övriga verksamheterna (biverksamheter).

§ 18

Fasta årliga avgifter avser kalenderår och ska betalas i förskott. En sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det år som beslut om tillstånd till verksamheten har meddelats eller anmälan har gjorts. För de verksamheter där tillstånd eller anmälan *inte* krävs ska en fast årlig avgift betalas från och med det år som följer efter det år som verksamheten påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan och som inte ingår i avgiften för prövning eller för handläggning av anmälan, tar miljönämnden ut en timavgift. En fast årlig avgift ska betalas med fullt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Avgift för tillsyn i övrigt

§ 19

Avgifter för tillsyn i övrigt ska betalas

1. i form av timavgift, som tas fram genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med grundfaktorn
2. enligt de grunder i övrigt som anges taxebilaga 1.

§ 20

Avgifter för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller av den som genom en åtgärd orsakar avgiften.

För tillsyn enligt 10 kap. miljöbalken, ska tillsynsavgiften betalas av den som enligt 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader eller den som tillsynen riktas mot.

Avgift för inställelse

§ 21

Vid tillämpningen av denna taxa är avgiften för inställelse på (resor till och från) anläggningen **232 kronor** per tillsynstillfälle. Miljönämnden tar ut en avgift för inställelse endast vid extra tillsyn eller planerad tillsyn med timavgift.

Vid regelbunden planerad tillsynen ingår resor i den årliga tillsynsavgiften.

Nedsättning av avgift

§ 22

Nämnden får besluta att sätta ned eller efterskänka avgifter om det finns särskilda skäl. Avgiften ska vara uppenbart oriktig i förhållande till verksamhetens omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid, egenkontroll eller andra omständigheter.

Årlig tillsynsavgift sätts ned med 80 procent året efter att en anläggning eller verksamhet med prövningsnivå A eller B som anges i taxebilaga 2 **upphört** men där miljötillståndet behålls.

Betalning av avgifter

§ 23

Betalningen av avgifter enligt denna taxa ska ske till kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg genom dess miljönämnd. Betalningen ska ske inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i fakturan.

Verkställighetsfrågor m.m.

§ 24

Miljönämnden östra Skaraborgs beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken. Detta framgår av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

§ 25

Miljönämnden östra Skaraborg får besluta att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas. Detta framgår av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

§ 26

Miljönämnden östra Skaraborgs beslut om avgift kan överklagas hos länsstyrelsen. Detta framgår av 19 kap. 1 § miljöbalken.

Taxebilaga 1: Avgifter för prövning av ansökan, handläggning av anmälan samt övrig tillsyn

Avgift för ansökan, anmälan, tillsyn m.m. fås fram genom att tilldelad debiteringsfaktor multipliceras med grundfaktorn i 6 § i taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område. Timavgiften fås fram genom att multiplicera ett ärendes handläggningstid med grundfaktorn.

Ärendebeskrivning	Debiteringsfaktor/avgift
Allmänna hänsynsregler m.m. (kap. 2 miljöbalken)	
Tillsyn	
Tillsyn över att miljöbalkens hänsynsregler (2 kap. 2-5 §§) efterlevs	Timavgift (I de fall tillsynen inte ingår i den årliga tillsynsavgiften enligt taxebilaga 2)

Skydd av områden, natur (kap. 7 miljöbalken)	
Prövning	
Prövning av ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enligt föreskrifter för natur- och kulturresevat eller vattenskyddsområde	3 per ansökan
Prövning av ansökan om dispens eller undantag från föreskrifter för natur- och kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde	Timavgift
Anmälan	
Handläggning av anmälan om en verksamhet eller åtgärd inom natur- och kulturresevat eller vattenskyddsområde som kräver anmälan enligt föreskrifter för natur- och kulturresevat eller vattenskyddsområde	2 per anmälan
Tillsyn	
Återkommande tillsyn av följande områden eller objekt: - Vattenskyddsområden	4 per år
Tillsyn i övrigt som gäller skydd av områden, djur- och växtarter, naturmiljön i övrigt, vilthägn eller allemansrätten	Timavgift

Miljöfarlig verksamhet (kap. 9 miljöbalken)	
Prövning	
<i>Små avlopp</i>	
<p>Prövning av ansökan om inrättande av avloppsanordning eller anslutning av vattentoalett enligt 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt enligt 1 kap. 5 och 12 § miljöprövningsförordning (2013:251) avseende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inrättande av vattentoalett med sluten tank 2. Inrättande av vattentoalett med avloppsutsläpp till mark eller vatten <ol style="list-style-type: none"> 2a - med platsbesök 2b - utan platsbesök 4. Inrättande av flera avloppsanordningar enligt punkterna 1 eller 2 på samma fastighet och vid samma tillfälle 5. Anslutning av vattentoalett till befintlig avloppsanordning 6. Inrättande av gemensam tillståndspliktig avloppsanordning för 6–15 personekvivalenter 7. Inrättande av gemensam tillståndspliktig avloppsanordning för 16–25 personekvivalenter 8. Inrättande av gemensam tillståndspliktig avloppsanordning för 26–200 personekvivalenter 	<p>4 per ansökan</p> <p>5 per ansökan 3 per ansökan</p> <p>4 per ansökan för första ansökan enligt punkt 1, 5 per ansökan för första ansökan enligt punkt 2a eller 3 per ansökan för första ansökan enligt punkt 2b</p> <p>samt 3 per ansökan för varje ytterligare ansökan enligt punkterna 1, 2a eller 2b</p> <p>4 per ansökan</p> <p>5 per ansökan</p> <p>7 per ansökan</p> <p>10 per ansökan</p>
<i>Värmepumpar</i>	
<p>Prövning av ansökan enligt 17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt enligt 1 kap. 5 och 12 § miljöprövningsförordningen (2013:251) att inrätta värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten enligt vad kommunen föreskrivit avseende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Värmepump för en uttagen effekt av högst 100 kW, utanför skyddsområde för vattentäkt eller utanför område med sedimentär berggrund. 2. Värmepump för en uttagen effekt av högst 100 kW, inom skyddsområde för vattentäkt eller inom område med sedimentär berggrund. 3. Värmepump för en uttagen effekt av mer än 100 kW men högst 10 MW 	<p>1,5 per ansökan</p> <p>2 per ansökan</p> <p>4 per ansökan</p>

Anmälan	
<p>Handläggning av anmälan avseende:</p> <ol style="list-style-type: none"> Inrättande av avloppsanordning utan vattentoalett enligt 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt enligt miljöprövningsförordning (2013:251) Ändring av avloppsanordning enligt 14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt enligt miljöprövningsförordning (2013:251) 	<p>3 per anmälan</p> <p>2 per anmälan</p>
<p>Handläggning av anmälan avseende:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ny miljöfarlig verksamhet enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt enligt miljöprövningsförordning (2013:251) <ul style="list-style-type: none"> a) Där den nya verksamheten blir en huvudverksamhet eller Där den nya verksamheten blir en biverksamhet under en redan befintlig huvudverksamhet med prövningsnivå C eller U b) Där den nya verksamheten blir en biverksamhet under en redan befintlig huvudverksamhet med prövningsnivå A eller B. Gäller inte klassningskoderna 1.10 och 1.11. Ändring av miljöfarlig verksamhet enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt enligt miljöprövningsförordning (2013:251) 	<p>Timavgift</p> <p>Ingår i den årliga avgiften</p> <p>Ingår i den årliga tillsynsavgiften</p>
<p>Handläggning av anmälan avseende inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten enligt 17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet samt enligt 1 kap. 5 och 12 § miljöprövningsförordning (2013:251) avseende:</p> <ol style="list-style-type: none"> Värmepump för en uttagen effekt av högst 100 kW, utanför skyddsområde för vattentäkt eller utanför område med sedimentär berggrund. Värmepump för en uttagen effekt av högst 100 kW, inom skyddsområde för vattentäkt eller inom område med sedimentär berggrund. Värmepump för en uttagen effekt av mer än 100 kW men högst 10 MW 	<p>1 per anmälan</p> <p>2 per anmälan</p> <p>4 per anmälan</p>
Tillsyn	
Återkommande tillsyn över miljöfarlig verksamhet enligt förteckning i taxebilaga 2.	Årlig tillsynsavgift enligt taxebilaga 2
Tillsyn över miljöfarlig verksamhet i övrigt	Timavgift
Tillsyn av en referensanläggning för enskilt avlopp	4 per besiktning
Planerad tillsyn av enskild avloppsanläggning	3 per ärende
<p>Anvisning vid nedgrävning av häst</p> <ol style="list-style-type: none"> Vid utredning eller platsbesök. Per telefon utan utredning och platsbesök. 	<p>1 per ärende</p> <p>Timavgift</p>

Hälsoskydd (kap. 9 miljöbalken)	
Prövning	
Prövning av ansökan om att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet samt enligt 1 kap. 5 § miljöprövningsförordning (2013:251)	
1. Nötkreatur, häst, get, får eller svin	3 per ansökan
2. Pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur	1 per ansökan
3. Giftig orm	3 per ansökan
Anmälan	
Handläggning av anmälan om spridning av naturlig gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2 per anmälan
Handläggning av anmälan om att anlägga gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning enligt 37 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2 per anmälan
Handläggning av anmälan enligt 38 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt enligt 1 kap. 12 § miljöprövningsförordning (2013:251)	
1. Verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg	3 per anmälan
2. Bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor	2 per anmälan + 1 per bassäng utöver 2 bassänger
3. Skol- och fritidsverksamhet:	
a) Skola	4 per anmälan
b) Förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet eller förskoleklass	3 per anmälan
4. Ändring av verksamhet	Timavgift
Tillsyn	
Återkommande tillsyn över hälsoskyddsverksamhet enligt förteckning i taxebilaga 2.	Årlig tillsynsavgift enligt taxebilaga 2
Tillsyn över mobila anläggningar med verksamhet enligt 38 och 45 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd:	
1. Värdkommunen (anläggning som har sin hemadress inom vårt verksamhetsområde)	Årlig tillsynsavgift enligt taxebilaga 2
2. Gästkommunen (anläggning som har sin hemadress utanför vårt verksamhetsområde)	Timavgift vid inspektion med sådana anmärkningar att värdkommunen behöver informeras eller uppföljande inspektion behöver genomföras
Tillsyn i övrigt av hälsoskydd	Timavgift
Dessutom tas ersättning ut för att täcka kostnader för analyser, transporter och frakt. För anläggningar som behöver återkommande tillsyn, tas även årlig avgift ut enligt vad som anges i Taxebilaga 2.	

Miljöskador (kap. 10 miljöbalken)	
Prövning	
Prövning enligt 10 kap. 14 § miljöbalken om de åtgärder som en verksamhetsutövare har redogjort för enligt 10 kap. 12 eller 13 §§ miljöbalken är lämpliga och tillräckliga.	Timavgift
Anmälan	
Handläggning enligt 10 kap. 11–13 §§ miljöbalken med anledning av underrättelse från verksamhetsutövare.	Timavgift
Tillsyn	
Tillsyn i övrigt av mark- och vattenområden, grundvatten, byggnader och anläggningar samt allvarliga miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken	Timavgift

Vattenverksamhet (kap. 11 miljöbalken)	
Prövning	
Prövning av ansökan att inrätta grundvattentäkt enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 9 kap. 10 § miljöbalken	5 per ansökan
Anmälan	
Handläggning av anmälan av ny eller befintlig vattentäkt enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 9 kap. 10 § miljöbalken	5 per anmälan
Tillsyn	
Tillsyn i övrigt av vattenverksamhet	Timavgift

Jordbruk och annan verksamhet (kap. 12 miljöbalken)	
Anmälan	
Handläggning av anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken	Timavgift
Tillsyn	
Tillsyn i övrigt av jordbruk och annan verksamhet	Timavgift

Kemiska produkter (kap. 14 miljöbalken)	
Prövning	
Prövning av ansökan enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel eller enligt 2 kap. 40 § förordning (2014:425) om bekämpningsmedel.	3 per ansökan
Anmälan	
Handläggning av anmälan enligt Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel eller enligt 2 kap. 41 § förordning (2014:425) om bekämpningsmedel.	2 per anmälan
<i>Undantag:</i> Verksamheter enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med provningsnivå A eller B.	Ingår i den årliga avgiften för miljöskyddstillsyn
Information och underrättelser	
Handläggning av underrättelser enligt Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2015:3) om spridning av vissa biocidprodukter.	1 per underrättelse

<p>Handläggning av information när cistern som tagits ur bruk enligt 6 kap. 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:5) om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor.</p> <p><i>Undantag:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verksamheter enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med prövningsnivå A eller B. • Privatpersoner 	<p>1 per information</p> <p>Ingår i den årliga avgiften för miljöskyddstillsyn</p>
<p>Handläggning av underrättelse innan installation eller konvertering av utrustning enligt 14 § förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen.</p>	<p>2 per information</p>
<p>Handläggning av information när cistern installeras enligt 3 kap. 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:5) om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mer än 1 m³ brandfarliga vätskor eller spillolja i cistern utanför vattenskyddsområde. 2. mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja i cistern i vattenskyddsområde. <p><i>Undantag:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Handläggning av information och underrättelser från verksamheter enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med prövningsnivå A eller B. • Privatpersoner 	<p>1 per information</p> <p>3 per information</p> <p>Ingår i den årliga avgiften för miljöskyddstillsyn</p>
<p>Tillsyn</p>	
<p>Återkommande tillsyn av anläggningar som innehåller fluorerade växthusgaser vilka ska lämna rapport enligt 15 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser.</p> <p><i>Undantag:</i> Miljöfarliga verksamheter som betalar fast årlig avgift.</p>	<p>2 per år</p> <p>Ingår i den årliga avgiften för miljöskyddstillsyn</p>
<p>Tillsyn i övrigt av kemiska produkter</p>	<p>Timavgift</p>

<p>Avfall och producentansvar (kap. 15 miljöbalken)</p>	
<p>Om prövning av ansökan eller handläggning av anmälan avser flera ansökningar/ anmälningar samtidigt betalas full avgift för det ena ansökan/anmälan och 25 % av summan av avgifterna för de andra ansökningarna/anmälningarna.</p>	
<p>Prövning</p>	
<p>Prövning av ansökan om dispens/undantag/tillstånd enligt 15 kap. miljöbalken.</p>	<p>1 per ansökan</p>
<p>Prövning av ansökan om dispens/undantag/tillstånd enligt vad som föreskrivs i kommunens föreskrifter om avfallshantering.</p>	<p>1 per ansökan</p>
<p>Anmälan</p>	
<p>Handläggning av anmälan från fastighetsägare om att på fastigheten kompostera annat hushållsavfall än trädgårdsavfall enligt 45 § avfallsförordningen (2011:927) eller enligt vad som föreskrivs i kommunens föreskrifter om avfallshantering:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Små komposter (en- och tvåfamiljshus) 2. Större komposter (flerfamiljshus, restauranger, livsmedelsbutiker och motsv.) 	<p>0 per anmälan</p> <p>2 per anmälan</p>
<p>Handläggning av anmälan från fastighetsägare om att på fastigheten på annat sätt än kompostering återvinna eller bortskaffa annat hushållsavfall än trädgårdsavfall enligt 45 § avfallsförordningen (2011:927) eller enligt vad som föreskrivs i kommunens föreskrifter om avfallshantering.</p>	<p>Timavgift</p>

Handläggning av anmälan i övrigt från fastighetsägare enligt avfallsförordningen (2011:927) eller enligt vad som föreskrivs i kommunens föreskrifter om avfallshantering	1 per anmälan
Tillsyn	
Återkommande tillsyn över transportörer av farligt avfall för vilka tillstånds- eller anmälningsplikt föreligger enligt 36 respektive 42 §§ avfallsförordningen (2011:927)	Timavgift
Tillsyn i övrigt av avfallshantering och producentansvar	Timavgift

Taxebilaga 2: Klassningskoder och avgiftsklasser för miljö- och hälsoskyddsverksamheter

Verksamheter som betalar **årlig tillsynsavgift** placeras först i en klassningskod (KK) enligt taxebilaga 2. Vilken avgiftsklass (AK) verksamheten hamnar i framgår av samma taxebilaga 2.

Hur många debiteringsfaktorer (DF) som en avgiftsklass motsvarar framgår av taxebilaga 3.

Årlig tillsynsavgift räknas ut genom att multiplicera debiteringsfaktor med grundfaktor. Grundfaktorn finns i huvuddokumentet "Taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område".

Erfarenhetsbedömning av en verksamhet sker fortlöpande i samband med den ordinarie planerade tillsynen för att fastställa eventuella extra tillsynsavgifter eller nedsättning av den årliga årsavgiften enligt taxebilaga 4.

Följande förkortningar används i tabellen:

Förkortning	Förklaring
MPF	Miljöprövningsförordning (2013:251)
KK	Klassningskod
-i	Markering på klassningskod att verksamhet är en IED-verksamhet enligt industriutsläppsdirektivet (Industrial Emissions Directive)
AK	Avgiftsklass
PN	Prövningsnivå. Det finns fyra nivåer: A: tillståndspliktig hos mark- och miljödomstolen B: tillståndsplikt hos länsstyrelsen C: anmälningsplikt hos miljönämnden U: utan tillstånds-/anmälningsplikt

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				JORDBRUK
				Djurhållning
2 kap 1 §	1.10-i	6	B	Anläggning för djurhållning med 1. mer än 40 000 platser för fjäderfän, 2. mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion, eller 3. mer än 750 platser för suggor.
2 kap 2 §	1.11	4	B	Anläggning med stadigvarande djurhållning av nötkreatur, hästar eller minkar med mer än 400 djurenheter (DE), dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses 1. en mjölkko eller sinko inklusive kalv upp till en månads ålder,

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, eller 5. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar.
2 kap 3 §	1.20		C	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses 1. en mjölkko eller sinko, inklusive kalv upp till en månads ålder, 2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. tre sugor eller betäckta gyltor, inklusive smågrisar upp till tolv veckors ålder, 5. tio slaktsvin, obetäckta gyltor eller avelsgaltar, tolv veckor eller äldre, 6. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, 7. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar, 8. etthundra kaniner, 9. etthundra värphöns eller kycklingmödrar, sexton veckor eller äldre, 10. tvåhundra unghöns upp till sexton veckors ålder, 11. tvåhundra slaktkycklingar, 12. etthundra kalkoner, gäss eller ankor, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder, 13. femton strutsfåglar av arterna struts, emu eller nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder, 14. tio får eller getter, sex månader eller äldre, 15. fyrtio lamm eller killingar upp till sex månaders ålder, eller 16. i fråga om andra djurarter, det antal djur som har en årlig sammanlagd utsöndring motsvarande 100 kilogram kväve eller 13 kilogram fosfor i färskt träck eller urin. Vid beräkningen av antalet djur enligt första stycket 16 ska det alternativ av kväve eller fosfor väljas som ger det lägsta antalet djur. Anmälningsplikten gäller inte 1. renskötsel, eller 2. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §. - Mer än 200 DE - Mer än 100 DE men högst 200 DE
-	1.2001	0	U	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 30 djurenheter (det högsta antalet djurenheter under året) men högst 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses samma som under 1.20. Denna beskrivning gäller inte renskötsel.
-	1.2002	-1	U	Anläggning med stadigvarande djurhållning med minst 10 men högst 30 djurenheter (det högsta antalet djurenheter under året), dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses samma som under 1.20. Denna beskrivning gäller inte renskötsel.
-	1.2003	T	U	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mindre än 10 djurenheter (det högsta antalet djurenheter under året), dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses samma som under 1.20.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Denna beskrivning gäller inte renskötsel.
				Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion
2 kap 4 §	1.30	T	C	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
				Odling
-	1.3001	3	U	Växthus eller kemikalieintensiv odling med en odlingsyta som är större än 5000 kvadratmeter.
-	1.3002		U	Växthus eller kemikalieintensiv odling med en odlingsyta som är
	<i>1.3002-1</i>	2		- större än 2000 men högst 5000 kvadratmeter
	<i>1.3002-2</i>	T		- högst 2000 kvadratmeter.
-	1.3003	3	U	Anläggning för torkning av gödsel.
-	1.3004	-1	U	Odling av jordbruksmark som är större än 100 hektar för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
-	1.3005	T	U	Odling av jordbruksmark som är större än 10 hektar men högst 100 hektar för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
-	1.3006	2	U	Fruktodling med en odlingsyta som är större än 1 hektar.
				FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK
3 kap 1 §	5.10	7	B	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 40 ton foder förbrukas per kalenderår.
3 kap 2 §	5.20	3	C	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår, om inte verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	5.2001	T	U	Fiskodling eller övervintring av fisk där högst 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår.
				UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT
				Berg, naturgrus och andra jordarter
4 kap 1 §	10.10	8	B	Täkt av torv med ett verksamhetsområde som är större än 150 hektar, om verksamheten inte om verksamheten inte endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
-	10.1001	1	U	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (torv) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 2 §	10.11		B	Täkt av berg med ett verksamhetsområde som är större än 25 hektar, om verksamheten inte endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
	<i>10.11-1</i>	7		- Mer än 200 000 ton tillståndsgiven mängd.
	<i>10.11-2</i>	6		- Mer än 50 000 men högst 200 000 ton
	<i>10.11-3</i>	5		- Mer än 10 000 men högst 50 000 ton
	<i>10.11-4</i>	4		- Mer än 5 000 men högst 10 000 ton

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	10.11-5	3		- Mer än 1 000 men högst 5 000 ton
	10.11-6	2		- Högst 1 000 ton
4 kap 3 §	10.20		B	Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, om verksamheten inte 1. är tillståndspliktig enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, 2. är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §, eller 3. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
	10.20-1	20		- Mer än 5 000 000 ton tillståndsgiven mängd berg
	10.20-2	18		- Mer än 1 000 000 ton men högst 5 000 000 ton tillståndsgiven mängd berg
	10.20-3	16		- Mer än 200 000 ton men högst 1 000 000 ton tillståndsgiven mängd berg
	10.20-4	14		- Mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton tillståndsgiven mängd berg
	10.20-5	12		- Högst 50 000 ton tillståndsgiven mängd berg
	10.20-6	10		- Mer än 1 000 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-7	9		- Mer än 500 000 ton men högst 1 000 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-8	8		- Mer än 200 000 ton men högst 500 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-9	7		- Mer än 50 000 men högst 200 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-10a	5		- Mer än 10 000 men högst 50 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter
	10.20-10b	4		- Mer än 5 000 men högst 10 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter
	10.20-10c	3		- Mer än 1 000 men högst 5 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter
	10.20-10d	2		- Högst 1 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
-	10.2001	5	U	Anläggning för tillverkning av stenvaror genom bearbetning av block ur bruten sten, där den totalt bearbetade stenytan är större än 1 000 kvadratmeter per kalenderår eller den totalt hanterade mängden är större än 800 ton per kalenderår.
-	10.2002	T	U	Anläggning för tillverkning av stenvaror genom bearbetning av block ur bruten sten, där den totalt bearbetade stenytan är högst 1 000 kvadratmeter per kalenderår eller den totalt hanterade mängden är högst 800 ton per kalenderår.
-	10.2003	1	U	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (berg, naturgrus eller andra jordarter) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 4 §	10.30	5	C	Täkt för markinnehavarens husbehov av mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd naturgrus.
-	10.3001	T	U	Täkt för markinnehavarens husbehov av högst 10 000 ton naturgrus (totalt uttagen mängd).
4 kap 5 §	10.40	3	C	Täkt för markinnehavarens husbehov av 1. mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd berg,

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				2. torv med ett verksamhetsområde större än 5 hektar, eller 3. mer än 50 000 kubikmeter totalt uttagen mängd torv. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. omfattas av bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, eller 2. är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
-	10.4001	1	U	Täkt för markinnehavarens husbehov av 1. högst 10 000 ton berg (totalt uttagen mängd), 2. torv med ett verksamhetsområde på högst 5 hektar, eller 3. högst 50 000 kubikmeter torv (totalt uttagen mängd).
4 kap 6 §	10.50	4	C	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
-	10.5001	2	U	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under högst trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
4 kap 7 §	10.60	4	C	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på mer än 500 ton torv per kalenderår.
-	10.6001	2	U	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på högst 500 ton torv per kalenderår.
				Råpetroleum, naturgas och kol
4 kap 8 §	11.10	10	A	Utvinning av råolja eller naturgas inom de fjällområden som anges i 4 kap. 5 § miljöbalken.
4 kap 9 §	11.20	7	B	Utvinning av råolja eller naturgas inom andra områden än de som avses i 8 §.
4 kap 10 §	11.30	5	C	Industriell tillverkning av briketter av kol eller brunskol.
				Malm och mineral
4 kap 11 §	13.10	28	A	Gruvdrift eller gruvanläggning för brytning av malm, mineral eller kol, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1, 2, 3, 4 eller 5 §.
4 kap 12 §	13.20-i	18	A	Anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm, inbegripet sulfidmalm.
4 kap 13 §	13.30	14	B	Anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm för provändamål.
4 kap 14 §	13.40	28	A	Anläggning för annan bearbetning eller anrikning av malm, mineral eller kol än rostning och sintring, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 15 §.
4 kap 15 §	13.50	15	B	Provbrytning inklusive annan bearbetning eller anrikning av malm, mineral eller kol än rostning och sintring.
4 kap 16 §	13.60	9	B	Anläggning för utvinning av asbest.
				Annan utvinningsindustri
4 kap 17 §	13.70	3	C	Djupborrning som inte är tillståndspliktig enligt 8 eller 9 §.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				LIVSMEDEL OCH FODER
				Slakterier
5 kap 1 §	15.10-i <i>15.10-i1</i> <i>15.10-i2</i>	19 12	B	Slakteri med en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton slaktvikt per kalenderår - Mer än 50 000 ton slaktvikt per kalenderår. - Mer än 12 500 men högst 50 000 ton slaktvikt per kalenderår.
5 kap 2 §	15.20	8	B	Slakteri med en produktion baserad på mer än 7 500 ton men högst 12 500 ton slaktvikt per kalenderår
5 kap 3 §	15.30	4	C	Slakteri med en produktion baserad på mer än 50 ton men högst 7 500 ton slaktvikt per kalenderår
-	15.3001	T	U	Slakteri för en produktion baserad på högst 50 ton slaktvikt per kalenderår Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig serve-ring eller försäljning till allmänheten.
5 kap 4 §	15.40-i	20	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller endast innebär paketering.
5 kap 5 §	15.45	20	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.
5 kap 6 §	15.50 <i>15.50-1</i> <i>15.50-2</i>	8 5	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 50 ton men högst 2 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering. -Beredning och behandling med en produktion av mer än 500 ton men högst 2000 ton per kalenderår. - Beredning och behandling med en produktion av mer än 50 ton men högst 500 ton per kalenderår.
-	15.5001	T	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av högst 50 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig serve-ring eller försäljning till allmänheten.
				Rökeri
5 kap 9 §	15.80 <i>15.80-1</i> <i>15.80-2</i>	5 3	C	Rökeri för en produktion av mer än 50 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår. - Mer än 500 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår. - Mer än 50 ton men högst 500 ton rökta produkter per kalenderår.
-	15.8001	T	U	Rökeri för en produktion av högst 50 ton rökta produkter per kalenderår.
				Livsmedel av vegetabiliska råvaror
5 kap 8 §	15.90-i	17	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton produkter per kalenderår, eller 2. mer än a) 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller b) 300 ton per dygn i övriga fall. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
5 kap 9 §	15.95	17	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maldryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.
5 kap 10 §	15.101	9	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maldryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.
-	15.9001	3	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror för en produktion av högst 2 000 ton produkter per kalenderår. Punkten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering. Punkten gäller inte heller restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Kvarnprodukter
5 kap 11 §	15.125		C	Framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller endast innebär paketering. - Mer än 50 000 ton per kalenderår. - Mer än 1 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
	15.125-1 15.125-2	9 5		
-	15.12501	T	U	Framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
-	15.12502	2	U	Siloanläggning för torkning, rensning eller lagring av spannmål med en lagringskapacitet av mer än 10 000 ton.
				Livsmedel av kombinerade råvaror
5 kap 12 §	15.131-i	18	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				<p>animaliskt ursprung uppgår till</p> <p>1. mer än 10 viktprocent och produktionen uppgår till mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller</p> <p>2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd</p> <p>a) per dygn som i antal ton överstiger animalievärdet,</p> <p>b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalievärdet.</p> <p>Med animalievärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktprocent av slutprodukten.</p> <p>Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten innebär endast paketering.</p>
5 kap 13 §	15.141	15	B	<p>Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 5 000 ton per kalenderår.</p> <p>Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten</p> <p>1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller</p> <p>2. endast avser glass eller endast innebär paketering.</p>
5 kap 14 §	15.151	8	C	<p>Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 400 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten</p> <p>1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller</p> <p>2. endast avser glass eller endast innebär paketering.</p>
-	15.13101	3	U	<p>Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av högst 400 ton per kalenderår.</p>
				Mjolkprodukter
5 kap 15 §	15.170-i	12	B	<p>Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde.</p>
5 kap 16 §	15.180		C	<p>Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 500 ton per kalenderår men högst 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser glass.</p>
	15.180-1	9		- Mer än 50 000 ton per kalenderår.
	15.180-2	8		- Mer än 20 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
	15.180-3	5		- Mer än 500 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
-	15.18001	T	U	<p>Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av högst 500 ton per kalenderår.</p> <p>Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.</p>
				Oljor och fetter
5 kap 17 §	15.185-i	17	B	<p>Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av</p> <p>1. mer än 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller</p> <p>2. mer än 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på enbart vegetabiliska råvaror.</p>

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13 eller 15 §.
5 kap 19 §	15.190	11	B	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av 1. mer än 5 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13, 15 eller 17 §.
5 kap 19 §	15.200	5	C	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av mer än 100 ton men högst 5 000 ton kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, eller om verksamheten endast avser mjölkprodukter.
-	15.20001	T	U	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter för en produktion av högst 100 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Glass
5 kap 20 §	15.210	11	B	Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av 1. mer än 15 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 15 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår om produktionen baseras på endast vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.
5 kap 21 §	15.220	3	C	Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av mer än 10 ton men högst 15 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.
-	15.22001	T	U	Anläggning för tillverkning av glass för en produktion av högst 10 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Råsprit och alkoholhaltiga drycker
5 kap 11 §	15.230	19	B	Anläggning för framställning av råsprit eller alkoholhaltig dryck genom jäsnings eller destillation med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton ren etanol per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
5 kap 23 §	15.240		C	Anläggning för framställning av råsprit eller alkoholhaltig dryck genom jäsnings eller destillation motsvarande en årlig produktion av mer än 10 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
	15.240-1	9		- Mer än 500 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår.
	15.240-2	7		- Mer än 100 ton men högst 500 ton ren etanol per kalenderår.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	15.240-3	5		- Mer än 10 ton men högst 100 ton ren etanol per kalenderår.
-	15.24001	T	U	Anläggning för framställning av råsprit eller av alkoholhaltiga drycker genom jäsnings eller destillation, motsvarande högst 10 ton ren etanol per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
-	15.24002	5	U	Anläggning för blandning eller tappning av destillerade alkoholhaltiga drycker eller för framställning, blandning eller tappning av vin, cider eller andra fruktviner. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Malt, maltdrycker och läskedrycker
5 kap 24 §	15.250	11	B	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
5 kap 25 §	15.260	8	C	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
-	15.26001	4	U	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Jäst
5 kap 26 §	15.270	17	B	Tillverkning av jäst med en produktion av mer än 100 ton men högst 75 000 ton per kalenderår eller för framställning av startkulturer av mikroorganismer för livsmedelsindustri eller jordbruk, om anläggningen har en sammanlagd reaktorvolym om minst tio kubikmeter. Tillståndsplikt gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
-	15.27001	4	U	Tillverkning av jäst med en produktion av högst 100 ton per kalenderår eller för framställning av startkulturer av mikroorganismer för livsmedelsindustri eller jordbruk, om anläggningen har en sammanlagd reaktorvolym om högst tio kubikmeter.
				Kafferostning
5 kap 27 §	15.280		C	Anläggning för rostning av mer än 100 ton men högst 75 000 ton kaffe per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
	15.280-5	9		- Rostning av mer än 3 000 ton kaffe per kalenderår.
	15.280-6	5		- Rostning av mer än 100 ton men högst 3 000 ton kaffe per kalenderår.
-	15.28001	T	U	Anläggning för rostning av högst 100 ton kaffe per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Paketering av livsmedel
5 kap 28 §	15.310	3	C	Anläggning för yrkesmässig industriell förpackning av animaliska eller vegetabiliska produkter

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				som inte sker i någon tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt någon av 1-27 §§.
				Foder av animaliska råvaror
5 kap 29 §	15.330-i	11	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton foder per dygn eller mer än 18 750 ton foder per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölk eller endast innebär paketering.
5 kap 30 §	15.340		C	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 500 ton men högst 18 750 ton foder per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 29 §, eller 2. endast avser mjölk eller endast innebär paketering.
	15.340-1a	7		- Mer än 10 000 ton men högst 18 750 ton produkter per kalenderår.
	15.340-1b	6		- Mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton produkter per kalenderår
	15.340-2	5		- Mer än 500 ton men högst 5 000 ton produkter per kalenderår.
-	15.34001	T	U	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av högst 500 ton produkter per kalenderår. Punkten avser inte produktion av endast mjölk eller endast innebär paketering.
				Foder av vegetabiliska råvaror
5 kap 31 §	15.350-i	9	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton per kalenderår, eller 2. mer än a) 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller b) 300 ton per dygn i övriga fall Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
5 kap 32 §	15.360	5	C	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton produkter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 31 § 2. endast avser oljekakor från vegetabiliska oljor eller fetter eller endast innebär paketering
-	15.36001	T	U	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av högst 5 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Foder av kombinerade råvaror
5 kap 33 §	15.370-i	10	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av animaliskt material uppgår till 1. mer än 10 viktprocent och produktionen uppgår till mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd a) per dygn som i antal ton överstiger animalievärdet, b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalievärdet. Med animalievärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktprocent av slutprodukten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
				TEXTILVAROR
6 kap 1 §	17.10-i 17.10-i1 17.10-i2	 24 22	B	Anläggning för förbehandling eller färgning av mer än 10 ton textilfibrer eller textilier per dygn eller mer än 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår. -Mer än 20 000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår. - Mer än 2 500 ton men högst 20 000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår.
6 kap 2 §	17.20 17.20-1 17.20-2 17.20-3	 14 13 11	B	Anläggning för förbehandling eller färgning av mer än 200 ton men högst 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 200 ton textilmaterial per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 1 §, eller 2. medför utsläpp av avloppsvatten och utsläpp till luft av högst 3 ton flyktiga organiska föreningar per kalenderår. - Annan beredning än förbehandling eller färgning av mer än 2500 ton textilmaterial per kalenderår. - Förbehandling eller färgning av mer än 1000 ton men högst 2500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 1000 ton men högst 2500 ton textilmaterial per kalenderår. - Förbehandling eller färgning av mer än 200 ton men högst 1000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 200 ton men högst 1 000 ton textilmaterial per kalenderår.
6 kap 3 §	17.30	5	C	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av mer än 10 ton men högst 200 ton textilmaterial per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	17.3001	T	U	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av högst 10 ton textilmaterial per kalenderår.
				PÄLS, SKINN OCH LÄDER
7 kap 1 §	18.10-i	18	B	Anläggning för garvning av mer än 12 ton hudar eller skinn per dygn eller mer än 3 000 ton hudar eller skinn per kalenderår.
7 kap 2 §	18.20	18	B	Anläggning för garvning av mer än 100 ton men högst 3 000 ton hudar eller skinn per kalenderår eller för annan beredning av mer än 100 ton hudar eller skinn.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
7 kap 3 §	18.30	5	C	Anläggning för garvning eller annan beredning av mer än 2 ton men högst 100 ton hudar eller skinn per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	18.3001	T	U	Anläggning för garvning eller annan beredning av högst 2 ton hudar eller skinn per kalenderår.
				TRÄVAROR
				Kemikaliebehandling av trä och träprodukter
8 kap 1 §	20.05-i	10	B	Anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av mer än 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller mer än 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Tillståndsplikt gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.
8 kap 2 §	20.10	8	C	Anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av högst 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller högst 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.
				Sågning, hyvling och svarvning av trä
8 kap 3 §	20.20		B	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 70 000 kubikmeter per kalenderår. - Mer än 500 000 kubikmeter per kalenderår. - Mer än 200 000 kubikmeter men högst 500 000 kubikmeter per kalenderår. - Mer än 70 000 kubikmeter men högst 200 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.20-1	17		
	20.20-2	14		
	20.20-3	11		
8 kap 4 §	20.30		C	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 6 000 kubikmeter per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §. - Mer än 30 000 kubikmeter men högst 70 000 kubikmeter per kalenderår. - Mer än 6 000 kubikmeter men högst 30 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.30-1	8		
	20.30-2	5		
-	20.3001	T	U	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 500 kubikmeter men högst 6 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.3002	T	U	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av högst 500 kubikmeter per kalenderår.

Lag- rum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Träbaserade bränslen och bränslen av jordbruksprodukter
8 kap 5 §	20.40		C	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av 1. träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter fast mått eller 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller 2. pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte tillfällig flisning.
	20.40-1	8		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 100 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-2	7		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 10 000 kubikmeter men högst 100 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-3	4		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-4	8		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 150 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-5	7		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 20 000 kubikmeter men högst 150 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-6	4		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 3 000 kubikmeter men högst 20 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-7	5		- I form av pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår.
-	20.4001	T	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på högst 1 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
-	20.4002	T	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på högst 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
-	20.4003	T	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av pellets eller briketter, baserad på högst 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår.
				Träbaserade skivor, fanér, plywood och spån
8 kap 6 §	20.50-i	18	B	Anläggning med en produktion av mer än 600 kubikmeter per dygn eller mer än 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor eller spånskivor.
8 kap 7 §	20.60		C	Anläggning för tillverkning av 1. fanér eller plywood, eller 2. högst 600 kubikmeter per dygn eller högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.
	20.60-1	9		- fanér eller plywood

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	20.60-2	9		- mer än 500 kubikmeter men högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån. - högst 500 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.
	20.60-3	7		
				Lagring av timmer
8 kap 8 §	20.70		B	Anläggning för lagring av 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.
	20.70-1	9		- Mer än 200 000 kubikmeter på land med begjutning av vatten (p1), eller mer än 100 000 kubikmeter i vatten (p1).
	20.70-2	8		-Mer än 80 000 kubikmeter men högst 200 000 kubikmeter på land med begjutning av vatten (p1), eller
	20.70-3	7		mer än 10 000 kubikmeter men högst 40 000 kubikmeter i vatten (p2). -Mer än 20 000 kubikmeter men högst 80 000 kubikmeter med begjutning av vatten (p1), eller mer än 10 000 kubikmeter men högst 40 000 kubikmeter i vatten (p2).
8 kap 9§	20.80		C	Anläggning för lagring av 1. mer än 2 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning, 2. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land med vattenbegjutning och inte är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 3. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten, om lagringen inte är tillståndspliktig enligt 8 §.
	20.80-1	7		- Mer än 10 000 kubikmeter men högst 20 000 kubikmeter på land med vattenbegjutning
	20.80-2	5		- Mer än 500 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter på land med vattenbegjutning.
	20.80-3	1		- Mer än 2 000 kubikmeter på land utan vattenbegjutning.
	20.80-4	7		- Mer än 5 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter i vatten.
	20.80-5	5		- Mer än 500 kubikmeter men högst 5 000 kubikmeter i vatten.
-	20.8001	T	U	Anläggning för lagring av mer än 500 kubikmeter timmer men högst 2000 kubikmeter fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning.
-	20.8002	T	U	Anläggning för lagring av högst 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.
8 kap 10 §	20.90	3	C	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm eller orkan och omfattar 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.
-	20.9001	T	U	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm eller orkan och omfattar 1. högst 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				med begjutning av vatten, eller 2. högst 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.
				Behandling av blånadssvamp
8 kap 11 §	20.91	6	C	Anläggning för behandling av trä och träprodukter mot blånadssvamp. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1 eller 2 §.
				MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR
9 kap 1 §	21.10-i		A	Anläggning för framställning i industriell skala av pappersmassa av trä, returfiber eller andra fibrösa material.
	21.10-i1	25		- Mer än 300 000 ton massa (sulfat/sulfit) med blekning per kalenderår.
	21.10-i2	22		- Högst 300 000 ton massa (sulfat/sulfit) med blekning per kalenderår.
	21.10-i3	18		- Massa (sulfat/sulfit) utan blekning per kalenderår.
	21.10-i4	19		- Mer än 200 000 ton massa (mekanisk/kemimekanisk) per kalenderår.
	21.10-i5	16		- Högst 200 000 ton massa (mekanisk/kemimekanisk) per kalenderår.
-	21.1001	T	U	Anläggning för framställning av pappersmassa om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 1 §
9 kap 2 §	21.30-i	15	A	Anläggning för framställning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.
9 kap 3 §	21.40	9	B	Anläggning för framställning i industriell skala av högst 20 ton per dygn eller högst 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.
-	21.4001	T	U	Anläggning för framställning av papper, papp eller kartong om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
				FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION
10 kap 1 §	22.10	9	C	Rulloffsettryckeri där tryckning sker med heatsetfärg. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 19 kap. 2, 3 eller 4 §.
10 kap 2 §	22.20	5	C	Anläggning med tillverkning av metallklichéer.
10 kap 3 §	22.30	8	B	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
10 kap 4 §	22.40		C	Anläggning 1. utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, eller 2. med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.
	22.40-1	3		- Utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.
	22.40-2	6		- Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.
	22.40-3	4		- Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.
-	22.4001	2	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
-	22.4002	1	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
-	22.4003	T	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där högst 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
-	22.4004	2	U	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 1 000 kvadratmeter men högst 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 22.30.
-	22.4005	T	U	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där högst 1 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
				STENKOLSPRODUKTER, RAFFINERADE PETROLEUMPRODUKTER OCH KÄRNBRÄNSLE
11 kap 1 §	23.05	25	A	Anläggning för överföring av bituminös skiffer till gas- eller vätskeform.
11 kap 2 §	23.10-i	19	A	Anläggning för tillverkning av koks.
11 kap 3 §	23.11-i	25		Anläggning för förgasning eller förvätskning av kol.
11 kap 4 §	23.12-i	28		Anläggning för framställning av kol (hårt kol).
11 kap 5 §	23.13	28		Anläggning för tillverkning av grafit som inte är tillståndspliktig enligt 17 kap 4 §.
11 kap 6 §	23.20	19	B	Anläggning för tillverkning av produkter ur kol, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 2, 3, 4 eller 5 § eller 17 kap. 4 §.
11 kap 7 §	23.30		A	Anläggning för raffinering av mineralolja eller gas.
	23.30-1	32		- Mer än 500 000 ton per kalenderår.
	23.30-2	28		- Högst 500 000 ton per kalenderår.
11 kap 8 §	23.40	16	A	Anläggning för 1. uppberedning av bestrålat kärnbränsle, 2. framställning eller anrikning av kärnbränsle, eller 3. behandling, lagring eller slutförvaring av bestrålat kärnbränsle.
11 kap 9 §	23.50	16	A	Behandling eller lagring av obestrålat kärnbränsle.
				KEMISKA PRODUKTER
-	24.99901	-1	U	Yrkesmässig överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter.
				Organiska kemikalier
12 kap 1 §	24.01-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår
12 kap 2 §	24.02-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår
12 kap 3 §	24.03-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syrenehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 4 §	24.04-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syrenehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 5 §	24.05-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton svavelinnehållande organiska föreningar per kalenderår

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
12 kap 6 §	24.06-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton svavelinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 7 §	24.07-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton kväveinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 8 §	24.08-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton kväveinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 9 §	24.09-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton fosforinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 10 §	24.10-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton fosforinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 11 §	24.11-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton halogenerade kolväten per kalenderår
12 kap 12 §	24.12-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton halogenerade kolväten per kalenderår
12 kap 13 §	24.13-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton metallorganiska föreningar per kalenderår
12 kap 14 §	24.14-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton metallorganiska föreningar per kalenderår
12 kap 15 §	24.15-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton plaster per kalenderår
12 kap 16 §	24.16-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton plaster per kalenderår
12 kap 17 §	24.17-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syntetgummi per kalenderår
12 kap 18 §	24.18-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syntetgummi per kalenderår
12 kap 19 §	24.19-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton färgämnen eller pigment per kalenderår
12 kap 20 §	24.20-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton färgämnen eller pigment per kalenderår
12 kap 21 §	24.21-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton ytaktiva ämnen eller tensider per kalenderår
12 kap 22 §	24.22-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton ytaktiva ämnen eller tensider per kalenderår
				Oorganiska kemikalier
12 kap 23 §	24.23-i	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton gaser per kalenderår
12 kap 24 §	24.24-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton gaser per kalenderår
12 kap 25 §	24.25-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syror per kalenderår
12 kap 26 §	24.26-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syror per kalenderår
12 kap 27 §	24.27-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton baser per kalenderår
12 kap 28 §	24.28-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton baser per kalenderår
12 kap 29 §	24.29-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
29 §				tillverka mer än 20 000 ton salter per kalenderår
12 kap 30 §	24.30-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton salter per kalenderår
12 kap 31 §	24.31-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar per kalenderår
12 kap 32 §	24.32-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar per kalenderår
				Gödselmedel
12 kap 33 §	24.33-i	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka mer än 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium
12 kap 34 §	24.34-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka högst 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium
				Växtskyddsmedel och biocider
12 kap 35 §	24.35-i	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår
12 kap 36 §	24.36-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår
12 kap 37 §	24.37	26	B	Anläggning för tillverkning i industriell skala av biotekniska organismer för bekämpningsändamål
				Läkemedel
12 kap 38 §	24.38-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår
12 kap 39 §	24.39-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår
12 kap 40 §	24.40		C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer tillverka läkemedel (farmaceutisk tillverkning). Anmälningsplikten gäller inte apotek eller sjukhus eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap 3 §.
	24.40-1	11		- Mer än 100 ton kalenderår.
	24.40-2	8		- Mer än 10 ton men högst 100 ton per kalenderår.
	24.40-3	6		- Mer än 500 kg men högst 10 ton per kalenderår.
	24.40-4	3		- Högst 500 kg per kalenderår.
12 kap 41 §	24.41	8	C	Anläggning för behandling av mellanprodukter. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon av 1-40 eller 42-47 §§.
				Sprängämnen
12 kap 42 §	24.42-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton sprängämnen per kalenderår
12 kap 43 §	24.43-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton sprängämnen per kalenderår
				Annan kemisk tillverkning
12 kap 44 §	24.44	8	C	Anläggning för att genom kemiska eller biologiska reaktioner yrkesmässigt tillverka organiska eller oorganiska ämnen, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala.
12 kap 45 §	24.45		B	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				<p>1. gas- eller vätskeformiga kemiska produkter, 2. läkemedelssubstanser genom extraktion ur biologiskt material, 3. sprängämnen, 4. pyrotekniska artiklar, eller 5. ammunition. Tillståndsplikten gäller inte</p> <p>1. tillverkning av mindre än 100 ton per kalenderår, om det i verksamheten inte används eller tillverkas någon kemisk produkt som</p> <p>a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen är klassificerad eller uppfyller kriterierna för att klassificeras med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller</p> <p>b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepade exponering kategori 1", "frätande på huden kategori 1A", "frätande på huden kategori 1B", "frätande på huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet",</p> <p>2. tillverkning av färg eller lack, om tillverkningen uppgår till högst 1 000 ton per kalenderår, 3. tillverkning av rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter, om tillverkningen uppgår till högst 2 000 ton per kalenderår, 4. tillverkning av gasformiga kemiska produkter genom destillation, eller 5. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap.</p> <p>-verksamheten avser gas- eller vätskeformiga kemiska produkter -24.45-1 10 -24.45-2 16 -24.45-3 10 -24.45-4 10 -24.45-5 6 -verksamheten avser läkemedelssubstanser -verksamheten avser sprängämnen -verksamheten avser pyrotekniska artiklar -verksamheten avser ammunition</p>
12 kap 46 §	24.46		C	<p>Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka</p> <p>1. naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material, 2. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §, 3. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §, 40.100</p> <p>4. mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation, eller</p>

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	24.46-1	9		5. andra kemiska produkter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.
	24.46-2	8		- Mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår genom destillation, eller tillverkning av andra kemiska produkter.
	24.46-3	6		- Naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material.
	24.46-4	5		- Mer än 1 000 ton men högst 2 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår. - Mer än 10 ton men högst 1 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
-	24.4601	4	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton färg eller lack per kalenderår.
-	24.4602	2	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
-	24.4603	4	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation.
12 kap 47 §	24.47	8	C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. sprängämnen, 2. pyrotekniska artiklar, 3. ammunition, 4. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, 5. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, eller 6. andra kemiska produkter.
-	24.4701	4	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. högst 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller 2. högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik eller hygienprodukter per kalenderår
				GUMMI- OCH PLASTVAROR
13 kap 1 §	25.10		B	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 2 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Tillståndssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.
	25.10-1	16		- Mer än 10 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.10-2	12		- Mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
13 kap 2 §	25.11		C	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt 1 § eller 19 kap. 3 eller 4 §.
	25.11-1	10		- Mer än 500 ton men högst 2 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-2	8		- Mer än 100 ton men högst 500 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-3	6		- Mer än 50 ton men högst 100 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-4	4		- Mer än 1 ton men högst 50 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
-	25.1101	T	U	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på högst 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
13 kap 3 §	25.20		B	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av 1. polyuretan utan användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 200 ton plastråvara per kalenderår, 2. polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 20 ton plastråvara per kalenderår, eller 3. annan plast, om produktionen baseras på mer än 20 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-1	9		- Polyuretan utan användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 200 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-2	10		- Polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 500 ton plastråvara per kalenderår, eller annan plast om produktionen baseras på mer än 500 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-3	8		- Polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 20 ton men högst 500 ton plastråvara per kalenderår, eller annan plast om produktionen baseras på mer än 20 men högst 500 ton plastråvara per kalenderår.
13 kap 4 §	25.30	3	C	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om 1. produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår, och 2. verksamheten inte är tillståndsspliktig enligt 3 §.
-	25.3001	1	U	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår.
13 kap 5 §	25.40	8	B	Anläggning för flamlaminering med plast.
13 kap 6 §	25.50		C	Anläggning där produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för 1. tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning, eller 2. beläggning eller kalandrering med plast. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndsspliktig eller anmälningsspliktig enligt 19 kap. 3 eller 4 §.
	25.50-1	7		- Mer än 200 ton plastråvara per kalenderår.
	25.50-2	4		- Mer än 20 ton men högst 200 ton plastråvara per kalenderår.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	25.50-3 25.50-4 25.50-5 25.50-6 25.50-7 25.50-8	3 9 7 5 4 3		- Mer än 1 ton men högst 20 ton plastråvara per kalenderår. - Mer än 20 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast. - Mer än 10 ton men högst 20 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast. - Mer än 5 ton men högst 10 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast. - Mer än 3 ton men högst 5 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast. - Mer än 1 ton men högst 3 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
-	25.5001	T	U	Anläggning där produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning.
-	25.5002	T	U	Anläggning där produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för beläggning eller kalandrering med plast.
				MINERALISKA PRODUKTER
				Glas, glasvaror och keramiska produkter
14 kap 1 §	26.05-i	14	B	Anläggning för tillverkning av glas inklusive glasfiber med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
14 kap 2 §	26.10-i	14	B	Anläggning för smältning av mineraler, inklusive tillverkning av mineralull, med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
-	26.1001	5	U	Anläggning för tillverkning av varor av glasfiber.
14 kap 3 §	26.20 26.20-1 26.20-2 26.20-3 26.20-4	 11 8 11 8	B	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 5 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 500 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §. - Mer än 1 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår. - Mer än 5 ton men högst 1 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår. - Mer än 2 000 ton andra glasråvaror (än sådana med tillsats av bly- eller arsenikföreningar) förbrukas per kalenderår. - Mer än 500 ton men högst 2 000 ton andra glasråvaror (än sådana med tillsats av bly- eller arsenikföreningar) förbrukas per kalenderår.
14 kap 4 §	26.30	5	C	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 5 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1, 2 eller 3 §.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
-	26.3001	T	U	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. högst 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. högst 5 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår.
14 kap 5 §	26.40	8	C	Anläggning för tillverkning av glasfiber. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
14 kap 6 §	26.50-i	11	B	Anläggning för att tillverka keramiska produkter genom bränning, särskilt takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en 1. produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. ugnskapacitet på mer än fyra kubikmeter och med en sättningsdensitet på mer än 300 kilogram per kubikmeter.
14 kap 7 §	26.51	11	B	Anläggning för att genom bränning tillverka mer än 50 ton keramiska produkter per kalenderår, om glasyr med tillsats av tungmetaller används.
-	26.5101	T	U	Anläggning för att genom bränning tillverka högst 50 ton keramiska produkter per kalenderår, om glasyr med tillsats av tungmetaller används.
14 kap 8 §	26.60	9	C	Anläggning för tillverkning av mer än 100 ton keramiska produkter per kalenderår Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 6 eller 7 §.
-	26.6001	T	U	Anläggning för tillverkning av högst 100 ton keramiska produkter per kalenderår.
				Cement, betong, kalk, krita och gips
14 kap 9 §	26.70-i	27	A	Anläggning för att 1. i roterugn tillverka mer än 500 ton per dygn eller mer än 125 000 ton cement per kalenderår, eller 2. i annan ugn tillverka mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton cement per kalenderår.
-	26.7001	4	U	Anläggning för att 1. i roterugn tillverka högst 125 000 ton cement per kalenderår, eller 2. i annan ugn tillverka högst 12 500 ton cement per kalenderår.
14 kap 10 §	26.80	27	B	Anläggning för tillverkning av cement. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9 §.
14 kap 11 §	26.90-i	10	B	Anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton kalk per dygn eller mer än 12 500 ton kalk per kalenderår.
14 kap 12 §	26.100	8	C	Anläggning för tillverkning av mer än 5 ton kalk, krita eller kalkprodukter per kalenderår Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9, 10 eller 11 §.
-	26.10001	T	U	Anläggning för tillverkning av kalk, krita eller kalkprodukter för en produktion på högst 5 ton per kalenderår.
14 kap 13 §	26.110	7	C	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.
-	26.11001	T	U	Anläggning för tillverkning av högst 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.
14 kap 14 §	26.120	9	C	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton varor av gips per kalenderår.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
-	26.12001	T	U	Anläggning för tillverkning av högst 500 ton varor av gips per kalenderår.
				Andra mineraliska produkter
14 kap 15 §	26.130-i	15	B	Anläggning för tillverkning av asbest eller av asbestbaserade produkter.
14 kap 16 §	26.140	15	B	Anläggning för behandling eller omvandling av asbest. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15 § eller 4 kap. 16 §.
14 kap 17 §	26.150		C	Asfaltverk eller oljegrusverk 1. som ställs upp inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
	26.150-1	8		- Inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser.
	26.150-2	6		- Utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
-	26.15001	T	U	Asfaltverk eller oljegrusverk som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i högst 90 kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
14 kap 18 §	26.160	5	C	Anläggning för tillverkning av varor av asfalt
14 kap 19 §	26.170-i	10	B	Anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton magnesiumoxid per kalenderår.
-	26.17001	5	U	Anläggning för tillverkning i ugn av högst 12 500 ton magnesiumoxid per kalenderår.
14 kap 20 §	26.180	7	C	Anläggning för tillverkning av konstgjorda mineralfiber. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning.
				STÅL OCH METALL
15 kap 1 §	27.10-i		A	Anläggning för att producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), med eller utan utrustning för kontinuerlig gjutning, om produktionen är mer än 2,5 ton per timme eller mer än 21 900 ton per kalenderår.
	27.10-i1	29		- Om produktionen överstiger 1 000 000 ton per kalenderår.
	27.10-i2	24		- Om produktionen överstiger 100 000 ton men inte 1 000 000 ton per kalenderår.
	27.10-i3	16		- Om produktionen överstiger 21 900 ton men inte 100 000 ton per kalenderår.
	27.10-i4	14		- Anläggning med induktionsugnar ESR-anläggning, om produktionen överstiger 21 900 ton per kalenderår.
15 kap 2 §	27.20		A	Anläggning för att 1. producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), eller 2. behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 3 §.
	27.20-1	18		- Mer än 50 000 ton men högst 120 000 ton per kalenderår.
	27.20-2	16		- Högst 50 000 ton per kalenderår.
15 kap 3 §	27.25-i		A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning av mer än 20 ton råstål per timme eller mer än 175 200 ton råstål per

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	27.25-i1 27.25-i2	26 20		kalenderår. - Varmvalsning av mer än 500 000 ton råstål per kalenderår - Varmvalsning av mer än 175 200 ton men högst 500 000 ton råstål per kalenderår.
15 kap 4 §	27.26-i	20	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom hammarsmide, om slagenergin per hammare är mer än 50 kilojoule och den använda värmeeffekten är mer än 20 megawatt.
15 kap 5 §	27.27-i		A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom att anbringa skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning av mer än 2 ton råstål per timme eller mer än 17 500 ton råstål per kalenderår.
	27.27-i1	16		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av mer än 10 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i2	14		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i3	10		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i4	7		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av högst 100 ton zink per kalenderår.
	27.27-i5	16		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 10 000 m ³ process- eller sköljvatten.
	27.27-i6	14		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 1 000 m ³ men högst 10 000 m ³ process- eller sköljvatten.
	27.27-i7	10		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 100 m ³ men högst 1 000 m ³ process- eller sköljvatten.
	27.27-i8	7		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av högst 100 m ³ process- eller sköljvatten.
15 kap 6 §	27.31	12	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom kallvalsning av mer än 100 000 ton stål per kalenderår.
15 kap 7 §	27.32		B	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom kallvalsning av högst 100 000 ton stål per kalenderår.
	27.32-1	13		- Mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	27.32-2	10		- Högst 20 000 ton per kalenderår.
15 kap 8 §	27.40-i		B	Anläggning för att gjuta järn eller stål, om produktion är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
	27.40-ia	12		- Mer än 300 000 ton järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	27.40- <i>ilb</i>	12		används. - Mer än 200 000 ton men högst 300 000 järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand används.
	27.40- <i>ilc</i>	12		- Mer än 100 000 ton men högst 200 000 järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand används.
	27.40- <i>ild</i>	12		- Mer än 10 000 ton men högst 100 000 järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand används.
	27.40- <i>i2</i>	11		- Mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand används.
	27.40- <i>i3</i>	9		- Mer än 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där inte form- eller gjutsand används.
	27.40- <i>i4</i>	7		- Mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där inte form- eller gjutsand används.
15 kap 9 §	27.50		B	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 eller 14 §.
	27.50-1	9		- 1. mer än 1000 ton men högst 5 000 ton järn eller stål per kalenderår, eller 2. mer än 1000 ton men högst 5 000 ton aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
	27.50-2	8		- 1. mer än 500 ton men högst 1 000 ton järn eller stål per kalenderår, eller 2. mer än 500 ton men högst 1 000 ton aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
15 kap 10 §	27.60	3	C	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 10 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8, 9 eller 14 §.
-	27.6001	T	U	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är högst 10 ton per kalenderår.
15 kap 11 §	27.70-i		A	Anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera mer än 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
	27.70- <i>i1</i>	26		- Av malm eller koncentrat producera mer än 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70- <i>i2</i>	18		- Av malm eller koncentrat producera mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70- <i>i3</i>	11		- Av malm eller koncentrat producera mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70- <i>i4</i>	10		- Av malm eller koncentrat producera mer än 1 000 ton men högst 3000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70- <i>i5</i>	24		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70- <i>i6</i>	14		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70- <i>i7</i>	11		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70- <i>i8</i>	10		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
15 kap 12 §	27.80-i	9	B	Anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera högst 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
15 kap 13 §	27.100-i 27.100-i1 27.100-i2 27.100-i3	 27 23 18	A	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion av bly eller kadmium är mer än 4 ton per dygn eller mer än 1 000 ton per kalenderår. - Mer än 50 000 ton bly eller kadmium per kalenderår. - Mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton bly eller kadmium per kalenderår. - Mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton bly eller kadmium per kalenderår.
-	27.10001	4	U	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion av bly eller kadmium är högst 1 000 ton per kalenderår.
15 kap 14 §	27.101-i 27.101-i1 27.101-i2	 21 19	B	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår. - Mer än 20 000 ton metaller per kalenderår. - Mer än 5000 ton men högst 20 000 metaller per kalenderår.
15 kap 15 §	27.110 27.110-1 27.110-2	 11 9	B	Anläggning för att smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 § eller endast avser gjuterier. - Mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton icke-järnmetall eller återvinningsprodukter. - Högst 1 000 ton icke-järnmetall eller återvinningsprodukter.
15 kap 16 §	27.120 27.120-1 27.120-2 27.120-3 27.120-4	 26 21 13 9	B	Anläggning för att yrkesmässig smälta eller raffinera icke-järnmetall ur annan råvara och genom andra processer än de som anges i 11–15 §§. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier. - Mer än 80 000 ton per kalenderår. - Mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton per kalenderår. - Mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår. - Högst 3 000 ton per kalenderår.
15 kap 17 §	27.130 27.130-1 27.130-2 27.130-3 27.130-4 27.130-5 27.130-6	 22 14 11 9 8 7	B	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är mer än 50 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 §. - Mer än 20 000 ton per kalenderår. - Mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår. - Mer än 3 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. - Mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton per kalenderår. - Mer än 200 ton men högst 1 000 ton per kalenderår. - Mer än 50 ton men högst 200 ton per kalenderår.
15 kap 18 §	27.140	4	C	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är mer än 1 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13, 14 eller 17 §.
-	27.14001	T	U	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är högst 1 ton per kalenderår.
				METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING
16 kap 1 §	28.10-i		B	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om behandlingsbaden har en sammanlagd volym av mer än 30 kubikmeter.
	28.10-i1	13		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i2	11		- Verksamheten ger upphov till mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i3	8		- Verksamheten ger upphov till mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i4	7		- Verksamheten ger upphov till högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 2 §	28.20		B	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om 1. behandlingsbaden har en sammanlagd volym av mer än 1 kubikmeter men högst 30 kubikmeter, och 2. verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte betning med betpasta
	28.20-1	12		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-2	9		- Verksamheten ger upphov till mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-3	7		- Verksamheten ger upphov till mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-4	6		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter men högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 3 §	28.25		C	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast. Anmälningsplikten gäller inte betning med betpasta eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
	28.25-1	4		-om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.25-2	2		-om verksamheten ger upphov till högst 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 4 §	28.30		B	Anläggning för 1. beläggning med metall på annat sätt än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, eller 2. våttrumling av annan metall än aluminium eller stål, om verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod.
	28.30-1	12		- Mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	28.30-2	9		- Mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-3	8		- Mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-4	7		- Mer än 10 kubikmeter men högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 5 §	28.40	4	C	Anläggning för annan beläggning med metall än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §.
-	28.4001	1	U	Anläggning för 1. beläggning med metall på annat sätt än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till högst 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, eller 2. våttrumling av annan metall än aluminium eller stål, om verksamheten ger upphov till högst 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 6 §	28.50		B	Anläggning för termisk ytbehandling i form av varmdoppning eller termisk sprutning med en metallförbrukning av mer än 2 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15 kap. 3 §.
	28.50-1	12		- Metallförbrukning av mer än 10 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-2	9		- Metallförbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-3	7		- Metallförbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-4	5		- Metallförbrukning av mer än 2 ton men högst 100 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-5	9		- Metallförbrukning av mer än 10 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-6	7		- Metallförbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-7	5		- Metallförbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-8	4		- Metallförbrukning av mer än 2 ton men högst 100 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
-	28.9501	T	U	Anläggning, som omfattas av någon eller några av följande punkter, för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till högst 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är fordonstvätt eller tillståndspliktig enligt någon av beskrivningarna i 39.10-39.50, 2. betning med högst 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av högst 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 4. våttrumling av högst 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av högst 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av högst 50 kilogram per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod, om metallförbrukningen uppgår till högst 500 kilogram per kalenderår.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
16 kap 7 §	28.71	T	C	Blästra mer än 500 kvadratmeter yta. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är anmälningsspliktig enligt 10 §.
-	28.7101	T	U	Blästra högst 500 kvadratmeter yta.
16 kap 8 §	28.80	9	B	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg från mer än 50 ton metallgods per kalenderår Tillståndssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndsspliktig enligt 19 kap. 2 eller 3 §.
16 kap 9 §	28.90	7	C	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndsspliktig enligt 8 § eller 19 kap. 2 eller 3 §.
16 kap 10 §	28.95		C	Anläggning för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är en fordonstvätt eller tillståndsspliktig enligt 19 kap. 2, 3, 4 eller 6 §, 2. betning med mer än 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av mer än 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 4. våttrumling av mer än 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av mer än 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av mer än 50 kilogram men högst 2 ton per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod med en metallförbrukning av mer än 500 kilogram per kalenderår.
	28.95-1	6		- Anläggning för produktion som omfattas av mer än två punkter ovan.
	28.95-2	4		- Anläggning för produktion som omfattas av högst två punkter ovan.
				ELEKTRISKA ARTIKLAR
17 kap 1 §	31.10	26	A	Anläggning för att tillverka batterier eller ackumulatorer som innehåller kadmium, bly eller kvicksilver.
17 kap 2 §	31.20	15	B	Anläggning för att tillverka batterier eller ackumulatorer som inte innehåller kadmium, bly eller kvicksilver.
17 kap 3 §	31.30	5	C	Anläggning för att tillverka eller reparera ljuskällor som innehåller kvicksilver.
17 kap 4 §	31.40-i	28	A	Anläggning för att tillverka grafitelektroder genom bränning eller grafitisering.
17 kap 5 §	31.50	28	A	Anläggning för att tillverka kol- eller grafitelektroder. Tillståndssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndsspliktig enligt 4 §.
17 kap 6 §	31.60	7	C	Anläggning för att tillverka elektrisk tråd eller elektrisk kabel.
				METALLBEARBETNING
				Motorer, turbiner och reaktorer
18 kap 1 §	34.10		C	Anläggning för tillverkning av fler än 100 fordonsmotorer per kalenderår.
	34.10-1	8		- fler än 200 000 fordonsmotorer per kalenderår.
	34.10-2	7		- fler än 100 000 men högst 200 000 fordonsmotorer per kalenderår.
	34.10-3	6		- fler än 100 men högst 100 000 fordonsmotorer per kalenderår.
-	34.1001	2	U	Anläggning för tillverkning av högst 100 fordonsmotorer per kalenderår.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
18 kap 2 §	34.20	4	C	Provbänk för motorer, turbiner eller reaktorer.
				Motorfordon
18 kap 3 §	34.30		B	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 25 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 1 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-1	28		- Fler än 200 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-2	24		- Fler än 100 000 motorfordon men högst 200 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-3	20		- Fler än 50 000 motorfordon men högst 100 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-4	12		- Fler än 25 000 motorfordon men högst 50 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-5	24		- Fler än 20 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-6	16		- Fler än 5 000 motorfordon men högst 20 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-7	10		- Fler än 1 000 motorfordon men högst 5 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
18 kap 4 §	34.40	9	C	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 10 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 3 §.
-	34.4001	3	U	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. högst 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. högst 10 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
				Järnvägsutrustning och flygplan
18 kap 5 §	34.50	9	C	Anläggning för 1. tillverkning av järnvägsutrustning, 2. tillverkning av flygplan, eller 3. reparation av flygplan.
				Maskinell metallbearbetning
18 kap 6 §	34.60	22	A	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning med en tillverkningsyta (utom yta för endast montering) större än 100 000 kvadratmeter.
18 kap 7 §	34.70		B	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 20 kubikmeter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 eller 6 §. Med total tankvolym avses såväl volymen i ett fast centralt system för vätskor som volymen i lösa behållare som är kopplade antingen till metallbearbetningsmaskin eller till öppnade behållare som används för påfyllning av metallbearbetningsmaskin.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	34.70-1	16		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 75 kubikmeter. - Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 20 kubikmeter men högst 75 kubikmeter.
	34.70-2	14		
18 kap 8 §	34.80		C	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 eller 10 §. Med total tankvolym avses det samma som i 7 § andra stycket.
	34.80-1	6		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 10 kubikmeter men högst 20 kubikmeter. - Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 5 kubikmeter men högst 10 kubikmeter. - Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter men högst 5 kubikmeter.
	34.80-2	4		
	34.80-3	3		
-	34.8001	T	U	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är högst 1 kubikmeter. Med total tankvolym avses det samma som i 7 § andra stycket.
				Gas- och oljeplattformar
18 kap 9 §	35.10	28	A	Byggande av en plattform som är avsedd att användas vid utvinning av olja eller gas inom havsområden, om verksamheten inte prövas enligt 11 kap. miljöbalken.
-	35.1001	18	U	Plattform för verkstad på vattnet när fråga är om förläggning nära kusten för montering, utrustning, ombyggnad, reparation, underhåll eller liknande åtgärd.
				Skeppsvarv
18 kap 10 §	35.20	4	C	Skeppsvarv.
				FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL
19 kap 1 §				Med förbrukning avses i detta kapitel lösningsmedelstillförseln minskad med den mängd som i tekniskt eller kommersiellt syfte återvinns för återanvändning där även återanvändning av lösningsmedel som bränsle ingår men inte lösningsmedel som slutligt bortskaffas som avfall.
19 kap 2 §	39.10-i	19	B	Anläggning för att appretera, trycka, bstryka, avfetta, vattenskyddsimpregnera, limma, måla, rengöra, impregnera eller på annat sätt ytbehandla material, föremål eller produkter, om förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 150 kilogram per timme eller mer än 200 ton per kalenderår.
19 kap 3 §	39.15		B	Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, 2. mer än totalt 25 ton organiska lösningsmedel, 3. mer än 50 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter, eller 4. mer än 100 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	39.15-1 39.15-2 39.15-3 39.15-4 39.15-5 39.15-6 39.15-7	17 15 14 7 15 17 15		<p>Vid tillämpningen av första stycket ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av förordningen (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av den förordningen.</p> <p>Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §.</p> <p>Tillståndsplikten enligt första stycket 2 gäller inte sjukhus.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mer än totalt 200 ton organiska lösningsmedel (p2). - Mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel (p1) eller där mer än totalt 50 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel (p2). - Mer än totalt 25 ton men högst 50 ton organiska lösningsmedel (p2). - Mer än 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter (p3). - Mer än 50 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter (p3). - Mer än 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat (p4). - Mer än 100 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat (p4).
19 kap 4 §	39.30	6	C	<p>Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mer än 1 ton i ytrensning, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som <ol style="list-style-type: none"> a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med riskfraserna "misstänks kunna ge cancer" (R40), "kan ge cancer" (R45), "kan ge ärftliga genetiska skador" (R46), "kan ge cancer vid inandning" (R49), "kan ge nedsatt fortplantningsförmåga" (R60) eller "kan ge fosterskador" (R61), eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", eller "reproduktionstoxicitet kategori 1B", 2. mer än 2 ton i annan ytrensning, 3. mer än 500 kilogram i fordonslackering, eller 4. mer än 1 kilogram i kemtvätt. <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.</p>
19 kap 5 §	39.35	5	C	<p>Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med mer än 500 kilogram i lackering av vägfordon till följd av reparation, underhåll eller dekoration som sker utanför tillverkningsanläggningar.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.</p>

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
19 kap 6 §	39.50		C	Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller 2. mer än totalt 5 ton organiska lösningsmedel. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt 2, 3 eller 4 §.
	39.50-1	5		- 1. Mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
	39.50-2	6		- 2. Mer än totalt 10 ton men högst totalt 25 ton organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
	39.50-3	5		- 2. Mer än totalt 5 ton men högst totalt 10 ton organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
-	39.5001	4	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas högst 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel
-	39.5002	3	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 2,5 ton men högst 5 ton organiska lösningsmedel.
-	39.5003	2	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 500 kg men högst 2,5 ton organiska lösningsmedel.
-	39.5004	T	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas högst 500 kg organiska lösningsmedel.
				HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER
20 kap 1 §	39.60		B	Anläggning för lagring eller annan hantering av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 500 000 ton per kalenderår, 2. andra kemiska produkter, om lagringen eller hanteringen omfattar mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle eller mer än 50 000 ton per kalenderår och produkterna a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	39.60-1	16		ozonskiktet, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 200 000 ton vid ett och samma tillfälle.
	39.60-2	12		- Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 500 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 5 000 000 ton per kalenderår, enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 500 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 2 000 000 ton vid ett och samma tillfälle.
	39.60-3	8		- Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 250 000 ton men högst 500 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 2 500 000 ton men högst 5 000 000 ton per kalenderår, enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer än 25 000 ton men högst 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 250 000 ton men högst 500 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 1 000 000 ton men högst 2 000 000 ton vid ett och samma tillfälle.
20 kap 2 §	39.70	6	C	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av mer än 1 ton vid ett och samma tillfälle och a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepade exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet", eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.
-	39.7001	T	U	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras högst 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av högst 1 ton vid ett och samma tillfälle och a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet", eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras högst 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.
20 kap 3 §	39.80	7	B	Anläggning för lagring av mer än 50 miljoner normal kubikmeter naturgas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	39.8001	T	U	Anläggning för lagring av högst 50 miljoner normal kubikmeter naturgas per kalenderår.
20 kap 4 §	39.90	1	C	Anläggning för lagring av mer än 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
-	39.9001	T	U	Anläggning för lagring av högst 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
				GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA
21 kap 1 §				Med <i>avfall</i> och <i>farligt avfall</i> avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen (2011:927).
				Anaerob biologisk behandling
21 kap 2 §	40.01	11	B	Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar mer än 3 000 megawattimmar biogas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det

Lag- rum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 §.
21 kap 3 §	40.02	7	C	Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar biogas. Anmälningssplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §.
				Gas- och vätskeformiga bränslen
21 kap 4 §	40.05-i	15	B	Anläggning för förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol där anläggningen har en kapacitet att överföra 20 megawatt tillförd bränsleeffekt eller mer.
21 kap 5 §	40.15	11	B	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka mer än 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 § eller 12 kap. 1 eller 2 §.
21 kap 6 §	40.20	7	C	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka högst 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.
				Kärnkraft
21 kap 7 §	40.30		A	Kärnkraftsreaktor eller annan kärnreaktor.
				Förbränning
21 kap 8 §	40.40-i		A	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.
	40.40-i1	24		- Total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.
	40.40-i2	12		- Gasturbin
21 kap 9 §	40.50-i		B	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt men högst 300 megawatt.
	40.50-i1	17		- Total installerad tillförd effekt av mer än 100 megawatt men högst 300 megawatt.
	40.50-i2	12		- Total installerad tillförd effekt av mer än 50 megawatt men högst 100 megawatt.
21 kap 10 §	40.51		B	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 20 megawatt men mindre än 50 megawatt.
	40.51-1	11		Inte reservanläggning
	40.51-2	7		Reservanläggning
21 kap 11 §	40.60		C	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av 1. mer än 500 kilowatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller 2. mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är anmälningsspliktig enligt 12 § eller avser en stationär förbränningsmotor avsedd endast som reservaggregat vid elavbrott.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	40.60-1	5		<p>- Total installerad tillförd effekt av mer än 5 megawatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.</p> <p>- Total installerad tillförd effekt av mer än 500 kilowatt men högst 5 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.</p> <p>- Total installerad tillförd effekt av mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.</p>
	40.60-2	3		
	40.60-3	5		
-	40.6001	T	U	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av <ol style="list-style-type: none"> högst 500 kilowatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller högst 10 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
21 kap 12 §	40.70	9	C	Gasturbinanläggning med en total installerad tillförd effekt av högst 20 megawatt.
				Vindkraft
21 kap 13 §	40.90	-1	B	Verksamhet med <ol style="list-style-type: none"> två eller flera vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 150 meter, ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med ett annat sådant vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades.
21 kap 14 §	40.95	1	B	Verksamhet med <ol style="list-style-type: none"> sju eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 120 meter, ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller ett eller fler vindkraftverk som vart och ett inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med så många andra sådana vindkraftverk att gruppstationen sammanlagt består av minst sju vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten eller verksamheterna med de andra vindkraftverken påbörjades. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 §.
21 kap 15 §	40.100	-2	C	Verksamhet med <ol style="list-style-type: none"> ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 50 meter, två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), eller ett vindkraftverk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 §.
-	40.10001	T	U	Verksamhet med ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är lägre än 50 meter.
				Värme- och kylanläggningar
21 kap 16 §	40.110	7	C	Värmepump eller kylanläggning för uttag eller tillförsel av värmeenergi från mark, vattenområde, grundvatten eller avloppsvatten för en uttagen eller tillförd effekt av mer än 10 megawatt.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Anmälningsplikten gäller inte uttag eller tillförsel genom vattentäkt.
21 kap 17 §	40.120	3	C	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av mer än 3 000 megawattimmar.
-	40.12001	T	U	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av högst 3 000 megawattimmar.
				VATTENFÖRSÖRJNING
-	41.9001	5	U	Vattenverk med kemsteg för mer än 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 50 000 personer.
-	41.9002	T	U	Vattenverk med kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 50 000 personer.
-	41.9003	T	U	Vattenverk för högst 5 000 personer.
				AVVECKLING AV KÄRNREAKTORER
22 kap 1 §	45.10		A	Verksamhet varigenom en kärnkraftsreaktor eller annan kärnreaktor monteras ned eller avvecklas, från det att reaktorn stängs av till dess att reaktorn efter avställningsdrift, servicedrift och rivning har upphört genom att allt kärnbränsle och annat radioaktivt kontaminerat material varaktigt har avlägsnats från anläggningsplatsen.
				FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING
23 kap 1 §	50.10		C	Anläggning för tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
	50.10-1	4		- Tvättning av 1. fler än 15 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 1 000 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 5 000 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 3 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
	50.10-2	3		- Tvättning av 1. fler än 5 000 men högst 15 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 men högst 1 000 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 men högst 5 000 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 men högst 3 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1001	2	U	Anläggning för tvättning av 1. fler än 1 250 men högst 5 000 personbilar per kalenderår, 2. färre än eller lika med 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. färre än eller lika med 500 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 100 men högst 1000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1002	1	U	Anläggning för tvättning av 1. fler än 250 men högst 1 250 personbilar per kalenderår 2. fler än 50 men högst 100 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1003	-1	U	Anläggning för tvättning av 1. högst 250 personbilar per kalenderår, 2. högst 50 andra motordrivna fordon per kalenderår.
23 kap 2 §	50.20		C	Anläggning där det per kalenderår hanteras 1. mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle, eller 2. mer än 1 miljon normalkubikmeter (800 000 kg) gas avsedd som

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	50.20-1			motorbränsle. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt 20 kap. 1, 2 eller 3 §.
	50.20-1a	4		Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 5 000 kubikmeter flytande motorbränsle
	50.20-1b	6		- inte inom vattenskyddsområde. - inom vattenskyddsområde.
	50.20-2			Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 1 000 men högst 5 000 kubikmeter flytande motorbränsle
	50.20-2a	3		- inte inom vattenskyddsområde.
	50.20-2b	5		- inom vattenskyddsområde.
	50.20-3	1		Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 5 miljon normalkubikmeter (4 miljoner kg) gas avsedd som motorbränsle
	50.20-4	1		Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 1 miljon och högst 5 miljoner normalkubikmeter (4 miljoner kg) gas avsett som motorbränsle.
-	50.2001		U	Anläggning där det per kalenderår hanteras högst 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle för försäljning.
	50.2001a			Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 500 men högst 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle för försäljning.
	50.2001a-1	1		- inte inom vattenskyddsområde.
	50.2001a-2	3		- inom vattenskyddsområde.
	50.2001b			Anläggning där det per kalenderår hanteras högst 500 kubikmeter flytande motorbränsle för försäljning.
	50.2001b-1	-1		- inte inom vattenskyddsområde.
	50.2001b-2	2		- inom vattenskyddsområde.
-	50.2002	T	U	Anläggning där det per kalenderår hanteras högst 1 miljon normalkubikmeter (800 000 kg) gas avsett som motorbränsle för försäljning.
-	50.2003	T	U	Fordonsverkstad mer än 500 kvadratmeter.
-	50.2004	T	U	Fordonsverkstad högst 500 kvadratmeter.
-	50.2005	T	U	Parkeringsgarage med oljeavskiljare med fler än 400 platser för motorfordon.
				HAMNAR OCH FLYGPLATSER
				Hamnar
24 kap 1 §	63.10		B	Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en bruttodräktighet på mer än 1 350. Tillståndssplikten gäller inte 1. hamn för Försvarsmakten, eller 2. färjekaj med högst tio planerade fartygsanlöp per kalenderår.
	63.10-1	29		- Hamn med mer än 5 000 anlöp per kalenderår
	63.10-2	24		- Hamn med 2 000 – 5 000 anlöp per kalenderår

Lag- rum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	63.10-3 63.10-4 63.10-5 63.10-6	18 12 8 7		- Hamn med 300 – 2 000 anlöp per kalenderår - Hamn med 50 – 300 anlöp per kalenderår - Hamn med 10 – 50 anlöp per kalenderår - Hamn med högst 10 anlöp per kalenderår
	63.1001	4	U	Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en bruttodräktighet på högst 1 350. Punkten gäller inte hamn för Försvarsmakten.
24 kap 2 §	63.20	7	C	Fiskehamn eller hamn för Försvarsmakten. Anmälningssplikten gäller inte fiskehamn som är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	63.2001	T	U	Småbåtshamn, marina eller båtklubb för mer än 50 fritidsbåtar eller liknande.
-	63.2002	T	U	Småbåtshamn, marina eller båtklubb för högst 50 fritidsbåtar eller liknande.
				Flygplatser
24 kap 3 §	63.30 63.30-1 63.30-2 63.30-3 63.30-4	 28 20 16 10	A	Civil flygplats med en instrumentbana som är längre än 1 200 meter. Tillståndsplikten gäller inte flygplats som är tillståndspliktig enligt 4 §. - Mer än 50 000 landningar per kalenderår. - Mer än 20 000 landningar men högst 50 000 landningar per kalenderår. - Mer än 5 000 landningar men högst 20 000 landningar per kalenderår. - Högst 5 000 landningar per kalenderår.
24 kap 4 §	63.40	13	B	Flottiljflygplats eller civil flygplats med infrastruktur för militär flygverksamhet, om instrumentbanan på flottiljflygplatsen eller den civila flygplatsen är längre än 1 200 meter.
-	63.4001	3	U	Flottiljflygplats eller civil flygplats med infrastruktur för militär flygverksamhet, om instrumentbanan på flottiljflygplatsen eller den civila flygplatsen är kortare än 1 200 meter.
24 kap 5 §	63.50	4	C	Flygplats för motordrivna luftfartyg där mer än 500 flygrörelser per kalenderår äger rum. Anmälningssplikten gäller inte om flygplatsen är tillståndspliktig enligt 3 eller 4 §.
-	63.5001	T	U	Flygplats för motordrivna luftfartyg där högst 500 flygrörelser per kalenderår äger rum.
				Annan trafikinfrastruktur
-	63.10001	26	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 1 000 miljoner fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10002	19	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 500 miljoner men högst 1 000 miljoner fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10003	16	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 100 miljoner men högst 500 miljoner fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10004	T	U	Parkering
-	63.10101	19	U	Spåranläggning i drift för lokal kollektivtrafik med en sammanlagd spårlängd över 80 kilometer.
-	63.10102	13	U	Spåranläggning i drift för regional kollektivtrafik eller nationell person och/eller godstrafik med en sammanlagd spårlängd över 30 kilometer.
-	63.10103	8	U	Övriga spåranläggningar.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				LABORATORIER
25 kap 1 §	73.10	7	C	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter. Anmälningssplikten gäller inte laboratorier som 1. ingår i verksamhet som är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning, 2. är tillstånds- eller anmälningsspliktiga enligt 13 kap. miljöbalken, eller 3. ingår i utbildningslokaler som är anmälningsspliktiga enligt 38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.
-	73.1001	2	U	Kemiska eller biologiska laboratorier för utbildning med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter.
-	73.1002	T	U	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 20 kvadratmeter men högst 5 000 kvadratmeter.
-	73.1003	T	U	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är högst 20 kvadratmeter.
				TANKRENGÖRING
26 kap 1 §	74.10		B	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av kemiska produkter och där någon kemisk produkt, a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet".
	74.10-1	9		- Rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av mer än 500 kubikmeter per kalenderår.
	74.10-2	7		- Rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av högst 500 kubikmeter per kalenderår.
26 kap 2 §	74.20	6	C	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som används för förvaring eller för transport av kemiska produkter.

Lag- rum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
				HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
27 kap 1 §	85.10	9	C	Sjukhus med fler än 200 vårdplatser.
-	85.1001	5	U	Sjukhus med högst 200 vårdplatser.
27 kap 2 §	85.20	5	C	Anläggning för sterilisering av sjukvårdsartiklar, om etylenoxid används som steriliseringsmedel.
-	85.3001	T	U	Tandläkarmottagning.
-	85.4001	T	U	Djursjukhus och liknande
				RENING AV AVLOPPSVATTEN
28 kap 1 §	90.10		B	Avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter.
	90.10-1	20		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 000 personekvivalenter.
	90.10-2	16		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 20 000 personekvivalenter men högst 100 000 personekvivalenter.
	90.10-3	12		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
28 kap 2 §	90.11		B	Avloppsreningsanläggning med en anslutning av 2 000 personer eller fler. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
	90.11-1	20		- Anslutning av fler än 100 000.
	90.11-2	16		- Anslutning av fler än 20 000 personer men högst 100 000 personer.
	90.11-3	12		- Anslutning av fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer.
28 kap 3 §	90.15-i	16	B	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar som avses i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
28 kap 4 §	90.16		C	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 men högst 2 000 personekvivalenter.
	90.16-1	6		-mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 500 personekvivalenter men högst 2000 personekvivalenter.
	90.16-2 a	5		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 personekvivalenter men högst 500 personekvivalenter.
	90.16-2b	4		- mottagande av en föroreningsmängd från prefabricerat reningsverk som motsvarar mer än 200 personekvivalenter men högst 500 personekvivalenter.
-	90.2001		U	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 men högst 200 personekvivalenter.
	90.2001a	1		- Markbaserad och icke prefabricerad rening
	90.2001b	3		- Prefabricerat reningsverk

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
-	90.2002		U	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 25 men högst 100 personekvivalenter.
	90.2002a	-1		- Markbaserad och icke prefabricerad rening
	90.2002b	1		- Prefabricerat reningsverk
-	90.2003	T	U	Avloppsledningsnät, inklusive pumpstationer mm
				AVFALL
				Mellanlagring
29 kap 1 §				Med <i>avfall, återvinna avfall, förbereda avfall för återanvändning, materialåtervinna avfall, bortskaffa avfall, samla in avfall och uttjänt bil</i> avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken.
29 kap 2 §				Med <i>farligt avfall</i> och <i>deponering</i> avses i detta kapitel detsamma som i avfallsförordningen (2011:927).
29 kap 3 §				Med <i>inert avfall</i> avses i detta kapitel detsamma som i 3 a § förordningen (2001:512) om deponering av avfall.
29 kap 4 §				Med <i>förbränningsanläggning</i> och <i>samförbränningsanläggning</i> avses i detta kapitel detsamma som i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 48 §	90.30		B	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.
	90.30-1	11		- Mer än 300 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål (p1), eller mer än 100 000 ton i andra fall (p2).
	90.30-2	9		- Mer än 150 000 ton men högst 300 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål (p1), eller mer än 50 000 ton men högst 100 000 ton i andra fall (p2).
	90.30-3	8		- Mer än 30 000 ton men högst 150 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål (p1), eller mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton i andra fall (p2).
29 kap 49 §	90.40	3	C	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.
-	90.4001	T	U	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är högst 10 ton.
-	90.4002	T	U	Återvinningsplatser för producentavfall (förpackningar) avsedda för allmänheten

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
29 kap 50 §	90.50		B	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. mer än 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 1 ton i andra fall.
	90.50-1	12		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton
	90.50-2	11		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till mer än 10 ton men högst 50 ton annat farligt avfall (p6).
	90.50-3	9		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till mer än 25 ton men högst 50 ton olja (p1), eller mer än 5 ton men högst 10 ton annat farligt avfall (p6).
	90.50-4	6		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till mer än 15 ton men högst 25 ton olja (p1), eller mer än 2,5 ton men högst 5 ton annat farligt avfall (p6).
	90.50-5	6		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till mer än 5 ton men högst 15 ton olja (p1), mer än 30 ton men högst 50 ton blybatterier (p2), mer än 30 ton men högst 50 ton impregnerat trä (p4), eller mer än 1 ton men högst 2,5 ton annat farligt avfall (p6).
29 kap 51 §	90.60	3	C	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 200 kilogram men högst 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 1 500 kilogram men högst 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 1 ton men högst 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 200 kilogram men högst 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. högst 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 200 kilogram men högst 1 ton i andra fall.
-	90.6001	T	U	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. högst 200 kilogram och utgörs av olja, 2. högst 1 500 kilogram och utgörs av blybatterier, 3. högst 1 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. högst 200 kilogram och utgörs av impregnerat trä, 5. högst 200 kilogram i andra fall.
				Elavfall
29 kap 44 §	90.90	6	C	Yrkesmässigt sortera, demontera eller på annat sätt behandla avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska produkter innan ytterligare behandling. Anmälningsplikten gäller inte behandling av komponenter eller utrustning som innehåller isolerolja.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Mekanisk bearbetning och sortering
29 kap 40 §	90.100		B	Återvinning av mer än 10 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår genom mekanisk bearbetning. Tillståndsplikten gäller inte 1. för att genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. om återvinningen är tillståndspliktig enligt 65 §.
	90.100-1	20		- Den hanterade avfallsmängden är större än 50 000 ton per kalenderår.
	90.100-2	12		- Den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
29 kap 41 §	90.110		C	1. Yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
	90.110-1	7		- Den hanterade avfallsmängden genom mekanisk bearbetning är större än 5 000 ton men högst 10 000 ton avfall per kalenderår (p1), eller genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål större än 5 000 ton per kalenderår (p2).
	90.110-2	5		- Den hanterade avfallsmängden är högst 5 000 ton avfall per kalenderår.
	90.110-3	T		- Tillfällig krossning/återvinning för byggnads- eller anläggningsändamål
29 kap 42 §	90.70		B	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte för att sortera avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
	90.70-1	11		- Den hanterade avfallsmängden är mer än 75 000 ton per kalenderår.
	90.70-2	10		- Den hanterade avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår.
29 kap 43 §	90.80	3	C	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är 1. mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.
-	90.8001	T	U	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är högst 1 000 ton per kalenderår.
				Uttjänta fordon
29 kap 45 §	90.119		B	Tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna sådana uttjänta motordrivna fordon som inte omfattas av bilskrottningsförordningen (2007:186). Tillståndsplikten gäller inte om återvinningen är anmälningspliktig enligt 46 § 2.
	90.119-1	14		- Den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton per kalenderår.
	90.119-2	8		- Den hanterade avfallsmängden är högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap	90.120	6	C	Tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
46 §				1. uttjänta bilar som omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186), eller 2. andra uttjänta motordrivna fordon vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram, om fordonen återvinns av en bilskrotare som är auktoriserad enligt bilskrotningsförordningen.
				Förberedelse för återanvändning
29 kap 47 §	90.29	T	C	Förbereda avfall för återanvändning
				Återvinning för anläggningsändamål
29 kap 34 §	90.131		B	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa.
	90.131-1	11		- Mer än 10 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-2	10		- Mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-3	9		- Mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-4	8		- Mer än 50 ton men högst 1 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-5	7		- Högst 50 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
29 kap 35 §	90.141	-1	C	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa.
-	90.14199	-1	U	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa och då anläggningsarbetet är klart och där verksamhetsutövare har en löpande kontroll som t.ex. recipientkontroll.
				Biologisk behandling
29 kap 30 §	90.161	7	B	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling om avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och 1. den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, eller 2. om behandlingen enbart sker genom anaerob biologisk nedbrytning och den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 25 000 ton per kalenderår Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen 1. är tillståndspliktig enligt 66 §, eller 2. är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
29 kap 31 §	90.171		C	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 10 ton men högst 500 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Anmälningsskyldigheten gäller inte om behandlingen är tillstånd- eller anmälningsskyldig enligt 21 kap. 2 eller 3 §
	90.171-1	5		- Den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är mer än 100 ton men högst 500 ton per kalenderår.
	90.171-2	4		- Den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är mer än 10 ton men högst 100 ton per kalenderår.
	90.171-3	3		- Den tillförda mängden park- och trädgårdsavfall är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår.
-	90.17101	T	U	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är högst 10 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår.
				Förbränning
29 kap 5 §	90.180-i		A	Samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.180-i1	31		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.180-i2	28		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.180-i3	20		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 6 §	90.181-i		A	Avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.181-i1	31		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.181-i2	28		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.181-i3	20		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 7 §	90.190	10	B	Samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn men högst 2 500 ton per kalenderår.
29 kap 8 §	90.191	10	B	Avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per kalenderår.
29 kap 9 §	90.200-i	26	A	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 10 §	90.201-i	26	A	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap	90.210-i	20	B	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
11 §				tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1–3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 25 §	90.211-i	20	B	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1–3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 13 §	90.212-i	13	B	Samförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
29 kap 14 §	90.213-i	13	B	Avfallsförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
29 kap 15 §	90.220		B	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. högst 3 ton per timme, eller 2. mer än 50 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1–3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
	90.220-1	10		- Den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
	90.220-2	8		- Den tillförda mängden avfall är större än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.220-3	7		- Den tillförda mängden avfall är större än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 16 §	90.221		B	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. högst 3 ton per timme, eller 2. mer än 50 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1–3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
	90.221-1	10		- Den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
	90.221-2	8		- Den tillförda mängden avfall är större än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.221-3	7		- Den tillförda mängden avfall är större än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 17 §	90.230	3	C	Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns yrkesmässigt, om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1–3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall
-	90.23001	2	U	Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Punkten gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				avfall som anges i 17 § 1–3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall
				Animaliskt avfall
29 kap 32 §	90.241-i		B	Behandling av animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.241-i1	16		- behandla mer än 10 000 ton animaliskt avfall.
	90.241-i2	10		- behandla mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton animaliskt avfall.
29 kap 33 §	90.251	6	C	Yrkesmässig behandling av animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per kalenderår.
				Deponering
29 kap 18 §	90.271		B	Deponering av icke-farliga muddermassor på land längs små sund, kanaler eller vattenvägar som massorna har muddrats från, om 1. mängden massor är mer än 1 000 ton, eller 2. föroreningsrisken inte endast är ringa.
	90.271-1	10		- Där föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd än 2 500 ton.
	90.271-2	7		- Där föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd är 1 000 ton men högst 2 500 ton.
29 kap 19 §	90.281	3	C	Deponering av icke-farliga muddermassor på land längs små sund, kanaler eller vattenvägar som massorna har muddrats från, om 1. mängden massor är högst 1 000 ton, eller 2. föroreningsrisken endast är ringa.
-	90.28001	T	U	Uppläggning av snö från gatuhållning.
				Deponering
29 kap 20 §	90.290-i	26	A	Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.
29 kap 21 §	90.300-i		B	Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om 1. den tillförda mängden är mer än 2 500 ton men högst 100 000 ton avfall per kalenderår, eller 2. mängden avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 20 §.
	90.300-i1	15		- Den tillförda mängden avfall är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.300-i2	10		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	90.300-i3	8		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 22 §	90.310		B	Deponering av icke-farligt avfall. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 18, 19, 20 eller 21 §.
	90.310-1	12		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår.
	90.310-2	9		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	90.310-3	7		per kalenderår. - Den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår.
29 kap 23 §	90.320-i		A	Deponering av farligt avfall, om deponin tillförs mer än 10 000 ton farligt avfall per kalenderår.
	90.320-i1	32		- Den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.
	90.320-i2	29		- Den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.320-i3	26		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår
29 kap 24 §	90.330-i	18	B	Deponering av farligt avfall, om 1. den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. mängden farligt avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 23 §.
29 kap 25 §	90.340		B	Deponering av farligt avfall, om deponeringen inte är tillståndspliktig enligt 23 eller 24 §.
	90.340-1	12		- Den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.
	90.340-2	7		- Den tillförda mängden avfall är högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 26 §	90.341	1	C	Sluttäckt deponi där sluttäckningen har godkänts enligt 32 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall, fram till dess åtgärder inte längre behöver vidtas enligt 33 § samma förordning.
-	90.34101	T	U	Äldre nedlagd deponi som inte omfattas av bestämmelserna i förordningen (2001:512) om deponering. Äldre deponier där man upphört lägga avfall före den 16 juli 2001 och som då heller inte omfattades av tillstånd. Se övergångsbestämmelserna till deponiförordningen (2001:512).
				Uppgrävda massor
29 kap 36 §	90.361	8	B	Behandling av farligt avfall som utgörs av uppgrävda massor, om mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 25 eller 37 §.
29 kap 37 §	90.370	T	C	Behandling av avfall som utgörs av uppgrävda förorenade massor från den plats där behandlingen sker, om behandlingen pågår under högst en tolv månadersperiod och inte är tillståndspliktig enligt 21, 22, 23, 24 eller 25 §.
				Konvertering av smittförande avfall
29 kap 38 §	90.382	T	C	Konvertera smittförande avfall på ett sjukhus
				Avvattning
29 kap 39 §	90.375	7	C	Avvattning av icke-farligt avfall, om mängden avfall som behandlas är högst 2 000 ton

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Återvinning eller bortskaffande av avfall som uppkommit i egen verksamhet
29 kap 27 §	90.381	6	B	1. Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är mer än 500 ton men högst 2 500 ton per kalenderår, eller 2. Bortskaffning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandling är anmälningspliktig enligt 38 §.
29 kap 28 §	90.383	6	B	Behandling av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandling är anmälningspliktig enligt 67 §.
29 kap 29 §	90.391	4 2 T	C	Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning - Mängden avfall är mer än 100 men högst 500 ton - Mängden avfall är mer än 10 men högst 100 ton - Mängden avfall är högst 10 ton
				Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
29 kap 66 §	90.405-i	12	B	Bortskaffa icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. behandling innan förbränning eller samförbränning 4. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 5. behandling av slagg eller aska.
29 kap 65 §	90.406-i	14	B	Återvinna eller både återvinna och bortskaffa icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. behandling innan förbränning eller samförbränning 3. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 4. behandling av slagg eller aska. Om behandlingen enbart avser anaerob biologisk nedbrytning gäller tillståndsplikten endast om den tillförda mängden avfall är mer än 100 ton per dygn eller mer än 25 000 ton per kalenderår.
29 kap 68 §	90.410	24	A	Behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
29 kap 69 §	90.420		B	Behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.420-1	15		- Den tillförda mängden avfall är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.420-2	12		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	90.420-3	10		<p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.</p>
	90.420-4	8		
	90.420-5	7		
29 kap 70 §	90.430	3	C	Yrkesmässig behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om behandlingen är anmälningss- eller tillståndsspliktigt enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
29 kap 67 §	90.435-i		A	Återvinna eller bortskaffa farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår och verksamheten avser <ol style="list-style-type: none"> 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. materialåtervinning av lösningsmedel 4. materialåtervinning av oorganiskt material, utom metaller och metallföreningar, 5. regenerering av syror eller baser, 6. återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar, 7. återvinning av katalysatorer 8. omräffinerig eller annan behandling för återanvändning av olja, 9. invallning, 10. sammansmältning eller blandning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan avfallet behandlas enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf, eller 11. omförpackning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan behandling av avfall enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf.
	90.435-i1	32		<p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.</p>
	90.435-i2	28		
	90.435-i3	17		
29 kap 71 §	90.440		A	Behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndssplikten gäller inte om behandlingen är tillståndsspliktigt enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.440-1	32		<p>- den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.</p> <p>- den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.</p> <p>- den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.</p>
	90.440-2	28		
	90.440-3	17		
29 kap 72 §	90.450		B	Yrkesmässig behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndssplikten gäller inte om behandlingen är tillståndsspliktigt enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.450-1	15		<p>- den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår</p> <p>- den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår</p>
	90.450-2	12		

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
	90.450-3	8		- den tillförda mängden avfall är högst 50 ton per kalenderår
				Långtidslagring, djupt bergförvar och underjordsförvar
29 kap 53 §	90.455	26	A	Permanent lagring av kvicksilveravfall med minst 0,1 viktprocent kvicksilver i djupt bergförvar. Tillståndsplikten gäller inte om lagringen är tillståndspliktig enligt 52 §.
29 kap 52 §	90.454-i	26	A	Underjordsförvara mer än 50 ton farligt avfall.
29 kap 54 §	90.457	17	A	Underjordsförvara högst 50 ton farligt avfall.
29 kap 55 §	90.458	20	B	Underjordsförvara icke-farligt avfall
				Lagring i avvaktan på återvinning eller bortskaffande
29 kap 56 §	90.408-i	12	B	Lagring av farligt avfall i avvaktan på sådan behandling som kräver tillstånd enligt 5, 6, 7, 8 eller 67 §, om mängden avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton.
				Fartygsåtervinning
29 kap 57 §	90.451	30	A	Återvinning av avfall genom sådant yrkesmässigt omhändertagande av fartyg som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 av den 20 november 2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, i den ursprungliga lydelsen.
				Radioaktivt avfall
29 kap 58 §	90.460	24	A	Behandling av högaktivt radioaktivt avfall, slutförvara radioaktivt avfall eller lagra radioaktivt avfall.
29 kap 59 §	90.470	24	A	Bearbeta, lagra, slutförvara eller på annat sätt hantera använt kärnbränsle, kärnavfall eller annat radioaktivt avfall enligt lagen (1984:3) om kärntechnisk verksamhet eller strålskyddslagen (1988:220), om hanteringen inte är tillståndspliktig enligt 58 §.
				Lagring och avskiljning av koldioxid
29 kap 60 §	90.480	32	A	Anläggning för geologisk lagring av koldioxid, om mängden koldioxid som är planerad att lagras är mer än 100 000 ton
29 kap 61 §	90.485	27	B	Anläggning för geologisk lagring av koldioxid, om mängden koldioxid som är planerad att lagras är högst 100 000 ton
29 kap 62 §	90.500-i	27	B	Avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från industriutsläppsverksamheter som beskrivs i 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250)
29 kap 63 §	90.510	27	B	Avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från anläggningar som inte är tillståndspliktiga enligt 62 §
29 kap 64 §	90.520	6	C	Borring i syfte att bedöma om en plats är lämplig för geologisk lagring av koldioxid
				SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR
30 kap 1 §	92.10	7	B	Skjutfält för skjutning med grovkalibriga vapen (kaliber större än 20 millimeter) eller för sprängningar av ammunition, minor eller andra sprängladdningar.
30 kap 2 §	92.20		C	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				mer än 5 000 skott per kalenderår.
	92.20-1	2		- Mer än 100 000 skott per kalenderår.
	92.20-2	1		- Mer än 20 000 skott men högst 100 000 skott per kalenderår.
	92.20-3	-1		- Mer än 5 000 skott men högst 20 000 skott per kalenderår.
-	92.2001	T	U	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber högst 20 millimeter) för högst 5 000 skott per kalenderår.
30 kap 3§	92.30		C	Permanent tävlings-, tränings- eller testbana för motorfordon.
	92.30-1	2		- Med tvättmöjlighet för tvätt av motorfordon.
	92.30-2	1		- Utan tvättmöjlighet för tvätt av motorfordon.
-	92.10001	1	U	Golfbana med sammanlagt mer än 18 hål.
-	92.10002	1	U	Golfbana med sammanlagt högst 18 hål.
-	92.10003	T	U	Golfbana med sammanlagt högst 9 hål.
				TEXTILTVÄTTERIER
31 kap 1 §	93.10	5	C	Tvätterier för mer än 2 ton tvättgods per dygn. Anmälningsskyldigheten gäller inte om 1. utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 28 kap. 1 eller 2 §, eller 2. verksamheten är anmälningsskyldig enligt 19 kap. 4 §.
-	93.1001	T	U	Tvätterier för mer än 2 ton tvättgods per dygn om utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 90.10.
-	93.1002	T	U	Tvätterier för högst 2 ton tvättgods per dygn.
				BEGRAVNINGSVERKSAMHET
32 kap 1 §	93.20	8	B	Krematorium.
				ÖVRIGA MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER
				Lackering m.m.
-	100.1001	2	U	Förbrukning av mer än 20 ton färg eller lack eller mer än 10 ton pulver per kalenderår.
-	100.1002	T	U	Förbrukning av minst 4 men högst 20 ton färg eller lack eller minst 2 men högst 10 ton pulver per kalenderår.
				Hantering av brom- eller fluorkarboner
-	101.1001	6	U	Omtappning av mer än 1 ton fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1002	3	U	Omtappning av mer än 100 kg men högst 1 ton fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1003	T	U	Omtappning av högst 100 kg fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1004	7	U	Omtappning av mer än 10 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1005	3	U	Omtappning av mer än 1 ton men högst 10 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1006	T	U	Omtappning av högst 1 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.

Lagrum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Utbildningsverksamhet
-	199.01	3	U	Utbildningsverksamheten inom området risk och säkerhet
				HÄLSOSKYDDSVERSAMHETER
				Utbildningsverksamhet och liknande
-	200.10-2	3	C	Gymnasieskola eller gymnasiesärskola med mer än 50 elever.
-	200.10-3	3	C	Gymnasieskola eller gymnasiesärskola med högst 50 elever.
-	200.10-4	3	C	Internationell skola.
-	200.10-5	3	C	Grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola.
-	200.10-6	2	C	Förskola.
-	200.10-7	T	C	Separat förskoleklass, öppen förskola.
-	200.10-8	T	U	Familjedaghem.
				Samlingslokaler och liknande
-	200.20-1	T	U	Samlingslokaler, folkhögskola utan boende, universitet och högskolor.
-	200.20-2		C	Fritidshem och öppen fritidsverksamhet.
	200.20-2a	1		- Fritidshem
	200.20-2b	T		- Öppen fritidsverksamhet
-	200.20-3	T	U	Fritidsgård och liknande.
				Skönhetsvård och liknande
-	200.30-1	T	U	Solarium.
-	200.30-2	T	U	Skönhetsvård, hudvård, manikyr, pedikyr.
-	200.30-3	T	U	Frisersalong.
				Vård och hälsa
-	200.40-1	T	U	Lokaler för vård eller annat omhändertagande >5 boende.
-	200.40-2	1	C	Fotvård med användning av skärande eller stickande verktyg.
-	200.40-3		C	Verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg
	200.40-3a	1		- Tatuering
	200.40-3b	1		- Akupunktur
	200.40-3c	1		- Piercing eller öronhåltagning utan sterila engångskassetter
	200.40-3d	1		- Skönhetsbehandling med stickande, skärande som t.ex. injektioner
-	200.40-4	T	U	Kiropraktor, naprapat, sjukgymnastik och liknande.
-	200.40-5	T	U	Övriga alternativa behandlingar.
-	200.40-9	T	U	Öronhåltagning med sterila engångskassetter

Lag- rum i MPF	KK	AK	PN	Beskrivning
				Idrott och liknande
-	200.50-1	T	U	Idrottsanläggning, gym eller motsvarande.
-			C	Bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor.
	200.50-2a	1		- 1-5 st. vanliga bassänger
	200.50-2b	3		- Fler än 5 vanliga bassänger
	200.50-2c	-1		- 1-3 st. floatingtankar, badtunnor och liknande
	200.50-2d	1		- Fler än 3 st. floatingtankar, badtunnor och liknande
-	200.50-3	T	U	Strandbad.
				Boende
-	200.60-1	T	U	Bostäder med mer än 500 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-2	T	U	Bostäder mer än 200 lägenheter men högst 500 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-3	T	U	Bostäder mer än 25 lägenheter men högst 200 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-4	T	U	Bostäder med högst 25 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-5	T	U	Hotell, kursgård med övernattningsmöjlighet, folkhögskola med boende, vandrarhem, kriminalvård.
-	200.60-6	T	U	Camping/stuganläggning.
-	200.60-7	T	U	Bed & breakfast.
-	200.60-8a	T	U	Övrigt tillfälligt boende.
	200.60-8b	0	U	HVB-boenden
				Förvaring av djur
-	200.70-1	T	U	Lokaler för förvaring av djur.

Taxebilaga 3: Debiteringsfaktorer för avgiftsklasser

Av taxebilaga 3 framgår vilken debiteringsfaktor en avgiftsklass motsvarar.

Avgiftsklass (AK)	Debiteringsfaktor (DF)	Avgiftsklass (AK)	Debiteringsfaktor (DF)
T	Timavgift		
-2	1	16	69
-1	2	17	75
0	3	18	81
1	4	19	86
2	6	20	92
3	8	21	98
4	10	22	104
5	12	23	109
6	14	24	115
7	17	25	127
8	23	26	138
9	29	27	150
10	35	28	161
11	40	29	184
12	46	30	207
13	52	31	230
14	58	32	259
15	63	33	288

Taxebilaga 4: Erfarenhetsbedömning

Inledning

Enligt denna miljöbalkstaxa ska vissa verksamheter betala en fast årlig avgift till Miljösamverkan. Syftet med avgiften är att Miljösamverkan ska finansiera tillsynsarbetet enligt miljöbalken. Hur mycket olika verksamheter ska betala beror på vilken avgiftsklass som Miljösamverkan har beslutat om för respektive verksamhet. Avgiftsklassen motsvarar det normala behovet av tillsyn för den aktuella typen av verksamhet.

Tillsynshistoria och helhetsbedömning

Miljösamverkan får erfarenhet av tillsynen (tillsynshistoria). Erfarenheterna kan vara både objektiva och subjektiva. Vid tillsyn över olika objekt och verksamheter bedöms verksamhetsutövares förmåga att uppfylla kraven i miljöbalken. Det är viktigt att bedömningen är en helhetsbedömning och att den omfattar flera bedömningskriterier. De allra flesta klarar en normal nivå. Andra kan vara antingen lägre eller högre än normal nivå. Bedöms verksamhetsutövares nivå som lägre än normalt behövs förstärkt tillsyn med högre avgift, och om nivån är högre än normalt kan verksamheten få minskad tillsyn i förhållande till normalnivån och därmed lägre avgift.

Verksamheter som inte betalar en fast årlig tillsynsavgift omfattas inte av denna erfarenhetsbedömning.

Regler för erfarenhetsklassning

Det finns tre erfarenhetsklasser, A, B och C, vilka direkt speglar tillsynsbehovet vid en verksamhet:

- A. Minskad tillsyn med mindre tillsynstid i förhållande till normalläget
- B. Normalläget
- C. Förstärkt tillsyn med mer tillsynstid i förhållande till normalläget

Nystartad verksamhet

En nystartad verksamhet ska alltid placeras i erfarenhetsklass B, normalläget. När Miljösamverkan har fått erfarenhet av hur väl verksamhetsutövaren säkerställer att miljöbalkens krav uppfylls kan erfarenhetsklassen justeras.

De minsta verksamheterna

Det finns en miniminivå för tillsynsavgifter (debiteringsfaktor 2) och tillsynsfrekvenser (vart 3:e till vart 4:e år). De objekt och verksamheter som redan har den lägsta avgiften med gles tillsynsfrekvens omfattas inte av erfarenhetsklass A med minskad tillsyn. Däremot kan dessa objekt och verksamheter placeras i erfarenhetsklass C och få utökad avgift och tillsynsfrekvens om det finns skäl till detta.

Beslut om ändrad erfarenhetsklass

Erfarenhetsbedömningen sker inför kommande år. Beslut om ändrad erfarenhetsklass tas i god tid innan nästa år. Besluten motiveras. Bedömningen kan både vara objektiv och subjektiv. Bibehållen erfarenhetsklass medför inte något beslut.

Bara huvudverksamheter

Erfarenhetsklassen påverkar bara huvudverksamhetens avgift. Biverksamheter har redan från början en reduktion på 75 procent för miljöstörande verksamheter och hälsoskyddsverksamheter. Erfarenhetsklass sätts på objektsnivå där erfarenheter från alla ingående verksamheter tillsammans på objektet påverkar i vilken erfarenhetsklass objektet placeras.

Ingen bestraffning och extra tillsyn

Ändring av en erfarenhetsklass får inte ske i "bestraffningssyfte". Syftet med att placera ett objekt i en lägre erfarenhetsklass är att det finns behov enligt lagstiftning av att öka tillsynsinsatsernas längd eller att utöka tillsynsfrekvensen.

Erfarenhetsklassning får inte heller användas för att bekosta extra tillsyn. Extra tillsyn genomförs vid bristande efterlevnad av lagstiftning och ingår inte i den planerade regelbundna återkommande tillsynen. Handläggning av extra ärenden finansieras med timavgift.

Bara ett steg åt gången

Ändring av erfarenhetsklassning får inte ske i två steg samma år, till exempel från C till A eller från A till C.

Underlag för erfarenhetsklassning

Vid bedömningen av vilken erfarenhetsklass verksamheten ska placeras i ska resultat från all tillsyn, både den normala och den extra tillsyn som har gjorts vid tillsynsobjektet under minst ett års tid, utgöra underlag. Har man för lite erfarenhet av ett tillsynsobjekt under året ligger objektet kvar i samma erfarenhetsklass.

Kriterier för erfarenhetsklasser

Erfarenhetsklass	Tillsynshistoria/erfarenhet från tillsynen och rådande situation vid verksamheten
------------------	---

A	Miljösamverkan bedömer att tillsynsobjektet har så bra förfarande för att följa miljöbalken att tillsynen kan minskas. Detta kan ske genom att antingen minska tillsynsinsatsernas längd eller minska tillsynsfrekvensen.
---	---

Den årliga avgiften minskas enligt tabell 1.

B	Normalläge.
---	-------------

Den årliga avgiften bibehålls.

C	Miljösamverkan bedömer att tillsynsobjektets förfarande för att följa miljöbalken visar på så stora brister att tillsynen måste förstärkas. Det kan ske genom att antingen öka tillsynsinsatsernas längd eller utöka tillsynsfrekvensen.
---	--

Den årliga avgiften höjs enligt tabell 2.

Vid erfarenhetsbedömningen tar Miljösamverkan speciellt hänsyn till hur verksamhetsutövaren hanterar följande:

- Egenkontroll – om den finns, om den behöver kompletteras eller förbättras och hur den följs.
- Aktuell tillsynsinsats – förekomsten av bristande efterlevnad av miljöbalken.
- Åtgärder sedan senaste tillsynsinsatsen – om och hur åtgärder har vidtagits för att komma till rätta med bristande efterlevnad av miljöbalken.
- Befogade klagomål.
- Rapportering, lämnande av uppgifter/upplysningar.
- Anmälningssärenden.
- Behov av sanktioner.
- Aktuell frivillig anslutning till externt kontrollorgan som innebär en tidsbesparing vid den planerade tillsynen. (Kontrollorganet ska i huvudsak kontrollera samma områden som miljönämnden.)

Tabell 1. Erfarenhetsklass A – Minskning av avgift

Avgiftsklass	Minskning av avgift	Avgiftsklass	Minskning av avgift
-1	0,0 %	16	13,0 %
0	33,3 %	17	12,0 %
1	25,0 %	18	12,3 %
2	33,3 %	19	11,6 %
3	50,0 %	20	10,9 %
4	40,0 %	21	10,2 %
5	41,7 %	22	9,6 %
6	35,7 %	23	9,2 %
7	35,3 %	24	8,7 %
8	26,1 %	25	8,7 %
9	24,1 %	26	8,0 %
10	20,0 %	27	8,0 %
11	20,0 %	28	8,1 %
12	17,4 %	29	8,2 %
13	15,4 %	30	8,2 %
14	15,5 %	31	7,8 %
15	14,3 %	32	8,1 %
		33	8,0 %

Tabell 2. Erfarenhetsklass C – Höjning av avgift

Avgiftsklass	Höjning av avgift	Avgiftsklass	Höjning av avgift
-1	50,0 %	16	13,0 %
0	33,3 %	17	12,0 %
1	50,0 %	18	12,3 %
2	50,0 %	19	11,6 %
3	50,0 %	20	10,9 %
4	40,0 %	21	10,2 %
5	41,7 %	22	9,6 %
6	35,7 %	23	9,2 %
7	35,3 %	24	8,7 %
8	26,1 %	25	8,7 %
9	24,1 %	26	8,0 %
10	20,0 %	27	8,0 %
11	20,0 %	28	8,1 %
12	17,4 %	29	8,2 %
13	15,4 %	30	8,2 %
14	15,5 %	31	7,8 %
15	14,3 %	32	8,1 %
		33	8,0 %

Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

Beslut

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg föreslår kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner att anta reviderad taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område med tillhörande taxebilagor 1–4 för Miljösamverkan östra Skaraborg. Taxan ska gälla från den 1 januari 2019 och ersätter tidigare taxa inom miljöbalkens område som upphör att gälla den 31 december 2018.

Redogörelse för ärendet

De taxor som nu gäller för prövning och tillsyn enligt miljöbalken beslutades av kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner under 2015:

- Falköping: 2015-10-26, KF § 130, Dnr 2015/296 406.
- Hjo: 2015-09-24, KF § 172, Dnr 2015-285.
- Karlsborg: 2015-09-28, KF § 135, Dnr 229.2015.
- Skövde: 2015-10-26, KF § 117/15.
- Tibro: 2015-09-28, KF § 95, Dnr 2015-000299 40.

Huvudsyftet med en ny miljöbalkstaxa är att anpassa taxan till relativt nya (2017-02-02) ändringar i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251). Vi passar också på att uppdatera taxan efter våra erfarenheter och ett förslag från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). SKL har publicerat ett förslag till ny taxa för miljöfarliga verksamheter 2017-05-19.

De flesta verksamheter kommer att få samma avgift som tidigare. Några verksamheter kommer att få en sänkning och några kommer att få en höjning.

En sammanfattning av föreslagna ändringar av betydelse redovisar i en separat bilaga.

Miljönämnden östra Skaraborg beslutade den 30 maj 2018 att föreslå direktionen att föreslå medlemskommunerna att anta en reviderad taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen (MN § 41).

Skälen för miljönämndens beslut

Avsikten med en ny miljöbalkstaxa är att ge Miljösamverkan östra Skaraborg bättre förutsättningar att få tillgång till de resurser som krävs för att nå och upprätthålla en hög kvalitet på miljö- och hälsoskyddstillsynen.

Efter det att kommunerna beslutade om nya miljöbalkstaxor 2015 har det hänt mycket i lagstiftningen som styr tillsyn och kontroll inom miljöbalksområdet. Hur vi klassar miljöfarliga verksamheter har ändrats i grunden. Det är viktigt att medlemskommunerna har en uppdaterad taxa och att verksamheten är så självfinansierad som möjligt (självkostnadsprincipen).

Dir § 9 forts.

Med stöd av de erfarenheter som miljönämnden har fått av olika verksamheters miljö- och hälsorisker och därmed deras tillsynsbehov har omprioriteringar gjorts av vissa nivåer i taxan.

Anledningen till att de verksamheter som i dag har timavgift föreslås få en fast årlig avgift är att vi bedömer att de ur miljörisksynpunkt behöver en regelbunden återkommande tillsyn, i stället för som i dag sporadisk tillsyn när till exempel klagomål kommer in.

Beslutet fattas med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken som säger att kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om avgifter.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2018-05-31
Sammanställning av ändringar som föreslås i nya miljöbalkstaxan 2019
Miljönämndens beslut 2018-05-30, MN § 41, med bilaga: Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område med tillhörande taxebilagor 1–4

Bilaga

Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område med tillhörande taxebilagor 1–4

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro

KSAU § 192/18

Taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område
KS2018.0176

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	192/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	200/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område med tillhörande taxebilagor 1-4 för Miljösamverkan östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område med tillhörande taxebilagor 1-4, att gälla från den 1 januari 2019.

Huvudsyftet med en ny taxa är att anpassa taxan till relativt nya ändringar i miljöprovningsförordningen (SFS 2013:251), samt att uppdatera taxan efter MÖS erfarenheter och ett förslag från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). SKL har publicerat ett förslag till ny taxa för miljöfarliga verksamheter 2017-05-19.

De flesta verksamheterna kommer få samma avgift som tidigare. Några kommer att få en sänkning och några kommer att få en höjning.

En sammanfattning av föreslagna ändringar av betydelse redovisas i en separat bilaga.

Avsikten med en ny miljöbalkstaxa är att ge MÖS bättre förutsättningar, resurser som krävs för att nå och upprätthålla en hög kvalitet på miljö- och hälsoskyddstillsynen.

Efter 2015 har det hänt mycket i lagstiftningen som styr tillsyn och kontroll inom miljöbalksområdet. Hur vi klassar miljöfarliga verksamheter har ändrats i grunden. Med stöd av de erfarenheter som miljönämnden har fått av olika verksamheters miljö-

och hälsorisker och därmed deras tillsynsbehov har omprioriteringar gjorts av vissa nivåer i taxan.

Anledningen till att de verksamheter som idag har timavgift föreslås få en fast årlig avgift är att MÖS bedömer att de ur miljörisksynpunkt behöver en regelbunden återkommande tillsyn, istället för idag sporadisk tillsyn när till exempel klagomål kommer in.

Det är viktigt att medlemskommunerna har en uppdaterad taxa och att verksamheten är så självfinansierad som möjligt (självkostnadsprincipen).

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december 2018 (nu gällande taxa beslutades om 2015).

Handlingar

TU Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område
MÖS Dir § 9 Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område
Bilaga - Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område
Sammanställning av ändringar som föreslås i nya miljöbalkstaxan 2019

Skickas till

Miljösamverkan östra Skaraborg
Ekonomienheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen för Miljösamverkan Östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har inkommit med förslag till kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, att gälla från den 1 januari 2019. Huvudsyftet med en ny taxa är att anpassa indexuppräkningsindexen, Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) till det som publiceras på Sveriges Kommuner och Landstings webbplats i oktober varje år, samt att anpassa grundfaktorn till de faktiska kostnaderna. Avsikten med ny taxa är också att ge MÖS bättre förutsättningar, resurser, som krävs för att nå och upprätthålla en hög kvalitet på livsmedelskontrollen. Det är viktigt att medlemskommunerna har en uppdaterad taxa och att verksamheten är så självfinansierad som möjligt, självkostnadsprincipen. I förslaget ingår en höjning av grundfaktorerna för den fasta årliga avgiften med ca 3 %, samt med 5 % för oplanerad kontroll och prövning, i syfte att kontrollverksamheten ska vara självfinansierad.

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december 2018 (nu gällande taxa beslutades om 2015).

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-08-10

Diarienummer: KS2018.0131-3

Handläggare: Anette Nilsson

Handlingar

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

MÖS Dir § 8 Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Bilaga - Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Skickas till

Miljösamverkan Östra Skaraborg

Ekonomienheten

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 201/18

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen
KS2018.0131

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	193/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	201/18
3 Kommunfullmäktige	2018-09-24	106/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen för Miljösamverkan Östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har inkommit med förslag till kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, att gälla från den 1 januari 2019.

Huvudsyftet med en ny taxa är att anpassa indexuppräknningen, Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) till det som publiceras på Sveriges Kommuner och Landstings webbplats i oktober varje år, samt att anpassa grundfaktorn till de faktiska kostnaderna. Avsikten med ny taxa är också att ge MÖS bättre förutsättningar, resurser, som krävs för att nå och upprätthålla en hög kvalitet på livsmedelskontrollen. Det är viktigt att medlemskommunerna har en uppdaterad taxa och att verksamheten är så självfinansierad som möjligt, självkostnadsprincipen.

I förslaget ingår en höjning av grundfaktorerna för den fasta årliga avgiften med ca 3 %, samt med 5 % för oplanerad kontroll och prövning, i syfte att kontrollverksamheten ska vara självfinansierad.

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december 2018 (nu gällande taxa beslutades om 2015).

Handlingar

TU Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

MÖS Dir § 8 Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Bilaga - Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Skickas till

Miljösamverkan Östra Skaraborg

Ekonomienheten

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Denna taxa träder i kraft den **1 januari 2019** och ersätter tidigare taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen som upphör att gälla den 31 december 2018.

I ärenden som rör prövningar och registreringar tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

Inledande bestämmelser

§ 1

Denna taxa gäller avgifter för Miljönämnden östra Skaraborgs kostnader för offentlig kontroll enligt EG:s bestämmelser inom livsmedels- och foderområdena, livsmedelslagen (2006:804), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning.

§ 2

Avgifter enligt denna taxa tas ut för

1. prövning av ärenden
2. registrering av anläggning
3. handläggning och andra åtgärder vid offentlig kontroll
4. bemanning vid styckningsanläggningar
5. inställelse och andra åtgärder vid extra offentlig kontroll
6. handläggning och andra åtgärder vid extra offentlig kontroll
7. intyg.

§ 3

Avgifter tas inte ut för

1. handläggning av överklaganden
2. kontroll som orsakas av klagomål som visar sig vara ogrundade
3. handläggning för att svara på remisser.

§ 4

Miljönämnden ska för varje kalenderår justera de i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och Landstings webbplats i oktober månad. Utgångspunkt för indexuppräkningsen är oktober månad 2018.

§ 5

Beslut om avgift eller om nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av nämnden efter handläggning av den ansökan, anmälan eller offentliga kontroll som medför avgiftsskyldighet.

Grundfaktorer

§ 6

Vid tillämpningen av denna taxa är grundfaktorn

1. **1 337 kronor** för planerad offentlig kontroll
2. **1081 kronor** för oplanerad offentlig kontroll
3. **1081 kronor** för prövning.

Miljönämnden tar ut avgifter i förhållande till den kontrolltid som en anläggning tilldelas, eller i förhållande till faktiskt nedlagd tid i varje ärende, eller enligt de andra grunder som anges i denna taxa. Avgiften fås fram genom att multiplicera tid eller antalet grundfaktorer med grundfaktorn.

För inspektioner, provtagning och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 18.30 och 07.00 samt lördagar, helgafnår och helgdagar, tar nämnden ut avgift med 1,5 gånger ordinarie avgift.

Kontrolltiden för **oplanerad offentlig kontroll** omfattar bland annat tid för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, resor, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tar nämnden inte ut någon avgift. För extra offentlig kontroll ligger kostnaden för resor och provtagning utanför grundfaktorn.

Kostnaden för resor till och från anläggning samt provtagning ligger i grundfaktorn för **planerad offentlig kontroll**. Detta innebär att den kontrolltid som varje anläggning tilldelas inte omfattar tid för resor.

Avgift för prövning

§ 7

Avgiften för ansökan beräknas genom att den faktiskt nedlagda tiden i ett ansökningsärende multipliceras med grundfaktorn för prövning.

Avgiften för prövning ska betalas för varje ärende som prövningen avser.

Avgiften för prövning får tas ut i förskott.

§ 8

Avgiften för prövning i ärenden ska betalas med full avgift även om miljönämnden avslår ansökan.

Avgift för anmälan av anläggning för registrering

§ 9

Den som anmäler en anläggning för registrering för att driva en livsmedelsverksamhet ska betala en avgift motsvarande **en grundfaktor** för oplanerad offentlig kontroll.

Årlig kontrollavgift

§ 10

För planerad offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning ska en årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid nämnden beslutar för anläggningen. Kontrolltiden bestäms genom tillämpning av Livsmedelverkets gällande vägledning för beräkning av kontrolltid med undantag av justering vid erfarenhetsklassning.

Justering av kontrolltid med anledning av erfarenhetsklassning sker enligt taxebilaga 1.

Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att den beslutade kontrolltiden multipliceras med grundfaktorn för planerad offentlig kontroll.

§ 11

För planerad offentlig kontroll av en foderanläggning ska en fast årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid nämnden beslutar för anläggningen. Nämnden tillämpar Statens jordbruksverks gällande vägledning *Riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter om offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter*. Den årliga kontrolltiden för varje riskklass och erfarenhetsklass framgår av vägledningens tabeller.

Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att den beslutade kontrolltiden multipliceras med grundfaktorn för planerad offentlig kontroll.

§ 12

Om en tillämpning av 10 eller 11 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen i stället **tilldelas kontrolltid** på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

§ 13

Årlig kontrollavgift omfattar kalenderår och får tas ut i förskott.

§ 14

För registrerade anläggningar ska den årliga kontrollavgiften betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Avgiften ska därefter betalas med hela avgiftsbeloppet för varje påbörjat kalenderår.

§ 15

Om en anläggning tilldelas en annan kontrolltid ska den nya årliga kontrollavgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

§ 16

Den årliga kontrollavgiften ska betalas vid kalenderårets början av livsmedels- och foderföretagare (den som äger eller innehar anläggningen) vars verksamhet är föremål för kontroll.

§ 17

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det år som verksamheten upphört.

Avgift för oplanerad extra offentlig kontroll

§ 18

Om bristande efterlevnad medför oplanerad extra offentlig kontroll som går utöver den planerade kontrollverksamheten, tar nämnden ut avgift för

1. oplanerad extra offentlig kontroll för faktiskt nedlagd kontrolltid
2. inställelse enligt 20 § i denna taxa
3. faktiska kostnader för provtagning och analys av prover.

Den företagare som har ansvaret för den bristande efterlevnaden eller den företagare som äger eller innehar produkterna vid den tid då den extra offentliga kontrollen genomförs ska betala de kostnader som den extra offentliga kontrollen medför. Detta står i artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

Kontrollavgiften för kontrolltid beräknas genom att den nedlagda kontrolltiden multipliceras med grundfaktorn för oplanerad offentlig kontroll.

Avgift för intyg

§ 19

Den som begär ett intyg enligt livsmedelslagstiftningen ska betala en avgift motsvarande **två grundfaktorer** för oplanerad offentlig kontroll.

Avgift för inställelse

§ 20

Vid tillämpningen av denna taxa är avgiften för inställelse på anläggningen **232 kronor** per kontrolltillfälle. Miljönämnden tar ut en avgift för inställelse endast vid oplanerad extra offentlig kontroll.

Höjning eller nedsättning av avgift

§ 21

Nämnden får besluta att höja, sätta ned eller efterskänka avgifter om det finns särskilda skäl.

Betalning av avgift

§ 22

Betalning av avgifter enligt denna taxa ska ske till kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg genom dess miljönämnd. Betalning ska ske inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i fakturan.

Överklagan av avgift och verkställighet

§ 23

Av 33 § livsmedelslagen och 33 § lag om foder och animaliska biprodukter, framgår att kommunal nämnd får besluta att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.

§ 24

Av 31 § livsmedelslagen och 33 § lagen om foder och animaliska biprodukter framgår att nämndens beslut om avgift får överklagas hos länsstyrelsen.

Taxebilaga 1. Justering av årlig kontrolltid med anledning av erfarenhetsklassning

Tabell 1. Erfarenhetsklass A – Årlig kontrolltid (timmar) justeras ned

Årlig kontrolltid resultat av riskklassning inkl. kontrolltids-tillägget	Minskning av årlig kontrolltid	Årlig kontrolltid resultat av riskklassning inkl. kontrolltids-tillägget	Minskning av årlig kontrolltid
0	0	10	3
0,5	0	10,5	3
1	0	11	3
1,5	0	11,5	3,5
2	0	12	3,5
2,5	0,5	12,5	3,5
3	0,5	13	4
3,5	0,5	13,5	4
4	1	14	4
4,5	1	14,5	4,5
5	1	15	4,5
5,5	1,5	15,5	4,5
6	1,5	16	5
6,5	1,5	16,5	5
7	2	17	5
7,5	2	17,5	5,5
8	2	18	5,5
8,5	2,5	18,5	5,5
9	2,5	19	6
9,5	2,5	19,5	6

Tabell 2. Erfarenhetsklass C – Årlig kontrolltid (timmar) justeras upp

Årlig kontrolltid resultat av riskklassning inkl. kontrolltids-tillägget	Ökning av årlig kontrolltid	Årlig kontrolltid resultat av riskklassning inkl. kontrolltids-tillägget	Ökning av årlig kontrolltid
0	0,5	10	2,5
0,5	0,5	10,5	3
1	0,5	11	3
1,5	0,5	11,5	3
2	0,5	12	3,5
2,5	1	12,5	3,5
3	1	13	3,5
3,5	1	13,5	4
4	1	14	4
4,5	1	14,5	4
5	1	15	4,5
5,5	1,5	15,5	4,5
6	1,5	16	4,5
6,5	1,5	16,5	5
7	1,5	17	5
7,5	2	17,5	5
8	2	18	5,5
8,5	2	18,5	5,5
9	2,5	19	5,5
9,5	2,5	19,5	6

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Beslut

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg föreslår kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner att anta reviderad taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen för Miljösamverkan östra Skaraborg. Taxan ska gälla från den 1 januari 2019 och ersätter tidigare taxa inom livsmedels- och foderlagstiftningens område som upphör att gälla den 31 december 2018.

Redogörelse för ärendet

De taxor som nu gäller för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen beslutades av kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner under 2015:

- Falköping: 2015-10-26, KF Ä15, Dnr 2015/295 406
- Hjo: 2015-09-24, KF Ä10, Dnr 2015-286
- Karlsborg: 2015-09-28, KF § 136 (bilaga 109)
- Skövde: 2015-10-26, KF Ä14 (KS2015.0386)
- Tibro: 2015-09-28, KF § 96, Dnr 2015-000300 40

Miljönämnden östra Skaraborg beslutade den 30 maj 2018 att föreslå direktionen att föreslå medlemskommunerna att anta en reviderad taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen (MN § 40).

Skälen för miljönämndens beslut

Huvudsyftet med en ny livsmedels- och fodertaxa är att anpassa index-uppräkningsindexen "Prisindex för kommunal verksamhet" (PKV) till Sveriges Kommuner och Landstings förslag, samt att anpassa grundfaktorn till de faktiska kostnaderna.

Avsikten med en ny taxa är också att ge Miljösamverkan östra Skaraborg bättre förutsättningar att få tillgång till de resurser som krävs för att nå och upprätthålla en hög kvalitet på livsmedelskontrollen. Det är viktigt att medlemskommunerna har en uppdaterad taxa och att verksamheten är så självfinansierad som möjligt (självkostnadsprincipen). I förslaget ingår en extra höjning av grundfaktorerna för den fasta årliga avgiften med ca 3 procent samt 5 procent för oplanerad kontroll och provning, i syfte att kontrollverksamheten ska vara självfinansierad.

Beslutet tas med stöd av livsmedelslagen (2006:804), de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen samt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Dir § 8 forts.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2018-05-31

Miljönämndens beslut 2018-05-30, MN § 40, med bilaga: Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Bilaga

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro

KSAU § 193/18

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen
KS2018.0131

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	193/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	201/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen för Miljösamverkan Östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har inkommit med förslag till kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, att gälla från den 1 januari 2019.

Huvudsyftet med en ny taxa är att anpassa indexuppräknningen, Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) till det som publiceras på Sveriges Kommuner och Landstings webbplats i oktober varje år, samt att anpassa grundfaktorn till de faktiska kostnaderna. Avsikten med ny taxa är också att ge MÖS bättre förutsättningar, resurser, som krävs för att nå och upprätthålla en hög kvalitet på livsmedelskontrollen. Det är viktigt att medlemskommunerna har en uppdaterad taxa och att verksamheten är så självfinansierad som möjligt, självkostnadsprincipen.

I förslaget ingår en höjning av grundfaktorerna för den fasta årliga avgiften med ca 3 %, samt med 5 % för oplanerad kontroll och prövning, i syfte att kontrollverksamheten ska vara självfinansierad.

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december 2018 (nu gällande taxa beslutades om 2015).

Handlingar

TU Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

MÖS Dir § 8 Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Bilaga - Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Skickas till

Miljösamverkan Östra Skaraborg

Ekonomienheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer för Miljösamverkan Östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer, att gälla från den 1 januari 2019.

Syftet med en ny taxa är att ändra metoden för indexuppräkningsfrån Arbetskostnadsindex (AKI) till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och landstings webbplats i oktober varje år, samt att anpassa grundfaktorn till 2019 års nivå.

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december 2018 (nu gällande taxa beslutades om 2015).

Handlingar

Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

MÖS Dir § 10 Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Bilaga - Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Skickas till

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-08-10

Diarienummer: **KS2018.0282-3**

Handläggare: **Anette Nilsson**

Miljösamverkan Östra Skaraborg
Ekonomienheten

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 202/18

Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

KS2018.0282

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	194/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	202/18
3 Kommunfullmäktige	2018-09-24	107/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursor för Miljösamverkan Östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer, att gälla från den 1 januari 2019.

Syftet med en ny taxa är att ändra metoden för indexuppräkningsfrån Arbetskostnadsindex (AKI) till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och landstings webbplats i oktober varje år, samt att anpassa grundfaktorn till 2019 års nivå.

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december 2018 (nu gällande taxa beslutades om 2015).

Handlingar

TU Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer
MÖS Dir § 10 Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer
Bilaga - Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Skickas till
Miljösamverkan Östra Skaraborg
Ekonomienheten

Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Denna taxa träder i kraft den **1 januari 2019** och ersätter tidigare taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer som upphör att gälla den 31 december 2018.

Inledande bestämmelser

§ 1

Denna taxa gäller avgifter för Miljönämnden östra Skaraborgs verksamhet enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer.

§ 2

Avgiftsskyldiga är de som är ekonomiska aktörer enligt förordningen om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer och som tillhandahåller sprängämnesprekursorer till enskilda.

§ 3

Avgift tas inte ut för

1. tillsyn som orsakas av klagomål som visar sig vara ogrundade
2. handläggning av överklaganden
3. handläggning för att svara på remisser.

§ 4

Miljönämnden ska för varje kalenderår justera de i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och Landstings webbplats i oktober månad. Utgångspunkt för indexuppräkningsen är oktober månad 2018.

§ 5

Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgift fattas av Miljönämnden östra Skaraborg.

Grundfaktor

§ 6

Vid tillämpningen av denna taxa är grundfaktorn **1 009 kronor**.

Nedsätta eller eftersänka avgift

§ 7

Om det finns särskilda skäl får Miljönämnden östra Skaraborg, i det enskilda fallet och med hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet och övriga omständigheter, sätta ned eller eftersänka avgiften.

 1

Årsavgift

§ 8

Miljönämnden tar ut en årlig fast avgift för **planerad tillsyn**. Avgiften är **2 grundfaktorer**.

Timavgift

§ 9

Inspektioner och andra tillsynsinsatser med anledning av att verksamhetsutövaren inte följer förelägganden eller förbud ingår inte i årsavgiften. För sådan **extra planerad tillsyn** tar miljönämnden ut timavgifter.

Storleken på de timavgifter som nämnden tar ut beror på den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet.

Timavgiften fås fram genom att ett ärendes handläggningstid multipliceras med grundfaktorn.

Timavgifter tas ut för varje halv timme nedlagd arbetstid, dock minst en timme.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 18.30 och 07.00 samt lördagar, helgafnar och helgdagar, tar nämnden ut avgift med 1,5 gånger ordinarie avgift.

Betalning av avgift

§ 10

Timavgifter ska betalas efter Miljönämnden östra Skaraborgs tillsyn eller annan handläggning av ärende. Avgiften ska betalas efter beslut av miljönämnden som också tar emot avgiften. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i fakturan.

§ 11

Den fasta årsavgiften omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Årsavgiften ska betalas med helt avgiftsbelopp efter det att verksamheten har påbörjats. Årsavgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs. Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det år som verksamheten har upphört.

Avgift för inställelse

§ 12

Vid tillämpningen av denna taxa är avgiften för inställelse på anläggningen **232 kronor** per tillsynstillfälle. Avgiften för inställelse tas ut endast vid **extra planerad tillsyn**.

Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Beslut

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg föreslår kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner att anta reviderad taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer för Miljösamverkan östra Skaraborg. Taxan ska gälla från den 1 januari 2019 och ersätter tidigare taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer som upphör att gälla den 31 december 2018.

Redogörelse för ärendet

De taxor som nu gäller för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer beslutades av kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner under 2015:

- Falköping: 2015-10-26, KF § 132, Dnr 2015/297 406.
- Hjo: 2015-09-24, Ä12, Dnr 2015-287.
- Karlsborg: 2015-11-30, Bilaga 136, KF § 170
- Skövde: 2015-10-26, Ä15, (KS2015.0387)
- Tibro: 2015-09-28, KF § 94, Dnr 2015-000302 40.

Miljönämnden östra Skaraborg beslutade den 30 maj 2018 att föreslå direktionen att föreslå medlemskommunerna att anta en reviderad taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer (MN § 42).

Skälen för miljönämndens beslut

Syftet med att ändra i taxan för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer är att ändra metoden för indexuppräknigen från Arbetskostnadsindex (AKI) till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som Sveriges Kommuner och Landsting administrerar samt att anpassa grundfaktorn till 2019 års nivå.

Beslutet tas med stöd av 11 och 19 §§ lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2018-05-31
Miljönämndens beslut 2018-05-30, MN § 42, med bilaga: Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Bilaga

Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro

KSAU § 194/18

Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer
KS2018.0282

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	194/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	202/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursor för Miljösamverkan Östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer, att gälla från den 1 januari 2019.

Syftet med en ny taxa är att ändra metoden för indexuppräkningsfrån Arbetskostnadsindex (AKI) till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och landstings webbplats i oktober varje år, samt att anpassa grundfaktorn till 2019 års nivå.

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december 2018 (nu gällande taxa beslutades om 2015).

Handlingar

TU Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer
MÖS Dir § 10 Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer
Bilaga - Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Skickas till
Miljösamverkan Östra Skaraborg
Ekonomienheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier) för Miljösamverkan Östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier), att gälla från den 1 januari 2019.

Syftet med en ny taxa är att ändra metoden för indexuppräknning från Arbetskostnadsindex (AKI) till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och landstings webbplats i oktober varje år, samt att anpassa grundfaktorn till 2019 års nivå.

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december (nu gällande taxa beslutades om 2014).

Handlingar

Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

MÖS Dir § 11 Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Bilaga - Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Skickas till

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-08-10

Diarienummer: **KS2018.0284-3**

Handläggare: **Anette Nilsson**

Miljösamverkan Östra Skaraborg
Ekonomienheten

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 203/18

Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

KS2018.0284

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	195/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	203/18
3 Kommunfullmäktige	2018-09-24	108/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier) för Miljösamverkan Östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier), att gälla från den 1 januari 2019.

Syftet med en ny taxa är att ändra metoden för indexuppräknning från Arbetskostnadsindex (AKI) till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och landstings webbplats i oktober varje år, samt att anpassa grundfaktorn till 2019 års nivå.

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december (nu gällande taxa beslutades om 2014).

Handlingar

TU Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

MÖS Dir § 11 Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Bilaga - Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Skickas till
Miljösamverkan Östra Skaraborg
Ekonomienheten

Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Denna taxa träder i kraft den **1 januari 2019** och ersätter tidigare taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område som upphör att gälla den 31 december 2018.

I ärenden som gäller anmälningar tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

Inledande bestämmelser

§ 1

Denna taxa gäller avgifter för Miljönämnden östra Skaraborgs verksamhet enligt strålskyddslagen (1988:220) samt föreskrifter meddelade med stöd av denna lag.

§ 2

Avgiftsskyldig är den som driver kosmetiskt solarium eller tillhandahåller solarium med sollampor som omfattas av strålskyddslagen.

§ 3

Avgift tas inte ut för

1. tillsyn som orsakas av klagomål som visar sig vara ogrundade
2. handläggning som föranleds av att beslut av nämnd överklagas.

§ 4

Miljönämnden ska för varje kalenderår justera de i denna taxa antagna avgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och Landstings webbplats i oktober månad. Utgångspunkt för indexuppräknningen är oktober månad 2018.

Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkande av avgift fattas av Miljönämnden östra Skaraborg som är ansvarig för handläggning av den ansökan, anmälan eller tillsyn som medför avgiftsskyldighet.

§ 5

Vid tillämpningen av denna taxa är **grundfaktorn 1 009 kronor**.

Storleken på de avgifter som nämnden tar ut beror på

1. den debiteringsfaktor som i taxan bestämts för ärendet (**fast avgift**)
2. den årliga debiteringsfaktor som anläggningen eller verksamheten tilldelats (**årlig tillsynsavgift**)
3. den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (**timavgift**)

 1

Nämnden kan också ta ut avgifter enligt de andra grunder som anges i taxan.

Fast avgift och årlig tillsynsavgift fås fram genom att tilldelad debiteringsfaktor multipliceras med grundfaktorn. Timavgiften fås fram genom att ett ärendes handläggningstid multipliceras med grundfaktorn.

Timavgift tas ut för varje halv timme nedlagd arbetstid, dock minst en timme.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 18.30 och 07.00 samt lördagar, helgafnar och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie avgift.

§ 6

Om det finns särskilda skäl får Miljönämnden östra Skaraborg med hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet och övriga omständigheter, sätta ned eller eftersänka avgiften.

§ 7

Avgiften ska betalas efter beslut av Miljönämnden östra Skaraborg som också tar emot avgiften. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Den fasta avgiften omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Prövningsavgifter och timavgifter ska betalas efter Miljönämnden östra Skaraborgs prövning, kontroll, tillsyn eller annan handläggning av ärende.

Årsavgift ska betalas med helt avgiftsbelopp från och med det kalenderår som följer efter det att anmälan skett eller om verksamheten har bedrivits utan föregående anmälan, det år som följer efter det att verksamheten har påbörjats. Årsavgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs. Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det att verksamheten har upphört.

Anmälan

§ 8

Avgift för handläggning av anmälan om att bedriva verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten tas ut med **3 grundfaktorer**.

Avgift med anledning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser.

Avgift för inställelse

§ 9

Vid tillämpningen av denna taxa är avgiften för inställelse på anläggningen **232 kronor** per tillsynstillfälle. Avgift för inställelse tas ut endast vid oplanerad tillsyn.

Tillsyn

§ 10

Årlig avgift för tillsyn (årsavgift) ska betalas med **1 grundfaktor**. Avgiften ska betalas av den som bedriver anmälningspliktig verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten. Avgiften betalas till Miljönämnden östra Skaraborg.

Inspektioner och andra tillsynsinsatser med anledning av att verksamhetsutövaren inte följer förelägganden eller förbud, ingår inte i årsavgiften. För sådana åtgärder tas timavgift ut.

Dir § 11

Dnr 2017-5334

Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Beslut

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg föreslår kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner att anta reviderad taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område för Miljösamverkan östra Skaraborg. Taxan ska gälla från den 1 januari 2019 och ersätter tidigare taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område som upphör att gälla den 31 december 2018.

Redogörelse för ärendet

De taxor som nu gäller för tillsyn enligt strålskyddslagen beslutades av kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner under 2014:

- Falköping: 2014-02-24, KF § 20, (KS 2014/11 406)
- Hjo: 2014-02-27, Ä15, Dnr 2014-67
- Karlsborg: 2014-02-25, Bilaga 15, KF § 13
- Skövde: 2014-01-27, Ä12, (KS2014.0013)
- Tibro: 2014

Miljönämnden östra Skaraborg beslutade den 30 maj 2018 att föreslå direktionen att föreslå medlemskommunerna att anta en reviderad taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (MN § 43).

Skälen för miljönämndens beslut

Syftet med att ändra i taxan för tillsyn inom strålskyddslagens område är att ändra metoden för indexuppräknningen från Arbetskostnadsindex (AKI) till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som Sveriges Kommuner och Landsting administrerar samt att anpassa grundfaktorn till 2019 års nivå.

Beslutet tas med stöd av 16 a § strålskyddsförordningen (1988:293).

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2018-05-31

Miljönämndens beslut 2018-05-30, MN § 43, med bilaga: Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Bilaga

Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro

KSAU § 195/18

Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

KS2018.0284

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	195/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	203/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderad taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier) för Miljösamverkan Östra Skaraborg, att gälla från den 1 januari 2019.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit kommunfullmäktige i medlemskommunerna att anta reviderad taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier), att gälla från den 1 januari 2019.

Syftet med en ny taxa är att ändra metoden för indexuppräkningsfrån Arbetskostnadsindex (AKI) till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuner och landstings webbplats i oktober varje år, samt att anpassa grundfaktorn till 2019 års nivå.

Taxan ersätter tidigare taxa som upphör att gälla den 31 december (nu gällande taxa beslutades om 2014).

Handlingar

TU Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

MÖS Dir § 11 Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Bilaga - Taxa för tillsyn inom strålskyddslagens område (solarier)

Skickas till
Miljösamverkan Östra Skaraborg
Ekonomienheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Förslag av tjänstepersoner till borgerliga vigselförrättare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige nominera tjänstepersonerna Agneta Tilly och Eva Nilsson till borgerliga vigselförrättare för perioden 2019-2022.

Bakgrund

Inför varje mandatperiod nominerar kommunfullmäktige personer till uppdrag som borgerliga vigselförrättare och Länsstyrelsen förordnar sedan för en period om fyra år.

Nomineringen i kommunen föregås av ett arbete i varje parti och valberedningen lämnar därefter förslag till kommunfullmäktige. Under innevarande period har det också utsetts två tjänstepersoner som vigselförrättare. Anledningen har bl a varit att det finns fördelar med personer som tjänstgör i Stadshuset som med kort varsel kan vara ersättare om någon får förhinder. Det finns också en ökad efterfrågan hos medborgarna att få en tjänsteperson som vigselförrättare.

Efter valet i höst kommer partierna att starta ett nomineringsarbete och samtliga länets kommuner skickar in beslut. Länsstyrelsens bedömningen idag är att det kan bli knappt om tid att hinna utse vigselförrättare före årsskiftet till alla kommuner när beslut kommer i november.

Som kanslichef är jag ansvarig för administrationen av de borgerliga vigslarna i Skövde kommun. För att säkerställa att vi har utsedda vigselförrättare vid årsskiftet föreslår jag att kommunfullmäktige vid mötet i september nominerar tjänstepersonerna Agneta

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-08-09

Diarienummer: **KS2018.0340-1**

Handläggare: **Agneta Tilly**

Tilly och Eva Nilsson för kommande mandatperiod. Beslutet översändas till länsstyrelsen för handläggning och förordnande från 1 januari 2019. Kommunfullmäktiges beslut om nomineringar av förtroendevalda kan fattas i november och därefter handläggas av länsstyrelsen.

Handlingar

Förslag av tjänstepersoner till borgerliga vigselförrättare

Skickas till

Länsstyrelsen Västra Götaland, borgerlig vigsel
Kanslichefen

Agneta Tilly

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 204/18

Förslag av tjänstepersoner till borgerliga vigselförrättare

KS2018.0340

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	196/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	204/18
3 Kommunfullmäktige	2018-09-24	109/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige nominera tjänstepersonerna Agneta Tilly och Eva Nilsson till borgerliga vigselförrättare för perioden 2019-2022.

Bakgrund

Inför varje mandatperiod nominerar kommunfullmäktige personer till uppdrag som borgerliga vigselförrättare och Länsstyrelsen förordnar sedan för en period om fyra år.

Nomineringen i kommunen föregås av ett arbete i varje parti och valberedningen lämnar därefter förslag till kommunfullmäktige. Under innevarande period har det också utsetts två tjänstepersoner som vigselförrättare. Anledningen har bl a varit att det finns fördelar med personer som tjänstgör i Stadshuset som med kort varsel kan vara ersättare om någon får förhinder. Det finns också en ökad efterfrågan hos medborgarna att få en tjänsteperson som vigselförrättare.

Efter valet i höst kommer partierna att starta ett nomineringsarbete och samtliga länets kommuner skickar in beslut. Länsstyrelsens bedömningen idag är att det kan bli knappt om tid att hinna utse vigselförrättare före årsskiftet till alla kommuner när beslut kommer i november.

Som kanslichef är jag ansvarig för administrationen av de borgerliga vigslarna i Skövde kommun. För att säkerställa att vi har utsedda vigselförrättare vid årsskiftet föreslår jag att kommunfullmäktige vid mötet i september nominerar tjänstepersonerna Agneta Tilly och Eva Nilsson för kommande mandatperiod. Beslutet översändas till länsstyrelsen för handläggning och förordnande från 1 januari 2019. Kommunfullmäktiges beslut om nomineringar av förtroendevalda kan fattas i november och därefter handläggas av länsstyrelsen.

Handlingar

TU Förslag av tjänstepersoner till borgerliga vigselförrättare

Skickas till

Länsstyrelsen Västra Götaland, borgerlig vigsel
Kanslichefen

KSAU § 196/18

Förslag av tjänstepersoner till borgerliga vigselförrättare
KS2018.0340

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-08-22	196/18
2 Kommunstyrelsen	2018-09-03	204/18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige nominera tjänstepersonerna Agneta Tilly och Eva Nilsson till borgerliga vigselförrättare för perioden 2019-2022.

Bakgrund

Inför varje mandatperiod nominerar kommunfullmäktige personer till uppdrag som borgerliga vigselförrättare och Länsstyrelsen förordnar sedan för en period om fyra år.

Nomineringen i kommunen föregås av ett arbete i varje parti och valberedningen lämnar därefter förslag till kommunfullmäktige. Under innevarande period har det också utsetts två tjänstepersoner som vigselförrättare. Anledningen har bl a varit att det finns fördelar med personer som tjänstgör i Stadshuset som med kort varsel kan vara ersättare om någon får förhinder. Det finns också en ökad efterfrågan hos medborgarna att få en tjänsteperson som vigselförrättare.

Efter valet i höst kommer partierna att starta ett nomineringsarbete och samtliga länets kommuner skickar in beslut. Länsstyrelsens bedömningen idag är att det kan bli knappt om tid att hinna utse vigselförrättare före årsskiftet till alla kommuner när beslut kommer i november.

Som kanslichef är jag ansvarig för administrationen av de borgerliga vigslarna i Skövde kommun. För att säkerställa att vi har utsedda vigselförrättare vid årsskiftet föreslår jag att kommunfullmäktige vid mötet i september nominerar tjänstepersonerna Agneta Tilly och Eva Nilsson för kommande mandatperiod. Beslutet översändas till länsstyrelsen för handläggning och förordnande från 1 januari 2019. Kommunfullmäktiges beslut om nomineringar av förtroendevalda kan fattas i november och därefter handläggas av länsstyrelsen.

Handlingar

TU Förslag av tjänstepersoner till borgerliga vigselförrättare

Skickas till

Länsstyrelsen Västra Götaland, borgerlig vigsel
Kanslichefen

Kommunfullmäktige

Rapporter om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts, kvartal 2 2018

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att lägga rapporterna till handlingarna.

Bakgrund

Theres Sahlström (M) ordförande för vård- och omsorgsnämnden redogör för rapporten avseende omvårdnadsverksamheten.

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 F-h: antal 6

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade § 28 F-g: antal 27

Anna Bergman (M) ordförande för socialnämnden redogör för rapporten avseende socialnämndens verksamhet.

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 F-h: antal 1

Handlingar

Rapporter om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts, kvartal 2 2018

Kvartalsrapport Q2 2018 sektor socialtjänst

Kvartalsrapport SOL Q2 2018 sektor vård och omsorg

Kvartalsrapport LSS Q2 2018 sektor vård och omsorg

Skickas till

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-09-10

Diarienummer: KS2018.0031-9

Handläggare: Anette Nilsson

Vård- och omsorgsnämnden
Socialnämnden

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Rapportering enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 f – h , 2018 kvartal 2.

Rapportering av gynnande biståndsbeslut enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Rapporten gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits. (Statistikrapport till kommunfullmäktige).

Period: 2018-04-01—2018-06-30.

	Antal	
Gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader enligt Sol	6	
Typ av beslut:		Antal dagar från beslut:
särskilt boende	6*	148, 148, 141, 127, 124, 110.
Kvinnor	4	
Män	2	

*Av dessa har två beslut verkställts under perioden.

Rapportering LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) 28 f, g § av ej verkställda beslut enligt 9 §, 2018 Q2

Rapportering av gynnande biståndsbeslut enligt LSS som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Rapporten gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits (statistikrapport till kommunfullmäktige).

Period: 2018-04-01—2018-06-30

	Antal	
Gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader enligt LSS		
Typ av beslut:		Antal dagar från beslut:
Kontaktperson	21	545, 545, 514, 514, 486, 463, 437, 431, 425, 418, 394, 364, 333, 302, 302, 302, 149, 149, 121, 121, 121
Korttidsvistelse	0	
Bostad med särskild service	6	851*, 637*, 375, 364, 107, 100
Kvinnor	17	
Män	10	

*Verkställd i juli

Statistikrapport, 2018 kvartal 2

Gynnande beslut enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL) som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet skall rapporteras till IVO, kommunrevisorer och fullmäktige enligt 16 kap 6 § F-h SoL. Rapporteringen gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter att verkställighet avbrutits.

För kvartal 2 2018 har Sektor socialtjänst rapporterat ett beslut om kontaktperson som icke verkställd efter att verkställigheten avbrutits. Rekrytering av lämplig kontaktperson pågår.

Ett beslut om kontaktfamilj från kvartal 1 2018 har återrapporterats som verkställd.

SEKTOR SOCIALTJÄNST

Skövde 15 augusti 2018

Anna Bjugård
Samordnare
Mottagningsteamet

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2018-06-07

Diarienummer: KS2018.0005-12

Handläggare: Karin Grunselius

Kommunfullmäktige

Anmälningssärenden till kommunfullmäktige 24 september 2018

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna nedanstående handlingar som anmälda.

Bakgrund

Nedanstående handlingar anmäls till kommunfullmäktige.

Handlingar

Anmälningssärenden till kommunfullmäktige 24 september 2018

Entledigande från uppdrag som nämndeman Skaraborgs Tingsrätt, Karin Malmsten

Beslut KS, 2018-06-18, Ärende 152/18, Svar på medborgarförslag om ny vänstad till Skövde

Skickas till

Karin Grunselius

Chefsadministratör

Anders Eklind, anders.eklind@dom.se, 0500-499 212

Kommunfullmäktige i Skövde
kommun

Val av nämndeman

Nämndemannen Karin Malmsten har entledigats från uppdraget som nämndeman vid tingsrätten, se bifogat beslut TSBADM 2018/114.

Tingsrätten anhåller om att kommunfullmäktige genom fyllnadsval utser ny nämndeman för återstående tid av mandatperioden, vilken omfattar tiden till och med den 31 december 2019.

I 4 kap 6 § rättegångsbalken (RB) framgår vem som är valbar till nämndeman. Tingsrätten vill framhålla att det bör eftersträvas att nämndemannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön, etnisk bakgrund och yrke, se RB 4:7. Genomsnittsåldern vid Skaraborgs tingsrätt är för närvarande ca 58 år och könsfördelningen 52 procent kvinnor och 48 procent män. Frågor angående nämndemannauppdrag kan ställas antingen till lagmannen Anna-Karin Lundberg eller undertecknad. Information från domstolarna om nämndemannauppdraget finns på www.domstol.se/namndeman och www.blinamndeman.se.

Med vänlig hälsning

Anders Eklind

SKARABORGS
TINGSRÄTT

ADMINISTRATIVT PROTOKOLL
2018-09-06

TSBADM 2018/114

RÄTTEN

Stf. lagmannen Dan Sjöstedt, ordförande
Chefsadministratören Anders Eklind, föredragande och protokollförare

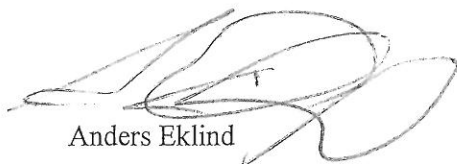
SAKEN

Entledigande från uppdrag som nämndeman

Nämndemannen Karin Malmsten har i skrivelse uppgett att hennes nya arbete i Stockholm inte längre gör att hon kan fullfölja sitt uppdrag som nämndeman vid tingsrätten.

BESLUT

Med stöd av RB 4:8 första stycket entledigas Karin Malmsten från uppdraget som nämndeman vid tingsrätten. Ny nämndeman ska utses för resterade del av mandatperioden.

Anders Eklind

Dan Sjöstedt

Sändlista:
Kommunfullmäktige i Skövde kommun
Nämndemannen Karin Malmsten

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 152/18

Svar på medborgarförslag om ny vänstad till Skövde

KS2018.0087

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2018-05-30	147/18
2 Kommunstyrelsen	2018-06-18	152/18

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att avslå medborgarförslaget.

Bakgrund

Ett medborgarförslag har inkommit med förslag om staden Timmins i Kanada som ny vänstad till Skövde.

Kommunfullmäktige har beslutat att överlämna medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beslut.

Medborgarförslaget har beretts av sektor medborgare och samhällsutveckling.

Motivering av beslut

Förvaltningen föreslår att medborgarförslaget ska avslås med motiveringen att Skövde kommun behöver fortsätta utveckla samarbetet med vänorten Zhangjiakou i Kina samt det kommunala partnerskapet med Tbilisi i Georgien.

Handlingar

TU Svar på medborgarförslag om ny vänstad till Skövde

Kompletterande uppgifter om medborgarförslag om förslag till ny vänstad till Skövde

Skickas till

Medborgarförslagsställaren

Beredningen för medborgare och folkhälsa

Johan Rahmberg, sektorschef

Ramona Nilsson, näringslivschef

Denna behandling har inget tillhörande dokument